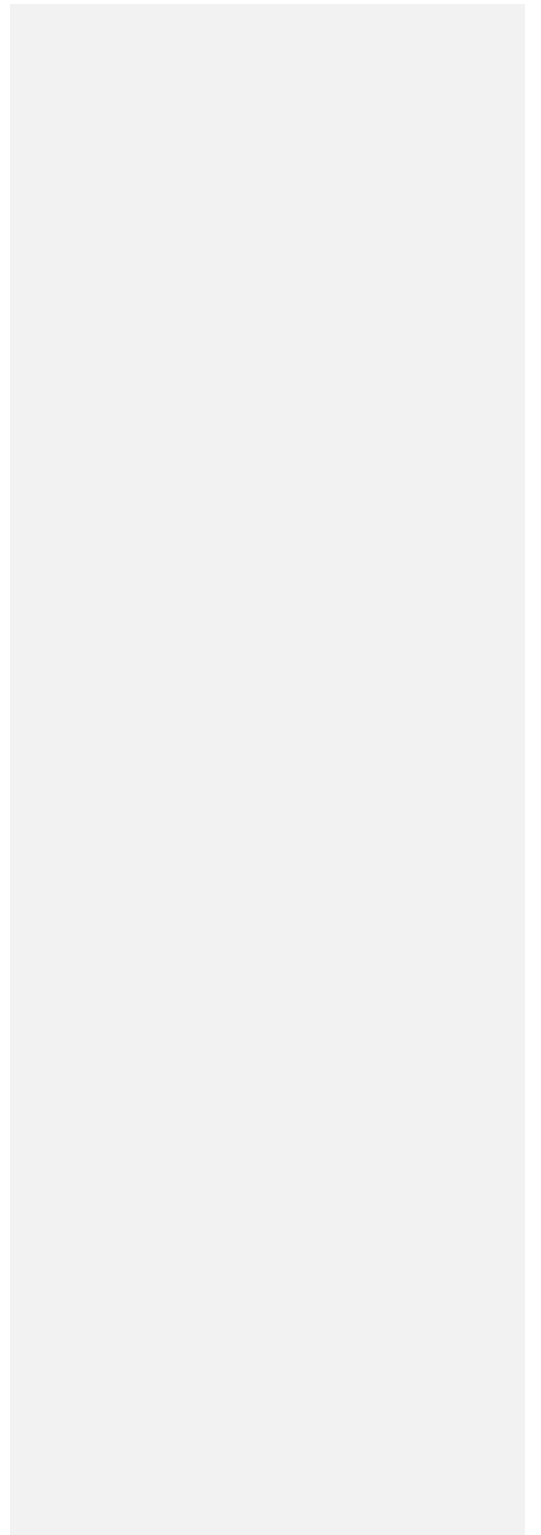

City Within City

**Πανεπιστήμιο Αιγαίου & Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Τμήμα Κοινωνιολογίας & Τμήμα Εφαρμοσμένων και Εικαστικών Τεχνών**

Διπλωματική Εργασία
“Η πόλη μέσα στην πόλη: Μία εθνογραφική και εικαστική χαρτογράφηση της
περιοχής της Δυτικής Εισόδου στη Θεσσαλονίκη.”
της
Παναγιώτας Τσεβδομαρία
2018-2019

ΔΠΜΣ
“Εφαρμοσμένη Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη”

Επιβλέπων Καθηγητής
Βασίλειος Μπούζας

Ευχαριστίες

Στον κ. Βασίλη Μπούζα για την επίβλεψη, τη στήριξη και την υπομονή, καθώς και για το άνοιγμα των πνευματικών μου οριζόντων στις Ψηφιακές Τέχνες και στην αντίληψη του Χώρου

Στην κ. Αναστασία Ζήση για την καθοδήγησή της, τη μεταδοτικότητα του πάθους της και την επιμονή της

Στον κ. Γιάννη Ζιώγα για το δώρο της Περιπατητικής Τέχνης
και στον κ. Σωτήρη Χτούρη για τη δικαιοσύνη και την εμπιστοσύνη του

Στον Βασίλη γιατί είναι πάντα εκεί
Στην Αθηνά γιατί πάντα πιστεύει ότι μπορώ

Ευχαριστώ για το ταξίδι στον κοινωνιολογικό κόσμο της τέχνης και στον καλλιτεχνικό κόσμο της κοινωνιολογίας που επιβεβαίωσαν τα ένστικτά μου

THE CITY IN THE SEA.

Lo ! Death has rear'd himself a throne
In a strange city lying alone
Far down within the dim west,
Where the good and the bad and the worst and
the best

Have gone to their eternal rest.
There shrines, and palaces, and towers,
(Time-eaten towers that tremble not !)
Resemble nothing that is ours.
Around, by lifting winds forgot,
Resignedly beneath the sky
The melancholy waters lie.

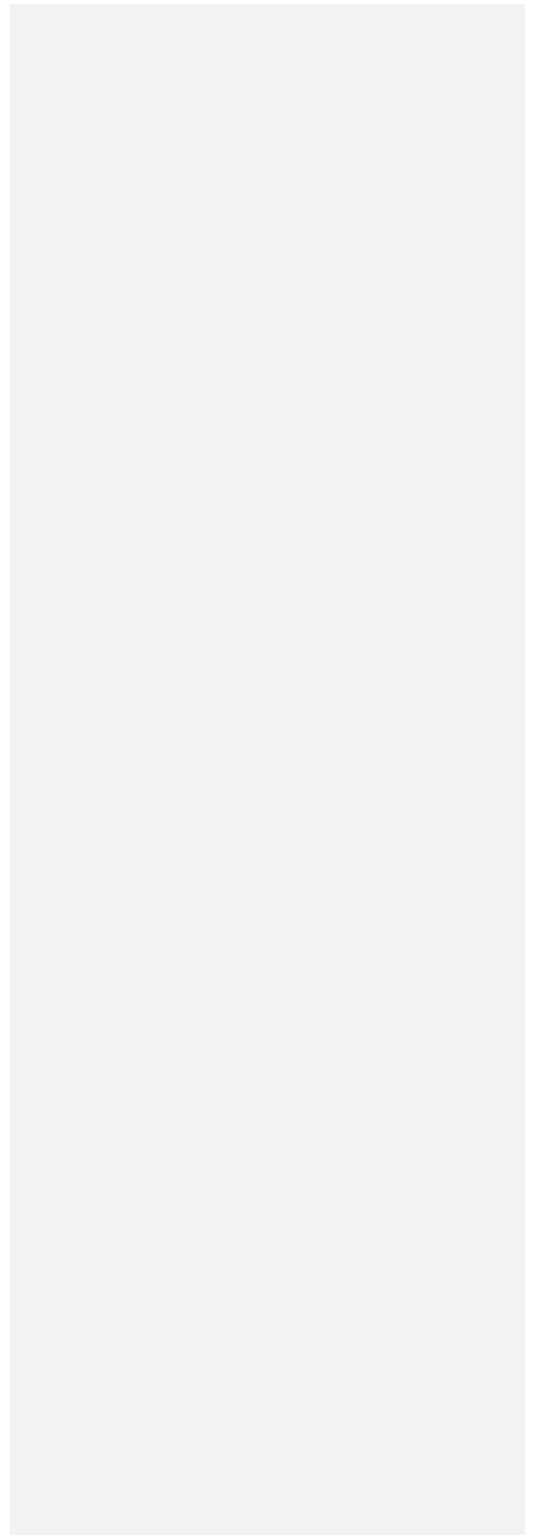
No rays from the holy heaven come down
On the long night-time of that town ;
But light from out the lurid sea
Streams up the turrets silently—
Gleams up the pinnacles far and free—
Up domes—up spires—up kingly halls—
Up fanes—up Babylon-like walls—
Up shadowy, long-forgotten bowers
Of sculptured ivy and stone flowers—
Up many and many a marvellous shrine
Whose wreath'd friezes interwine
The viol, the violet, and the vine.
Resignedly beneath the sky
The melancholy waters lie.
So blend the turrets and shadows there
That all seem pendulous in air,
While from a proud tower in the town
Death looks gigantically down.

There open fanes and gaping graves
Yawn level with the luminous waves ;
But not the riches there that lie
In each idol's diamond eye—
Not the gayly-jewell'd dead
Tempt the waters from their bed ;
For no ripples curl, alas !
Along that wilderness of glass—
No swellings tell that winds may be
Upon some far-off happier sea—
No heavings hint that winds have been
On seas less hideously serene.

But lo, a stir is in the air !
The wave—there is a movement there !
As if the towers had thrust aside,
In slightly sinking, the dull tide—
As if their tops had feebly given
A void within the filmy heaven.
The waves have now a redder glow—
The hours are breathing faint and low—

And when, amid no earthly moans,
Down, down that town shall settle hence,
Hell, rising from a thousand thrones,
Shall do it reverence.

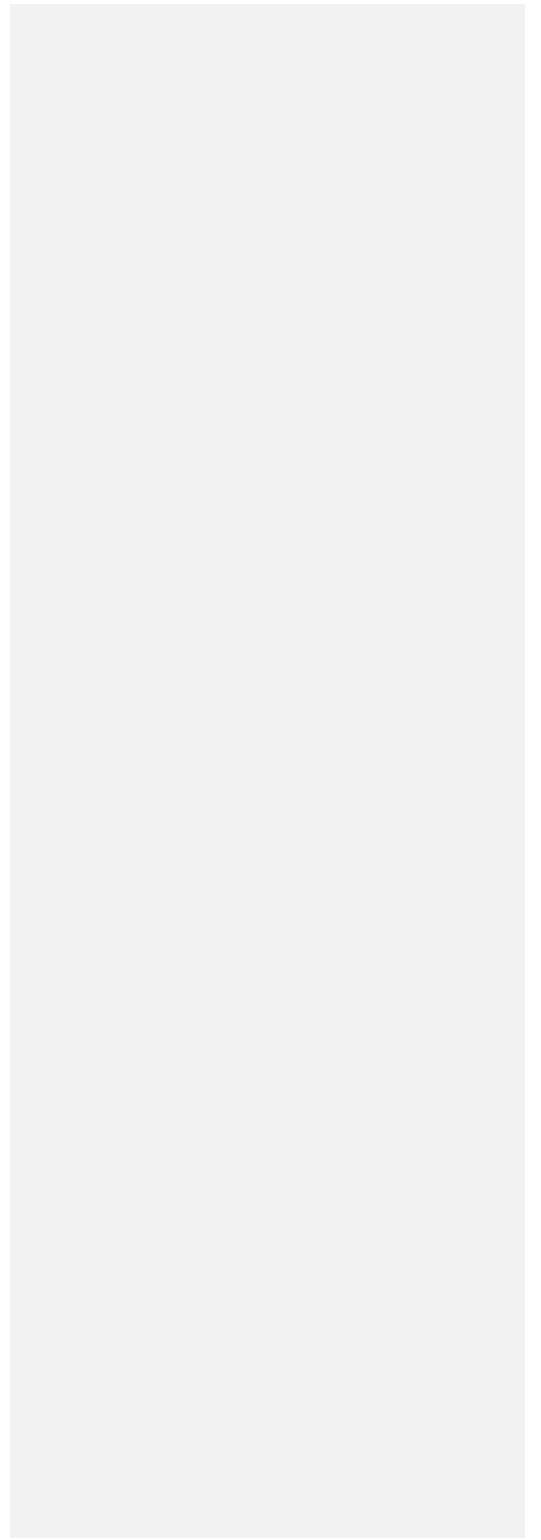
Allan Poe

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή	3
2. Περιγραφή της Περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου στη Θεσσαλονίκη	3
2.α. Τοποθεσία	3
2.β. Μορφολογία	4
2.γ. Φημολογία	8
3. Θεωρία	10
3.α. Ψυχογεωγραφία: Η σχέση της με την Περιπλάνηση	11
Οι Καταστασιακοί και η Θεωρία του Derive	17
3.α.1. Περιπλάνηση: Σημεία και Έννοιες του Χώρου	23
3.α.2. Εξουσία και Χώρος	48
3.β. Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Περπατώντας στο “City within City”	58
4. Μεθοδολογία-Τεχνικές Έρευνας	110
4.α. Φαινομενολογία: Σύνδεση με τη Θεωρία της Ψυχογεωγραφίας	110
4.β. Ερμηνευτική Φαινομενολογία	113
4.γ. Αυτοεθνογραφία και Περιπατητική Τέχνη	114
4.δ. Η Τεχνική της ημιδομημένης Συνέντευξης	117
5. Ανάλυση Συνεντεύξεων	118
5.α. Η τριπλή “οπτική” προσέγγιση	118
5.β. Ανάλυση Συνεντεύξεων μέσω της Ερμηνευτικής Φαινομενολογίας	120
5.γ. Παραρτήματα	121
Παράρτημα 1: Συνεντεύξεις	121
Παράρτημα 2: Οδηγοί Συνεντεύξεων	
Παράρτημα 3: Έντυπο Συγκατάθεσης	
6. Συμπεράσματα	
7. Επίλογος	
8. Βιβλιογραφία	

I

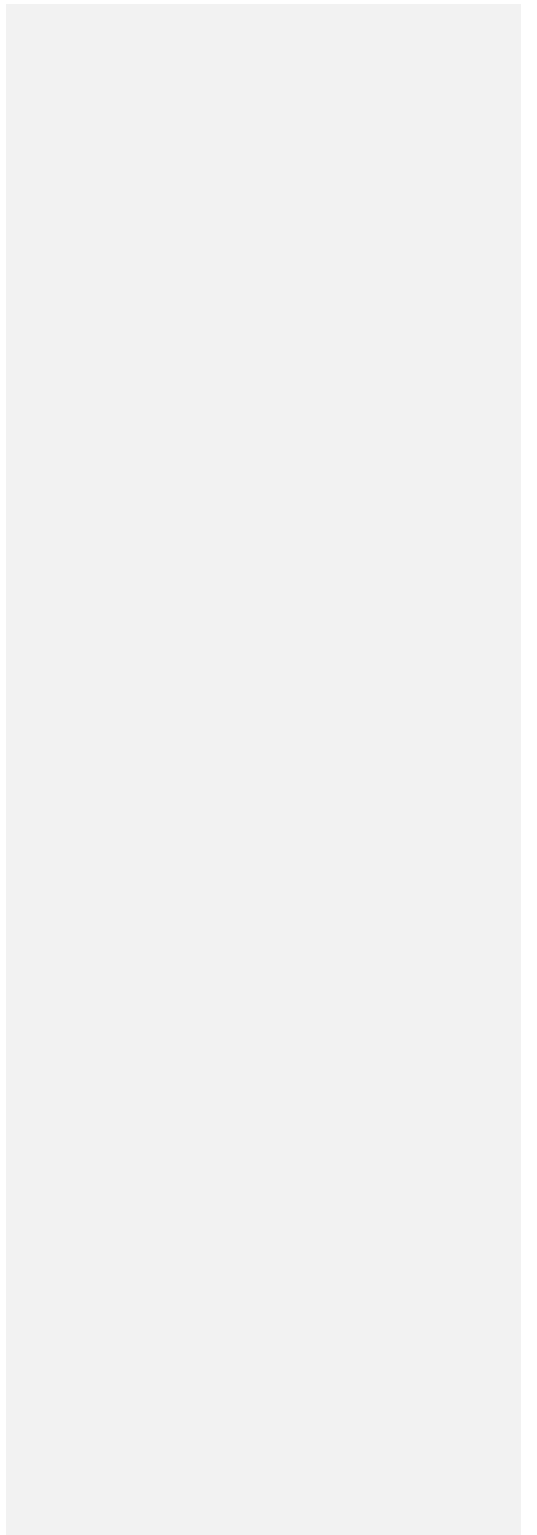

1. Εισαγωγή

Στο πλαίσιο του Διδρυματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, “Εφαρμοσμένη- Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη”, σχεδιάστηκε και εκπονήθηκε μία μελέτη με αντικείμενο τις σχέσεις εξουσίας και χώρου, στην επιλεγμένη, από την ερευνήτρια, περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου στη Θεσσαλονίκη. Πρόκειται για ένα ευέλικτο και ποιοτικά προσανατολισμένο ερευνητικό σχέδιο που συνδυάζει τη μεικτή μεθοδολογία της Ερμηνευτικής Φαινομενολογίας και της Αυτοεθνογραφίας.

Η παραπάνω μελέτη αποτελεί τη διπλωματική εργασία με τίτλο “Η Πόλη μέσα στην Πόλη: Μία Εθνογραφική και Εικαστική Χαρτογράφηση στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου στη Θεσσαλονίκη”, η οποία εστιάζει στους τρόπους με τους οποίους ο περιβάλλον χώρος επηρεάζει τους ανθρώπους της κοινότητας της περιοχής. Στόχος της μελέτης είναι ο εντοπισμός των κοινωνικών φαινομένων που προκύπτουν από τις σχέσεις εξουσίας και χώρου στη συγκεκριμένη περιοχή, όπως είναι ο ρατσισμός, καπιταλιστικά στοιχεία που διαφαίνονται στις χρήσεις του χώρου, η έννοια της απομόνωσης των ατόμων και της οριοθέτησης του χώρου, καθώς και σημαντικά στοιχεία παραβατικής συμπεριφοράς που καθορίζουν την μέχρι τώρα ταυτότητα του τόπου. Μέσω της καλλιτεχνικής παρέμβασης που λαμβάνει μέρος μετά την ολοκλήρωση της ερευνητικής διαδικασίας -στην οποία θα αναφερθούμε αναλυτικότερα παρακάτω- τελικός στόχος είναι η αφύπνιση των μελών της κοινότητας της Νέας Δυτικής Εισόδου ως προς τα παραπάνω, αλλά κυρίως η ανάδειξη των θετικών στοιχείων και σημείων της περιοχής, η ενίσχυση της αίσθησης της ομάδας και της γειτονιάς στους κατοίκους της και τέλος, ο επαναπροσδιορισμός της ταυτότητας της περιοχής από τους ίδιους. Αυτό επιδιώκεται μέσα από την παρουσίαση εικόνων της περιοχής με μία νέα οπτική αντίληψη του χώρου, οι οποίες εμπνεύστηκαν από έννοιες που προέκυψαν κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων με τα μέλη της κοινότητας της περιοχής, και στοχεύουν να μετατραπούν και αυτές με τη σειρά τους σε έμπνευση για τον επαναπροσδιορισμό της σχέσης των ατόμων με τον χώρο τους και ως προτροπή οικειοποίησης αυτού.

II

2. Περιγραφή της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου στη Θεσσαλονίκη

Πρωταρχικός λόγος της επιλογής της Νέας Δυτικής Εισόδου στη Θεσσαλονίκη ως περιοχή μελέτης, είναι ότι αποτελεί τόπο κατοικίας για την ερευνήτρια.

Καθώς η ερευνήτρια περπατάει αρκετά την περιοχή, το πρώτο και κύριο ερώτημα που της δημιουργήθηκε ήταν *“ποια είναι η ταυτότητα της”*. Το ερώτημα αυτό προέκυψε διότι η περιοχή από τη μία τείνει να αντιπροσωπεύει κάτι πολύ συγκεκριμένο, αλλά από την άλλη, δεν έχει καν κάποιο όνομα, όπως άλλες περιοχές της Θεσσαλονίκης (βλ. Κάτω και Ανω Τούμπα, Εύοσμος, Ντεπώ, Δενδροποτάμος). Αυτό αυτόματα συνδυάζεται με την ιστορία της, και τη στιγμή δημιουργίας της περιοχής, ωστόσο η συγκεκριμένη περιοχή εμφανίζεται να περιβάλλεται από ένα ιστορικό πλαίσιο, με ένα αρκετά βαρύ φορτίο. Από ό,τι φαίνεται όμως, η σημερινή της φήμη προηγείται της ιστορικότητάς της. Η Νέα Δυτική Είσοδος, ή αλλιώς Βαρδάρης, ή αλλιώς η “Γιαννιτσών” (κύριος δρόμος της περιοχής), ή αλλιώς ο “Παλιός Σιδηροδρομικός Σταθμός”, ή αλλιώς το “One Salonica” (εμπορικό κέντρο της περιοχής), ή αλλιώς “City Gate” (παλαιότερο εμπορικό κέντρο της περιοχής), ή τα “Ξυλάδικα”, είναι μερικές από τις ονομασίες της, και χαρακτηρίζεται από τον ιδιαίτερα “κακόφημο” χαρακτήρα της και την ακμάζουσα-παρακμάζουσα διάθεσή της.

2.α. Τοποθεσία

Η τοποθεσία της περιοχής μελέτης βρίσκεται στα Νοτιο-Δυτικά της πόλης της Θεσσαλονίκης. Ορίζεται από Ανατολικά προς Δυτικά από το δρόμο της 26ης Οκτωβρίου, τον Βαρδάρη δηλαδή, μέχρι και πριν τον σταθμό των Κ.Τ.Ε.Λ., και από Βόρεια προς Νότια από την οδό της Μοναστηρίου μέχρι και κάτω από την οδό της 26ης Οκτωβρίου, την περιοχή που βρίσκονται τα Παλαιά Σφαγεία και το εμπορικό Λιμάνι της Θεσσαλονίκης.

Η περιοχή τοποθετείται στην είσοδο της πόλης (Νέα Δυτική Είσοδος), από όπου και διανοίχθηκε ο δρόμος προς Αθήνα ενώνοντας τις δύο αυτές μεγάλες πόλεις, και μειώνοντας την απόσταση μεταξύ τους. Τα όρια της ακουμπάνε τα όρια του κέντρου, η απόσταση μεταξύ των δύο περιοχών με μεταφορικό μέσο ορίζεται στα 10 λεπτά, και οι πεζοί διανύουν την απόσταση σε 15-25 λεπτά ανάλογα με το σημείο του κέντρου που βρίσκεται ο προορισμός του. Από τη βόρεια πλευρά της συνορεύει με την περιοχή των Αμπελοκήπων, η οποία ανήκει στις Δυτικές Συνοικίες της Θεσσαλονίκης, και με την Μενεμένη και Δυτικά συνορεύει με την περιοχή του Δενδροποτάμου (οι οποίες επίσης ανήκουν στις Δυτικές Συνοικίες).

Στην περιοχή ανήκουν το μεγαλύτερο κομμάτι του εμπορικού λιμανιού της πόλης της Θεσσαλονίκης, ο Νέος Σιδηροδρομικός Σταθμός, καθώς και ο Παλιός Σιδηροδρομικός Σταθμός και πολύ κοντά σε αυτήν βρίσκεται ο Σταθμός των Υπεραστικών Λεωφορείων Κ.Τ.Ε.Λ., ο οποίος αποτελεί και σημαντικό όριο ανάμεσα στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου και του Δενδροποτάμου.

Στην περιοχή, τέλος, έγκειται και η περιοχή του Βαρδάρη, χαρακτηριστικό σημείο αναφοράς στην πόλη της Θεσσαλονίκης, και σημαντικό όριο ανάμεσα σε αυτήν και στην περιοχή, και αντιδιαμετρικά αυτής εντοπίζεται και έγκειται επίσης η περιοχή των Παλιών Λαχανόκηπων.

2.β. Μορφολογία

Αφού ορίστηκε η περιοχή μελέτης, είναι ορθό να περιγραφεί, μέχρι έναν βαθμό, η μορφολογία της ξεκινώντας από τα βασικά σημεία αναφοράς, για τα οποία η ίδια είναι γνωστή,

και προχωρώντας στην περιγραφή των δρόμων της και των κτιρίων της.

Όπως αναφέρεται παραπάνω, την περιοχή την περιβάλλουν τρεις βασικοί σταθμοί της πόλης, αυτός του Σιδηροδρομικού Σταθμού (Νέου και Παλαιού), του Εμπορικού Λιμανιού αλλά και των Κ.Τ.Ε.Λ. παρ' όλο που ο συγκεκριμένος σταθμός βρίσκεται οριακά εκτός της περιοχής. Επιπροσθέτως, στην περιοχή βρίσκονται και τα Κ.Τ.Ε.Λ. Θεσσαλονίκης Α.Ε. Τουριστικού Τομέα.

Σταθμοί

- Ο Νέος Σιδηροδρομικός Σταθμός, βρίσκεται βόρεια της περιοχής, πάνω ακριβώς από τον μεγάλο δρόμο της Μοναστηρίου, ο οποίος και αποτελεί προέκταση της κεντρικής οδού της Εγνατίας που διασχίζει την πόλη. Αποτελείται από ένα βασικό κτίριο το οποίο οδηγεί στις αποβάθρες των τρένων, αλλά και σε μερικές στάσεις λεωφορείων. Αποτελεί το βόρειο όριο της περιοχής και σημαντικό σημείο αναφοράς, καθώς στον εξωτερικό χώρο του Σιδηροδρομικού Σταθμού τερματίζουν πολλά Αστικά Λεωφορεία, τα οποία συνδέουν την περιοχή με το κέντρο και με άλλες περιοχές καθώς και περιοχές μεταξύ τους. Επίσης, στα εδάφη του Σταθμού έχει τις εγκαταστάσεις του το 63ο Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης. Εξωτερικά ο Σταθμός περιβάλλεται από τα έργα του μετρό τα τελευταία 13 χρόνια.
- Ο Παλιός Σιδηροδρομικός Σταθμός βρίσκεται νότια της περιοχής, κάτω από την οδό Παλαιού Σταθμού και πάνω από την οδό 26ης Οκτωβρίου, κοντά στο εμπορικό λιμάνι. Τον διαχωρίζουν συρματοπλέγματα από τον αυτοκινητόδρομο, εκτός από ένα ορισμένο σημείο, όπου τα οχήματα διασχίζουν κάθετα τις ράγες για να περάσουν στο πιο νότιο μέρος της περιοχής. Χρησιμοποιείται πλέον ως εμπορευματικός σταθμός, και δεν είναι προσβάσιμος από πολίτες. Παρ' όλα αυτά, τα διερχόμενα τρένα είναι ορατά από το κεντρικό-κατοικήσιμο σημείο της περιοχής.
- Το Εμπορικό Λιμάνι βρίσκεται στο Νοτιοδυτικό σημείο της πόλης της Θεσσαλονίκης. Αποτελεί χαρακτηριστικό “μνημείο” για την περιοχή, καθώς η εικόνα των ψηλών γερανών που εντοπίζονται εκεί, εμφανίζεται στο μυαλό όλων όταν αναφέρεται η Θεσσαλονίκη. Το λιμάνι αποτελείται από 6 μεγάλες προβλήτες, με τη μία μόνο ανοιχτή προς το κοινό, και συνεισφέρει στη βιομηχανική εμφάνιση της πόλης, καθώς και της περιοχής. Εκτός από τους ψηλούς γερανούς, το τοπίο του αποτελείται από μεγάλα *container*, καθώς και πολλά μεγάλα τετραγωνισμένα (όχι πολύ ψηλά) κτίρια που λειτουργούν ως αποθήκες. Τα ψηλότερα κτίρια είναι σιλό, με σκοπό την αποθήκευση διάφορων στέρεων υλικών. Τέλος, οι εσωτερικοί δρόμοι του λιμανιού είναι φαρδείς και επίπεδοι, χωρίς πεζοδρόμια. Το εμπορικό λιμάνι, αποτελεί και στρατιωτική βάση.

- Τα Κ.Τ.Ε.Λ. της Θεσσαλονίκης, παρ' όλο που δεν ανήκουν στην περιοχή είναι το σημείο που καθορίζει την αρχή της Είσοδου της πόλης, και, για να μπει κάποιος στην πόλη, αλλά και να βγει από αυτήν, πρέπει να διασχίσει την περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, είτε από την οδό Μοναστηρίου είτε από την οδό Γιαννιτσών. Τα Κ.Τ.Ε.Λ. αποτελούνται από ένα μεγάλο κεντρικό κτίριο, το οποίο συμπεριλαμβάνει στο εσωτερικό του μία μικρή αγορά και καταστήματα σίτισης, καθώς και τις πλατφόρμες των υπεραστικών λεωφορείων. Στο εξωτερικό του έχει, όπως και ο Νέος Σιδηροδρομικός Σταθμός, σταθμούς αστικών λεωφορείων που ενώνουν τον σταθμό των Κ.Τ.Ε.Λ. με διάφορα σημεία της πόλης.
- Τα Κ.Τ.Ε.Λ. Θεσσαλονίκης Α.Ε. Τουριστικού Τομέα, βρίσκονται πάνω στην οδό Μοναστηρίου. Πρόκειται για ένα κτίριο σε κεντρικό σημείο της περιοχής, το οποίο συνδέει την πόλη της Θεσσαλονίκης με την πόλη της Αθήνας, και κοντινά σημεία στην πόλη.

Αφού περιγράφηκαν συνοπτικά οι Κεντρικοί Σταθμοί στην πόλη, που εντοπίζονται στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, θα περάσουμε στην περιγραφή άλλων σημείων της περιοχής.

Φαίνεται πως η περιοχή είναι χωρισμένη σε υποπεριοχές, με μικρές μορφολογικές διαφοροποιήσεις, οι οποίες όμως είναι αρκετές για να γίνεται αυτός ο εσωτερικός διαχωρισμός του χώρου της περιοχής.

Μπαίνοντας στην περιοχή, τα όρια με το κέντρο της πόλης είναι ξεκάθαρα. Το τελευταίο χαρακτηριστικό σημείο του κέντρου είναι τα Δικαστικά Μέγαρα επί της οδού 26ης Οκτωβρίου, και σημείο αναφοράς σε σχέση με την έναρξη της περιοχής είναι η περιοχή του Βαρδάρη, όπου και ο δρόμος της 26ης Οκτωβρίου αλλάζει και μετατρέπεται στην είσοδο του μεγάλου δρόμου της Λαγκαδά. Στο σημείο εκείνο τέμνονται 4 δρόμοι επί της ουσίας, αυτός της 26ης Οκτωβρίου και της Λαγκαδά και αυτός της Εγνατίας που μετατρέπεται σε αυτόν της Μοναστηρίου. Από εκείνο το σημείο και μετά το τοπίο αρχίζει να αλλάζει. Αυτό είναι ένα χαρακτηριστικό σημάδι ότι πλέον δεν τοποθετούμαστε στο κέντρο της περιοχής.

• **Βαρδάρης**

Ο Βαρδάρης, είναι το σημείο μηδέν για την πόλη της Θεσσαλονίκης. Χαρακτηριστικό σημείο αναφοράς, είναι το τμήμα του τείχους που έχει απομείνει, το οποίο αποτελούσε την “Χρυσή Πύλη”, που ήταν η είσοδος της πόλης, που προστάτευε τους κατοίκους από επιδημίες, ανεπιθύμητους επισκέπτες και περιόριζε τα “κακοποιά στοιχεία” και οτιδήποτε δεν ταίριαζε στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Ανέκαθεν η περιοχή του Βαρδάρη (ή αλλιώς Μπάρα) ήταν γνωστή για τους οίκους ανοχής και για τις ιερόδουλες που δούλευαν εκεί. Πλέον οι οίκοι ανοχής μεταφέρθηκαν σε άλλο σημείο της περιοχής, και ο Βαρδάρης αποτελείται πια από πολλά μεγάλα ξενοδοχεία (π.χ. Capsis Hotel), την Αμερικάνικη Αγορά (που εμπορεύεται κυνηγετικά και στρατιωτικά είδη) και κάποια καταστήματα σίτισης (κινέζικου, ινδικού ή πακιστανικού φαγητού). Τα μόνα σημάδια της παρελθοντικής ύπαρξης οίκων ανοχής είναι κάποια καταστήματα που εμπορεύονται ερωτικά αντικείμενα και ταινίες. Όπως αναφέρεται παραπάνω, στο σημείο που ξεκινάει ο

Βαρδάρης τέμνονται τέσσερις δρόμοι, ένας εκ των οποίων είναι η προέκταση της Εγνατίας, η Μοναστηρίου.

• **Κινέζικη Αγορά**

Σημαντικό σημείο της περιοχής, και στο ίδιο ύψος με τον Βαρδάρη αλλά νοτιότερα, αποτελεί η οδός Αισώπου, ένας πλακόστρωτος δρόμος, με χαμηλά κτίρια, κατά το μήκος του οποίου απλώνεται η Κινέζικη Αγορά της πόλης (China Town). Η κινέζικη αγορά αποτελείται από καταστήματα ρουχισμού ή αξεσουάρ και είναι συγκεντρωμένη κατά κύριο λόγο σε εκείνο το σημείο. Όμως παρατηρείται πως απλώνεται διάσπαρτα και σε άλλα σημεία της περιοχής, όπως στη προέκταση της Αισώπου, της οδού Γιαννιτσών, όπου εντοπίζονται και μερικά ακόμα καταστήματα της κινέζικης αγοράς, τα οποία εμπορεύονται κυρίως ηλεκτρονικά αξεσουάρ, σε αντίθεση με αυτά της Αισώπου που είναι κατά κύριο λόγο καταστήματα ρουχισμού. Στην περιοχή της Κινέζικης Αγοράς, εντοπίζονται και κάποιες κατοικίες.

• **Κέντρο της Νέας Δυτικής Εισόδου**

Παρ'όλο που η περιοχή δεν έχει ένα συγκεκριμένο κέντρο, όπως κάποια πλατεία ή κάποια εκκλησία στις οποίες το προαύλιο να μπορεί να συγκεντρώνεται κόσμος, το πιο κεντρικό σημείο της περιοχής θεωρείται αυτό της οδού Γιαννιτσών και προς τα κάτω, καθώς είναι το σημείο που υπάρχουν οι περισσότερες κατοικίες και καταστήματα εκτός από αυτά της Κινέζικης Αγοράς.

Σε αυτό το σημείο της περιοχής, όπως αναφέρεται και παραπάνω, εντοπίζονται οι περισσότερες κατοικίες, και πρόκειται κυρίως για κάποιες νέοδομητες οικοδομές με σύγχρονα διαμερίσματα, αλλά παράλληλα και ελάχιστες παλότερες οικοδομές. Χαρακτηριστικό της περιοχής μορφολογικά είναι πως είναι αιραιοκατοικημένη, και παρ'όλο που εντοπίζονται αυτά τα νεόδομητα ψηλά κτίρια, κατά κύριο λόγο αποτελείται από χαμηλές οικοδομές. Σαν αποτέλεσμα αυτό έχει, στο τοπίο, το οποίο είναι σε χαμηλό επίπεδο, να προεξέχουν οι συγκεκριμένες οικοδομές. Τα χαμηλότερα κτίρια αποτελούν συνήθως παλιές μεταφορικές εταιρείες και ξυλάδικα, οι οποίες πλέον έχουν μεταφερθεί σε άλλη περιοχή και αυτά παραμένουν κλειστά, μαγαζιά της κινέζικης αγοράς και οι αποθήκες τους, συνεργεία, εργαστήρια και καταστήματα με πρώτες ύλες καθώς επίσης και

παλιές υφαντουργίες. Εκτός από τα παραπάνω, στο τοπίο εντοπίζει κανείς και αρκετές οικοδομές ή κτίσματα, των οποίων η κατασκευή δεν είναι ολοκληρωμένη, τα λεγόμενα *γιατιά*. Ακόμη, σε πολλά σημεία της περιοχής, εντοπίζονται μεγάλα κενά ανάμεσα σε κτίρια, ανακατετάλευτα οικόπεδα τα οποία συνήθως είναι καλυμμένα με βλάστηση ή και απορρίματα.

Ακόμη ένα χαρακτηριστικό της μορφολογίας της περιοχής είναι οι παράγκες των Ρομά που κατοικούν στην περιοχή. Είτε χαμηλά εγκαταλελειμμένα σπιτάκια τα οποία οικειοποιούνται και τα διαμορφώνουν αναλόγως, ανασκευάζοντας τα με κομμάτια λαμαρίνας, είτε χαμηλά κτίσματα κατασκευασμένα από ξύλο και πάλι κομμάτια λαμαρίνας. Ένα ακόμα βασικό χαρακτηριστικό της περιοχής τα τελευταία 5 με 6 χρόνια είναι το εμπορικό κέντρο του One Salonica Outlet Mall, το οποίο αποτελεί σημείο όπου συγχάζουν κάτοικοι της περιοχής και επισκέπτες, αλλά και εργαζόμενοι. Πρόκειται για ένα σύγχρονο ογκώδες κτίριο, 2 ορόφων, και με 2 υπόγειους χώρους που λειτουργούν ως πάρκινγκ, καθώς και ένα εξωτερικό πάρκινγκ, δίπλα στο οποίο βρίσκεται το “Πάρκο Σκύλων”, το οποίο λειτουργεί ως πάρκο για τα κατοικίδια των κατοίκων της περιοχής. Σε εκείνο το σημείο, εντοπίζονται το μοναδικό εστιατόριο της περιοχής η “Brizola”, ένα χαμηλό κτίριο, ανακαινισμένο που προσφέρει κουζίνα υψηλής μαγειρικής.

Κάτω από το εξωτερικό πάρκινγκ της περιοχής και το “Πάρκο Σκύλων”, εντοπίζεται ο μεγάλος δρόμος της Παλαιού Σταθμού, καθώς και ο Παλιός Σιδηροδρομικός Σταθμός.

Τέλος, να αναφέρουμε πως οι δρόμοι του κέντρου της περιοχής, σε αντίθεση με το σημείο που βρίσκεται η Κινέζικη Αγορά και ο παράλληλοι δρόμοι Αισώπου και Σαπφούς, είναι φαρδείς δρόμοι (6μ.), όπως αυτός της Γιαννιτσών, που είναι και ο κεντρικός, και παράλληλος με την οδό Μοναστηρίου, η οδός Αλιάκμονος και η οδός Μαντζάρου κ.α.

Να αναφέρουμε επίσης, πως η οδός Μοναστηρίου σε όλο το μήκος της παραλληλίζεται με την οδό Γιαννιτσών, και περικλείει το κέντρο της περιοχής. Η οδός Μοναστηρίου, αποτελείται από ψηλά κτίρια, είτε κατοικίες είτε γραφεία (όπως αυτά του Νέου Σιδηροδρομικού Σταθμού), τα οποία χαρακτηριστικό έχουν τις μεγάλες κολώνες που τα στηρίζουν και τα πολύ φαρδιά πεζοδρόμια κάτω από αυτά. Στο τέλος της Μοναστηρίου εντοπίζονται και οι πολυτελείς, ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις του Grant Hotel Palace.

• **Νοτιότερο άκρο της περιοχής**

Νοτιότερα της περιοχής βρίσκεται η οδός Παλαιού Σταθμού, όπως αναφέρεται και παραπάνω. Πρόκειται για έναν μεγάλο, κεντρικό δρόμο της περιοχής, ο οποίος χωρίζει το κατοικημένο σημείο της περιοχής από το πιο βιομηχανικό της κομμάτι.

Σε γενικές γραμμές, όλη η περιοχή χαρακτηρίζεται από μία βιομηχανική ατμόσφαιρα, ωστόσο το κομμάτι κάτω από την Παλαιού Σταθμού, έχει πιο έντονο αυτό το χαρακτηριστικό, λόγω συγκεκριμένων κτισμάτων.

Η οδός Παλαιού Σταθμού, πήρε το όνομα της, όπως το ίδιο υποδηλώνει, από το γεγονός ότι εκεί τοποθετείται ο Παλιός Σιδηροδρομικός Σταθμός της πόλης. Ο Σταθμός αυτός είναι ακόμη ενεργός, μόνο όμως για εμπορική χρήση και όχι για επιβατική. Πρόκειται για μία μεγάλη έκταση με σιδηροδρομικές ράγες, βαγόνια ενεργά και ανενεργά, ένα μικρό κτίριο που βρίσκονται οι φύλακες, καθώς και το κτίριο του Παλαιού Σιδηροδρομικού Σταθμού, το οποίο μετακινήθηκε τεχνιέντως για να διασωθεί, όταν ανοίχτηκε ο δρόμος της Εισόδου της πόλης. Εδώ βρίσκεται επίσης και το εβραϊκό μνημείο, μία αποβάθρα από την οποία έφευγαν οι Εβραίοι για το Άουσβιτς.

Στα όρια του Παλαιού Σταθμού, εντοπίζει κανείς και τις τελευταίες πολυκατοικίες, ενώ στην αρχή της οδού Παλαιού Σταθμού βρίσκεται η Βίλλα Πετρίδη, η οποία σηματοδοτεί την Έξοδο από την περιοχή και την Είσοδο στο κέντρο της πόλης.

Κάτω από τον Παλαιό Σιδηροδρομικό Σταθμό, ξεκινάει το πιο βιομηχανικό κομμάτι της περιοχής, που αναφέρθηκε και παραπάνω, και εντοπίζεται επίσης, επί της οδού Νικηφόρου Ουρανού και σε παραπλήσιους δρόμους, το Red Light District της πόλης. Μικρά, χαμηλά κτίρια χαρακτηρίζουν το σημείο εκείνο με φωτεινές επιγραφές, τα οποία φιλοξενούν τις σεξεργάτριες.

Στο συγκεκριμένο κομμάτι της περιοχής, τα πιο γνωστά κτίρια είναι ο Μύλος, καθώς και οι εγκαταστάσεις της Βίλκα, του Block 33 (πλέον συναυλιακός χώρος, παλαιό βυρσοδεψείο), αλλά και το κτίριο του παλιού ΦΙΞ, τα οποία αποτελούν ορόσημα για την περιοχή και έχουν γίνει προσιτά στο κοινό μετά την επανάχρησή τους ως χώροι ψυχαγωγίας. Στη περιοχή επίσης εντοπίζονται τα Παλιά Σφαγεία, όπου, σε ένα από τα κτίρια φιλοξενείται πλέον το L'abbatoir, ένας πολιτιστικός χώρος, (στον προαύλιο χώρο του L'abbatoir, κατασκευάζεται η Λέσχη των Βιομηχάνων), όπως και οι Λαχανόκηποι. Η περιοχή αποτελείται από ένα σύνολο χαμηλών κτιρίων εγκαταλελειμμένων, κτισμένα όλα από τα ίδια υλικά- γκρι τούβλα- που παρουσιάζουν, ομολογουμένως, μία αισθητική ομοιομορφία.

Στο συγκεκριμένο κομμάτι της περιοχής, εντοπίζονται ελάχιστα σπίτια, τα οποία είναι κοντά στα όρια με το κέντρο, και εκτός από τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά κτίρια, τα υπόλοιπα αποτελούν, γνωστές πολυτελείς ξενοδοχειακές μονάδες, όπως αυτή του Met, και αυτή του Porto Palace, αλλά και ένα μη ενεργό εμπορικό κέντρο το Porto Center, καθώς και πολλές αντιπροσωπείες αυτοκινήτων. Τέλος, εντοπίζεται το κτίριο της Περιφέρειας της Δυτικής Θεσσαλονίκης, αλλά και του κολλεγίου της ΑΚΤΟ.

Όλη την περιοχή τη διασχίζει ο μεγάλος, κεντρικός δρόμος της 26ης Οκτωβρίου. Σε αυτό το σημείο, και νότια αυτής της οδού, το εμπορικό λιμάνι αποτελεί ένα μεγάλο κομμάτι της περιοχής που προσδίδει και αυτό στο βιομηχανικό χαρακτήρα του τοπίου.

Εν κατακλείδι, λοιπόν, το τοπίο της περιοχής χαρακτηρίζεται από μία βιομηχανική ταυτότητα, η οποία μέχρι και σήμερα, συντηρείται, αν όχι από μεγάλα εργοστάσια, αλλά από μικρές βιομηχανίες, βιοτεχνίες και εργαστήρια, καθώς και συνεργεία, αλλά και από καταστήματα που εμπορεύονται πρώτες ύλες, ή και υλικά χονδρικής πώλησης. Στο πιο κεντρικό σημείο της περιοχής, εντοπίζονται οι κατοικίες, και κάποια καταστήματα, όπως το One Salonica Outlet Mall, που υποδηλώνουν διαφορετική χρήση του χώρου από αυτήν της βιομηχανικής, αλλά ως επί το πλείστον το τοπίο της από πρώτη όψη δε χαρακτηρίζεται φιλόξενο, παρ' όλο που μεγάλο μέρος του καλύπτεται από βλάστηση, λόγω των ανεκμετάλεπτων οικοπέδων.

Χαρακτηριστικό της περιοχής είναι ότι την διαπερνούν τέσσερις μεγάλοι κεντρικοί δρόμοι και παράλληλοι μεταξύ τους, οι οποίοι τη διαχωρίζουν αλλά και την οριοθετούν. Οι δρόμοι είναι αυτοί της Μοναστηρίου, της Γιαννιτών, της Παλαιού Σταθμού και της 26ης Οκτωβρίου.

Οι δρόμοι της, είναι κυριώς φαρδείς, εκτός από αυτούς της Κινέζικης Αγοράς, και η περιοχή τετραγωνισμένη, λόγω της προηγούμενης χρήσης του χώρου από μεταφορικές εταιρίες και ξυλάδικα. Περιπατώντας στην περιοχή παρατηρείται, ανομοιομορφία στην αισθητική των κτιρίων, μία σύγκρουση παρελθόντος και παρόντος, και με πολλούς κενούς χώρους ενδιάμεσα σε αυτά. Αραιοκατοικημένη και με μία ιδιάζουσα διάθεση.

2.γ. Φημολογία

Η περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου είναι μία περιοχή, όπως αναφέρεται παραπάνω, που τοποθετείται πολύ κοντά στο κέντρο. Το βασικό χαρακτηριστικό της είναι ότι αποτελεί την Είσοδο της πόλης. Παρ' όλο που πάντοτε ήταν η είσοδος ή η "πύλη" της πόλης, με την διάνοιξη της Εγνατίας την τελευταία δεκαετία έχει οριστεί εκ νέου ως Νέα Δυτική Είσοδος.

Η φήμη της περιοχής προηγείται της πιο σύγχρονης εκδοχής της όμως, και, παρ' όλο που της ορίστηκε αυτή η νέα ιδιότητα και έγινε μία σοβαρή προσπάθεια ανοικοδόμησης της περιοχής προ δεκαετίας, με στόχο να γίνει ένα λιγότερο βιομηχανικό κομμάτι της πόλης αλλά και μία περιοχή σύγχρονων κατοικιών, εγκαταλείφθηκε στο προοίμιό της, καθώς διακόπηκε από την οικονομική κρίση. Όλες οι προσπάθειες για αναβάθμιση της περιοχής σταμάτησαν, αφήνοντάς την σε ένα μόνιμο μεταίχμιο ανάμεσα στη βιομηχανική και μεταβιομηχανική περίοδο, σκαλίζοντας μία ιδιάζουσα προσωπικότητα που χαρακτηρίζει μέχρι και σήμερα την περιοχή.

Ωστόσο, αυτή η πιο πρόσφατη ιστορία δεν είναι το μόνο που μονιμοποιεί τον "άτακτο" χαρακτήρα της περιοχής. Καθώς, όπως αναφέρεται και παραπάνω, πρόκειται για την είσοδο της πόλης, όπως έχει διαπιστωθεί και σε άλλες σύγχρονες μεγαλουπόλεις, αυτομάτως έχει έναν υποβαθμισμένο χαρακτήρα. Και το γεγονός ότι περιβάλλεται από όλους σχεδόν τους επιβατικούς σταθμούς της πόλης αυτόματα την περιθωριοποιεί. Ανάμεσα στους περαστικούς, αυτοί που *στέκονται* είναι ορισμένοι.

Η χρήση της περιοχής ως Είσοδος χρονολογείται από το 1900, με την παλαιότερη ονομασία Μπάρα ή Χρυσή Πύλη. Η Χρυσή Πύλη προστάτευε πάντα τους κατοίκους από επιδρομές, επιδημίες, ανεπιθύμητους επισκέπτες και περιόριζε τα κακοποιά στοιχεία, τα αμαρτωλά στέκια και ο,τιδήποτε άλλο δεν ταίριαζε στην ιδιοσυγκρασία της πόλης. Μέχρι σήμερα, μπορεί αυτό το νοητό πλέον όριο- νοητό γιατί η Χρυσή Πύλη κατεδαφίστηκε και έχει απομείνει μόνο ένα πολύ μικρό κομμάτι του τείχους- να μην περιορίζει τις πανδημίες και τις επιδρομές, αλλά σίγουρα οριοθετεί τα κακοποιά στοιχεία και τα συγκεντρώνει στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου.

Ανέκαθεν, η περιοχή κατακλύζονταν από οίκους ανοχής, οι οποίοι υπάρχουν μέχρι και σήμερα, και είναι η μόνη ξεκάθαρη ταυτότητα που καθορίζει την περιοχή από τους εξωτερικούς παράγοντες. Όπου υπάρχει αναφορά πως συγκεντρώνεται κάπου το επάγγελμα της ιεροδουλείας είτε νόμιμα είτε παράνομα, εμπνέει όλη τη διάθεση για παραβατική συμπεριφορά.

Η ιστορία της ιεροδουλείας στην περιοχή είναι τόσο παλιά και τόσο μεγάλη, όσο και η ύπαρξη της περιοχής, καθώς όλοι οι επισκέπτες που εισέρχονταν στην πόλη, είτε από το λιμάνι ναύτες, είτε εργάτες των Σφαγείων, είτε αγρότες από χωριά που επισκέπτονταν την πόλη για προμήθειες, έκαναν πάντα και μία στάση στα κορίτσια της περιοχής. Οι οίκοι ανοχής όμως, καθώς στην αρχή εντοπίζονταν κοντά στον Βαρδάρη, άρα και πιο κοντά στην πόλη, με την εκσυγχρόνιση της Θεσσαλονίκης μεταφέρθηκαν σε πιο κεντρικό σημείο της περιοχής, πιο βαθιά μέσα σε αυτήν, στην οδό Νικηφόρου Ουρανού (Red Light District). Και παρ' όλο που είναι ένα μικρό κομμάτι της μεγάλης αυτής περιοχής είναι το πιο σημαδιακό. Η παράνομη πορνεία παρ' όλα αυτά υπάρχει ακόμα στους δρόμους, λίγο πιο βόρεια από την Νικηφόρου Ουρανού, σε ένα σημείο που υπάρχουν και τα περισσότερα

νεόδημητα σπίτια της περιοχής, στο πιο κατοικημένο σημείο δηλαδή. Αυτή η συνθήκη είναι κάτι που επιτρέπει τη κακόφημη προσωπικότητα της περιοχής να διαιωνίζεται, καθώς και η έλλειψη εκπαίδευσης της κοινωνίας σχετικά με το επάγγελμα της ιεροδουλείας.

Είναι όμως, ένα χαρακτηριστικό που μικραίνει την επισκεψιμότητα της περιοχής, ιδίως τις απογευματικές και βραδινές ώρες, την χαρακτηρίζει με έναν πολύ συγκεκριμένο τρόπο, και τη δαιμονοποιεί σε έναν βαθμό που αποκλίνει αρκετά της πραγματικότητας. Εξάλλου, ό,τι συσχετίζεται με την ώρα της νύχτας και του σκοτεινού τείνει να διατηρεί ένα μυστήριο και ένα “άγνωστο” που προκαλεί συναισθήματα φόβου.

Επιπροσθέτως, το γεγονός ότι η περιοχή είναι το βιομηχανικό κομμάτι της πόλης, προδίδει έναν αισθητικό χαρακτήρα στο τοπίο, το οποίο είναι περιοριστικός παράγοντας σχετικά με την κατοίκηση της περιοχής, όπως και με την επισκεψιμότητα, καθώς υπάρχει ένας συγκεκριμένος σκοπός, αυτός της προμήθειας υλών για επαγγελματικούς σκοπούς. Περιορίζει την χρήση της περιοχής με έναν συγκεκριμένο τρόπο, αυτόν της βιομηχανίας, εργοστασίων και βιοτεχνιών μαζικών παραγωγών και χονδρικού εμπορίου.

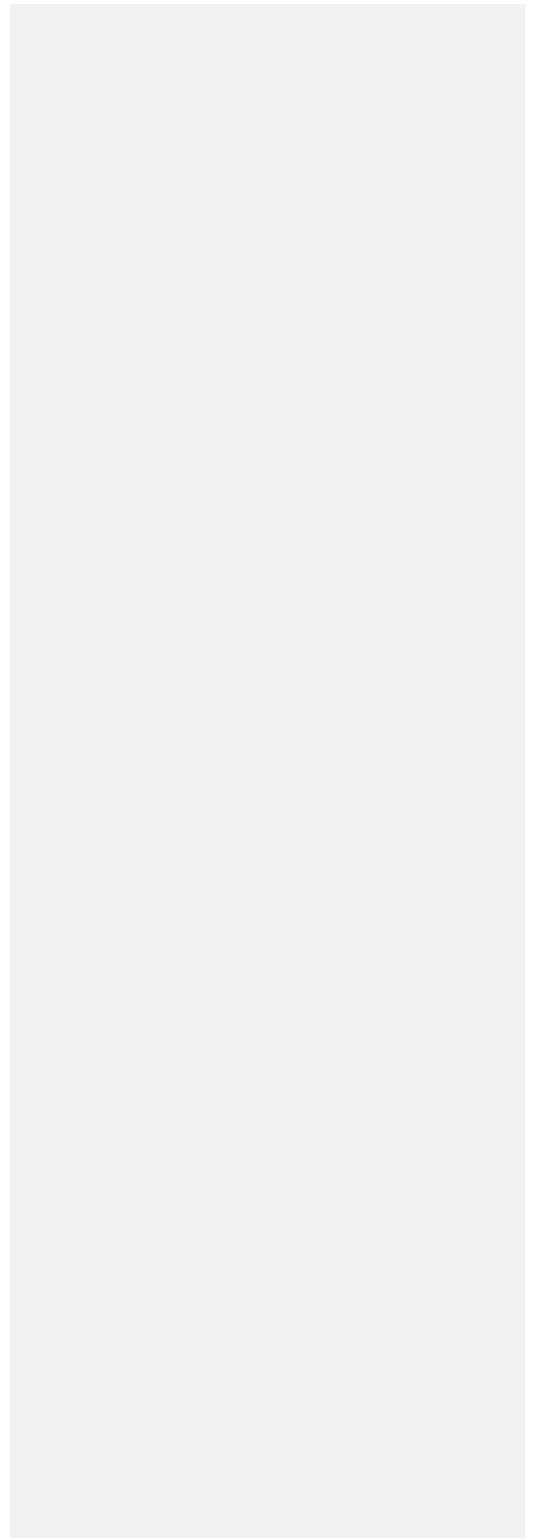
Τέλος, με το γεγονός της πύσης της ανοικοδόμησης, όπως αναφέρεται και παραπάνω, πολλά από τα κτίρια που ξεκίνησαν να κτίζονται έμειναν μισοτελειωμένα, και κάποια που γκρεμίστηκαν για να χτιστούν άλλα έμειναν γκρεμισμένα ή μετατράπηκαν σε κενά οικόπεδα. Αυτό ενισχύει την αίσθηση της εγκατάλειψης, άρα προσφέρει και τον χώρο για την εμφάνιση παραβατικών στοιχείων.

Ως εκ τούτου, οι κενοί χώροι έχουν δημιουργήσει σημεία συγκέντρωσης προσφύγων και μεταναστών από τις ανατολικές χώρες. Γεγονός, το οποίο έχει προωθήσει την γκετοποίηση της περιοχής, αλλά και την παραβατικότητα.

Παρ’ όλα αυτά, η περιοχή έχει την παραπάνω παρακμάζουσα διάθεση αλλά συνάμα και μία ακμάζουσα, καθώς ανάμεσα σε αυτά υπάρχει χώρος, στον οποίο ευδοκιμούν στοιχεία της προσωπικότητας της περιοχής. Και είναι αυτά που τη διαχωρίζουν από τις Δυτικές Συνοικίες, αλλά και από το Κέντρο. Αυτό την τοποθετεί πουθενά, αλλά και κάπου.

Εν κατακλείδι, με βάση όλα τα παραπάνω, συμπεραίνεται ότι οι συγκεκριμένες χρήσεις του χώρου αλλά και η εμφάνιση του τοπίου συνεισφέρουν στη συνέχιση της κακοφημίας της περιοχής, και θα αναλυθεί με ποιον τρόπο συμβαίνει αυτό, αλλά και κατά πόσο αυτές οι χρήσεις του χώρου είναι δείγματα επιβολής της εξουσίας σε έναν τόπο, και παρεμπόδιση σε αυτόν από τον εκσυγχρονισμό του και την απόκτηση μίας ανανεωμένης ταυτότητας.

III

3.Θεωρία

Η συγκεκριμένη μελέτη ενσωματώνεται στη θεματική που αφορά τις Σχέσεις Εξουσίας σε εξίσωση με το χώρο. Λίγο πιο αναλυτικά, πρόκειται για μία εικαστική προσέγγιση του τοπίου και του τόπου με στόχο την ανάδειξη σχέσεων κοινωνικής εξουσίας και ελέγχου. Μέσα από τον εντοπισμό, τη μελέτη και την ανάδειξη επιλεγμένων χαρακτηριστικών του χώρου, την ανάλυση και τις σχέσεις του ανθρώπινου σώματος, των χωροταξικών ρυθμίσεων και της αρχιτεκτονικής επιδιώκεται η ανάδειξη της κοινωνικής εξουσίας και του ελέγχου στη 'χωρικότητα' της καθημερινής ζωής.

Με προσανατολισμό την παραπάνω κατεύθυνση, η Ψυχογεωγραφία θεωρήθηκε η πλέον κατάλληλη θεωρία για την ανάδειξη και ερεύνηση αυτού του θέματος στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου στη Θεσσαλονίκη.

Η Ψυχογεωγραφία είναι το σημείο που τέμνονται οι επιστήμες της Ψυχολογίας και της Γεωγραφίας. Εξετάζει με ποιους τρόπους το γεωγραφικό περιβάλλον μπορεί να επηρεάσει την ψυχολογική κατάσταση των ατόμων μέσα σε αυτόν. Η ψυχογεωγραφία θέτει για τον εαυτό της τη μελέτη των ακριβών νόμων και των συγκεκριμένων επιπτώσεων του γεωγραφικού περιβάλλοντος, είτε συνειδητά οργανωμένα είτε όχι, στα συναισθήματα και τη συμπεριφορά των ατόμων. Το γοητευτικά ασαφές επίθετο "ψυχογεωγραφικό" μπορεί να εφαρμοστεί στα ευρήματα που προέκυψαν από αυτόν τον τύπο έρευνας, στην επιρροή τους στα ανθρώπινα συναισθήματα και γενικότερα σε οποιαδήποτε κατάσταση ή συμπεριφορά που φαίνεται να αντικατοπτρίζει το ίδιο πνεύμα ανακάλυψης¹ (Debord Guy, 1955).

Παρ' ολο που παραπάνω δόθηκε ένας απλός ορισμός για την Ψυχογεωγραφία, ανά τα χρόνια αυτός ο όρος ή θεωρία ή φιλοσοφία, πλάθεται και αναδιαμορφώνεται συνεχώς, είτε με τον Debord και τους Καταστασιακούς, είτε με τους Σουρρεαλιστές κ.ο.κ.. Ο λόγος για τον οποίο η ψυχογεωγραφία αντιστέκεται σε έναν συγκεκριμένο ορισμό είναι ότι πλέον μέσα σε αυτήν φαίνεται να εμπεριέχεται ένα κύμα φαινομενικά άσχετων στοιχείων. Ωστόσο, ανάμεσα σε αυτές τις ιδέες, γεγονότα και ταυτότητες που την πλαισιώνουν, διακρίνονται μία σειρά από κυρίαρχα χαρακτηριστικά. Το πρώτο και πιο σημαντικό από αυτά είναι η πράξη του περπατήματος ή της περιπλάνησης.

Ο flaneur ή ο stalker ή ο promeneur solitaire ή πιο απλά ο περιπατητής ή περιπλανητής είναι ο κύριος χαρακτήρας μία ψυχογεωγραφικής μελέτης ή ιστορίας. Η πράξη του περπατήματος είναι μία αστική συνθήκη, η οποία, σε πόλεις που είναι όλο και περισσότερο εχθρικές προς τον πεζό, μετατρέπεται σε πράξη ανατροπής. Το περπάτημα θεωρείται αντίθετο προς το πνεύμα της σύγχρονης πόλης που προωθεί την ταχεία κυκλοφορία. Το βλέμμα του περιπατητή κατεβάνει στο επίπεδο του δρόμου και αυτό ταυτόχρονα επιτρέπει στον ίδιο να αμφισβητήσει την επίσημη εικόνα της πόλης ξεφεύγοντας από τις καθιερωμένες διαδρομές και εξερευνώντας εκείνες τις περιθωριακές και ξεχασμένες περιοχές που συχνά αγνοούνται από τους κατοίκους της πόλης². Με αυτόν τον τρόπο δημιουργείται εκ νέου μία σχέση μεταξύ του ατόμου και του αστικού τοπίου και συνάμα του τόπου. Και έτσι η πράξη του περπατήματος συνδέεται με τη χαρακτηριστική πολιτική

1

Debord, Guy, 1955, Introduction to a Critique of Urban Geography.

2

Marlin Coverley, "Psychogeography"

αντιπολίτευση της ψυχογεωγραφίας στην εξουσία, έναν ριζοσπαστισμό, που δεν περιορίζεται μόνο στις διαδηλώσεις της δεκαετίας του 1960 στο Παρίσι.

Παράλληλα με την πράξη του περπατήματος, αυτού του πολιτικού ριζοσπαστικού πνεύματος, η ψυχογεωγραφία παρουσιάζει μία “παιχνιδιάρικη” αίσθηση πρόκλησης και κατεργαριάς. Με τις ρίζες της στις avant-grade δραστηριότητες των Ντανταϊστών και Σουρρεαλιστών, η Ψυχογεωγραφία και οι ασκούμενοί της παρέχουν μία ιστορία ειρωνικού χιούμορ, που συχνά έρχεται σε μία καλοδεχούμενη αντίθεση με κάποιες από τις πιο ανιαρές διακηρύξεις της. Αν η Ψυχογεωγραφία γίνεται κατανοητή με κυριολεκτικούς όρους, ως το σημείο που η ψυχολογία και η γεωγραφία τέμνονται, τότε ένα από τα περαιτέρω χαρακτηριστικά της εντοπίζεται στην αναζήτηση νέων τρόπων κατανόησης του αστικού περιβάλλοντος. Η Ψυχογεωγραφία επιδιώκει να ξεπεράσει τις διαδικασίες “μπαναλοποίησης”, με τις οποίες η καθημερινή εμπειρία αυτών που μας περιβάλλουν μετατρέπεται σε μία απότομη μονοτονία (Marlin Coverley, Psychogeography).

Οι συγγραφείς και τα ψυχογεωγραφικά τους έργα, που μελετήθηκαν για την υποστήριξη της συγκεκριμένης έρευνας, μοιράζονται μία αντίληψη της πόλης ως τόπο μυστηρίου και αναζητούν να αποκαλύψουν την αληθινή φύση που βρίσκεται κάτω από τη ροή της καθημερινότητας. Αυτό είναι κάτι που η συγκεκριμένη μελέτη προσπαθεί να κάνει για την περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου. Θα δούμε παρακάτω πως, εκ των πραγμάτων, η περιοχή αυτή έχει χαρακτηριστεί ως μυστήρια και γοητευτική με έναν σκοτεινό τρόπο αλλά εξαιτίας των αφηγήσεων είναι δυσπρόσιτη και μη περπατήσιμη. Με τη πρακτική, λοιπόν του περπατήματος, που μπαίνει σε εφαρμογή στις μεθοδολογίες και τεχνικές αυτής της μελέτης, όπως θα αναλυθεί και εκτενώς σε παρακάτω κεφάλαια, γίνεται μία προσπάθεια ακριβώς της αποκάλυψης της φύσης αυτής της περιοχής και σε ένα επόμενο επίπεδο της ταυτότητάς της.

Αυτή η αίσθηση της αστικής ζωής ως, ουσιαστικά, μυστηριώδης και άγνωστη, αμέσως αναφέρεται σε πιο “γοθτικές” αναπαραστάσεις της πόλης. Πράγματι το έγκλημα και η χαμηλή ποιότητα ζωής γενικά, παραμένουν σφραγίδα της ψυχογεωγραφικής έρευνας και η αναζωογόνησή της τα τελευταία χρόνια υποστηρίζεται από μία ανάλογη αναβίωση των “γοθικών” μορφών³. Η χαρακτηρισμένη, έως σήμερα, προσωπικότητα της περιοχής ως παραβατική και υποβαθμισμένη έγκειται στα χαρακτηριστικά της ψυχογεωγραφικής προσέγγισης, και η δημιουργία ενός ψυχογεωγραφικού χάρτη για αυτήν γίνεται πλέον απαραίτητη. Αυτή η εμμονή με το απόκρυφο είναι που βλέπει το παρόν μέσα από το πρίσμα του παρελθόντος και προσφέρεται στην ψυχογεωγραφική έρευνα που αντιπαραβάλλει όλο και περισσότερο μία οριζόντια κίνηση στην τοπογραφία της πόλης με κατακόρυφη κάθοδο στο παρελθόν. Ως αποτέλεσμα, η πιο σύγχρονη Ψυχογεωγραφία πλησιάζει περισσότερο στη μορφή μίας τοπικής ιστορίας παρά σε οποιαδήποτε γεωγραφική έρευνα. Η πράξη της αστικής περιπλάνησης, μαζί με το πνεύμα του πολιτικού ριζοσπαστισμού, συμμαχισαν με μία παιχνιδιάρικη διάθεση ανατροπής και διέπονται από μία έρευνα σχετική με τις μεθόδους με τις οποίες μπορούμε να μεταμορφώσουμε τη σχέση μας με το αστικό περιβάλλον.

3.α. Ψυχογεωγραφία: Η σχέση της με την περιπλάνηση

Όπως αναφέρεται και παραπάνω η Ψυχογεωγραφία είναι το σημείο που τέμνονται η Ψυχολογία και η Γεωγραφία. Σε αυτήν την ενότητα θα κάνουμε μία σύντομη αναδρομή στις απαρχές της, όπως και σε αυτήν της έννοιας της *περιπλάνησης*, και στη συνέχεια θα τεκμηριώσουμε τη θεωρητική συσχέτιση της Ψυχογεωγραφίας με αυτήν την μελέτη, μέσα από αυτήν την ιστορική αναδρομή.

Η μέθοδος της Ψυχογεωγραφίας πρωτοεμφανίστηκε από την πολιτικοκαλλιτεχνική ομάδα των Λεττριστών (Lettrists) σαν τεχνική αστικής εξερεύνησης. Οι Λεττριστές ήταν μία ομάδα ριζοσπαστών καλλιτεχνών και θεωρητικών που έδρασαν στο Παρίσι την περίοδο 1952-57, με κύριο εκπρόσωπό τους τον Μαρξιστή θεωρητικό και συγγραφέα Guy Debord και τον Γάλλο θεωρητικό Ivan Chitchevlov. Οι Λεττριστές ήταν οι πρώτοι που ανέπτυξαν την τεχνική της περιπλάνησης στο αστικό περιβάλλον του Παρισιού. Κατά τη διάρκεια μίας αστικής περιπλάνησης, το 1953, προτάθηκε επίσημα ο όρος Ψυχογεωγραφία ορίζοντας έτσι ένα μοτίβο συναισθηματικών πεδίων που διαπερνούν την πόλη. Με τη μέθοδο της περιπλάνησης χαρτογραφήθηκαν τα πεδία αυτά και δόθηκε νέα ώθηση στην αστική θεώρηση.

Ο Guy Debord θεωρείται από τους σημαντικότερους διανοητές της σύγχρονης εποχής, που διαδραματίζει καταλυτικό ρόλο στον καθορισμό της έννοιας της Ψυχογεωγραφίας. Στην *Κοινωνία του Θεάματος* και στη *Θεωρία της Περιπλάνησης*, ο Debord πραγματεύεται την ανάδειξη του εμπορεύματος ως φετίχ στην καπιταλιστική κοινωνία καθώς και στην ανάδειξη της περιπλάνησης ως στρατηγική απεξάρτησης από αυτό αντίστοιχα. Στο έργο *Κοινωνία του Θεάματος* (1967) ο Debord τάσσεται ξεκάθαρα ενάντια στον προηγμένο καπιταλισμό και θεωρεί ότι με όπλα του τη διαφήμιση και τη μαζική κουλτούρα επηρεάζει τη ζωή του ατόμου δημιουργώντας ψεύτικες ανάγκες, ανάγωντας την απόκτηση υλικών αγαθών σε αυτοσκοπό. Παράλληλα, υποστηρίζεται ότι υποβαθμίζεται η ποιότητα ζωής, αλλάζουν οι ψυχικές διαδικασίες και υποβαθμίζεται ο νους και η γνώση. Από την άλλη, στο έργο του *Θεωρία της Περιπλάνησης* (1958), ο Debord φανερώνεται ως ένας από τους κύριους υποστηρικτές της έννοιας της Ψυχογεωγραφίας ως μέσο απεξάρτησης από την εμπορευματοποίηση. Υποστηρίζει ότι, μέσα από την εξερεύνηση της πόλης και την περιπλάνηση σε αυτήν, το άτομο μπορεί να καλύψει πρωταρχικές βιολογικές και ψυχολογικές ανάγκες και επιθυμίες του, αντί να καταφεύγει στις επιταγές του προηγμένου καπιταλισμού της εποχής. Εκτός των άλλων, στο έργο αυτό ο Debord αναφέρει ότι στην περιπλάνηση ένα ή περισσότερα άτομα κατά τη διάρκεια μίας συγκεκριμένης περιόδου αφήνουν τα συνήθη κίνητρα τους για κίνηση και δράση, τις σχέσεις τους, τη δουλειά τους και τις ασχολίες του ελεύθερου χρόνου τους καθιστώντας τον εαυτό τους ελεύθερο να βιώσει τις ποιότητες του χώρου και τις συναντήσεις που θα προκύψουν στην πορεία της διαδρομής. Η περιπλάνηση βασίζεται τόσο στην ελευθερία του ασυνείδητου όσο και στην κυριαρχία των ψυχογεωγραφικών παραλλαγών μέσω της γνώσης και της αξιολόγησης των δυνατοτήτων του ατόμου.

Εδώ, είναι σημαντικό να αναφέρουμε το συσχετισμό των παραπάνω με την περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου. Στην περιγραφή της περιοχής στην προηγούμενη ενότητα παρατηρούμε πως η Νέα Δυτική Είσοδος είναι, κατά κόρον, μία βιομηχανική περιοχή. Είναι μία ιδιαίτερη περιοχή, της οποίας ο χαρακτήρας συγκροτείται από διάφορα, αντιφατικά μεταξύ τους, χαρακτηριστικά, μερικά εκ των οποίων είναι η ακμάζουσα και απακμάζουσα διάθεση της σε σχέση με τις χρήσεις του χώρου της. Ενώ για επαγγελματίες η περιοχή φαίνεται να είναι η καταλληλότερη και για τους κατοίκους της οι χρήσεις του δημόσιου χώρου είναι αρκετά περιορισμένες, παρ' όλα αυτά, η ψυχολογία των

αντίστοιχον ομάδων είναι αντιστρόφως ανάλογη. Ενώ ο χώρος/περιοχή της Εισόδου είναι περιθωριοποιημένος και μεταφορικά αλλά και κυριολεκτικά, η όψη και το τοπίο της περιοχής παρ'όλο που δείχνει να είναι καταθλιπτικό, εγκαταλελειμένο και γεμάτο κενά μέσα σε πολλά άλλα, προσφέρει μία ελευθερία μακριά από την πληθώρα του κέντρου της πόλης ή άλλων περιοχών. Η έλλειψη αυτών των στοιχείων που την κάνουν να είναι δυσπρόσιτη και αφιλόξενη σε ξένους και περαστικούς, είναι αυτή που την καθιστά ελεύθερη και απεξαρτημένη από την εμπορευματοποίηση. Αυτή η αντίληψη, όμως ισχύει κατά κύριο λόγο για τους κατοίκους της, ανθρώπους που έχουν την ευκαιρία, ή μάλλον το “θάρρος”, να την περπατήσουν. Η τόσο ελεγχόμενη περιοχή από το κέντρο της Θεσσαλονίκης, που την ορίζει έξω από αυτό, ενώ τόσο προφανώς είναι κομμάτι αυτού, αποτελεί την έννοια της “αντίστασης” και εντοπίζεται συνήθως, με κάποιον τρόπο σε περιοχές, οι οποίες είναι ελεγχόμενες. Γι' αυτόν το σκοπό, η περιπλάνηση στην περιοχή κατά τη διαδικασία της μελέτης ως εργαλείο έρευνας, και στη συνέχεια η χαρτογράφηση της περιοχής είναι ζωτικής σημασίας.

Ως αποτέλεσμα των αστικών περιπλανήσεων των Λετριστών, προκύπτει η σύνταξη των Ψυχογεωγραφικών Χάρτων. Οι χάρτες αυτοί ήταν αναπαραστάσεις των διαδρομών που οι περιπλανητές πραγματοποιούσαν στην πόλη, επαναπροσδιορίζοντας με αυτόν τον τρόπο τη σχέση τους με τις συγκεκριμένες περιοχές αλλά και τις ίδιες τις περιοχές. Εδώ είναι χρήσιμο να αναφερθεί και ο ψυχογεωγραφικός χάρτης του Debord για την πόλη του Παρισιού το 1959, με τίτλο Naked City, καθώς για τη συγκεκριμένη μελέτη η ψυχοχαρτογράφηση αποτελεί βασικό εργαλείο έρευνας. Παρ'όλο που θα αναφερθούμε πιο εκτεταμένα στους ψυχογεωγραφικούς χάρτες και την κατασκευή τους σε μεταγενέστερα κεφάλαια, ο Naked City είναι ένα καλό παράδειγμα κατανόησης της εφαρμογής της Ψυχογεωγραφίας. Ο Debord μιμούμενος την τεχνική του κολάζ συνέθεσε κομμένα τμήματα ενός συμβατικού χάρτη του Παρισιού και σχεδίασε μεταξύ αυτών κόκκινα βέλη, τα οποία αντιπροσώπευαν τις κινήσεις και τις ροές μεταξύ διαφόρων τομέων της πόλης. Με τον τρόπο αυτό χαρτογραφήθηκε και το αποτέλεσμα των περιπλανήσεων. Στον χάρτη αυτόν αναπαρίσταται μία πόλη που μεταλλάσσεται καθώς αποδομείται ο συμβατικός της χάρτης και τα κομμάτια του επανατοποθετούνται αναδεικνύοντας τα χωρικά τοπία που εμπεριέχουν τα χωροχρονικά βιώματα των πρωταγωνιστών. Ο χάρτης είναι μία στρατηγική καταγραφή της εμπειρίας και της επιθυμίας, με την περιπλάνηση να αποτελεί ένα μέσο σχεδίασης στον αστικό χώρο. Έτσι, και ο χάρτης που δημιουργήθηκε στα πλαίσια αυτής της μελέτης με τίτλο City within City, μιμείται με τη σειρά του την τεχνική του κολάζ “κόβοντας” σημεία της περιοχής και επανατοποθετώντας τα κατά βούληση σε νέα σημεία, αναδημιουργώντας την όψη της περιοχής, σε μία προσπάθεια εσωτερικού επαναπροσδιορισμού της ταυτότητας της. Ο περιπλανητής (flaneur) γοητευμένος από τις κρυμμένες και υποσυνείδητες όψεις της πόλης αφήνεται σε μία διαδρομή, η οποία αποτελεί μία αυτόματη γραφή που αντιστρέφει το σχέδιο της πόλης αναδεικνύοντας μη χαρτογραφημένες αισθησιακές και υποσυνείδητες ποιότητες.⁴ Στην ίδια λογική ο Γάλλος φιλόσοφος Michel De Certeau μίλησε για μία *ρητορική του δρόμου*, εννοώντας το βάδισμα ως μία πρακτική που σε επινοητικό επίπεδο χαράσσει πορείες στην πόλη.⁵

4

Wigley Mark, Catherine de Zegher, *The Activist Drawing: Retracing Situationist Architectures from Constant's New Babylon to Beyond*, the MIT Press, Cambridge, Massachusetts, London, 2001

5

Σταυρίδης Σταύρος, *Από την Πόλη Οθόνη στην Πόλη Σκηνή*, 1995, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2009

Τα κομμένα τμήματα του χάρτη επανατοποθετούνταν με τρόπο που δεν είχε σχέση με τον προσανατολισμό, αλλά κυρίως είχε να κάνει με τη διαδρομή που ακολουθήθηκε κατά τη διάρκεια της περιπλάνησης. Τα νέα τμήματα του χάρτη αναδεικνύονταν με βάση το μέγεθός τους ή με την τοποθέτησή τους σε πιο κεντρικά σημεία. Τα βέλη υποδείκνυαν την πορεία του περιπλανώμενου καθώς και τα σημεία που ξεκίνησε και τελείωσε η περιπλάνηση. Οι χάρτες αυτοί δεν είχαν κλίμακα και έτσι μία μικρή γειτονιά μπορεί να εμφανιζόταν μεγαλύτερη από μία ολόκληρη συνοικία αν η ατμόσφαιρα αυτής ήταν πιο ισχυρή. Παράλληλα ολόκληρα ενδιάμεσα τμήματα δεν απεικονίζονταν καθώς δεν είχαν καμία ουσιαστική σημασία για την περιπλάνηση.

Στους ψυχογεωγραφικούς χάρτες παράλληλα διακρίνονται στοιχεία, όπως διαδομές και κόμβοι, που σύμφωνα με τον Αμερικανό πολεοδόμο Kevin Lynch, αποτελούν τις κυριότερες δομές και μηχανισμούς μίας πόλης. Ο Lynch, στο βιβλίο του *Image of the City*, διαχωρίζει τα στοιχεία που κάνουν μία πόλη σε: Διαδρομές (Paths), Άκρα (Edges), Συνοικίες (Districts), Κόμβους (Nodes) και Ορόσημα (Landmarks). Τα παραπάνω στοιχεία, ή έννοιες, αποτελούν σημεία αναφοράς που προσδιορίζουν την ταυτότητα αυτής της περιοχής. Η παραπάνω περιγραφή της μορφολογίας της περιοχής στην προηγούμενη ενότητα, εξυπηρετεί τόσο στο να οραματιστεί κάποιος την εικόνα της περιοχής όσο και στην περαιτέρω ανάλυση του χώρου σε σχέση με την ψυχολογία της κοινότητας ή των επισκεπτών της περιοχής. Συσχετίζεται με τα παραπάνω στοιχεία τα οποία μετατρέπονται σε έννοιες έπειτα από ανάλυση βασισμένη στην ψυχολογία των ατόμων.

Οι κόμβοι αποτελούν τους πυρήνες της πόλης και είναι άμεσα συνδεδεμένοι με τα μονοπάτια, ενώ ταυτόχρονα αποτελούν συμβάντα κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.⁶ Η σημασία των διαδρομών εξαρτάται κυρίως από τον βαθμό της εξοικείωσης των κατοίκων με την πόλη, ενώ η κάθε διαδρομή νοηματοδοτείται βάσει χαρακτηριστικών χωρικών ποιτήτων, όπως η κλίμακα, οι αποστάσεις, το πλάτος των δρόμων, το ύψος των κτηρίων, τα τοπόσημα, τα αναπτύγματα των όψεων, οι υφές στα πεζοδρόμια και η βλάστηση. Τις περισσότερες φορές μάλιστα είναι οι διαδρομές αυτές που ενοποιούν την πόλη και της προσδίδουν ισχυρή ταυτότητα, ενώ ταυτόχρονα αποτελούν μέρος του δικτύου της. Οι κόμβοι είναι στρατηγικές εστίες της πόλης, όπως σταυροδρόμια ή συγκεντρώσεις συγκεκριμένων χαρακτηριστικών, μεγάλης ή μικρής κλίμακας, εθνικού ή διεθνικού χαρακτήρα, οι οποίες, σύμφωνα με τον Lynch, είναι κυρίαρχα *σημεία αποφάσεων*. Ο περιπλανητής κατά τη διάρκεια παραγωγής του χάρτη πρέπει να προσαρμόσει την υπόσταση και την εικόνα του στο φυσικό περίγυρό του. Όταν εξοικειωθεί με το περιβάλλον του τότε χαρτογραφεί με τους εξής τρόπους: 1) Με νέες εικόνες που παράγονται ακόμα και σε οικεία μέρη, 2) Με μία απλή περιγραμματική γραμμή που γεμίζει προς τα μέσα, 3) Με σύνθεση στοιχείων πάνω σε ένα μοτίβο, 4) Με τη σύνδεση περιοχών της περιφέρειας, ρυθμίζοντας τόσο το εσωτερικό τους όσο και τις μεταξύ τους συνδέσεις και 5) Από έναν υφιστάμενο πυρήνα ο οποίος εξελίσσεται και μορφοποιείται. Χαρτογραφώντας ο περιπλανητής, σχεδιάζει τον αστικό ιστό αυξάνοντας, μειώνοντας, προσθέτοντας, αφαιρώντας, ανακατεύοντας, παραμορφώνοντας, δομώντας. Με έναν παρόμοιο τρόπο δημιουργήθηκε ο ψυχογεωγραφικός χάρτης της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου της πόλης της Θεσσαλονίκης, βασισμένος πάνω σε αυτόν του Debord.

Σκοπός των ψυχογεωγραφικών χαρτών είναι να μελετηθούν οι συνθήκες που επικρατούσαν κατά τη διάρκεια της περιπλάνησης καθώς και οι χωρικές και μη (κλίμα, συναντήσεις, κόπωση) συνθήκες, που επηρέασαν τις βιολογικές και ψυχολογικές λειτουργίες του περιπλανητή. Επιπροσθέτως, στόχος του ψυχογεωγραφικού χάρτη της μελέτης αυτής (στον οποίο θα αναφερθούμε εκτενέστερα αργότερα) είναι η καταγραφή των παραπάνω, και συνεπώς ο επαναπροσδιορισμός της σχέσης των ατόμων με την περιοχή και άρα της ταυτότητας της, βάζοντας τον συμμετέχοντα στον χάρτη να πάρει έναν εικονικό ρόλο περιπλανητή, καθώς εξερευνεί την περιοχή ψηφιακά. Τον προσκαλεί επίσης να έρθει στην περιοχή και να την εξερευνήσει αφήνοντας πίσω του/της προηγούμενες αφηγήσεις.

Σε αυτό το σημείο είναι καλό να αναφερθεί η έννοια της *Ατμόσφαιρας*. Σύμφωνα με τον Debord στα πλαίσια αυτών των διαδρομών διαμορφώνονταν *Ενόητες Ατμοσφαιρών (Ambiencés)*. Θεωρούσε σκόπιμο το συνδυασμό δύο διαφορετικών ατμοσφαιρών, αυτής του “μαλακού” περιβάλλοντος (μεταβλητά στοιχεία της πόλης όπως η παρουσία και η απουσία, το φως, ο ήχος, ο χρόνος, η ανθρώπινη δραστηριότητα και οι ιδέες) και αυτής του “σκληρού” περιβάλλοντος της πόλης (δομημένο περιβάλλον). Εκείνος που καθορίζει τις συνθήκες των ατμοσφαιρών αυτών είναι ο ίδιος ο *περιπλανητής*.

Σύμφωνα με τον Γάλλο ψυχαναλυτή Jaques Lacan η περιπλάνηση ως δράση δεν είναι μία καθαρά αυτοματοποιημένη δραστηριότητα που στηρίζεται στο τυχαίο αλλά ούτε και μία απόλυτα λογική δραστηριότητα. Προκύπτει ότι εξαρτάται, κυρίως, από τη στιγμή που γίνεται και αποκτά έναν σχεδόν ψυχαναλυτικό χαρακτήρα, καθώς κάνει ορατό κάτι, το οποίο αποτελεί εσωτερική κατάσταση. Σε αυτό που δίνεται έμφαση, είναι η αλληλεπίδραση των στοιχείων που κατασκευάζουν μία ατμόσφαιρα. Γίνεται ζύμωση των στοιχείων και μελετάται η αλληλεπίδραση του χώρου με τον περιπλανώμενο. Οι ενόητες ατμοσφαιρών αλληλεπιδρούν μεταξύ τους με τέτοιο τρόπο, ώστε να δημιουργούν κόμβους ατμοσφαιρών. Με αυτόν τον τρόπο προσδιορίζονται οι περιοχές που λειτουργούν σαν ενωποιητικοί χώροι και σε αυτές είναι που ο περιπλανώμενος επανέρχεται κατά τη διάρκεια της δράσης, λόγω της έλξης που ασκούν τα χαρακτηριστικά της σε αυτόν.

Μετά από πολλαπλές περιπλανήσεις στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, βάζοντας σε εφαρμογή την αυτοεθνογραφία, εντοπίστηκαν ορισμένα χαρακτηριστικά που ξεχώρισαν τις δύο διαφορετικές ατμόσφαιρες, αυτής του μαλακού περιβάλλοντος και αυτής του σκληρού. Αυτές οι δύο ατμόσφαιρες είναι που καθόρισαν αλλά και επιβεβαίωσαν κάποια στοιχεία της περιοχής ως κομμάτι της προκαθορισμένης ταυτότητας της.

Ξεκινώντας από το μαλακό περιβάλλον τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν, ξεκινούν από την παρουσία του ανθρώπινου στοιχείου κατά τη διάρκεια των ωρών της ημέρας. Στη συγκεκριμένη περιοχή η μέρα χωρίζεται σε ζώνες, υπάρχει δηλαδή ένα συγκεκριμένο ωράριο “λειτουργίας” της περιοχής, το οποίο καθορίζεται από τις εργασιακές δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα σε διάφορα σημεία της περιοχής, και συνεπώς καθορίζει και τις δραστηριότητες των κατοίκων μέσα στη μέρα ανάλογα με το σημείο στο οποίο βρίσκεται ο ήλιος. Πιο αναλυτικά, τις πρωινές ώρες, και συγκεκριμένα 9-5, η περιοχή εξ’ ορισμού αποτελείται από εργασιακά περιβάλλοντα, μαγαζιά με πρώτες ύλες, εργαστήρια και βιοτεχνίες ρούχων, συνεργεία και καταστήματα χονδρικής αλλά και κινέζικα υπερκαταστήματα λιανικής πώλησης. Κατά τη διάρκεια της ημέρας η σεξεργασία που χαρακτηρίζει την περιοχή είναι υπαρκτή αλλά όχι ευκόλως ορατή, καθώς είναι σε μικρότερο βαθμό. Εκείνες τις ώρες οι μεγάλοι και φαρδείς δρόμοι της περιοχής

κατακλύζονται από αμάξια και περαστικούς στο δρόμο, των οποίων η πρόθεση είναι ξεκάθαρα επαγγελματική. Το μόνο σημείο της περιοχής το οποίο λειτουργεί κατά τη διάρκεια εκείνων των ωρών, αλλά δεν προορίζεται για αποκλειστική επαγγελματική χρήση, αλλά και για διασκέδαση και ψυχαγωγία είναι το εμπορικό κέντρο του One Salonica. Αυτό, όπως συμβαίνει, καθώς το One Salonica, αποτελεί ένα διαφοροποιημένο σημείο της περιοχής εμφανώς οριοθετημένο από την εμφάνισή του σε σχέση με τα υπόλοιπα κτίρια που το περιβάλλουν, “τεθωρακισμένο” καθώς δεν υπάρχει οπτική πρόσβαση από τους περαστικούς στο εσωτερικό του από τα παράθυρα του ή τις πόρτες του. Εν ολίγοις το One Salonica αποτελεί αυτό που λέμε μία *ετεροτοπία*. Εκτός από την εξωτερική του εμφάνιση το One Salonica, μπορεί να χαρακτηριστεί ως ετεροτοπία, καθώς έχει διαφορετικά ωράρια από την υπόλοιπη περιοχή (διατηρεί τα ωράρια της αγοράς του κέντρου της πόλης, και είναι ανοιχτό μέχρι και τις 2:00 το πρωί, λειτουργώντας τον κινηματογράφο του) αλλά και, όπως αναφέραμε παραπάνω, από τους εξωτερικούς επισκέπτες που δέχεται καθημερινά, οι οποίοι δεν επισκέπτονται την περιοχή για κάποιο άλλον σκοπό (...συνέντευξεις). Για τους κατοίκους της περιοχής δεν υπάρχει ιδιαίτερη ανάγκη για χρήση του δημόσιου χώρου της, είτε στο εξωτερικό περιβάλλον είτε στο εσωτερικό περιβάλλον των καταστημάτων, εκτός και αν υπάρχει ειδικευμένη ανάγκη για υλικά από τα καταστήματα. Στον εξωτερικό δημόσιο χώρο παρατηρείται βέβαια η ανυπαρξία χρήσεων του, κάτι το οποίο θα αναλυθεί περαιτέρω σε παρακάτω κεφάλαιο. Μετά τις 5 το απόγευμα, που κλείνουν τα μαγαζιά, αλλάζει και η *ζώνη* καθώς, κυρίως τον χειμώνα, το σκοτάδι πέφτει νωρίς. Το τοπίο αλλάζει και αυτό, καθώς τα αμάξια που έχουν κατακλύσει τους δρόμους από τους εργαζόμενους ή τους επαγγελματικούς επισκέπτες, έχουν κάνει την έξοδο τους, και νωχελικά περιφερόμενα αμάξια τα έχουν αντικαταστήσει στην ανάγκη για την εύρεση ερωτικής παρέας. Τα τελευταία καταστήματα που απόμειναν ανοιχτά είναι το βενζινοστάσιο της Shell στη γωνία της Χρήστου Πίππου με Γιαννιτσών, την πιο πολυσύχναστη γωνία για τη λεγόμενη “πιάτσα”. Συνεπώς, τις απογευματινές ώρες, αλλά κυρίως τις βραδινές και τις πολύ πρωινές, εμφανίζονται τα λεγόμενα “παραβατικά στοιχεία” της περιοχής, οι σεξεργάτριες (ετεροφυλόφιλες γυναίκες, διεμφυλικές γυναίκες, ετεροφυλόφιλα αγόρια ως ομοφυλόφιλοι παρτενέρ, τσιγγάνοι κ.ο.κ.) με τους προαγωγούς τους, και τους πελάτες που είναι οι ιδιοκτήτες των περιφερόμενων αμαξιών, οι οποίοι χαρακτηρίζονται από τους χαμηλούς τους τόνους, θα έλεγε κανείς σχεδόν διακριτικούς αλλά παρ’ όλα αυτά παραβιαστικούς στους κατοίκους ή τους ελάχιστους επισκέπτες της περιοχής. Με αυτόν τον τρόπο καταλήγουμε στην έντονη παρουσία κατά τη διάρκεια της ημέρας από το ανθρώπινο στοιχείο, την έντονη απουσία τις βραδινές ώρες αλλά και την πολύ συγκεκριμένη παρουσία τις ίδιες βραδινές ώρες. Η παρουσία και η απουσία λοιπόν, συνδέεται άμεσα με την ανθρώπινη δραστηριότητα, η οποία ανθρώπινη δραστηριότητα με τη σειρά της συνδέεται με την έλλειψη ανάγκης για περπάτημα ή περιπλάνηση της περιοχής. Αυτό μας οδηγεί και στο σκληρό περιβάλλον, τη δόμηση της περιοχής και του τοπίου, το οποίο είναι αρωθητικό ως προς τη δράση του περπατήματος. Πριν περάσουμε, όμως σε αυτό, είναι σκόπιμο να αναφέρουμε σε αυτό το σημείο ότι η έλλειψη της ανάγκης για περπάτημα στους επισκέπτες προέρχεται από την έλλειψη των τρόπων για τη χρήση του δημόσιου χώρου και τον χαρακτηρισμό της περιοχής ως βιομηχανικό και μόνο, αλλά και σε ένα δεύτερο επίπεδο, τον χαρακτηρισμό της περιοχής ως επικίνδυνο ακόμα και την ημέρα, λόγω της βραδινής δραστηριότητας που λαμβάνει χώρα στην περιοχή. Ταυτόχρονα η έλλειψη φωτισμού στους δημόσιους χώρους και το ηχητικό τοπίο της περιοχής, το οποίο την ημέρα αποτελείται από μηχανές αυτοκινήτων, έντονους σκληρούς ήχους εργασιών,

είναι άλλα δύο χαρακτηριστικά του μαλακού περιβάλλοντος, που είναι αποθητικά για τον όποιο περιπλανητή.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, λοιπόν, ο συνδυασμός του μαλακού και σκληρού περιβάλλοντος, το οποίο, όπως φαίνεται και στην περιγραφή του τόπου σε προηγούμενα κεφάλαια, δείχνει να είναι ατημέλητο και εκπέμπει την αίσθηση της εγκατάλειψης και των σκοτεινών απρόσιτων στοιχείων, απομακρύνει από την περιπλάνηση και την ύπαρξη “ανέμελων” περιπλανητών.

Υπό τα παραπάνω καθεστάτα, η έννοια της περιπλάνησης αλλά και ο ίδιος ο περιπλανητής δεν μπορεί να υπάρξει σε αυτό το περιβάλλον, όμως, η διαδικασία της περιπλάνησης είναι αυτή που πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή για την αποδόμηση των εννοιών που συνθέτουν την ταυτότητα της περιοχής αλλά και την απομυθοποίησή της.

Σε αυτό το θεωρητικό πλαίσιο η ερευνήτρια, ούσα και κάτοικος της περιοχής, ανέθεσε στον εαυτό της τον ρόλο της περιπλανήτριας ή αλλιώς του *flaneur*, επαναπροσδιορίζοντας τη σχέση της με τον χώρο κατοικίας της, περπατώντας τους δρόμους της “γειτονιάς”, εγκαταλείποντας προηγούμενες πεποιθήσεις και αφηγήσεις για την περιοχή εξερευνώντας σημεία του χώρου.

Ο όρος *Flaneur* αναπτύχθηκε από τον Γάλλο ποιητή του 19ου αιώνα Charles Baudelaire. Ο *Flaneur* δεν πλανάται άσκοπα στην πόλη αλλά μέσα από την περιήγησή του σε αυτήν εξερευνά τις παραμέτρους του τοπίου που καθιστούν τον χώρο ως μία ύπαρξη ανώτερη αυτής της επιβαλλόμενης.

Σύμφωνα με τον Baudelaire ο *Flaneur* δεν είναι ένα περιθωριακός, υπανάπτυκτος άνθρωπος που τριγυρίζει στην πόλη άσκοπα, αλλά ανήκει σε μία ανώτερη κοινωνική τάξη, είναι εθισμένος στην περιπλάνηση και διαβάζει τους δρόμους ανώνυμος ανάμεσα στο πλήθος με σκοπό να απολαύσει την παρατήρηση των διαρκώς εναλλασσόμενων σκηνών. Είναι παθητικός θεατής των αστικών δρώμενων, δεν παρεμβαίνει, απλά παρατηρεί, σπουδάζει μία “αστική επιστήμη” και γνωρίζει κάθε σημείο της πόλης, όντας ένας “κινούμενος” φιλόσοφος εν αγνοία του. Δεν τον απασχολεί ο χρόνος ή η σκοπιμότητα του περιπάτου αυτού, αλλά το βίωμα των ερεθισμάτων του αστικού περιβάλλοντος και η ενεργός συμμετοχή στη φαντασμαγορία των πολλαπλών εικόνων της πόλης.

Ο Γερμανός φιλόσοφος Walter Benjamin αντιμετωπίζει τον *Flaneur* σαν έναν αστικό παρατηρητή, που για αυτόν η περιπλάνηση είναι ένα εργαλείο αστικής ανάλυσης αλλά και τρόπος ζωής. Είναι αεικίνητος, ανήσυχος, πυρετώδης και παλλόμενος, χαρακτηριστικά που αποδίδονται κυρίως στον Μοντέρνο άνθρωπο. Αποτελεί υποκείμενο της εξερεύνησης του αστικού τοπίου και περιφέρεται στο πλήθος της μεγαλούπολης παρατηρώντας και αναζητώντας την έμπνευση στην ένταση των τυχαίων συναντήσεων.

Σύμφωνα με τον Benjamin ο *Flaneur* είναι μία φιγούρα κομβική για την ανασύσταση της μητροπολιτικής εμπειρίας. Ο *Flaneur* είναι πρόσωπο κλειδί στην αστική περιπλάνηση. Απελευθερώνεται από κάθε δεδομένη χωρική σταθερά και διαμορφώνει χωρικές και διαπροσωπικές σχέσεις αλληλεπίδρασης, όντας αντικειμενικός παρατηρητής του χώρου. Η αντικειμενικότητα αυτή του *flaneur* πηγάζει από την αποστασιοποίηση και την παθητικότητά του και, καθώς οι δεσμεύσεις δεν είναι υπαρκτές, φυσικό επόμενο είναι η ελευθερία. Ο *Flaneur* είναι ελεύθερος καθώς επιβλέπει τις καταστάσεις με λιγότερες προκαταλήψεις και μπορεί να τις κρίνει βάσει γενικότερων και αντικειμενικότερων ιδανικών. Γι’ αυτό και η περιπλάνηση σε έναν ξένο χώρο, σε μία άλλη χώρα, καθιστά τους επισκέπτες που θα την περπατήσουν χωρίς χάρτη ως οδηγό πλοήγησης, τους αυθόρμητους *Flaneur*.

Κατά τον Simmel οι πρώτες βάσεις για την προσέγγιση του φαινομένου της αστικής περιπλάνησης έγκεινται στον αστό που περιπλανιέται στους δρόμους της πόλης με τη μορφή του εκκεντρικού και σοφιστικέ δανδή, ο οποίος παρατηρεί και θυμάται, συλλέγει και επεξεργάζεται τις εικόνες που παράγουν οι δρόμοι της πόλης ως ένα είδος εξωτερικού επισκέπτη.

• Οι Καταστασιακοί και η Θεωρία του Derive

Η Καταστασιακή Διεθνής (Situationist International) ήταν μία κίνηση ριζοσπαστών καλλιτεχνών και θεωρητικών που έδρασαν την περίοδο του 1957-1972. Ήταν ακραίοι Μαρξιστές επαναστάτες οι οποίοι άσκησαν μεγάλη επιρροή και καθόρισαν το ιδεολογικό υπόβαθρο της εποχής τους. Πίστευαν ότι μόνο η επανάσταση θα πορούσε να οδηγήσει στην επίτευξη της πρωτόλειας ανθρώπινης επιθυμίας. Από τα βασικά και ιδρυτικά μέλη των Καταστασιακών ήταν ο Guy Debord ο οποίος καθόρισε και επηρέασε τον ιδεολογικό πυρήνα της ομάδας. Οι Καταστασιακοί έκαναν τις θέσεις τους ευρέως γνωστές μέσα από το περιοδικό "Situationist International".

Η ομάδα των Καταστασιακών ήταν άμεσα επηρεασμένη από προγενέστερες ομάδες όπως τους Λεττριστές (Lettrists), το Φαντασιακό Μπαουχάους (Imagunist Bauhaus) και την Ψυχογεωγραφική Επιτροπή του Λονδίνου (London Psychogeographical Association). Καταστασιακά μέλη ήταν οι: Guy Debord (Γάλλος Μαρξιστής Θεωρητικός), Asger Jorn (Σκανδιναβός Καλλιτέχνης), Constant Nieuwenhuys (Ολλανδός Ζωγράφος), Alexander Trocchi (Ιταλός Συγγραφέας) Ralph Rumney (ιδρυτικό μέλος της Ψυχογεωγραφικής Επιτροπής του Λονδίνου), Attila Kotanyi (Αρχιτέκτονας και επαναστάτης), Michelle Bernstein (Γαλλίδα Συγγραφέας) και Raoul Vaneigem (Βέλγος Φιλόσοφος).

Οι Καταστασιακοί θεωρούνται από τις σημαντικότερες καλλιτεχνικές ομάδες της Πρωτοπορίας του δεύτερου μισού του 20ού αιώνα. Διακρίνονται στα έργα τους έντονες επιρροές από σουρεαλιστικές ιδέες σχετικές με την τέχνη. Συγκεκριμένα, υποστήριζαν ότι η τέχνη και η πολιτική ήταν άμεσα συνδεδεμένες, ιδιαίτερα σε μία προηγμένη καπιταλιστικά κοινωνία, όπου τα μόνα όπλα απέναντι στην μαζική κουλτούρα είναι η κατασκευή καταστάσεων, η ελευθερία, το παιχνίδι, η κριτική σκέψη, η Ψυχογεωγραφία και η Ενωτική Πολεοδομία. Η δράση τους, όσον αφορά στον ιδεολογικό της πυρήνα, χωρίζεται σε δύο περιόδους. Κατά τη διάρκεια της πρώτης επίκεντρο της φιλοσοφίας τους ήταν ο τρόπος που αλληλεπιδούσε η τέχνη με την πολιτική και ευρύτερα με την κοινωνία, ενώ κατά τη διάρκεια της δεύτερης η πολιτική σκοπιά έρχεται στο προσκήνιο αφήνοντας την τέχνη να διαδραματίζει δευτερεύοντα ρόλο.

Πρωταρχικής σημασίας ήταν η συμβολή των Καταστασιακών στον μεγάλη κλίμακα ξεσηκωμό, τον Μάη του '68 στο Παρίσι. Η χρονιά αυτή ήταν για εκείνους κομβική καθώς κατά τη διάρκεια του μεγάλου επαναστατικού ξεσηκωμού ενάντια στην κυβέρνηση De Gaulle, τόσο φοιτητές όσο και εργατικά σωματεία επηρεάστηκαν σε μεγάλο βαθμό από τις ιδέες των Καταστασιακών. Η αντίσταση στον συνεχώς αναπτυσσόμενο καπιταλισμό ήταν το κυριότερο στοιχείο που τους ένωνε με την υπόλοιπη κοινωνία ενώ η τέχνη ήταν ένα μέσο με το οποίο μπορούσαν να επικοινωνήσουν την πεποίθησή τους αυτή. Έτσι το 1968 ήταν η χρονιά που η καταστασιακή δραστηριότητα έφτασε στο ζενίθ της και ταυτόχρονα ξεκίνησε και η γρήγορη καθοδική της πορεία με κατάρτιση τη διάλυση της ομάδας, το 1972.⁷

Δομώντας Καταστάσεις

Σύμφωνα με τον Σκανδιναβό καλλιτέχνη και βασικό μέλος των Καταστασιακών Asger Jorn, κατάσταση είναι: “η διενέργεια ενός γεγονότος, της αισθητικής του γεγονότος ή της πολιτικής του γεγονότος, που αντιμετωπίζεται σα μία χωροχρονική ενότητα, η οποία ποικίλει και μορφοποιείται, ενώ συμβαίνει στο χρόνο και μπορεί να μην ξαναπραγματοποιηθεί”⁸. Άλλος ένας ορισμός της κατάστασης είναι αυτός της “ενωτικής και προσωρινής χωρικής φιγούρας κάπου μεταξύ του σκόπιμου και του τυχαίου, ένα προσωρινά σταθερό περιβάλλον αυτονομίας που ανακαλύπτει ενδιαφέρουσες στιγμές και θελκτικούς τύπους”⁹.

Οι Καταστασιακοί ήταν οι πρώτοι που προσδιόρισαν το φαινόμενο της Δόμησης Καταστάσεων (Construction of Situations) και από εκεί πήραν και τον καθορισμό περιβαλλόντων με καλλιτεχνικά μέσα και σύμφωνα με την ανθρωπινή επιθυμία. Από τα βασικότερα μέσα του πειραματισμού αυτού ήταν η Ψυχογεωγραφία και η Ενωτική Πολεοδομία. Στην ουσία η Δόμηση Καταστάσεων είχε σκοπό να ικανοποιήσει πρωταρχικές ανθρώπινες ανάγκες, καλύπτοντας ανώτερες επιθυμίες και αισθήματα. Οι Καταστασιακοί δρώντας πειραματικά, δημιούργησαν περιβάλλοντα μέσα στα οποία επικρατούσαν συνθήκες ευνοϊκές για την κάλυψη και την πραγματοποίηση των εκάστοτε επιθυμιών.¹⁰

“Στα πλαίσια μίας αρχιτεκτονικής, που δομούνται καταστάσεις και γεγονότα, απαιτείται ένα φαντασικό σημείο εκκίνησης ενώ η πόλη με βάση αυτήν την κατεύθυνση αρνείται τον οποιοδήποτε περιορισμό της ελευθερίας της στο να δημιουργήσει το φαντασικό αυτό ξεκίνημα”¹¹. Παράλληλα, η διαδικασία Δόμησης Καταστάσεων σκόπιμα καθορίζει στιγμές ζωής, που είναι συμπαγώς δομημένες και αντιπροσωπεύουν τον συλλεκτικό χαρακτήρα των ενωτικών περιβαλλόντων και του παιχνιδιού. Αυτές οι στιγμές σκοπό έχουν, εκτός των άλλων, να αντιτίθενται στην θεαματική κουλτούρα της Μοντέρνας αρχιτεκτονικής και πολεοδομίας.¹² Καλλιτέχνες όπως ο Ivan Chitchevlov ήταν ενάντια στην ανία της μοντέρνας πόλης, ενώ θεωρούσε πρωταρχικής σημασίας τη δημιουργία μίας

Wollen Peter, *Bitter Victory: The Art and Politics of the Situationist International, On the Passage of a few people through a rather brief moment in time: The Situationist International 1957-1972*, επιμέλεια: Susan Elisabeth, the MIT Press, Cambridge, Massachusetts, London, 1989.

8

McKenzie Wark, *50 Years of Recuperation of the Situationist International*, Princeton Architectural Press, New York, 2008.

9

Ibid

10

1958, Preliminary Problems in Constructing a Situation, στο περιοδικό *Internationale Situationniste* #1

11

Vidler Anthony, *The Architectural Uncanny: Essays in the Modern Unhomely*, The MIT Press, Cambridge, Massachusetts, London, 1992.

12

Ibid

πειραματικής αρχιτεκτονικής που θα μπορούσε από μόνη της να δομήσει καταστάσεις. Ο ίδιος ήθελε από τους αρχιτέκτονες του μέλλοντος ένα νέο χωροχρονικό όραμα στο οποίο η ψυχανάλυση θα τασσόταν στο πλευρό της αρχιτεκτονικής.¹³

Οι καλλιτέχνες θέλοντας να δομήσουν καταστάσεις, σκηνοθετούσαν συναντήσεις και δημιουργικές στιγμές ζωής σε συγκεκριμένα περιβάλλοντα. Παρήγαγαν σκηνικά και πιθανά μοντέλα λειτουργιών σε ένα μεταλλασσόμενο αστικό περιβάλλον, εκφράζοντας ταυτόχρονα την αντίθεσή τους με το κυρίαρχο οικονομικοπολιτικό σύστημα.¹⁴ Δομώντας κανείς καταστάσεις αποσκοπούσε σε μία ποιοτική βελτίωση της ζωής με τη βοήθεια της τεχνολογικής προόδου. Ο Anthony Vidler υποστήριξε ότι: “Η πόλη, με εμένα, αλλάζει και ξαναφτιάχνει τον εαυτό της, χαράσσει τα όριά της, βαθαίνει τις προοπτικές της και πάνω σε αυτό το ζήτημα, είναι μία μορφή ανοιχτή σε όλα τα ερεθίσματα του μέλλοντος. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος με τον οποίο μπορεί (η πόλη) μέσα από εμένα να είναι πραγματικά ο εαυτός της και να μη σταματά να αλλάζει.”¹⁵

Οι Καταστασιακοί συμβάλλουν με το δικό τους τρόπο, στη μετάθεση της προσοχής από την εποπτική αντιμετώπιση του αστικού φαινομένου, στις ποιότητες που προκύπτουν από μία ανατρεπτική, πειραματική, ατμοσφαιρική, ποιοτική ανάλυση της πόλης. Οι Καταστασιακοί εστιάζουν στον βιωμένο χώρο και στην επεξεργασία αυτού μέσα από τις πειραματικές συμπεριφορές του πλήθους, σε αντίθεση με τις μοντέρνες μεθόδους σχεδιασμού, όπου ο χώρος αποτελεί αντικείμενο μιας αποστασιοποιημένης νόησης. Η έμφαση στο χώρο ως αφηρημένο νοητό σχήμα, έχει ως αποτέλεσμα την εγκατάλειψη του χώρου των κοινωνικών δράσεων, στοιχείο που οι καταστασιακοί προσπαθούν να επαναφέρουν, αναδεικνύοντας τις αμέτρητες διαφοροποιήσεις που κρύβονται πίσω από την ομοιογενποιητική ιδεολογία της μοντέρνας πολεοδομίας.¹⁶

Η “ατμόσφαιρα” δεν περιορίζεται σε αρχιτεκτονικό εργαλείο αλλά γίνεται όχημα συλλογικής ανακατασκευής, τόσο του αστικού χώρου όσο και των κοινωνικών συνθηκών, με στόχο την έξοδο από την εξατομίκευση και την παθητικότητα που διακατέχει τη σύγχρονη αστική ζωή.¹⁷

Ακόμη και ο τρόπος που οι Καταστασιακοί περιγράφουν τις αναπαραστατικές τεχνικές του αστικού χώρου (συγκεκριμένα τον ψυχογεωγραφικό χάρτη), δεν αναφέρονται σε μία απλή καταγραφή των ατμοσφαιρικών ενοτήτων της πόλης, αλλά ένα ενσαρκωμένο, μέσα από κοινωνικές δράσεις και πρακτικές, χώρο. Το αστικό περιβάλλον δεν περιορίζεται σε ένα δοχείο περιεχομένου, σε έναν απλό

13

ibid

14

ibid

15

Vidler, Op. cit., σελ. 213

16

Editorial Notes: Critique of Urbanism, translated by J. Shepley

17

Χρονοπούλου, Ελένη, Ερευνητική Εργασία, 2014, σελ. 84

υποδοχέα της δράσης των κατοίκων, αλλά αποτελεί στοιχείο που συμβάλλει στην κινητοποίηση της δράσης.¹⁸

Στις περιηγήσεις στην περιοχή της Δυτικής Εισόδου μαζί με τα “προφανή” χαρακτηριστικά του χώρου καταγράφηκαν και αποτυπώθηκαν και οι χρήσεις αυτών των χώρων. Σε πρώτο στάδιο οι πραγματικές, οι οποίες οδήγησαν στην αποσαφήνιση ορισμένων κοινωνικών φαινομένων που βρίσκουν καταφύγιο στη συγκεκριμένη περιοχή. Τα οποία διαμορφώνονται κατά κύριο λόγο από τον ίδιο τον χώρο και μέσα σε αυτόν. Η διαχείριση λοιπόν του χώρου, δημόσιου ή ιδιωτικού, αλλά και το τοπίο του, έδειξε, όπως αναφέρεται παραπάνω, ότι συμβάλλει άμεσα στους τρόπους με τους οποίους τα άτομα δραστηριοποιούνται στην περιοχή.

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η συνεχής κινητικότητα των πεζών. Ο τρόπος διαχείρισης του χώρου από τους περιπατητές της περιοχής είναι συγκεκριμένος, χαρακτηρίζεται από μία συνεχή κίνηση, και πολύ σπάνια θα υπάρξει κάποιος άνθρωπος να στέκεται ή να κάθεται στους δρόμους της Δυτικής Εισόδου, αν δεν είναι κάποιος/α καταστηματούχος/ισα έξω από την επιχείρησή του/της. Και αυτό δεν είναι διόλου τυχαίο, καθώς η διαμόρφωση αλλά και η χρήση του χώρου δεν το επιτρέπουν. Όταν αναφερόμαστε στη διαμόρφωση του συγκεκριμένου δημόσιου χώρου, δίνουμε βάση στην έλλειψη σημείων που προκαλούν τη διάδραση και αλληλεπίδραση (εκτός αυτής της αγοραπωλησίας) ανάμεσα στους ανθρώπους που βρίσκονται στην περιοχή. Σημεία συγκέντρωσης όπως παγκάκια, πλατείες, συντριβάνια, παιδικές χαρές, πάγκα, ακόμα και μνημεία που συνήθως συσσωρεύεται κόσμος, είναι σε έλλειψη κάτι το οποίο αποτρέπει τον οποιοδήποτε περαστικό ή και κάτοικο να χρησιμοποιήσει τον δημόσιο χώρο, πόσο μάλλον να περιπλανηθεί περαιτέρω.

Ένας ακόμα λόγος έλλειψης της στατικότητας στη συγκεκριμένη περιοχή είναι η δημόσια σεξεργασία. Ακόμα και τις ώρες αιχμής και παρ' όλο που δεν είναι το “επίσημο” ωράριο των σεξεργατριών και σεξεργατών να ξεχυθούν στους δρόμους, οι πελάτες επισκέπτονται την περιοχή αναζητώντας συντροφιά, με αποτέλεσμα οι πεζοί, ως επί το πλείστον οι γυναίκες, να παρενοχλούνται καθημερινά από τους προαναφερθέντες πελάτες. Συνεπώς, η οποιαδήποτε στάση από κάποιον πεζό, κάτοικο ή περαστικό, σε κάποιο πεζοδρόμο ή γωνία, χωρίς κάποιον προφανή λόγο θεωρείται σχεδόν “απαγορευτική”, λόγω της παρενόχλησης που υφίσταται στο συγκεκριμένο χώρο, η οποία προκύπτει και από τις χρήσεις αυτού.

Σε μία πιο εκτεταμένη ερμηνεία των 2 παραπάνω σκελών, και βάσει του θεωρητικού υπόβαθρου που τέθηκε, ο χώρος ενσαρκώνεται από τις πρακτικές και τις χρήσεις του και αυτομάτως ορίζεται η ταυτότητά του από αυτές, αλλά στην προκειμένη περίπτωση πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν ο παράγοντας του χρόνου και της ιστορικότητας του τόπου, καθώς και της όψης του τοπίου και των εννοιών που προκύπτουν από αυτό.

Λίγο πιο αναλυτικά, σχετικά με τον χρόνο και την ιστορικότητα, η περιοχή ήταν εκάστοτε το βιομηχανικό κομμάτι της περιοχής, κοντά σε σταθμούς επιβίβασης και αποβίβασης (εμπορικούς και μη), και χαρακτηριζόταν πάντα από μία συνεχόμενη κίνηση και ροή, με τις βραδυνές ώρες ο χώρος να παραμένει κενός και ελεύθερος

προς χρήση σε οποιουδήποτε μπορούσαν να τον χρησιμοποιήσουν. Μέχρι και σήμερα, με ελάχιστες διαφοροποιήσεις συντηρεί αυτά τα χαρακτηριστικά, παρ' όλη την προσπάθεια μετατροπής της περιοχής σε κατοικήσιμη. Συνεπώς το θέμα του χρόνου, και πιο συγκεκριμένα του συγχρονισμού αλλά και συντονισμού όπως και της διατήρησης της ιστορικότητας της περιοχής ως εμπορικό και βιομηχανικό κέντρο και ως μίας πλέον κατοικήσιμης περιοχής δεν έχει πλέον επιτευχθεί.

Η συγκεκριμένη περιοχή αποτελεί μία ετεροτοπία και η ίδια για την πόλη της Θεσσαλονίκης. Πιο εκσυγχρονισμένη και πιο ανεξάρτητη από οποιοδήποτε άλλο σημείο της πόλης, πιο κοντά στις “ευρωπαϊκές” προδιαγραφές μίας σύγχρονης μεγαλόπολης, αλλά ταυτόχρονα ασυντόνιστη με τη χρονική περίοδο και ελεγχόμενα περιθωριοποιημένη. Τέλος, σε σχέση με την ιστορικότητα του τόπου, ο χώρος είναι σχεδιασμένος για να εξυπηρετεί ένα βιομηχανικό περιβάλλον, κάτι το οποίο αμέσως δεν το καθιστά κατάλληλο για επισκέπτες ή κατοίκους, πόσο μάλλον για οικογένειες ή ηλικιωμένους.

Με τον ίδιο τρόπο το τοπίο επηρεάζει και περιορίζει φαινομενικά τις χρήσεις του τόπου. Το τοπίο παραμένει βιομηχανικό, με ελάχιστες νεόδμητες πολυκατοικίες να ξεχωρίζουν από τα χαμηλά εμπορικά κτίρια της περιοχής, εκ των οποίων τα περισσότερα είναι κενά, εγκαταλελειμένα και σε μία κατάσταση αποσύνθεσης. Επιπροσθέτως, λόγω της παύσης της ανοικοδόμησης της περιοχής με το ξεκίνημα της οικονομικής κρίσης του 2011 πολλές από τις οικοδομές που χτίζονταν αφήθηκαν σε ένα ενδιάμεσο στάδιο, στο στάδιο του “γιαπιού”, συνεισφέροντας έτσι στην εικόνα του “εγκαταλελειμένου” τοπίου και της έννοιας του *κενού*. Το κενό επίσης εντοπίζεται σε διάφορα σημεία της περιοχής, και συγκεκριμένα σε εγκαταλελειμένα και ανεκμετάλλευτα οικόπεδα, από προηγουμένως γκρεμισμένες οικοδομές, με στόχο την ανέγερση νέων οικοδομών πριν την οικονομική κρίση του 2011.

Η χρήση της περιπατητικής διαδικασίας εδώ και του ψυχογεωγραφικού χάρτη είχε ως στόχο να καταγράψει τα παραπάνω, αλλά και τις δυνητικές χρήσεις του χώρου, και να ξεδιπλώσει νέες οπτικές προσεγγίσεις της περιοχής, συντηρώντας και αναδεικνύοντας το ήδη υπάρχον τοπίο, δημιουργώντας έτσι νέες πρακτικές του χώρου, και αποφεύγοντας την καθιερωμένη ταυτότητα του τόπου.

“Αναζητώντας μεθόδους επέμβασης στο αστικό περιβάλλον ικανές να συνδυαστούν με τη βιωματική εμπειρία και τη συλλογική χρήση της πόλης, ο Guy Debord, στην “Εισαγωγή σε μία Κριτική της Αστικής Γεωγραφίας”, εμπνέεται από την ξαφνική αλλαγή του περιβάλλοντος σε ένα δρόμο μέσα στο χώρο λίγων μόνο μέτρων, τη φανερή κατάτμηση της πόλης σε ζώνες διακριτών ψυχικών ατμοσφαιρών.”¹⁹

Έτσι και στη Δυτική Είσοδο στην περιπατητική διαδικασία αναζητούνται και καταγράφονται αυτές οι ζώνες ψυχικών ατμοσφαιρών που διακρίνονται σε αυτήν την περιοχή, στον ψυχογεωγραφικό χάρτη, αλλά αναζητούνται επιπροσθέτως και από τις περιπατητικές εμπειρίες των συνεντευξιζόμενων, ατόμων που δραστηριοποιούνται στη συγκεκριμένη περιοχή, και τους παράγοντες με τους οποίους κατηγοριοποιούνται αυτές οι ψυχικές ζώνες. Μία από αυτές ήδη

αναφέρθηκε παραπάνω, που είναι χρονικές ζώνες λειτουργίας της περιοχής, των οποίων η ύπαρξη βασίζεται και σε ψυχολογικούς παράγοντες.

“Η μοντέρνα πολεοδομία, παραμένοντας προσκολλημένη στην καπιταλιστική παραγωγή, στον φονξιοναλισμό και την κυκλοφορία (που είναι το αντίθετο της συνάντησης), καταλήγει στο θέαμα της αλλοτρίωσης.”²⁰

Όπως αναφέρει ο Constant: “Η κρίση της αστικότητας χειροτερεύει. Η κατασκευή γειτονιών, παλιών ή νέων, περιορίζεται σε μία διαβάθμιση καθορισμένων τρόπων συμπεριφοράς. Σαν αποτέλεσμα έχουμε ένα βαρετό και στέρεο περιβάλλον. Ο σχεδιασμός νέων γειτονιών περιορίζεται σε δύο θέματα: την κυκλοφορία του αυτοκινήτου και την άνεση του νοικοκυριού. Βασικός δικός μας σκοπός είναι η κατασκευή καταστάσεων, νέων καταστάσεων, που υπερβαίνουν τους κανόνες, που περιορίζουν ουσιαστικές δημιουργικές δραστηριότητες, που αφορούν τόσο την καθημερινή ζωή όσο και την κουλτούρα.”

Προτείνεται επομένως μία νέα νοηματοδότηση του χώρου και του χρόνου που δεν αντανάκλα τις κυρίαρχες σχέσεις εξουσίας αλλά αποκτά νέα, δημιουργικά και παιγνιώδη χαρακτηριστικά.²¹

Κάτι τέτοιο προτείνεται και στον ψυχογεωγραφικό χάρτη City within City, που σχεδιάστηκε για την περιοχή της Δυτικής Εισόδου. Ανατρέποντας τις κυρίαρχες σχέσεις εξουσίας, όπως είναι μεγάλα εμπορικά κέντρα (βλ. One Salónica), οι οποίες δε συνεισφέρουν στην περιοχή, αλλά αποτελούν ετεροτοπίες, και αντικαθιστώντας τις με νέες εικόνες γραφικών χαρακτηριστικών της περιοχής που λειτουργούν ως καμβάδες αποτύπωσης σχέσεων για την περιοχή, τις επαναπροσδιορίζουμε και δημιουργούνται έτσι νέες καταστάσεις για την περιοχή, οι οποίες διαρκώς πληθαίνουν, καθώς αυτός ο χάρτης λειτουργεί και ως πλατφόρμα φιλοξενίας παρεμβάσεων προς τον τόπο από το κοινό.

Derive

Σε αυτό το σημείο είναι σκόπιμο να αναφέρω το *Dérive*, μία από τις βασικές καταστασιακές πρακτικές, η οποία κυριολεκτικά σημαίνει “παρασύρεται”, έτσι ώστε να περάσουμε στο κομμάτι της περιπλάνησης στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου και κατά πόσο το επιτρέπει ο “χώρος” και ο χρόνος. Πρόκειται για μία τεχνική ταχείας διέλευσης μέσα από ποικίλες περιστάσεις, που περιλαμβάνουν παιχνιδιάρικη/εποικοδομητική συμπεριφορά και συνειδητοποίηση των ψυχογεωγραφικών επιδράσεων και είναι επομένως εντελώς διαφορετική από τις κλασικές έννοιες του ταξιδιού ή της βόλτας.²²

Τέτοιου είδους περιπλανήσεις πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια της αυτοεθνογραφικής διαδικασίας που ακολουθήθηκε για τη συγκεκριμένη έρευνα, στους δρόμους της Νέας Δυτικής Εισόδου, με σκοπό την άμεση επίδραση, ή στην

20

Constant, A Different City for a Different Life.

21

N. Τέρζογλου, Ιδέες του Χώρου στον 20ο αιώνα.

22

Derive, Guy Debord

αγγλική το imprint των βασικών ατμοσφαιρών της περιοχής στο “δέρμα” του περιπλανητή.

Σε ένα derive το άτομο ή τα άτομα που το πραγματοποιούν, αφήνουν για ένα χρονικό διάστημα μίας ορισμένης περιόδου τις σχέσεις τους, τις δουλειές τους και τις δραστηριότητες αναψυχής τους όπως και όλα τα άλλα συνήθη κίνητρα για κίνηση και δράση και αφήνουν τους εαυτούς τους να αντλούνται από τα αξιοθέατα του εδάφους και τις “συναντήσεις” που βρίσκουν εκεί. Στην ουσία ενσωματώνονται στον χώρο που εξερευνούν, και μαζί με αυτόν ανακαλύπτουν και τους εαυτούς σε μία νέα κατάσταση, η οποία πλαισιώνεται από το τοπίο. Ακούγεται σχεδόν σαν μία μεταφυσική κατάσταση, η οποία όμως με έναν πιο απλό τρόπο μπορεί να μεταφραστεί ως κινούμενος διαλογισμός. Στο διαλογισμό, και συγκεκριμένα στον Zen διαλογισμό (Zen sitting, Zen walking), το Σούτρα της Καρδιάς που απαγγέλεται πριν τον καθούμενο ή κινούμενο διαλογισμό, λέει: “Η φόρμα δε διαφέρει από το κενό, το κενό δε διαφέρει από τη φόρμα, αυτό που είναι φόρμα είναι κενό και αυτό που είναι κενό είναι φόρμα... Έτσι στο κενό δεν υπάρχει φόρμα, δεν υπάρχουν συναισθήματα, αντιλήψεις, παρορμήσεις και συνειδητότητα.” Αυτή η κατάσταση εύκολα παρομοιάζεται με αυτό που λέμε derive, καθώς μπαίνει το σώμα και ο νους σε μία συνθήκη να “αδειάσει”, να “εκκενωθεί” με σκοπό να εισχωρήσει στο “σώμα” της πόλης.

Η πιθανότητα, είναι ένας λιγότερο σημαντικός παράγοντας σε αυτή τη δραστηριότητα από ό,τι μπορεί να σκεφτεί κανείς: από την άποψη του derive οι πόλεις έχουν ψυχογεωγραφικά περιγράμματα, με σταθερά ρεύματα, σταθερά σημεία και δίνες που αποθαρρύνουν έντονα την είσοδο ή την έξοδο από ορισμένες ζώνες. Ωστόσο, το derive περιλαμβάνει τόσο αυτήν την απομάκρυνση όσο και την απαραίτητη αντίφαση: τη διαπίστωση των ψυχογεωγραφικών παραλλαγών με τη γνώση και τον υπολογισμό των δυνατοτήτων τους. Το αντικειμενικό παρωχημένο έδαφος του derive πρέπει να καθοριστεί σύμφωνα με τη δική του λογική και με τις σχέσεις του με την κοινωνική μορφολογία.

Σύμφωνα με τον Debord, εάν η τύχη διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο derive, αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η μεθοδολογία της ψυχολογικής παρατήρησης βρίσκεται ακόμη σε μία νηπιότητα. Αλλά η δράση της τύχης είναι φυσικά συντηρητική και σε μια νέα ρύθμιση τείνει να μειώσει τα πάντα στη συνήθεια ή σε μια εναλλαγή μεταξύ ενός περιορισμένου αριθμού παραλλαγών. Η πρόοδος σημαίνει να σπάσουμε τα πεδία όπου η πιθανότητα να κυριαρχεί, δημιουργώντας νέες συνθήκες ευνοϊκότερες για τους σκοπούς μας.

Μπορεί κανείς να μπει στη διαδικασία του derive μόνος του, αλλά όλες οι ενδείξεις λένε ότι η πιο παραγωγική αριθμητική διάταξη αποτελείται από μικρές ομάδες δύο ή τριών ανθρώπων που έχουν φτάσει στο ίδιο επίπεδο συνειδητοποίησης, αφού οι διασταυρώσεις μεταξύ των εν λόγω διαφορετικών ομάδων καθιστούν δυνατή την άφιξη σε πιο αντικειμενικά συμπεράσματα. Είναι προτιμότερο να αλλάξει η σύνθεση αυτών των ομάδων από το ένα derive στο άλλο. Το χωρικό πεδίο ενός derive μπορεί να είναι ακριβώς οριοθετημένο ή ασαφές, ανάλογα με το αν ο στόχος είναι να μελετήσει κανείς ένα έδαφος ή να αποπροσανατολιστεί συναισθηματικά ο ίδιος. Δεν πρέπει να λησμονούμε ότι αυτές οι δύο πτυχές του derive αλληλεπικαλύπτονται με πολλούς τρόπους ώστε είναι αδύνατο να απομονωθεί ένα από αυτά σε καθαρή κατάσταση. Η χρήση των ταξί, για παράδειγμα, μπορεί να

προσφέρει μια αρκετά ξεκάθαρη διαχωριστική γραμμή: Εάν κατά τη διάρκεια ενός derive πάρει κάποιος ταξί, είτε για να φτάσει σε έναν συγκεκριμένο προορισμό είτε απλά για να μετακινηθεί, πρόκειται για ένα προσωπικό ταξίδι έξω από το συνηθισμένο περιβάλλον. Αν κάποιος μείνει στην άμεση εξερεύνηση ενός συγκεκριμένου εδάφους μέσω του περπατήματος, επικεντρώνεται κυρίως στην έρευνα για μία ψυχογεωγραφική αστικοποίηση.

Τα μαθήματα που αντλούνται από τα derive μας επέτρεψαν να καταρτίσουμε τις πρώτες έρευνες για τις ψυχογραφικές αρθρώσεις μίας σύγχρονης πόλης. Πέρα από την ανακάλυψη των εννοτήτων της ατμόσφαιρας, των κύριων συνιστωσών τους και του χωροταξικού εντοπισμού τους, γίνεται αντιληπτός ο κύριος άξονας της διέλευσής τους, οι έξοδοι και οι άμυνές τους. Μπορεί κάποιος να φτάσει στην κεντρική υπόθεση της ύπαρξης των ψυχογεωγραφικών κεντρικών σημείων. Μετράει τις αποστάσεις που χωρίζουν στην πραγματικότητα δύο περιοχές μιας πόλης, αποστάσεις που μπορεί να έχουν ελάχιστη σχέση με τη φυσική απόσταση μεταξύ τους. Οι διαφορετικές ενότητες της ατμόσφαιρας των κατοικιών δεν χαρακτηρίζονται με ακρίβεια, αλλά περιβάλλονται από περισσότερο ή λιγότερο εκτεταμένες και ακαθόριστες συνοριακές περιοχές. Η πιο συνηθισμένη αλλαγή που προκύπτει από την εμπειρία του derive είναι η συνεχής ελάττωση αυτών των παραμεθόριων περιοχών, μέχρι το σημείο της πλήρους καταστολής τους. Μέσα από την ίδια την αρχιτεκτονική, το derive προάγει κάθε είδους νέες μορφές λαβυρίνθων που έγιναν δυνατές με σύγχρονες τεχνικές κατασκευής.²³

Έτσι, λοιπόν, αυτό το μη σχεδιασμένο περιπατητικό ταξίδι μέσα στο αστικό τοπίο που ονομάζουμε derive, έχει σκοπό τη μελέτη του εδάφους της πόλης και του συναισθηματικού αποπροσανατολισμού, τα οποία οδηγούν σε δυνητική δημιουργία καταστάσεων, αποφεύγοντας των εξωτισμό περιοχών τις οποίες διανύουμε για πρώτη φορά.

Με λίγα λόγια, στη συγκεκριμένη μελέτη, προάχθηκε το περπάτημα ως τεχνική κατανόησης του τόπου της Δυτικής Εισόδου, επαναδημιουργώντας καταστάσεις διαφορετικές αυτών των αφηγήσεων για την περιοχή, αλλά και δημιουργώντας νέα βιώματα σε σημεία της περιοχής γνωστά και άγνωστα.

Ο αποπροσανατολισμός στη συγκεκριμένη περιοχή μπορεί να θεωρηθεί κάτι επίφοβο καθώς, έχοντας συγκεκριμένες αντιλήψεις και ειζόνες τοποθετημένες σε διάφορα σημεία, ο επισκέπτης ή ακόμα και ο κάτοικος είναι επιφυλακτικός στο να αφεθεί και τις απομυθοποιήσει. Αυτό που έχει ανάγκη μία περιθωριοποιημένη περιοχή όμως σαν και αυτή της Ν. Δυτικής Εισόδου είναι να περπατηθεί. Όπως αναφέρεται και παραπάνω, υπάρχει ένας “χώρος” μέσα στον χώρο αυτόν της Δυτικής Εισόδου, ή μάλλον καλύτερα πολλαπλές αντιλήψεις του χώρου που τις φιλοξενεί η περιοχή.

Το derive είναι αυτό που τέθηκε σε εφαρμογή, είτε σε ατομικές περιηγήσεις, είτε σε ομαδικές με σκοπό την αποκάλυψη και καταγραφή των ατμοσφαιρών της περιοχής, από τρεις οπτικές γωνίες.

3.α.1. Περιπλάνηση: Σημεία και έννοιες του Χώρου

Ένας περίπατος, μία περιπλάνηση. Χρησιμοποιώντας το σώμα, μεταφέροντας το και τοποθετώντας το σε σημεία, σε γωνίες, βάζοντας χώρο μέσα στον χώρο, καταλαμβάνοντας χώρο, δημιουργώντας χώρο με το ίδιο το σώμα. Το σώμα είναι χώρος, αυτό καθ' αυτό. Δεν πάνει, απλά, χώρο. Δημιουργεί χώρο ανάμεσα στα χέρια στα πόδια, έχει εσωτερικό και εξωτερικό, γωνίες, μέτρα, εκατοστά, χιλιοστά, διαμέτρους. Έχει σχήματα και δημιουργεί σχήματα. Ένας κινούμενος χώρος που εφάπτεται πάνω σε άλλους χώρους.

Σε αυτό το κεφάλαιο θα εξετάσουμε πως το σώμα, η ύπαρξη αυτού, στο συγκεκριμένο χώρο της Νέας Δυτικής Εισόδου το καθορίζει με πολλαπλούς τρόπους.

Η απλή τοποθέτηση του όμως στον χώρο δεν αρκεί, παρ' όλο που ξεκινάμε από εκεί. Η περιπλάνηση του ανθρώπινου σώματος μέσα στο σώμα της περιοχής, η πορεία που διανύει και οι γραμμές που αφήνει πίσω του, δίνουν διαφορετικές ερμηνείες στον χώρο ανάλογα με το σώμα που μετακινείται. Υπάρχουν καθημερινά πολλαπλές χαράξεις σε ευθείες, κύκλους και τετράγωνα στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου. Θα εξετάσουμε τι καταγράφεται από αυτές και με ποιον τρόπο.

Ο χώρος μας ορίστηκε από την αρχή πάνω σε μία από αυτές τις σελίδες. Στην ουσία έχουμε εισαχθεί ήδη στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου και τώρα θα ξεκινήσουμε να τη διασχίσουμε, επισπεύμενοι/ες σημεία και έννοιες που προκύπτουν από αυτά τα σημεία.

“Έτσι αρχίζει ο χώρος: μόνο με λέξεις, με σημεία χαραγμένα στη λευκή σελίδα. Περιγράφω το χώρο: τον ονοματίζω, τον χαράζω, όπως εκείνοι οι παλιοί χαρτογράφοι...” (Perec, Georges, σελ. 22).

Τη στιγμή που πατάμε το πόδι μας στην περιοχή, μετατρέπομαστε σε χαρτογράφοι και το ίδιο μας το σώμα σε έναν χάρτη πάνω στον οποίο αποτυπώνονται τα βιώματα κατά τη διάρκεια αυτού του αποπροσανατολισμού, δημιουργώντας έτσι νέες καταστάσεις.

“Ο χώρος ως νόημα, ο χώρος ως επινόημα: ο χώρος αρχίζει με αυτόν το χάρτη-υπόδειγμα...” (Perec, Georges, σελ. 23). Τριγυρνώντας στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου θα ανακαλύψεις νέα νοήματα και έννοιες, που υπερκαλύπτονται από τις φήμες και φημολογίες για την περιοχή. Οι σκοτεινές λογοτεχνικές αφηγήσεις για την περιοχή προηγούνται της πραγματικότητας. Φαίνεται ότι η φυσιολογικοποίηση της περιοχής, η εκλόγιση της, αποφεύγεται και ο εξωτισμός ενός μέρους που δεν περπατιέται ποτέ, εκτός από ανθρώπους που το “τολμάνε”, είναι μία ανάγκη της πόλης που πρέπει να ικανοποιείται για να παραμένουν κάποιες ισορροπίες άθικτες.

Βρίσκοντας όμως έννοιες και δίνοντας νέα νοήματα στην περιοχή από τους περιπατητές της, επανοούνται νέες καταστάσεις. Επνοείται εκ νέου ο χώρος της Δυτικής Εισόδου. Μόνο που παραμένουν αυτές οι επινοήσεις εσώκλειστες στα όρια της περιοχής. Σαν ένα διαφανές σημείο στο χάρτη της πόλης της Θεσσαλονίκης, δεν είναι περιοχή, αλλά όντως σημείο. Ένα σημείο του χρόνου που δείχνει να μην μετακινείται, εκεί που ο χρόνος και ο χώρος δεν έχουν διακριτά όρια μεταξύ τους. Δεν ξέρεις αν βρίσκεσαι στο χρόνο ή στο χώρο εκεί που περπατάς. Σε

ποιο χώρο είναι ο χρόνος που βλέπεις, και σε ποιο χρόνο είναι ο χώρος που βλέπεις, δύσκολα μπορείς να αντιληφθείς.

“Ομοίωμα χώρου, απλώς για ονοματολογικούς σκοπούς: ωστόσο, δε χρειάζεται καν να κλείσεις τα μάτια σου, κι αυτός ο χώρος που ανακαλείται από τις λέξεις, αυτός ο χώρος που δεν είναι παρά χώρος λευκού, χώρος του χαρτιού και μόνον, ζωντανεύει, ενοικείται, πληρούται...” (Perec, Georges, σελ. 23). Παίρνοντας λίγο πιο κυριολεκτικά το παραπάνω απόφθεγμα, η περιοχή μας μοιάζει πλέον με ένα ομοίωμα χώρου, ή μάλλον πιο συγκεκριμένα και εφ’ όσον κάποιος το δει από την εκτός ορίων πλευρά, ένα σημείο, που και αυτό χώρος είναι, αλλά είναι ένας πολύ συγκεκριμένος και (εξ-)ορισμένος χώρος, που, ωστόσο, μέσα από μαρτυρίες είναι κάτι πολύ περισσότερο από αυτό. Αποδεικνύεται να είναι ένα σύμβολο της εκσυγχρονισμένης μεγαλούπολης, μία απόδειξη προσπάθειας όχι μόνο εκσυγχρονισμού της Θεσσαλονίκης, αλλά και της χώρας γενικότερα. Αυτό ακούγεται πολύ μεγαλοπρεπές, αλλά στην πραγματικότητα δεν είναι. Είναι απλά η αφιλτράριστη κι καθημερινή καταγραφή, η ομολογία της πραγματικής και πολύ ρεαλιστικής κοινωνικο-οικονομικής κατάστασης που επικρατεί στην Ελλάδα.

Ας επιστρέψουμε πίσω στο σώμα όμως. Όπως αναφέρουμε στην προηγούμενη ενότητα το *derive*, ή τουλάχιστον η προετοιμασία μέχρι να πραγματοποιηθεί το *derive*, μοιάζει πολύ με τη διαδικασία του Zen διαλογισμού. Χωρίς να σημαίνει ότι είναι ακριβώς το ίδιο βέβαια. Παρ’ όλα αυτά στο Zen ο σκοπός του διαλογισμού είναι να σταματήσει το μυαλό να το διανύει ένα άσκοπο (ή ακόμα και σκόπιμο) ρεύμα σκέψεων. Συχνά λένε ότι στόχος του διαλογισμού είναι “να παραμείνει ο νους”. Ο διαλογισμός περιλαμβάνει την παρατήρηση και την απομάκρυνση των σκέψεων και των συναισθημάτων που προκύπτουν μέσα στο μυαλό μας, καθώς και την ανάπτυξη της διορατικότητας στη φύση του σώματος και του νου.

Στη συγκεκριμένη μελέτη δεν προτείνεται να ακολουθηθεί η διαδικασία του Zen διαλογισμού πριν κάποιος αποπειραθεί να μπει στη διαδικασία του *derive*, αναφέρεται εδώ απλά ως παράδειγμα καλύτερης κατανόησης της στάσης του σώματος και του νου απέναντι στη διερεύνηση, ή μάλλον στην περιπλάνηση ενός χώρου και των ερεθισμάτων που θα εκλάβει κανείς από αυτόν. Αργότερα θα δούμε ότι ο Zen διαλογισμός είναι αντίστοιχα πολύ σχετικός με το φιλοσοφικό σύστημα της Φαινομενολογίας, που επίσης χρησιμοποιείται ως μεθοδολογία για την προσέγγιση των κοινωνικών γεγονότων που συναντάμε στην περιοχή της Δυτικής Εισόδου. Τέλος, σκόπιμο είναι να αναφέρουμε ότι παρομοιάζεται το “mindset” του Zen διαλογισμού με την προετοιμασία του σώματος και του νου, πριν μπει στη διαδικασία της πρακτικής του *derive*, και όχι άλλου τύπου διαλογισμού, καθώς δεν στοχεύει στη χαλάρωση του σώματος και του νου, αλλά στην *ενσυνειδητότητα*, δηλαδή τη γνώση και την επίγνωση που απορρέει από τη σκόπιμη χωρίς επικρίσεις προσήλωσή μας στην παρούσα στιγμή και στα πράγματα όπως έχουν. Κάπως έτσι κάνεις το πρώτο βήμα ερχόμενος/η στην περιοχή.

Η περιπατητική διαδικασία αποτελεί μία κατάσταση όπου σημασία έχει αυτή η ίδια η μετάβαση. Το σώμα μεταβαίνει και αυτό του δίνει τη δυνατότητα να στοχάζεται. Ο περιπατητής, από τη στιγμή που βρίσκει ένα ρυθμό περπατήματος, καθίσταται ένα χρονόμετρο που μετρά τις δυνατότητες εκείνου που τον φέρει (σώμα), και εκείνων τα οποία φέρει (σκέψεις εσωτερικότητας). Επιδιώκει δύο στόχους: Αρχικά να μεταφέρει το σώμα του από ένα σημείο εκκίνησης σε ένα σημείο προορισμού,

ενώ από την άλλη να αποκομίσει από τη βίωση και παρατήρηση του τοπίου όλα εκείνα που θα τον καταστήσουν μέτοχο εμπειριών.²⁴

Προτίστω, η προσωπική μου περιπατητική πορεία στην περιοχή ξεκινήσε έχοντας τη πνευματική διάθεση της φαινομενολογικής προσέγγισης που διακηρύττει το “tabula rasa”, τη μη επικριτική διάθεση δηλαδή προς “συναντήσεις” που θα εντοπίσω εκεί και προς το τοπίο που θα ξετυλιχθεί μπροστά μου, ή όπως αυτού του Zen διαλογισμού, που και οι δύο στοχεύουν στη ενσυνειδητότητα, με σκοπό μέσα από την πρακτική του derive, να μετατραπώ στο στοχαστή/περιπατητή, σε αυτόν τον flaneur ή πιο σωστά στην περίπτωση μου flaneuse, όπου το περπάτημα δεν αποτελεί κεντρικό άξονα της δραστηριότητας. Σκοπός, συνεπώς, ήταν σε επόμενες περιπατητικές πορείες στην περιοχή, είτε ατομικές είτε ομαδικές, να μετατραπώ στη στοχαστρία/περιπατήτρια καλλιτέχνη που κινείται στο χώρο για να διευρύνει πιθανότητες δημιουργικών ερεθισμάτων, ή για να υλοποιήσει μια προγραμματισμένη διαδικασία στο δημόσιο χώρο (Ζιώγας, Γιάννης, σελ. 402). Το σώμα, αλλά και οι σκέψεις του περιπατητή/στοχαστή, μπορούν να θεωρηθούν ως ανιχνευτές, που διερευνούν όλα εκείνα τα οποία υπάρχουν, ή υποπίπτουν στην αντίληψή του κατά τη διάρκεια της διαδρομής. Η περιπατητική διαδικασία, στην κορυφή της, συνδυάζεται με στιγμές (ή ίσως και κάτι παραπάνω από στιγμές) αυτογνωσίας και ετερογνωσίας (Ζιώγας, Γιάννης, σελ. 403).

Ξεκινώντας με μία μαρτυρία

“Πλησίασα μία περιοχή την οποία ήδη γνώριζα, καθώς είμαι κάτοικος αυτής της περιοχής. Αυτά που ήξερα για αυτήν ήταν πολύ λίγα, όταν πρωτοήρθα εδώ. Δεν ήταν επιλογή μου να μετακομίσω στο συγκεκριμένο κομμάτι της περιοχής. Δεν ήξερα καν πως λεγόταν. Το είχα επισκεφτεί παλιότερα, καθώς έμενε η αδερφή μου εκεί πριν μερικά χρόνια. Δεν μπορούσα να ταυτιστώ με τη συγκεκριμένη περιοχή, καθώς δε μου ήταν καθόλου οικεία. Δεν υπήρχε κανένας πρακτικός λόγος να την επισκέπτομαι, ή τουλάχιστον έτσι νόμιζα. Το τοπίο αρνούμαι να το επεξεργαστώ κάθε φορά που επισκεπτόμουν την περιοχή για να δω την αδερφή μου. Περπατούσα γρήγορα, βιαστικά γιατί είχα ακούσει τις φήμες, και τα πάντα γύρω μου έδειχναν και ήταν πολύ σκοτεινά. Τα ένιωθα πολύ σκοτεινά. Ποτέ δε συνέβη τίποτα βέβαια. Όταν αναγκαστικά μετακόμισα εδώ, οι λόγοι ήταν τα χαμηλά ενόικια σε πολυκατοικίες νέες με πολύ καλοσυντηρημένα διαμερίσματα. Το μέσα με το έξω δεν ισορροπούσε με κάποιον τρόπο. Περιμένα ότι θα μπω στο καινούριο σπίτι και θα είναι και αυτό πολύ σκοτεινό και γκρι. Καταθλιπτικό. Αντιθέτως, εξεπλάγην τόσο από την ανοιχτοσιά αυτού του σπιτιού, από την έλλειψη του “φόβου” να κοιτάξει προς τα έξω, από τη διάθεσή του προς την απεραντοσύνη που του προσέφεραν τα χαμηλά κτίρια, και οι τεράστιοι δρόμοι. Δεν είχα προσέξει πόσο φαρδείς ήταν οι δρόμοι, παρά μόνο όταν τους κοίταξα από ψηλά. Παρατήρησα ότι οι δρόμοι φαίνονται ολόκληροι, σε όποιο ύψος της πολυκατοικίας και να είσαι.

Χωρίς καμία ντροπή. Εξαρτάται από ποια οπτική γωνία το βλέπεις. Είχα μπαλκόνι, επίσης, κάτι που στο κέντρο δε θα συνέβαινε ποτέ, και μάλιστα τόσο φαρδύ μπαλκόνι. Αισθανόμουν βέβαια ξαφνικά, και μετά από λίγες μέρες της διαβίωσής μου στην περιοχή, ότι ήμουν πολύ μακριά. Μία αίσθηση που με τον καιρό με εγκατέλειψε όταν αντιλήφθηκα τις πραγματικές αποστάσεις της περιοχής από το κέντρο. Κάποια στιγμή το συνήθισα, το να κατοικώ εδώ. Θέλει χρόνο για να το συνηθίσεις σίγουρα.

Η σκέψη ότι η περιοχή είναι το παραμελημένο δίδυμο αδερφάκι της περιοχής του Κέντρου, τριγυρνούσε στο μυαλό μου.

Το πρώτο χρόνο οι διαδρομές ήταν συγκεκριμένες. Από το σπίτι στο σπίτι της αδερφής μου και πίσω, και από το σπίτι στο Σιδηροδρομικό Σταθμό για να πάρω αστικό για το κέντρο και πίσω. Ακόμη και τον σκύλο τον πήγαινα βόλτα στις εσωτερικές αυλές των πολυκατοικιών ανάμεσα στη δική μου και της αδερφής μου. Ανάμεσα σε οικογένεια και γνωστούς. Αν συνέβαινε ποτέ κάτι ήμασταν πολύ κοντά. Και είχα και τον σκύλο μαζί μου. Δε θα με πείραζε ποτέ κανείς αν είχα τον σκύλο μαζί μου. Και κάπως έτσι πέρασε η πρώτη χρονιά, πολύ επιφυλακτικά, πολύ συμβιβαστικά, με την προσμονή ότι κάποια μέρα θα έχω τα λεφτά να μετακομίσω πάλι πίσω στο κέντρο. Στο σημείο αυτό να αναφέρω πως, σε όσους έλεγα πλέον που μένω, τα στάδια της αντίδρασης ήταν δύο. Το πρώτο όταν έλεγα πως μένω στο παλιό City Gate ήταν απορία. Δεν γνώριζαν που είναι αυτό. Στη συνέχεια αράδιαζα γύρω στις 5 ακόμα ονομασίες για να καταλάβουν όπως, στον Σταθμό από κάτω, στη Γιαννιτσών, μετά τον Βαρθάρη, κοντά στο One Salonica. Μόλις πετούσα τις λέξεις Σταθμός και Γιαννιτσών, προσανατολιζόνταν και έρχονταν η δεύτερη αντίδραση της έκπληξης, συμπόνιας/λύπησης και τρόμου. “Και ΓΙΑΤΙ μένεις εκεί;” Ένωθα πως έπρεπε να δικαιολογηθώ για την επιλογή αυτήν και να τους καθησυχάσω, όπως και το να αναφέρω το γεγονός ότι πριν λίγο καιρό έμενα για πολλά χρόνια κέντρο.

Στην αρχή τους καταλάβαινα, μετά από κάποιον καιρό όμως, είχα αρχίσει να εκνευρίζομαι. Εγώ δεν τους ρωτούσα γιατί μέναν εκεί που μέναν. Αυτοί γιατί; Αισθανόμουν ότι είχα αρχίσει να ταυτοποιούμαι ανάλογα με το που κατοικώ. Και έτσι γινόταν. Καμία σύνδεση μεταξύ της οικονομικής κατάστασης που επικρατεί και ότι αυτός ήταν ένας υγιής τρόπος να ανταπεξέλθεις σε αυτές τις δυσκολίες. Λες και ήταν το Κουήνς, της Νέας Υόρκης. Αν υπήρχε γκέτο στη Θεσσαλονίκη ήταν αυτό; Και αν ναι, τι το έκανε γκέτο, ποιες κοινωνικές ομάδες και για ποιους λόγους; Τη δεύτερη χρονιά, και με αφορμή το άνοιγμα ενός καφέ στα όρια μεταξύ κέντρου και της περιοχής, ξεκίνησα να χρησιμοποιώ την περιοχή περισσότερο. Να επισκέπτομαι το εμπορικό, πέραν του σουπερμάρκετ που φιλοξενεί, που είναι το μοναδικό για όλη την περιοχή. Άρχισα να επισκέπτομαι τα καταστήματά του, τα οποία ήταν όλα Outlet. Δηλαδή επώνυμα ρούχα που ήταν όμως δεύτερης διαλογής λόγω “προβληματικών” σημείων, τα οποία φιλοξενούνταν από το One Salonica. Το One Salonica Outlet Mall δηλαδή.

Άρχισα και να το σκέφτομαι. Τι θα άνοιγε στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου; Θα άνοιγε ένα κατάστημα με ρούχα υψηλής ραπτικής; Όχι βέβαια. Ποιος θα ερχόταν από το κέντρο και την ανατολική Θεσσαλονίκη, να ψωνίσει στην Νέα Δυτική Είσοδο; Στην άκρη του δρόμου, με τις παράγκες των Ρομά γύρω τριγύρω, να περικυκλώνουν το εμπορικό; Νόμιζα πως το κάναν για τον κόσμο εδώ.

Δεν έχουμε πολλές απαιτήσεις. Κάτι ίσα ίσα για να κινούμαστε, για να μη χρειάζεται να πηγαίνουμε συνέχεια στο κέντρο. Εξάλλου τι απαιτήσεις να έχουν οι σεξεργάτριες, οι εργάτες, οι Ρομά, οι Πακιστανοί και κάθε είδους φοιτητές που τους στέλνουν λεφτά οι δικοί τους, πόσα να ξοδέψουν, και αυτοί, που δεν έχουν αρκετά λεφτά για να μείνουν στο κέντρο; Τόσα, όσα. Οι Κινέζοι εξάλλου, έχουν τη δική τους αυτοκρατορία εδώ. Έχουν ανοίξει μαγαζιά και, όλοι ό,τι χρειάζονται εκεί το βρίσκουν. Είτε από εδώ είτε στο κέντρο. Φωτάκια θέλεις; Τα έχει. Κάθε λογής. Κουρτίνες θέλεις; Τις έχει. Ρούχα και φορτιστή για το κινητό; Κι αυτά τα έχει. Έχει και μηχανοκίνητα ποδήλατα. Όλου του κόσμου τα καλά. Made in China. Και ποιο IKEA, σου λέει, μετά.

Μετά κατάλαβα όμως. Δεν ήταν για εμάς. Ήταν γιατί είχε τον χώρο εκεί να γίνει αυτό. Ανατολικά που να χωρέσει; Παντού είναι γεμάτα, και έχει και το Cosmos και το Mega Outlet, μεγάλος ανταγωνισμός, ενώ εδώ είναι δίπλα στο κέντρο, αυτό είναι σίγουρα ένα προτέρημα. Γιατί αν ήταν για εμάς θα ήταν ανοιχτό, ανοιχτό προς την περιοχή και τους κατοίκους. Το Mall το αισθάνεσαι περίκλειστο, με φιμέ τζάμια που δεν μπορείς να δεις το εσωτερικό του, και έναν τεράστιο διάδρομο μέχρι να φτάσεις στις εισόδους τους, με προθάλαμο και δύο-τρεις πόρτες -αισθάνομαι διαφυγής. Μπαίνεις μέσα, ή μαλλον πριν καν μπεις, αισθάνεσαι ότι έχεις περάσει τώρα κάποια σύνορα. Με το διπλανό κτίριο που συνορεύει καμία επαφή, ούτε αισθητική, ούτε πρακτική. Μισό οικοδομικό τετράγωνο που δεν έχει καμία σχέση με τον περίγυρό του. Διόλου τυχαίο. Το νιώθω σαν άσυλο. Αλλά άσυλο για ποιον; Για τον κάτοικο, που τον έχει αφήσει στην τύχη του η πολιτεία; Ή για τον επισκέπτη; Ακόμα και στο εσωτερικό του, αν εξαιρέσεις το σημείο των εστιατορίων δεν έχει κάπου να κάτσεις να ξεποστάσεις, πρέπει να είσαι σε μία συνεχόμενη κίνηση. Δεν μπορείς να κάτσεις να κοιτάξεις το έξω. Βγαίνεις στην ταράτσα, ίσα ίσα για να κάνεις ένα τσιγάρο, και αυτό είναι όλο. Αν καπνίζεις. Το τοπίο δεν το κοιτάς, αν δεν είναι η θάλασσα που αχνοφαίνεται. Τέλοσπάντων, το Mall είναι ένα σημείο αναφοράς για την περιοχή. Είναι ένα σημείο που έκανε πιο γνωστή και πιο προσίτη την περιοχή αλλά χωρίς να δημιουργήσει σχέσεις με τους υπόλοιπους χώρους της περιοχής. Αυτό έχει ένα κόστος. Σταματάει την εξέλιξη. Αναγκάζει, μαζί με άλλους παράγοντες, την περιοχή να παραμείνει σε ένα στάσιμο σημείο.

Αποφάσισα να βρω δουλειά στην περιοχή γιατί ήταν κοντά στο σπίτι και δε θα έχανα χρόνο, και ήμουν αρκετά τυχερή να βρω μία δουλειά κοντά στα ενδιαφέροντα μου. Κάθε μέρα έκανα αυτήν τη διαδρομή και, επειδή ο χρόνος ήταν λίγος, αποφάσισα να περπατάω στην περιοχή και ό,τι χρειάζομαι να το βρίσκω από εδώ. Να μην ψάχνω άλλο επειδή η εμφάνιση δείχνει ότι η περιοχή δεν έχει αυτό που ζητάω. Κάθε μέρα συναντούσα τόσες διαφορετικές φυλές, σε έναν και μόνον περίπατο, που δε συναντούσες στο κέντρο ούτε τη μία μέρα την εβδομάδα, εκτός από πολύ συγκεκριμένα σημεία. Η διαφορά ήταν ότι εδώ πέρα κυρίως δουλεύανε. Αναρωτιόμουν γιατί σε αυτήν την περιοχή τέτοια συγκεντρωση; Τι επιτρέπει αυτή τη συγκέντρωση εδώ που δεν την επιτρέπει κάπου αλλού.

Περπατώντας το ανακάλυψα. Ανακάλυψα ότι η περιοχή αυτή αποτελούνταν από μία κενότητα. Ήταν στην κυριολεξία κούφια. Και υπήρχε σοβαρός λόγος γι' αυτό. Τα πιο ενδιαφέροντα χαρακτηριστικά, όμως, της περιοχής για εμένα ήταν η ακμάζουσα/παρακμάζουσα διάθεση της και η σχεδόν ανυπαρξία της, που την

καθιστά στην αφάνεια, αλλά και σαν έναν μυστικό λογοτεχνικό υπόκοσμο, σαν μία ουτοπία, σαν μία δηλαδή εικονική δυστοπική προβολή του κέντρου της Θεσσαλονίκης.”

Μία βόλτα στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου

Το παραπάνω κείμενο αποτελεί την προσωπική μαρτυρία της ερευνήτριας, που γράφτηκε μετά τις πρώτες της περιπλανήσεις στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, όπου και κατοικεί. Πρώτος στόχος ήταν η παρατήρηση του τοπίου. Στα πρώτα κεφάλαια έγινε μία περιγραφή του τόπου με σκοπό την καλύτερη εισαγωγή του αναγνώστη στο χώρο της Νέας Δυτικής Εισόδου. Σε αυτό το κεφάλαιο θα γίνει μία πρώτη προσπάθεια ερμηνείας των χώρων που αποτελούν τη Νέα Δυτική Είσοδο, η οποία μπορεί να μας βοηθήσει στον εντοπισμό διάφορων κοινωνικών φαινομένων, αλλά και στον εντοπισμό σημείων όπου αναγνωρίζονται εξουσιαστικά στοιχεία και την επιρροή που στη συνέχεια μπορεί να έχει αυτό στη συμπεριφορά και ψυχολογία των κατοίκων.

Οι 4 Σταθμοί

Νέος Σιδηροδρομικός Σταθμός

Όπως αναφέραμε στα πρώτα κεφάλαια, η περιοχή ορίζεται από το νότιο άκρο της μέχρι και το βόρειο, από το εμπορικό κομμάτι του λιμανιού της Θεσσαλονίκης μέχρι και την οδό της Μοναστηρίου και τον Νέο Σιδηροδρομικό Σταθμό, από ανατολικά προς Δυτικά από την οδό της 26ης Οκτωβρίου μέχρι και πριν τον σταθμό των ΚΤΕΛ της Θεσσαλονίκης. Ήδη ακόμα τα τρία βασικά σημεία αναφοράς μας είναι οι 3 Σταθμοί που περικυκλώνουν την περιοχή.

Ένας Σταθμός αυτόματα σημαίνει κίνηση, κάτι εντελώς αντιφατικό με την ονομασία του. Είναι Σταθμός για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Σταματάει την κίνηση, κυριολεκτικά μέχρι να ξαναρχίσει. Σημαίνει μαζικές μεταφορές ανθρώπων ή προϊόντων και υποδηλώνει μία έλλειψη σταθερότητας ως προς την ύπαρξη ανθρώπινου στοιχείου εκτός από συγκεκριμένες ώρες. Υποδηλώνει μία πολύ συγκεκριμένη χρήση των χώρων τους και για περιορισμένο αριθμό ανθρώπων. Ανθρώπων που επιβιβάζονται ή αποβιβάζονται από το αντίστοιχο μέσο μεταφοράς. Με αυτόν τον τρόπο, η περιοχή δείχνει να περιβάλλεται από έναν συνεχώς μεταβαλλόμενο αριθμό ανθρώπων, χωρίς ποτέ όμως να “εισάγονται” στην περιοχή που τοποθετείται ο Σταθμός.

Σε μία ανάγνωση του τόπου, δείχνει ότι ο μεγάλος δρόμος της Μοναστηρίου, που μεσολαβεί ανάμεσα στο Σ.Σ. και το κεντρικό και κατοικημένο σημείο της περιοχής, να αποτελεί ένα “εμπόδιο” στην πρόσβαση περπατώντας, καθώς οι δρόμοι της Μοναστηρίου, όπως και η παράλληλός της, η Γιαννιτών, αλλά και η Παλαιού Σταθμού και η 26ης Οκτωβρίου, κατασκευάστηκαν για να τη διασχίζουν αυτοκινούμενα με μεγάλες ταχύτητες, καθώς πρόκειται για την Είσοδο και ταυτόχρονα την έξοδο από την πόλη που προϋποθέτουν αλλαγή στη συμπεριφορά

των ταξιδιωτών, που καθιστά αδύνατη τη μετάβαση με τα πόδια από το ένα σημείο στο άλλο. Σε αυτό συνεισφέρουν και η έλλειψη φωτεινών σηματοδοτών για πεζούς, καθώς και τα έργα του μετρό τα τελευταία 11 χρόνια, τα οποία συχνά κλείνουν σημεία του δρόμου και του πεζοδρομίου αποκλείοντας σημεία και αποτρέποντας την κίνηση μέσω του περπατήματος. Επιπροσθέτως, η ρυμοτομία των προαναφερθέντων δρόμων, και κυρίως αυτός της Γιαννιτών και οι παράδρομοί της, είναι σχεδιασμένοι και κατασκευασμένοι με τέτοιο τρόπο ώστε να εξυπηρετούν τον βιομηχανικό χαρακτήρα της περιοχής. Όχι μια περιοχή στην οποία έχει προβλεφθεί το κτίσιμο ενός οικισμού.

Σε μία δεύτερη ανάγνωση, σε έναν περιπατητή, οι μακρές και φαρδείς αυτοκινητόδρομοι, οι οποίοι περιβάλλονται από ψηλά, γκριζα και ως επί το πλείστον ερειπωμένα κτίρια μίας αισθητικής που παραπέμπει σε αυτήν της σοβιετικής αρχιτεκτονικής, και με πεζοδρόμα τα οποία αποτελούν μία ευθεία αλλά για να τα διασχίσεις πρέπει να κινηθείς σε ζιγκ-ζαγκ σχηματισμούς, λόγω των έργων του μετρό, δεν συνθέτουν ένα φιλικό περιβάλλον για να περιπλανηθείς, παρ' όλη την κοντινή του απόσταση με το ιστορικό κέντρο της πόλης. Πόσο μάλλον όταν, όντας κάτοικος της πόλης, γνωρίζεις τις φήμες για την περιοχή, περί πορνείας, περιέργων επισκεπτών και ομάδων αλλοδαπών όπως και ρομά, που καταλαμβάνουν σημεία της περιοχής, αποτελώντας φυσικά εμπόδια για τους περιπατητές καθώς, από αφηγήσεις, επικρατεί ο φόβος της κακομεταχείρισης από τις παραπάνω ομάδες στην περιοχή.

Τέλος, σημεία αναφοράς όπως οι Σιδηροδρομικοί Σταθμοί, ή τα ΚΤΕΛ, είναι σημεία όπου τις βραδινές ώρες, λόγω της λειτουργίας του νυχτερινού λεωφορείου, παραμένουν μερικώς λειτουργικά, υπάρχει δηλαδή κάποια κινητικότητα και η παρουσία ανθρώπινου στοιχείου, αλλά παρ' όλα η μορφή του χώρου αλλάζει, λόγω της έλλειψης φωτισμού, και βρίσκουν καταφύγιο σε σκοτεινά σημεία τα λεγόμενα “κακοποιά” στοιχεία. Σε γενικές γραμμές, ακόμα και κατά τη διάρκεια της ημέρας, όπως αναφέρεται και παραπάνω, οι Σταθμοί είναι σημεία συγκέντρωσης που προσελκύουν ανθρώπους, οι οποίοι μπορούν να “εκμεταλλευτούν” την κινητικότητα μεγάλου πλήθους, όπως αυτή που πραγματοποιείται στον Σ. Σταθμό. Η γρήγορη κίνηση, η πυκνότητα του πλήθους και ο προσανατολισμός σε έναν συγκεκριμένο σκοπό, όπως αυτός της εξόδου από τον Σταθμό και της άφιξης στον τελικό προορισμό, επιτρέπουν την εύκολη πρόσβαση από εξωτερικούς παράγοντες.

Επομένως, δύο βασικές χρήσεις πραγματοποιούνται στο χώρο του Σταθμού. Από τη μία, η πρακτική χρήση της μεταφοράς από τη μία πόλη στην άλλη, ή από τη μία χώρα στην άλλη, όπου εδώ εντοπίζονται οι έννοιες του ταξιδιού, της μετακίνησης και της διάσχισης συνόρων. Η δεύτερη αφορά την μετακίνηση από τη μία περιοχή της πόλης στην άλλη, αποτελεί δηλαδή ο Σταθμός σημείο σύνδεσης άλλων σημείων μέσα στην πόλη.

Τέλος, εδώ εντοπίζονται και άλλες δύο επιπρόσθετες χρήσεις του χώρου του Σταθμού, που ξεφεύγουν του συμβατικού. Η πρώτη είναι η χρήση του Σ.Σ. από πιθανά “κακοποιά” στοιχεία, που θα έλεγε κανείς ότι λειτουργεί για αυτό το κομμάτι του πληθυσμού ως καταφύγιο, καθώς οι χώροι τις νυχτερινές ώρες αδειάζουν επιτρέποντας έτσι να κατοικηθούν από άλλους και να επιτρέπουν τις παραβατικές συμπεριφορές. Και η επόμενη χρήση, μετατρέπει τον Σταθμό σε έναν

ακόμα λόγο που συγκεντρώνονται γύρω του, όπως και στην περιοχή της Δ. Εισόδου πρόσφυγες και μετανάστες, και είναι αυτή της διεξόδου. Η έννοια του καταφυγίου, αν και ο Σταθμός αποτελεί ένα μικρό κομμάτι αυτής, θα μας απασχολήσει σε διάφορα σημεία της έρευνας και της περιοχής. Προσφέρει εύκολη και γρήγορη διέξοδο σε ανθρώπους που έχουν καταλήξει παρανόμως ή εννόμως στην χώρα και υπάρχει περίπτωση να αναζητήσουν εύκολη και γρήγορη διαφυγή από την πόλη ή και στο εξωτερικό.

Συμπερασματικά, ο Νέος Σιδηροδρομικός Σταθμός αποτελεί σημείο αναφοράς για την περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, καθώς προσδιορίζει την τοποθεσία της περιοχής, η οποία σε πολλούς, ακόμα και ντόπιους, παραμένει άγνωστη και, κατά κάποιον τρόπο, η συσσώρευση παραβατικών στοιχείων γύρω από αυτόν χαρακτηρίζει την ταυτότητα της περιοχής ή αντίστροφα η παραβατική διάθεση της περιοχής χαρακτηρίζει την ταυτότητα του Σταθμού. Παρ' όλα αυτά, είτε με τον έναν είτε με τον άλλον τρόπο δεν αποτελεί κάτι άλλο για την περιοχή πέρα από μία ακόμα *ετεροτοπία*, καθώς δεν υπάρχει τρόπος ουσιαστικής σύνδεσης του χώρου του Σταθμού με την περιοχή. Είτε πρακτική, προσφέροντας περισσότερες χρήσεις στους κατοίκους της περιοχής είτε, θα έλεγε κανείς, πιο "υπαρξιακή" αφού δε συνδέεται με κάποιο τρόπο με την ιστορική σημασία του τόπου σε σχέση με τον Παλιό Σιδηροδρομικό Σταθμό.

Σε αυτό το σημείο, θα αναφερθούμε πιο επεκταμένα στην έννοια της ετεροτοπίας, έτσι όπως την έθεσε ο Michel Foucault. Πριν από αυτό, θα αναφερθούμε στην έννοια της *ουτοπίας*.

Η Ουτοπία ήταν το φανταστικό νησί, στο βιβλίο του Sir Thomas More, *De Optimo Reipublicae Statu, deque, Nova Insula Utopia* (1516), το οποίο περιγράφει την πολιτεία με το ιδανικό πολιτικό και κοινωνικό σύστημα.²⁵ Όμως, η ιδέα της ουτοπίας ουσιαστικά έχει τις παρθεές της στην αρχαία Ελλάδα. Τον Πλάτωνα απασχόλησε η ιδέα της ιδανικής πολιτείας, συγκεκριμένα, μίας σαφούς ταξικής κοινωνίας και με τον φιλόσοφο σε δεσπόζουσα θέση.²⁶

Οι ουτοπίες είναι προσανατολισμοί που υπερβαίνουν την πραγματικότητα, οι οποίοι όταν παρουσιαστούν, τείνουν να διαλύουν μερικώς ή ολικώς τις υπάρχουσες ισορροπίες ή τα δεδομένα τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, σύμφωνα με τον Karl Mannheim²⁷. Η ουτοπία ως η ιδέα της τέλεις ιδανικής κοινωνίας, αναφέρεται σε μη υπαρκτούς χώρους, συνακόλουθα, δεν υφίσταται ουσιαστικά ως φυσικός χώρος. Είναι η σχέση αυτή της αναλογίας με τον αληθινό υπαρκτό χώρο της κοινωνίας.²⁸ Ο Michael Gunder με αφετηρία τον Lefebvre και τον Lacan,

25

Μιχάλης Α. Βιδάλης, "Από την Ουτοπία στη Disneyland", Αρχιτέκτονες, 40 περίοδος Β (Ιούλιος/Αύγουστος 2003): 66.

26

Μιχάλης Α. Βιδάλης, Διδακτορική Διατριβή: Αστεακή Κοινωνιολογία: Οι μεταλλάξεις της έννοιας του "χώρου" στη σύγχρονη πόλη και η αλληλεξάρτηση από την αρχιτεκτονική "μορφή", 2016, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Κοινωνιολογίας.

27

Μιχάλης Α. Βιδάλης, Διδακτορική Διατριβή: Αστεακή Κοινωνιολογία: Οι μεταλλάξεις της έννοιας του "χώρου" στη σύγχρονη πόλη και η αλληλεξάρτηση από την αρχιτεκτονική "μορφή", 2016, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Κοινωνιολογίας.

28

διερωτάται αν η παραγωγή επιθυμητών χωρών αποτελεί απλά ασκήσεις φαντασίας για την ουτοπική πόλη.²⁹

Στην προκειμένη περίπτωση ουτοπία αποτελεί η νέα σύνθεση της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου, στον διαδικτυακό χάρτη “City within City”, ο οποίος κατασκευάστηκε, και θα αναλυθεί αργότερα, με σκοπό να προβληθούν πάνω σε αυτόν οι “επιθυμίες χώρων” από τους κατοίκους ή επισκέπτες για αυτήν την περιοχή. Είναι μία “πόλη” η οποία δεν υπάρχει για πολλούς λόγους και συντηρεί ένα ιδεατό κοινωνικό σύστημα, αφού ορίζεται από τους συμμετέχοντες της. Καταρχάς, η περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου δεν αποτελεί πόλη αλλά περιοχή στην πόλη της Θεσσαλονίκης, παρ’ όλα αυτά στην συγκεκριμένη εργασία εν μέρει την αντιμετωπίζουμε ως πόλη καθώς, όπως προκύπτει από τις κοινωνικές συνθήκες των κατοίκων της, έχει δικούς της “νόμους”, οι οποίοι διαφοροποιούνται από αυτούς της υπόλοιπης πόλης σε έναν βαθμό. Από αυτή την οπτική γωνία αποτελεί μία ουτοπική πόλη. Επίσης, όπως αναφερόμαστε και παραπάνω στον χάρτη του City within City, δημιουργείται μία νέα περιοχή/πόλη μέσα στην περιοχή/πόλη, και αυτό την καθιστά ουτοπική αφού δεν έχει φυσική υπόσταση αλλά μόνο διαδικτυακή.

Βγαίνοντας από την μικρή παρένθεση που κάναμε παραπάνω, επιστρέφουμε στην έννοια της *ετεροτοπίας*.

“Επίσης υπάρχουν, πιθανώς σε κάθε κουλτούρα, σε κάθε πολιτισμό, αληθινά μέρη-μέρη που όντως υφίστανται και τα οποία σχηματίζονται στα ίδια τα θεμέλια της κοινωνίας- που είναι κάτι σαν αντί-τόποι, ένα είδος αποτελεσματικής επικράτησης της ουτοπίας όπου οι αληθινοί τόποι, όλοι οι άλλοι αληθινοί τόποι που μπορούν να συναντηθούν στην κουλτούρα, ταυτόχρονα απεικονίζονται, αμφισβητούνται και ανατρέπονται. Μέρη αυτού του είδους υπάρχουν εκτός των άλλων μερών, αν και, πιθανόν, μπορεί να εντοπιστούν στην πραγματικότητα. Επειδή αυτά τα μέρη είναι ολότελα διαφορετικά από όλα τα τοπία τα οποία αντανακλούν ή στα οποία αναφέρονται, θα τα αποκαλέσω ως αντίθεση στις ουτοπίες, ετεροτοπίες.”³⁰

“Σε αντιδιαστολή με την ουτοπία, οι ετεροτοπίες υπάρχουν ως φυσικοί χώροι, αλλά αντιπροσωπεύουν έναν παράλληλο χώρο, παραπέμπουν σε έναν άλλο-χώρο, εξ’ ου και η ονομασία. Η πατρότητα του όρου ετεροτοπία αποδίδεται στον Michel Foucault, συγκεκριμένα καταγράφηκε στη δημοσίευση του “Des Espace Autres” στο περιοδικό “Architecture/Mouvement” (1984). Για τον Foucault οι ετεροτοπίες είναι ουσιαστικά υπαρκτές ουτοπίες, αναγνωρίζει δε σε αυτές τις ακόλουθες έξι αρχές: 1. Πιθανώς οι ετεροτοπίες συναντώνται σε κάθε κουλτούρα είναι δε ιδιοσυγκρασιακές, δηλαδή, δε συναντάται μία καθολική μορφή (Οι δύο υποκατηγορίες είναι: Οι ετεροτοπίες της κρίσης στις πρωτόγονες κοινωνίες, όπως

Μιχάλης Α. Βιδάλης, Διδακτορική Διατριβή: Αστεακή Κοινωνιολογία: Οι μεταλλάξεις της έννοιας του “χώρου” στη σύγχρονη πόλη και η αλληλεξάρτηση από την αρχιτεκτονική “μορφή”, 2016, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Κοινωνιολογίας, 29

Μιχάλης Α. Βιδάλης, Διδακτορική Διατριβή: Αστεακή Κοινωνιολογία: Οι μεταλλάξεις της έννοιας του “χώρου” στη σύγχρονη πόλη και η αλληλεξάρτηση από την αρχιτεκτονική “μορφή”, 2016, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Κοινωνιολογίας, 30

<http://foucault.info/documents/heteroTopia/foucault.heteroTopia.en.html> (Michel Foucault, of Other Spaces (1967), Heterotopias - 7/10/2014)

τις αποκαλεί, και οι ετεροτοπίες της παρέκκλισης στις σύγχρονες κοινωνίες). 2. Στον ρου της ιστορίας μία δεδομένη κοινωνία, μία ετεροτοπία δύνανται να αλλάξει λειτουργία. 3. Η ετεροτοπία δύνανται να αντιπαραβάλλει σε ένα υπαρκτό μέρος διαφορετικούς χώρους, διαφορετικά τοπία, τα οποία είναι από μόνα τους ασύμβατα. 4. Οι ετεροτοπίες συχνά έχουν σχέση με μερίδια του χρόνου, με ετεροχρονίες. Η ετεροτοπία λειτουργεί πλήρως με την κατάργηση του παραδοσιακού χρόνου. 5. Οι ετεροτοπίες είναι διπτά ανοιχτά (δηλαδή, επιτρέπουν την εισχώρηση) και κλειστά (δηλαδή, παρέχουν απομόνωση). Ως γενική παρατήρηση, ένας χώρος- ετεροτοπία δεν είναι ελεύθερα προσβάσιμος όπως οι δημόσιοι χώροι. 6. Οι ετεροτοπίες έχουν ένα ρόλο σε σχέση με τον υπόλοιπο χώρο. Ή να δημιουργήσουν έναν χώρο ψευδαίσθησης, ή να δημιουργήσουν έναν άλλο, τέλειο χώρο, αυτό της αποζημίωσης. Σε κάθε περίπτωση υλοποιείται μία αντιπαράθεση.

Παρενθετικά, ένας καθρέπτης λειτουργεί ταυτόχρονα ως ουτοπία (καθ' ότι είναι α-χώρος) και ετεροτοπία (καθ' ότι υπάρχει πραγματικά, λειτουργεί δε ως αντίδραση στο χώρο που καταλαμβάνει το αντικείμενο που προβάλλει).³¹

Ο Foucault αναφέρεται σε χώρους όπως τους οίκους ευγηρίας, στρατόπεδα, φυλακές, θέατρα, σινεμά, βιβλιοθήκες, μουσεία, σκανδιναβικές σάουνες κ.ο.κ.. Παρ' ότι τέτοιους αντίστοιχους χώρους συναντάμε στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, όπως είναι αυτός του Νέου Σιδηροδρομικού Σταθμού, ως ετεροτοπία αντιμετωπίζουμε και την ίδια την περιοχή. Προ ολίγου αναφερθήκαμε σε αυτήν ως ουτοπία, αλλά μία ουτοπία στην πραγματικότητα μπορεί να είναι και μία ετεροτοπία, εξ' ου και το παράδειγμα με τον καθρέπτη. Η περιοχή της Εισόδου έχει αυτό τον διπτό χαρακτήρα της ουτοπίας-ετεροτοπίας, ετεροτοπίας ως προς την πόλη στην οποία έγκειται και ουτοπίας ως προς τον ίδιο της τον εαυτό. Είναι δηλαδή ένας καθρέπτης. Είναι α-χώρος και άλλος-χώρος. Είναι α-χώρος και την στιγμή που η ύπαρξη της δεν αναγνωρίζεται από το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της πόλης, πόσο μάλλον και των επισκεπτών της πόλης μέσω του Σταθμού, που δεν έχουν εύκολη πρόσβαση σε αυτήν. Επίσης, όταν αναγνωρίζεται, αναγνωρίζεται ως ένας παραβατικός, σκοτεινός τόπος όπου η φαντασία οργιάζει, δίνοντας έτσι μία άλλη υπόσταση στην πραγματική ταυτότητα του τόπου, καθιστώντας αυτόματα σε ουτοπία, αφού η πραγματική φύση της περιοχής δεν αναγνωρίζεται ως φυσική ύπαρξη, αλλά μόνο η μη φωτισμένη πλευρά της.

Ως καθρέφτης παρομοιάζεται και η περιοχή, καθώς *αντικατοπτρίζει*, όπως αναφέραμε και παραπάνω την πραγματική αφιλοφάνεια οικονομική κατάσταση της Ελλάδας και της πόλης της Θεσσαλονίκης.

Θα ανακαλύψουμε ότι η περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου παίρνει πολλούς ρόλους στην αναζήτησή της για ταυτότητα, ξει ως ένα πολυμορφικό πλάσμα που προσαρμόζεται ανάλογα στις ανάγκες του καθενός, χωρίς όμως να συντηρείται με έναν υγιή τρόπο, παρά μόνο αυτόν της εξουσίας πάνω στους χώρους της.

Ο Νέος Σιδηροδρομικός Σταθμός, αποτελεί ένα είδος ετεροτοπίας μαζί με τους υπόλοιπους 3 Σταθμούς που θα αναφέρουμε παρακάτω, καθώς συμπληρώνει

χαρακτηριστικά αυτών, όπως αυτό της δημιουργίας ψευδαισθήσεων, (ψευδή αίσθηση ασφάλειας για τους επισκέπτες κατά τη διάρκεια της ημέρας αποποιούμενος τον ρόλο που παίζει χαρακτηρίζοντας την περιοχή ως ακοκφήμη), και όντας ετεροχρονισμένος με τις ανάγκες και τη λειτουργικότητα των κατοίκων της γειτονιάς, καθώς επίσης και το γεγονός ότι έχει πρόσβαση μεν, αλλά παραμένει περίκλειστος, δηλαδή όταν βρίσκεσαι εξωτερικά του Σταθμού δεν μπορείς να δεις στο εσωτερικό του. Μπαίνοντας στον Σταθμό, εισάγεσαι σε μία άλλη “πραγματικότητα”. Προχωρώντας σε άλλα σημεία της περιοχής θα εμφανιστούν και άλλες ετεροτοπίες που σχηματίζουν εν τέλει τον τόπο.

Παλαιός Σιδηροδρομικός Σταθμός

Οι χρήσεις του χώρου του Νέου Σιδηροδρομικού Σταθμού περιορίζουν την επισκεψιμότητά του σε ταξιδιώτες. Είτε ταξιδιώτες σε άλλη πόλη ή χώρα, είτε προς το κέντρο της πόλης ή άλλες περιοχές τις οποίες συνδέει ο Σταθμός, καθώς πολλά αστικά λεωφορεία κάνουν τέρμα εκεί, σε αντίθεση με τον Παλιό Σιδηροδρομικό Σταθμό. Η κατασκευή του Παλιού Σιδηροδρομικού Σταθμού, χρονολογείται από το 1871-1874 και έδωσε τεράστια ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη της πόλης. Ο Σ.Σ. οδήγησε στον εκσυγχρονισμό της πόλης και της έδωσαν χαρακτηριστικά ευρωπαϊκών πόλεων. Μπορούσε να καλύψει τη διαδρομή Σκόπια-Μητροβίτσα-Θεσσαλονίκη, και συνδέθηκε η Οθωμανική Αυτοκρατορία με τα Σκόπια και τη Θεσσαλονίκη, ενώ η ενδοχώρα συνδέθηκε με το λιμάνι της Θεσσαλονίκης για την μεταφορά εμπορευμάτων και ανθρώπων. Το 1888 η γραμμή ενώθηκε με το σερβικό σιδηροδρομικό δίκτυο, προσφέροντας για την Οθωμανική Αυτοκρατορία σύνδεσμο με την Κεντρική Ευρώπη, αλλά και για την Σερβία και την Αυστρία διέξοδο στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης. Στις αρχές του 20ού αιώνα η Θεσσαλονίκη πλέον είχε συνδεθεί με τα Δυτικά Βαλκάνια και την Ευρώπη, αλλά και την Κωνσταντινούπολη. Εκτός από το σημαντικότερο λιμάνι της Μακεδονίας, η Θεσσαλονίκη ήταν ταυτόχρονα και το κυριότερο σιδηροδρομικό κέντρο.

Το πιο σημαντικό όμως, που είχε τη μεγαλύτερη επίδραση στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, είναι ότι είχε κοινόχρηστους χώρους. Χώρους όπως τη μεγάλη αερογέφυρα που τη χρησιμοποιούσε ο κόσμος για να ξεκουράζεται, αλλά και που συνέδεε ταυτόχρονα και με άλλους χώρους, όπως αυτό του Μπερ Τοινάρ. Κάθε σημαντικός επισκέπτης (π.χ. επίσημος, πρωθυπουργός, βασιλιάς κτλ.) σήμαινε τότε και ένα κοσμικό γεγονός στον Σταθμό για τους Θεσσαλονικείς. Ήταν ένα σημαντικό σημείο αναφοράς για την περιοχή αλλά και για ολόκληρη την πόλη. Δεν ήταν μόνο ένας Γενικός Επιβατικός και Εμπορικός Σταθμός, ήταν συγχρόνως και ένα θέαμα. Επιπροσθέτως, υπήρχαν χώροι στο εσωτερικό του Σταθμού, όπως η πλατεία Σταθμού και καφέ, που προσέλκυαν τους κατοίκους της περιοχής να περάσουν τις ώρες τους. Η περιοχή γύρω από τον Σταθμό, η Νέα Δυτική Είσοδος ήταν η περιοχή των Εβραίων, με πολλά εβραϊκά μαγαζιά διασκέδασης.

Όλη αυτή η συνθήκη αποτελούσε μία προπολεμική κατάσταση. Με τον ερχομό του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, η περιοχή γεμάτη ζωντάνια, μετατράπηκε σε έναν τόπο μαρτυριών για τους Εβραίους κατοίκους της. Ο Σταθμός έγινε το σημείο εκκίνησης για τη διαδρομή προς τον θάνατο, καθώς εκείνο ήταν το σημείο από το οποίο

μεταφέρονταν οι Εβραίοι κάτοικοι στα στρατόπεδα συγκέντρωσης του Αουσβιτς. Μία ιστορία, η οποία είναι διακριτικά γνωστή σε μερικούς ανθρώπους. Δεν υπάρχουν σοβαρά δείγματα ύπαρξης αυτού του τραύματος. Ως μνήμη αυτού, παραμένει το νεοκλασικό τίριο που σώζεται σήμερα εντός του Σταθμού, το οποίο δεν είναι επισκέψιμο, καθώς στεγάζει της τεχνικές υπηρεσίες του ΟΣΕ, και μετακινήθηκε τεχνιέντως μερικές δεκάδες μέτρα νοτιότερα από την αρχική του τοποθεσία, έτσι ώστε να αποφευχθεί η κατεδάφισή του με το άνοιγμα της Νέας Δυτικής Εισόδου.

Ο Παλιός Σιδηροδρομικός Σταθμός παραμένει ενεργός ως εμπορικός σταθμός και εξυπηρετεί όλη την εμπορική κίνηση του εσωτερικού, των διεθνών μεταφορών και των τράνζιτ προς την υπόλοιπη Ευρώπη, τις Ανατολικές χώρες όπως και των Σκανδιναβικές. Αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους εμπορικούς σταθμούς της χώρας με εξαγωγικό προσανατολισμό, καθώς διαχειρίζεται και ολόκληρο το μεταφορικό σιδηροδρομικό έργο από το Λιμάνι της Θεσσαλονίκης προς την Ευρώπη.

Ο Παλιός Σιδηροδρομικός Σταθμός εντοπίζεται νότια του κέντρου της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου, κάτω από την οδό της Παλαιού Σταθμού και πάνω από αυτής της 26ης Οκτωβρίου.

Όπως αναφέρεται παραπάνω το σημείο του Π.Σ. αποτελεί ένα ιστορικό κομμάτι της περιοχής, εκτός από την πρακτική του χρήση. Λειτουργεί ως ένα *μνημείο* μεγάλου μέρους της ιστορίας της πόλης της Θεσσαλονίκης σχετικά με την εβραϊκή κοινότητα. Αυτό, όμως, δεν είναι πουθενά εμφανές, με κάποια *σημάδια* που να προδιαθέτουν τον επισκέπτη ή τον κάτοικο για την ύπαρξη αυτής της μνήμης. Φαίνεται σχεδόν σα να έχει καλυφθεί αυτή η *μνήμη*, ή μάλλον καλύτερα, σα να αγνοείται η ύπαρξη αυτής της μνήμης, σα να έχουν γίνει προσπάθειες να στραφεί το ενδιαφέρον αλλού. Η ιστορικότητα αυτής της περιοχής *άλλαξε* τη στιγμή που η Ελλάδα ανέκαμψε από τον πόλεμο και θέλησε να εκμεταλλευτεί τα ερημωμένα πλέον σημεία της περιοχής και να τα μετατρέψει σε βιομηχανική περιοχή, όπως και μέχρι και σήμερα είναι. Υπέστη η περιοχή μία “χωρο-μορφική *μετάλλαξη* τόσο εννοιολογικά όσο και ουσιαστικά, επηρεάζοντας δυσμενώς την κοινωνική διάσταση του χώρου”.³² “Τόσο η έννοια όσο και ο χωρικές μορφές της σύγχρονης πόλης “*αλλάζουν*” ιστορικά (υλικό-ύψλο), χώρος και μορφή βρίσκονται σε άμεση ή έμμεση *συνδιαλλαγή* ή σχέση. Ορίζονται και αντιπαρατίθενται οι έννοιες *μετασηματισμός και μετάλλαξη*.”³³

Αυτές οι δύο έννοιες αντιπαρατίθενται, καθώς ο μετασηματισμός μίας πόλης, ή στην περίπτωσή μας μίας περιοχής, αφορά τη θετική εξέλιξη ενός χώρου και ενός τόπου, ενώ ο όρος *μετάλλαξη* είναι αρνητικά φορτισμένος, και παραπέμπει σχεδόν στην ολοκληρωτική μεταμόρφωση ενός χώρου που όμως θα εξυπηρετεί τις

32

Μιχάλης Α. Βιδάλης, Διδακτορική Διατριβή: Αστεακή Κοινωνιολογία: Οι μεταλλάξεις της έννοιας του “χώρου” στη σύγχρονη πόλη και η αλληλεξάρτηση από την αρχιτεκτονική “μορφή”, 2016, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Κοινωνιολογίας.

33

Μιχάλης Α. Βιδάλης, Διδακτορική Διατριβή: Αστεακή Κοινωνιολογία: Οι μεταλλάξεις της έννοιας του “χώρου” στη σύγχρονη πόλη και η αλληλεξάρτηση από την αρχιτεκτονική “μορφή”, 2016, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Κοινωνιολογίας.

οικονομικές ανάγκες των επιχειρηματιών και όχι τόσο τους κατοίκους ή επισκέπτες μίας περιοχής.

Η περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου υπέστη μία τέτοια μετάλλαξη καθώς, στην προσπάθεια να αναδειχθεί η περιοχή, μετατράπηκε σε ένα εργατικό καθεστώς, σβήνοντας οποιαδήποτε ιστορική μνήμη.

Θα έλεγε κανείς ότι η έλλειψη σημείων αναφοράς ως προς το μεγάλο ιστορικό γεγονός της μεταφοράς των Εβραίων από τον Παλαιό Σιδηροδρομικό Σταθμό στο Άουσβιτς, είναι ένα στοιχείο που μας παραπέμπει στο Τραύμα του Τόπου, και στη συνέχεια στο Στίγμα του Τόπου.

Η μεταφορά του επιβατικού Σιδηροδρομικού Σταθμού σε νέα τοποθεσία, και η παραμονή του Παλαιού Σιδηροδρομικού Σταθμού αλλά μόνο ως εμπορικού σταθμού, μπορεί να συνέβη καθαρά για πρακτικούς λόγους, καθώς σε εκείνο το σημείο μπορούσε να τοποθετηθεί και να κτιστεί ένας πολύ μεγαλύτερος σιδηροδρομικός σταθμός, αλλά η έλλειψη διακριτικών ή η οποιαδήποτε αναφορά και διασύνδεση του Ν.Σ.Σ. με τον Παλαιό όπως και την ιστορική μνήμη της περιοχής που συνδέεται άμεσα με την Εβραϊκή ιστορία της πόλης, φαίνεται σαν μία προσπάθεια απομάκρυνσης από αυτό τα θλιβερά γεγονότα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

“Όσον αφορά την ιστορική διαδικασία εξέλιξης της πόλης μέσα από την επανάχρηση του πολεοδομικού ιστού, οι επιλογές είναι ουσιαστικά τρεις (3): διατήρηση, μεταμόρφωση ή μετάλλαξη. Η επανάχρηση του ιστού ανάλογα με τον τρόπο που συντελείται διακρίνεται ως τυχαίο γεγονός, ή συνήθης κατάσταση, ή παρεμβατικά διαμέσου θεσμικών εργαλείων. Η δε αλλαγή μέσω θεσμικών εργαλείων διακρίνεται σε τρεις κατηγορίες: α. Αξιολόγηση του δομημένου περιβάλλοντος, β. Την παρέμβαση με ρύθμιση χρήσεων και γ. Αντικατάσταση του πολεοδομικού ιστού. Όσον αφορά την τελευταία περίπτωση: “Στην περίπτωση που ο νέος πολεοδομικός ιστός αντικαθιστά τον παλαιότερο, η παρέμβαση είναι δομική, ριζική και χωρίς καμία αναφορά στο παρελθόν. Οι χρήσεις και οι όροι δόμησης αντιμετωπίζονται ως να επρόκειτο για ένταξη νέας περιοχής στο σχέδιο πόλεως. Προκύπτει πλήρης μετάλλαξη του χώρου.”³⁴

Στη συγκεκριμένη περίπτωση η περιοχή της Ν.Δ.Ε. εμπίπτει στην τρίτη κατηγορία επανάχρησης του πολεοδομικού ιστού, παρεμβατικά δηλαδή, διαμέσου θεσμικών εργαλείων. Έγχειται στην τρίτη υποκατηγορία, αυτήν της αντικατατάστασης του πολεοδομικού ιστού, καθιστώντας με αυτόν τον τρόπο από βιώσιμη και κατοικήσιμη σε βιομηχανική και αντικαθιστώντας την μία ιστορία της περιοχής με μία άλλη. Αυτήν της εβραϊκής κοινότητας σε βιομηχανική κοινότητα, η οποία το βράδυ σκοτεινιάζει και επιτρέπει στους κενούς της χώρους τη φιλοξενία παραβατικών συμπεριφορών. Μεταρέπει τον επιβατικό σταθμό σε εμπορικό, ο οποίος με τη σειρά του μετατρέπεται και αυτός σε μία ετεροτοπία, σε έναν κλειστό χώρο που δεν επιτρέπει την πρόσβαση στο κοινό.

Η σύγχρονη ιστορία του λιμανιού της Θεσσαλονίκης ξεκινά την τελευταία δεκαετία του 19ου αιώνα με την επέκταση της προκυμαίας της Θεσσαλονίκης προς τη θάλασσα και τη δημιουργία τμήματος της ανατολικής πλευράς, της σημερινής 1ης προβλήτας. Μετά το 1904, σε μικρό χρονικό διάστημα ολοκληρώνεται η 1η προβλήτα και κατασκευάζονται το κρηπίδωμα μεταξύ 1ης και 2ης προβλήτας, το ανατολικό κρηπίδωμα της 2ης προβλήτας, τμήμα του σημερινού κυματοθραύστη, το σιδηροδρομικό δίκτυο, δίκτυα ύδρευσης, φωταερίου και υπονόμων καθώς και αποθήκες επί της 1ης προβλήτας, ενώ τοποθετήθηκαν οι πρώτοι γερανοί φορτοεκφόρτωσης εμπορευμάτων από τα πλοία.

Για τη συνέχιση του φυσικού ρόλου του λιμένας, που αποτελεί την εξυπηρέτηση των κατοίκων όλων των Βαλκανικών χωρών, το 1914, ιδρύθηκε η Ελευθέρα Ζώνη του λιμανιού της Θεσσαλονίκης. Ο χώρος της καταλάμβανε την μεγαλύτερη έκταση του λιμανιού, διαχωρισμένη με περιτείχισμα από το υπόλοιπο αποκαλούμενο Ελεύθερο Λιμάνι που καταλάμβανε την 1η προβλήτα.

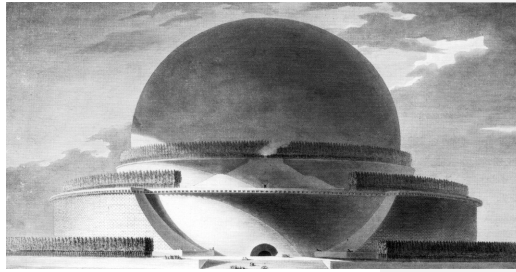
Κατά τη διάρκεια του Β' παγκοσμίου πολέμου το λιμάνι της Θεσσαλονίκης καταλαμβάνεται από τον γερμανικό στρατό (1941-1944) και λόγω του συνεχούς βομβαρδισμού του, από την Αγγλική και Αμερικανική Αεροπορία καθώς επίσης και την ανατίναξη των εναπομεινάντων εγκαταστάσεων από τους Γερμανούς κατά την αποχώρησή τους, σχεδόν το σύνολο των λιμενικών εγκαταστάσεων καταστράφηκε.

Από το τέλος του Β' παγκοσμίου πολέμου και έως και σήμερα το λιμάνι της Θεσσαλονίκης, συνεχώς επεκτείνεται προς τα δυτικά, καταρχάς με την αποκατάσταση των εγκαταστάσεων και μετέπειτα με την κατασκευή νέων αποθηκευτικών χώρων, οδικών αξόνων και σιδηροδρομικών γραμμών, με ταυτόχρονη αγορά σύγχρονου μηχανολογικού εξοπλισμού. Αμέσως μετά τον πόλεμο το έτος 1946, κατασκευάζεται η 3η προβλήτα. Το 1962 ολοκληρώνεται η 4η προβλήτα, και το 1966 η 5η προβλήτα. Το 1972 άρχισε η κατασκευή της 6ης προβλήτας, της οποίας το μεγαλύτερο τμήμα ολοκληρώθηκε έως το 1989.

Τη δεκαετία του 1990 ολοκληρώνεται το μεγαλύτερο μέρος του έργου εκβάθυνσης - αφαίρεσης ίλυσος - επιχωμάτωσης της βάσης της 6ης προβλήτας, αναβαθμίζοντας περιβαλλοντικά την περιοχή και ταυτόχρονα αυξάνοντας σημαντικά την αποθηκευτική ικανότητα του λιμανιού της Θεσσαλονίκης. Επίσης κατασκευάζεται η απευθείας, με παράκαμψη της πόλης, οδική σύνδεση του λιμανιού με το εθνικό οδικό δίκτυο της χώρας, παραμένοντας και στρατιωτική βάση.³⁵

Το λιμάνι αποτελεί και αυτό μία ετεροτοπία για την περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου και συνεισφέρει στην εκβιομηχάνισή της, όπως και στον εκσυγχρονισμό της πόλης, συνεισφέροντας στην αίσθηση του αποστασιοποιημένου χώρου και της μη ελεύθερης πρόσβασης, παρ' όλο που στο εμπορικό λιμάνι της Θεσσαλονίκης τοποθετούνται και χώροι δημόσιας χρήσης όπως π.χ. η εκκλησία του Αγ. Νικολάου.

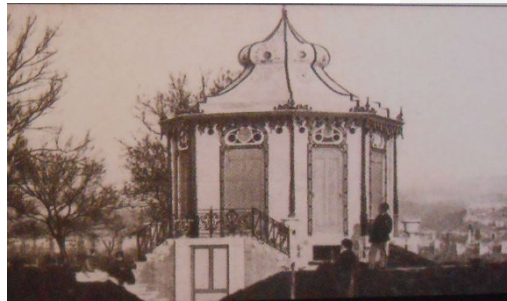
Αντίστοιχα αντιμετωπίζεται και ο σταθμός των ΚΤΕΛ, ο οποίος δεν ανήκει στην περιοχή μεν, αλλά τοποθετείται ακριβώς μετά το τέλος της περιοχής, καθώς και για

να καταφθάσει κανείς στον σταθμό των ΚΤΕΛ ή να πάει στο κέντρο της πόλης, χρειάζεται να διασχίσει πρώτα την περιοχή. Περίκλειστος και αυτός με μία αρχιτεκτονική που και πάλι παραπέμπει σε ετεροτοπική αισθητική, δε συνδέεται με κανέναν τρόπο με την περιοχή παρά μόνο αυτή συνδέει, και παρ' όλο που κάποιος τη διασχίζει, τη διασχίζει συνήθως μέσα σε έναν άλλο χώρο, αυτόν του λεωφορείου ή του ταξί.

Συμπερασματικά, λοιπόν, οι 4 Σταθμοί που περιβάλλουν την περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου αποτελούν ετεροτοπίες, και την περικλείουν οριοθετώντας την και αποτρέποντας την πρόσβαση σε αυτήν, αλλά την χρησιμοποιήση αυτής για τη μετάβαση σε άλλες περιοχές της πόλης ή στο κέντρο. Αποτελεί δηλαδή έναν ενδιάμεσο χώρο.

Μπεχ Τσινάο ή Μπεσ Τσινάο ή Μπεχτσινάορι

Μπεχ Τσινάο ονομάζοταν παλιότερα η περιοχή της Θεσσαλονίκης που σήμερα βρίσκεται μέσα στο λιμάνι της πόλης, στο ύψος περίπου της τρίτης και της τέταρτης προβλήτας του σημερινού λιμανιού και πολύ κοντά στη βίλα Πετριδίη. Η λέξη στα τούρκικα σημαίνει “πέντε πλατάνια”, και δεν ήταν διόλου τυχαίο καθώς το σημείο αυτό χαρακτηριζόταν για την πυκνή της βλάστηση. Το τοπίο πέραν των βορειοδυτικών τειχών της Θεσσαλονίκης περιγραφόταν με κύρια χαρακτηριστικά το καλό κλίμα της λόγω της γειννίας με τη θάλασσα, τα αμπέλια, τα πυκνόφυλλα δένδρα, τα περιβόλια, τα οικήματα και τις πολλές ιερές μονές. Η τοποθεσία ήταν γνωστή ως φυσική παραδείσια περιοχή και στα χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης γεμάτη πηγές, πλατάνια και πανδοχεία.

Το πάρκο δημιουργήθηκε το 1836 από τον Βαλή Σαμπρί Πασά. Υψηλοί καλεσμένοι από όλη την Ευρώπη έφταναν εκεί από όλη την Ευρώπη ως φιλοξενούμενοι και η Φεντερασιόν καλούσε εκεί τους εργάτες για να γιορτάσουν την εργασιακή Πρωτομαγιά. Η ακρογυαλιά ήταν χωρισμένη σε ανδρών και γυναικών, όπου το

ναυτικό διαφύλαττε την κομψή διαξαγωγή των λουτρών. Στη είσοδο έφτανε το Τραμ Θεσσαλονίκης. Μετά την απελευθέρωση το πάρκο ονομάστηκε “Κήπος των Πιγκηπών” προς τιμήν των παιδιών του Γεωργίου Α’. Η ίδρυση του Κήπου των Πιγκηπών και η

σύνδεση αργότερα με το τραμ, έδωσε στην περιοχή έναν ιδιαίτερο, σημαντικό χαρακτήρα με τη συγκέντρωση κόσμου, περιπατητών, καθώς και διάφορων ορχηστρών που ψυχαγοούσαν το κοινό. Διέθετε πάρκο με καφενείο, μπουραγιά, εστιατόριο, καμπαρέ, θεατρική σκηνή και πίστα πατινάζ. Από το 1920, το πάρκο αποτελούσε πλέον δημοφιλή τόπο αναψυχής για πολλούς Θεσσαλονικείς.

Από το 1930, στο χώρο άρχισε η ανάπτυξη βυρσοδεψίων και των βιομηχανιών. Η επέκταση των εγκαταστάσεων του λιμανιού και η ανέγερση πετρελαιοδεξαμενών έδωξαν οριστικά τους λουόμενους.

Η περιοχή του Μπεχτσινάρ αναφέρεται σαν ένα ακόμη ιστορικό σημείο της περιοχής, όπως αυτό του Παλαιού Σιδηροδρομικού Σταθμού, και της σημασίας του ως προς τις χρήσεις του χώρου. Ένα ακόμη σημείο που έχει χαθεί πλέον και ιστορικά αλλά και φυσικά, λόγω της μετάλλαξης της περιοχής από κατοικήσιμη σε βιομηχανική. Τελικά, η αλλαγή της μορφής του χώρου άλλαξε και τις χρήσεις του με έναν καθοριστικό τρόπο. Θα αναλυθεί περαιτέρω παρακάτω.

Λαχανόκηποι

Επιγραμματικά θα αναφερθούμε στο κομμάτι της περιοχής που ονομάζεται *Λαχανόκηποι*.

Στις αρχές του αιώνα τα εύφορα εδάφη της περιοχής χρησιμοποιήθηκαν για την καλλιέργεια λαχανικών και κηπευτικών, εξού και η ονομασία. Η σταδιακή όμως εγκατάσταση πετρελαιοειδών και βιομηχανιών, επιχειρήσεων και γραφείων, η λειτουργία βυρσοδεψίων και η απουσία κατοικιών, μέχρι πριν από μερικά χρόνια, άλλαξαν τη χρήση της γης στους Λαχανόκηπους και τους υποβάθμισαν. Αξίζει να σημειωθεί η στρατηγική σημασία της συγκεκριμένης περιοχής, καθώς βρίσκεται δίπλα στο λιμάνι, παρέχει εύκολη πρόσβαση στο σιδηροδρομικό σταθμό και το κέντρο της πόλης και συνδέεται με κύριους οδικούς άξονες.

Το τοπίο προσβεβλημένο πλέον από τις ρυπογόνες εγκαταστάσεις παλιών εργοστασίων που τοποθετήθηκαν πολύ κοντά στην περιοχή των λαχανόκηπων, είναι σχεδόν δυστοπικό. Φαντάζει σαν ένα μεγάλο κομμάτι της πόλης που προέκυψε από μία μελλοντική φανταστική εικόνα ενός σκηνοθέτη ή μυθιστορηματικού συγγραφέα, που προβάλλει την δυστοπική εκδοχή αυτής της πόλης σε αυτό το σημείο. “Το δίπολο της διαχρονικής σχέσης σινεμά-πόλη, αποκαλύπτει τις πολιτισμικές και αισθητικές αξίες των κοινωνιών μας.”³⁶

Το πιο παραμελημένο σημείο της πόλης, και μάλιστα τόσο κεντρικά, φαίνεται να αναπαριστά τις *πραγματικές* “αισθητικές και πολιτισμικές αξίες” της κοινωνίας της Θεσσαλονίκης.

Προβλέφθηκαν διάφορα σχέδια επανάχρησης του χώρου των Λαχανόκηπων, αυτής της τεράστιας ανεκμετάλλευτης έκτασης, και της περιοχής τοποθέτησης των ρυπογόνων εγκαταστάσεων, όπως τη δημιουργία γηπέδων γκολφ, του επιχειρηματικού πάρκου κ.ο.κ., αλλά εγκαταλείφθηκαν τόσο γρήγορα όσο αυτές οι ιδέες δημιουργήθηκαν.

Το τοπίο των Λαχανόκηπων μπορεί κάποιος να το παρουσιάσει σαν μία σύγχρονη ζούγκλα στο κέντρο της πόλης, απρόσιτη, ερημωμένη και δύσβατη που κανείς δεν ξέρει τι μπορεί να κρύβει μέσα της, ενώ δε το σημείο με τις δεκάδες, ίσως και εκατοντάδες εγκαταλελειμμένες γκρίζες εγκαταστάσεις είναι σχεδόν απαγορευτικό να το διαβεί κανείς.

Σε μία από τις περιπατητικές μου πορείες βρέθηκα στο συγκεκριμένο σημείο της περιοχής, αλλά αναγκάστηκα να το περιηγηθώ μέσω αυτοκινήτου, καθώς το τοπίο δε με προידέαζε φιλικά. Δε με προσκαλούσε μέσα σε αυτό. Τα δρομάκια, σε αντίθεση με τους περισσότερους δρόμους της περιοχής, ήταν στενά, χωματοδρομημένα, και με το που έκανα το πρώτο βήμα στην περιοχή, δεν είχα καμία ορατότητα σε σχέση με το που οδηγεί το τέλος του δρόμου, ή που τοποθετείται η επόμενη έξοδος. Ήταν σαν να εισάγομαι σε μία άλλη *πραγματικότητα*, η οποία δεν ήξερα ποια κατεύθυνση θα πάρει, ή πως θα εξελιχθεί. Το δυσμενές τοπίο των εγκαταλελειμένων πανομοιότυπων κτιρίων θύμιζε έναν

τεράστιο λαβύρινθο, ο οποίος με έβαζε σε μία εσωτερική συνθήκη επιφυλακής για οποιαδήποτε *συνάντηση*. Οι ήχοι της περιοχής επίσης με καθιστούσαν σε μία ατμόσφαιρα μακρινή από αυτήν της πόλης. Σίγουρα δεν ήμουν πλέον στη Θεσσαλονίκη. Δεν αφουγκραζόμουν τίποτα. Λίγα μέτρα μετά την είσοδό μου στο σημείο, οι ήχοι τις κίνησης της 26ης Οκτωβρίου χάθηκαν. Δεν ήξερα τι να περιμένω και από που. Παρατήρησα τα κτίρια και τα βιντεοσκόπησα, έχοντας την αίσθηση ότι καταγράφω κάτι σχεδόν μυστικιστικό, παρεμβαίνοντας σε έναν τόπο στον οποίο δεν είναι κανείς ευπρόσδεκτος. Τα κτίρια, πλήρως εγκαταλελειμένα και ημιδιαλυμένα, έμοιαζαν ακόμα ότι έκρυβαν μία σκοτεινή ύπαρξη ζωής. Ένωθα ότι παρακολουθούσα το σκηνικό μίας ταινίας επιστημονικής φαντασίας και, παρ' ότι εγκαταλελειμένο, το τοπίο φάνταζε πολύ πιο σύγχρονο, σα να συνέβη ό, τι συνέβη εκεί, 100 χρόνια μετά και όχι στο παρελθόν. Ένα ψήγμα της μελλοντικής πόλης, όπως παρουσιάζεται στα δυστοπικά σίριαλ. Φόρμες απλές, μιμηλιστικές και ουδέτερες. Με το που τοποθετήθηκα εκτός του χώρου του αυτοκινήτου με το οποίο περιπλανιόμουν στην περιοχή, αισθάνθηκα ότι παραβιάζω το συγκεκριμένο σημείο χωροχρονικά, σα να μην έπρεπε να βρισκομαι εκεί. Το τοπίο εκτεινόταν μέχρι και το άπειρο. Δεν μπορούσα να διακρίνω που τελειώνουν οι *κλώνοι* των κτιρίων. Εν τέλει η περιπλάνησή μου έληξε σύντομα, αφού πρώτα περιέργαστηκα το τοπίο το οποίο μπορούσε κάποιος να διανύσει. Αποφάσισα μετά από κάποιες μέρες να το ξαναεπισκεφτώ, και στην δεύτερη επίσκεψή μου συνάντησα δύο ενδιαφέρουσες συνθήκες. Η πρώτη ήταν μία αλλαγή στο ηχητικό τοπίο της περιοχής. Φωνές αγριεμένων σκυλιών, τα οποία προστάτευαν μία κρυμμένη έκταση λίγο πιο πίσω, και ήταν τό μόνο σημάδι ύπαρξης ανθρώπινου στοιχείου. Και η δεύτερη ήταν ότι κάποιος είχε τοποθετήσει μία μεγάλη ρόδα από όχημα σε όρθια θέση, στο σημείο από όπου διέφυγα την προηγούμενη φορά. Κάποιος ήταν εκεί με παρατηρούσε όσο παρατηρούσα. Το τοπίο, στην επανάληψη της επίσκεψης μου είχε αλλάξει, είχαν προστεθεί οι ήχοι των σκυλιών που σκοπό είχαν να με τρομάξουν και να με απομακρύνουν, όπως και η τοποθέτηση της ρόδας που οριοθετούσε τον χώρο και σκοπό είχε να μου δείξει ότι δεν είμαι επιθυμητή εκεί. Η αίσθηση ότι δεν ήμουν ευπρόσδεκτη, που είχα απο την αρχή, επιβεβαιώθηκε.

Παρ' όλο που το τοπίο είναι σχεδόν ανατριχιαστικό και, μέσα απο τα ερείπια, σου δίνει την αίσθηση ότι υπάρχουν απομεινάρια μίας ύπαρξης- όπως και αποδείχτηκε ότι δεν ήταν απλά μία αίσθηση- εμπνέει μία κινηματογραφική ή μυθιστορηματική αύρα, θα έλεγε κανείς ότι είναι σχεδόν *καλλιτεχνικό*.

“Η προσφιλής ενασχόληση της λογοτεχνίας και του σινεμά με τις δυστοπίες (dystopias), προφανώς απεικονίζει το συνεχές ενδιαφέρον ενός κοινού (...). Ως υπόθεση εργασίας, θα δεχτούμε ότι οι αστοί επιθυμούν μία ασφαλής και λειτουργική πόλη, όμως η τέχνη τους παρουσιάζει μία μελλοντική ή εναλλακτική εκδοχή, η οποία τους διεγείρει εγκεφαλικά, μα πιθανόν επηρεάζει μελλοντικά την υποσυνείδητη ανάγνωση του αστακού χώρου, καθιστώντας τους δύσπιστους και ανασφαλείς. Πιθανόν να μας εκκλύει υποσυνείδητα η επικινδυνότητα ή η διακινδύνευση. Ή μήπως, όντας ήδη επιφυλακτικοί προς τον αστακό χώρο, οι δυστοπίες απλά επιβεβαιώνουν τις θέσεις ή τα πιστεύω τους;”³⁷

Το τοπίο αυτό μπορεί να το εξισώσει κανείς με αυτήν την επιβεβαίωση, ή να αποτελέσει έναν χρησμό για την μελλοντική απεικόνιση μίας σύγχρονης πόλης.

Η δυστοπία υπάρχει για να αναδείξει τις

αδυναμίες της παροντικής σύγχρονης πόλης και, όντως στη δική μας περίπτωση, το συγκεκριμένο σημείο αποτελεί τρανό παράδειγμα. Ενισχύει επίσης τον χαρακτήρα της υποβαθμισμένης περιοχής, όπως και της βιομηχανικής ταυτότητας. Η οποία τελικά εκσυγχρόνισε την πόλη ή υποβάθμισε μία περιοχή τονίζοντας τις αδυναμίες εξίσωσης της με μία ευρωπαϊκή πρωτεύουσα;

“Η δυστοπία έρχεται συνειδητά στον αντίποδα της ουτοπίας, μίας τέλει, ιδανικής κοινωνίας χωρίς ανθρώπινα δεινά και προβλήματα.”³⁸

Οπότε η έννοια της δυστοπίας πολύ σωστά αντιπροσωπεύει αυτό το σημείο της περιοχής, πόσο μάλλον την ίδια την περιοχή.

Μέσα από τα “στενά”

“Η παράλληλη παράταξη δύο σειρών ευθυγραμμισμένων πολυκατοικιών καθορίζει αυτό που αποκαλούμε δρόμο: δρόμος είναι ένας χώρος πλαισιωμένος (συνήθως, κατά μήκος) από σπίτια. Δρόμος είναι αυτό που χωρίζει το ένα σπίτι από το άλλο, αλλά κι αυτό που μας επιτρέπει να πηγαίνουμε από το ένα σπίτι στο άλλο, είτε στην ίδια πλευρά, είτε στην απέναντι. Επιπλέον, δρόμος είναι κι αυτό που μας επιτρέπει να εντοπίσουμε ένα σπίτι.”

Georges Perec, Χορείες Χώρων

Στην προσπάθεια μου να βιώσω ξανά την περιοχή κατοίκτησής μου, περιπλανήθηκα σε όλους τους κεντρικούς της δρόμους αλλά και σε λιγότερο κεντρικούς. Με

Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Κοινωνιολογίας,
38

Μιχάλης Α. Βιδάλης, Διδακτορική Διατριβή: Αστικά Κοινωνιολογία: Οι μεταλλάξεις της έννοιας του “χώρου” στη σύγχρονη πόλη και η αλληλεξάρτηση από την αρχιτεκτονική “μορφή”, 2016, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Κοινωνιολογίας.

αφετηρία την κατοικία μου, η οποία τοποθετείται σε έναν από τους κεντρικούς δρόμους της κατοικημένης περιοχής, σε αυτόν της Χρ. Πίψου, αφέθηκα σε διάφορες διαδρομές τις οποίες δε συνήθιζα να ακολουθώ, ή σε συνηθισμένες διαδρομές τις οποίες ακολούθησα με διαφορετικό τρόπο, με διαφορετικό ρυθμό, ή με αντίθετο προσορισμό από τον συνηθισμένο, έτσι ώστε να αντλήσω και να αποκομίσω από τον τόπο όσα περισσότερα γινόταν.

Έχοντας προχωρήσει πολλές φορές και στο παρελθόν την περιοχή, έχασα πολλά πράγματα στην πορεία, καθώς ο διασκελισμός μου ήταν γρήγορος, ευθύς, και το βλέμμα μου κατευθείαν μπροστά, αποφεύγοντας οποιαδήποτε οπτική επαφή με περαστικό (και κυρίως άντρα), πόσο μάλλον το κοίταγμα σε ερειπωμένα κτίρια, τα οποία δεν μπορούσα να φανταστώ τι μπορεί να είχαν μέσα.

Στις επαναπροσδιορισμένες μου περιπλανήσεις και ξαναξεκινώντας από το τίποτα, άλλαξα πολλά. Άλλαξα τον ρυθμό μου, τις κατευθύνσεις μου (επανελληνμένα), τις διαδρομές που επέλεγα συνήθως, τις ώρες που κυκλοφορούσα, αλλά και τον οπτικό μου προσανατολισμό.

Παρατήρησα καταστάσεις και βρέθηκα σε σημεία που δεν περίμενα ποτέ ότι θα υπήρχαν σε αυτήν την μεριά της πόλης (όπως για παράδειγμα η περιοχή των λαχανόκηπων), αλλά εδώ θα ξεκινήσουμε από τα βασικά.

Κάνοντας στάσεις στους 4 βασικούς Σταθμούς που περιφράττουν την περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, την ορίζουν και την χαρακτηρίζουν ως προς τον βιομηχανικό και απρόσιτο της χαρακτήρα. Εδώ πλέον έχουμε εισέλθει στο εσωτερικό της, έχουμε κατέβει κάτω από τον Νέο Σιδηροδρομικό Σταθμό, και ξεκινάμε να περπατάμε τους δρόμους της.

Οι δρόμοι της, είναι αρχικά οι 4 βασικοί παράλληλοι άξονες που έχουν προαναφερθεί πολλάκις, αυτός της Μοναστηρίου, ακριβώς από κάτω αυτός της Γιαννιτσών, αμέσως μετά η Παλαιού Σταθμού, και στο νοτιότερο άκρο η 26ης Οκτωβρίου. Οι 4 αυτοί άξονες, δεν αποτελούν μόνο 4 μεγάλους δρόμους, εκ των οποίων τουλάχιστον οι δύο θεωρούνται εθνικοί. Στην ουσία διαχωρίζουν την περιοχή σε 4 μέρη αντίστοιχα, 3 μεγάλα και 1 πιο μικρό. Το πρώτο και βορειότερο, αυτό που διαχωρίζει τον Σταθμό, το πάνω μέρος της Μοναστηρίου, με το κάτω μέρος και το κέντρο της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου.

Όπως αναφέρεται και παραπάνω, ο Νέος Σιδηροδρομικός Σταθμός λειτουργεί ανεξάρτητα από τη λειτουργία της περιοχής, καθώς ο μεγάλος δρόμος της Μοναστηρίου τον κρατάει σε “απόσταση”, όπως και όλο το κομμάτι από τον Βαρδάρη μέχρι και στο πιο βορειοδυτικό άκρο της Μοναστηρίου δεν έχει καμία επαφή με τη νότια πλευρά της που αγγίζει την περιοχή. Αυτό συμβαίνει γιατί το βόρειο κομμάτι της Μοναστηρίου αγγίζει άλλες δυτικές περιοχές της πόλης, όπως τους Αμπελόκηπους, την Ξηροκρήνη, τη Μενεμένη και τον Δενδροπόταμο.

Η περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, που το όνομα που χρησιμοποιούμε εδώ είναι γιατί η περιοχή, ή μάλλον καλύτερα η συγκεκριμένη είσοδος της πόλης, τοποθετείται δυτικά του κέντρου, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι ανήκει στις δυτικές συνοικίες της πόλης, παρ’ όλο που εντοπίζονται κοινά χαρακτηριστικά. Η περιοχή ανήκει/θεωρείται Δήμος Θεσσαλονίκης, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι ανήκει ή είναι στο κέντρο. Εμφανές διαχωριστικό σημείο της περιοχής στη Μοναστηρίου από τις υπόλοιπες δυτικές συνοικίες πάνω στις οποίες ακουμπάει είναι η γέφυρα δίπλα στη μεγάλη εκκλησία των Αγ. Πάντων και τον Νέο Σιδηροδρομικό Σταθμό.

Το δεύτερο τμήμα της περιοχής είναι αυτό ανάμεσα στον δρόμο της Γιαννιτσών και της Παλαιού Σταθμού. Αυτό το κομμάτι είναι και το κατοικημένο σημείο της περιοχής. Είναι το σημείο στο οποίο αποπειράθηκε να γίνει η ανοικοδόμηση της περιοχής, η ανέγερση δηλαδή πολυκατοικιών, ανάμεσα σε βιοτεχνίες και καταστήματα χονδρικής, με την προοπτική της επέκτασης της κατοικημένης πόλης προς τα εκείνο το σημείο, η οποία και διακόπηκε με το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης.

Το πρώτο που παρατήρησα διασχίζοντας την οδό Γιαννιτσών κατά τη διάρκεια της ημέρας είναι πως, από την οδό Αναγεννήσεως και μετά, μέχρι και την οδό Χρήστου Πίψου, δεν υπάρχει σημείο που να ενώνει τον έναν δρόμο με τον άλλον. Η πρόσβαση από το ένα σημείο της περιοχής στο άλλο είναι σχεδόν ανέφικτη. Όπως και κατά μήκος της Γιαννιτσών, αν και υπάρχουν μερικοί δρόμοι που κατευθύνονται προς τα πάνω, είναι σε μεγάλες αποστάσεις μεταξύ τους. Το κομμάτι οικοδομικών τετραγώνων ανάμεσα στην Γιαννιτσών και τη Μοναστηρίου διαχωρίζει αισθητά το πάνω μέρος της περιοχής από το κάτω. Αυτό επιτρέπει τη χρήση της οδού Γιαννιτσών τις νυχτερινές ώρες ως χώρο εργασίας των ιεροδούλων. Προσφέρει ένα είδος προστασίας και απόκρυψης της συγκεκριμένης λειτουργίας της περιοχής.

Γενικότερα, αυτός ο διαχωρισμός από τους μεγάλους άξονες της περιοχής, διαχωρίζει και τις χρήσεις του χώρου, τις απομονώνει. Η αρχική λειτουργία της δεν ήταν αυτή, αλλά προέκυψε εφόσον η περιοχή, από καθαρά βιομηχανική μεταλλάχθηκε σε κατοικήσιμη, ή σχεδόν κατοικήσιμη.

Ωστόσο, στα κομμάτια της Γιαννιτσών που δεν υπάρχει δρόμος που να τη συνδέει με τη Μοναστηρίου, υπάρχουν ορισμένα σημεία που είναι κενά. Δηλαδή κενοί χώροι, ανάμεσα σε κτίρια, εγκαταλελειμένα οικοπέδα, τα οποία προέκυψαν με την μετάλλαξη της περιοχής και επιτρέπουν την οπτική επαφή με το επάνω μέρος της περιοχής, επηρεάζοντας ανάλογα και το τοπίο. Τέτοιου είδους κενά εντοπίζονται σε διάφορα σημεία της περιοχής, είτε από τα εγκαταλελειμένα οικοπέδα, είτε κοιτώντας από ένα μπαλκόνι ή μία ταράτσα, από την ανισότητα στο ύψος ανάμεσα στα παλιά χαμηλά κτίρια και στα ψηλά νεόκτιστα κτίρια.

Από αυτό προκύπτουν δύο τινά. Το ένα είναι η ασυνέχεια στο τοπίο μέσω της κενότητας, και το άλλο είναι η ασυνέχεια στο τοπίο μέσω της παρεμβολής του τοπίου της Μοναστηρίου για παράδειγμα. Με αυτόν τον τρόπο βέβαια εισάγεται μία διαδρομή μέσα σε μία άλλη, πράγμα το οποίο θα αποτελέσει και έμπνευση για το σχεδιασμό της εικαστικής παρέμβασης.

Επιπροσθέτως, περνώντας σε ένα άλλο χαρακτηριστικό στοιχείο του τοπίου της περιοχής και αναφορικά με τα κενά, παρατηρήθηκαν πλήθος από γαπιά. Από κτίρια δηλαδή, τα οποία έμειναν στη μέση της ανοικοδόμησής τους λόγω έλλειψης πόρων για την ολοκλήρωσή τους. Αυτού του είδους τα κτίσματα, συμβάλλουν σε αυτήν την αίσθηση της κενότητας, καθώς δεν υπάρχουν πόρτες, παράθυρα ή τοίχοι να γεμίζουν τον χώρο ανάμεσα στο ταβάνι, το δάπεδο και τις κολώνες, με αποτέλεσμα και πάλι να διακόπτεται το τοπίο και να προστίθεται σε αυτό μία παρεμβολή από αυτό που βρίσκεται από πίσω, ή στο βάθος, ή σε κομμάτια του

ουρανού. Το τοπίο της περιοχής με αυτόν τον τρόπο μετατρέπεται σε μπερδεμένα κομμάτια ενός παζλ, ή καλύτερα σε ένα περιεργο φυσικό κολάζ.

Από αυτήν την *κενότητα*, οδηγούμαστε σε ένα αρχικό βασικό συμπέρασμα. Η περιοχή βρίσκεται σε ένα μεταίχμιο, είναι στην ουσία “κολλημένη” σε ένα σημείο του χρόνου, αυτό της χρονικής στιγμής που ξεκίνησε η οικονομική κρίση, και στο πέρασμα ανάμεσα από τη βιομηχανική ταυτότητα σε κατοικήσιμη περιοχή με μία νέα ταυτότητα. Έχει μία

ιδιάζουσα ταυτότητα, και γι’ αυτό και έχει μία ιδιάζουσα συμπεριφορά. Ο χώρος κόλλησε στον χρόνο, και είναι πραγματικά σαν ένα πολυμορφικό πλάσμα που δεν ξέρει ποια είναι η θέση του στον κόσμο.

Επιπροσθέτως, συμπεραίνουμε πως αυτή η κενότητα στο χώρο, και οι παρεμβολές ανάμεσα σε αυτήν που καθιστούν το τοπίο ασυνεχές είναι ένα χαρακτηριστικό που την τοποθετούν ως ετεροτοπία.

Τα κενά αυτά εντοπίζονται στην περιοχή με έναν ακόμη τρόπο. Ως ανοιχτές πόρτες ή παράθυρα, σημεία δηλαδή, που επιτρέπουν την είσοδο ή την έξοδο από έναν χώρο καθώς και ορίζουν τον έναν χώρο από τον άλλον. Παραδείγματος χάριν, όπως βλέπουμε στις εικόνες παρακάτω μέσα στα κενά που δημιουργούνται ανάμεσα στα πλαίσια ή τα παράθυρα ενυπάρχει ακόμα ένας χώρος. Το “παράθυρο” και η “πόρτα” εδώ λειτουργούν συμβολικά θα έλεγε κανείς, αφού πρόκειται για την *είσοδο* της πόλης. Σαν ο τόπος να αποφάσισε να πάρει σιγά σιγά τη μορφή της μόνης έγκυρης ονομασίας που της έχει δοθεί, λόγω της γενικότερης χρήσης της περιοχής. Ένας ακόμα αντικατοπτρισμός της πραγματικότητας.

Επιπροσθέτως “οι πόρτες αναχαϊτίζουν και χωρίζουν. Η πόρτα διαιρεί τον χώρο, τον διχοτομεί, αποτρέπει από την ώσμωση, επιβάλλει το διαχωρισμό” (Perec, 1974).

Το πιο σημαντικό, όμως, είναι ότι αυτοί οι κενοί χώροι, επιτρέπουν και προκαλούν τη χρήση αυτών από ανθρώπους που έχουν την ανάγκη να το κάνουν. Δηλαδή, πρώτα πρώτα από Ρομά, οι οποίοι συνηθίζουν να εγκαθίστανται σε ανεκμετάλλετους χώρους, εδώ πλέον είναι χαρακτηριστικό της περιοχής. Οι παράγκες των Ρομά στο κέντρο, επί της ουσίας, μίας σύγχρονης πόλης, δε θεωρείται κάτι παράταιρο, παρ’ όλο που και αυτό αποτελεί μία ασυνέχεια στο κύριο τοπίο. Επίσης, προσκαλεί να χρησιμοποιούνται αυτοί οι κενοί χώροι το βράδυ από τις ιερόδουλες και τους πελάτες, που παρκάρουν τα αμάξια τους εκεί και με το σκοτάδι να τους περιβάλλει και να τους προστατεύει, και να γεμίζει τον χώρο.

Επίσης, οι κενοί αυτοί χώροι, είτε τα κενά οικόπεδα, είτε τα κενά μισοφτιαγμένα ή μισογρεμισμένα κτίρια, αποτελούν χώρους φιλοξενίας ή μάλλον κατοικίας των μεταναστών από τις χώρες της Μέσης Ανατολής, κυρίως Πακιστανών, οι οποίοι λόγω παράνομης ύπαρξης τους στη χώρα, εγκαθίστανται στη συγκεκριμένη περιοχή καθώς *υπάρχει* ο χώρος για να το κάνουν. Αυτό το γεγονός, είναι ένας ακόμα λόγος που η περιοχή καθίσταται ως ετεροτοπία. Η ίδια η εγκατάσταση των μεταναστών στην περιοχή αποτελεί μία ετεροτοπία μέσα στον ίδιο τον τόπο, καθώς είναι ένα σύνολο αθρόπων με διαφορετικές συνήθειες, διαφορετικά βιώματα, διαφορετικές αισθητικές αξίες κ.ο.κ.

Εκτός από τη μόνιμη εγκατάσταση των Ρομά στην περιοχή, που έχουν καλύψει αυτούς τους κενούς χώρους, οι υπόλοιποι κενοί χώροι καταλαμβάνονται ως επί το πλείστον κατά τη διάρκεια της νύχτας, είτε είναι κλειστοί είτε υπαίθριοι.

Τέλος, κατά τη διάρκεια της ημέρας, οι κενοί αυτοί χώροι δεν αξιοποιούνται σχεδόν καθόλου, εκτός από ορισμένες περιπτώσεις που χρησιμοποιούνται ως χώροι (παράνομης) στάθμευσης, και σε άλλες περιπτώσεις ως παιδικές χαρές από παιδιά μεταναστών.

Σε κάποιο σημείο της συγκεκριμένης έρευνας η περιοχή χαρακτηρίστηκε ως “κούφια”. Αυτός ο χαρακτηρισμός της δόθηκε λόγω της κενότητας που ενυπάρχει από τα εγκαταλελειμένα κτίρια αλλά και από τις παλιές εγκαταλελειμένες εγκαταστάσεις εργοστασιακών χώρων, υφαντουργείων ή μεταφορικών εταιρειών που υπήρχαν στην περιοχή.

Όλη αυτή η κενότητα και η ατμόσφαιρα της εγκατάλειψης, αλλά και η λειτουργικότητα της περιοχής κατά τη διάρκεια που υπάρχει φως του ηλίου και μόνο, διεγείρει συχνά συναισθήματα φόβου προς το άγνωστο και το ερημωμένο και το τι μπορεί να κρύβεται εκεί τις σκοτεινές ώρες.

Παρόλα αυτά, υπάρχει άλλη μία ερμηνεία αυτής της κενότητας ως κάτι θετικό. Επιτρέπει να “ξεκουραστεί” το μάτι, να εκτονωθεί η πίεση της καθημερινότητας, και να “αδειάσει” το μυαλό. Επιτρέπει ένα είδος ελευθερίας μακριά από τις καταπιεστικές εικόνες του κέντρου με βιτρίνες γεμάτες πληροφορίες και έτοιμες εικόνες. Σου επιτρέπει να δημιουργήσεις δικές σου εικόνες και να αναπαυθείς μακριά από την κίνηση.

Η ύπαρξη πολλών κενών χώρων βέβαια, παράλληλα, έχει αυτήν την ατμοσφαιρική ποιότητα που δημιουργεί και την αίσθηση του ανοίκειου. Οι κλειστοί και μικροί χώροι θεωρούνται πιο οικείοι καθώς είναι πιο κοντά στις διαστάσεις ενός ανθρώπινου σώματος, ή του χώρου του σώματος. Ο χώρος που καταλαμβάνει κάποιος σε έναν ανοιχτό και μεγάλο χώρο μοιάζει μικρότερος, με αυτόν που καταλαμβάνει σε ένα στενό και κλειστό χώρο. Το σώμα αισθάνεται να είναι μεγαλύτερο. Σε έναν αίθριο χώρο, ή σε έναν χώρο κατοίκησης με πολλούς αίθριους και φαινομενικά “ανεκμετάλλετους” χώρους, ο άνθρωπος και το σώμα του αισθάνονται μικροί και θα έλεγε κανείς αβοήθητοι, ή καλύτερα εκτεθειμένοι. Σε κάποιες περιπτώσεις στην περιοχή της Δυτικής Εισόδου όντως είναι. Παραδείγματος χάριν, στην περίπτωση των “πελατών” που επισκέπτονται την περιοχή είναι εκτεθειμένοι σε αυτούς τους μεγάλους κενούς χώρους που χρησιμοποιούν, αλλά μεταβάλλουν την όψη του χώρου με την επιβολή του σκοταδιού. Πολύ συχνά καταφεύγουν είτε οι πελάτες, είτε και οι εργαζόμενες ακόμα (καθώς αν δεν έρχονται πελάτες οι σεξεργάτριες δε θα έχουν δουλειά), στο σπάσιμο των γλόμπων από τους στύλους των φώτων για να επικρατεί αυτή η συσκότιση. Κάτι το οποίο είναι πάρα πολύ αντιφατικό συγκριτικά με τις φωτιστικές συνθήκες που επικρατούν τη μέρα, καθώς, επειδή ως επί το πλείστον τα κτίρια είναι χαμηλά, το φως του ηλίου εισχωρεί εύκολα σε σημεία και δρόμους της περιοχής.

Εδώ σημειώνεται ένα σημάδι εξουσίας στο χώρο με τη επιβολή της συσκότισης. Όχι τόσο από τις σεξεργάτριες, όσο από τους επισκέπτες αλλά, και κατά συνέπεια, την Πολιτεία, η οποία αποφεύγοντας να αντικαταστήσει τους σπασμένους γλόμπους καταφέρνει και συντηρεί αυτού του είδους την ανομία της σεξεργασίας στο συγκεκριμένο χώρο.

Το ίδιο αποτέλεσμα, σε σχέση με την κενότητα, προκύπτει και από τη μορφή των κτιρίων, είτε πιο σύγχρονα είτε παλιότερα. Κυρίως, αυτών της βιομηχανικής περιοχής, που έχουν μία πολύ απλή ορθογώνια φόρμα, με παράθυρα είτε μικρά και ψηλά είτε μεγάλα και βαμμένα άσπρα για να μη φαίνεται το εσωτερικό τους. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την έλλειψη της αίσθησης του οικείου, αλλά ταυτόχρονα προβάλλεται ένα είδος “ελευθερίας” πάνω σε αυτά, που δεν το επιτρέπει η πυκνοκατοικημένη περιοχή του κέντρου με τα περίτεχνα νεοκλασσικά και τις φορτωμένες με πράγματα βιτρίνες.

Προχωρώντας σε άλλους δρόμους της περιοχής, διακρίνουμε παρόμοια στοιχεία με την Γιαννιτσών. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, οι δρόμοι της περιοχής είναι, ως επί το πλείστον φαρδείς και μακροί δρόμοι, σε ευθείες, σε μία περιοχή η οποία είναι πολύ καλά τετραγωνισμένη. Η ρυμοτομία της περιοχής δεν είναι τυχαία καθώς,

μετά την πρώτη ανάπλυσή της, μετατράπηκε σε βιομηχανικό τόπο, οπότε οι δρόμοι εξυπηρετούσαν την εύκολη κίνηση σε μεγάλα αυτοκίνητα και φορτηγά.

Οι δρόμοι όντως μας οδηγούν στην κίνηση. Στην κίνηση του ανθρώπινου σώματος μέσα στους χώρους της περιοχής και στο κατά πόσο αυτή είναι εφικτή ή όχι.

Η αλήθεια είναι πως η μορφολογία της περιοχής όντως δε κατασκευάστηκε με τέτοιο τρόπο ώστε να εξυπηρετεί τους πεζούς και τους περιπατητές. Δεν είχε την προοπτική μίας γειτονιάς. Πως, λοιπόν, θα δημιουργηθεί μία γειτονιά σε ένα περιβάλλον που είναι καθαρά, όχι απλά εργατικό αλλά εργοστασιακό; Η παρουσία του ανθρώπινου σώματος ρυθμίστηκε καθαρά σε σχέση με το εργατικό σώμα στο συγκεκριμένο περιβάλλον. Ούτε στο σύγχρονο παρόν όμως η περιοχή έχει προσαρμοστεί στον κατοικήσιμο πλέον χαρακτήρα της καθώς, εκτός του ότι η ανοικοδόμηση διακόπηκε απότομα με το ξέσπασμα της κρίσης, όπως έχει αναφερθεί πολλάκις, δε έγινε ποτέ εκ νέου σχεδιασμός της περιοχής για τη μετατροπή της, με αποτέλεσμα να συμβεί μετάλλαξη της περιοχής και εγκλωβισμός της σε έναν ενδιάμεσο χρόνο.

Οι δρόμοι της περιοχής δεν είναι φιλικόι προς τον περιπατητή καθώς, από μεγάλοι αυτοκινητόδρομοι με στενά πεζοδρόμια και γρήγορους οδηγούς, μη συνηθισμένους σε πεζούς σε μία τόσο αραιοκατοικημένη περιοχή να κυριαρχούν αυτές τις οδούς και μία σηματοδότηση προς όφελός τους, μετατρέπονται σε άβολους χωματόδρομους χωρίς κάποια συγκεκριμένη μορφή από την οποία ακόμα περνάνε γρήγορα αυτοκίνητα, ή παρκάρουν πάνω στα ελάχιστα πεζοδρόμια.

Επιπροσθέτως, ενώ η περιοχή είναι σε πολύ κοντινή απόσταση από το κέντρο, ο περιπατητής αποτρέπεται από το να διανύσει αυτήν την απόσταση, καθώς παρεμβάλλονται πάρα μεγάλοι αυτοκινητόδρομοι, με προτεραιότητα στα αυτοκίνητα, ή χωματοδρομημένα σημεία, όπως οι δρόμοι της Αναγεννήσεως, της 26ης Οκτωβρίου και της Δωδεκανήσου, κάτι το οποίο θέτει την περιοχή σε πολύ πιο μακρινή απόσταση από ότι είναι στην πραγματικότητα, κάνοντάς την απρόσιτη. Το ίδιο ισχύει και για την πρόσβαση στην περιοχή από τις οδούς Παλαιού Σταθμού και 26ης Οκτωβρίου που παραλληλίζεται με την Παλαιού Σταθμού.

Εκτός από την υπεροχή των αυτοκινήτων, τις γρήγορες ταχύτητες που αναπτύσσουν, και τους τεράστιους, εθνικών προδιαγραφών δρόμους, η περιοχή είναι γεμάτη από αδιέξοδα σημεία, που αναγκάζουν τον περιπατητή να κάνει μεγάλους κύκλους για να διανύσει μία απόσταση από ένα σημείο σε ένα άλλο η οποία είναι των 20 λεπτών. Για παράδειγμα, φτάνοντας και στο δεύτερο και τρίτο κομμάτι στο οποίο η περιοχή χωρίζεται από τους 4 παράλληλους οριζόντιους άξονες, για να φτάσει κανείς από το One Salonica, το εμπορικό κέντρο της περιοχής, στην οδό της 26ης Οκτωβρίου που είναι συγκεντρωμένα τα νυχτερινά κλαμπ, πρέπει να περπατήσει ανάμεσα από τις ράγες του Παλαιού Σιδηροδρομικού Σταθμού, διαφορετικά θα πρέπει να διανύσει ολόκληρη την Παλαιού Σταθμού και την 26ης Οκτωβρίου για να φτάσει εκεί. Έτσι, εκτός από την Παλαιού Σταθμού που μεσολαβεί, ο Παλαιός Σιδηροδρομικός Σταθμός έτσι περιόλιστος, αποκλείει την πρόσβαση στο νοτιότερο σημείο της περιοχής. Εκεί όπου ξεκινάνε τα νυχτερινά κλαμπ, τα εγκαταλελειμένα σφαγεία ή παλιά βυρσοδεψεία, και χώροι οι οποίοι αξιοποιούνται πολιτισμικά όπως ο χώρος του FIX, ο Μύλος, αλλά και το Labattoir, καθώς επίσης και το Μουσείο Ύδρευσης που βρίσκεται στο εσωτερικό του

εμπορικού Λιμανιού. Εκεί επίσης τοποθετούνται οι νέοι οίκοι ανοχής, το γνωστό Red Light District, άλλη μία ετεροτοπία για την περιοχή. Το λιμάνι, όπως αναφέρεται

παραπάνω, και το σημείο που βρίσκεται το FIX, το Labattoir, και το Block 33, είναι η τέταρτη περιοχή η οποία ορίζεται από την 26ης Οκτωβρίου και κάτω.

Τέλος, η κίνηση του ανθρώπινου σώματος περιορίζεται και από άλλους παράγοντες που έχουν αναφερθεί και σε άλλη ενότητα αυτού του κεφαλαίου. Όπως αυτόν της σεξεργασίας, και λόγω αυτής την επισκεψιμότητα από ανάλογους πελάτες.

Για ένα γυναικείο σώμα, αλλά ακόμα και για ένα αντρικό, το αργό περπάτημα στην περιοχή η τη στάση στο πεζοδρόμιο η σε κάποια γωνία σημαίνει αυτόματα ότι ανήκεις στην κοινωνική ομάδα των σεξεργατών. Δεν έχει σημασία η αμφίεσή σου, η ηλικία σου και η διάθεσή σου. Το μόνο που έχει σημασία είναι η ύπαρξη του σώματος σου στην περιοχή και η κίνηση του σε αυτήν. Το πεζοδρόμιο και η γωνία δεν έχουν την ίδια μορφή που έχουν σε άλλα σημεία της πόλης. Σε αυτήν την περιοχή, το πεζοδρόμιο και η γωνία είναι χώροι σεξεργασίας, όχι χώροι ασφαλούς διάσχισης του δρόμου για να φτάσεις σε έναν προορισμό ή σημεία συνάντησης για κάποιο ραντεβού. Αυτή η συνθήκη επικρατεί καθ' όλη τη διάρκεια της μέρας, αλλά ενισχύεται με τη δύση του ηλίου, όπου και αλλάζει μορφή όλη η περιοχή.

Τέλος, η ύπαρξη διαφορετικών φυλών στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, δεν έχει γίνει με κάποιον ομαλό τρόπο, καθώς δεν είναι νόμιμη και οργανωμένη. Η κίνηση μίας γυναίκας περπατώντας μπροστά από σημεία εστίασης μεταναστών από το Πακιστάν, οι οποίοι είναι ανδρικός πληθυσμός, είναι σχεδόν ανέφικτη, καθώς η παρενόχληση από βλέμματα μέχρι και λεκτική επίθεση είναι καθημερινή.

China Town

Η κινέζικη αγορά και η κινέζικη κοινότητα, αποτελούν μία μεγάλη κοινωνική ομάδα της Νέας Δυτικής Εισόδου. Η κινέζικη αγορά είναι ένας από τους βασικούς λόγους επισκεψιμότητας της περιοχής, κυρίως από επαγγελματίες που αγοράζουν χρονοδριική αλλά και από καθημερινούς ανθρώπους. Έχουν ενσωματωθεί πλήρως στο τοπίο, νοικιάζοντας ήδη υπάρχοντες χώρους και μετατρέποντάς τα σε μεγάλα καταστήματα με ποικιλία προϊόντων, ή σε αποθήκες. Εντοπίζονται σε δύο σημεία της περιοχής. Η επίσημη κινέζικη αγορά εκτείνεται από την οδό της Αναγεννήσεως μέχρι και την παράλληλή της την 26ης Οκτωβρίου, επί της οδού Αισώπου, η οποία είναι η προέκταση της Γιαννιτσών, πάνω στην οποία επεκτείνονται μερικά ακόμα κινέζικα μαγαζιά μετά από την Χρήστου Πίφου που βρίσκεται στο ύψος του Ν. Σ. Σταθμού. Το τοπίο στην οδό της Αισώπου αλλάζει, καθώς τα περισσότερα κτίρια είναι χαμηλές πολυκατοικίες του '50-'60, και στη βάση τους έχουν από ένα κινέζικο κατάστημα. Ο δρόμος είναι στενός και πλακόστρωτος, τα πεζοδρόμια φαρδιά και καινούρια. Η Θεσσαλονίκη έχει παραχωρήσει στην κινέζικη κοινότητα το κομμάτι αυτό για να αναπτύξει το εμπόριο της. Το τοπίο και εκεί αλλάζει, το ότι εισάγεται σε μία άλλη κοινότητα είναι εμφανές από την καθαρότητα του τόπου, από τα κινέζικα φαναράκια και λέξεις στα καταστήματα και από την καλύτερη διατήρηση του παλαιού. Μιλάμε για ακόμα μία ετεροτοπία που ζει και συντηρείται στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου.

Κοινόχρηστοι Χώροι vs Μεγάλες Επιχειρήσεις

Αφού περιηγηθήκαμε στα βασικά σημεία της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου, ήρθε η ώρα να τοποθετηθούμε στους κοινόχρηστους χώρους της περιοχής. Η πραγματικότητα είναι ότι τέτοιοι χώροι δεν εντοπίζονται. Παρ' όλο που η περιοχή είναι πλέον κατοικήσιμη, αν και αραιοκατοικημένη, δεν έχει προβλεφθεί η δημιουργία δημόσιων ή ιδιωτικών χώρων για χρήση από τους κατοίκους ή επισκέπτες της περιοχής. Με εξαίρεση τη δημιουργία του εμπορικού κέντρου One Salonica Outlet Mall, το οποίο συνοψίζει μέσα του έναν μικρόκοσμο από καταστήματα ρούχων μέχρι και εστιατόρια, σινεμά, σουπερμάρκετ και παιδότοπους, δεν υπάρχουν τοπικά καταστήματα που να εξυπηρετούν τις ανάγκες των κατοίκων ή, αν υπάρχουν, πρέπει να διανύσουν μακρινές αποστάσεις για να εξυπηρετηθούν, ή να διασχίσουν τους μεγάλους αυτοκινητόδρομους, όπως για να φτάσουν στον φούρνο της Μοναστηρίου ή στο μπακάλικο στη Γιαννιτσών. Στα εσωτερικά στενάκια δεν υπάρχει κανένα κατάστημα, πέρα από ένα εστιατόριο, το οποίο τοποθετείται απέναντι ακριβώς από το One Salonica. Οι λίγες πλατείες που έχει, όπως η πλατεία Αλβανίας ή αλλιώς η Πλατεία Καρραϊσκάκη, και το Πάρκο των Σκύλων απέναντι από το One Salonica, δεν είναι ακριβώς κοινόχρηστοι χώροι. Ο πρώτος είναι περίκλειστος τα τελευταία χρόνια λόγω των έργων του μετρό, και όταν δεν ήταν, παρέμενε κατελημμένος από τα πρώτα κύματα προσφύγων και μεταναστών που κατέφθασαν στην πόλη, όπως και από Αλβανούς κατοίκους της περιοχής, οι οποίοι περιμένουν εκεί όλη μέρα με σκοπό να βρουν δουλειά, να τους προσλάβει κάποιος να εργαστούν σε κάποια οικοδομή, ή περιμένουν πελάτες να

τους μεταφέρουν με ταξί μέχρι και την Αλβανία. Όσο για τον δεύτερο, το Πάρκο των Σκύλων, είναι μία έκταση πράσινου γκαζόν, η οποία τοποθετείται ακριβώς δίπλα από το ανοιχτό parking του εμπορικού κέντρου, κάτι το οποίο δεν τον καθιστά ασφαλή τόπο για κάποια διάδραση μεταξύ των ατόμων της κοινότητας. Η μόνη παιδική χαρά που υπάρχει στην περιοχή βρίσκεται επί της οδού της Γιαννιτσών, απομακρυσμένη από το κατοικημένο σημείο της περιοχής, κοντά στην έξοδο από αυτήν και στο σταθμό των ΚΤΕΛ, με αποτέλεσμα, και πάλι λόγω έλλειψης ασφάλειας, να μένει αχρησιμοποίητη.

Επιπροσθέτως, δεν εντοπίζονται πουθενά δημόσιοι καθιστικοί χώροι, όπως παγκάκια, κιάσκια κ.α. Ένας ακόμα λόγος που η κίνηση του σώματος παραμένει συνεχόμενη στην περιοχή, και δεν “στέκεται” πουθενά. Επομένως, ο κάτοικος δεν έχει ιδιαίτερους λόγους να παραμείνει στην περιοχή του εκτός από την κατοίκηση, αναγκάζεται δηλαδή να μετακινηθεί σε άλλες περιοχές για να ικανοποιήσει τις προσωπικές του ανάγκες και για να διαδράσει με άλλες κοινωνικές ομάδες. Με την έλλειψη κοινόχρηστων χώρων δεν προωθείται η διάδραση μεταξύ των μελών της κοινότητας και μεταξύ των διαφορετικών εθνοκοιτητών που θα βοηθούσε στην ομαλή ένταξή τους στο χώρο. Αν υφίσταται ακόμα η έννοια της γειτονιάς, με την έλλειψη κοινόχρηστων χώρων δε θα μπορούσε ποτέ να συντηρηθεί ή να εξελιχθεί. Επιπροσθέτως, η έννοια της ομαδικότητας δεν μπορεί να υπάρξει εφόσον δεν υπάρχει κάποιος κοινός τόπος συνάντησης και επικοινωνίας, μία συνθήκη που θα μπορούσε να βοηθήσει στην επίλυση καθημερινών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι της περιοχής (όπως την έλλειψη φωτισμού, την έλλειψη καθαριότητας, την έλλειψη καλαισθησίας στους δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους).

Το εμπορικό κέντρο One Salonica, παρ' όλο που είναι ένας χώρος που προσφέρεται σε όλους τους κατοίκους της περιοχής για να εντοπίσουν σε αυτό σημεία που εξυπηρετούν διάφορες ανάγκες τους, εκτός του γεγονότος ότι αποτελεί και αυτό μία ετεροτοπία, με περίκλειστη πρόσοψη, δικά του ωράρια και οριοθετημένο έτσι ώστε να ξεχωρίζει από το υπόλοιπο τοπίο της περιοχής, είναι ένας ανοίκειος χώρος, ένας χώρος στον οποίο δεν μπορούν να αναπτυχθούν κοινωνικές σχέσεις ανάμεσα στους κατοίκους, ούτε οι επισκέπτες μπορούν να εξοικειωθούν με την ιδέα της κανονικοποίησης της περιοχής σε κάτι μη παραβατικό. Εξάλλου τα εμπορικά

κέντρα εκ των πραγμάτων αποτελούν μικρόκοσμους μίας σύγχρονης καπιταλιστικής κοινωνίας η οποία αποτρέπει την άμεση προσωπική επαφή. Είναι ενδιαφέρουσα η περίπτωση του One Salonica, καθώς πρόκειται για ένα Outlet Mall, ένα εμπορικό κέντρο δηλαδή που το εμπόρευμα που πουλάει είναι μειωμένης τιμής λόγω ελαττωμάτων. Η τοποθέτηση του One Salonica στην περιοχή δεν έγινε για την αναβάθμιση της, παρ' όλο που με κάποιον τρόπο συντέλεσε ελαφρώς σε αυτήν, αλλά γιατί υπήρχε ο διαθέσιμος χώρος, το προηγούμενο εμπορικό κέντρο που κτίστηκε εκεί ταυτόχρονα με την ανοικοδόμηση της περιοχής, αλλά και αυτό ερημώθηκε σύντομα. Το γεγονός ότι εμπορεύεται ελαττωματικό εμπόρευμα δείχνει να "ταιριάζει" στο χαρακτήρα της περιοχής. Αντιμετωπίζεται ίσως ως *σύμβολο*. Αντίστοιχα και η χονδρική αγορά που χαρακτηρίζει την περιοχή, ή και τα μαγαζιά με πρώτες ύλες, ακόμα και οι εναπομείνανες βιοτεχνίες και τα συνεργεία καλύπτουν ανάγκες οι οποίες μπορούν να χαρακτηριστούν ως πρωτόλειες, αλλά δεν είναι χρήσιμες στην καθημερινή ζωή ενός κατοίκου, παρά μόνο σε μία εταιρεία, επιχείρηση κ.α.

Οι μεγάλες επιχειρήσεις που τοποθετούνται στην περιοχή, όπως αυτή του One Salonica, και σημειώνονται στο χάρτη ως σημεία αναφοράς για τον τόπο, όπως είναι αντιπροσωπευτές αυτοκινήτων (Volkswagen dealer) και μεγάλα ξενοδοχεία όπως το The Met Hotel, το Porto Palace και το Grant Hotel Palace, δεν σχετίζονται με κάποιο τρόπο με τον ίδιο τον τόπο. Παραδείγματος χάριν δεν υπάρχει εύκολη πρόσβαση σε αυτά, καθώς ως επί το πλείστον τοποθετούνται επί της οδού 26ης Οκτωβρίου, για να χρησιμοποιηθούν οι χώροι στίσής τους ή τα καφέ τους από τους κατοίκους της περιοχής, και δεν προωθούν αυτούς τους χώρους σε άλλα σημεία της περιοχής έτσι ώστε να προσελκύσουν περισσότερο κόσμο που κατοικεί εδώ. Επωφελούνται τις κοντινές αποστάσεις από το κέντρο, τη "θέα" στη θάλασσα και τον κόσμο που επισκέπτεται τα νυχτερινά κλαμπ από άλλες περιοχές ή πόλεις.

Οι λόγοι για να "χρησιμοποιήσει" κάποιος την περιοχή είναι λίγοι για τους κατοίκους αλλά και για τους επισκέπτες, οι οποίοι πέραν του One Salonica και των νυχτερινών κλαμπ δεν έχουν άλλα ερεθίσματα για να επισκεφτούν το εσωτερικό της περιοχής. Αυτές οι επιχειρήσεις εσωκλείουν μέσα τους την κοινότητά τους είτε την εργασιακή είτε τους επισκέπτες τους χωρίς να τους εισάγουν στην περιοχή. Βέβαια ιστορικά σημεία ή πολιτισμικούς χώρους που θα μπορούσαν να "εκμεταλευτούν" επιχειρήσεις όπως τα ξενοδοχεία, δεν ποικίλουν, όπως αναφέρθηκε παραπάνω.

Συμπεράσματα

Σε όλη μας την πορεία στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου εντοπίσαμε ένα σύνολο χαρακτηριστικών, εννοιών αλλά και καταστάσεων, ακόμη και ατμοσφαιρών. Ορίστηκε η περιοχή ενασχόλησής μας και σταθήκαμε σε ορισμένα σημεία και τόπους φτάνοντας σε κάποια συμπεράσματα. Η περιοχή χαρακτηρίστηκε και περιγράφηκε με διάφορους τρόπους, όπως *ουτοπία*, *ετεροτοπία*, *σύμβολο*, *καθρέφτης* και *καταφύγιο*. Προέκυψαν οι επιπρόσθετες έννοιες της *κενότητας*, της *αποξένωσης* και *απομόνωσης*, της *μετάλλαξης* και αυτής του *τραύματος* ενός τόπου και του *στίγματος*.

Παρατηρήσαμε την κίνηση του ανθρώπινου σώματος στην περιοχή η οποία χαρακτηρίζεται από μία συνεχόμενη *κίνηση*, σε αντίθεση με τη *στασιμότητα* του τόπου σε ένα χρονικό μεταχρονικό σημείο.

Προέκυψε επίσης η έννοια της *γειτονιάς* και το κατά πόσο αυτή δύναται να υπάρξει σε έναν τόπο χωρίς καθορισμένη ταυτότητα.

Τέλος, εντοπίστηκαν σημεία *εξουσίας* ανάμεσα στους χώρους της Νέας Δυτικής Εισόδου, αφού η περιοχή είναι χωρισμένη σε πολλαπλά επίπεδα. Είτε μέσω των μεγάλων εθνικών δρόμων που την διαπερνούν, είτε μέσω των κτιρίων, όπως και μέσω των κοινωνικών ομάδων που την αποτελούν.

Οι κυρίαρχες κοινωνικές ομάδες που εντοπίστηκαν είναι: οι μετανάστες από τη Μέση Ανατολή (Πακιστάν), οι Ρομά, οι Κινέζικη κοινότητα, οι Έλληνες κάτοικοι, οι Σεξεργάτριες (όπου ανάμεσα σε αυτήν την κοινωνική ομάδα υποδιαιρούνται στις ετεροφυλόφιλες σεξεργάτριες, στις τρανς σεξεργάτριες, και στα ρομά αγόρια, όπως και οι έννομες σεξεργάτριες στους οίκους ανοχής), οι ιδιοκτήτες μικρών βιοτεχνιών και συνεργείων και τέλος οι μεγάλοι επιχειρηματίες (ιδιοκτήτες ξενοδοχείων, κέντρων διασκέδασης, αντιπροσωπειών αυτοκινήτων). Μικρότερες κοινωνικές ομάδες βάσει φυλών είναι αυτή της ρώσικης κοινότητας, όπως και οι Βούλγαροι οδηγοί φορητών που υπάρχουν μόνο τις βραδινές ώρες.

Ο διαχωρισμός της περιοχής ορίζεται με ποικίλους τρόπους: 1. Με τον διαχωρισμό από τους 4 μεγάλους παράλληλους άξονες που τη διασχίζουν (Μοναστηρίου, Γιαννιτσών, Παλαιού Σταθμού, 26ης Οκτωβρίου) και από τους δύο κάθετους (Αναγεννήσεως, 26ης Οκτωβρίου), 2. Από τη διαφοροποίηση στο τοπίο ανάμεσα στο παλιό και στο σύγχρονο και 3. Από τις κοινωνικές ομάδες που εντοπίζονται στην περιοχή.

Σύμφωνα με τον παραπάνω διαχωρισμό, φανερώνονται διάφορες μορφές σχέσεων εξουσίας και ορισμού της “περιοχής” του καθενός στην οποία θεωρείται ότι δικαιωματικά ανήκει και του ανήκει.

Η ύπαρξη πολλαπλών ετεροτοπιών δε, είναι αυτή που αποδεικνύει αυτές τις σχέσεις εξουσίας, αλλά και την κρίση ταυτότητας που χαρακτηρίζει την περιοχή, όπως και την έλλειψη της έννοιας της γειτονιάς, έστω και στην πιο σύγχρονη μορφή της.

“Για τον Foucault σήμερα προβάλλει το ταυτόχρονο, το πολυεπίπεδο, το μακρινό και το κοντινό, το ενωμένο και το διασκορπισμένο. Όπως σημειώνει, στην εποχή μας ο χώρος παίρνει τη μορφή των επαφών μεταξύ των τοπίων. Ισχυρίζεται ότι το σύγχρονο άγχος της εποχής μας είναι συσχετισμένο κυρίως με το χώρο.”³⁹

Εν κατακλείδι, μιλάμε για ένα πολύπλευρο τοπίο στο οποίο συμπεριλαμβάνονται χαρακτηριστικά τοπίων αποκλεισμού, τοπίων ξενοφοβίας, τοπίων μίσους και αστικής σύγκρουσης, τοπίων διάβασης των μεταναστών (Δικτυακές κοινότητες), τοπίων πολυπολιτισμικότητας.⁴⁰

Το τοπίο της περιοχής δεν κλείνει μέσα του τη συλλογική μνήμη, καθώς παρατηρήθηκε ότι υπάρχει έλλειψη κοινόχρηστου χώρου (δημόσιου ή ιδιωτικού) όπως πλατείες, πάρκα, καφέ, σύλλογοι καλλιτεχνικοί και πολιτισμικοί κ.ο.κ.. “Οι κοινωνικές σχέσεις και οι συλλογικές οργανώσεις και θεσμοί διαμορφώνουν μνήμες του τοπίου που παίζουν σημαντικό ρόλο στη συμβολική οργάνωση της κοινότητας.”⁴¹ Στην κοινότητα της Ν. Δυτικής Εισόδου δε σημειώνεται κάποια συμβολική οργάνωση της κοινότητας, αλλά αντιθέτως μία διαρκής σύγκρουση μεταξύ κοινωνικών ομάδων, και μεταξύ των ατόμων μέσα στις ίδιες τις κοινωνικές ομάδες.

Η οικογένεια, η γειτονιά, η εργασία και η παρέα⁴², είναι έννοιες οι οποίες δεν εντοπίζονται μέσα στην κοινότητα της Νέας Δυτικής Εισόδου, με εξαίρεση την έννοια της εργασίας που επικρατεί ως καθεστώς στην περιοχή, αλλά οι περισσότεροι καταστηματούχοι ή ιδιοκτήτες επιχειρήσεων δεν αποτελούν μέλη της κοινότητας της περιοχής καθώς, ως επί το πλείστον, κατοικούν σε άλλες γειτονικές (και μη) περιοχές.

“Σημαντικά κοινωνικά και ιστορικά γεγονότα διαμορφώνουν μνήμες του τοπίου. Συμβολικά σημεία, κτίρια, μνημεία, φυσικά στοιχεία κ.ο.κ.”⁴³ Μνήμες οι οποίες εντοπίζονται σε ορισμένα σημεία της περιοχής, αλλά δεν αναδύκνείονται με τον αντίστοιχο τρόπο έτσι ώστε να συντηρηθούν οι εν λόγω μνήμες και να διαμορφώσουν ένα τοπίο σε έναν τόπο. Στην περιοχή της Ν. Δυτικής Εισόδου δεν εντοπίζεται το *αίσθημα του ανήκειν* μέσω του τοπίου, όπως ούτε η *αίσθηση του τόπου*.⁴⁴

Εν τέλει, η προσπάθεια υπερκάλυψης του τραύματος του τόπου με την εκβιομηχάνισή του, είναι ένα από τα στοιχεία που καθιστούν την πόλη της Θεσσαλονίκης μία σύγχρονη μεγαλούπολη, αλλά ταυτόχρονα τη στιγματίζει, ως μία εγκληματική περιοχή, και περιθωριοποιεί τον τόπο κάνοντάς την πόλη λειτουργική μόνο συγκεντρώνοντας εκεί την εργατική της τάξη και μετατρέποντάς τον σε ένα αργητικά φορτισμένο πεδίο, με αποτέλεσμα τη διαιώνιση αυτού του στιγματισμού. Αν κάτι πλέον έχει μία ιστορικότητα στην περιοχή, είναι αυτή του στιγματισμένου εγκληματικού τόπου. Η συνεχής “διαμάχη” και ο διαχωρισμός που

Μιγάλης Α. Βιδάλης, Διδακτορική Διατριβή: Αστεακή Κοινωνιολογία: Οι μεταλλάξεις της έννοιας του “χώρου” στη σύγχρονη πόλη και η αλληλεξάρτηση από την αρχιτεκτονική “μορφή”, 2016, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Κοινωνιολογίας.

40

Χτούρης, Σωτήρης, Τοπίο και η πολιτισμική περιοχή III, 2017.

41

Χτούρης, Σωτήρης, Τοπίο και η πολιτισμική περιοχή III, 2017.

42

Χτούρης, Σωτήρης, Τοπίο και η πολιτισμική περιοχή III, 2017.

43

Χτούρης, Σωτήρης, Τοπίο και η πολιτισμική περιοχή III, 2017.

44

Χτούρης, Σωτήρης, Τοπίο και η πολιτισμική περιοχή III, 2017.

επικρατεί στις κοινωνικές ομάδες της περιοχής από τη διεκδίκηση “γης”, κάνει τις ετεροτοπίες κύριο χαρακτηριστικό πλέον του τόπου, και καθιστά σχεδόν ανέφικτο τον προσδιορισμό μίας ταυτότητας για αυτόν.

3.α.2. Εξουσία και Χώρος

Σύμφωνα με τον Guy Debord “η διαδικασία ιδιοποίησης του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος από τον καπιταλισμό, ο οποίος, πιστός στη λογική εξέλιξή του για απόλυτη κυριαρχία, μπορεί (και τώρα πρέπει) να διαμορφώσει την ολότητα του χώρου στο *ιδιόμορφο του ντεκόρ*”.⁴⁵

Κάθε πολιτικό σύστημα-ιδιαίτερα όταν η ιδεολογία του μετατρέπεται σε εμμονικό και κυρίαρχο δόγμα- διαμορφώνει και τον ανάλογο ή αντίστοιχο υλικό χώρο. Τα δύο άκρα-κομμουνισμός και καπιταλισμός- ουσιαστικά δε διαφέρουν στις ιδεολογίες τους: Επιδιώκουν τον έλεγχο ή ύπνωση της μάζας συχνά μέσω του ελέγχου του χώρου.⁴⁶

Το φετίχ της κατανάλωσης του καπιταλισμού ευθύνεται για την παραγωγή χώρων αποκλεισμού και απομόνωσης των ανθρώπων ακόμη και όταν οι μάζες φαινομενικά συναθροίζονται, αλλά προς ικανοποίηση της αστικής παραγωγής.⁴⁷

Ο Debord παρατηρεί ότι, αν δυνάμεις μορφοποιούν τον αστακό χώρο σε “αφηρημένα περιβάλλοντα” τότε, κυρίαρχος στόχος του επαναστατικού αγώνα είναι να αμφισβητεί αυτά τα περιβάλλοντα και να επιδιώξει την αλλαγή τόσο του χώρου όσο και της κοινωνίας. Ιδεαλιστικά, μίας κοινωνίας δίκαιης και μη ταξικής.⁴⁸

Στην περίπτωση της Νέας Δυτικής Εισόδου η απομόνωση επιτυγχάνεται μέσω του ελέγχου του χώρου καθώς, όπως αναφέρθηκε και στην ανάλυση του χώρου στην προηγούμενη ενότητα, η περιοχή είναι εμφανώς οριοθετημένη, και περιθωριοποιημένη μέσω των μεγάλων εθνικών δρόμων που την περιβάλλουν και καθιστούν την πρόσβαση δύσκολη. Με αυτόν τον τρόπο ελέγχεται η σύσταση της περιοχής, το παραβατικό στοιχείο παραμένει στο εσωτερικό της.

Στην περίπτωση της Ελλάδας, η διαδικασία της αδιάκοπης παραγωγής κτιρίων συχνά εν είδει του εργολαβικού φασόν, δηλαδή μορφών (προϊόντων), που στη

45

Guy Debord, Η Κοινωνία του Θεάματος,

46

Μιχάλης Α. Βιδάλης, Διδακτορική Διατριβή: Αστικά Κοινωνιολογία: Οι μεταλλάξεις της έννοιας του “χώρου” στη σύγχρονη πόλη και η αλληλεξάρτηση από την αρχιτεκτονική “μορφή”, 2016, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Κοινωνιολογίας.

47

Μιχάλης Α. Βιδάλης, Διδακτορική Διατριβή: Αστικά Κοινωνιολογία: Οι μεταλλάξεις της έννοιας του “χώρου” στη σύγχρονη πόλη και η αλληλεξάρτηση από την αρχιτεκτονική “μορφή”, 2016, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Κοινωνιολογίας.

48

Μιχάλης Α. Βιδάλης, Διδακτορική Διατριβή: Αστικά Κοινωνιολογία: Οι μεταλλάξεις της έννοιας του “χώρου” στη σύγχρονη πόλη και η αλληλεξάρτηση από την αρχιτεκτονική “μορφή”, 2016, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Κοινωνιολογίας.

συνέχεια συνέβαλαν στην παραγωγή χώρου, τροφοδοτούσε τη “μηχανή” του καπιταλισμού. Όταν έπαψε ουσιαστικά η κατασκευαστική δραστηριότητα που είχε συμβάλει στη “φούσκα” των ακινήτων κατά την οικονομική κρίση του 2008, καταλάβαμε την υπερβολή στην οικονομία.⁴⁹ Υπενθυμίζουμε την ανάλογη παρατήρηση του Σωτήρη Χτούρη (2007) σχετικά με την αλόγιστη μεγέθυνση του κλάδου των ακινήτων στη χώρα (μέσω υπεραξιών), η κατάρρευση του οποίου ήταν προβλέψιμη.⁵⁰

Εφόσον η περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου είναι κατά κόρον βιομηχανική, αντιπροσωπεύεται δηλαδή από την εργατική τάξη, επιτυγχάνεται αυτόματα διαχωρισμός, συμβαίνει μία ταξική “διάκριση”. Στην περιοχή είναι “τοποθετημένοι” άνθρωποι που ασχολούνται ως επί το πλείστον με χειρονακτική εργασία, ή εμπόριο χονδρικής (κινέζικη αγορά) και δεύτερης διαλογής (One Salonica Outlet Mall, Peter Sports Outlet), όσον αφορά το θέμα της εργασίας στον τόπο. Ο καπιταλισμός διακρίνεται εντόνως σύμφωνα με αυτό το χαρακτηριστικό στο χώρο της περιοχής, από την όψη και μόνο των βιομηχανικών κτιρίων.

Παρόλα αυτά, η συγκέντρωση της εργατικής τάξης στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου δεν είναι το μόνο δείγμα ύπαρξης της εξουσίας μέσα στο χώρο της. Αρχικά ως ορίσουμε την εξουσία σύμφωνα με τον Michel Foucault.

Michel Foucault και εξουσία

Η εξουσία για τον Foucault δεν αποτελεί ούτε θεσμό ούτε δομή. Δεν είναι συγκεντρωμένη κάπου συγκεκριμένα, ούτε αποτελεί προνόμιο κάποιας οργανωμένης ομάδας ανθρώπων που δρουν έχοντας στόχο την κατάκτηση εξουσιαστικών θεσμών. “Να σκεφτούμε μία εξουσία χωρίς βασιλιά” (Foucault, 1978). “Η δεξιά θέτει το πρόβλημα της εξουσίας με όρους συντάγματος, ανώτατης αρχής κτλ, δηλαδή με όρους νομικούς- η μαρξιστική πλευρά με όρους κρατικού μηχανισμού” (Foucault, 1978). Στόχος του Foucault είναι να οικοδομήσει ένα νέο εννοιολογικό/θεωρητικό σύστημα στα πλαίσια του οποίου η εξουσία δε θα ανάγεται ούτε στο Δίκαιο ούτε στο Κράτος, αλλά θα διαθέτει έναν δικό της αυτόνομο χώρο συγκρότησης, αυτόν του “μικρόκοσμου”.⁵¹

Παρ’ όλο που στην περιοχή της Δυτικής Εισόδου η εξουσία επιβληθείσα από τον κρατικό μηχανισμό εντοπίζεται σε μια επικράτηση της εργατικής τάξης, αποτελεί ωστόσο έναν μικρόκοσμο. Μέσα σε αυτόν τον μικρόκοσμο θα προσπαθήσουμε να εντοπίσουμε σημεία εξουσίας. Ο Foucault θεωρεί ότι δεν υπάρχει κεντρικό σημείο (μία δομή ή ένας θεσμός) από το οποίο να πηγάζει η εξουσία. “Η εξουσία δεν είναι θεσμός, ούτε δομή, δεν είναι μια συγκεκριμένη δύναμη που κατέχουν μερικοί, είναι

49

Μιχάλης Α. Βιδάλης, Διδακτορική Διατριβή: Αστεακή Κοινωνιολογία: Οι μεταλλάξεις της έννοιας του “χώρου” στη σύγχρονη πόλη και η αλληλεξάρτηση από την αρχιτεκτονική “μορφή”, 2016, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Κοινωνιολογίας.

50

Μιχάλης Α. Βιδάλης, Διδακτορική Διατριβή: Αστεακή Κοινωνιολογία: Οι μεταλλάξεις της έννοιας του “χώρου” στη σύγχρονη πόλη και η αλληλεξάρτηση από την αρχιτεκτονική “μορφή”, 2016, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Κοινωνιολογίας.

51

Κεραμάς, Σπύρος, Η θεωρία της εξουσίας στον Μισέλ Φουκώ: Εξουσία χωρίς υποκείμενο, 2014.

το όνομα που δίνουμε σε μία πολυσύνθετη κατάσταση σε μία δοσμένη κοινωνία” (Foucault, 1978). Η εξουσία εδώ δηλαδή ορίζεται ως ένα πλέγμα σχέσεων δύναμης. Ο Foucault επιχειρεί να συλλάβει την εξουσία ως γίνεσθαι, όχι ως ουσία που έχει παραχθεί από κάποια πρωταρχική αιτία. “Το κινούμενο υπόβαθρο των σχέσεων δύναμης (είναι αυτό) που οδηγεί αδιάκοπα με την ανισότητά τους, σε καταστάσεις εξουσίας πάντοτε όμως τοπικές και ασταθείς” (Foucault, 1978). Αντιμετωπίζουμε μία πανταχού παρούσα εξουσία. Μία εξουσία δηλαδή που εντοπίζεται σε κάθε είδους σχέση μεταξύ ατόμων και κοινωνικών ομάδων. “Ούτε η κάστα που κυβερνάει, ούτε οι ομάδες που ελέγχουν τους κρατικούς μηχανισμούς, ούτε εκείνοι που παίρνουν τις πιο σημαντικές οικονομικές αποφάσεις διαχειρίζονται ολόκληρο το δίκτυο της εξουσίας που λειτουργεί μέσα σε μία κοινωνία” (Foucault, 1978). Εντοπίζονται πολλαπλές σχέσεις εξουσίας, δεν πρέπει να σκεφτόμαστε ανάμεσα σε δύο σταθερά υποκείμενα. Παραδείγματος χάριν, στην περιοχή ο τρόπος με τον οποίο ενυπάρχει αυτού του είδους η εξουσία εντοπίζεται ανάμεσα στις διαφορετικές κοινωνικές ομάδες, οι οποίες προσπαθούν να επικρατήσουν μεταξύ τους, και αντίστοιχα η μία της άλλης κοινωνικής ομάδας. Ένα καλό παράδειγμα είναι αυτό των σεξεργατών. Η σχέσεις εξουσίας εκεί εντοπίζονται με δύο τρόπους: 1. Σε σχέση με το χώρο που η κάθε “τύπου” σεξεργατρία θα εργάζεται (όπως αναφέραμε σε προηγούμενη ενότητα οι Τρανς γυναίκες, τα Ρομά αγόρια και οι ετεροφυλόφυλες γυναίκες έχουν την τοποθέτησή τους σε συγκεκριμένα σημεία του χώρου) και 2. Στη σχέση πελάτη-σεξεργατριάς. Στην πρώτη περίπτωση ενώ έχουν οριστεί τα σημεία που δουλεύει η κάθε κοινωνική ομάδα, συχνά θα γίνουν προσπάθειες επαναπροσδιορισμού αυτών των σχέσεων, διεκδίκησης του χώρου. Στη δεύτερη περίπτωση ο πελάτης, ο οποίος είναι επισκέπτης στην περιοχή προσπαθεί να επιβάλει την κυριαρχία του στη σεξεργατρία, είτε με τις επιθυμίες τους είτε στο σώμα. Αντίστοιχα η σεξεργατρία θέτει “κανόνες” επιβάλλοντας με έναν τρόπο την εξουσία. Άρα, στην προκειμένη περίπτωση, ο κρατικός μηχανισμός δεν έχει κάποια άμεση “σχέση” με το συγκεκριμένο τρόπο επιβολής της εξουσίας. Με λίγα λόγια, “Ούτε η κάστα που κυβερνάει, ούτε οι ομάδες που ελέγχουν τους κρατικούς μηχανισμούς, ούτε εκείνοι που παίρνουν τις πιο σημαντικές οικονομικές αποφάσεις διαχειρίζονται ολόκληρο το δίκτυο της εξουσίας που λειτουργεί μέσα σε μία κοινωνία” (Foucault, 1978). Πεδίο συγκρότησης των σχέσεων εξουσίας δεν είναι το κράτος, αλλά κάθε σημείο όπου συναρθρώνονται κοινωνικές σχέσεις.⁵² Ο Foucault στην προσπάθειά του να εξετάσει τους τρόπους με τους οποίους εμφανίζεται αυτή η πολλαπλότητα των σχέσεων εξουσίας σε μια σειρά από κοινωνικά πεδία, διατύπωσε μία άλλη μεθοδολογική αρχή: *να δούμε την εξουσία από τα κάτω προς τα πάνω*. Να πραγματοποιήσουμε δηλαδή μία “ανοδική ανάλυση της εξουσίας”.

“...δεν ήταν η αστική τάξη εκείνη που σκέφτηκε ότι η τρέλα έπρεπε να αποκλειστεί ή η βρεφονηπιακή σεξουαλικότητα να κατασταλεί. Αντίθετα αυτό που συνέβη στην πραγματικότητα ήταν ότι οι μηχανισμοί αποκλεισμού της τρέλας και της επιτήρησης της βρεφονηπιακής σεξουαλικότητας άρχισαν, από ένα ορισμένο σημείο και μετά, και για λόγους που χρειάζεται να μελετηθούν, να αποκαλύπτουν την πολιτική τους χρησιμότητα και να συμβάλλουν στο οικονομικό κέρδος, και

κατά συνέπεια κατέληξαν εντελώς ξαφνικά να αποικιστούν και να διατηρηθούν από σφαιρικούς μηχανισμούς κι από ολόκληρο το κρατικό σύστημα” (Foucault, 1991).

Εδώ ο Foucault μιλάει για την “κρατικοποίηση των σχέσεων εξουσίας”. Πρόκειται για την προσπάθεια του κράτους να επεξεργαστεί και να ενσωματώσει τεχνικές εξουσίας οι οποίες γεννήθηκαν πέρα από αυτό. ο Foucault βέβαια τονίζει τη σημασία του κράτους ως τόπο εξουσίας.

Τέλος, θα ήταν συνετό να αναφερθεί σε αυτό το σημείο ότι όπου εντοπίζονται σχέσεις εξουσίας εντοπίζεται και η ανάλογη αντίσταση. Με λίγα λόγια, η αντίσταση λειτουργεί με τον τρόπο που λειτουργεί και η εξουσία, αποτελεί μία δράση πάνω σε μία άλλη δράση, και αποτελεί “τον άλλο όρο στις σχέσεις εξουσίας”.

Η αντίσταση δεν υπόκειται σε οργανωτικές αρχές και δεν διαθέτει ηγεσία. Όπως επίσης, δε διακρίνεται για κάποια σφαιρική και μακροπρόθεσμη στρατηγική μετασχηματισμού της κοινωνίας. Οι αγώνες ενάντια στην εξουσία δεν έχουν τοπικό χαρακτήρα και δεν έχουν ως στόχο την ανατροπή μιας τάξης ή μιας ελίτ, αλλά να αντεπεθεθούν “σε μία ιδιαίτερη τεχνική, σε μια μορφή εξουσίας” (Foucault, 1991).

Η μετάβαση στον καπιταλισμό σηματοδοτεί και την ανάδυση ενός νέου τύπου εξουσίας, κυρίαρχο χαρακτηριστικό του οποίου είναι η απουσία (ή τουλάχιστον η υποχώρηση) της φυσικής βίας.⁵³ Με ποιον τρόπο πλέον πραγματοποιείται η “επιτήρηση και τιμωρία”.

“Υπάρχει ένα φαινόμενο που εμφανίζεται τον 18ο αιώνα: είναι η ανακάλυψη του πληθυσμού ως αντικείμενου επιστημονικής έρευνας. Οι άνθρωποι αρχίζουν να διερευνούν τα ποσοστά γεννήσεων, τα ποσοστά θανάτων και τις αλλαγές στον πληθυσμό και να λένε για πρώτη φορά ότι είναι αδύνατο να κυβερνήσεις ένα κράτος χωρίς να γνωρίζεις τον πληθυσμό του.” (Foucault, 1987).

Η ανάγκη για καθυπόταξη της ατομικότητας και ελέγχου του περιπλανώμενου (και μη) πληθυσμού οδήγησε στην ανάδυση μιας νέας μορφής εξουσίας την οποία ο Foucault ονομάζει “πειθαρχική εξουσία”. Οι σκοποί της πειθαρχικής εξουσίας, δηλαδή ο έλεγχος και η διαχείριση ενός πληθυσμού διαφορετικών ατόμων και η επιβολή ενός συγκεκριμένου προτύπου συμπεριφοράς (κανονικοποίηση), είναι η ύπαρξη και λειτουργία συστημάτων επιτήρησης του ατόμου. Με τη γέννηση του βιομηχανικού καπιταλισμού τα συστήματα επιτήρησης διακρίνονται για τις εξής τεχνικές:

1. Καθορίζουν τη σχέση του ατόμου με τον χρόνο. Επιβάλλοντας συγκεκριμένα ωράρια και ρυθμούς δραστηριότητας, το άτομο αρχίζει να αισθάνεται τη ροή του χρόνου ως έναν μηχανισμό πίεσης και ελέγχου. Αυτή η “πειθαρχία του χρόνου” είναι αναγκαία συνθήκη του καπιταλιστικού καταμερισμού εργασίας. Η πράξη, η εργασιακή ή σχολική, υφίσταται μια “χρονική επεξεργασία” (Foucault, 2011). Όπως έχουμε αναφέρει, η περιοχή έχει συγκεκριμένο ωράριο και τρόπο λειτουργίας. Από τις 9-5 το πρωί αποτελεί έναν χώρο βιοτεχνικής εργασίας και αγοράς, γεμάτο με αυτοκίνητα ατόμων που επισκέπτονται την περιοχή καθαρά για επαγγελματικούς σκοπούς, και από τις 5 το απόγευμα μέχρι και τις 9 του επόμενου πρωινού το πεδίο μεταλλάσσεται σε έναν άλλον

τύπο εργασίας, αυτόν της σεξεργασίας και ίσως της διακίνησης ναρκωτικών μέχρι έναν βαθμό. Αυτές οι ώρες “εργασίας” είναι γνωστές σε όλους, κατοίκους, εργαζόμενους και επισκέπτες, γι’ αυτό ο περιορισμός δράσης και κίνησης αυτών των ομάδων ξεκινάει με το που πέφτει το σκοτάδι.

2. Δομούν το πεδίο δράσης του ατόμου μέσω της κατάτμησης του χώρου. Η γραφειοκρατική οργάνωση του χώρου έχει ως σκοπό “να αποφεύγεται η κατανομή ανά ομάδες, να αποσυντίθενται οι συλλογικές εγκαταστάσεις, να αναλύονται οι συγκεχυμένες, μαζικές ή φευγαλέες πληθυντικότητες. Ο πειθαρχικός χώρος τείνει να διαιρεθεί σε τόσα τμήματα όσο και τα σώματα ή τα στοιχεία που κατανέμει (Foucault, 2011). Θα έλεγε κανείς ότι ο χώρος της Νέας Δυτικής Εισόδου έχει παραχωρηθεί σε κοινωνικές ομάδες οι οποίες βρίσκονται στις πιο χαμηλές βαθμίδες της πυραμίδας, με εξαίρεση τους ιδιοκτήτες επιχειρήσεων και οικοδομών. Αναφερόμαστε τις κοινωνικές ομάδες που ως επί το πλείστον κατοικούν στην περιοχή, οι οποίες είναι μετανάστες έννομοι και παράνομοι, άστεγοι και νέοι Έλληνες και Ελληνίδες με χαμηλό μηνιαίο εισόδημα. Η τοποθέτηση των ατόμων σε ένα συγκεκριμένο σημείο, όπως αυτό της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου, αποσκοπεί στο στενό έλεγχο και την περιθωριοποίηση τους. Μετά από μαρτυρία αστυνομικού οργάνου, σε μία κλοπή που πραγματοποιήθηκε σε μία από τις πολυκατοικίες της περιοχής, κάτι τέτοιο επιτυγχάνεται αφού εδώ: “ξέρουμε όλοι ποιοι είναι και πως κινούνται, οπότε πάνε και τα κάνουν σε άλλες περιοχές”. Επιπροσθέτως, ανάμεσα σε αυτές τις κοινωνικές ομάδες υπάρχει ένας μικρός διαχωρισμός του χώρου. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, σε μία μικρότερη κλίμακα υπάρχει μία διεκδίκηση αυτού του χώρου αναμεταξύ των ομάδων. Αυτό αποτελεί μία ένδειξη σχέσεων εξουσίας, καθώς ίσως να το αναγνώσει κανείς ως μία μορφή αντίστασης. Τέλος, ένα πολύ χαρακτηριστικό παράδειγμα κατανομής του χώρου είναι η παραχώρηση του συγκεκριμένου χώρου της αγοράς που ανήκει στην Κινέζικη κοινότητα. Οι Κινεζικής καταγωγής άνθρωποι, τείνουν βέβαια να εγκαθίστανται σε πόλεις σε ομάδες, και σε κάθε μεγαλούπολη θα εντοπιστεί από μία “China Town”. Αυτό ακριβώς παρουσιάζει μία ακόμα σχέση εξουσίας, παραχώρηση χώρου-συμμόρφωση ως προς τους τοπικούς κανόνες της κοινωνίας που εγκαθίστανται-παραχώρηση προνομίων. Το ίδιο εφαρμόζεται και στη δημιουργία του Red Light District στην περιοχή, με τη συγκέντρωσή τους σε ένα συγκεκριμένο σημείο πιο βαθιά στην περιοχή της Δυτικής Εισόδου, απομακρύνεται το πρόβλημα από τον Βαρδάρη που τοποθετούνταν παλιότερα οι οίκοι ανοχής και βρίσκεται και πιο κοντά στο κέντρο, και επιτρέπει την πιο εύκολη μορφή της επιτήρησης. Με κάποιον τρόπο βέβαια, εδώ πέρα η εξουσία εξισώνεται με την ελευθερία.
3. Συγκροτούν μηχανισμούς ιεραρχικής μορφής. Η ιεραρχική κατανομή των ατόμων διασφαλίζει τη συμμόρφωση και την υπακοή κάθε βαθμίδας στην ανώτερή της και μετατρέπει τα μη λειτουργικά και επικίνδυνα πλήθη σε πειθαρχημένα και αποδοτικά σύνολα. Μέσα στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου η συγκεκριμένη ιεραρχία επιτυγχάνεται ανάμεσα στις διαφορετικές φυλές. Θα έλεγε κανείς ότι κατώτερα στην πυραμίδα ιεράρχησης στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου τοποθετούνται οι λαοί της Μέσης Ανατολής (Πακιστάν), αμέσως πιο πάνω οι Τρανς σεξεργάτριες και αμέσως πιο πάνω οι

ετερόφυλες σεξεργάτριες, κάπου ενδιάμεσα τοποθετούνται και οι Ρομά, και ακριβώς πιο πάνω η Κινέζικη κοινότητα με την φαινομενική τοποθέτηση στην κορυφή των Ελλήνων απόρων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα σχέσεων εξουσίας είναι ότι στα κινέζικα καταστήματα, οι Κινέζοι ιδιοκτήτες επιλέγουν μόνο άνδρες από το Πακιστάν για να εργαστούν εκεί. Από αυτήν την κατάτμηση βέβαια προκύπτει και η ενίσχυση του ρατσισμού. Το παράδοξο όμως εντοπίζεται στην ιεράρχηση σε σχέση με τον εργασιακό τομέα. Η πάλη ανάμεσα σε Έλληνες ιδιοκτήτες καταστημάτων ή επιχειρήσεων και ανάμεσα στους Κινέζους μπορεί να είναι διακριτική, παρ' όλα αυτά είναι υπαρκτή. Επιπροσθέτως φαίνεται πως οι μεγάλες επιχειρήσεις που αναφέρθηκαν και πιο πάνω, αλλά και οι πιο μικρές τοποθετούνται στην υψηλότερη βαθμίδα της πυραμίδας κατά τη διάρκεια της ημέρας, ακόμα και πάνω από τους Έλληνες κατοίκους. Επικράτηση δηλαδή της βιομηχανίας.

4. Συλλέγουν και ταξινομούν στοιχεία για τη ζωή και τη συμπεριφορά κάθε ατόμου. Η τήρηση αρχείων ή προσωπικών φακέλων αναδεικνύεται σε μια από τις πιο αποτελεσματικές τεχνικές επιτήρησης και εξουσιασμού στις σύγχρονες κοινωνίες. Θα έλεγε κανείς ότι κάτι τέτοιο επιτυγχάνεται στην περιοχή σε πολύ συγκεκριμένα σημεία, όπως στο χώρο του εμπορικού One Salonica, καθώς είναι “ντυμένο” με κάμερες παρακολούθησης, οι οποίες συγκεντρώνουν στοιχεία από τους επισκέπτες. Οι κάμερες δεν εντοπίζονται βέβαια μόνο στο εμπορικό κέντρο, αλλά και σε όλα τα καταστήματα επί της Γιαννιτών, είτε κινέζικα είτε ελληνικά. Σε μία περιοχή υψίστης επικινδυνότητας, απαιτούνται και μέτρα υψίστης “ασφάλειας” και επιτήρησης. Σε αυτό το σημείο είναι φρόνιμο να αναφέρουμε ότι μέσα σε ένα τέτοιο σύστημα επιτήρησης κάθε άτομο γνωρίζει ότι δεν μπορεί να ξεφύγει από το πανταχού παρόν “μάτι της εξουσίας”. Ως συνέπεια αυτού, τα υπό επιτήρηση άτομα εσωτερικεύουν τις διαδικασίες επιτήρησης και ο έλεγχος από εξωτερικούς μετατρέπεται σε εσωτερικός. Θα έλεγε κανείς ότι η τοποθέτηση καμερών στους εξωτερικούς χώρους των καταστημάτων δεν εξυπηρετεί μόνο έναν εξωτερικό έλεγχο αλλά και έναν εσωτερικό. Τα στοιχεία παραβατικής συμπεριφοράς που εντοπίζονται στην περιοχή θα έλεγε κανείς ότι είναι το άλλο άκρο του ύψιστου ελέγχου και εξουσίας που ασκείται στην περιοχή, αυτό της αντίστασης. Με κάποιον τρόπο επιτρέπεται η πράξη των παραβατικών συμπεριφορών σε αυτόν τον χώρο, τους παραχωρείται ο χώρος της Δυτικής Εισόδου με λίγα λόγια ως πεδίο δράσης παραβατικών συμπεριφορών και σχέσεων, έτσι ώστε με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται ο περιορισμός αυτής της συμπεριφοράς στη συγκεκριμένη περιοχή και δεν ξεφεύγει από τα όρια της. Αυτό αφορά βέβαια τη συμπεριφορά στον εξωτερικό, “δημόσιο” χώρο της περιοχής, είτε στους δρόμους, είτε στα κενά (οικόπεδα, κούφια σπίτια, γαπιά), και όχι τόσο στον ιδιωτικό χώρο. Τα (αστικά) κενά, οι ελεύθεροι χώροι υπολειμματικοί χώροι της πόλης, όπως οικόπεδα, αν και ανήκουν σε κάποιο ιδιοκτήτη, παραμένουν επα δεκαετίες ανεκμετάλλευτα όταν υπάρχουν νομικές εκκρεμότητες ή διεκδικήσεις, μετατρέπονται σε δημόσιους χώρους. Χώροι οι οποίοι συνήθως απλά υφίστανται, συσσωρεύοντας απορρίματα, αποτελώντας αισθητική ρύπανση, ενίοτε πηγή υγειονομικής μόλυνσης ή, δυνητικά, χώροι παραβατικότητας.⁵⁴

Στόχος των πειθαρχικών μεθόδων είναι η διάπλαση πειθήνιων σωμάτων. Δεν ασκούνται απευθείας στο άτομο, δεν περιορίζουν το ίδιο το άτομο αλλά το ενδεχόμενο πεδίο δράσης του.

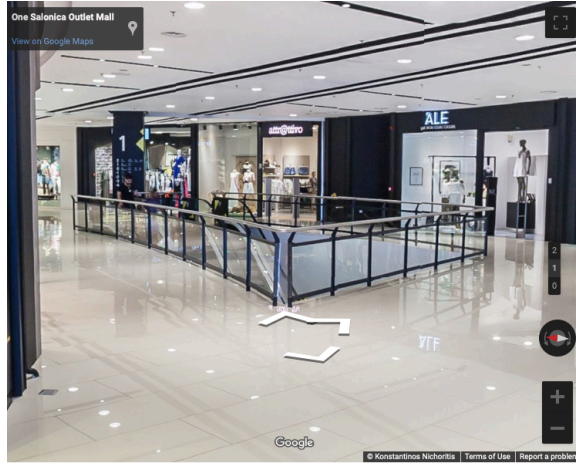
Ο Foucault γράφει ότι αρκεί “ένα μόνο βλέμμα, ένα βλέμμα που επιθεωρεί, ένα βλέμμα που κάθε άτομο, αισθανόμενο το βάρος του, καταλήγει να το εσωτερικεύσει στο σημείο που γίνεται ο επόπτης του ίδιου του εαυτού του, ασκώντας την επιτήρηση επί του ίδιου του εαυτού του, ασκώντας την επιτήρηση επί του ίδιου του εαυτού του και ενάντια στον εαυτό του.”

Τέτοιο σύστημα επιτήρησης είναι το πανοπτικό. Είναι η ίδια δόμηση του χώρου που παράγει την εξουσία της επιτήρησης. Η άσκηση της εξουσίας, δηλαδή, γίνεται απρόσωπη και είναι η αρχιτεκτονική δομή του κτιρίου που αναλαμβάνει τον ρόλο του “επόπτη” και

ταυτόχρονα εξασφαλίζει το αίσθημα της μόνιμης επιτήρησης στο άτομο. Με αυτόν τον τρόπο κατέστη εφικτή μία εξουσία χωρίς υποκείμενο.

Τέτοια δόμηση χώρου εκτός από τις φυλακές, τα εργοστάσια, τα νοσοκομεία, έχουν κτίρια που συγκεντρώνουν πολύ κόσμο “κατώτερης” κοινωνικής κάστας, όπως οι βιοτεχνίες αλλά και μεγάλο πλήθος

όπως τα εμπορικά καταστήματα. Ειδικά στην περίπτωση του One Salonica, είναι χαρακτηριστική η εσωτερική κυκλική ροή που έχει ο χώρος με κενά μπαλκόνια έτσι ώστε η οπτική επαφή από τον έναν χώρο στον άλλον, χωρίς να το αντιληφθεί το άτομο είναι ευκόλη, ενώ βέβαια βοηθάει και στην εύκολη κίνηση από το ένα κατάσταση στο άλλο.

Μιχάλης Α. Βιδάλης, Διδακτορική Διατριβή: Ασθεακή Κοινωνιολογία: Οι μεταλλάξεις της έννοιας του “χώρου” στη σύγχρονη πόλη και η αλληλεξάρτηση από την αρχιτεκτονική “μορφή”, 2016, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Κοινωνιολογίας.

Παραπάνω αναφέρθηκε η εξίσωση της ελευθερίας με την εξουσία. Για τον Foucault η ελευθερία είναι μια απαραίτητη συνθήκη για την ύπαρξη εξουσιαστικών σχέσεων. “Η εξουσία ασκείται μόνο σε ελεύθερα υποκείμενα... εκεί όπου οι καθορισμοί έχουν κορεστεί δεν υπάρχει σχέση εξουσίας. Η δουλεία δεν είναι μια σχέση εξουσίας όταν ο άνθρωπος είναι αλυσοδεμένος...”. Με λίγα λόγια, στον άνθρωπο πρέπει να “δοθούν” ορισμένες ελευθερίες για να αισθανθεί πάνω του την εξουσία. Όταν δε στερείται κάποια συγκεκριμένη ελευθερία, ή δεν έχει τον φόβο της στέρησης της ελευθερίας, δεν του λείπει και κάτι, η εξουσία που ασκείται πάνω του είναι πλέον μία συνήθεια. Ο αυτοέλεγχος και η αυτοεπιτήρηση μπορούν να αναπτυχθούν μόνο σε ένα έδαφος που αποτελείται από φαινομενικά ελεύθερους ανθρώπους.

Ο Foucault μιλάει για ακόμα έναν τύπο εξουσίας, αυτόν της βιοεξουσίας, ο οποίος έχει τη βάση του στον έλεγχο του πληθυσμού, και χαρακτηρίζεται ως παραγωγικός και όχι κατασταλτικός τρόπος επιβολής της εξουσίας. “Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η βιοεξουσία ήταν απαραίτητο στοιχείο για την ανάπτυξη του καπιταλισμού, καθώς ο τελευταίος δε θα μπορούσε να διασφαλίσει παρά με τίμημα την ελεγχόμενη ένταξη των σωμάτων στον μηχανισμό παραγωγής και μέσω μιας προσαρμογής των πληθυσμιακών φαινομένων στις οικονομικές διαδικασίες.” (Foucault, 1978). Εν τέλει η βιομηχανία κυριαρχεί επί του πληθυσμού. Θα έλεγε κανείς ότι σε μία περιοχή που είναι εν μέρει κατοικημένη, αλλά ο πληθυσμός της είναι ένα κράμα ανθρώπων διαφόρων φυλών και ταξικά κατώτερων, συντηρείται σε μία πειθαρχία με την κυριαρχία της βιομηχανικής ταυτότητας της περιοχής από αυτήν της κατοικημένης, καθιστώντας τη λειτουργία της προσανατολισμένη προς τα εκεί.

Τέλος, σχετικά με τον χώρο της Νέας Δυτικής Εισόδου, παρατηρείται ακόμα ένας τύπος εξουσίας, στον οποίο θα αναφερθούμε πιο αναλυτικά αργότερα, αλλά

αφορά αυτόν της επιβολής ορισμένων μορφών στο τοπίο της περιοχής από την επιχειρηματική κοινότητα, διασφαλίζοντας την περιορισμένη πρόσβαση σε αυτές τις μορφές, και εμποδίζοντας την οικειοποίηση του χώρου από τους ανθρώπους που μένουν μόνιμα εδώ. Θα μιλήσουμε αργότερα για την επιβολή της εξουσίας μέσω του διαχωρισμού.

Πρακτικές Χρήσης και Εξουσία

Ο διαχωρισμός εντοπίζεται στον αποκλεισμό από τη χρήση. Η χρήση

προϋποθέτει ταύτιση, η οποία σκιαγραφείται από το πρωτόκολλο λειτουργίας και εκφράζεται στη δημόσια έκφραση μίας συλλογικής ταυτότητας. Παράμετρος του διαχωρισμού είναι η ταξινόμηση, η οποία στηρίζεται στην παραγωγή ταυτοτήτων και στις σχέσεις μεταξύ των ταυτοτήτων αυτών. Τα άτομα διαχωρίζονται ανάλογα με το κοινωνικό προφίλ το οποίο υιοθετούν. Ο καπιταλισμός στο όνομα της πολυφωνίας στοχεύει στον εκφυλισμένο διαχωρισμό.⁵⁵

Το φαινόμενο του χωρικού διαχωρισμού σύμφωνα με το Lefebvre (1968) αναλύεται με τα εξής κριτήρια:

1. Οικολογικά (παραγωγικές, τρώγλες, σήψη στην καρδιά της πόλης)

5. Μορφικά (χειροτέρευση των σημάτων και σημασιών της πόλης, υποβάθμιση του “αστικού” μέσω της αποδιάθρωσης των αρχιτεκτονικών του στοιχείων)
6. Κοινωνιολογικά (βιοτικά επίπεδα και τρόποι ζωής, εθνότητες, κουλτούρες και υποκουλτούρες)⁵⁶

Σύμφωνα με αυτόν τον διαχωρισμό, η περιοχή συμπληρώνει και τα 3 κριτήρια, καθώς μεγάλο μέρος της ανομοιομορφίας του τοπίου που παρουσιάζει, προκύπτει από την παρουσία των παραγών των Ρομά, ενώ βρίσκεται σε κεντρικό σημείο της πόλης (κέντρο-απόκεντρο). Επίσης επιτυγχάνεται η “υποβάθμιση του “αστικού” μέσω της αποδιάθρωσης των αρχιτεκτονικών στοιχείων” που προξενείται στο τοπίο της περιοχής, καθώς υψώνονται σύγχρονες πολυκατοικίες ανάμεσα σε χαμηλά ατημέλητα σάτια μιας άλλης εποχής. Τέλος, το βιοτικό επίπεδο της περιοχής θεωρείται χαμηλό, καθώς ελλείπονται από καθαριότητα του δημόσιου χώρου και συντήρηση των κτιρίων και των δρόμων του, και αποτελείται από διάφορες εθνότητες και κουλτούρες οι οποίες θεωρούνται υποβαθμισμένες.

Μέσω διαδικασιών και πρακτικών των μηχανισμών αγοράς γης, οι “αναβαθμισμένες” περιοχές προσελκύουν κατοίκους υψηλότερων εισοδημάτων, δημιουργώντας νησίδες πλούτου κατ’ επιλογή. Με τον τρόπο αυτό, οι περισσότερες τέτοιου τύπου επεμβάσεις αναδιαμορφώνουν τον ανθρωπογεωγραφικό χάρτη (Moulaert, 2002)⁵⁷. Οι επεμβάσεις αναγέννησης περιοχών είναι δομικά απολυταρχικές και έχουν δυο βασικούς στόχους: να αναμορφώσουν τις πόλεις σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς και να εδραιώσουν τον κρατικό έλεγχο πάνω σε τόπους και κατοίκους. Ως αποτέλεσμα, ο ρόλος των δημοσίων υπηρεσιών υπονομεύεται, ενώ ως μόνη εναλλακτική προσφέρονται υποκατάστατα ιδιωτικών συμφερόντων, οι δημόσιοι χώροι διαμορφώνονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις των κυρίαρχων τάξεων και εντείνεται ο οικονομικά βασισμένος χωρικός διαχωρισμός.⁵⁸

Με τον ίδιο τρόπο οι υποβαθμισμένες περιοχές αναδιαμορφώνουν το γεωγραφικό χάρτη, εφόσον ένα άτομο που δεν έχει την οικονομική ευχέρεια θα επιλέξει να μείνει σε μία περιοχή η οποία έχει χαμηλότερα ενοίκια και άρα θεωρείται υποβαθμισμένη. Σύμφωνα με το παραπάνω, στην περιοχή παρατηρούνται σύγχρονα κτίρια τα οποία επιβάλλονται στο τοπίο έχοντας έναν ιδιωτικό χαρακτήρα, και έτσι ο δημόσιος χώρος έχει διαμορφωθεί ανάλογα, και στην περίπτωση της Δυτικής Εισόδου είναι τελείως ανύπαρκτος, καθώς η ιδιωτική κυριαρχία δεν επεκτείνεται πέρα από τα δικά της χωρικά όρια, όλο το υπόλοιπο δεν την αφορά.

56

Πέττας, Δημήτριος (2015, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)), Ο δημόσιος χώρος ως πεδίο αστικών συγκρούσεων: η επίδραση των σχέσεων εξουσίας στην καθημερινότητα και τις πρακτικές χρήσης.

57

Πέττας, Δημήτριος (2015, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)), Ο δημόσιος χώρος ως πεδίο αστικών συγκρούσεων: η επίδραση των σχέσεων εξουσίας στην καθημερινότητα και τις πρακτικές χρήσης.

58

Πέττας, Δημήτριος (2015, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)), Ο δημόσιος χώρος ως πεδίο αστικών συγκρούσεων: η επίδραση των σχέσεων εξουσίας στην καθημερινότητα και τις πρακτικές χρήσης.

Το φαινόμενο του διαχωρισμού εκφράζεται χωρικά, τόσο στο σύνολο του αστικού περιβάλλοντος, όσο και στο δημόσιο χώρο. Οι διαχωριστικοί μηχανισμοί σε κάθε περίπτωση παρουσιάζουν συγκλίσεις και αποκλίσεις, ενώ τα αποτελέσματά τους συνδέονται ενισχύοντας κάθε φορά το διαχωρισμό. Η ισχυρή επίδραση του διαχωρισμού εργασίας, παραγωγής και κατανάλωσης εντοπίζεται στη διαμόρφωση των πόλεων. Σε ό,τι αφορά την κατοικία, υποστηρίζουν πως κύριο μηχανισμό διαχωρισμού αποτελεί η διαμόρφωση των τιμών των ενοικίων μέσω του επαναπροσδιορισμού της αξίας γης σε περιοχές επεμβάσεων.⁵⁹

Σημαντικοί διαχωριστικοί μηχανισμοί οι οποίοι επιδρούν στο δημόσιο χώροι είναι οι εξής:

1. Έλεγχος: Καταστολή και επιτήρηση

Η επίκληση της ασφάλειας ως προτεραιότητα και προαπαιτούμενο για τη λειτουργία του δημόσιου χώρου δύναται να εντείνει φαινόμενα διαχωρισμού. Με την παρακολούθηση στοχοποιούνται συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες, συνήθως με εμφανισιακά κριτήρια, οι οποίες θεωρούνται πιο πιθανές να προβούν σε παράνομες πράξεις. Η στοχοποίηση και ο αποκλεισμός των ομάδων αυτών οδηγεί σε ομογενοποίηση του δημόσιου χώρου.⁶⁰

2. Αποκλεισμός

Ο αποκλεισμός στο δημόσιο χώρο μπορεί να αφορά είτε τον αποκλεισμό της φυσικής παρουσίας ομάδων πολιτών, είτε τον αποκλεισμό από τις διαδικασίες διαμόρφωσης και διαχείρισής του. Οι νέες μορφές αστικής διακυβέρνησης θεωρούν πως πριν από αστικές επεμβάσεις πρέπει να υπάρχει δημόσιος διάλογος. Παρόλα αυτά, ο δημόσιος διάλογος περιλαμβάνει συγκεκριμένους συνομιλητές και δημιουργεί μία ψευδαισθήση συνδιαμόρφωσης, ενώ όσοι θέτουν διαφορετικές προτεραιότητες για την πόλη αποκλείονται. Επιπλέον, ο σχεδιασμός, έχει ως σκοπό την απομάκρυνση της πολιτικής δράσης από το δημόσιο χώρο, καθώς είναι βασισμένος στην ασφάλεια και ψυχαγωγία και όχι στην πολιτική διάδραση, ενώ η θέσπιση ορίων και ελέγχου πάνω στην κοινωνική αλληλεπίδραση αποτελεί βασικό στόχο. Ως αποτέλεσμα, οι δημόσιοι χώροι είναι είτε κοινωνικά “νεκροί”, είτε προορισμένοι αποκλειστικά για κατανάλωση. Η σχεδιασμένη δημιουργία φοβικού κλίματος μέσω της κατασκευής ή μέσω της υπερβολικής προβολής απειλών οδηγεί στην αναδιαμόρφωση του αστικού χώρου με βάση πρακτικές αποκλεισμού.⁶¹

59

Πέττας, Δημήτριος (2015, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)), Ο δημόσιος χώρος ως πεδίο αστικών συγκρούσεων: η επίδραση των σχέσεων εξουσίας στην καθημερινότητα και τις πρακτικές χρήσης.

60

Πέττας, Δημήτριος (2015, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)), Ο δημόσιος χώρος ως πεδίο αστικών συγκρούσεων: η επίδραση των σχέσεων εξουσίας στην καθημερινότητα και τις πρακτικές χρήσης.

61

Πέττας, Δημήτριος (2015, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)), Ο δημόσιος χώρος ως πεδίο αστικών συγκρούσεων: η επίδραση των σχέσεων εξουσίας στην καθημερινότητα και τις πρακτικές χρήσης.

Στην περίπτωση της Δυτικής Εισόδου αποκλείεται η φυσική παρουσία ομάδων πολιτών από το δημόσιο χώρο, έτσι ώστε να διατηρηθεί αυτή η ταυτότητα του βιομηχανικού περιβάλλοντος, καθιστώντας πιο εύκολα διαχειρίσιμες κοινωνικές ομάδες άλλων εθνοτήτων που θεωρούνται ότι κουβαλούν παραβατικά χαρακτηριστικά. Επιπροσθέτως, ο δημόσιος χώρος της περιοχής δεν υφίσταται έτσι ώστε να χρησιμοποιείται από κατοίκους, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει καμία κοινωνική αλληλεπίδραση, που εντείνει το αίσθημα του φόβου με αποτέλεσμα να εντείνεται ο αποκλεισμός και η απομόνωση.

Την ίδια στιγμή, εντείνεται ο διαχωρισμός μεταξύ επιθυμητών και ανεπιθύμητων χρηστών της πόλης, μέσω του ελέγχου της κίνησης στο αστικό περιβάλλον, με στόχο την εξάλειψη οποιασδήποτε μορφής σύγκρουσης.⁶² Θα έλεγε κανείς ότι, χάριν της αποφυγής συγκρούσεων, οι μετανάστες και οι χαμηλότερης οικονομικής ευχέρειας κάτοικοι, τοποθετούνται στη συγκεκριμένη περιοχή, αφήνοντας. Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί πως ο αποκλεισμός ελάχιστες φορές επιτελείται με φυσικά όργανα, ενώ η εδραίωσή του αποτελεί μια μακρόχρονη και διαρκή διαδικασία, η οποία δε γίνεται αντιληπτή παρά στα τελικά της στάδια.⁶³ Όπως, για παράδειγμα, η γκετοποίηση περιοχών τοποθετώντας εκεί συγκεκριμένο πληθυσμό ατόμων με πανομοιότυπα χαρακτηριστικά.

Οι πρακτικές αποκλεισμού εντείνονται στα κέντρα των πόλεων, τα οποία αποτελούν καθρέφτη των κοινωνικών ανισοτήτων και του διαχωρισμού.⁶⁴ Η περιοχή της Ν. Δυτικής Εισόδου αποτελεί πολύ κεντρικό σημείο της πόλης, ίσως την προέκταση του Ιστορικού κέντρου της Θεσσαλονίκης. Και ίσως ο διαχωρισμός να ξεκινάει και συμβολικά με το εναπομείνον τείχος επί της οδού 26ης Οκτωβρίου, τοποθετώντας ότι περισεύει στην περιοχή με σκοπό την αποφυγή, και πάλι, των συγκρούσεων. Για τον λόγο αυτό, οι κυρίαρχες κοινωνικές ομάδες και το κεντρικό κράτος επιδιώκουν την εξάλειψή τους από τις περιοχές αυτές μέσω εκκαθαρίσεων και μέσω στοχευμένης αύξησης των ενοικίων. Με τις υψηλές τιμές των ενοικίων στα σπίτια του κέντρου, και ειδικά τα τελευταία 3 χρόνια, η περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου για κάποιον που θέλει να μείνει στο κέντρο αλλά δεν μπορεί να το στηρίξει οικονομικά είναι μία πολύ καλή επιλογή.

Σε τόπους έντονης επιχειρηματικής δραστηριότητας, η μη συμμετοχή σε αυτές καθιστά κάποιον ύποπτο παραβατικότητας. Σε τέτοιες περιπτώσεις, φυσική ή ψυχολογική βία ασκείται από ιδιωτικούς φορείς, όπως το προσωπικό ιδιωτικών εταιρειών ασφάλειας. Στην περιοχή, εφόσον η επιχειρηματική δραστηριότητα είναι έντονη και καθώς έχει ήδη το στίγμα της υποβαθμισμένης περιοχής, είναι σχεδόν

62

Πέττας, Δημήτριος (2015, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)), Ο δημόσιος χώρος ως πεδίο αστικών συγκρούσεων: η επίδραση των σχέσεων εξουσίας στην καθημερινότητα και τις πρακτικές χρήσης.

63

Πέττας, Δημήτριος (2015, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)), Ο δημόσιος χώρος ως πεδίο αστικών συγκρούσεων: η επίδραση των σχέσεων εξουσίας στην καθημερινότητα και τις πρακτικές χρήσης.

64

Πέττας, Δημήτριος (2015, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)), Ο δημόσιος χώρος ως πεδίο αστικών συγκρούσεων: η επίδραση των σχέσεων εξουσίας στην καθημερινότητα και τις πρακτικές χρήσης.

αυτονόητο ότι αν δεν είσαι σχετικός με αυτήν, είσαι και εσύ παραβατικό στοιχείο. Ιδιαίτερα για τη γυναίκα, που έστω και με την εμφάνισή της στο χώρο αυτόματα θεωρείται πως είναι και η ίδια μία σεξεργάτρια. Η δημιουργία χώρων, των οποίων ο χαρακτήρας είναι μετέωρος ανάμεσα στο δημόσιο και στο ιδιωτικό, οδηγεί σε ακραίες μορφές ελέγχου, αποσύνδεση του κοινόχρηστου χώρου από την κοινωνική πραγματικότητα, πολιτιστική ομοιογένεια, κοινωνικό αποκλεισμό και τελικά σοβαρά ελλείμματα δημοκρατικότητας. Εδώ, στον τόπο της περιοχής της Δυτικής Εισόδου η πάλη μένεται ανάμεσα στις μεγάλες ιδιωτικές επιχειρήσεις και στον υπόλοιπο δημόσιο χώρο, ο οποίος είναι αχρησιμοποίητος. Οποιαδήποτε δραστηριότητα και κοινωνική διάδραση συμβαίνει σε αυτούς τους ιδιωτικούς χώρους παραμένει μέσα στα όριά τους διατηρώντας έτσι σε αυτούς την επιθυμητή ομοιογένεια και αποκλείοντας οποιοδήποτε μέλος της κοινότητας, όντας κλειστά προς την υπόλοιπη περιοχή. Η δημοκρατικότητα δε διαφαίνεται πουθενά στις χρήσεις του χώρου.

Ένας χώρος με ισχυρή ταυτότητα εμπεριέχει σε κάποιο βαθμό τον αποκλεισμό: προϋποθέτει εσωτερική ομοιογένεια, σύνορα και ο χαρακτήρας του ταυτίζεται με την πολιτισμική ταυτότητα των χρηστών του (Malone, 2002). Εδώ μελετάμε τις περιπτώσεις ετεροτοπίας που εντοπίσαμε στην περιοχή, και πως λειτουργούν σε σχέση με τον υπόλοιπο χώρο. Η ομοιογένεια συντηρείται μέσα σε συγκεκριμένους χώρους της περιοχής, όπως για παράδειγμα αυτόν του One Salonica, ή αυτόν του ξενοδοχείου Met. Αυτός ο διαχωρισμός σε τέτοιους τόπους μέσα στην περιοχή αποτελεί ένα είδος ελέγχου και κυριαρχίας σε συγκεκριμένες χρήσεις του χώρου. Αυτό οδηγεί σε αποκλεισμό χρηστών.

3.β. Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Περιπατώντας στο “City within City”

Εικαστική Παρέμβαση: Από το πρώτο βήμα μέχρι και το άπειρο

“Καμιά φορά, παρατήρησε το δρόμο, ίσως με κάποια συστηματικότητα. Βολέψου. Μη βιάζεσαι. Σημείωσε τον τόπο (...). Σημείωσε ό,τι βλέπεις. Ό,τι αξιοσημείωτο συμβαίνει. (...) Τίποτα δε σου κάνει εντύπωση. Δεν ξέρεις να βλέπεις. Κάν’το ακόμα πιο αργά, σχεδόν χαζά. Υποχρέωσου να καταγράψεις ό,τι δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον, ό,τι είναι προφανέστερο, ό,τι είναι πιο κοινότοπο και ανούσιο (...). Μάθε να βλέπεις πιο επιφανειακά. Ανακάλυψε έναν ρυθμό (...). Αποκρυπτογράφησε ένα τμήμα της πόλης (...).”

Georges Perec, Χορείες Χώρων

Το έργο σχεδιάστηκε για τη συγκεκριμένη ερευνητική εργασία που αφορά την ανάδειξη σχέσεων κοινωνικής εξουσίας και ελέγχου μέσω της εικαστικής προσέγγισης του τόπου. Για να επιτευχθεί αυτό εντοπίστηκαν και μελετήθηκαν επιλεγμένα χαρακτηριστικά του χώρου, αναλύθηκαν οι σχέσεις του ανθρώπινου σώματος με αυτό, όπως και οι χωροταξικές ρυθμίσεις και η αρχιτεκτονική. Ο

τρόπος με τον οποίο πραγματοποιήθηκαν τα παραπάνω ήταν η περιπλάνηση, αρχικά ως ερευνητικό εργαλείο. Η περιπλάνηση στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου και το περπάτημα ήταν μία διαδικασία η οποία συνεχίστηκε σε όλα τα ερευνητικά στάδια της μελέτης. Αρχικά, όπως ειπώθηκε παραπάνω, λειτούργησε ως ερευνητικό εργαλείο αλλά και ως μέσο προσέγγισης εκ νέου του χώρου, ο οποίος για την ερευνήτρια εκτός από τόπο μελέτης λειτουργεί και ως τόπος κατοικίας. Θέτοντας σε εφαρμογή τις θεωρητικές γνώσεις που συγκέντρωσε σε σχέση με τη θεωρία της ψυχογεωγραφίας, το σημείο δηλαδή που τέμνονται η ψυχολογία και η γεωγραφία, μέσω της μη καθοδηγούμενης περιπλάνησης στο χώρο πραγματοποίησε αυτό που αναφέραμε παραπάνω ως *derive*. Έθεσε τον εαυτό της στην κυριολεξία να παρασυρθεί, και ως παραλήπτη των εικόνων που συνθέτονται στην περιοχή και των καταστάσεων που συναντούνται εκεί, με την προϋπόθεση ότι έχει αφήσει οποιεσδήποτε προκαταλήψεις, αφηγήσεις αλλά και βιώματα είχε ήδη για την περιοχή, με σκοπό να δημιουργήσει χώρο για νέα βιώματα και εμπειρίες. Σύμφωνα με τα παραπάνω, το έργο ξεκινάει από την περιπλάνηση (που μας οδηγεί και στην τεχνική της αυτοεθνογραφίας που χρησιμοποιήθηκε ως ερευνητικό εργαλείο), δηλαδή κατά κόρον ανήκει στην περιπατητική τέχνη.

Εδώ η ερευνήτρια αναλαμβάνει το ρόλο της στοχάστριας/ περιπατήτριας, όπου το σώμα αλλά και οι σκέψεις θεωρούνται ανιχνευτές που *διευρύνουν* όλα εκείνα τα οποία υπάρχουν ή υποπίπτουν στην αντίληψή του κατά τη διάρκεια της διαδρομής.⁶⁵ Η περιπατητική διαδικασία, στην κορύφωσή της, συνδυάζεται με στιγμές (ή ίσως και κάτι παραπάνω από στιγμές) αυτογνωσίας και ετερογνωσίας.⁶⁶

65

Ζιώγας, Γιάννης, Παραδείγματα εικαστικών περιπατητικών διαδικασιών ως διαδικασίες αυτογνωσίας/ετερογνωσίας. Από τον Τέρνερ σε σύγχρονα παραδείγματα περιπατητών/στοχαστών.

66

Ζιώγας, Γιάννης, Παραδείγματα εικαστικών περιπατητικών διαδικασιών ως διαδικασίες

Ο τρόπος με τον οποίο επιτυγχάνεται αυτό σχηματίζεται αρχικά από τη βίωση του τόπου που διανύει το σώμα, δηλαδή από τον περιβάλλοντα χώρο, και σε δεύτερο επίπεδο από την παρατήρηση των ιδιαίτερων εκείνων χαρακτηριστικών που έχουν σημασία για το στοχαστή/περιπατητή.⁶⁷ Παρατηρήθηκαν, λοιπόν, έχοντας το σώμα χαλαρό, λειτουργώντας ως ένας δέκτης με πομπό το ζωντανό τοπίο της περιοχής, η επιδράσεις που έχει ο περιβάλλον χώρος στο σώμα, πως το σώμα αλλάζει μορφή, ρυθμό και κατεύθυνση ανάλογα με τις συναντήσεις στο συγκεκριμένο τόπο και τις ατμοσφαιρικές μεταβάσεις. Παρατηρήθηκε πως το σώμα/χώρος και ο τόπος/χώρος είναι ένα όλον που τα ενοποιεί η βιωματική ερμηνεία της περιπατήτριας.⁶⁸ Ποιες ήταν οι ποιότητες αυτές στον χώρο που είχαν κάποια επίδραση στο σώμα, από τη μεταβολή της στάσης του σώματος, μέχρι τη μεταβολή του τρόπου της κίνησης και του ρυθμού, όπως και της κατεύθυνσης, με ποιον τρόπο τις είχαν και στο τέλος γιατί. Εντοπίστηκαν αρχικά χαρακτηριστικά του τόπου, που είχαν τέτοιου τύπου επιδράσεις στο σώμα, όπως οι ετεροτοπίες, η κενότητα, ο διαχωρισμός του χώρου και με ποιον τρόπο, μέσω των χρήσεων αυτών των χώρων, κάτι που με τη σειρά του οδήγησε στον προβληματισμό των σχέσεων που προκύπτουν ανάμεσα στα άτομα της κοινότητας σε εξίσωση με τη σχέση τους με τον χώρο.

Σε αυτό το σημείο ο Γιάννης Ζιώγας αναφέρει τη σημαντικότητα που διαδραματίζει ο χρόνος. Λέει ότι “ο παλμός της καρδιάς είναι το αρχικό χρονόμετρο. Είναι ο χρόνος τόσο της φυσιολογίας του σώματος όσο και της καταπόνησης που ύφισται-επιταχύνεται όταν καταπονείται, επιβραδύνει όταν χαλαρώνει.” Αυτό μας επιτρέπει πολλές φορές να αντιληφθούμε όχι μόνο τις φυσικές επιδράσεις που έχει το περπάτημα στο σώμα, αλλά και τις ψυχολογικές επιδράσεις που έχουν οι συναντήσεις σε μία περιοχή στο σώμα και την κίνησή του. “Επιταχύνεται όταν καταπονείται, επιβραδύνει όταν χαλαρώνει” μπορεί να ερμηνευτεί και στην επιτάχυνση της καρδιάς σε περιπτώσεις που μπορεί να προξενήσουν φόβο ή άγχος και αυτό οδηγεί στην επιτάχυνση του ρυθμού, και στην επιβράδυνση όταν περάσει σε μία ατμόσφαιρα που δε διεγείρει τέτοια συναισθήματα. “Ο άλλος χρόνος είναι ο χρόνος που μετράται (χρονόμετρηση), εκείνος που μετρά την ώρα που χρειάζεται για να διανυθεί το διάστημα, εκείνος που καθορίζει πόσο πρέπει να επιταχύνει ή να επιβραδύνει κάποιος” (Ζιώγας). Είναι ένας χρόνος που συγκεκριμένα μας επέτρεψε στην περιοχή να αντιληφθούμε ορισμένες αποστάσεις. “Άλλος χρόνος είναι ο χρόνος που ο ίδιος ο ουρανός και οι κινήσεις των πλανητών υπαγορεύουν: ο ήλιος που ανατέλλει, που μεσουρανάει, που δύει, η νύχτα που απλώνεται. Ο χρόνος επομένως στο στοχαστή/περιπατητή έχει τριπλή υπόσταση: εκείνη που υπαγορεύει ο ρυθμός του σώματος, εκείνη που καταγράφει ο μετρήσιμος χρόνος και εκείνη του φυσικού περιβάλλοντος” (Ζιώγας). Αν και ο Ζιώγας αναφέρει ότι “ο χρόνος σε οποιαδήποτε εκδοχή του, παύει να έχει κάποια από τις τρεις υποστάσεις που αναφέραμε, όταν κανείς

αυτογνωσίας/ετερογνωσίας. Από τον Τέρνερ σε σύγχρονα παραδείγματα περιπατητών/στοχαστών.
67

Ζιώγας, Γιάννης, Παραδείγματα εικαστικών περιπατητικών διαδικασιών ως διαδικασίες αυτογνωσίας/ετερογνωσίας. Από τον Τέρνερ σε σύγχρονα παραδείγματα περιπατητών/στοχαστών.
68

Ζιώγας, Γιάννης, Παραδείγματα εικαστικών περιπατητικών διαδικασιών ως διαδικασίες αυτογνωσίας/ετερογνωσίας. Από τον Τέρνερ σε σύγχρονα παραδείγματα περιπατητών/στοχαστών.

αφοσιώνεται στην περιπατητική διαδικασία” είδαμε ότι στη συγκεκριμένη περιοχή ο χρόνος έχει συγκεκριμένες ζώνες που διαφοροποιούνται από αυτές του κέντρου ή άλλες γειτονικές περιοχές, και επιδρούν πάνω στις λειτουργίες των χώρων, και στις αλλαγές χρήσεων ίδιων χώρων ανάλογα με το σημείο της ημέρας που βρίσκονται. Ο Ζιώγας λέει ότι “η τριπλή του υπόσταση συγκεραζείται σε ένα όλον.(...) Μέσα σε αυτόν το συγκερασμένο χρόνο με την τριπλή υπόσταση, ο περιπατητής/στοχαστής σχηματίζει τις παρατηρήσεις, και μέσα από αυτές, τα εικαστικά του έργα.” Οπότε συγκεντρώνοντας στοιχεία και λειτουργώντας ως παρατηρητές προτίστως, προέκυψαν οι πρώτες εικόνες και στόχοι του εικαστικού έργου.

Πριν μιλήσουμε για αυτό θα αναφερθούμε λίγο παραπάνω στο σώμα, αλλά και στην αυτογνωσία/ετερογνωσία που έχει ένας στοχαστής/περιπατητής όταν κινείται. Θα παραθέσουμε ένα κείμενο του Γ. Ζιώγα σε σχέση με το “δίπολο αυτογνωσία/ετερογνωσία” (Ζιώγας):

“Από το δίπολο αυτογνωσία/ετερογνωσία, η αυτογνωσία αφορά το σώμα την περίοδο που ο στοχαστής/περιπατητής κινείται. Η αυτογνωσία αυτή σχηματίζεται από το πως το σώμα αντιδρά ως προς τη φυσική του υπόσταση, το χρονικό διάστημα που κινείται στο χώρο- αν κουράζεται, αν βρίσκει ένα ουσιαστικό ρυθμό στο περπάτημα, αν τραυματιστεί, αν μπορεί να χαλαρώνει την ώρα του περπατήματος, αν διψά ή έχει την αίσθηση της ανακούφισης από τις λίγες σταγόνες νερό που θα πει. Ουσιαστικά με οτιδήποτε έχει σχέση με την καταπόνηση του σώματος. Η ετερογνωσία του σώματος σχετίζεται με τον τρόπο που αυτό καταφέρει να επιτυγχάνει ή και να μην καταφέρει τους στόχους εκείνους που έχει θέσει: την κορυφή που θα μπορέσει να σκαρφλώσει, τη διαδρομή που θα μπορέσει να καλύψει, το σημείο ενδιαφέροντος στο οποίο θα βρεθεί.

Το σώμα ως ένας διπλός ιχθυεύτης χώρων, αφογγράζεται τους μυϊκούς/σωματικούς κραδασμούς της προσπάθειας, συνειδητοποιώντας έτσι τα όρια της φυσικής του υπόστασης (αυτογνωσία). Ταυτόχρονα οικειοποιείται, με την εμπειρία της βίωσης, εκείνα τα οποία συναντά (ετερογνωσία).”

Το σημείο αυτό είναι αρκετά σημαντικό για την κατανόηση του ρόλου του σώματος κατά τη διάρκεια μίας περιπατητικής διαδικασίας, και κατά πόσο αυτό λειτουργεί ως την αρχική μορφή μίας δημιουργικής διαδικασίας. Στην πραγματικότητα, το σώμα και η αυτογνωσία και η ετερογνωσία ως προς αυτό, δρουν και βοηθούν τις πρώτες μορφές σύλληψης ενός καλλιτεχνικού έργου, αλλά και κατανόησης του χώρου από τον οποίο μπορεί να προκύψει το καλλιτεχνικό έργο ή στον οποίο θα προκύψει.

Σε σχέση με το δίπολο αυτογνωσία/ετερογνωσία ως προς την εσωτερικότητα ο Ζιώγας λέει:

“Όταν αναφερόμαστε στην εσωτερικότητα του περιπατητή, η αντίστοιχη διαδικασία αυτογνωσίας με εκείνη που αναφέραμε για το σώμα, έχει να κάνει με τον τρόπο που η εσωτερική διαδικασία επεξεργάζεται τις σκέψεις που αναπτύσσονται κατά τη διάρκεια του περπατήματος. Κάτι σαν ψίθυρους των

πρωταγωνιστών στα έργα του Τέρνερ Μάλικ- ψίθυροι για την οντολογία της ζωής, την ουσία των ανθρώπινων σχέσεων, το συναπάντημα με τον άλλον. Αντίστοιχα, η ετερογνωσία έχει σχέση με όλα εκείνα που επεξεργάζεται ο περιπατητής όσο κινείται και που αντιδρούν με τον τρόπο που αντιλαμβάνεται το χώρο. Η ετερογνωσία της εσωτερικότητας σχετίζεται με το τρόπο που ο στοχαστής/περιπατητής αντιλαμβάνεται το χώρο που διασχίζει: πως δηλαδή ερμηνεύει τα ερεθίσματα εικόνων που υποπίπτουν στην αντίληψή του, πως ξεχωρίζει ποια είναι σημαντικά και ποια όχι, πως τελικά διαμορφώνει τον νοητικό χάρτη των δικών του διαδρομών.”

Όταν αναφερόμαστε στην αυτογνωσία σε σχέση με την εσωτερικότητα μιλάμε στην ουσία για το επόμενο στάδιο σε ένα καλλιτεχνικό έργο. Είτε αυτό αφορά το ίδιο το περπάτημα ως καλλιτεχνικό έργο, είτε κάτι που θα προκύψει από το περπάτημα. Είναι ο πρώτος συνειδητός σκέψεις που συσχετίζουν το ανθρώπινο σώμα με το χώρο, το χώρο το σώματος σε σχέση με τον περιβάλλοντα χώρο. Σχετικά με την ετερογνωσία δε, είναι η ερμηνεία αυτών των σχέσεων και η τοποθέτησή τους στο χώρο.

Οι συγκεκριμένες διευκρινήσεις που κάνει ο Ζιώγας σε σχέση με το σώμα και την εσωτερικότητα, ουσιαστικά σχετίζονται με την αντίληψη της εμπειρίας του περπατήματος και της συνειδητότητας σε σχέση με αυτόν, και είναι αρκετά σημαντικές καθώς η καλλιτέχνης/ερευνήτρια μπαίνει σε αυτήν τη διαδικασία και με την πράξη αυτή θα προσπαθήσει να θέσει και τους συμμετέχοντες στην εικαστική παρέμβαση στην ίδια δικασία, όπως θα δούμε παρακάτω.

Σε μία περιπατητική πορεία κατά τη δράση “Χαράζοντας τα χαρακώματα”, ο στοχαστής/περιπατητής συναντάει, στη θέση Γκολίνα στη Φλώρινα (Νοέμβριος, 2014), μια χαρακιά στο βουνό, που αρχικά νομίζει ότι πρόκειται για γεωλογικό φαινόμενο, αλλά γρήγορα συνειδητοποιεί ότι πρόκειται για μία ανθρώπινη παρέμβαση.⁶⁹ “Κατανοεί επομένως τη σημασία αυτού του ίχνους της γης που είναι ένα απομεινάρι του παρελθόντος και μια παρουσία του τώρα. Ταυτόχρονα η εσωτερικότητα/ετερογνωσία αποκτά εκείνη τη στιγμή τη διάσταση της εσωτερικότητας/αυτογνωσίας, αφού ο στοχαστής/περιπατητής κατανοεί όλα εκείνα που προσδιορίζουν την ιστορική του συνείδηση, τις παιδικές του μνήμες (αν υπάρχουν σε σχέση με το συμβάν) και, κυρίως τη σχέση όλων των παραπάνω με τα προσωπικά του βιώματα” (Ζιώγας).

Επομένως μέσω των περιπάτων στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, γίνεται μία προσπάθεια αφύπνισης της αυτογνωσίας/ετερογνωσίας σώματος και εσωτερικότητας που θα μας οδηγήσουν στην καλύτερη κατανόηση του τοπίου της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου, ευχόμενοι ότι οι περιπατητικές πορείες της ερευνήτριας/καλλιτέχνης στην περιοχή και η δημιουργία του καλλιτεχνικού έργου θα προκαλέσει και άλλες περιπατητικές πορείες, θα δημιουργήσει και άλλους στοχαστές/περιπατητές από τους οποίους θα γεννηθούν μέσω της δικής τους αυτογνωσίας/ετερογνωσίας σώματος και εσωτερικότητας νέες εικόνες και

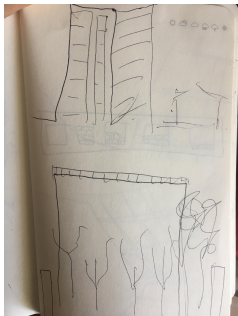
αντιλήψεις για την περιοχή. Το σώμα να γίνει ο ανιχνευτής του εδάφους και των πραγματικότητων του (Ζιώγας).

“Εκεί που είναι το σώμα αποκτά την αυτογνωσία του, όταν όλα τα παραπάνω ενσωματώνονται σε μια διαδικασία όπου βιώνεται το σωματικό όριο αλλά ταυτόχρονα συνειδητοποιούνται μέσα από το σώμα όλα εκείνα στα οποία η συγκεκριμένη θέση παραπέμπει (σώμα/αυτογνωσία). Εκείνη τη στιγμή λοιπόν το παρόν του τόπου, το παρελθόν της μνήμης, το τώρα του σώματος συγκεράζονται σε μια μέθεξι βίωσης όπου αλληλοαναιρούνται οι τρεις ποιότητες του χρόνου (το παρελθόν, το παρόν, το μέλλον).”

Το σημείο που προσπαθούμε να φτάσουμε στο πρώτο στάδιο του έργου είναι αυτό. Σε μία ψυχική συνάντηση μεταξύ του ατόμου και του χώρου.

“Συνέχισε ώσπου το τοπίο να γίνει εντελώς αλλόκοτο, ώσπου να νιώσεις, για ένα κλάσμα του δευτερολέπτου, ότι είσαι σε μια ξένη πόλη, ή, ακόμα καλύτερα, ώσπου να μην καταλαβαίνεις πια τι συμβαίνει ή τι δε συμβαίνει.”

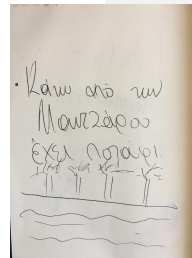
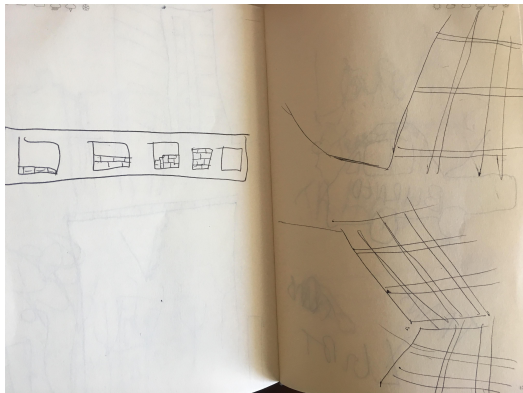
Georges Perec, Χορείες Χώρων

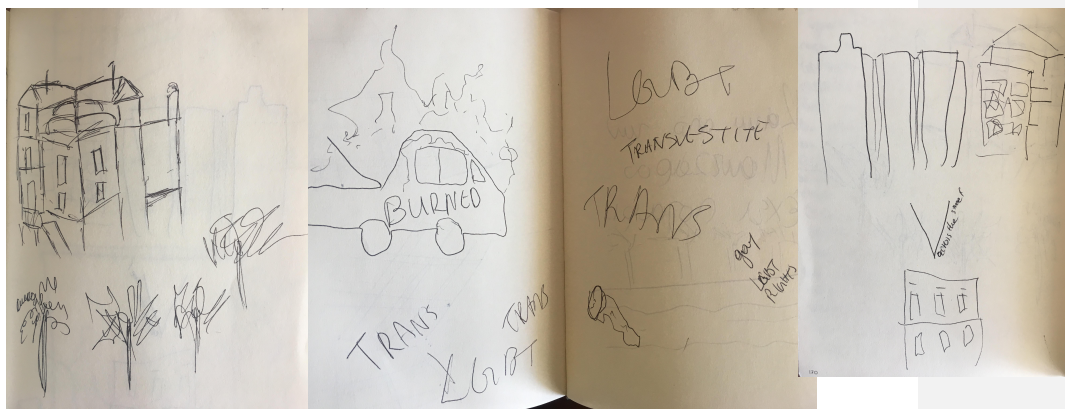

Χάρτης

Επόμενο στάδιο στη δημιουργία του παρεμβατικού καλλιτεχνικού έργου αποτελεί η αποτύπωση αυτών των ψυχικών συναντήσεων, των εμπειριών και των βιωμάτων που δημιουργήθηκαν, των καταστάσεων που κατασκευάστηκαν όπως και των διαδρομών που πραγματοποιήθηκαν. Η αποτύπωση αυτή πραγματοποιείται, ακολουθώντας το παράδειγμα των καταστασιακών, με τη δημιουργία ενός ψυχογεωγραφικού χάρτη.

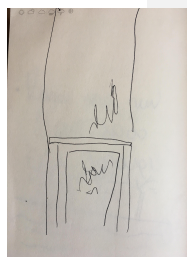
Η χαρτογράφηση υποδηλώνει μια διαδικασία που λαμβάνει χώρα κάθε φορά που δημιουργείται ένας χάρτης οποιουδήποτε είδους-ένα σχέδιο γραμμένο στο πίσω μέρος ενός φακέλου, μια ακολουθία θέσεων ή γεγονότων χαραγμένα στη μνήμη ενός ατόμου, ένα δρομολόγιο που δημιουργείται εν πτήσει από μια διαδικτυακή διαδρομή ή μια προβολή που προετοιμάστηκε από μια

ομάδα επαγγελματιών χαρτογράφων.⁷⁰

Επομένως, η χαρτογράφηση έχει ήδη ξεκινήσει με τη διαδικασία της περιπλάνησης. Ο Kevin Lynch, στο βιβλίο του *Good City Form*, συνειδητοποιεί ότι “δεν μπορούμε να αντλήσουμε σχεδόν κανένα στοιχείο για την άμεση βιωματική εμπειρία του χώρου της πόλης, ή για τις εικόνες που οι κάτοικοι διαμορφώνουν για αυτή... Αναρωτιέται λοιπόν κανείς το κατά πόσο υπάρχουν τεχνικές αναπαράστασης του χώρου που μπορούν να αποδώσουν με καλύτερους όρους την αίσθηση ενός τόπου...”. Εννοώντας ότι εφόσον οι χάρτες είναι μία δισδιάστατη μορφή ενός τόπου δεν αποτελεί την πλήρη εμπειρία ενός χώρου. Σε αντίθεση με τους ψυχογεωγραφικούς χάρτες που σκοπός τους είναι ακριβώς αυτός.

Οι ψυχογεωγραφικοί χάρτες επιχειρούν την εγκατάσταση εναλλακτικών εντυπώσεων στο χώρο. Για το σκοπό αυτό αντλούν στοιχεία από ένα συμβατικό χάρτη, τα οποία εφόσον επανατοποθετηθούν και επανασυνταχθούν δημιουργούν νέες συνθήκες κατανόησης του τοπίου.⁷¹ Ο ψυχογεωγραφικός χάρτης σχηματίζει ανατρεπτικές αφηγήσεις αποκόπτοντας τις επιμέρους τοπικότητες της πόλης από τα δεδομένα πλαίσιά τους. Η φιλοδοξία της πρόκλησης και αποσταθεροποίησης κάθε δεδομένης, επιβεβλημένης, καθολικής εικόνας για τον χώρο μέσα από την

70

Rourke, Karen, 2014, *Walking and Mapping: Artists as Cartographers*.

71

Χρονοπούλου, Ελένη, 2014, *Αντίληψη και βιωματική εμπειρία. Από τη χωρικότητα του σώματος στη σωματικότητα της πόλης*.

υιοθέτηση ενός νομαδικού, μεταβατικού χαρακτήρα προσέγγισης του είναι ένας από τους στόχους που το City within City επιχειρεί να πραγματοποιήσει, με τον σχεδιασμό του.

Σε αυτό το σημείο θα προσπαθήσουμε να κάνουμε μία περιγραφή του χάρτη με τίτλο City within City, που δημιουργήθηκε για την περιοχή και κοινότητα της Νέας Δυτικής Εισόδου.

Τίτλος

Ξεκινώντας από τον τίτλο του χάρτη, επιλέχθηκε με σκοπό να αναδείξει ακριβώς αυτά τα στοιχεία της ετεροτοπικής ταυτότητας που παρουσιάζει η περιοχή σε σχέση με την πόλη της Θεσσαλονίκης, αλλά και τις ετεροτοπίες που εντοπίστηκαν μέσα σε αυτήν και τη συνθέτουν. Επιπροσθέτως, καθώς ο χάρτης είναι διαδραστικός (θα δούμε παρακάτω με ποιους τρόπους) και ένας από τους στόχους του είναι, με τη δημιουργία νέων εικόνων από την καλλιτέχνη αλλά κυρίως από τους συμμετέχοντες, να παραχθεί και μία νέα “εικόνα”/αντίληψη για την περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου. Ο χάρτης/ το έργο/ η πόλη που δημιουργήθηκε τιτλοφορήθηκε από την αρχή ορίζοντας την ως πόλη και τονίζοντας την αυτόματα με φυσικό τρόπο πάνω στον χάρτη κάνοντας αισθητή την παρουσία της, ενώ παράλληλα η διαδικασία ονομάτισης βοήθησε στη δημιουργία συναισθηματικής σχέσης, στην οικειότητα.

Στοιχεία που συλλέχτηκαν

Κατά τη διάρκεια της περιπλάνησης της καλλιτέχνης/ερευνήτριας στο χώρο της Νυτικής Εισόδου, εντοπίστηκαν διάφορα χαρακτηριστικά και στοιχεία του χώρου και κάποια από αυτά ήταν τα κενά, οι μεγάλοι δρόμοι, τα παλιά βιομηχανικά κτίρια που αναδεικνύουν ένα ιστορικό κομμάτι της περιοχής και νεότερα κτίρια πολυκατοικιών και επιχειρήσεων. Η περιπατητή βίωσε την απώλεια, το διαχωρισμό, την αίσθηση της εγκατάλειψης ενός τόπου, την προσπάθεια διαγραφής μίας ιστορικής μνήμης, την “αγχωτική” ποιότητα του τόπου που δεν ξέρει ποιος είναι, και την απόρριψη και την εξόρυξη, όπως και τη μόνιμη διαμάχη επικράτησης σε σημεία. Τρεις ήταν οι ποιότητες του τόπου οι οποίες επικράτησαν: 1. Η κενότητα του χώρου, 2. Οι μεγάλες αντιφάσεις του τοπίου ανάμεσα στο σύγχρονο και το παλιό και 3. Η έλλειψη του ανθρώπινου στοιχείου ως περιπατητή και η πρωτοτυπία της ύπαρξης του κινούμενου σώματος χωρίς αυτοσκοπό στους χώρους της περιοχής.

Στόχοι

Το έργο, όπως είπαμε, ξεκινάει από τη στιγμή που ξεκινάει και η περιπλάνηση στον τόπο. Ο φυσικός χώρος λειτουργεί ως μέρος του έργου, αποτελεί και αυτός συστατικό στοιχείο της φόρμας του έργου δηλαδή καθώς, τη στιγμή που ξεκινάει η περιπλάνηση, το άτομο αλληλεπιδρά με το χώρο, χτίζει πρώτα μία σχέση με αυτόν και “παίζει” μαζί του. Ο φυσικός χώρος είναι το πρώτο υλικό σύστασης της

εικαστικής παρέμβασης, δεν είναι απλά μία περιοχή που φιλοξενεί ένα εικαστικό έργο, μετατρέπεται ο ίδιος σε ένα. Όπως είπαμε ένας από τους στόχους είναι η αποτύπωση της εμπειρίας αλλά παράλληλα και η εξοικείωση με το χώρο ευχόμενοι ότι με τους επαναληπτικούς περιπάτους στην περιοχή θα οδηγήσει την καλλιτέχνη, ερευνήτρια και, σε αυτήν την περίπτωση, κάτοικο στην επανοικειοποίηση του χώρου καθώς η σχέση με το περιβάλλον χτίζεται με το πέρασμα του χρόνου. Με την εξασφάλιση της αίσθησης της οικειότητας και ίσως της επανοικειοποίησης του τόπου, και βασικά τη μετατροπή του τοπίου σε τόπου και την ανάπτυξη περαιτέρω συναισθηματικών δεσμών με αυτήν, ευχόμεστε να οδηγηθούμε σε μία σχηματοποίηση ομάδας ανάμεσα σε ανθρώπους και χώρους, που ίσως να οδηγήσει σε μία εκδοχή της ύπαρξης της γειτονιάς, εφόσον η περιοχή είναι κατοικήσιμη, κάτι που μπορεί να ενισχύσει την αίσθηση της ασφάλειας, τις σχέσεις εμπιστοσύνης και αλληλεγγύης, όπως και την ατομική πρωτοβουλία αλλά και την αίσθηση της ομάδας μεταξύ κατοίκων, αλλά και μεταξύ κατοίκων-επισκεπτών και κατοίκων-εργαζόμενων.

Στις περιπλανήσεις της καλλιτέχνης/ερευνήτριας/κατοίκου, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, σημειώθηκε η έλλειψη του ανθρώπινου στοιχείου ως περιπατητή, οπότε ένας ακόμα στόχος της παρέμβασης αποτελεί τη δημιουργία περιπατητών στην περιοχή με απώτερο σκοπό την αντίσταση στις μορφές εξουσίας που παρουσιάζονται στο χώρο, στο επιβαλλόμενο ωράριο, στην αντρική κυριαρχία απέναντι στο γυναικείο σώμα, στις αφηγήσεις και φήμες που επικρατούν και καταστρέφουν τη λειτουργικότητα της περιοχής διαψεύδοντάς τες μέσω του περπατήματος και της διαδικασίας της οικειοποίησης. Επίσης, με αυτόν τον τρόπο, στόχος είναι ο “εξαναγκασμός” δημιουργίας δημόσιων χώρων αλλά και η αύξηση της επισκεψιμότητας στην περιοχή λόγω των δράσεων που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της εικαστικής παρέμβασης, αλλά και με τη δημιουργία αυτών των χώρων.

Ρόλος της καλλιτέχνης

Η καλλιτέχνη αφήνοντας αρχικά πίσω το ρόλο αυτό αναλαμβάνει το ρόλο της κατοίκου και αφήνοντας πίσω το ρόλο της ερευνήτριας, αναλαμβάνει το ρόλο της διαπαιτητριας/στοχαστριας, μόνο για να τους επαναπροσδιορίσει μέσα από τη διαδικασία του περπατήματος. Αφήνοντας πίσω προσωπικές προκαταλήψεις κάνει την απόπειρα επαναπροσδιορισμού της σχέσης της με τον χώρο, μπαίνοντας στη διαδικασία συμφιλίωσης με τα σκληρά χαρακτηριστικά του, αντιστρέφοντας το νόημα τους για την ίδια. Μετατρέποντας το αστικό πεδίο σε χώρο έκφρασης και χρησιμοποιώντας τα ίδια τα κτίρια ως αντικείμενο μελέτης και προβολής των συναισθημάτων της, εν τέλει τα τοποθετεί στο κεντρικό σημείο της καλλιτεχνικής δημιουργίας της. Επιλέγει να δημιουργήσει από την αρχή μία νέα εικόνα για τον τόπο κατοικίας της, και με το πλεονέκτημα της ιδιότητας του κατοίκου να “επιβάλλει” αυτήν την εικόνα της περιοχής, αν θέλετε, στην πόλη της Θεσσαλονίκης, τοποθετώντας την στον χάρτη που δημιούργησε. Σε αυτό το σημείο, πρέπει να αναφερθεί κάτι το οποίο θα αναλυθεί σε παρακάτω κεφάλαια. Οι δαιμονοποιημένες αφηγήσεις για την περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου και η ταυτοποίησή της ως εγκληματική και υποβαθμισμένη τείνει να δημιουργεί προκαταλήψεις σε σχέση με την ταυτότητα των κατοίκων της περιοχής. Η

ταυτότητα που έχει δοθεί στην περιοχή, δηλαδή, από εξωτερικούς παράγοντες, τείνει να επηρεάζει και να χαρακτηρίζει και την ταυτότητα των κατοίκων, με αποτέλεσμα να προκαλείται περιθωριοποίηση ή και λύπηση και υποτίμηση. Αυτό είναι κάτι που παρατηρήθηκε μέσα από την εθνογραφική προσέγγιση που ακολούθησε η καλλιτέχνη, αλλά και από τις συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν σε κατοίκους της περιοχής, οι οποίες θα αναλυθούν παρακάτω. Οπότε η εικόνα που αντιλαμβάνεται η καλλιτέχνη ότι επιβάλλεται από τα εξωτερικά στοιχεία (άλλους κάτοικους της περιοχής, επισκέπτες και μη) σε σχέση με την ταυτότητα του τόπου, που υποβοηθούν την υπολειπτικότητα της περιοχής, γίνεται μία προσπάθεια να αντιστραφεί και να λειτουργήσει ως μία ακόμα μορφή αντίστασης μετά από αυτής του περπατήματος και μέσω από αυτής. Μία άλλη εικόνα που εντοπίζει η καλλιτέχνη ότι επιβάλλεται στην περιοχή, είναι αυτή των σύγχρονων κτιρίων που ανήκουν σε μεγάλες επιχειρήσεις. Δεν επιβάλλεται τόσο η “φυσική” τους εικόνα, αλλά μάλλον αυτό που αντιπροσωπεύει αυτή. Λειτουργούν ως μία οντότητα ανεξάρτητη από την περιοχή και τις ποιότητες της, καθώς θεωρείται και από τους ίδιους υποβαθμισμένη, εκμεταλλευόμενα όμως τα σύγχρονα βιομηχανικά της χαρακτηριστικά που παραπέμπουν σε ευρωπαϊκές μεγαλοπόλεις (βλ. Βερολίνο, Λονδίνο), χωρίς να συντελούν με κάποιον τρόπο στην ενίσχυση της κοινότητας και στην ανάδειξη του τοπίου αλλά και του τόπου, προωθούν τη δική τους εικόνα χωρίς να υπάρχει κάποιο ουσιαστικό ενδιαφέρον για την άνθιση της περιοχής, παρά μόνο το προσωπικό οικονομικό.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, η καλλιτέχνη επιλέγει δύο τρόπους να τα αναδείξει. Με την καταγραφή μέσω βιντεοκάμερας μορφών συγκεκριμένων κτιρίων της περιοχής, αυτών των παλιών βιομηχανικών κτιρίων της περιοχής που κουβαλούν μία μνήμη, αυτών των κτιρίων που βρίσκονται σε κατάσταση “γιαπιών” και κουβαλούν μία μετέωρη προοπτική του παρελθόντος για το μέλλον και ενσωματώνουν την έννοια της κενότητας, και αυτών των εγκαταλελειμένων σύγχρονων κτιρίων που κουβαλούν την ελπίδα της αναβάθμισης αλλά αποτελούν σύμβολο της οικονομικής κατάστασης της χώρας. Αυτοί οι 3 τύποι κτιρίων έχουν το εξής κοινό χαρακτηριστικό: αποτελούνται από απλές, καθαρές, γραμμικές φόρμες, οι οποίες επιτρέπουν πάνω τους πιο εύκολα την προβολή εικόνων και ιδεών, και παρέχουν την αίσθηση της εκτόνωσης και της ελευθερίας ως έννοιες, αλλά και της ελευθερίας της έκφρασης αυτών των εικόνων. Το σημείο αυτό στο οποίο αναδύονται αυτές οι 3 μορφές είναι και το σημείο όπου οι 3 ποιότητες του χρόνου, του παρελθόντος (βιομηχανικά κτίρια), του παρόντος (γιαπιά) και του μέλλοντος (σύγχρονα εγκαταλελειμένα), αναδύονται σε μία ολότητα, στη γέννηση του εικαστικού έργου και της ανάγκης για συνομιλία.

Η καλλιτέχνη λοιπόν βιντεογραφεί τέτοιου είδους κτίρια, ως ένα είδος συνομιλίας με τον τόπο, και στη συνέχεια σκοπός είναι να τοποθετηθούν στον διαδικτυακό χώρο, σε σημεία διαφορετικά από εκεί που βρίσκονται στην πραγματικότητα, και συγκεκριμένα τοποθετούνται σε σημεία όπου εντοπίζονται άλλα κτίρια, κτίρια όπως αυτά που αναφέρθηκαν παραπάνω, σύγχρονης αρχιτεκτονικής που εκπροσωπούν το επιχειρηματικό πρόσωπο του τόπου. Έτσι η καλλιτέχνη καταφέρνει να επαναπροσδιορίσει το τοπίο του τόπου, αναδιαμόρφωντάς το με σκοπό την ανάδειξη της πρωτογενούς μορφής του τοπίου και την ανάγκη συντήρησης και την επαναχρησιμοποίηση αυτών των κτιρίων, και

όχι την αντικατάστασή τους από νέα. Αφαιρεί τα σημεία που βρίσκει ότι παρεμβάινουν στην ομοιομορφία του τοπίου και τα κοινωνικά υποκείμενα που αρνούνται να ενσωματωθούν και να αναγνωρίσουν την κοινότητα της Νέας Δυτικής Εισόδου. Τελικός στόχος είναι μία προσπάθεια επαναπροσδιορισμού της ταυτότητας του τόπου μέσα από την ανάδειξη των θετικών της μορφών. Ο κύριος ρόλος της καλλιτέχνης όμως είναι να καταφέρει να τοποθετήσει τους ίδιους τους συμμετέχοντες στο ρόλο των καλλιτεχνών/δημιουργών.

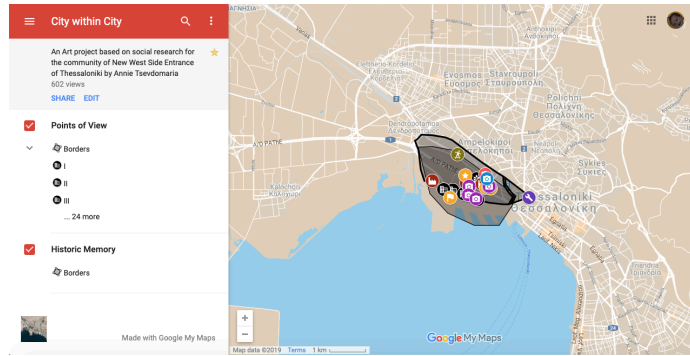
Μέσο

Ο τρόπος με τον οποίον επιτυγχάνονται τα παραπάνω ξεκινάει όπως είπαμε από το περπάτημα. Οι πρακτικές είναι 3: α. Περπάτημα/εξερεύνηση/στοχασμός, β. Συνομιλία με το περιβάλλον/συνομιλία με τα άτομα και καταγραφή αυτών, γ. Τοποθέτηση/ Αφητηρία συνομιλίας.

Βίντεο

Το περπάτημα και η περιπλάνηση είναι ένα εργαλείο συνοδεύει την καλλιτέχνη καθ' όλη τη διάρκεια της δημιουργικής της διαδικασίας. Ένα άλλο μέσο όμως που προστίθεται εδώ είναι αυτό της βιντεοκάμερας. Η καλλιτέχνη επιλέγει για κυρίαρχο μέσο αυτό της βιντεοκάμερας καθώς, σε ένα πρώτο επίπεδο είναι εξοικειωμένη με αυτό, αφού η πρωταρχική της ιδιότητα ριζίζεται σε αυτής της φωτογράφου και βιντεογράφου, και σε ένα δεύτερο επίπεδο γιατί σκοπός είναι εδώ η ανάδειξη ενός πραγματικού τοπίου αλλά επεξεργασμένου μέσα από τη δική της οπτική και συναισθηματική προσέγγιση και όχι μέσω σκίτσων. Εξάλλου το μέσο της κάμερας αντιπροσωπεύει την τεχνολογική ανάπτυξη, η οποία έγινε παράλληλα με τη βιομηχανική ανάπτυξη, άρα βρίσκεται σε αρμονία με τον χωροχρόνο της περιοχής. Η καταγραφή μέσω της βιντεοκάμερας τείνει να είναι πιο άμεση, χωρίς να σημαίνει ότι αποδίδει πιστά την πραγματικότητα που βλέπει. Ο φακός αποδίδει πάντα μία αλλοιωμένη πλευρά της πραγματικότητας. Μόνο και μόνο η διαδικασία της πορείας του φωτός μέσα από ένα σώμα υπονοεί αλλαγή, και το αποτύπωμα μίας εικόνας παραμένει αποτύπωμα και όχι πραγματικότητα. Επιπροσθέτως, η χρήση μίας ογκώδους βιντεοκάμερας και ενός αντικειμένου που μπορεί να φαίνεται μεγάλης αξίας (που στην περίπτωση μας δεν είναι αλλά κάποιος μπορεί να το αντιληφθεί έτσι), στους χώρους της Νέας Δυτικής Εισόδου όπου αναφέρεται αυτή η εγκληματικότητα χαρακτηρίζεται ως επίφοβη, και αποτελεί ένα είδος πειράματος για την καλλιτέχνη αλλά και απομυθοποίησης της φήμης της περιοχής, όπως και ακόμα μία μορφή αντίστασης στους τρόπους χρήσης του δημόσιου χώρου και στους τρόπους διαχείρισής του. Τέλος, η χρήση της βιντεοκάμερας θέτει ένα ακόμα ερώτημα: Αν με αυτόν τον τρόπο η καλλιτέχνη, με την παρατήρηση του χώρου, μέσω ενός φακού αποτελεί το άλλο μέρος μίας σχέσης εξουσίας.

Google Maps

Οι χάρτες Google είναι μια υπηρεσία διαδικτυακής χαρτογράφησης και ένα πολυεργαλείο που αναπτύχθηκε από την Google. Προσφέρει δορυφορικές εικόνες, αεροφωτογραφίες, χάρτες δρόμων, πανοραμική θέα 360 μοιρών σε δρόμους (Street View), συνθήκες κυκλοφορίας σε πραγματικό χρόνο και σχεδιασμό διαδρομών για περπάτημα, ποδήλατο, αυτοκίνητο ή για τα μέσα μαζικής μεταφοράς.

Το επόμενο στάδιο αφορά την τοποθέτηση του στον χάρτη που μας οδηγεί στο επόμενο μέσο, στη δυνατότητα δημιουργίας ψηφιακών χαρτών που προσφέρει η παγκοσμίως γνωστή διαδικτυακή εταιρία Google. Η Google Maps προσφέρει την επιλογή σε οποιονδήποτε θέλει να δημιουργήσει χάρτες και να τους εξατομικεύσει σε ένα ειδικά διαμορφωμένο περιβάλλον που είναι ίδιο με τους συμβατικούς χάρτες που προσφέρει η Google. Μέσω αυτού, εντοπίστηκε η περιοχή, οριοθετήθηκε και εντοπίστηκαν τα σημεία και τα κτίρια πάνω στα οποία τοποθετήθηκαν τα κτίρια που βιντεοσκοπήθηκαν αντικαθιστώντας τα έτσι και αναδιαμορφώνοντας το τοπίο. Έγινε το πρώτο βήμα για τη δημιουργία της πόλης μέσα στην πόλη. Ο χάρτης ονοματίστηκε και σχεδιάστηκε το πρώτο layer, η πρώτη “φλούδα” της περιοχής. Αυτό αποτελεί το πρώτο σκέλος της παρεμβατικής διαδικασίας, η πρώτη συνομιλήτρια κούνησε τη σημαία για την αφετηρία μίας συζήτησης.

QR Codes

Το δεύτερο σκέλος, το σκέλος της επικοινωνίας αυτής της συζήτησης, πραγματοποιήθηκε με τη βοήθεια των QR Codes, κάτι που μας οδηγεί στο τρίτο μέσο και εργαλείο πραγματοποίησης της εικαστικής παρέμβασης. Οι κωδικοί QR (συντομογραφία από τον Quick Response Code) είναι το σήμα για έναν τύπο γραμμικού κώδικα matrix (μήτρας), ή δυσδιάστατο barcode, που σχεδιάστηκε για πρώτη φορά το 1994 για την αυτοκινητοβιομηχανία στην Ιαπωνία. Ένα barcode (γραμμωτός κώδικας) είναι μια οπτική ετικέτα αναγνώσιμη από το μηχάνημα που περιέχει πληροφορίες σχετικά με το στοιχείο στο οποίο είναι συνδεδεμένο. Στην πράξη, τα QR Codes περιέχουν συχνά δεδομένα για έναν εντοπιστή, αναγνωριστικό μέσο ή ιχνηλάτη που παραπέμπει σε έναν ιστότοπο ή μια εφαρμογή. Ένα QR Code μπορεί να χρησιμοποιηθεί τέσσερις τυποποιημένες λειτουργίες κωδικοποίησης

(αριθμητική, αλφαριθμητική, byte/ δυαδική και kanji) για την αποτελεσματική αποθήκευση δεδομένων. Το σύστημα των QR Codes έγινε δημοφιλές εκτός της αυτοκινητοβιομηχανίας λόγω της γρήγορης ανάγνωσης και της μεγαλύτερης χωρητικότητας αποθήκευσης σε σύγκριση με τους τυποποιημένους γραμμικούς κώδικες UPC. Οι εφαρμογές περιλαμβάνουν την παρακολούθηση προϊόντων, την ταυτοποίηση στοιχείων, την παρακολούθηση του χρόνου, τη διαχείριση εγγράφων κ.ο.κ.⁷²

Ένα QR Code αποτελείται από μαύρα τετράγωνα διατεταγμένα με τη σειρά τους σε ένα τετράγωνο πλέγμα σε λευκό φόντο, τα οποία μπορούν να διαβαστούν από μια συσκευή απεικόνισης, όπως μια κάμερα, και να υποβληθούν σε επεξεργασία χρησιμοποιώντας το πρόγραμμα Reed-Solomon για τη διόρθωση λάθους μέχρις ότου η εικόνα να μπορέσει να ερμηνευτεί καταλλήλως. Στη συνέχεια, τα απαιτούμενα δεδομένα εξάγονται από μοτίβα που υπάρχουν τόσο σε οριζόντια όσο και σε κάθετα στοιχεία της εικόνας.

Τα QR Codes χρησιμοποιούνται πλέον σε ένα πολύ ευρύτερο πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων τόσο των εφαρμογών διαφήμισης όσο και των εφαρμογών που προσανατολίζονται στην ευκολία χρήσης και απευθύνονται σε χρήστες κινητών τηλεφώνων. Τα QR Codes συνηθίζεται να χρησιμοποιούνται στη διαφήμιση των καταναλωτών. Συνήθως, ένα smartphone χρησιμοποιείται ως σαρωτής των QR Codes, μέσω της χρήσης της κάμερας και μετατρέποντας τον σε κάποια χρήσιμη μορφή (όπως μία τυπική διεύθυνση URL για έναν ιστότοπο, παρακάμπτοντας έτσι την ανάγκη ενός χρήστη να το πληκτρολογήσει ή να χάσει χρόνο αναζητώντας το σε ένα πρόγραμμα περιήγησης ιστού). Το QR Code έχει γίνει επίκεντρο της διαφήμισης, καθώς παρέχει έναν τρόπο πρόσβασης στην ιστοσελίδα μίας π.χ. επιχείρησης πιο γρήγορα από ό,τι εισάγοντας χειροκίνητα μία διεύθυνση URL. Πέρα από την απλή ευκολία προς τον καταναλωτή, η σημασία αυτής της δυνατότητας είναι ότι αυξάνει το “ποσοστό μετατροπής”: την πιθανότητα η επαφή με τη διαφήμιση να μετατραπεί σε πώληση. Επικεντρώνεται στην προώθηση περιεχομένου με μικρή καθυστέρηση ή προσπάθεια, μεταφέροντας αμέσως τον θεατή στον ιστότοπο του διαφημιζόμενου, όπου μια μεγαλύτερη και πιο στοχευμένη προώθηση πωλήσεων μπορεί να χάσει το ενδιαφέρον του θεατή.

Αν και αρχικά χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση εξαρτημάτων στην κατασκευή οχημάτων, οι κωδικοί QR εφαρμόζονται σε ένα πολύ ευρύτερο φάσμα. Αυτά περιλαμβάνουν την διαφήμιση, την έκδοση εισιτηρίων για ψυχαγωγία και μεταφορά, το μάρκετινγκ προϊόντων και πιστών πελατών και την επισήμανση προϊόντων εντός καταστήματος.⁷³

72

Furht, Borko, 2011, Handbook of Augmented Reality, Springer, New York.

73

Furht, Borko, 2011, Handbook of Augmented Reality, Springer, New York.

Στην περίπτωση της εικαστικής παρέμβασης με τίτλο City Within City, τα QR Codes χρησιμοποιήθηκαν ως εξής: Τα βίντεο που παρήχθησαν, μετά την επεξεργασία τους (εικόνας και ήχου) τοποθετήθηκαν στην διαδικτυακή πλατφόρμα του Youtube⁷⁴, και με τη σειρά τους τα link που δημιουργήθηκαν τοποθετήθηκαν μέσω μίας διαδικτυακής εφαρμογής δημιουργίας Γρήγορης Απόκρισης Κωδικών, σε QR Codes.

Στη συνέχεια, τα παραπάνω QR Codes, τυπώθηκαν σε αυτοκόλλητο από βινύλιο, και τοποθετήθηκαν στην περιοχή πάνω στα αντίστοιχα κτίρια που είχαν ήδη τοποθετηθεί στον διαδικτυακό χάρτη City within City, μετατρέποντας αυτόματα τον διαδικτυακό χάρτη σε “φυσικό χάρτη” ή τη διαδικτυακή εμπειρία σε πραγματική εμπειρία. Η πόλη του City within City σε ένα εννοιολογικό επίπεδο γίνεται πραγματική. Ακόμη και ο τρόπος με τον οποίο κωδικοποιείται το QR Code, η μορφή δηλαδή που παίρνει με τα πάτερν που σχηματίζει παραπέμπει σε χάρτη, και ίσως να είναι και η μορφή ενός χάρτη με την έννοια της τοποθέτησης, ή τουλάχιστον ενός στοιχείου ενός χάρτη. Στην ουσία δίνει οδηγίες, ακολουθεί μία διαδρομή για να σε μεταφέρει σε έναν προορισμό.

Τα QR Codes στη συγκεκριμένη εικαστική παρέμβαση λειτουργούν με έναν τρόπο έτσι ώστε να βάλουν το χρήστη/θεατή να διαδράσει με το έργο για να καταφέρει να το δει, με δύο τρόπους. Ο πρώτος είναι με την περιπατητική διαδικασία που θα εξωθηθεί να κάνει για να εντοπίσει τα QR Codes που είναι τοποθετημένα στην περιοχή, και ο δεύτερος είναι η κίνηση που θα κάνει με το κινητό του για να σκανάρει τα QR Codes και αντιγράψει το έργο/παρέμβαση στο χώρο. Αυτό αποτελεί και ένα είδος παιχνιδιού, ένα είδος κυνηγιού, στο οποίο ο δράστης δεν είναι υποχρεωμένος να ακολουθήσει μία συγκεκριμένη διαδρομή, ή ούτε καν να εντοπίσει όντως τα QR Codes που έχουν τοποθετηθεί από την καλλιτέχνη αλλά λειτουργεί ως κίνητρο διάσχισης των δρόμων της περιοχής και της βίωσης του τόπου και της αφετηρίας του της σχέσης με αυτόν. Στην κατοχή του ο συμμετέχων έχει ένα ακόμη QR Code το οποίο δημιουργήθηκε για να τοποθετηθεί εκεί το link ενός ιστοχώρου ειδικά σχεδιασμένου για το City within City, και αποτελεί το βασικό μέρος της εικαστικής παρέμβασης.

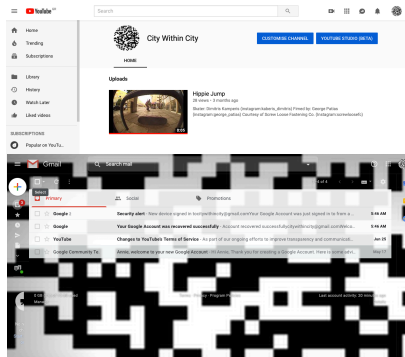
Εδώ να σημειώσουμε ότι η τοποθέτηση των QR Codes στην περιοχή, και η σάρωσή τους, και κατ’ επέκταση η σάρωση του τόπου αποτελεί μία μορφή επιβολής της εξουσίας σε αυτήν της επιτήρησης. Είναι ενδιαφέρον ότι μέσω καλλιτεχνικών πρακτικών, που στόχο έχουν την ενδυνάμωση μίας κοινότητας, προκύπτει η δημιουργία σχέσεων εξουσίας επιβεβαιώνοντας τη θεωρία που αναπτύξαμε παραπάνω με έναν παράδοξο τρόπο.

Αυτός ο ιστοχώρος με τον ομόνυμο τίτλο (City within City), δημιουργείται μέσω της βοήθειας του Facebook.

Ο χρήστης με την παραπομπή του εκεί έχει πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες σε σχέση με την εικαστική παρέμβαση, από την περιγραφή και τις θεωρητικές της καταβολές μέχρι και τις οδηγίες χρήσεις του διαδραστικού χάρτη. Θα γίνει περαιτέρω ανάλυση σχετικά με τη χρήση της σελίδας στο Facebook, παρακάτω.

Youtube

Το Youtube είναι ένας ιστοχώρος κοινής χρήσης βίντεο. Το Youtube επιτρέπει στους χρήστες να ανεβάζουν, να προβάλλουν, να μοιράζονται, να προσθέτουν σε playlist, να αναφέρουν, να σχολιάζουν βίντεο και να εγγραφούν σε άλλους χρήστες. Προσφέρει μία μεγάλη ποικιλία βίντεο. Το διαθέσιμο περιεχόμενο περιλαμβάνει βίντεο κλιπ, κλιπ τηλεοπτικών εκπομπών, ταινίες μικρού μήκους και ντοκιμαντέρ, ηχογραφήσεις, live streaming και άλλο περιεχόμενο, όπως βίντεο blogging και εκπαιδευτικά βίντεο. Το μεγαλύτερο μέρος του περιεχομένου στο YouTube επεξεργάζεται από άτομα, αλλά οι εταιρίες μέσω μαζικής ενημέρωσης, όπως το CBS, το BBC, το Vevo και το Hulu, προσφέρουν μέρος του υλικού τους μέσω του Youtube σε ένα πλαίσιο προγράμματος συνεργασίας που τους παρέχει. Οι μη εγγεγραμμένοι χρήστες μπορούν μόνο να παρακολουθήσουν βίντεο στον ιστότοπο, ενώ οι εγγεγραμμένοι χρήστες επιτρέπεται να ανεβάζουν απεριόριστο αριθμό βίντεο και να προσθέτουν σχόλια σε βίντεο. Τα βίντεο που θεωρούνται δυνητικά ακτάλληλα είναι διαθέσιμα μόνο σε εγγεγραμμένους χρήστες που βεβαιώνουν ότι είναι τουλάχιστον 18 χρονών.

Το κανάλι αυτό δημιουργήθηκε με σκοπό την τοποθέτηση εκεί των βίντεο σχετικά με την εικαστική παρέμβαση. Για τις ανάγκες δημιουργίας αυτού του καναλιού ήταν αναγκαία και η δημιουργία ενός ηλεκτρονικού προφίλ αλληλογραφίας (e-mail) μέσω της Google Mail (Gmail), το οποίο παράλληλα χρησιμοποιείται και σαν χώρος επικοινωνίας μεταξύ της καλλιτέχνης και των υπόλοιπων συμμετεχόντων/δημιουργών.

Facebook

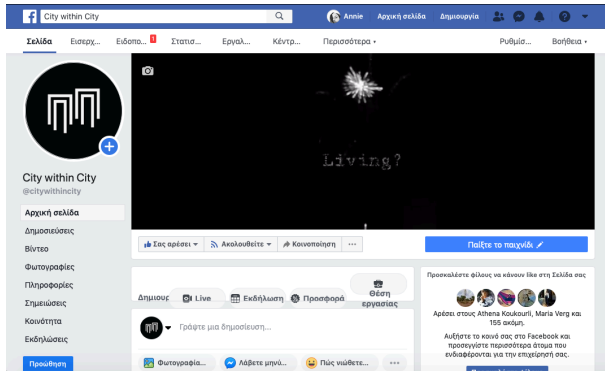
Το Facebook είναι μία αμερικάνικη εταιρία διαδικτυακών κοινωνικών μέσων. Η υπηρεσία του Facebook μπορεί να προσπελαστεί από συσκευές με τη σύνδεσή τους στο Internet, όπως μέσω προσωπικών υπολογιστών, tablet και smartphone. Μετά την εγγραφή, οι χρήστες μπορούν να δημιουργήσουν ένα προσαρμοσμένο προφίλ αποκαλύπτοντας πληροφορίες για τον εαυτό τους. Μπορούν να δημοσιεύουν κείμενο, φωτογραφίες και πολυμέσα, τα οποία θα μοιράζονται με οποιονδήποτε άλλο χρήστη που έχει συμφωνήσει να είναι "φίλος" του. Οι χρήστες μπορούν επίσης

να χρησιμοποιούν διάφορες ενσωματωμένες εφαρμογές, να συμμετέχουν σε ομάδες κοινού ενδιαφέροντος και να λαμβάνουν ειδοποιήσεις σχετικά με τις δραστηριότητες των φίλων τους.

Το Facebook ήταν το πρώτο κοινωνικό δίκτυο που συνδέει δισεκατομμύρια ανθρώπους. Η κοινωνική δικτύωση επιτρέπει στους ανθρώπους να μένουν σε επαφή με φίλους, συγγενείς και γνωστούς, οπουδήποτε κι αν βρίσκονται στον κόσμο. Μπορεί να επανασυνδέσει χαμένα μέλη της οικογένειας και τους φίλους. Επιτρέπει στους χρήστες να ανταλλάσσουν ιδέες και να ενημερώνονται. Συνενώνει ανθρώπους με κοινά συμφέροντα και/ή πεποιθήσεις.

Το Facebook άλλαξε τον τρόπο επικοινωνίας των ανθρώπων. Πρόκειται για μια πλατφόρμα δημοσίευσης που επιτρέπει στους χρήστες να μοιράζονται

περιεχόμενο με άλλους, ενδεχομένως σε παγκόσμια κλίμακα. Το Facebook επιτρέπει στους ανθρώπους να συμμετέχουν σε μια ατμόσφαιρα με τη διάθεση του “πέρα από το φράγμα της αυλής μας γειτονιάς”, παρά την πραγματική απόσταση. Το Facebook σημειώνει 2.3 δισεκατομμύρια χρήστες.

Διαμόρφωση περιβάλλοντος ιστοσελίδας Facebook

Μέσω του Facebook δίνεται η δυνατότητα δημιουργίας ενός περιβάλλοντος που να φιλοξενεί την εικαστική παρέμβαση. Η ιστοσελίδα (www.facebook.com/citywithincity) όμως δεν αποτελεί απλά χώρο φιλοξενίας, είναι το ίδιο το έργο, ή τουλάχιστον ένα στάδιο αυτού.

Ο χώρος αυτός δημιουργήθηκε με σκοπό την ενίσχυση της αλληλεπίδρασης μεταξύ θεατή και δημιουργού, μεταξύ θεατή και χώρου και την ενίσχυση της δημιουργίας μίας σχέσης. Βοηθάει επίσης στην ενίσχυση της αίσθησης της οικειοποίησης του χώρου της Νέας Δυτικής Εισόδου. Και αυτό επιτυγχάνεται με τους εξής τρόπους: Με το που θα παραπεμφθεί ο χρήστης, μέσω της χρήσης του κινητού που να σκανάρει το QRCode, στο ιστοχώρο του CitywithinCity του δίνεται η δυνατότητα να παρέμβει και αυτός στον χώρο της περιοχής με έναν εικαστικό τρόπο.

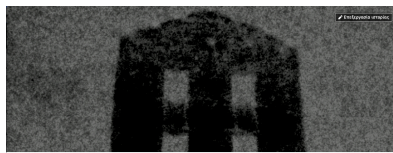
Αρχικά, του δίνεται η δυνατότητα σχολιάσει δημόσια στην αρχική σελίδα του ιστοχώρου της περιοχής, ο,τιδήποτε αυτός ή αυτή θελήσει σχετικά με τη Νέα Δυτική Είσοδο, την περιπλάνησή του εκεί ή την εικαστική παρέμβαση της καλλιτέχνης και τα βίντεο που έχει δει μέχρι στιγμής (ή και όχι) μέσω των τοποθετημένων QRCode.

Στον χρήση προσφέρεται επίσης η δυνατότητα πάτημα ενός κουμπιού που λέγεται “Παίξε το παιχνίδι” να παραπεφθεί στον διαδραστικό ψυχογεωγραφικό χάρτη που σχεδιάστηκε με τη χρήση των Google Maps.

Παίξε το παιχνίδι

με το

Με αυτόν τον τρόπο, ακόμα και αν δεν ακολουθήσει την προκαθορισμένη διαδρομή για να εντοπίσει τα QRcodes που έχουν ήδη τοποθετηθεί στα κτίρια, μπορεί να τα εντοπίσει και να βρεθεί σε εκείνα τα σημεία μέσω άλλων διαδρομών που θα δημιουργήσει ο ίδιος, ή ακολουθώντας την προκαθορισμένη διαδρομή διασφαλίζοντας τον επαναπροσανατολισμό, αλλά βγαίνοντας έτσι από το derive. Επίσης ακόμα και αν δε θελήσει να βρεθεί σε εκείνα τα σημεία έχει τη δυνατότητα να παρακαλουθήσει είναι τοποθετημένα τα βίντεο, αφού και στον ψηφιακό

επίσης και άλλα δύο πολύ Το ένα είναι η παρουσίαση του σημειώνει της στόχους της παρέμβασης

Στον ιστοχώρο συμπεριλαμβάνονται σημαντικά στοιχεία περιγραφή και έργου που μερικούς από τους εικαστικής

City within City
 CITY WITHIN CITY · ΠΟΛΙΤΗΣ, 6 ΜΑΡΤΙΟΥ 2019

City within City
 CITY WITHIN CITY · ΠΟΛΙΤΗΣ, 6 ΜΑΡΤΙΟΥ 2019

Το σπορέλι με τίτλο City within City, αποτελεί το αποτέλεσμα και την καλλιτεχνική παρέμβαση της Άννης Τρέβαντα με το σέτ της κρουαζιέρας ναυτικού, αλάτι που παραπλέει στο νερό και της Ελισαβέτας της Κρούας που σπείρει με τίτλο Φωκωμένοι Κίτρινοι Κοινοκράτες και Τζαζ (Πανεπιστήμιο Αγίας & Θεσσαλονίκης Αγίας Θεσσαλονίκης).

Αποκλιθεί από τον παραγωγή μιας σειράς από βίντεο που απεικονίζουν κτίρια της πόλης με ανακεντρωμένη προσοχή και χωρίς σκιά που αποτυπώνονται τον άσπρο του "αυτάνομα" και της "αυτονομίας", που φέρουν από ανακεντρωμένη με βάση τις δυνατότητες του "Πολιτή" της ίδιας σειράς. Εξαιτίας η ανακεντρωμένη βίντεο προβάλλεται ως 01.00.00, το οποίο προβάλλεται με το σέτ που σε κεντρικό σημείο της οροσειράς της Ελισαβέτας του αεροπλάνου "01.00.00". Λογιστικά, με στόχο την διατήρηση σε προσωποεικόπηση παράλληλα με το σπορέλι, η οποία θα τους δίνει σε δύο οριζόντιες γραμμές την "αυτονομία" και την ανακεντρωμένη προσοχή σε ένα ανακεντρωμένο στο "αυτάνομα" του "αυτάνομα" της παραγωγής της Άννης Τρέβαντα.

Η καλλιτέχνης, έρχεται και την ιδέα του αεροπλάνου της πόλης, παραπλέει με βάση τον τρόπο που οι άνθρωποι κινούνται από ένα σημείο στο άλλο, κτίρια τα οποία ένα αυτονομία του αεροπλάνου της πόλης, έτσι τα κτίρια η διαφορά από τους που της ίδιας σειράς, υποδηλώνοντας, το, με από ένα της οριζόντιας παραπλέει, προβάλλονται και του/της διατήρηση με βάση το 01.00.00.

Η καλλιτέχνης, έρχεται και την ιδέα του αεροπλάνου της πόλης, παραπλέει με βάση τον τρόπο που οι άνθρωποι κινούνται από ένα σημείο στο άλλο, κτίρια τα οποία ένα αυτονομία του αεροπλάνου της πόλης, έτσι τα κτίρια η διαφορά από τους που της ίδιας σειράς, υποδηλώνοντας, το, με από ένα της οριζόντιας παραπλέει, προβάλλονται και του/της διατήρηση με βάση το 01.00.00.

Σε μεταγενέστερο στάδιο η ιδέα αυτή έχει διαδοθεί στην κρουαζιέρα της Άννης Τρέβαντα και στην κρουαζιέρα της Ελισαβέτας της Κρούας, με τον τίτλο "01.00.00".

Εξαιτίας είναι η ανακεντρωμένη προσοχή της Άννης Τρέβαντα με τον σπορέλι που της πόλης και η ανακεντρωμένη προσοχή της Ελισαβέτας της Κρούας.

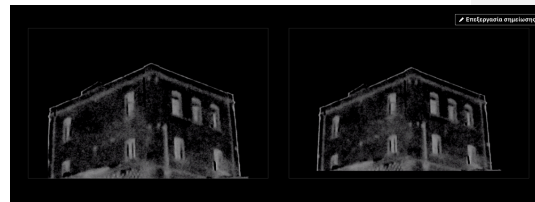
Contribute to our City within City with your comment in any format.
 You only have to push the button. It might inspire you.

Όπως επίσης, και το πιο σημαντικό, περιέχει της οδηγίες χρήσεις του ιστοχώρου και του χάρτη, του πως δηλαδή “παίζεται το παιχνίδι”.

Στον χρήστη δίνονται δύο επιλογές. Η πρώτη είναι: 1. Να κάνει μία περιπατητική πορεία στην περιοχή, 2. Να συγκεντρώσει υλικό είτε σε μορφή βίντεο, είτε σε μορφή ήχου, είτε σε μορφή φωτογραφίας, είτε σε μορφή κειμένου ή σκίτσου και ζωγραφιάς από την περιοχή και τα στοιχεία που του κέρρισαν την προσοχή κατά τη διάρκεια της περιπλάνησής του, 3. Μπορεί να σκανάρει το QRCode του ιστοχώρου που του δόθηκε σε μορφή κάρτας για να έχει πρόσβαση στην ιστοσελίδα είτε να πληκτρολογήσει κατευθείαν το link της ιστοσελίδας (www.facebook.com/citywithincity), 4. Αν δεν έχει ήδη εντοπίσει και δει τα QRCode με τους βιντεοχώρους, μπορεί να πατήσει το κουμπί “Παίξτε το παιχνίδι” και να μεταφερθεί στον χάρτη, όπου είναι εμφανή έτσι ώστε, αν θέλει, να εμπνευστεί, 5. Μπορεί να “ποστάρει” στην αρχική σελίδα του CitywithinCity το υλικό που συγκεντρώσε από την περιπλάνησή του, 6. Μπορεί να σημειώσει τα σημεία στα οποία θέλει να τοποθετηθεί το υλικό του στον χάρτη, 7. Να επιβεβαιώσει ότι μετά από λίγο το υλικό του έχει τοποθετηθεί στον χάρτη και 8. Να τον μοιραστεί στο δικό του προσωπικό προφίλ.

Η δεύτερη επιλογή είναι: 1. Να κάνει μία περιπατητική πορεία στην περιοχή, 2. Να συγκεντρώσει υλικό είτε σε μορφή βίντεο, είτε σε μορφή ήχου, είτε σε μορφή φωτογραφίας, είτε σε μορφή κειμένου ή σκίτσου και ζωγραφιάς από την περιοχή και τα στοιχεία που του κέρρισαν την προσοχή κατά τη διάρκεια της περιπλάνησής του, 3. Μπορεί να σκανάρει το QRCode του ιστοχώρου που του δόθηκε σε μορφή κάρτας για να έχει πρόσβαση στην ιστοσελίδα είτε να πληκτρολογήσει κατευθείαν το link της ιστοσελίδας (www.facebook.com/citywithincity), 4. Αν δεν έχει ήδη εντοπίσει και δει τα QRCode με τους βιντεοχώρους, μπορεί να πατήσει το κουμπί “Παίξτε το παιχνίδι” και να μεταφερθεί στον χάρτη, όπου είναι εμφανή έτσι ώστε, αν θέλει, να εμπνευστεί, 5. Μπορεί να στείλει σε προσωπικό μήνυμα την ηλεκτρονική διεύθυνση της αλληλογραφίας του (e-mail), 6. Με αυτόν τον τρόπο ο admin του χάρτη (δηλ. η καλλιτέχίδα) του παρέχει την πρόσβαση στον ψηφιακό ψυχογεωγραφικό χάρτη στο Google Maps, 7. Με αυτόν τον τρόπο έχει άμεση πρόσβαση στον χάρτη και την επεξεργασία του και μπορεί ο ίδιος να τοποθετήσει

Game Instructions

● CITY WITHIN CITY · ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ ΜΑΡΤΙΟΣ 2019 · 1 ΛΕΠΤΟ · ΑΝΑΒΑΤΗΡΑΣ 38 ΒΟΘΡΟ

Option 2

1. Take a walk at our area
2. Take a video or a photo, or even take a good look of the landscape
3. Scan QRCode→ Enter the Facebook site
4. Push the Button and get inspired
5. Send us in a private message your e-mail address
6. We will give you access to edit the map
7. You can immediately post your content at the map
8. Share it!

Game Instructions

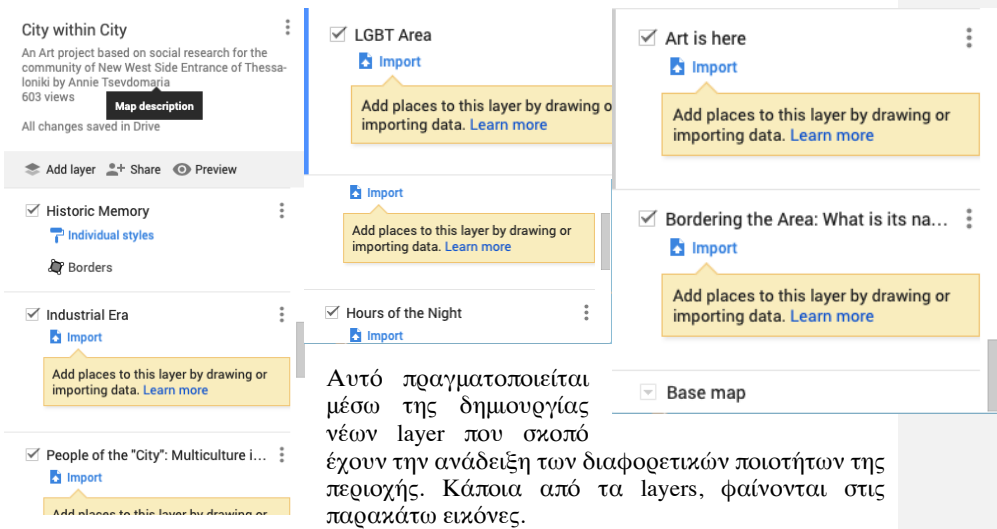
Option 1

1. Take a walk at our area
2. Take a video or a photo, or even take a good look of the landscape
3. Scan QRCode→ Enter the Facebook site
4. Push the Button and get inspired
5. Post your video, photo, text or comment
6. Don't forget to mention the spot you want your material to appear
7. Check a bit later the map to see if it's added!
8. Share it!

το υλικό/εμπειρία/βιώματά του και στα σημεία που θέλει, 8. Μπορεί πλέον να το μοιραστεί στο δικό του προσωπικό προφίλ.

Το πραγματικό CitywithinCity

Με αυτές τις πρακτικές συμβαίνουν τα εξής: Αρχικά ενισχύεται η αίσθηση και η έννοια της συμμετοχικότητας. Ο θεατής δεν είναι απλά ένας θεατής αλλά παίζει εξίσου σημαντικό ρόλο με όλα τα άλλα στοιχεία του έργου, όπως και με το ρόλο της καλλιτέχνης/δημιουργού. Στην πραγματικότητα μετατρέπεται από θεατής σε καλλιτέχνη/δημιουργό. Αυτό είναι σημαντικό έτσι ώστε το άτομο που συμμετέχει να μην αισθάνεται απλά ότι χρησιμοποιείται ή καθοδηγείται από το έργο και το καλλιτέχνη, αλλά με τη βοήθεια της αρχικής καλλιτέχνης/δημιουργού, να γίνει μέρος αυτού του έργου αλλά και να δημιουργήσει κομμάτι αυτού του έργου, να είναι μέρος του κόσμου που δημιουργείται, ενεργός κάτοικος και επισκέπτης της πόλης που επισκέπτεται. Στην πραγματικότητα χωρίς τα άτομα που παίρνουν μέρος σε αυτές τις δράσεις η ύπαρξη του έργου δεν έχει κανένα νόημα. Η καλλιτέχνης δημιούργησε τον χάρτη, τα QR Codes, τα βίντεο, τους ιστοχώρους (Facebook, Youtube, Gmail, Gmaps), ως επαυξημένους χώρους ελεύθερης δημιουργίας και έκφρασης της συγκεκριμένης κοινότητας. Παράλληλα ο χάρτης λειτουργεί ως αρχείο καταγραφής και μαρτυρίας πραγματικών καταστάσεων που συμβαίνουν στην περιοχή, τη δημιουργία νέων, με τους περιπάτους στον τόπο, αλλά και τη δυναμική δημιουργία νέων καταστάσεων στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου. Ο χάρτης με τη δημιουργία layers, “φλοιών”, δίνει τη δυνατότητα αποθήκευσης και τοποθέτησης διαφόρων τύπου δεδομένων για την περιοχή. Ξεκινώντας με ένα απλό Point of View (Προσωπική οπτική γωνία του καθενός), έτσι ώστε να ερεθίσει την αλληλεπίδραση μεταξύ χώρου και ατόμων και μεταξύ των ίδιων των ατόμων στην περιοχή, να επαναπροσδιορίσει τη σχέση των ατόμων με τον χώρο, έτσι όπως έκανε και με την καλλιτέχνης, άρα ίσως δίνεται με αυτόν τον τρόπο και μία ευκαιρία επαναπροσδιορισμού της ταυτότητας της πόλης. Για να επιτευχθεί, όμως, αυτό η συμμετοχή πρέπει να είναι μεγάλη και το χρονικό διάστημα επίσης εκτεταμένο.

Αυτό πραγματοποιείται μέσω της δημιουργίας νέων layer που σκοπό έχουν την ανάδειξη των διαφορετικών ποιτήτων της περιοχής. Κάποια από τα layers, φαίνονται στις παρακάτω εικόνες.

Τα layers που δημιουργήθηκαν δεν είναι τυχαία. Πρόκειται για ποιότητες του χώρου που αναδείχτηκαν μέσω της συγκεκριμένης μελέτης που διεξήχθη, οι οποίες αρχικά ξεκινούν με τα άτομα και τις διαφορετικές προσεγγίσεις που έχουν για τον χώρο (POV- αγγίζοντας και έννοιες που προκύπτουν από τη φαινομενολογία, τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για αυτήν την μελέτη), καταγράφοντας τα βιώματά τους και τη συναισθηματική και ψυχολογική τους κατάσταση, ενισχύοντας την ατομική πρωτοβουλία, κάνοντας αισθητή την παρουσία του ανθρώπινου στοιχείου στην περιοχή πέρα από τον εργασιακό τομέα, και δημιουργώντας σχέσεις με το χώρο και με τα άτομα προσπαθώντας να προσεγγιστεί η ευρύτερη έννοια της γειτονιάς, εντάσσοντας την κίνηση χωρίς αυτοσκοπό στην περιοχή που προωθεί την ανάπτυξη δημόσιων χώρων και την αναζήτηση περισσότερων χρήσεων του δημόσιου χώρου που θα ενδυναμώσουν την κοινότητα και θα αναπτύξουν τις σχέσεις εμπιστοσύνης, αλληλεγγύης και τις έννοιες της ομαδικότητας και συμμετοχικότητας. Στη συνέχεια, τίθεται το ζήτημα της ανάδειξης της ιστορικής σημασίας του τόπου πρώτα ως προς την Εβραϊκή κοινότητα και τον Παλιό Σιδηροδρομικό Σταθμό (Historic Memory), και στη συνέχεια ως προς τη Βιομηχανική ιστορία και υπόσταση της περιοχής (Industrial Era), που ίσως επιτευχθεί η ανάδειξη του τοπίου και η καλύτερη συντήρησή του. Επιστρέφοντας στο ανθρώπινο στοιχείο υπάρχει η ανάγκη καταγραφής και ανάδειξης του πολυπολιτισμικού στοιχείου που χαρακτηρίζει την περιοχή (People of the "City": Multiculture is our thing). Να αγκαλιαστεί η πολυπολιτισμικότητα της περιοχής, και ίσως με πρακτικές να αναπτυχθούν οι σχέσεις μεταξύ των κατοίκων διαφορετικών φυλών και να μειωθεί η ξενοφοβία και οι ρατσιστικές συμπεριφορές.

Το ίδιο αφορά και το layer σε σχέση με τα φύλα (LGBT Area), του οποίου ο τίτλος είναι εμπνευσμένος από τα συνθήματα που είναι καταγεγραμμένα στους τοίχους της περιοχής κάτω από το δρόμο της Γιαννιτσών, στα σημεία δηλαδή που συμβαίνει η παράνομη δημόσια σεξουαλικότητα.

Με αυτόν τον τρόπο ίσως έρθουμε πιο κοντά στα ζητήματα φύλου και σεξουαλικότητας στην πόλη της Θεσσαλονίκης και ευρύτερα στην Ελλάδα. Ταυτόχρονα η δημιουργία αυτού του layer στον χάρτη δίνει και την πλατφόρμα σε τρανς γυναίκες αλλά και σεξεργάτριες να εκφραστούν σε ένα προστατευμένο και ελεύθερο περιβάλλον, αλλά και το δικαίωμα συμμετοχής σε δράσεις της περιοχής. Με αυτόν τον τρόπο, εξισώνονται όλες οι κοινωνικές ομάδες που αποτελούν την περιοχή, ανεξαρτήτως φύλου, εθνικότητας, ιδιότητας και οικονομικού στάτους.

Τα layers με τις ονομασίες Hours of the Day και Hours of the Night, έχουν στόχο να αναδείξουν την αλλαγή του τοπίου από τη μέρα στη νύχτα είτε σε σχέση με το φως, είτε σε σχέση με τις λειτουργίες του χώρου, είτε σε σχέση με τις διαφοροποιήσεις στην κίνηση του σώματος στο χώρο, κατά τη διάρκεια της ημέρας και κατά τη διάρκεια της νύχτας.

Το layer του ήχου με τίτλο Sounds and Soundscapes, έχει σκοπό να δημιουργήσει ένα ηχητικό περιβάλλον για τον χάρτη ή να αναδείξει το ήδη υπάρχον ηχητικό περιβάλλον που χαρακτηρίζει την περιοχή. Μέσα από αυτό ίσως να αναδειχτούν ποιότητες του τόπου που δεν αναδείχτηκαν προηγουμένως στην οπτική παρατήρηση.

Το layer με το όνομα Art is here, δημιουργήθηκε με στόχο την ανάδειξη πιθανών σημείων στην περιοχή, που μπορούν να αναπτυχθούν μορφές κοινωνικές τέχνης, ή ακόμα και να τοποθετηθούν σημεία που πραγματοποιούνται καλλιτεχνικές πρακτικές στην περιοχή, και δε γίνονται γνωστά λόγω της κακής φήμης της περιοχής και της αίσθησης του φόβου να πλησιαστεί ο τόπος. Επιπροσθέτως, μπορεί να λειτουργήσει ως αφηγηρία δημιουργίας καλλιτεχνικών γεγονότων και

δράσεων με σκοπό την ανάδειξη αυτού του χώρου και τέλος, χρησιμοποιείται ως πλατφόρμα ανάδειξης καλλιτεχνικών δομών που βρίσκονται στην περιοχή αλλά και πάλι είναι “καταχωνιασμένα” λόγω της φημολογίας (καλλιτεχνικά εργαστήρια ζωγραφικής, μουσικά στούντιο, εργαστήρια κεραμικής κ.ο.κ.).

Τέλος, το layer με τον τίτλο Bordering the Area: What is its name?, δεν υπάρχει για τον λόγο που υποδηλώνει το πρώτο σκέλος του τίτλου, δηλαδή να δημιουργήσει σύνορα, αλλά να εμφανίσει τα φυσικά όρια της περιοχής με σκοπό τη γνωστοποίησή της και την απομυθοποίησή της. Η διαδικασία ονομάτισης από την άλλη, είναι ένας τρόπος προσδιορισμού της ταυτότητας της περιοχής και ίσως, με τις πολλαπλές ταυτοποιήσεις της, την ανάδειξη του πολύπλευρου χαρακτήρα/ταυτότητας της Νέας Δυτικής Εισόδου. Επίσης, η διαδικασία ονομάτισης όπως είπαμε και παραπάνω είναι ένας τρόπος που μπορούν να δημιουργηθούν συναισθηματικοί δεσμοί με έναν τόπο.

Η δημιουργία των layers έχουν ως τελικό στόχο τη δημιουργία νέων δράσεων στην περιοχή που θα εστιάζουν στις θεματικές των layers. Επίσης, όποιος συμμετέχει στο CitywithinCity έχει τη δυνατότητα δημιουργίας δικών του layers με σκοπό την ανάδειξη χαρακτηριστικών που δεν εντόπισε η αρχική δημιουργός/καλλιτέχνης/ερευνητής. Στο σημείο αυτό είναι φρόνιμο να αναφέρουμε πως ο κάθε χρήστης και δημιουργός έχει τη δυνατότητα δημιουργίας QR Codes και τοποθέτησης αυτών στην περιοχή ακολουθώντας την πρακτική της καλλιτεχνίδος, και διευρύνοντας ακόμα περισσότερο τον φυσικό χώρο.

Συμπερασματικά, με τη δημιουργία του ιστοχώρου στο Facebook, ολοκληρώνεται η δομή του έργου αλλά και ο σκοπός του που είναι η δημιουργία σχέσεων αλληλεπίδρασης μεταξύ των ατόμων (ενίσχυση εμπιστοσύνης, αλληλεγγύης, ομαδικότητας, γειτονιάς/κοινότητας), η συνδημιουργία του έργου μεταξύ δημιουργού και συμμετεχόντων αλλά και η μετατροπή του συμμετέχοντα σε δημιουργό/καλλιτέχνη που οδηγεί στην ενίσχυση της επαγγελματισμού με το χώρο της Δυτικής Εισόδου, και τέλος στο δυνητικό προσδιορισμό της ταυτότητάς της.

Η εικαστική παρέμβαση έχει πραγματοποιηθεί με 4 δράσεις που έλαβαν χώρα στην περιοχή σε μια συγκεκριμένη διαδρομή στις 9-10-11-12/5/2019 με σημείο αφετηρίας τον πολιτιστικό χώρο του Labattoir και σημείο τέλους την οδό της Χρήστου Πύπου ενσωματωμένη στο συλλογικό έργο με τίτλο “Δικό σας”.

Logo

Στα πλαίσια του εικαστικού έργου δημιουργήθηκε ένα Logo για την περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, με στόχο την ανάδειξη της ανάγκης για “branding” της περιοχής, που προέκυψε από τις συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια της έρευνας με ανθρώπους της κοινότητας. Το logo είναι επνευσμένο από την κτιριακή μορφή του τοπίου αλλά και από τον χαρακτηρισμό της περιοχής ως Νέα Δυτική Είσοδος.

Βίντεο και Αισθητική

Σε αυτό το σημείο θα μιλήσουμε για την επιλογή της αισθητικής των βίντεο που δημιουργήθηκαν για την καλλιτεχνική παρέμβαση με τίτλο CitywithinCity.

Αρχικά, όπως έχει αναφερθεί παραπάνω, τα κτίρια που επιλέχθηκαν δεν ήταν τυχαία και ήταν τριών ειδών: 1. βιομηχανικά κτίρια, 2. γιαπιά και 3. σύγχρονα εγκαταλελειμένα κτίρια, με κοινό χαρακτηριστικό και τα τρία τις απλές γραμμικές φόρμες χωρίς “φοριτούρες” και στοιχεία επιτηδευμένου “στολισμού”. Σκοπός ήταν να λειτουργήσουν ως “καμβάς” ή ένας κενός πίνακας (“tabula rasa”) πάνω στον οποίον τα άτομα μπορούν και τοποθετούν τις σκέψεις τους, τις ιδέες τους και επιτρέπουν την οπτική εκτόνωση από την πληθώρα πληροφοριών και εικόνων που προσφέρουν τοπία άλλων περιοχών στην πόλη της Θεσσαλονίκης, όπως και συναισθηματική εκτόνωση του φορτίου και της έντασης της ημέρας, αλλά αποδίδουν και την έννοια της ελευθερίας στον τόπο, μία οπτική προσέγγιση σε σχέση με τον χώρο που λειτουργεί ως αντίσταση στις επιβληθείσες ποιότητες του χώρου.

Τα κτίρια και η τοποθέτηση αυτών στον χώρο μέσω QRcodes με σκοπό τη σάρωσή τους, έχουν σκοπό να λειτουργήσουν ως *πρόσκληση* στους συμμετέχοντες να μιμηθούν τις πρακτικές και τις δράσεις της αρχικής δημιουργού, αναλαμβάνοντας αυτοί με τη σειρά τους την δημιουργία και ακολουθώντας ίσως τη διαδικασία της από το σημείο όπου ξεκινάει η περιπατητική τέχνη και καταλήγει στον επαυξημένο χώρο του ψηφιακού ψυχογεωγραφικού χάρτη. Με αυτόν τον τρόπο, όπως είπαμε και παραπάνω, το πραγματικό έργο γίνεται η διάδραση στον ιστοχώρο του Facebook.

Σε σχέση με την αισθητική και τις ποιότητες της εικόνας αρχική έμπνευση αποτέλεσε ο Ιάπωνας φωτογράφος Daisuke Yokota, ο οποίος με τον τρόπο που καταγράφει τους χώρους αλλά και τα ανθρώπινα σώματα μέσα σε ένα χώρο, αφήνει με τη σειρά του χώρο για πολλές ερμηνείες. Σίγουρα έχει μία διακριτικά μελαγχολική διάθεση.

Η επιμελήτρια Mouma Mekouar λέει για το έργο του Yokota:

“Οι εικόνες του Daisuke Yokota αφυπνίζουν τους κατοικημένους τόπους, τους μυστικούς κήπους και τους εσωτερικούς χώρους που έχουμε όλοι μέσα μας. Η μεταφορική σύλληψη του για τον χώρο- μία φανταστική, ψυχική ή βιωμένη στον ίδιο τον χώρο- βυθίζει τον θεατή σε έναν κόσμο που αιωρείται ανάμεσα στην παρουσία και την απουσία, τη λήθη και την αναζωπύρωση. Όπως μια μακρινή ηχώ, η επανάληψη και ο χειρισμός του ίδιου του σώματος των έργων μαρτυρούν την εμμονή του με την ενημέρωση της τεταμένης ροής των δικών του αναμνήσεων, μεταφράζοντας αυτή τη δυναμική ενδοσκόπηση σε εικόνες χωρίς αρχή ή τέλος. Οι

φωτογραφίες του δείχνουν θαμμένα στρώματα, κρυμμένες ή καταπιεσμένες αλήθειες και χαμένες σχέσεις με το παρελθόν.”

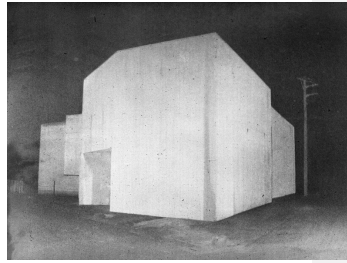
Ενώ ο ίδιος λέει:

“Δεν εμφανίζεται λεπτομερής μνήμη στα ρολά του χαρτιού μου, μόνο η ανάμνηση των μπερδεμένων συναισθημάτων. Τείνω να βλέπω τον κόσμο μέσω αυτών των αποτελεσμάτων. Δεδομένου ότι συχνά φωτογραφίζω τη νύχτα, βασίζομαι σε άλλες αισθήσεις εκτός από την όραση, όπως η ακοή. Για παράδειγμα, προσδοκώ βήματα ή περιστατικά γεγονότων, κάποιο περαστικό αυτοκίνητο που μπορεί να προκύψουν ξαδνικά στο ηχητικό μου περιβάλλον. Ως εκ τούτου, η προσοχή μου είναι περισσότερο στο παρελθόν παρά στα θέματα που αρχικά θα έπρεπε να ήταν το επίκεντρο. Οι αισθητικές εντυπώσεις μου κατά τη διάρκεια των φωτογραφίσεων διαφέρουν έτσι από τις αναμνήσεις μου, και το χάσμα μεταξύ αυτών των αισθήσεων διευρύνεται όσο περνάει ο καιρός. Η φωτογραφία μερικές φορές καταφέρνει να μετατρέψει το θέμα της παρούσας στιγμής σε μια ανάμνηση, αλλά δεν καταγράφει τη μνήμη ή τα συναισθήματά μου. Αυτός είναι ο λόγος που μου φαίνεται απαραίτητο να κάνω ορατά αυτά τα αόρατα πράγματα.”

Τα συγκεκριμένα κείμενα αναφέρονται στην έκθεση φωτογραφίας του Daisuke Yokota με τίτλο Mortuary (Νεκροτομείο). Αλλά τα περισσότερα που λέγονται αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος της δουλειάς του Yokota.

Οι εικόνες έμπνευσης για το City within City προκύπτουν από τη φωτογραφική δουλειά του Daisuke Yokota με τίτλο Room, και τη φωτογραφική δουλειά με τίτλο Vertigo και είναι οι παρακάτω.

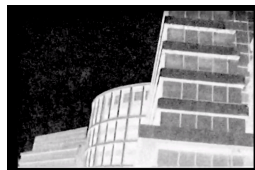
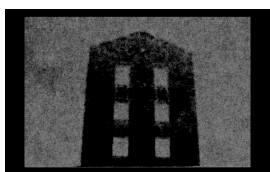
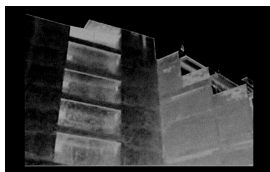

Η επίτευξη της συγκεκριμένης ποιότητας των εικόνων στην περίπτωση του CitywithinCity πραγματοποιείται αρχικά με την επιλογή του μέσου, της βιντεοκάμερας. Παραπάνω, αναφέραμε μερικούς λόγους επιλογής αυτού του μέσου αλλά τώρα θα επεκταθούμε λίγο περισσότερο.

Πρόκειται για τη Sony Video 8 Handycam της δεκαετίας του 1990, η οποία καταγράφει εικόνες σε αναλογικές κασέτες video 8. Η συγκεκριμένη κάμερα και οι κασέτες της, δεν καταγράφουν στην υψηλότερη ποιότητα ανάλυσης, ίσα ίσα θα έλεγε κανείς ότι είναι αρκετά χαμηλή. Αυτός είναι και ένας από τους λόγους για τους οποίους επιλέχθηκε το συγκεκριμένο μέσο για καταγραφή. Η χαμηλής ανάλυσης εικόνα που αποδίδει δείχνει να αντιπροσωπεύει τις ποιότητες της περιοχής με έναν πιο “ειλικρινή” τρόπο από ότι μία κάμερα υψηλής ανάλυσης. Χαμηλότερα ανάλυση βέβαια δε σημαίνει και χαμηλότερη καλλιτεχνική αξία, ούτε αντιστοιχείται με τον υποβαθμισμένο χαρακτήρα της περιοχής. Απλά αποδίδει τις ποιότητες του χώρου, οι οποίες είναι τραχιές και παραμένει πιστή στο χαρακτήρα της περιοχής. Δεν τον αποκρύπτει, ούτε τον εξιδανικεύει όμως. Επίσης δείχνει να αναδύονται κάποια στοιχεία τα οποία δεν τα αναμέναμε, όπως αυτό της αίσθησης του χρόνου.

Η βιντεογράφιση έγινε κυρίως αργά το απόγευμα ή τις βραδινές ώρες. Η συγκεκριμένη ώρα είναι η στιγμή που η λειτουργία των δημόσιων χώρων της περιοχής αλλάζει, είναι το σημείο καμπής ανάμεσα στην εικόνα και την αίσθηση της περιοχής την ημέρα και το βράδυ. Το βράδυ έχει μία ιδιαίτερη σημασία για την περιοχή, καθώς όπως αναφέραμε γίνονται ευκολότερα εμφανή τα “παραβατικά” στοιχεία της, όπως σεξεργάτριες/ες στο δρόμο της Γιαννιτσών και στα στενά της, μετανάστες οι οποίοι αποφασίζουν ότι ήρθε η ώρα να λύσουν τις διαφορές τους, και “περιεργοί” επισκέπτες. Είναι η στιγμή που το τοπίο του τόπου μετατρέπεται από εργασιακό σε σκοτεινό και αιχμηρό περιβάλλον, που κάνει τη φαντασία να οργιάζει για το τι κρύβουν μέσα τα παλιά εγκαταλελειμένα κτίρια της. Εκείνη η στιγμή του χρόνου είναι που σηματοδοτεί τον περιορισμό στην κίνηση του σώματος στους χώρους της περιοχής και την ενίσχυση συναισθημάτων της ανασφάλειας και του φόβου.

Μέσα από τις σκοτεινές εικόνες όπου αναδύονται οι φιγούρες των κτιρίων, τις νυχτερινές ώρες πετυχαίνεται και με πιο εύκολο τρόπο η δημιουργία έντονων γραφικών μορφών έναντι στο σκούρο φόντο του ουρανού. Έτσι έχουμε το παρακάτω αποτέλεσμα.

Τα βίντεο είναι στατικά πλάνα των κτιρίων, από μία συγκεκριμένη γωνία, με ένα διακριτικό κούνημα, καθώς η κάμερα ήταν στο χέρι και όχι τοποθετημένη σε κάποιο τριπόδι. Η χρήση της κάμερας στο χέρι έγινε γιατί αποδίδει αυτήν την διακριτική κίνηση στην εικόνα, που δημιουργεί την αίσθηση ότι τα κτίρια είναι “ζωντανά”. Δεν είναι απλά άψυχες μορφές τσιμέντου ή τούβλων, αλλά σύμβολα βιωμένων εμπειριών στο χώρο. Αυτήν την αίσθηση την ενισχύουν και τα κινούμενα πίξελς που βλέπουμε στο βίντεο, που προκύπτουν από την χαμηλή ποιότητα της εικόνας και την μετέπειτα επεξεργασία στο πρόγραμμα μοντάζ (Final Cut Pro). Το πιο τετραγωνισμένο φορμάτ της εικόνας αποδίδει ακόμα καλύτερα την αίσθηση της διαμάχης παλιού και καινούριου, από ότι πιο σύγχρονο μακρόστενο φορμάτ, όταν τα πιο σύγχρονα κτίρια περιβάλλονται από ένα παλιότερο οπτικό πλαίσιο. Τα βίντεο με τη σειρά τους τιτλοφορήθηκαν, αντιπροσωπεύοντας με αυτόν τον τρόπο κάποιες από τις πλευρές του χαρακτήρα της

περιοχής, οι οποίοι χαρακτηρισμοί προέκυψαν από τις συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν για αυτήν την μελέτη με μέλη της κοινότητας. Επιλέχθηκαν κατά κύριο λόγο θετικές και μονολεκτικές περιγραφές της περιοχής καθώς, όπως προέκυψε από συζήτηση μαζί τους και όπως θα δούμε και σε παρακάτω κεφάλαιο, έχουν ανάγκη για την προβολή των θετικών χαρακτηριστικών της περιοχής και όχι για την αναμάσηση των αρνητικών στοιχείων μόνο για τα οποία είναι γνωστή.

Κάθε ονομασία αντιστοιχείται με τις φωτογραφίες των κτιρίων από πάνω.

Οι αριθμοί ορίζουν τη σειρά με την οποία τοποθετήθηκαν στον χάρτη και μία

πιθανή διαδρομή που μπορούν να ακολουθήσουν οι συμμετέχοντες.

Τέλος, τα βίντεο πλαισιώνει ένας σχεδόν σουρρεαλιστικός ήχος, ο οποίος προκύπτει από κομμάτια των ηχογραφημένων συνεντεύξεων των ατόμων της κοινότητας της περιοχής, όπως και ηχογραφημένους ήχους που αποτελούν συστατικά στοιχεία του ηχοτοπίου⁷⁵ της περιοχής, δημιουργώντας έτσι ένα ολοκληρωμένο τοπίο (οπτικό και ηχητικό), έτσι όπως το ερμηνεύει η καλλιτέχνη/ερευνήτρια/κάτοικος της περιοχής σε συνεργασία με τα υπόλοιπα μέλη της κοινότητας της Νέας Δυτικής Εισόδου, στη Θεσσαλονίκη.

The Gardens

Εκτός από τα 6 βίντεο-κτίρια που τοποθετήθηκαν σε QRcodes και αυτά με τη σειρά τους σε συγκεκριμένα σημεία στην περιοχή, δημιουργήθηκε ακόμα ένα βίντεο με στόχο την προβολή ενός συγκεκριμένου τοπίου της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου. Αυτό των Λαχανόκηπων και των εγκαταλελειμένων ρυπογόνων κτιρίων που οδήγησαν στην πλήρη παραμέληση της περιοχής. Όπως είδαμε, το σημείο εκείνο είναι σχεδόν πλήρως εγκαταλελειμένο και ανεκμετάλειυτο, καθώς όσα σχέδια έγιναν για την αποκατάστασή του αφέθηκαν στη μέση. Η ανάπτυξη της βιομηχανίας στους Λαχανόκηπους, και η τάση προς τον εκσυγχρονισμό της πόλης, έσπρωξε την περιοχή να παρακμάσει και να εγκαταλειφθεί αφήνοντας ένα ακόμα σύμβολο στον τόπο, το οποίο αγνοείται.

Έτσι, λοιπόν το συγκεκριμένο βίντεο δημιουργήθηκε με σκοπό να αποτελέσει ένα σχόλιο πάνω στην ωραιοποίηση και υπερβολική διαφήμιση ενός σύγχρονου τρόπου ζωής στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, που τελικά εγκαταλήφθηκε απελπιστικά εύκολα.

Το βίντεο αυτό δεν τοποθετείται σε QRcode, όπως τα υπόλοιπα, αλλά στην εξωτερική γιναντο-οθόνη του εμπορικού κέντρου της περιοχής One Salonica Outlet Mall που συνήθως φιλοξενεί διαφημίσεις σχετικές με εμπορεύματα, αντικαθιστώντας τη μία ετεροτοπία (αυτής του One Salonica) με την άλλη (αυτής των Λαχανόκηπων και των ρυπογόνων κτιρίων), και παράλληλα λειτουργώντας ως μία διακριτικά ειρωνική διαφήμιση του εκσυγχρονισμένου τρόπου ζωής, σχολιάζοντας την βιαστική ανοικοδόμηση που συνέβη στην περιοχή και την γρήγορη “πτώση” της με το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης.

75

Το ηχοτοπίο είναι ένας συνδυασμός ήχων που αποτελούν ή/και προκύπτουν από ένα συγκεκριμένο περιβάλλον.

Το φορμάτ της οθόνης είναι ορθογώνια κάθετο και παραπέμπει σε αυτό της οθόνης ενός κινητού τηλεφώνου, οπότε η επεξεργασία του βίντεο στην τοποθέτησή του έγινε με τέτοιο τρόπο ώστε να ταιριάζει στο σχήμα της γιγαντο-οθόνης.

Η κάθετη τοποθέτηση της οθόνης στο κτίριο, αποτελεί ένα “ευτυχές ατύχημα”, καθώς όπως είπαμε παραπέμπει σε αυτήν της οθόνης του κινητού, με αποτέλεσμα η θέαση των βίντεο από το κινητό με τη θέαση από την γιγαντο-οθόνη να έρχονται σε αρμονία.

Visit us again
[facebook/citywithincity](https://www.facebook.com/citywithincity)

Το βίντεο ξεκινάει καλωσορίζοντας τους θεατές στους (Λαχανό)Κηπους (The Gardens), στη συνέχεια εμφανίζεται μία εικόνα ενός κτιρίου από την περιοχή που μοιάζει με μία πύλη (the gate), μία είσοδο κάνοντας με αυτόν τον τρόπο αναφορά στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου και την ταυτότητά της μόνο ως τέτοια. Στη συνέχεια, εμφανίζονται σε τυχαία σειρά 6 εικόνες κτιρίων από την περιοχή των ρυπογόνων “διαφημίζοντας” τα. Το βίντεο συνεχίζει θέτοντας το ερώτημα “Contemporary Living?” κάνοντας ένα σχόλιο για την περιοχή και την προσπάθεια εκσυγχρονισμού της. Τέλος, με τη λέξη “Living” να απομένει μετέωρη για λίγο, δίνοντας περισσότερη έμφαση στον τρόπο ζωής και σχολιάζοντας τα βιοτικά επίπεδα της περιοχής, εμφανίζεται ένα πυροτέχνημα σε μία γιορταστική διάθεση (ένα χαρακτηριστικό της περιοχής, καθώς ομάδες ρομά συνηθίζουν κάποια βράδια να ανάβουν πυροτεχνήματα στην περιοχή, όπως και χαρακτηριστικό είναι και των clubs της περιοχής, που στη διάρκεια κάποιου “πάρτυ” τα ανάβουν ως ένδειξη εορτασμού), και εμφανίζεται το τελευταίο μήνυμα το οποίο προτρέπει να επισκεφτούν οι θεατές ξανά την περιοχή (Visit us again), και από κάτω το link του

ιστοχώρου της περιοχής στο Facebook, όπως συνηθίζουν να κάνουν σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.

Link Εικαστικής Παρέμβασης:

fb: www.facebook.com/citywithincity

Gmaps: <https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?mid=1e0obrJCRGxquYAT7-nfhrRwtdx4DQplb&ll=40.6454578665383%2C22.916083088021082&z=13>

Performative Walk/ Truly Yours (Δικό σας)

Πρόκειται για ένα σύνολο σύντομων καλλιτεχνικών δράσεων που άπτονται σε μια προσχεδιασμένη διαδρομή στην περιοχή γύρω από την έδρα του LABattoir, το κτίριο των Παλαιών Δημοτικών Σφαγείων.

Η νεοσύστατη καλλιτεχνική ομάδα που προέκυψε μέσα από το εργαστήριο σχεδίασε ένα σύνολο σύντομων δράσεων στη διαδρομή μεταξύ του κτιρίου των Παλαιών Σφαγείων και της οδού Σαπφούς. Έχοντας ως αφητηρία την πρακτική της “τέχνης για την κοινωνική αλλαγή” (art for social change), το συλλογικό έργο με τίτλο “ΔΙΚΟ ΣΑΣ”/“Truly Yours” συνιστά το αποτέλεσμα μιας σειράς συναντήσεων, εργαστηρίων και συνδιαλλαγών ανάμεσα στους δημιουργούς και κατοίκους της περιοχής.

Πρόκειται για μια πρώτη πολύπλευρη παρουσίαση ιδεών, ένα πιλοτικό εικαστικό project παρουσίασης των δυνατοτήτων μιας συνδημιουργίας.

Κύρια στόχευση της ομάδας είναι η γνωριμία του κοινού με την περιοχή, τη σύγχρονη καθημερινότητά της αλλά και την ιστορία της. Δεύτερος στόχος είναι η παρουσίαση μιας σειράς εναλλακτικών οπτικών και προτάσεων επάνω στο αστικό τοπίο, και ενεργοποίηση του πολίτη στο δημόσιο χώρο μέσω της δημιουργίας ενός κοινού πεδίου συνάντησης: την τέχνη. Το εγχείρημα επιχειρεί να ανταποκριθεί στο αίτημα των κατοίκων να εκδηλώσουν/ εκφράσουν συλλογικά ποιες είναι για τις ίδιες και τους ίδιους οι ιδανικές συνθήκες διαβίωσης στον δημόσιο χώρο.

Τόσο η καλλιτεχνική ομάδα όσο και οι πολίτες που συμμετέχουν στο project δεν συνιστούν κάποιο φορέα με κοινή πολιτική ιδεολογία ούτε αποσκοπούν στην ίδρυση κάποιας ομάδας με συγκεκριμένα πολιτικά και οικονομικά χαρακτηριστικά. Μετά την υλοποίησή του παραδίδεται στους κατοίκους της περιοχής.

Συνολικά ήταν 11 έργα, κάποια από αυτά διαδραστικά, τα οποία εντοπίζονται στη διάρκεια της προκαθορισμένης διαδρομής. Σε αυτήν τη διαδρομή, ενσωμάτωσα και εγώ ένα κομμάτι από τη δική μου εικαστική παρέμβαση, η οποία ήταν το αποτέλεσμα της μελέτης της διπλωματικής εργασίας για το ΔΜΠΣ, και υπήρξε στις 4 δράσεις του “Δικό σας” ως μία παράλληλη βιντεοδιαδρομή (AR) Το έργο συνεχίζει να υπάρχει, και έχει μία μονιμότητα.

Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Είναι μέσα σε αυτές το CitywithinCity;

Εισαγωγή

Οι έννοιες της δημοκρατίας και του πολιτικού υποκειμένου επαναπροσδιορίζονται από μία σύγχρονη ηγεμονική κριτική, που ασκείται από διαφορετικά πεδία

ριζοσπαστικής θεωρίας (οικολογία, φεμινισμός, μεταποικιακές θεωρίες κ.α.).⁷⁶ Η ασκούμενη αυτή κριτική προβάλλει αμφισβήτηση στρεφόμενη σε προτάσεις μαζικής εξόδου και κοινωνικής ανυπακοής, ως πολιτικές έμπρακτης δράσης, που, μέσω της ριζικής άρνησης και της εναντίωσης, διεκδικούν την αποχώρηση (αναχώρηση) από τους υπάρχοντες θεσμούς και το κυρίαρχο ηγεμονικό σύστημα.⁷⁷ Προτείνεται η απαξίωση, η εγκατάλειψη (όχι το σαμποτάζ ή άλλες ενεργητικές στάσεις), η μαζική αποσπίρτηση και η αποστασία, εκδηλώνοντας ανυπακοή προς τις θεσμικές εξουσίες, ως μορφή χαμηλόφωνης εξέγερσης, η οποία μπορεί να βρίσκει μορφές έκφρασης στην καθημερινή ζωή (Vimo, 2007).⁷⁸ Όλα τα παραπάνω εμπεριέχονται στην εικαστική παρέμβαση με τίτλο CitywithinCity, αναγνωρίζοντάς τα ως μία μορφή αντίστασης απέναντι στον εξουσιαστικό χαρακτήρα που εντοπίζεται σε σημεία του χώρου και συμπεριφορές μέσα σε αυτόν. Στη μετανεωτερική σκέψη, οι κριτικές οπτικές και οι λόγοι (μεταποικιακός, αποδομητικός, φεμινιστικός, μαρξιστικός, ψυχαναλυτικός και εθνογραφία, κοινωνική γεωγραφία, πολιτική θεωρία) αποδυναμώνουν έναν οικουμενικό, “μονοθεϊστικά” προσανατολισμένο και ιστορικά κυρίαρχο λόγο, αντιπροτείνοντας, αφενός, νέες κριτικές αναγνώσεις ιστορικών πηγών και, αφετέρου, την προβολή της υποκειμενικής προσωρινής ταυτότητας, πάνω σε νέες εμπειρίες του τοπικού που έχουν να κάνουν με τον επανεντοπισμό παρά με την εδαφικότητα.⁷⁹ Στόχος εδώ είναι, λοιπόν, ο επανεντοπισμός της περιοχής της Δυτικής Εισόδου με τη χρήση της αυτοεθνογραφίας και της εθνογραφικής προσέγγισης ατόμων της κοινότητας έτσι ώστε να “αποδυναμωθεί η οικουμενική κυρίαρχη” αφήγηση για την περιοχή.

Έτσι, τα νεότερα συνεργατικά μοντέλα (τέχνης) στρέφονται στο κοινωνικό, με βάση την ιδέα της ενοποίησης της καλλιτεχνικής δουλειάς με τη ζωή σε διαφορετικούς τομείς, όπως στο εσωτερικό της επιστημονικής γνώσης, από πεδία που την εμπλουτίζουν, στα επικοινωνιακά δίκτυα ανταλλαγής και διαμοιρασμούς της πληροφορίας, και στα κοινωνικά δίκτυα της συλλογικής ζωής (Gablik, 2004).⁸⁰ Αυτορυθμιζόμενες πρακτικές τέχνης αλλάζουν το παράδειγμα στην τέχνη σε σχέση με τις αποστάσεις που καλλιεργήθηκαν από τη “γνώριμη” τέχνη, αποδίδοντας προτεραιότητα σε συλλογικά πλαίσια στην κυριολεκτική ζωή (συμμετοχής, συνεργασίας, κοινοτικής βάσης, διαλόγου, συσχέτισης κ.α.), γύρω από οριζόντια μοντέλα μη ιεραρχικής δομής που διαμοιράζονται στην παραγόμενη

76

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

77

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

78

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

79

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

80

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

πληροφορία ως κοινή πνευματική ιδιοκτησία.⁸¹ Γι' αυτό και το CitywithinCity είναι ένα έργο που είναι πλέον "δωσμένο" στο κοινό του, στην κοινότητά του δηλαδή. Παρακάτω θα δούμε με ποιους τρόπους το CitywithinCity είναι έντος των επιτελεστικών πρακτικών τέχνης, επαναπροσδιορίζοντας τη θέση του καλλιτέχνη, αλλά και τη σχέση καλλιτέχνη-θεατή, σε αυτές τις πρακτικές, και προσδιορίζοντας ακριβώς τα σημεία όπου εντοπίζονται χαρακτηριστικά τέτοιων πρακτικών και σε αυτήν.

Θα ξεκινήσουμε με την αισθητική της σχεσιασκής τέχνης, και τον Nicolas Bourriaud, που την εισήγαγε, και θα συνεχίσουμε με καλλιτεχνικούς όρους όπως τη διαλογική τέχνη και τη διαδραστική τέχνη, ένα φάσμα δηλαδή "δημόσιων πρακτικών τέχνης όπου αποδίδεται έμφαση στην ανάκτηση κοινωνικών δεσμών από κοινωνικά εμπλεκόμενες διαλογικές πρακτικές τέχνης που προσανατολίζονται στην κοινότητα, με ακολουθούμενες τακτικές συσχέτισης, συμμετοχικότητας, συνεργατικότητας κ.α., στο πλαίσιο προβολής του στη δημόσια σφαίρα, και κατασκευής νέων δημόσιων σφαιρών κοινοποίησης δημόσιων ερωτημάτων" (Νάφλος, 2015).

Αρχικά, γίνεται μία προσπάθεια επαναπροσδιορισμού της Ταυτότητας στο επίπεδο συγκρότησης Σχέσης (Ντάφλος, 2015). Σε μία περιοχή με κρίση ταυτότητας, είναι σχεδόν ανέφικτο να αναδυθούν κοινωνικές σχέσεις. Η Σχέση, είναι εξαρτημένη και πολυγλωσσική ενώ παράλληλα έχει ανάγκη από απόσταση.⁸² Σήμερα, επαναπροσδιορίζεται από τη μυθοποιητική σκέψη της περιπλανώμενης (νομαδικής) ζωής και του ριζώματος (αντίθετα με τη ρίζα), ως πολλαπλή σχέση με τον Άλλο.⁸³ Στη ριζωματική σκέψη ενυπάρχουν ο νομαδισμός, η περιπλάνηση και η εξορία, μαζί με την επιθυμία που νιώθει κάποιος να πάει ενάντια στις ρίζες, επιθυμία η οποία εντείνεται από την πρόκληση της περιπλάνησης και του ταξιδιού.⁸⁴ Οπότε η περιπλάνηση, όπως αναφέραμε και παραπάνω, αποτελεί μία διαδικασία επαναπροσδιορισμού αρχικά του εαυτού, της προσωπικής ταυτότητας, στη συνέχεια με τον χώρο και τον τόπο, και τον επαναπροσδιορισμό της ταυτότητας του τόπου σε σχέση με το άτομο. Το άτομο που προσπαθεί να αντισταθεί σε πράξεις επιβολής ιδεών για τον τόπο και να αναιρέσει τις ρίζες του τόπου που στιγματίζουν και τη δική του ταυτότητα.

Τέλος, ο Bourriaud θεωρούσε πως, αν μια δουλειά στην τέχνη είναι επιτυχημένη, τότε θα είναι ανοικτή στο διάλογο, τη συζήτηση και τη διαπραγμάτευση, στη

81

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

82

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

83

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

84

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

σχεσιακή σφαίρα των διανθρώπινων σχέσεων, εμπλέκοντας μεθόδους κοινωνικών ανταλλαγών και διάδραση με τον θεατή.⁸⁵

Σχεσιακή Τέχνη

Η σχεσιακή αισθητική αποτελεί μία θεωρία που υποστηρίζει μία μορφή τέχνης η οποία βασίζεται, σχεδόν κτίζεται, μέσα από την επικοινωνία. Στόχος, αλλά και προϋπόθεση ύπαρξης ενός έργου πολλές φορές, είναι η δημιουργία ανθρώπινων σχέσεων. Οι επαφές μεταξύ των επισκεπτών γίνονται απαραίτητο συστατικό της τέχνης και οι συνομιλίες στο “χώρο έκθεσης” είναι αυτοσκοπός.

Η σχεσιακή αισθητική έκανε επίσημα την εμφάνισή της στα τέλη της δεκαετίας του '90, με εμπνευστή της τον Nicolas Bourriaud. Χτίζει τη θεωρία του με βάση την πεποίθηση ότι είναι στη φύση του ανθρώπου να κάνει δεσμούς και να δημιουργεί κοινωνικές σχέσεις. Η εν λόγω θεωρία είναι αποτέλεσμα, σε πρώτη φάση, μιας σειράς κοινωνικών και πολιτικών αλλαγών που συντελέστηκαν την τελευταία εικοσαετία, και δεν είναι καθόλου τυχαίο το ότι κάνει την εμφάνισή της εκείνη την περίοδο, καθώς τότε ακριβώς είναι που έχουμε την ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών, όπως είναι η μαζική χρήση του διαδικτύου και η αύξηση των αυτοματισμών στη γραμμή παραγωγής. Επίσης βιώνεται η μηχανοποίηση των κοινωνικών λειτουργιών και η έντονη αστικοποίηση της τέχνης, με την επίσκεψη σε μία έκθεση να γίνεται “σύμβολο στάτους” της αστικής τάξης. Όλα αυτά έχουν σαν αποτέλεσμα την αλλοτρίωση της επικοινωνίας, αφού μειώνονται οι πιθανότητες της άμεσης ανθρώπινης επαφής, και κατ' επέκταση και ο σχεσιακός χώρος και χρόνος. Ο άνθρωπος δεν βιώνει πλέον άμεσα τις ανθρώπινες σχέσεις με τους γύρω του, αφού η *κοινωνία του θεάματος*⁸⁶ έχει αλλάξει τα δεδομένα στις κοινωνικές συναναστροφές.⁸⁷ Η σχεσιακή αισθητική μιλάει για την αποκατάσταση της ανθρώπινης επικοινωνίας και την διέγερση δημιουργίας πραγματικών σχέσεων. Έτσι ο καλλιτέχνης επικεντρώνεται πλέον στο κομμάτι των συναναστροφών, στην προσπάθεια να βελτιωθούν οι επικοινωνιακές ικανότητες των ατόμων. Σύμφωνα με τον Bourriaud (1998), θα πρέπει να σταματήσουμε να προσπαθούμε να υπάρχουμε σε μια κοινωνία με βάση μια προκατασκευασμένη ιδέα ιστορικής εξέλιξης, αλλά να επιδιώκουμε να δημιουργήσουμε καινούριες κοινωνικότητες στο παρόν, βελτιώνοντας τις σχέσεις μας, καθώς μόνο αυτές θα επιφέρουν δυνατότητες ζωής.

85

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

86

Ο όρος αυτός εισήχθη το 1967 από τον θεωρητικό Guy Debord, προκειμένου να περιγράψει ένα νέο είδος κοινωνίας, μέσα στην οποία οι άνθρωποι αποστασιοποιούνται μεταξύ τους σε τέτοιο βαθμό ώστε τα πάντα, ακόμα και οι διαπροσωπικές σχέσεις να βιώνονται μέσα από τη θεαματική αναπαράστασή τους (Bourriaud, 1998).

87

2014, *Σχεσιακή Αισθητική & Σχεσιακή Τέχνη: Έκθεση Touch: Relational Art from the 1990s to now*, Ιωάννινα.

Αυτός ο τρόπος σκέψης προτίστω να πρέπει να προέρχεται στις κοινωνικές σχέσεις από την τέχνη, αφού πρώτα επαναπροσδιοριστεί η σχέση καλλιτέχνη-θεατή.

Στη σχεσιακή αισθητική αληθινός χώρος της εικαστικής δημιουργίας είναι η *πρόσληψη*. Δηλαδή, ο θεατής δεν παραμένει ένας απλός παρατηρητής του εικαστικού έργου, αλλά το νόημα του έργου ολοκληρώνεται μόνο με την παρουσία του θεατή ή/και τη συμμετοχή του σε αυτό. Στο παράδειγμα του CitywithinCity χωρίς την παρουσία του “θεατή” το έργο δεν έχει κανένα νόημα. Εξαρχής είναι δομημένο από έναν άνθρωπο που ζει σε μία συγκεκριμένη κοινότητα για την καλύτερη κατανόηση του τόπου που κατοικεί, κάτι το οποίο συμπεριλαμβάνει και τις σχέσεις με τα άτομα που συντελούν αυτήν την κοινότητα, πέρα από τη σχέση της με το χώρο ο οποίος εμπεριέχει το συγκεκριμένο τόπο. Στη συνέχεια, ανοίγει έναν δημιουργικό διάλογο με σκοπό την ανάπτυξη σχέσεων, και εφόσον δεν υπάρχει αποδέκτης το έργο δε θα έχει λόγο ύπαρξης. Όχι όμως μόνο έναν απλό παθητικό αποδέκτη, αλλά άτομα τα οποία να είναι σε θέση από αποδέκτες να μετατραπούν αυτόματα σε πομπούς, και να μπορούν να ελίσσονται ανάμεσα σε αυτούς τους δύο ρόλους. Η μετατροπή τους σε πομπούς επιτυγχάνεται αρχικά με την παρουσία τους εκεί, αφού την αρχική δημιουργό την ενδιαφέρει να εξετάσει την ποιότητα των σχέσεων που υφίστανται στην περιοχή της Δ. Εισόδου ξανά, είτε σε σχέση με τον χώρο είτε σε σχέση με τα υπόλοιπα μέλη μίας κοινότητας.

Ο Bourriaud ορίζει την σχεσιακή τέχνη ως την τέχνη που έχει σαν θεωρητικό ορίζοντα τη σφαίρα της ανθρώπινης αλληλεπίδρασης και το κοινωνικό της πλαίσιο (Bourriaud, 1998). Έχει άμεσο στόχο τη δημιουργία ανθρώπινων σχέσεων εκεί που δεν υπάρχουν και την ενδυνάμωση αυτών όταν το έχουν ανάγκη και τη συσχέτιση και αλληλεπίδραση τέχνης και ζωής. Η έκφραση “η τέχνη μμείται τη ζωή” έρχεται εδώ να υλοποιηθεί σε έναν πραγματικό χρόνο και τόπο, δημιουργώντας σχέσεις, οι οποίες έπαψαν να υπάρχουν στον σύγχρονο τρόπο ζωής, ή να ενδυναμώνουν ήδη υπάρχουσες σχέσεις. Με αυτόν τον τρόπο δημιουργούνται μικρόκοσμοι, μικροπολιτείες θα έλεγε κανείς, με κέντρο δημιουργίας τους το καλλιτεχνικό έργο. Στο συγκεκριμένο καλλιτεχνικό έργο όμως ο καλλιτέχνης και δημιουργός δεν είναι ένας, αλλά όλοι όσοι συντελούν στην ύπαρξη του. Έτσι το καλλιτεχνικό έργο αποτελεί τον πυρήνα δημιουργίας μιας κοινότητας, εξισώνοντας τα μέλη της και αναδύκνώντας δημοκρατικά χαρακτηριστικά. Έχοντας ως κύριο στόχο πάντοτε την επικοινωνία, ο άνθρωπος συγκαταλέγεται πια στα βασικά συστατικά του έργου. Αποτελεί ένα είδος διαδραστικής τέχνης, της οποίας η φόρμα παραπέμπει πολλές φορές και σε παιχνίδι. Ο Bourriaud χρησιμοποιεί τη σχεσιακή αισθητική για να περιγράψει όλες αυτές τις καλλιτεχνικές πρακτικές που τείνουν να σβήσουν τη γραμμή που χωρίζει τους θεατές από το έργο τέχνης. Ο καλλιτέχνης είναι απλώς ένας καταλύτης που αναπαράγει τα υπάρχοντα κοινωνικά περιβάλλοντα για την προώθηση της συμμετοχής. Αυτό το κοινωνικό γεγονός μπορεί να περιλαμβάνει οποιαδήποτε δραστηριότητα από την καθημερινότητα όπως π.χ. ένα δείπνο, μία κράτηση δωματίου σε ξενοδοχείο, ή όπως στη δική μας περίπτωση το περπάτημα. Η όλη ιδέα εξαρτάται από τις ικανότητες των καλλιτεχνών να αναδημιουργήσουν το ζωντανό και πραγματικό περιβάλλον που αντιμετωπίζουμε καθημερινά (art imitates life) και να μην παρουσιάζουν το υποκειμενικό τους όραμα, τα αντικείμενα και τις κοινωνικές καταστάσεις. Με λίγα λόγια, σκοπός είναι ο/η καλλιτέχνης/ίδα

να παρέχει διαδραστικές, φιλικές προς τον χρήστη και σχεσιακές έννοιες αντί για πραγματικά έργα τέχνης που έχει ο κόσμος συνηθίσει να βλέπει, που συνήθως είναι οπτικές αναπαραστάσεις αντικειμένων και ιδεών. Η έννοια της σχεσιακής αισθητικής και συνεπώς τέχνης αντιτίθεται στις μοντερνιστικές και παραδοσιακές έννοιες της ομορφιάς και προσανατολίζεται προς την ουσιαστική τέχνη και σε μία τέχνη βασισμένη σε αντικείμενα.

Στο CitywithinCity, η καλλιτέχνη δάνοντας το πρώτο βήμα προς τη δημιουργική διαδικασία απορρίπτει την καλλιτεχνική της ταυτότητα, με το που πατάει το πόδι της στους δρόμους της περιοχής. Το έργο ανήκει και χαρακτηρίζεται από τη σχεσιακή τέχνη εξαρχής, καθώς η καλλιτέχνη, πλέον απλή κάτοικος και περιπλανητρια της περιοχής, προσπαθεί να επαναπροσδιορίσει τη σχέση της με τον τόπο, και κατ'επέκταση με τα άτομα της κοινότητας. Σε μία *περφόρμανς* κατά τη διάρκεια της οποίας η καλλιτέχνη μιμείται τις ιδιότητες της ως κάτοικος της περιοχής με σκοπό τη δημιουργία σχέσεων. Έπειτα, η περιπατητική αυτή περφόρμανς συνεχίζεται με την πραγματοποίηση των εθνογραφικών συνεντεύξεων, όπου εκεί αναλαμβάνει το ρόλο της ερευνήτριας και παραμένοντας αντικειμενική και μη προϋδασμένη κάνει χώρο στον συνομιλητή της να εκφραστεί, δημιουργώντας έτσι σχέσεις εμπιστοσύνης και την αίσθηση της αλληλεγγύης αλλά και *διάλογο*. Ο διάλογος (συνέντευξη) αυτός καταγράφεται και αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του καλλιτεχνικού έργου, είτε κατά τη διάρκεια της σύλληψης του έργου, είτε πρακτικά. Κατά τη διάρκεια της σύλληψης ο διάλογος επιτυγχάνεται καθώς το έργο (*χάρτης-layers*) διαμορφώνεται ανάλογα με τις ανάγκες που προκύπτουν από τα λεγόμενα των ατόμων που συντελούν κομμάτι της κοινότητας της Ν. Δυτικής Εισόδου (π.χ. την προσπάθεια του προσδιορισμού την ταυτότητα της περιοχής τους και την ανάδειξη των θετικών στοιχείων που τη χαρακτηρίζουν), ενώ στο πρακτικό μέρος, μετατρέπονται στο ηχητικό περιβάλλον που παισιώνουν τα βίντεο, δηλαδή κομμάτι της φόρμας. Επιπροσθέτως, υπενθυμίζεται πως εφόσον η ερευνήτρια/καλλιτέχνη είναι κάτοικος της περιοχής, η συμπερίληψη της προσωπικής της οπτικής εξισώνεται με αυτές των συμμετεχόντων και δεν εξυψώνεται σε καλλιτεχνικός “γκουρού”.

“Όλοι βασίζουν την καλλιτεχνική τους πρακτική στην οικειότητα η οποία, χωρίς να καταπιέζει την όραση, σχετικοποιεί τη θέση της στο εκθεσιακό πρωτόκολλο: το έργο τέχνης τη δεκαετία του '90 μεταμορφώνει το βλέμμα σε γείτονα, σε άμεσο συνομιλητή.” (Bourriaud, 1998)

Η *αποξένωση*, είναι κάτι που παρατηρείται στο κοινωνικό περιβάλλον της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου, και δεν οφείλεται μόνο στην κοινωνικο-οικονομική κατάσταση που χαρακτηρίζει την εποχή μας στη συγκεκριμένη περιοχή, αλλά στην έλλειψη εμπιστοσύνης που υπάρχει ανάμεσα στους κατοίκους διαφορετικής εθνικότητας, διαφορετικού φύλου (γυναίκα, τρανς, άντρας, κ.ο.κ.) και σεξουαλικότητας, όπως και οικονομικής κατάστασης, καθώς οι αφηγήσεις για την περιοχή ενισχύουν την αίσθηση του φόβου σε “σκηνικά” που λαμβάνουν χώρα στην περιοχή, που ίσως σε άλλες περιοχές να μην είχαν τον ίδιο ακριβώς αντίκτυπο, τη γενίκευση δηλαδή τέτοιων περιστατικών και την μετατροπή τους σε φαινόμενα. Έτσι, με τη δημιουργία μικρών δράσεων στην περιοχή προσανατολισμένων σε

συγκεκριμένες θεματικές (βλ. layers), γίνεται μία προσπάθεια δημιουργίας καθημερινών πρακτικών ανάμεσα σε άτομα που δε συνηθίζουν να συναναστρέφονται στην περιοχή, εκτός ίσως κατά τη διάρκεια κάποιας αγοραπωλησίας, έτσι ώστε να επαναπροσδιορίσουν την ταυτότητα των σχέσεων τους, πέρα από αυτό που ορίζουν οι αφηγήσεις ότι θα έπρεπε να είναι.

Κύριο χαρακτηριστικό της σχεσιακής μορφής τέχνης είναι η μη αναζήτηση του πρωτοποριακού. Σύμφωνα με τον Bourriaud, οι καλλιτέχνες μπορεί να προτείνουν μέσα από τα έργα τους στιγμές κοινωνικότητας, ή αντικείμενα που παράγουν κοινωνικότητα, αλλά το κάνουν χρησιμοποιώντας υπάρχοντες τύπους σχέσεων ή αναδημιουργώντας παλαιότερους. Το ζήτημα δηλαδή δεν είναι να διευρυνθούν τα όρια της τέχνης αλλά οι δυνατότητες αντίστασης της τέχνης μέσα στο συνολικό κοινωνικό πλαίσιο (Bourriaud, 1998).

Με το να μην επιδιώκεται κάποια καινοτομία στη μορφή, το άτομο εστιάζει περισσότερο στο βίωμα του έργου για να το κατανοήσουμε παρά στο να το δούμε. Έτσι και η καλλιτέχινδα βιώνει την περιοχή, τον τόπο, αφού όπως είπαμε παραπάνω ο χώρος της Ν. Δυτικής Εισόδου αποτελεί κομμάτι της φόρμας του έργου αν όχι το ίδιο το έργο σε αρχικό στάδιο, και έπειτα την κατανοεί με τη δική της οπτική προσέγγιση (video κτλ), και έτσι σχεδιάζει έναν χώρο, μία επέκταση ενός ήδη υπάρχοντος χώρου, με σκοπό να δείξει στους συμμετέχοντες τον “δρόμο” να κάνουν το ίδιο με εκείνη. Να μιμηθούν, όπως είπαμε, τη συμπεριφορά της, να μπουν από τους απλούς κατοίκους/εργαζόμενους/επισκέπτες μέσα από την περιπλάνηση στον ρόλο του καλλιτέχνη. Αυτό επιτυγχάνεται με τη δημιουργία των layers, και με δωσμένα ραντεβού (rendevous) στον τόπο που θα πραγματοποιηθούν οι αντίστοιχες δράσεις ανάλογα με τις θεματικές. Εκεί ο σκοπός είναι να μη σταθούν στη φόρμα του έργου, αφού δεν πρόκειται για κάτι νέο ούτως ή άλλως, αλλά να το αντιμετωπίσουν ως επικοινωνιακό εργαλείο και να λειτουργήσουν σαν κοινότητα απέναντί του. Συναντώντας, λοιπόν, τα QRcodes αυτά πρέπει να λειτουργήσουν ως αφορμή, ως ψίχουλα που δείχνουν μία πιθανή διαδρομή, για να δημιουργήσουν διάδραση με τον τόπο, την αρχική δημιουργό, αλλά και με τους υπόλοιπους συμμετέχοντες, εφευρίσκοντας μία δική τους επικοινωνία.

Σχετικά με τη φόρμα του έργου ο Bourriaud έχει αναφερθεί σε αυτήν ως ανεξάρτητη οντότητα με εσωτερικές εξαρτήσεις, δηλαδή ως μία διαρκή συνάντηση (Bourriaud, 1998). Έτσι, όχι μόνο δεν παραμερίζεται η μορφή του έργου, εν τέλει, αλλά καθώς παράγεται μέσα από την επικοινωνία ή την οποιαδήποτε συνάντηση πραγματικότητας, καθίσταται από τα βασικότερα χαρακτηριστικά.

Στην περίπτωση της σχεσιακής αισθητικής όμως η φόρμα του έργου τέχνης δεν είναι συγκεκριμένη, αλλά είναι επιτηδευμένα ασταθής, ώστε να μπορούν να συναντιούνται ετερογενείς οντότητες και να προκύπτει διάλογος και ανταλλαγή απόψεων. Έτσι και στο CitywithinCity η φόρμα του έργου μεταβάλλεται ανάλογα με τα ραντεβού και που λαμβάνουν χώρα, τα άτομα που συμμετέχουν και τις θεματικές του έργου, που πέρα από τις ήδη υπάρχουσες, υπάρχει η συνεχής δυνατότητα παραγωγής νέων από όλους τους δημιουργούς. Επιπροσθέτως, η μορφή του χάρτη διαρκώς αλλάζει, προστίθενται ή αφαιρούνται πράγματα ανάλογα με τη βιωματική εμπειρία που προκύπτει μετά από κάθε δράση.

Το νόημα και η ταυτότητα του έργου είναι εσκεμμένα ασταθής, έτσι ώστε να υπάρχει χώρος για ποικίλες νοηματοδοτήσεις και αναγνώσεις. Ενδέχεται έτσι ίσως

να υπάρχει κάποια ασάφεια στο τι είναι αυτό που οφείλει να αντιληφθεί ή να αποκομίσει ο/η συμμετέχων/ουσα. Η ανοιχτή δομή των έργων δημιουργεί δυσκολίες στην κατανόησή τους, παρόλα αυτά αυτή η δομή είναι που κάνει το έργο τέχνης φιλικό προς τον χρήστη και προκαλεί ένα αίσθημα οικειότητας και του επιτρέπει συνελώς να δώσει μία διαφορετική ερμηνεία κάθε φορά. Στο CitywithinCity αρχικός στόχος, τουλάχιστον για την αρχική δημιουργό, ήταν ο επαναπροσδιορισμός της σχέσης της με το χώρο και ίσως η ανάδειξη μίας ταυτότητας για τον τόπο πέρα από αυτήν που τις προσάπτεται ως εγκληματική, καθώς ο υπόλοιπος κόσμος αυτή χρειάζεται να είναι η ταυτότητα της περιοχής, εγκληματική, έτσι ώστε να μην είναι κάποια άλλη. Αυτόν τον αρχικό στόχο τον προσδιόρισε η δημιουργός έχοντας αντιληφθεί ότι είναι και μία από τις ανάγκες των υπόλοιπων κατοίκων με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, αφήνοντας όμως αυτό το πλαίσιο ανοιχτό, σιγά σιγά αναδείχτηκαν και άλλες ανάγκες και το έργο μορφοποιείται καθημερινά, με σκοπό εν τέλει να το οικειοποιηθούν και οικειοποιούμενοι το έργο να οικειοποιηθούν και τον τόπο τους.

Το CitywithinCity σε έναν χώρο που δεν έχει δημόσιους χώρους συνάντησης και συναναστροφής, λειτουργεί μέσα στην περιοχή σαν ένα σημείο συνάντησης που ρυθμίζεται και μορφοποιείται ανάλογα με τα άτομα που συμμετέχουν κάθε φορά, έτσι δίνεται η δυνατότητα στους ανθρώπους να δημιουργήσουν και *διάλογο*.

Επίσης, οι συμμετέχοντες δρουν και σε έναν βαθμό ως επιμελητές του έργου, καθώς έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν το σημείο όπου θα τοποθετηθεί το υλικό που θα συγκεντρώσουν στον χώρο, τον τρόπο που θα το τοποθετήσουν (σε πλαίσιο ή σε στίγμα), και από ποιο εικονίδιο θα αντιπροσωπευτεί. Αυτό αναφέρεται σε έναν διαφορετικό τρόπο δόμησης της επιμελητικής διαδικασίας, σύμφωνα με τον οποίο ο θεατής ουσιαστικά διαμορφώνει σε μεγάλο βαθμό τη μορφή του έργου τέχνης, αλληλεπιδρώντας με αυτό ή/και με τον καλλιτέχνη. Στην περίπτωση του CitywithinCity επιτυγχάνεται και με τους δύο τρόπους, με το έργο όπως αναφέρεται παραπάνω, και με την αρχική δημιουργό καθώς συντονίζει τα ραντεβού και σε περίπτωση που κάποιος δε θέλει να επιμεληθεί ο ίδιος το έργο δίνει οδηγίες έτσι ώστε να το επιμεληθεί η αρχική δημιουργός (βλ. φωτ. οδηγίες).

Το ζητούμενο στη σχεσιακή τέχνη είναι αν μπορούν να παραχθούν εποικοδομητικές συζητήσεις, οι οποίες δε θα έχουν μια προδιαγεγραμμένη συμβιβαστική κατάληξη αλλά θα ενθαρρύνουν κάθε παραγωγικό διάλογο, ακόμα και αν πρόκειται να καταλήξει σε διαφωνία, δηλαδή η *δημοκρατία*. Το CitywithinCity συνίσταται από ένα περιβάλλον στο οποίο επιτρέπεται να δημιουργούνται “μικρές ουτοπίες”, δηλαδή, με τη δημιουργία διάφορων καλλιτεχνικών έργων και πρακτικών που εντοπίζονται στον χώρο, όπως και με τη δημιουργία πολλών επιμέρους layers, από πολλές ετεροτοπίες που εντοπίζονται στον φυσικό χώρο της Δυτικής Εισόδου να μεταβάλλονται σε πολλές ουτοπίες που, έστω και για ένα μικρό χρονικό διάστημα, να είναι υπαρκτές. Στη συνέχεια, από τον υπαρκτό χώρο και μόλις πάνπου να υπάρχουν τοποθετούνται στον χώρο σαν “ρομαντικά” μνημεία, αλλά παρόλα αυτά πολύ πραγματικά αφού όντως συνέβησαν, “του τι θα μπορούσε να είναι” (“what it could have been”) και με μία πιο μακροχρόνια διάθεση. Εννοώντας με αυτό ότι, όχι απλά θα μπορούσε να είναι η περιοχή δυνητικά, ότι επιθυμεί το κάθε μέλος της κοινότητας, αλλά όντως έχει και

τον χώρο που θα μπορούσε να προσφέρει κάτι τέτοιο, κυριολεκτικά και μεταφορικά.

Το σχεσιακό έργο γεννιέται από μια κοινωνική διαδικασία που το βασικό της στοιχείο είναι η διανθρώπινη ανταλλαγή, που καλλιεργείται και μεθοδεύεται από το έργο, το οποίο θα πρέπει να θεωρηθεί αισθητικό αντικείμενο αυτό καθαυτό, με τους ανθρώπους να αποτελούν συστατικό στοιχείο του χώρου, όπως συμβαίνει στις εικαστικές εγκαταστάσεις γενικότερα.⁸⁸ Οι άνθρωποι, συγκεκριμένα, στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου που αποτελούν μέλη της κοινότητάς της, έχουν τη δυνατότητα λαμβάνοντας μέρος σε αυτήν την πρακτική, να γίνονται κομμάτι του έργου και οι ίδιοι, να μεταπηδούν από “ρόλο” σε “ρόλο”. Με λίγα λόγια, έχουν τη δυνατότητα λαμβάνοντας μέρος στις δράσεις, και μπαίνοντας σε μία διάθεση μη επικριτική, να “μπουν στα παπούτσια” του άλλου και να κτίσουν γέφυρες επικοινωνίας. Με αυτόν τον τρόπο γίνεται μία αναπαράσταση της καθημερινότητας από πολλές οπτικές πλευρές. Συμπερασματικά, λοιπόν, το CitywithinCity δε χαρακτηρίζεται απλά από τη σχεσιασική αισθητική, αλλά αποτελεί ένα δίκτυο σχέσεων ήδη υπάρχοντων, ή που δημιουργούνται επί τόπου και εξαιτίας του, και καταγράφεται σε έναν διαδικτυακό χάρτη, που ρόλο έχει να αναδείξει αυτό το στοιχείο.

Πιο πάνω έχουμε μιλήσει για μία προσπάθεια δημιουργίας καταστάσεων, ακολουθώντας το παράδειγμα των καταστασιακών, χωρίς όμως κάποια πολιτική πρόθεση πίσω από αυτές. Η κατασκευή καταστάσεων σκοπεύει στη δημιουργία συναντήσεων, και στη δημιουργία λόγων συνύπαρξης ανάμεσα στα μέλη της κοινότητας, πέραν από τους αυτονόητους και “καταναγκαστικούς”, που θα οδηγήσουν ίσως και σε μία διεκδίκηση πραγμάτων για την περιοχή τους. Ενώ ο Boupriad, επέκρινε αυτή την ιδέα των καταστάσεων που προκύπτει από τον Guy Debord, καθώς θεωρεί ότι επεκτείνουν την ενότητα του χρόνου, του τόπου και της δράσης σε ένα θέατρο το οποίο δεν εμπλέκει κατ’ ανάγκη την ειλικρινή σχέση με τον άλλο (Boupriad, 1998). Όμως, η δημιουργία “καταστάσεων” από τους Καταστασιακούς απόκτησε ιδανική μορφή συλλογικών πολιτικών και κοινωνικών διεκδικήσεων, πέρα από το αισθητικής απόλαυσης αποκλειστικό πλαίσιο τέχνης.⁸⁹ Στο μυαλό μου, το CitywithinCity αποτελεί μία οντοπική εκδοχή της πραγματικής περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου, που εγώ ονόμασα CitywithinCity όπου, ό,τι υπάρχει στον χάρτη έχει υπάρξει και στην πραγματικότητα έστω και για λίγο κάτι το οποίο καθιστά ό,τι συνέβη μία αλήθεια. Η δημιουργία, λοιπόν, σχέσεων μέσω του CitywithinCity είναι κάτι πραγματικό έστω και εφήμερο, και χωρίς την ύπαρξη του θεατή και την μετατροπή του σε δημιουργό τίποτα από αυτό δε θα ήταν εφικτό ή ουσιώδες.

Διαλογικές/Διαδραστικές πρακτικές τέχνης

Πρόσφατες πρακτικές επιτελεστικής τέχνης κατευθύνονται σε διαλογικές τακτικές, με “ανοικτή”, ανολοκλήρωτη έκβαση (δίχως τέλος), επιτρέποντας την

88

Boupriad, Nicolas, 1998, Relational Aesthetics, Les presses du reel

89

Ντάφλος, Κώστας, Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα, ΣΕΑΒ, 2015

αμεσότητα και το νόημα της σωματικής παρουσίας μέσα από διαφορετικούς βαθμούς συμμετοχής εμπλεκομένων (οι οποίοι θεωρούνται συμπαράγωγοί).⁹⁰ Στο πλαίσιο ενός αναπτυσσόμενου διαλόγου, στην ανάμειξη για παράδειγμα υπάρχοντος ετοιμοπαράδοτου υλικού σε πράξεις ανακύκλωσης και μεταπαγωγής (post production, remix, sampling, mash-up) “ανοικτής” εξέλιξης, ο καλλιτέχνης ως υποκινητής, σε συνεργασία με συμβαλλομένους ή με συμμετέχοντες (συλλογικότητα-κοινότητα), ενεργοποιεί σε συμβάντα πρακτικές πεδίου.⁹¹ Τα αποτελέσματα, ντοκουμέντα με άλλα στοιχεία, όπως συλλογές και κατασκευές αρχείων, ορίζουν στη συνέχεια μια υλική τοποθεσία η οποία μπορεί να διαμοιράζεται σε αρκετούς άλλους τόπους και να προγραμματίζει τη διανομή της και την επαύξησή της, είτε τις εκθεσιακές προοπτικές της (όταν καταρτίζονται οδηγοί, χάρτες, κατάλογοι κ.α.).⁹² Έτσι, φαίνεται να ακολουθείται η αντίθετη φορά στη διαδικασία παραγωγής καλλιτεχνικής δουλειάς, δηλαδή η καλλιτεχνική δουλειά σε αυτές τις περιπτώσεις δεν ξεκινάει από τον θεσμικό χώρο ή δε συγκροτείται σε σχέση με αυτόν, αλλά γίνεται η ίδια τόπος θεσμού για να διανεμηθεί προς διαφορετικούς άλλους τόπους (θεσμικούς χώρους ή όχι).⁹³ Η ανθρώπινη διάδραση διερευνήθηκε θεωρητικά από την κοινωνική επιστήμη πάνω στη γενική ιδέα ότι η κοινωνική ζωή των ανθρώπων βασίζεται σε ρευστά δίκτυα αδιαχώριστων από την κοινωνία σχέσεων και πλαισίων, τα οποία επιτελούνται μέσω της διάδρασης.⁹⁴ Η διάδραση, η οποία συμμετέχει ενεργά σε όλες τις κοινωνικές δραστηριότητές μας, δεν είναι απλώς και μόνο μια “κατασκευή”, η οποία ρυθμίζει πράγματα και καταστάσεις στη ζωή μας, αλλά και η ίδια η συνθήκη που τα κατασκευάζει.⁹⁵ Σκιαγραφεί διαπλεγμένα δίκτυα, τα οποία χαρακτηρίζονται από μια πολλαπλότητα μεγάλης ποικιλίας ημερομηνιών, τόπων και ανθρώπων, σε ένα πλαίσιο αποπροσανατολισμού της ταυτοχρονίας, της εγγύτητας και γενικότερα της προσωπικότητας του υποκειμένου.⁹⁶ Στις αρχές του 1990, η διαδραστικότητα αποτελούσε έναν νέο όρο, ο οποίος ενέπλεκε τη συνεργατικότητα με την έννοια της διαμοιρασμένης κατανόησης, αλλά

90

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

91

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

92

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

93

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

94

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

95

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

96

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

και τις αμοιβαίες ή κοινές απολαβές (οφέλη) από τις ανταλλαγές χειριστή (χρήστη) και παραγωγού (σχεδιαστή). Η γενιά των εικαστικών από τη δεκαετία του 2000 προσεγγίζει την έννοια της διάδρασης με πολλούς διαφορετικούς τρόπους, είτε ως κεντρικό ζητούμενο ή γενεσιουργό στοιχείο κάποιας πρακτικής, είτε ως σημείο εκκίνησης της δουλειάς και εγκατάστασης ενός πλαισίου, είτε ως εξαγόμενο αποτέλεσμα διαδικασίας, είτε ως στάδιο μιας συνολικής τακτικής, η οποία περιλαμβάνει αρκετά στοιχεία, τα οποία διαχέονται σε επιμέρους πρακτικές.⁹⁷

Το CitywithinCity είναι μία συνολική τακτική, από όπου η διαδραστικότητα ξεκινάει από τα πρώτα ακόμα στάδια της επιτέλεσης. Αρχικά, εφόσον η καλλιτέχνη είναι και κάτοικος της περιοχής, ξεκινάμε με τη δική της διάδραση με το χώρο μέσω της περιπλάνησης αλλά και του ανθρώπινου παράγοντα ως στοιχείο του χώρου, με τη δημιουργία διαλόγου μέσω της τεχνικής των συνεντεύξεων, οι οποίες εστιάζουν στα προσωπικά βιώματα του ατόμου σε σχέση με το χώρο και ανάλογα με την ειδικότητά τους (κάτοικος, εργαζόμενος, επισκέπτης -βλ. οδηγούς συνεντεύξεων), και στη συνέχεια με τη δημιουργία της δικής της οπτικής και εσωτερικής προσέγγισης σε σχέση με το χώρο (η οποία βασίζεται στα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, αλλά και ως απόρροια της δικής της ψυχολογικής και συναισθηματικής κατάστασης σε σχέση με τον τόπο), όπου τοποθετώντας τα στο χώρο με τη βοήθεια των αυτοκόλλητων QR Codes, αποτελούν πρόσκληση για διάλογο και διάδραση. Αποτελούν την εισαγωγική πρόταση ενός (ευχόμενου) ανοιχτού διαλόγου σχετικά με τον τόπο της Νέας Δυτικής Εισόδου, και ένα μικρό λιθαράκι σε αυτό που επρόκειτο να χτίσουν οι συμμετέχοντες δημιουργοί.

Η διάδραση ενσωματώθηκε στις πρακτικές κοινωνικά εμπλεκόμενης τέχνης, συχνά με τον κίνδυνο της σύγχυσης ή της σύγκρισης με το κοινωνικό λειτουργήμα, το οποίο όμως αναλαμβάνουν ειδικοί, που έρχονται να αντιμετωπίσουν διαφορετικά ζητήματα σε σχέση με εκείνα τα οποία “θεραπεύουν” οι πρακτικές τέχνης.⁹⁸ Το CitywithinCity δεν αποτελεί την πρακτική λύση προβλημάτων στην περιοχή, και ούτε αυτός είναι ο στόχος του, αλλά να ενδυναμώσει μία κοινότητα, να ενισχύσει τις έννοιες της αλληλεγγύης και εμπιστοσύνης όπως και το αίσθημα της ομαδικότητας, ίσως ακόμα και μιας σύγχρονης γειτονιάς, όπου κοινό παρονομαστή θα έχουν αυτό το έργο τέχνης το οποίο οι ίδιοι δημιούργησαν, εντάσσοντας του εαυτούς στους στο κοινωνικό πλαίσιο ενός τόπου που οι ίδιοι διαμόρφωσαν και ταυτοποίησαν. Ίσως με αυτόν τον τρόπο και οι ίδιοι να καταφέρουν να τραβήξουν την προσοχή της Πολιτείας, που τόσο ποθούν, έτσι ώστε να είναι πιο λειτουργική και σε πρακτικά ζητήματα η περιοχή. Όμως για την αρχή αυτής της λειτουργικότητας, επιθυμητή είναι η λειτουργικότητα στα ουσιαστικά ζητήματα, όπως της επανάκτησης σχέσεων, και της επανατοποθέτησής τους στο χώρο τους, κάτι το οποίο προσπαθεί να επιτύχει το έργο μέσω της συνάντησης και συνεπώς της διάδρασης και του διαλόγου.

97

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

98

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

Σημεία συνάντησης (rendevous), τοποθετούνται με τη σειρά τους στο χώρο, “αναγκάζοντας” ή προτρέποντας άτομα να συννευρεθούν στο πλαίσιο μίας ομάδας, όπου η διαδικασία διάδρασης θα λάβει μέρος κατά τη διάρκεια της περιπλάνησης, που ίσως να συναντηθούν ξανά και να προκαλέσουν συμβάντα και καταστάσεις, όπως π.χ. συνεργατική παραγωγή υλικού για τον χάρτη που συντελεί στη δημιουργία κοινών βιωμάτων ή και την παροχή βοήθειας στην παραγωγή του προσωπικού υλικού που αυξάνει το αίσθημα της αλληλεγγύης και της εμπιστοσύνης και οδηγεί σε μία καλύτερη επικοινωνία. Η τέχνη, το έργο, λειτουργεί ως παράδειγμα μίας καθημερινής ζωής που θα μπορούσε να υπάρχει, και τους προσκαλεί να βιώσουν πιθανές εκδοχές αυτές της καθημερινής ζωής. Έπειτα, η διάδραση συνεχίζεται και μέσω της δημιουργίας σχέσης με τον αρχικό δημιουργό, που δεν ξεχνάμε ότι έχει τις ίδιες ανάγκες με τους συμμετέχοντες καθώς είναι μέλος της κοινότητας, μέσω της τοποθέτησης στον χάρτη, αλλά και με *συνομιλία* των έργων που προκύπτουν μέσα στο χάρτη. Χωρίς αυτόν τον διάλογο το έργο δεν θα ήταν πραγματικό.

Σύμφωνα με τον Ντάφλο υπάρχουν κατηγορίες (τύποι) διάδρασης στις πρακτικές τέχνης. Γενικότερα, εμφανίζονται δύο βασικές κατηγορίες μέσωσιν σε σχέση με την εμπλοκή του κοινού:

1. τα μη διαδραστικά μέσα, που περιλαμβάνουν γραμμική διαδικασία με καθαρά προσδιορισμένο διαχωρισμό μεταξύ του αποστολέα του μηνύματος (του δημιουργού) και του αποδέκτη του μηνύματος, του ακροατηρίου (παθητικού παραλήπτη)
7. τα διαδραστικά μέσα, που μεθοδεύουν την ανάμειξη της γραμμής μεταξύ παραγωγού και ακροατηρίου, στην οποία το ίδιο το ακροατήριο συμμετέχει, έως έναν βαθμό, στη δημιουργία του μηνύματος.⁹⁹

Σύμφωνα με αυτόν τον διαχωρισμό το CitywithinCity υπάγεται στη δεύτερη κατηγορία, όπου ο παραγωγός αναμειγνύεται με το ακροατήριο, και το ακροατήριο πλέον όχι απλά συμμετέχει στη δημιουργία του μηνύματος, αλλά την καλλιεργεί μαζί με τον παραγωγό.

Η διάδραση προσανατολίζει το ενδιαφέρον στη *διεπαφή* και στον *κοινό τόπο*, ο οποίος ζωντανώνει και αποκτά νόημα από τις συνεισφορές εμπλεκόμενων μελών.¹⁰⁰

Η δημιουργία κοινού τόπου και η διεπαφή μέσα σε αυτόν, για το συγκεκριμένο έργο έχει ιδιαίτερη σημασία, καθώς ένας από τους στόχους του είναι να αποτελεί έναν κοινό τόπο, όπου τα άτομα θα μπορούν να εκφράζονται, να δημιουργούν και να επικοινωνούν, να συνυπάρχουν μέσα σε αυτόν μέσω ενός κοινού στόχου, της ανάδειξης του τόπου που κατοικούν και της επανοικειοποίησής του.

Σύμφωνα με τους τύπους των πρακτικών παρατηρούνται και διάφοροι τύποι ακροατηρίου:

1. Το κοινό, που, αναδρομικά, αναστοχαστικά, κτίζει την επειρία του με αφορμή το έργο και πέρα από αυτό

99

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

100

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

8. Το κοινό που είναι (ιδεολογικά) ενεργοποιημένο
9. Το “χειραφετημένο” αμερόληπτο κοινό, το οποίο παραμένει αποστασιοποιημένο και ενεργά εμπλεκόμενο σε διανοητικό επίπεδο
10. Το συναισθηματικά εμπλεκόμενο κοινό, που συναισθάνεται και συμπάσχει
11. Το κοινό που παίζει και εκπαιδεύεται
12. Το κοινό που αποκτά ενεργό ρόλο συμπαραγωγού, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες εντός της καλλιτεχνικής δράσης και πέρα από αυτήν, επιτελώντας την καλλιτεχνική δουλειά στην πραγματική ζωή
13. Το κοινό που μετατρέπεται σε έργο τέχνης.¹⁰¹

Σύμφωνα με τα παραπάνω, στο έργο CitywithinCity έχουμε τρεις τύπους κοινού: Αυτό του συναισθηματικά εμπλεκόμενου κοινού, που συναισθάνεται και συμπάσχει. Ένα κοινό δηλαδή, που ίσως να μη λάβει μέρος στις περιπατητικές πορείες και να μην έρθει στα rendezvous, αλλά παρόλα αυτά μπορεί να πάρει μέρος στο έργο όντας μέλος της κοινότητας και παρακολουθώντας τον χάρτη, και διαδρώντας με αυτόν, κοινοποιώντας το στην προσωπική του σελίδα στο Facebook, είτε σχολιάζοντας στην σελίδα του έργου στο Facebook. Σε αυτό το σημείο να αναφέρουμε πως το περιβάλλον του Facebook επιλέχτηκε ως φόρμα του έργου, όχι μόνο για την ευκολία του (εύκολη χρήση, παγκοσμιοποιημένο διαδικτυακό μέσο), αλλά το διαδραστικό του περιβάλλον ανάμεσα στους χρήστες, όπως επίσης και το γεγονός ότι αποτελεί ένα εργαλείο που οι περισσότεροι άνθρωποι το χρησιμοποιούν καθημερινά, είτε για να επικοινωνήσουν με κάποιον είτε για να ενημερωθούν για κάτι. Εφόσον, λοιπόν, έχει αυτήν τη σύσταση, ενισχύει τη διάδραση μεταξύ του κοινού, είτε σχολιάζοντας, είτε γινόμενοι μάρτυρες του έργου, της ανάδειξής του σε ένα ευρύτερο κοινό αλλά και τη μετατροπή του εργαλείου του Facebook σε ένα κομμάτι της φόρμας του έργου τέχνης, κάνει πιο εύκολη δηλαδή την εισαγωγή του έργου στην καθημερινή ζωή του ατόμου. Η χρήση του Facebook, ενώ έχει τα παραπάνω θετικά έχει όμως και ένα κύριο αρνητικό στοιχείο. Το γεγονός ότι δύσκολα διαφαίνεται η φύση αυτής της σελίδας ως έργο τέχνης από τους επισκέπτες της, παρότι σαν μία αντιπροσωπεία του έργου τέχνης. Επιπροσθέτως, όπως σε όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης έτσι και το Facebook, ή μάλλον ειδικά το Facebook, προϋποθέτει το συνεχές εμπορικό “promotion”, κάτι βέβαια που μπορεί να χρησιμοποιηθεί και υπέρ του έργου αφού όσο περισσότερο προωθείται και διαφημίζεται τόσο περισσότερο κόσμος το πλησιάζει, αλλά εκεί ίσως να αναδύεται ο κίνδυνος απαξίωσης του σκοπού του έργου, οπότε προϋποθέτει μεθοδευμένη διαχείριση από την κύρια δημιουργό. Κάτι που επιτυγχάνεται με τη δημιουργία οδηγιών και χαλαρών “κανόνων” συμμετοχής. Ο δεύτερος τύπος κοινού ο οποίος εντοπίζεται σε αυτό το έργο είναι αυτός που παίζει και εκπαιδεύεται. Καθώς το έργο έχει μία παιχνιδιάρικη διάθεση (βλ. κουμπι “Παίξτε το Παιχνίδι”), ο επισκέπτης του χάρτη στο Google Maps, θα αισθάνεται όχι μόνο σα να μπαίνει να παρατηρήσει κάτι, αλλά να βιώσει έναν τύπο εκπαιδευτικού παιχνιδιού, όπου κάνοντας βόλτα στους διαδικτυακούς δρόμους της περιοχής, και “χαζεύοντας” τα έργα των συμμετεχόντων, μαθαίνει είτε για την ιστορία του τόπου, την καθημερινότητα των ατόμων, την πολυεθνικότητα που την

101

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

χαρακτηρίζει κ.ο.κ.. Επιπροσθέτως, διεγείρεται η περιέργεια τους έτσι ώστε κάποια στιγμή να θελήσουν να επισκεφτούν και να εξερευνήσουν τη “σκοτεινή” περιοχή που εμείς εδώ ονομάζουμε Νέα Δυτική Είσοδο. Το περιβάλλον του Google Maps, επίσης ενισχύει την διάδραση, καθώς ο κάθε συμμετέχων, ανάλογα με το βαθμό που θέλει να συμμετέχει, μπορεί να επεξεργαστεί τον χάρτη σύμφωνα με τη δική του αισθητική και βούληση, με την προϋπόθεση όμως ότι τα υπόλοιπα στοιχεία του χάρτη θα μένουν ανεπηρέαστα, κάτι που ενισχύει και την αίσθηση της οικειότητας αλλά και της επανοικειοποίησης του τόπου.

Ο τρίτος τύπος κοινού είναι αυτός όπου το κοινό αποκτά ενεργό ρόλο συμπαράγωγού. Όπως είπαμε παραπάνω, στόχος της καλλιτέχνης εδώ είναι να μετατραπούν οι κάτοικοι/επισκέπτες/εργαζόμενοι σε δημιουργούς, όπως η ίδια εναλλάσσεται ανάμεσα σε ρόλους, και έτσι μην περιορίζοντας τις ιδιότητές τους σε αυτές του απλού κατοίκου ή εργαζόμενου ή επισκέπτη, να δημιουργήσουν καλλιτεχνικό έργο και σχέσεις μεταξύ τους και με τον τόπο. Μία τέταρτη κατηγορία κοινού η οποία ίσως να διακρίνεται στο έργο να είναι και αυτή της μετατροπής του κοινού σε έργο τέχνης. Με την έννοια ότι εφόσον το έργο ξεκινάει με την περφόρμανς του περπατήματος και της εναλλαγής ρόλων μέσω αυτού, ο συμμετέχων ή η συμμετέχουσα εκείνη τη στιγμή να γίνεται το ίδιο το έργο τέχνης. Νεότερες ακτιβιστικές πρακτικές τέχνης εισάγουν την διαπραγμάτευση όπως, σε μια διαδήλωση, σε μια διαμαρτυρία ή στάση, ή εισάγουν τακτικά πληροφορίες, ως “αγωγοί” ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης ή παροχής τεχνογνωσίας προς την κοινότητα, πάνω στις ιδέες της ανοικτής πληροφορίας, της επιτέλεσης ενεργού αρχείου, της ελεύθερης πρόσβασης και απελευθέρωσης “κοινών” αγαθών ή πόρων (tactical media).¹⁰² Η συμμετοχή, η περφόρμανς και το παιχνίδι αφορούν “ασταθείς” και ευμετάβλητες πρακτικές, οι οποίες συνδέουν τακτικές διάδρασης με την πραγματική ζωή, σε συντονισμό με τον τεχνολογικό πολιτισμό.¹⁰³

Έτσι και το CitywithinCity πέρα από τους βασικούς του στόχους, αποτελεί και μία προσπάθεια δημιουργίας αρχείου βιωμάτων το οποίο είναι ανοιχτό προς το κοινό, ευαισθητοποιώντας τον εκτός της περιοχής πληθυσμό και ενημερώνοντας τον. Σχετικά με την τεχνολογία που χρησιμοποιείται για να παραχθεί το έργο “η σύλληψη της διαδραστικής τέχνης κρύβει, σύμφωνα με τον Manovich, πλεονασμό και παράλληλα ταυτολογία, αφού η διεπαφή του ανθρώπου με τα ηλεκτρονικά μέσα, τα οποία βασίζονται στον υπολογιστή, ή συσχετίζονται με τον υπολογιστή, μπορεί να θεωρηθεί εξ ορισμού διαδραστική, μέσω μιας συντελούμενης “κλειστής” ή “ανοιχτής” διάδρασης, η οποία απαιτείται εκ των πραγμάτων” (Manovich, 2001).¹⁰⁴ Σε αυτό το πλαίσιο, γεννιούνται υπερκειμενικές αφηγήσεις, είτε επιτυγχάνονται δυναμικές διασυνδέσεις, όπου το ενδιαφέρον μετατοπίζεται προς τις αναδυόμενες δυνατότητες από την ιδιαίτερη προσέγγιση ή τον ιδιαίτερο

102

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

103

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

104

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

χειρισμό κάθε συμμετέχοντα, που υποδεικνύουν πιθανότητες αλλαγών και ανακαλύψεων. Τα διαδραστικά μέσα τέχνης βοηθούν στην εξωτερίκευση της ιδιωτικής απόκρυφης σκέψης, έτσι ώστε επιτελούνται νέες υποκειμενικότητες, οι οποίες κοινοποιούνται δημόσια (Manovich, 1996).¹⁰⁵

Η διάδραση παίρνει τη μορφή ανοικτού διαλόγου σε μια δυναμική διαδικασία, της οποίας τα μέλη που συμμετέχουν τροποποιούν αμοιβαία τη συμπεριφορά τους, μαθαίνοντας το ένα από το άλλο.¹⁰⁶ Αυτή η μορφή διαλογικότητας, η οποία εμφανίζεται από τις πρακτικές κυβερνητικής της δεκαετίας του 1950, σε συνάρτηση με τον φιλοσοφικό και θεωρητικό λόγο που επηρέασε νωρίτερα, κατεύθυνε στη συνέχεια τις πρακτικές τέχνης (οι οποίες δεν είναι αποκλειστικά ηλεκτρονικές), προς τη διυποκειμενική σχέση και τον ανολοκλήρωτο και μη τετελεσμένο πολυγλωσσικό χαρακτήρα με τον εαυτό και τον άλλο.

Επισημαίνεται ευρύτερα η έννοια της διαλογικότητας, πέρα από το πεδίο της διάδρασης στις ηλεκτρονικές τέχνες, προς μια γενικότερη ιστορική κατηγορία πρακτικών τέχνης, βασισμένων στο διάλογο. Η διαλογική αισθητική συμπεριλαμβάνει διυποκειμενικές πρακτικές, οι οποίες μπορούν να λάβουν και εξ αποστάσεως μορφές αλληλεπίδρασης, σε πραγματικούς χρόνους. Αυτές οι πρακτικές, είναι ανοικτές στην πιθανότητα και επιτρέπουν ατελείωτες, από πρόθεση, κατασκευές (non finito), και διαπραγμάτευση του νοήματος, ενσωματώνοντας ασάφεια, διαφοροποιημένα επίπεδα απρόοπτου και απροσδιόριστου, σε αντίθεση με την αισθητική της μονολογικής τέχνης, η οποία βασίζεται στην ολοκληρωμένη δημιουργία.¹⁰⁷ Ο σχεδιασμός του CitywithinCity είναι τέτοιος, ώστε να ενσωματώνει τα παραπάνω. Δεν αποτελεί ολοκληρωμένη δημιουργία παρά μόνο όταν υπάρχει συμμετοχικότητα και διαδράση μέσα σε αυτό το έργο, αποτελεί την αρχή ενός μεγαλύτερου έργου, άπειρου στα βάθη του χρόνου καθώς ακολουθεί την χωροχρονική πορεία της καθημερινότητας. Τα διαφοροποιημένα επίπεδα απρόοπτου και απροσδιόριστου μπορούν κάλλιστα να μεταφραστούν ως τα layers του έργου. Επίσης η φόρμα του έργου επιτρέπει τις εξ αποστάσεως προσθήκες σε αυτό και άρα αλληλεπίδρασης, καθώς δεν είναι αναγκαίο να συμβούν επί τόπου. Μπορεί κάποιος να πραγματοποιήσει μία δική του διαδρομή και στη συνέχεια προσθήκη στον χάρτη.

Η λειτουργία-διάδραση αποτελεί μέρος της έννοιας της διαλογικότητας, ώστε να μπορούν όλες οι διαλογικές δουλειές επιπλέον να θεωρηθούν διαδραστικές (Κακ). Η διαλογική αρχή βρίσκεται βαθιά ριζωμένη στην κοινωνική πραγματικότητα της συνείδησης, της σκέψης και της επικοινωνίας, από τη χρήση της κυριολεκτικής σημασίας του διαλόγου, που επικεντρώνεται στη διαλογική επικοινωνιακή ανταλλαγή ανάμεσα σε δύο ζώσες “οντότητες”, όσο και στην εξ αποστάσεως (τηλε)απουσία-παρουσία, την οποία παρέχουν ενεργές μορφές

105

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

106

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

107

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

(τηλ)επικοινωνίας.¹⁰⁸ Η διαλογική τέχνη στα τέλη της δεκαετίας του 1960 και από τη δεκαετία του 1970 κινήθηκε πέρα από το ζητούμενο της συνεργατικής ή συμμετοχικής μορφής τέχνης, προς υβριδικούς χώρους, ανάμεσα στο αναλογικό και το ψηφιακό, παρουσιάζοντας σε αυτό το πλαίσιο ειδικότερα “τηλεπικοινωνιακή τέχνη” ως διαλογική ηλεκτρονική τέχνη με επίκεντρο το τηλέφωνο.¹⁰⁹ Έτσι το CitywithinCity χαρακτηρίζεται από διυποκειμενικότητα αυτοπροσώπως και επί τόπου αλλά και εξ αποστάσεως μέσω της χρήσης του τηλεφώνου ή του ηλεκτρονικού υπολογιστή. Ο τόπος του αληθινού διαλόγου και της διαλογικότητας παραμένει, όπως πάντοτε, όχι στη διάδραση μεταξύ ανθρώπου και υπολογιστή, αλλά μεταξύ των ανθρώπων.¹¹⁰ Ο υπολογιστής και ο χάρτης είναι ένας διαμεσολαβητής στη διάδραση των ατόμων, που τους παρέχει τον χώρο να την πραγματοποιήσουν ακόμα και εξ αποστάσεως συντηρώντας έτσι μία κοινότητα.

Η κοινότητα δεν εξασφαλίζει ενδόμυχη οικεία επικοινωνία ανάμεσα στα μέλη της όπως συμβαίνει στην οργανική κοινωνία, παρά, η επικοινωνιακή σύστασή της, εδράζεται στις αρχές γονιμοποίησης κοινής ταυτότητας.¹¹¹ Κάτι το οποίο φαίνεται να εκλείπει από την περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου καθώς, όντως, διαπιστώσαμε ότι βρίσκεται σε μία κρίση ταυτότητας τα τελευταία 11 χρόνια, όπως αποδεικνύεται και από την έλλειψη μίας συγκεκριμένης ονομασίας για την περιοχή. Όμως, οι ταυτότητές μας είναι συνεχώς υπό διαπραγμάτευση, σε μια συνεχή διαδικασία μορφοποίησης και αναμόρφωσης του εαυτού, μέσα από τις συναντήσεις μας με τους άλλους, έτσι ώστε η κοινότητα να παράγεται μέσω της κοινής παραδοχής ότι δεν έχουμε κάποια “ουσιώδη ταυτότητα”.¹¹² Ο όρος κοινότητα χρησιμοποιείται συχνά για να δηλώσει ηθική ενότητα, η οποία στέκει υπεράνω του πληθυσμού και των αλληλεπιδράσεών του, ως κυρίαρχη εξουσία.¹¹³ Ίσως αυτός να είναι ένας λόγος ανάγκης προσδιορισμού της ταυτότητας της περιοχής από τους κατοίκους της, η κυρίαρχη εξουσία απέναντι σε “εισβολείς” οποιασδήποτε προέλευσης. Ότι η κυρίαρχη ομάδα είναι αυτή των κατοίκων και όχι η εργασιακή, βιομηχανική ή “ξένη” που “τυγχάνει” να βρίσκεται στην περιοχή. Ίσως, όμως, η έλλειψη συγκεκριμένης ταυτότητας να επιτρέπει ένα είδος

108

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

109

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

110

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

111

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

112

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

113

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

ελευθερίας που δύσκολα εντοπίζεται πλέον μέσα στις σύγχρονες πόλεις. Ίσως η απομόνωση που προκύπτει από εξουσιαστικές πρακτικές να επιτρέπει την ελευθεριακή “κίνηση” των πραγμάτων. Ωστόσο, εμφανίζεται το πρόβλημα ότι δεν μπορεί στο επίπεδο πολιτείας να συγκροτηθεί κοινωνία χωρίς αναγνωρισμένη ταυτότητα ή χωρίς να τη διατρέχουν κοινοί (προς υπεράσπιση) καταγωγικοί δεσμοί στο παρελθόν και στο παρόν. Όμως, οι μοναδικότητες-διαφορετικότητες, ως πολλαπλότητες που δεν έχουν σταθερή αναπαριστάμενη ταυτότητα, συνιστούν φόβο και απειλή για την πολιτεία, και ενώ το κράτος μπορεί να αποδεχτεί και να αναγνωρίσει κάποιο άλλο κράτος μέσα στην επικράτειά του όμως, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να ανεχθεί (τρομάζει στην ιδέα) την πιθανότητα να συστήνονται ανούσιες κοινότητες από μοναδικότητες, σε μια συσπείρωση που δεν αφορά, με κανέναν τρόπο, κάποια εμφανή ουσία ή κοινή καταγωγική φύση, χωρίς τα μέλη της να επικυρώνουν μια κοινή ταυτότητα.¹¹⁴ Αυτό μας βοηθάει να καταλάβουμε την καλύτερη προσαρμογή της Κινέζικης κοινότητας στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, από αυτήν της Πακιστανικής, ή άλλων ανατολίτικης καταγωγής λαών οι οποίοι εγκαθίστανται στην περιοχή. Παρόλα αυτά σαν ολότητα η περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, παραμένει ένα σύνολο μοναδικότητων σε σύγκριση με την υπόλοιπη πόλη της Θεσσαλονίκης, άρα είναι δύσκολο να τοποθετηθεί στον “χάρτη”.

Εν κατακλείδι οι διαλογικές και διαδραστικές πρακτικές, που πολλές φορές η μία ενέχει την άλλη, εντοπίζονται στο σχεδιασμό του CitywithinCity, και η πρακτική του συγκαταλέγεται σε πολλαπλά επίπεδα μέσα σε αυτές, καθώς ξεκίνησε από έναν εσωτερικό διάλογο και πολλαπλές διαδράσεις με τον τόπο και συνεχίζεται σε ατελείωτους ανοιχτούς “διαλόγους”.

Performance

Η τέχνη της performance είναι μία παράσταση που παρουσιάζεται σε ένα ακροατήριο μέσα σε ένα πλαίσιο τέχνης, το οποίο είναι παραδοσιακά διεπιστημονικό. Η περφόρμανς μπορεί να έχει σενάριο ή και όχι, να είναι τυχαία ή προσεκτικά ενορχηστρωμένη, αυθόρμητη ή με κάποιον άλλον τρόπο προσεκτικά προγραμματισμένη με ή χωρίς τη συμμετοχή κοινού. Μια περφόρμανς μπορεί να διαδραματίζεται ζωντανά ή μέσω κάποιας τεχνολογίας, και ο ερμηνευτής μπορεί να είναι παρών ή να απουσιάζει. Περφόρμανς αποτελεί οποιαδήποτε κατάσταση που παρουσιάζει τα παρακάτω τέσσερα βασικά στοιχεία: το χρόνο, τον χώρο, το σώμα του ερμηνευτή ή την παρουσία του μέσω κάποιου μέσου και τέλος μία σχέση μεταξύ ερμηνευτή και ακροατηρίου. Η τέχνη της περφόρμανς μπορεί να συμβεί οπουδήποτε, σε οποιοδήποτε τύπο χώρου ή σκηνικό και για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα. Οι πράξεις ενός ατόμου ή μιας ομάδας σε ένα συγκεκριμένο μέρος και σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή αποτελούν το έργο. Η τέχνη της περφόρμανς είναι ένας όρος που συνήθως χρησιμοποιείται για να αναφερθούμε σε μία εννοιολογική τέχνη που ενσωματώνει μία έννοια βασισμένη στο περιεχόμενο με πιο δραματουργικούς όρους, από μία απλή παράσταση που πραγματοποιείται για λόγους ψυχαγωγίας. Σε μεγάλο βαθμό, αναφέρεται σε μία παράσταση που

παρουσιάζεται μπροστά σε ένα ακροατήριο, αλλά δεν επιδιώκει να παρουσιάσει κάτι σαν ένα συμβατικό θεατρικό έργο ή μια επίσημη γραμμική αφήγηση, αλλά ούτε να απεικονίσει ένα σύνολο πλασματικών χαρακτήρων. Μπορεί να περιλαμβάνει δράση ή ομιλία ως επικοινωνία μεταξύ του καλλιτέχνη και του κοινού, ή ακόμα και να αγνοεί τις προσδοκίες ενός κοινού, αγνοώντας μία γραφή που μπορεί να υπάρχει εκ των προτέρων.

Η πρακτική της περφόρμανς (performance art), ή αλλιώς της παραστασιακής επιτέλεσης, βασίζεται στο ιστορικό είδος τέχνης, το οποίο ακολουθεί τη σύμβαση της σωματικής εκτέλεσης μπροστά σε ακροατήριο.¹¹⁵ Παρουσιάζεται ως άμεση φυσική πρακτική ή ευθεία κυριολεκτική δράση, η οποία ανήκει στα βασιζόμενα στο χρόνο μέσα, στην τέχνη, εκδηλώνοντας αδυναμία επανάληψης ή αναπαραγωγής σε διαφορετικούς χρόνους, όσο και σε διαφορετικούς τόπους, σε ορισμένες περιπτώσεις, στις τέχνες πεδίου (site-specific). Εμφανίζεται στην αμεσότητα του γεγονότος της συσχέτισης δρώντων προσώπων σε πραγματικό χρόνο στο παρόν, όπως και στην αμεσότητα έλευσης του τυχαίου συμβάντος. Η πρακτική της περφόρμανς, εμπορίζεται στην έννοια της επιτελεστικότητας (performativity), ή αλλιώς της παραστασιακής απομίμησης, η οποία είναι μια διαφοροποιημένη έννοια που συνδέεται, με την επανάληψη και την ανακύκλωση των πράξεων σε κοινωνικές ρουτίνες ή κοινωνικά τελετουργικά, καθώς με το συλλογικό “όχημα” της γλώσσας και του λόγου, περιλαμβάνοντας σωματικά προγλωσσικά σχήματα μη- γλώσσας, που όλα ανήκουν σε μορφές υποκειμενικοποίησης οι οποίες παράγουν εαυτότητα.¹¹⁶

Στο σημείο αυτό αναφέρουμε την περφόρμανς σε σχέση με την εικαστική παρέμβαση που συνέβη στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, όχι γιατί αποτελεί, καθαρά, τέτοια επιτελεστική πρακτική αλλά επειδή, σε έναν βαθμό, μπορεί να χαρακτηριστεί και ως περφόρμανς.

Αρχικά η ίδια η πράξη του περπατήματος με αναστοχαστική διάθεση, όπως πραγματοποιείται εδώ, μπορεί να θεωρηθεί περφόρμανς, τυχαία, επιτόπια και διαδραστική με τους ανθρώπους που συναποτελούν τον περιβάλλοντα χώρο, ως μάρτυρες αυτής της περφόρμανς. Επιτελείται στην ουσία μία καθημερινή πρακτική, αυτή του περπατήματος, από την καλλιτέχνηδα αρχικά, η οποία αναλαμβάνει ρόλους για χάρη της εικαστικής αυτής παρέμβασης και της δημιουργίας σχέσεων. Εναλλάσσεται μεταξύ ρόλων, ξεκινώντας από την απλή περιπατήτρια, που μετατρέπεται σε στοχάστρια και στη συνέχεια επανακτά το ρόλο της κατοίκου, έπειτα της ερευνήτριας και στο τέλος και πάλι της καλλιτέχνηδας. Στην ίδια περφόρμανς συμμετέχουν έπειτα και οι ακροατές, ή μάλλον δε συμμετέχουν απλά, αλλά την επιτελούν και αυτοί με τη σειρά τους, πραγματοποιώντας περιπατητικές διαδρομές στην περιοχή, βγαίνοντας από το ρόλο του επισκέπτη ή κατοίκου ή εργαζόμενου, αναλαμβάνοντας τον ρόλο του περιπατητή/στοχαστή και στη συνέχεια του δημιουργού/καλλιτέχνη.

115

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

116

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

Γενικότερα, το ενδιαφέρον με την περφόρμανς είναι ότι αποκτά διαφορετικές όψεις, είτε καθαρά κυριολεκτικής πράξης (από την εκτέλεση ενός θεάματος, μιας αθλητικής προσπάθειας ή την επιτέλεση κάποιου καθήκοντος, ενός συμβολαίου ή ρόλου), είτε καθαρά ποιητικής δράσης, αλλά και ενδιάμεσα, μεταξύ αυτών και ως (νάνο)-ποιητικές γεωγραφικές δράσεις από βίο-πολιτικά τακτικά μέσα. Έτσι, η περφόρμανς επιβεβαιώνει με έντονο και ισχυρό τρόπο στην πραγματικότητα τόσο τα όνειρα που βλέπουμε στον ύπνο μας όσο και τα συμβάντα, τα οποία τροφοδοτούν την εμπειρία μας όταν βρισκόμαστε ξύπνιοι (Schechner, 2003).¹¹⁷

Ακόμα και η διαδικασία των συνεντεύξεων για τη διεξαγωγή δεδομένων για τη συγκεκριμένη έρευνα, μπορεί να θεωρηθεί ένας τύπος περφόρμανς, υπό την έννοια ότι εκείνη τη στιγμή η δημιουργός και πάλι είχε αναλάβει έναν ρόλο της ερευνητριας, αφήνοντας πίσω τις δικές της απόψεις για το μέρος, επιτρέποντας την ανασκόπηση μέσα από τα λεγόμενα των συνεντευξιζόμενων. Με αυτόν τον τρόπο η γραμμή ανάμεσα σε ένα καλλιτεχνικό έργο και σε ένα ερευνητικό έργο που συνδυάζει και τα δύο είναι λεπτή.

Η περφόρμανς υποστηρίζει τη ρευστή, εφήμερη φύση ή τον προσωρινό χαρακτήρα των πραγμάτων, από την προγραμματική της ρευστή δραστηριότητα, στην παγκόσμια δικτυωμένη επικοινωνία με νέες τεχνολογίες. Ενθαρρύνει την προσωποποιημένη, μη συνεκτική ταυτότητα, αλλά και τη συνειδητή ανακατασκευή της στον επαναληπτικό χαρακτήρα της επιτέλεσης, όσο επίσης στην ανάδυση καταπιεσμένων λόγων αδύναμων ομάδων ή λόγων ευρύτερων κοινωνιών όπου παραμένουν ιζήματα αποικιοκρατίας. Εμφανίζεται σε συγκεκριμένες στιγμές, φευγαλέα, συνδυάζοντας διαφορετικά είδη τέχνης, ως διευρυμένη υβριδική σωματική πρακτική, συνδέοντας σπορ (sport-art), τεχνολογίες, χορό, αρχιτεκτονική, αστική γεωγραφία, πρακτικές πεδίου, κινηματογράφο, θέατρο (μεταδραματικό, επανοητικό) κ.ά.¹¹⁸

Σε αυτήν την περίπτωση το CitywithinCity, ως περφόρμανς, αναδεικνύει όντως την εφήμερη φύση αυτής της περιοχής και ενθαρρύνει τη συνήρηση της πολύπλευρης ταυτότητά της που τη χαρακτηρίζει με ένα πιο συνειδητό τρόπο. Ταυτόχρονα δίνει τον λόγο σε ευάλωτες ομάδες, σε μετανάστες, σε Έλληνες άπορους και σε διεμφυλικές γυναίκες, όπως και σε σεξεργάτριες, και αυτό επιτυγχάνεται μέσω της δικής τους αναστοχαστικής πορείας. Όπως το έργο ξεκινάει με τις περιπατητικές πορείες της αρχικής δημιουργού στην περιοχή που, όπως είπαμε, αποτελεί περφόρμανς μέχρι έναν βαθμό, έτσι και με την περιπατητική δράση που πραγματοποιούν οι συμμετέχοντες αφήνουν πίσω τους ρόλους τους και μετατρέπονται σε καλλιτέχνες/περφόρμερς. Η τρανς γυναίκα πλέον δεν περπατάει σε μία τρανς γυναίκα, περπατάει ως στοχάστρια, προσδιορίζοντας τη σχέση της με τον χώρο εκ νέου μμμούμενη τις “κινήσεις” της αρχικής δημιουργού, διαμορφώνοντάς τις στα προσωπικά της βιώματα.

117

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

118

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

Συνεπώς, η δημόσια περφόρμανς στη δημόσια σφαίρα δεν περιορίζεται χωρικά και χρονικά στο είδος ενός διαχωρισμένου από την κυριολεκτική ζωή, τελικού και ολοκληρωμένου αυτόνομου έργου, αντιθέτως, προσιδιάζοντας στο εκάστοτε πλαίσιο, επiléγοντας τακτικές και μέσα ενώπιον της κοινότητας, διεκδικεί θεσπίσεις λόγου και παραγωγή θεωρίας και ερευνητικής πράξης από την ενεργοποίηση διαλόγου. Οι δημόσιες επιτελέσεις αναπτύσσονται σε κυριολεκτικές συνθήκες αναζητώντας πολιτική υπευθυνότητα, αποδίδοντας συνεργατικούς ρόλους συνευθύνης, αποκτώντας εμπραθητική σχέση με κοινότητες και πρόσωπα (ενσωματώνοντας φωνές ευάλωτων, εκτοπισμένων, περιθωριοποιημένων), πέρα από το διαχωρισμένο θέμα της θεατρικής παραστασιακής σύμβασης με τη σκηνική αποξένωση και την αποστασιοποίηση του καθηλωμένου θεατή.¹¹⁹

Ο ερμηνευτής μέσω μιας διαδικασίας αποξένωσης ή απομάκρυνσης από τον εαυτό, μπορεί να μετατρέπεται στο κοινό του, να φαντάζεται ότι το ακροατήριο είναι παρόν όταν απουσιάζει, κατορθώνοντας να γίνεται ερμηνευτής και θεατής της ίδιας της παράστασης του, η οποία προορίζεται για ένα κοινό με σάρκα και οστά.¹²⁰ Αυτό είναι που προσπαθεί και κάνει η αρχική δημιουργός στο CitywithinCity, καθώς απομακρύνεται από τις αρχικές της ιδιότητες με σκοπό να πλησιάσει και να παρατηρήσει την απλούστερη μορφή της και με αυτόν τον τρόπο να μετατραπεί στο κοινό της και στη συνέχεια να απευθυνθεί σε ένα πλήθος ατόμων με τις ίδιες ίσως ανάγκες. Έτσι, όπως και η αρχική δημιουργός, και αυτοί μετατρέπονται από καλλιτέχνες στο ίδιο τους το κοινό κ.ο.κ.. Θα έλεγε κανείς πως πρόκειται για μία εσωτερική ενδοσκοπήση, σχεδόν αυτόψυχαναλυτική διαδικασία. Πάντως, η επιτέλεση στην περφόρμανς προϋποθέτει το κοινό με το οποίο μπορεί να ταυτίζεται ο ίδιος ο περφόρμερ, ακόμη και ως συνθήκη στην παρατήρηση του εαυτού (διαμεσολαβημένος από μόνιτορ, ως τηλεπαρουσία), ως θεατής και εκτελεστής, είτε ως υποκινητής και εμπλεκόμενος σε δημόσιες επιτελέσεις, αλλάζοντας ρόλους στον μη διαχωρισμένο ουσιαστικά χώρο (Striff, 2003). Αυτός ο ακαθόριστος χώρος της περφόρμανς σχηματοποιείται από τη δράση, κάτι που αναγνωρίζουν οι περιβαλλοντολόγοι, ότι η δράση σχηματοποιεί το χώρο και ο χώρος σχηματοποιεί τη δράση (Schechner, 2003), έτσι ώστε η επιτελεστικότητα μιας καθημερινής δραστηριότητας (πρόγραμμα) να παράγει κατοικήσιμες αρχιτεκτονικές (πρόγραμμα) στο πλαίσιο απογραμμάτιστης εμφάνισης συμβάντων (επιτέλεση).¹²¹ Έτσι, οι συμμετέχοντες στο CitywithinCity μέσω της καθημερινής δραστηριότητας του περπατήματος στοχεύουν στον μετασχηματισμό του χώρου και, μέσω αυτού, στο μετασχηματισμό αυτής της καθημερινής πρακτικής του περπατήματος και στη συνέχεια άλλων καθημερινών πρακτικών.

Τέλος, ο τύπος ή κατηγορία περφόρμανς στη οποία εμπίπτει η συγκεκριμένη είναι αυτή με τη “φευγαλέα δομή της νομαδικής πομπής (όπως στην επιτάφιο λιτανεία ή

119

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

120

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

121

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

στον νομαδικό παρασιτισμό), όπου, σε μια σχεδιασμένη πορεία, η οποία περιλαμβάνει στάσεις και μετακίνηση, με γραμμική χωρική ανάπτυξη και τελική κατάληξη, επιτρέπεται στους ακολούθους να περικυκλώνουν το συμβάν συμμετέχοντας σε επιμέρους επεισόδια της τέλεσης, έχοντας παράλληλα τη δυνατότητα να προσπεράσουν και να κατευθυνθούν ανεξάρτητα προς το τέλος της διαδρομής, πλαισιώνοντας την ακολουθία στην κατάληξη της” (Ντάφλος, 2015). Θέτοντας συγκεκριμένα *rendevous* ακολουθούνται σχεδιασμένες πορείες, τις οποίες βέβαια ο κάθε συμμετέχων/ουσα δεν οφείλει να ακολουθήσει, μπορεί παράλληλα να προσπεράσει και να κατευθυνθεί ανεξάρτητα, δημιουργώντας συμβάντα και καταστάσεις, έχοντας έτσι ένα σύνολο μικρών περφόρμανς, βιώματα που στο τέλος καταθέτονται στον ψηφιακό χώρο.

Επιπλέον, εδώ μπορούμε να μιλήσουμε για μία περφόρμανς πεδίου, η οποία στοχεύει στην ενεργοποίηση δημόσιου διαλόγου, φέροντας σε επαφή αρχιτέκτονες, λογοτέχνες, εικαστικούς και άλλους καλλιτέχνες με την κοινότητα, για την κατανόηση της “ταυτότητας”, του πνεύματος και των παραδόσεων ενός τόπου, με στόχο την ενδυνάμωσή του.¹²² Η περφόρμανς (πεδίου) μπορεί ακόμα, όχι μόνο να ενσωματώνεται στους τόπους, αλλά και να εναντιώνεται με τη μορφή αντίδρασης προβάλλοντας έτσι τους θεσμικούς τόπους που αποτελούν “ομπρέλες” για την τοποθεσία ή να δημιουργεί πλαίσια χώρων για συναντήσεις, με κεντρικό ζητούμενο το παραγόμενο νόημα όλων αυτών.¹²³

Επαυξημένη Πραγματικότητα (AR)

Κάπου εδώ εισάγουμε και τον όρο Επαυξημένη Πραγματικότητα ή αλλιώς Augmented Reality (AR), καθώς μέχρι έναν βαθμό η καλλιτεχνική παρέμβαση του *CitywithInCity* είναι Επαυξημένη Πραγματικότητα.

Με τον όρο Επαυξημένη Πραγματικότητα αναφερόμαστε σε εφαρμογές υπολογιστών που ενσωματώνουν στον πραγματικό κόσμο, όπως αυτός εκλαμβάνεται από το χρήστη μέσα από τις αισθήσεις του, πληροφορία και υλικό κυρίως εικόνες και ήχου δημιουργημένα από μια υπολογιστική μονάδα.¹²⁴

Οι άνθρωποι αλληλεπιδρούν με διαφορετικά μέσα και με διαφορετικούς τρόπους, όπως π.χ. να διαβάζουν ένα βιβλίο, να παρακολουθούν μια ταινία και να ακούν μουσική. Η ειδοποιός διαφορά με την επαυξημένη πραγματικότητα είναι ότι ο τρόπος αλληλεπίδρασης με αυτήν είναι να τη βιώσουν. Η επαυξημένη πραγματικότητα μπορεί να ερεθίσει πολλές από τις αισθήσεις μας, αν και ως τώρα είναι πρωτίστως οπτικό μέσο. Απαιτείται λοιπόν αλληλεπίδραση με την Επαυξημένη Πραγματικότητα, προκειμένου να αποκτηθεί η εμπειρία που παρέχει. Η επαυξημένη πραγματικότητα μπορεί να υποστηρίξει πολλές διαφορετικές περιοχές εφαρμογής. Μπορεί να εφαρμοστεί στην εκπαίδευση, την ψυχαγωγία, την

122

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

123

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

124

Μουστάκας Κ., Παλιόκας Ι., Τσακίρης Α., Τζοβάρας Δ., 2015, *Γραφικά και Εικονική Πραγματικότητα*.

ιατρική και σε πολλές ακόμα περιοχές. Καθένα από αυτά τα πεδία εφαρμογής και αντίστοιχα συγκεκριμένες εφαρμογές αποτελούν μία εμπειρία.¹²⁵

Εν συντομία, ο πυρήνας μας εμπειρίας επαυξημένης πραγματικότητας έγκειται στο ότι ο χρήστης αλληλεπιδρά με το φυσικό κόσμο με τον ίδιο τρόπο που θα αλληλεπιδρούσε ανεξάρτητα από την ύπαρξή της. Μέσω της Επαυξημένης Πραγματικότητας αλληλεπιδρούμε με τον κανονικό κόσμο, ως συνήθως, αλλά υπάρχουν προσθήκες σε αυτόν, που αποτελούνται από ψηφιακές συνήθως πληροφορίες, οι οποίες τοποθετούνται στον κόσμο για να τον επαυξήσουν με τα πράγματα που κανονικά δε θα βλέπαμε, ακούγαμε, αγγίζαμε ή αισθανόμασταν.¹²⁶

Ο κόσμος αποτελείται από φυσικές οντότητες, αλλά και ιδέες και αντιπροσωπεύσεις των ιδεών αυτών με διάφορα φυσικά μέσα. Οι διάφορες ιδέες εκφράστηκαν με διάφορους τρόπους όπως μέσα από πίνακες ζωγραφικής, γλυπτική, μουσική, χορό κλπ. Μέχρι τον 20ό αιώνα, εάν ήταν επιθυμητό να προσθέσουμε πληροφορία σε ένα συγκεκριμένο φυσικό χώρο, ο μόνος τρόπος για να γίνει αυτό ήταν να δημιουργήσουμε ένα φυσικό αντικείμενο που είτε συνιστούσε τη δική του υπόσταση, είτε είχε ως στόχο την αναπαράσταση πληροφοριών. Η έλευση της εποχής της πληροφορίας και οι ψηφιακοί υπολογιστές επέτρεψαν την ψηφιακή αναπαραστάση πληροφοριών. Με τους υπολογιστές, μεγάλοι όγκοι δεδομένων μπορούν να αποθηκεύονται, να υπόκεινται σε επεξεργασία και να ανακτώνται με μεγάλη ταχύτητα, απαιτώντας ελάχιστο χώρο αποθήκευσης. Με αυτήν την ικανότητα άμεσης μεταβολής και ανάκτησης της πληροφορίας δημιουργείται παράλληλα και ένας πιο ισχυρός τρόπος τροποποίησης και επαύξησης του περιβάλλοντός μας. Η επαυξημένη πραγματικότητα βασίζεται στην “εμβύθιση” του χρήστη σε ένα φανταστικό κόσμο, ενσωματώνοντας την πληροφορία που παράγει ο υπολογιστής στον πραγματικό κόσμο του χρήστη.¹²⁷

Τα τρία χαρακτηριστικά που καθορίζουν την επαυξημένη πραγματικότητα είναι τα εξής: 1. Συνδυάζει το πραγματικό και το εικονικό, 2. Είναι διαδραστική σε πραγματικό χρόνο και 3. Η πληροφορία χωροθετείται στις τρεις διαστάσεις.

Στο CitywithinCity επιτυγχάνεται η επαυξημένη αυτή πραγματικότητα με τη χρήση των QR Codes, την τοποθέτησή τους πάνω σε φυσικά κτίρια, και με τη χρήση του κινητού τηλεφώνου ή ακόμα και ενός τάμπλετ.

Οι οθόνες προβολής που ο χρήστης μπορεί να κρατάει στα χέρια του και μετακινούνται μαζί με το χρήστη, ταυτόχρονα αποτελούν και το “παράθυρο θέασης” του πραγματικού κόσμου. Σήμερα, αυτό αποτελεί και το πιο διαδεδομένο είδος της οθόνης για εφαρμογές επαυξημένης πραγματικότητας λόγω της ευρείας υιοθέτησης των smartphones και tablets. Πολλοί προγραμματιστές αναγνωρίζουν

125

Μουστάκας Κ., Παλιόκας Ι., Τσακίρης Α., Τζοβάρας Δ., 2015, Γραφικά και Εικονική Πραγματικότητα.

126

Μουστάκας Κ., Παλιόκας Ι., Τσακίρης Α., Τζοβάρας Δ., 2015, Γραφικά και Εικονική Πραγματικότητα.

127

Μουστάκας Κ., Παλιόκας Ι., Τσακίρης Α., Τζοβάρας Δ., 2015, Γραφικά και Εικονική Πραγματικότητα.

ότι ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού φέρει αισθητήρες, επεξεργαστές και οθόνες ως μέρος των συσκευών που έχουν στην τσέπη ή στην τσάντα σε τακτική βάση. Ως εκ τούτου, ακόμη και αν αυτές οι συσκευές είναι πιο περιορισμένες σε ορισμένα χαρακτηριστικά, η φορητότητα και ευκολία χρήσης τους τα καθιστούν πρωταρχικό στόχο σε εφαρμογές επαυξημένης πραγματικότητας.¹²⁸

Πιο αναλυτικά, όπως αναφέραμε και σε προηγούμενο κεφάλαιο, πάνω στα QR Codes τοποθετούνται τα κτίρια που έχουν βιντεοσκοπηθεί και αυτά με τη σειρά τους τοποθετούνται πάνω σε άλλα κτίρια από αυτά που παρακολουθούμε στο βίντεο κολλώντας αυτοκόλλητα των QR Codes. Με αυτόν τον τρόπο, επαυξάνεται το περιβάλλον, ο φυσικός χώρος συγκεκριμένα και ο θεατής βλέπει κάτι που δε θα έβλεπε χωρίς τη χρήση του τηλεφώνου ή του τάμπλετ. Πιο συγκεκριμένα, βιώνει στην ουσία την οπτική γωνία της αρχικής δημιουργού σε σχέση με την περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου. Αλληλεπιδρά με το φυσικό περιβάλλον όπως θα αλληλεπιδρούσε ούτως ή άλλως μόνο που μέσω των QR Codes έχει την ευκαιρία να βιώσει το βίωμα ενός άλλου. Γίνεται μάρτυρας του πως θα ήταν η περιοχή, όπως την έχει φανταστεί η καλλιτέχνης, αλλά και πως θα ήταν αν στη θέση των σύγχρονων αυτών επιχειρήσεων διατηρούνταν βιομηχανικά κτίρια της περιοχής που εκπροσωπούν ένα κομμάτι του χαρακτήρα του τόπου, ή εγκαταλελειμένα κτίρια σύγχρονα ή μη, που τώρα στο νου της καλλιτέχνης είναι αξιοποιήσιμα και αποτελούν αυτά το επίκεντρο της προσοχής και όχι οι επιχειρήσεις, με στόχο να ενισχυθεί η ατομική ή ομαδική πρωτοβουλία στις χρήσεις των χώρων όχι από μεγάλους ιδιώτες επιχειρηματίες αλλά από μικρές ομάδες ή άτομα που θα είναι ανοιχτά προς το κοινό.

Το πιο ουσιαστικό που προσφέρουν όμως τα QR Codes είναι ένα “παράθυρο θέασης” του βιώματος αλλά και της πραγματικότητας της καλλιτέχνης μετά από τις δικές της περιπλανητικές πορείες στην περιοχή. Επίσης, δίνει την ευκαιρία να έχουν μια περιορισμένη και διακριτική πρόσβαση στις οπτικές πλευρές των συνεντευξιαζόμενων για την περιοχή, οι οποίοι αποτελούν άτομα της κοινότητας. Θέλει στην ουσία να δώσει ένα κίνητρο στον θεατή να μμηθεί τη δική της συμπεριφορά, και τοποθετώντας τα QR Codes είναι ήδη σαν να επαναλαμβάνουν τις διαδρομές της, τα βήματά της, και τα βιώματά της σε σχέση με τον τόπο. Παρακολουθούν και εισάγονται στην ουσία στη δημιουργική διαδικασία της καλλιτέχνης μέχρι και τον χώρο. Επιτρέπει η καλλιτέχνης την είσοδο στο “μυαλό” της μέσω αυτής της αφήγησης. Το χαρακτηριστικό της Επαυξημένης Πραγματικότητας για το άτομο να βιώσει αυτό που παρακολουθεί και όχι απλά να ακούσει ή να δει, είναι η κεντρική έννοια γύρω από τα QR Codes. Πέρα, λοιπόν, από την επαύξηση του φυσικού χώρου, πραγματοποιείται και μία επαύξηση του σωματικού χώρου, από τον χώρο των σωμάτων των περιπατητών που λαμβάνουν μέρος στο CitywithinCity, σε αυτόν του σώματος της αρχικής δημιουργού. Στις σωματικές πρακτικές τέχνης, το σώμα είναι στο επίκεντρο της χωροποιητικής πράξης, όπου ο οικείος σωματικός χώρος μετατρέπεται σε μέσο προσέγγισης και παραγωγής χωρικής εμπειρίας, ως πεδίο ενέργειας, ως φυσικός χώρος, ως

κατασκευάσιμος χώρος, ως σωματικός χώρος και ως συμμετοχικός χώρος.¹²⁹ Έτσι στον φαινομενολογικό “κατασκευασμένο χώρο” της εικαστικής δουλειάς δίνεται έμφαση στην αντίληψη του θεατή, και η καλλιτεχνική δουλειά για εκείνον μετατρέπει τον ανενεργό, παθητικό θεατή σε ενεργό, αρκεί ο χώρος της καλλιτεχνικής εγκατάστασης να κινητοποιεί με ασυνήθιστους τρόπους τον λειτουργικό μηχανισμό αντίληψης του θεατή¹³⁰ (βλ. στο CitywithinCity ερέθισμα/κίνητρο η τοποθέτηση των QRcodes, και η πέρα από το συνηθισμένο χρήση τους, όπως και η απόβλεπτη μεταβολή του τοπίου μέσω της επανατοποθέτησης κτιρίων από την καλλιτέχνηδα).

Τέλος, επαύξηση της πραγματικότητας συμβαίνει και με τη χρήση του χάρτη, αλλά με έναν πιο συμβολικό τρόπο, καθώς το QRcode μας παραπέμπει και σε μία άλλη εκδοχή αυτού του χώρου, ο οποίος τοποθετείται στο Facebook, στο Youtube, αλλά κυρίως στον ψηφιακό χάρτη στον οποίο τοποθετούνται τα βιώματα των ατόμων σε σχέση με τον πραγματικό χώρο, αλλά ίσως και οι δυνητικές μορφές που θα μπορούσε να πάρει αυτός ο χώρος.

Στο δικό μου το μυαλό, η εμπειρία του CitywithinCity θυμίζει ένα βιντεοπαιχνίδι, όπου το avatar είναι το σώμα της αρχικής δημιουργού και αφού έχει προγραμματιστεί να κατευθύνεται στον τόπο με συγκεκριμένο τρόπο και για έναν σκοπό, μετά από άσκοπες περιπλανήσεις, οι συμμετέχοντες μπορούν πλέον να “καθοδηγήσουν” αυτό το avatar με τον δικό τους μοναδικό τρόπο, καθώς το avatar πλέον είναι απλά συμβολικό και όχι υπαρκτό.

Δηλαδή, η επαυξημένη πραγματικότητα και η τεχνολογική μορφή της παρέμβασης εισάγουν πλέον και την έννοια του (βιντεο)παιχνιδιού. Το παιχνίδι θεμελιώνει διαδράσεις, ενώ παίρνει συχνά αγωνιστικό χαρακτήρα και προβάλλει δημόσια κοινωνικούς ανταγωνισμούς.¹³¹ Επιπλέον, το παιχνίδι προβάλλει ως βιολογική ανάγκη για το σώμα και ως πολιτισμική ιστορική συμβολική μορφή, την οποία διαμορφώνουν ψυχοσωματικοί, αισθητικοί και κοινωνικοί τοπικοί παράγοντες. Η παιγνιώδης επιτέλεση έχει τη δύναμη να ασκεί κριτική προς τις εξουσίες, στενά συνυφασμένη με την καρναβαλικότητα, τη διανομή ρόλων στα παιχνίδια ρόλων και τις πλασματικές πραγματικότητες, οι οποίες εμπλέκουν αστικές περιπλανήσεις (αλλά και ένα δυνητικό ρίσκο). Καλλιεργεί εφήμερες ταυτότητες για τους παίκτες, όπως η φιγούρα του ταχυδακτυλουργού που μπλοφάρει, το ρόλο του φαρσέρ ή το ρόλο του προβοκάτορα-υποκινητή.¹³² Εδώ καλλιεργεί τις εφήμερες ταυτότητες του καλλιτέχνη (όχι σε σχέση με το έργο, αλλά σε σχέση με την πραγματική ζωή και τις ταυτότητες των συμμετεχόντων), του δημιουργού, του αρχιτέκτονα, του επιμελητή

129

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

130

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

131

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

132

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

και ό,τι άλλο μπορεί να φανταστεί κανείς, αμφισβητώντας έτσι τους ρόλους και τις ταυτότητες που τους έχουν αποδοθεί από την κοινωνία, και στη συνέχεια γεννιούνται και καλλιεργούνται εφήμερες ταυτότητες για την περιοχή πέρα από αυτές που της έχουν αποδοθεί από την κοινωνία, που δυνητικά θα μπορούσαν να είναι και πραγματικές.

Το παιχνίδι δείχνει σε ορισμένες περιπτώσεις να είναι ανοικτό στο συμβάν, βασιζόμενο πάντα σε προκαθορισμένους κανόνες (rendevous, θεματικά layers), οι οποίοι συμφωνούνται ελεύθερα από τους συμμετέχοντες, δεσμευοντάς τους απόλυτα.¹³³ Η απολυτότητα βέβαια εδώ, δεν είναι τόσο ισχυρή, καθώς ο χώρος του CitywithinCity αποτελεί έναν χώρο ελεύθερης έκφρασης, άρα σκοπό έχει να “παράξει” ελεύθερη ανθρώπινη πρωτοβουλία και επανοικειοποίηση του χώρου.

Το κάθε επιμέρους οργανικό μικροσύστημα αναπτυσσόμενης κοινωνικής αλληλεπίδρασης, μέσα από συναρθρώσεις μικρότερων ομάδων, δέχεται μορφή ουσιαστικής παιγνιώδους πράξης. Επιμέρους περιφερειακά παιχνίδια, στο περιθώριο της κύριας ασχολίας που υπερακαθορίζει την κατάσταση της συνάντησης, δεν διεκδικούν απλά παίχτες, αλλά ενεργούς συμμετέχοντες στη διάσταση του ακαθόριστου συμβάντος. Μάλιστα, συμμετέχοντες από τα περιφερειακά αυτά παίγνια ενδέχεται να λαμβάνουν πρωταγωνιστικούς ρόλους στην κύρια συνάντηση, ως εξωτερικοί παράγοντες που την επηρεάζουν, χωρίς να συμμετέχουν στον αγώνα ή να έχουν ρόλο στο κύριο γεγονός (του παιχνιδιού).¹³⁴ Ο χαρακτήρας της παρέμβασής τους επενδύεται στην περιστασιακή παιγνιώδη ελαφρότητα, που υποβαθμίζει τη σοβαρότητα της κυρίαρχης εκδήλωσης (Goffman, 1996). Οι δευτερεύουσες παιγνιώδεις δράσεις στο περιθώριο προκύπτουν ως συμβάντα χωρίς σχέδιο, εκτός κανόνων παιχνιδιού, σύμφωνα με τον Goffman, ως εναλλακτικές δυνατές ανεπίσημοι διαλόγοι, ο οποίος πετυχαίνει μικρές συμμαχίες.¹³⁵ Έτσι λοιπόν, ο παιγνιώδης χαρακτήρας που διακρίνεται στη δομή του CitywithinCity και στους τρόπους επίτευξης στο πλαίσιο αυτού, ενισχύει ταυτόχρονα τη σχεσιακή αισθητική που το χαρακτηρίζει, καθώς επίσης και τις έννοιες του διαλόγου και της διάδρασης.

Στο πλαίσιο συμμετοχής σε ένα παιχνίδι και για την ανεξάρτητη χρήση του χάρτη του CitywithinCity δημιουργήθηκε ένα εγχειρίδιο οδηγιών. Το εγχειρίδιο λειτουργεί ως ένας απελευθερωτικός δυνητικός διαλογικός οδηγός, διάφανος προς τη γνώση, που προσφέρεται για διεπαφή, χειρισμό και συμμετοχή (Busch, 2005). Προωθεί διαδικασίες παραγωγής στη βήμα προς βήμα πληροφόρηση την οποία παρέχει και τεκμηριώνει ο οδηγός.¹³⁶ Η έννοια του εγχειριδίου εμφανίστηκε από μία

133

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

134

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

135

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

136

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

καλλιτεχνική ομάδα την Fluxus, η οποία ήταν μία διεπιστημονική κοινότητα καλλιτεχνών, συνθετών, σχεδιαστών και ποιητών κατά τη διάρκεια των δεκαετιών του 1960 και του 1970 που ασχολούνταν με πειραματικές περφόρμανς οι οποίες έδιναν έμφαση στην καλλιτεχνική διαδικασία παρά στο τελικό αποτέλεσμα/προϊόν. Το εγχειρίδιο είναι ένας “απελευθερωτικός” οδηγός χωρίς συγκεκριμένο στίλ, ένα εργαλείο πλοήγησης ή καθοδήγησης προς πιθανές εφευρέσεις, που καλλιεργούνται μέσα από έναν άγνωστο χώρο δράσης.¹³⁷ Στην προκειμένη περίπτωση υποβοηθά τον συμμετέχοντα να είναι παρών/ούσα στη Νέα Δυτική Είσοδο, τον εισάγει στον τόπο είτε αναφορικά με τον χάρτη είτε αναφορικά με τον φυσικό τόπο της Νέας Δυτικής Είσοδου.

Γνωστικός Χάρτης

Σε αυτό το σημείο θα γίνει μία αναφορά στους Γνωστικούς Χάρτες, και στην πιθανή λειτουργία του χάρτη του CitywithinCity, ως ένας τέτοιος χάρτης.

Η διαδικασία διαμόρφωσης αστικών εικόνων είναι η γνωστική διαδικασία κατά την οποία ο άνθρωπος, μέσω των μηχανισμών της αντίληψης, αποκτά γνώση για το περιβάλλον του καταλήγοντας σε περιβαλλοντικές εκτιμήσεις, περιγραφές, “σχηματοποιήσεις” και αναπαραστάσεις, διαδικασία-“κλειδί” στη σχέση αλληλεπίδρασης του ανθρώπου με το αστικό περιβάλλον του.¹³⁸ Οι νοητικές αναπαραστάσεις του περιβάλλοντος (ή με άλλα λόγια οι εσωτερικές νοηματικές αντανάκλασεις του περιβάλλοντος) ονομάζονται γνωστικοί χάρτες και προσφέρουν ένα χρήσιμο μοντέλο του περιβάλλοντος μέσω της αντιληπτικής διαδικασίας (γνωστικές-ψυχολογικές διαδικασίες λήψης και επεξεργασίας της χωρικής πληροφορίας. Με το γνωστικό χάρτη, ο άνθρωπος αναπαριστά τον κόσμο όπως νομίζει ότι είναι.¹³⁹

Το layer με τίτλο POV στο χάρτη του CitywithinCity δημιουργήθηκε με στόχο την αποτύπωση του κόσμου και, πιο συγκεκριμένα, της περιοχής, όπως νομίζουν οι συμμετέχοντες ότι είναι. Να παρατηρήσουν τον τόπο, να τον περπατήσουν ξανά και ξανά, να κάνουν κύκλους και να αποδώσουν μία “εικόνα” του τόπου.

Η περιβαλλοντική εικόνα -ο σχηματισμός κατά συνέπεια ενός γνωστικού χάρτη- αντιπροσωπεύει, στα πλαίσια της γνωστικής εξέλιξης ενός ανθρώπου, έναν καθοριστικό παράγοντα που επηρεάζει τις επιλογές του, τις αποφάσεις του, τις προτιμήσεις του, την ψυχολογία του γενικότερα και, κατά συνέπεια, τη συμπεριφορά του.¹⁴⁰

137

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

138

Νικολαΐδου, Αλεξάνδρα, Ραχιώτη Αγγελική, Λάζου Χριστίνα, *Η διαχρονική επιθυμία της περιπλάνησης: Αποτυπώνοντας τα βήματα του Flaneur*, 2013.

139

Νικολαΐδου, Αλεξάνδρα, Ραχιώτη Αγγελική, Λάζου Χριστίνα, *Η διαχρονική επιθυμία της περιπλάνησης: Αποτυπώνοντας τα βήματα του Flaneur*, 2013.

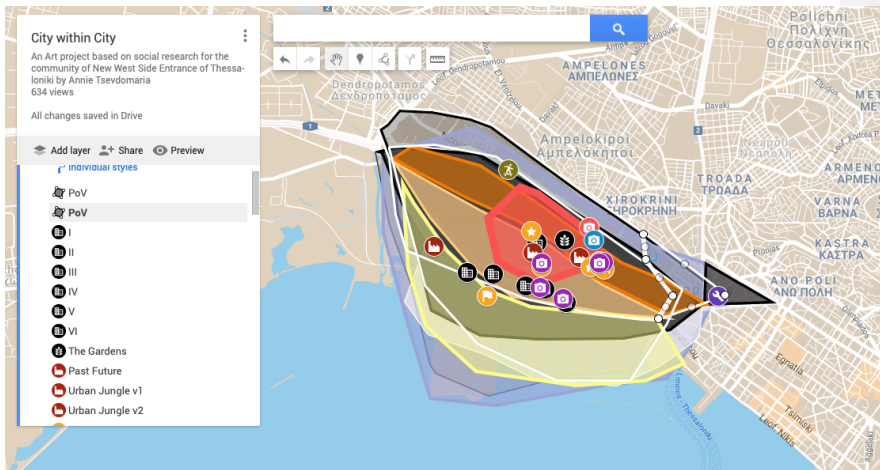
140

Νικολαΐδου, Αλεξάνδρα, Ραχιώτη Αγγελική, Λάζου Χριστίνα, *Η διαχρονική επιθυμία της περιπλάνησης: Αποτυπώνοντας τα βήματα του Flaneur*, 2013.

Το CitywithinCity μπορεί να μην αποτελεί ακριβώς έναν γνωστικό χάρτη αυτή τη στιγμή, αλλά δυνητικά θα μπορούσε να αποτελέσει, καθώς λαμβάνοντας τα δεδομένα που προκύπτουν από τον χάρτη θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα εκ νέου layer που να λειτουργεί ως γνωστικός χάρτης της περιοχής. Εν μέρει είναι ήδη αλλά όχι πλήρως συνειδητοποιημένα. Στη συγκεκριμένη μελέτη είναι σημαντικός τουλάχιστον ο εντοπισμός του κατά πόσο μπορεί να επηρεαστεί η ψυχική υγεία του ατόμου από το χωρικό περιβάλλον της Δυτικής Εισόδου, είτε από το τοπίο του είτε από τις χρήσεις του χώρου. Συνεπώς, ένας τέτοιος χάρτης, δε θα υπάρχει απλά και μόνο για να φιλοξενεί αυτά τα δεδομένα, αλλά ως εργαλείο ανάλυσης της ψυχολογικής κατάστασης των ατόμων που μένουν ή εργάζονται ή επισκέπτονται την περιοχή.

Σε ένα άλλο επίπεδο, το αποτέλεσμα της ανθρώπινης αντίληψης και αξιολόγησης, δηλαδή η απόδοση νοημάτων στο χώρο δημιουργεί τις αντίστοιχες προσδοκίες από τους χώρους αυτούς και επομένως συνθέτει μια κοινωνική δομή με ποικίλους ρόλους και κανόνες.¹⁴¹ Σε αυτό το επίπεδο το CitywithinCity αποτελεί αυτές τις εικόνες και προσδοκίες από τους χώρους και όντως μέσα σε αυτόν συνθέτεται μία κοινωνική δομή των οποίων οι κανόνες προκύπτουν από τους συμμετέχοντες και τις συμβολές τους στον χάρτη, έτσι, με αυτόν τον τρόπο, μπορούμε να πούμε πως όντως λειτουργεί ως γνωστικός χάρτης.

Ο γνωστικός χάρτης, λοιπόν, μπορεί να θεωρηθεί σαν ένα σύστημα σχημάτων τοποθετημένων το ένα μέσα στο άλλο, τα οποία αναπτύσσονται σαν άμεση συνέπεια της αλληλεπίδρασης μεταξύ ατόμων και περιβάλλοντος και αποτελούν

μάλλον μια εξειδικευμένη ανάπλαση του απόλυτου φυσικού περιβάλλοντος, παρά μια αναπαραγωγή “εν είδει ειδώλου”.¹⁴²

Κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων γινόταν στους συμμετέχοντες μία ερώτηση η οποία αφορούσε το κατά πόσο το τοπίο ή οι χρήσεις του τόπου είχαν αντίκτυπο στην ψυχολογική τους διάθεση, με σκοπό να αποκαλυφθεί το κατά πόσο, εν τέλει, οι σχέσεις με τον τόπο αλλά και με τα υπόλοιπα άτομα της κοινότητας, ή της γειτονιάς επηρεάζονταν από αυτό.

Το πως ένα άτομο σχετίζεται με τον μικρο-χώρο και τον άμεσο κόσμο της γειτονιάς του, καθορίζει την παράστασή της ως τόπο ή ως περιβάλλον.¹⁴³ Έτσι, μεταβάλλοντας τον τρόπο με τον οποίο τα άτομα συνηθίζουν να σχετίζονται με τον κόσμο της γειτονιάς του, ευελπιστούμε στην αλλαγή της παράστασης του τόπου, στον επαναπροσδιορισμό του. Αν μέσα στον χάρητη τοποθετηθούν βιωμένες εμπειρίες διαφορετικές του συνηθισμένου για την περιοχή που θα μεταβάλλουν τις κοινωνικές σχέσεις μεταξύ των ατόμων και τις διαδράσεις, όχι απλά αποτελούν δείγμα αντίστασης στην επιβλημένη ταυτότητα, αλλά παράγονται νέα φαινόμενα που προσδιορίζουν τη φυσιογνωμία ενός τόπου (Ζήση, 2013).

Συμπεράσματα

Ο σωματικός υποκειμενικός “λόγος”, σε τακτικές τέχνης, μπορεί να ανασκευάζει διανοητικά και ποιητικά τους τόπους, παράγοντας δίκτυα τόπων σε κίνηση και ασυνέχειες επιμέρους τόπων σε ακολουθία, ως αφηγηματικές ενότητες εμπειρίας που ανακατασκευάζονται από έναν αποσπασματικό εαυτό (λόγο), όπου οι τόποι

142

Νικολαΐδου, Αλεξάνδρα, Ραχιώτη Αγγελική, Λάζου Χριστίνα, Η διαχρονική επιθυμία της περιπλάνησης: Αποτυπώνοντας τα βήματα του Flaneur, 2013.

143

Ζήση, Αναστασία, 2013, Κοινωνία, Κοινότητα και Ψυχική Υγεία, Gutenberg.

αποκτούν υποκειμενικές διασυνδέσεις και δέχονται προσωπικές σημασίες (νοηματοδοτήσεις). Η φυσική τοποθεσία, διαθέτει ενεργό, ανοικτό, νοηματικό υπόστρωμα, που αναδύεται προσωρινά στα νομαδικά δίκτυα των μετακινήσεων και επεκτείνεται στις προσωπικές αφηγήσεις του λόγου. Συγκεντρώνει σύνθετες ταυτότητες σε εκκρεμότητα από τη σφαίρα του φανταστικού, προσωπικών και συλλογικών αφηγήσεων, από ουτοπίες (ατοπία, ευτοπία, δυστοπία) και ετεροτοπίες, στοιχεία ακαθόριστων ή μεταβατικών χώρων (σε αοριστία, σε αναμονή), από την αντίθεση του απόμακρου ή του απρόσιτου ως προς κεντρικά μέρη αναφοράς, στην κατάσταση ακραίων ή ειδικών συνθηκών (βίαιης εκκένωσης, εγκατάλειψης, απομόνωσης), αλλά και από τις στρατηγικές οριοθέτησης, ζωνοποίησης, μεθοριοποίησης σε πολιτικές έκτακτης ανάγκης, καθώς κ.α.¹⁴⁴ Τοποθεσίες, σε ολόένα και δυσκολότερα καθορισμένες μορφές, παρουσιάζουν μη τελικότητα, ασυνέχεια και αποσπασματικότητα, καθώς συμπεριφέρονται ανομοιότροπα στο χρόνο, χωρίς να μπορούν να αντιπροσωπεύονται από μία σταθερή και αμετάβλητη ταυτότητα ή να χαρακτηρίζονται από αναλλοίωτα και σαφή όρια. Σε αυτό το πλαίσιο, η σωματική εμπειρία ανακατασκευάζει επίσης ανολοκλήρωτα και θραυσματικά τις τοποθεσίες σε αναμονή και σε κίνηση, από υποκειμενικές και προσωρινές θέσεις μετάβασης, σε μια συνεχόμενη διαδικασία νοηματικής ολίσθησης και διασποράς των νοημάτων σε “πλέγματα” συλλογικής και προσωπικής μνήμης.¹⁴⁵

Οι παρεμβάσεις δημοσίου ενδιαφέροντος, πέρα από το φαινομενολογικό πλαίσιο της ενσώματης ψυχολογικής εμπειρίας, της συναισθηματικής βιωματικής εμπλοκής και της μνήμης, που ορίζουν μια αίσθηση για τον τόπο, διευρύνονται από την εμπλοκή του κοινωνικού υποστρώματος μέσα από τις διαλογικές (συμμετοχικές, συλλογικές) πρακτικές κοινωνικού ενδιαφέροντος, και βίο-πολιτικών τακτικών σχεδιασμών, τα οποία στρέφονται στον εαυτό και επεκτείνονται στο καθημερινό συμπεριλαμβάνοντας και τους άλλους.¹⁴⁶

Η διαλογικά καθοδηγούμενη τέχνη, διασυνδέει προσωρινά τοποθεσίες με υποκείμενα σε σχεσιακά δίκτυα από εμπλεκόμενους, οι οποίοι θέτουν στο επίκεντρο της αναζήτησής τους την τοποθεσία ως συντελεστή και καταλύτη των αναπτυσσόμενων δράσεων.¹⁴⁷

Το CitywithinCity, λοιπόν, αποτελεί μία πολύπλευρη εικαστική παρέμβαση βασισμένη στον τόπο και σχεδιασμένη για αυτόν, η οποία θέτει τα όρια, μεταξύ του καλλιτεχνικού έργου της ερευνητικής διαδικασίας, ασαφή.

144

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

145

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

146

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

147

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

Και αυτό, γιατί γίνεται χρήση της αυτοεθνογραφίας, που καθιστά την καλλιτέχνηδα “αντικείμενο” μελέτης, όπως όλους τους υπόλοιπους συμμετέχοντες, και άρα καθιστά τη δημιουργική της διαδικασία βιωματική και αυτοεξερευνητική, με αποτέλεσμα το εικαστικό έργο να είναι η ίδια ερευνητική μελέτη και αντιστρόφως. Αυτό καθιστά αναγκαία την ύπαρξη του ενός για την ύπαρξη του άλλου, την ύπαρξη δηλαδή της καλλιτεχνικής παρέμβασης για την ερευνητική μελέτη σε σχέση με τον χώρο ενός τόπου. Συνεπώς, η δημιουργία σχέσεων είναι ζωτικό ζητούμενο εξ αρχής για να υφίσταται η συγκεκριμένη μελέτη (άτομο-χώρος, άτομο-τόπος, άτομο-άτομα, και άτομα-χώρος, άτομα-τόπος, άτομα-άτομα).

Καλλιτεχνικά πεδία εκδηλωνόμενων χωρικών και χρονικών πρακτικών, αναδεικνύουν ως θετικά τα στοιχεία παρασιτικής κινητικότητας, αταξίας και ανάμειξης στην πόλη, θεωρώντας ότι παρουσιάζουν νέες ευκαιρίες διάδρασης μέσα από σχέσεις προσωρινότητας και μετακίνησης, οι οποίες προβάλλονται παράλληλα ως μορφές ελευθερίας αλλά και αντίστασης. Ο κοινωνιολόγος Richard Sennett, σε συνέχεια καταστασιακών θεωριών για τη ζωή στις πόλεις, τονίζει την ανάγκη εξεύρεσης και εξασφάλισης πεδίων επαφής για τους κατοίκους, ενεργού εμπλοκής και απρόβλεπτης αλληλεπίδρασης. Αναζητά χώρους στην πόλη για εξερεύνηση και άσκοπη περιπλάνηση, για καλλιέργεια απροσδόκητων καταστάσεων, αντιπαράθεση, λειτουργική εξάρθρωση, ποικιλία και αταξία.¹⁴⁸

Το CitywithinCity καταφέρει να δημιουργήσει χώρο μέσα στο χώρο, και να επεκτείνει τον ήδη υπάρχοντα, που επιτρέπει τις απρόβλεπτες αλληλεπιδράσεις προωθώντας τις εφήμερες σχέσεις που προκύπτουν μέσω του καλλιτεχνικού έργου, οι οποίες έχουν τη διάθεση να εξελιχθούν σε μονιμότερες, ενισχύοντας έτσι και τη διάθεση της αντίστασης και της ελευθερίας, που διαφαίνονται και σε σημεία του χώρου. Μετατρέπει το καθημερινό πεδίο δράσης σε καλλιτεχνικό πεδίο δράσης και αυτό κάνει τον κύκλο του πάλι σε καθημερινό αλλά σε μία πιο συνειδητή μορφή.

Ο χώρος της πόλης, όπως προσεγγίζεται αντίστοιχα από τη γεωγράφο Doreen Massey, είναι επιτελεστικός, ανοικτός, διαδραστικός, σχεσιακός, με μη αναστρέψιμο χρόνο, ο οποίος βρίσκεται σε συνεχή διαδικασία κατασκευής, ως χωρικότητα που δημιουργείται αέναα από συμβάντα (χρονικά ιζήματα). Ο χώρος της πόλης ως δημόσια σκηνή νοείται ως προϊόν (αλληλο)συσχετισμών και αλληλεπιδράσεων, αλληλεξάρτησης, εμπλοκής και χαλαρών ορίων, όπου συμπεριλαμβάνεται το απρόσμενο, το τυχαίο, το απρογραμμάτιστο και η έκπληξη. Ταυτόχρονα αποτελεί πεδίο διαπραγμάτευσης, σύγκρουσης, αμφισβήτησης και συνύπαρξης, περιπλοκότητας γεγονότων και πολλαπλότητας συμβάντων. Μπορούμε να τον θεωρήσουμε πεδίο εναλλακτικών “τροχιών” και αντιθετικών πολιικοτήτων, ετερογένειας, αλλά και φιλοξενίας. Για τον Henri Lefebvre, το μέλλον της τέχνης δεν ανήκει στον καλλιτεχνικό κόσμο όπως την κατανοεί παραδοσιακά, αλλά στο αστικό περιβάλλον, με ό,τι μπορεί να σημαίνει αυτό για τις πρακτικές της τέχνης. Σε αυτήν την περίπτωση, η τέχνη αναλαμβάνει να μετασχηματίσει την πραγματικότητα, μέσα από έναν μέγιστο βαθμό ιδιοποίησης και προσοικείωσης των ποιοτήτων, του “βιώματος”, του χρόνου, του χώρου, του σώματος και της επιθυμίας. Η Lucy Lippard, όπως σημειώνει η Miwon Kwon (2000), θέτει βασική

προϋπόθεση ότι ο (δημόσιος) χώρος δε θα πρέπει να θεωρείται ένα ουδέτερο ή άδειο-κενό δοχείο (περιέχον), μέσα στο οποίο λαμβάνουν χώρα οι κοινωνικές διαδράσεις, αλλά μια ιδεολογική παραγωγή και ένα εργαλείο από μόνο του.¹⁴⁹

Έτσι και το CitywithinCity βρίσκεται στη θέση να μετατρέψει το χώρο της Δυτικής Εισόδου σε ένα εργαλείο για τους κατοίκους, τους εργαζόμενους ή τους επισκέπτες της, και να το αξιοποιήσουν με έναν συνειδητά δημιουργικό για αυτούς τρόπο που θα αποφέρει βελτιώσεις στην ποιότητα της καθημερινής τους ζωής, με ένα περιβάλλον μεταβαλλόμενο από τους ίδιους και όχι από κάποιον ιδιωτικό ή δημόσιο φορέα. Για τον Michel de Certeau (2010), οι συνθήκες της σωματικότητας, της επιτελεσιτικότητας και της κινητικότητας αποτελούν τακτικές μορφών αντίστασης στην καθημερινότητα της πόλης. Έτσι ενσωματώνοντας αυτά τα χαρακτηριστικά στην πρακτική του CitywithinCity ίσως να καταφέρνουμε να κατανοήσουμε τις σχέσεις εξουσίας που εντοπίζονται στο χώρο και να τις ενσωματώσουμε με έναν διαφορετικό τρόπο στην καθημερινότητά μας.

Η αντικατάσταση του δημόσιου χώρου από τη διευρυμένη έννοια της δημόσιας σφαίρας προσεγγίζει τις πρακτικές δημόσιας τέχνης υπό την οπτική πολιτικοποιημένης τέχνης, μετατοπίζοντας τη συζήτηση από το δημόσιο χώρο και την κοινοτοπία της ταύτισής του με τον εξωτερικό χώρο προς τη σχεσιακότητα της πολιτικής που αναδύεται από τη δημόσια συνομιλία.¹⁵⁰ Έτσι, με το CitywithinCity δημιουργούνται δίκτυα διαλόγων και επικοινωνίας με βάση τη δημόσια σφαίρα του χώρου.

Η Jane Rendell αναφέρει για το χώρο ότι εισάγονται σε αυτόν κεντρικά οι έννοιες της ταυτότητας και του τόπου (place), επιτρέποντας μια διαφορετική αίσθηση για τον τόπο, όχι ως παθητικού και τετελεσμένου (ολοκληρωμένου και προκαθορισμένου) ή μη διαλεκτικού, αλλά αντίθετα ως αθροίσματος ιδιαίτερων στιγμών σε ένα δίκτυο κοινωνικών σχέσεων. Κατά την άποψή της, η αντίληψη για τον τόπο πηγάζει μέσα από την πραγματική αίσθηση εντοπισμού ή μη εντοπισμού που έχουμε στις συνθήκες της εμπειρίας, του ταξιδιού, στο ίχνος της διαφοράς, της κινητικότητας και των επιτελεστικών πρακτικών ή της συσχέτισης των τοποθεσιών.¹⁵¹ Έτσι, λοιπόν, η αναζήτηση για μία ταυτότητα στη διεργασία του έργου ήταν σημαντική για τη μετατροπή του χώρου και τοπίου του σε έναν τόπο, που θα ενίσχυε και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ατόμων που τον συντελούν, αλλά τις έννοιες τις εμπιστοσύνης και της αλληλεγγύης μεταξύ τους. Το CitywithinCity κατέληξε να έχει μία πολύπλευρη ταυτότητα, όπως και αυτή της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου, παραμένοντας με αυτόν τον τρόπο ειλικρινής ως προς τον χαρακτήρα του τόπου. Δεν είχε τη διάθεση να μεταβάλλει και να αλλάξει, ή να αποκρύψει και να καλύψει, αλλά να αναδείξει και να ενθαρρύνει, να συμπεριλάβει και ενδυναμώσει την ατομικότητα και την ομαδικότητα. Αυτό δεν

149

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

150

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

151

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

προέκυψε με έναν καθοδηγούμενο τρόπο, αλλά ακολουθώντας το ένστικτο και τις ανάγκες των ανθρώπων που προέκυψαν έπειτα από τις συνεντεύξεις.

Ο Jeff Kelley, διαφοροποίησε την έννοια του τόπου (place) από την τοποθεσία ή τη θέση (site), κάνοντας δημοφιλή στα τέλη της δεκαετίας του 1960 την έκφραση “εντοπισμένη στην τοποθεσία” (site-specific).¹⁵² Η τοποειδής, ή τέχνη εντοπισμένου πεδίου (site-specific art) εγκαινίασε από το 1960 τη μορφή της κυριολεκτικής παρέμβασης στη φυσική τοποθεσία, με βάση την σκέψη ότι θα μπορούσε να επιφέρει σημαντικές πρακτικές και συμβολικές αλλαγές στη συνολική κατάσταση των σχέσεων του τόπου. Οι παρεμβάσεις πεδίου χηρμιμοποιούσαν την τοποθεσία για να κατασκευάσουν νέες σηματοποιήσεις πάνω της, με στόχο να την επκαθορίζουν ή να την επαναπροσδιορίσουν με νέους τρόπους. Έτσι, την επισημαίωναν αποδίδοντας ιδιαίτερο περιεχόμενο, στα πλαίσια της εξειδικευμένης, μοναδικής και αποκλειστικής παρουσίας τους στον τόπο. Συνεπώς, η κάθε εντοπισμένη παρέμβαση που αναφέρονταν στην τοποθεσία και ήταν εξειδικευμένη προς αυτήν, ήταν αδύνατον να μεταφερθεί αλλού, ανήκοντας στο μέρος, ως αναπόσπαστη από αυτό. Αποτελούσε αδιαχώριστο σύνολο και εντασσόταν έτσι, ώστε η τοποθεσία να γίνεται εξαρτημένη από την παρέμβαση και η παρέμβαση να είναι ενσωματωμένη στην τοποθεσία.¹⁵³ Το CitywithinCity ως παρέμβαση πεδίου, με τη βοήθεια των QRcodes, είναι απόλυτα ενσωματωμένη και προσαρμοσμένη στην τοποθεσία και “βασίζεται στην άποψη ότι η παρέμβαση θα πρέπει να ενσωματώνει την ιδιαίτερη κατάσταση της τοποθεσίας ή του μέρους” (Ντάφλος, 2015). Η τέχνη πεδίου δεν αναλώνονταν στο να εναρμονίζει τη σχέση μεταξύ της καλλιτεχνικής παρέμβασης και του περιβάλλοντός της, όσο να παρέχει μέσω της παρέμβασης τη δυνατότητα να διαρρηχθεί το περιβάλλον από τη νέα προσθήκη, διασυνδέοντας διαφορετικές ομιλίες και εγείροντας διάλογο.¹⁵⁴ Προσθέτοντας στην κυριολεξία τα κτίρια σε σημεία του τόπου και αντικαθιστώντας τα με άλλα, κάθε άλλο παρά εναρμόνιση με το ήδη υπάρχον περιβάλλον (όχι της εικόνας του τοπίου, αλλά του κοινωνικού περιβάλλοντος που αντανακλάται στο τοπίο) αναζητείται, και δημιουργεί έναν διάλογο ανάμεσα στις απόψεις των συνεντευξιαζόμενων, που επιτυγχάνεται με τους τίτλους και τις εικόνες εμπνευσμένες από αυτούς, και προσφέρει περισσότερο χώρο διεγείροντας διάλογο. Έτσι, λοιπόν, μπορούμε να ορίσουμε το CitywithinCity και ως μία τέχνη πεδίου.

Αποτελεί, λοιπόν, έναν ψυχογεωγραφικό χάρτη, στον οποίο τοποθετούνται και καταγράφονται τα βιώματα των ατόμων της κοινότητας με στόχο την επανοικειοποίηση του χώρου και του τόπου τους, έπειτα ένα παιχνίδι, on-line αλλά και ζωντανά σε φυσικό χώρο, που ενδυναμώνει τις διαδραστικές και διαλογικές σχέσεις, περιπατητική τέχνη που αποτελεί το πρώτο βήμα προσέγγισης του τόπου και του έργου, επαυξημένη πραγματικότητα ως εικαστικό έργο που δημιουργεί

152

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

153

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

154

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

επιπλέον χώρο, δείχνοντας την προοπτική της κοινότητας μέσα στον χώρο και παράλληλα αποτελώντας μία ευτοπική εκδοχή της ήδη υπάρχουσας περιοχής (χωρίς απαραίτητα να σημαίνει ότι είναι ουτοπική) αλλά και, μέχρι έναν βαθμό, γνωστικός χάρτης στον οποίο τοποθετούνται αντιλήψεις του τόπου και μπορεί ο ίδιος να επαναχρησιμοποιηθεί ως ερευνητικό μέσο ανάλυσης της ψυχικής υγείας των συμμετεχόντων σε σχέση με το χώρο, κάνοντας το κύκλο του από καλλιτεχνικό έργο σε κοινωνιολογική μελέτη και καθιστώντας αυτήν τη σχέση συμπαγή. Επιπροσθέτως, αποτελεί και τέχνη πεδίου, που “καταφέρει να οδηγήσει προς την ανάδυση στο προσκήνιο καταπιεσμένων ιστοριών, παρέχοντας υποστήριξη προς μεγαλύτερη ορατότητα περιθωριοποιημένων ομάδων και ζητημάτων (...)” (Ντάφλος, 2015). Ως τέχνη πεδίου εγκαινιάζει την επανακάλυψη ενός ασήμαντου ή αόριστου παραμελημένου χώρου (Νέα Δυτική Είσοδος- terrain vague), του οποίου η ιδιαίτερη ταυτότητα παραμένει σε εκκρεμότητα ή σε ύπνωση, και αγνοείται ή χάνεται από τον επικρατέστερο πολιτισμό (της Θεσσαλονίκης) ή το κυρίαρχο ρεύμα.¹⁵⁵

Μέσα από αυτήν την πρακτική πεδίου (CitywithinCity), γίνεται μία προσπάθεια να “ξεκολλήσει” ο εγκαταλελειμένος, “απαγορευμένος” και “απόμακρος” τόπος από το συγκεκριμένο χρονικό σημείο στο οποίο βρίσκεται, και να μετατραπεί μελλοντικά σε ένα μνημείο (QRcodes) υπενθύμισης της αυτοδημιούργητης κοινότητας αλλά και ανάδειξης της εγκατάλειψης και της μόλυνσης, της αοριστίας και των ανοίκειων χώρων, καθώς και της ερειπωμένης αρχιτεκτονικής που τη συντελούν.¹⁵⁶

Έτσι ξεδιπλώνεται μπροστά μας ένα πολυμορφικό εργαλείο με απλό σχεδιασμό, που στοχεύει σε δημοκρατική χρήση και στη συγκρότηση δημιουργικών κοινωνικών σχέσεων, καταργώντας εξουσιαστικές επιβληθείσες πρακτικές που στοχεύουν στην απομόνωση και τον διαχωρισμό, αλλά και αποφεύγοντας την ανάπτυξη των εννοιών, όπως αυτών του εξευγενισμού και του γκέτο.

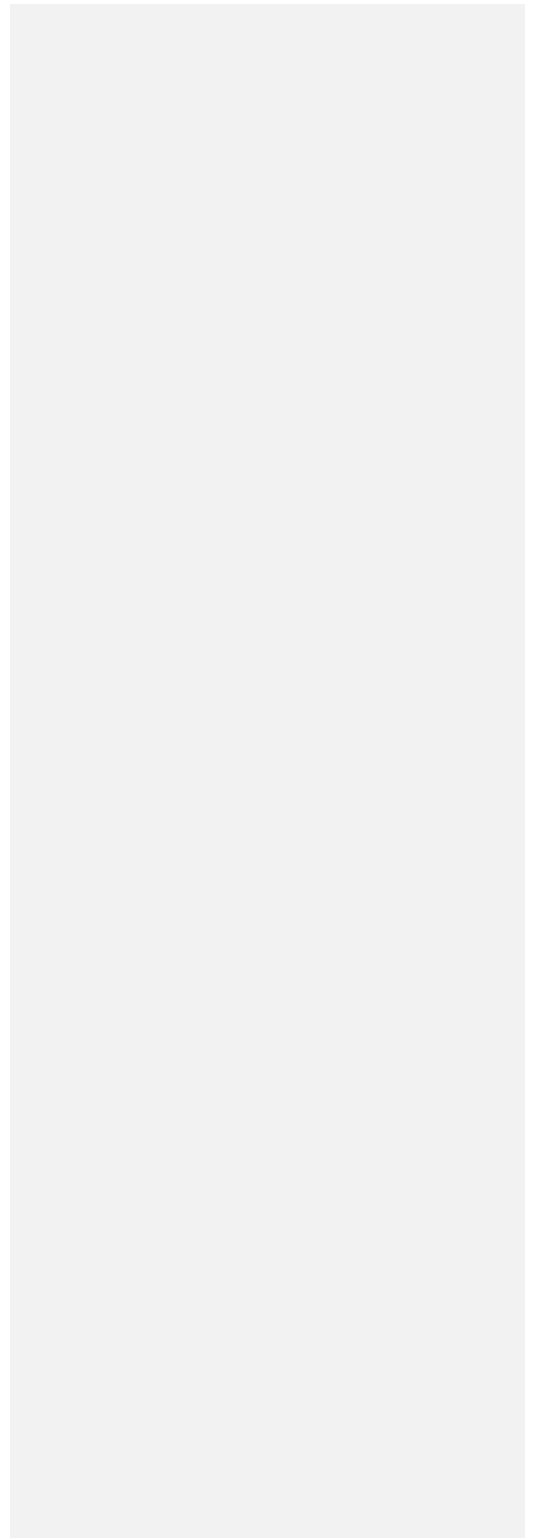
155

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

156

Ντάφλος, Κώστας, *Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης: Διαδικασίες συγκρότησης κοινών τόπων: δρόντα πρόσωπα*, ΣΕΑΒ, 2015

IV

4. Μεθοδολογία-Τεχνικές Έρευνας

Το ερευνητικό σχέδιο που προετοιμάστηκε είναι ευέλικτο και ποιοτικά προσανατολισμένο. Πρόκειται για μία μεικτή μεθοδολογία που συνδυάζει την Ερμηνευτική Φαινομενολογία και την Αυτοεθνογραφία. Η Φαινομενολογία έχει ως στόχο την επιστροφή στα πράγματα, όπως τα αντιλαμβάνονται οι αποδέκτες, αφήνοντας στην άκρη μεροληψίες ή αυτό που νομίζουν ότι γνωρίζουν ήδη για αυτά και ενδιαφέρεται για τον κόσμο όπως τον βιώνει ο άνθρωπος μέσα σε συγκεκριμένα πλαίσια και συγκεκριμένες περιόδους και όχι σε αφηρημένες και γενικευμένες δηλώσεις για τη φύση του κόσμου. Ασχολείται με τα φαινόμενα όπως εμφανίζονται στη συνείδηση των ατόμων καθώς εμπλέκονται με τον κόσμο και το περιβάλλον.

Η Ερμηνευτική Φαινομενολογία, η οποία επιλέχθηκε για τη συγκεκριμένη μελέτη, στοχεύει επίσης στην καλύτερη κατανόηση της φύσης και της ποιότητας των φαινομένων καθώς παρουσιάζονται, χωρίς όμως αυτή η εκδοχή της φαινομενολογίας να χωρίζει την περιγραφή και την ερμηνεία. Αντίθετα, βασίζεται σε πληροφορίες από την ερμηνευτική παράδοση και υποστηρίζει ότι όλη η περιγραφή αποτελεί μια μορφή ερμηνείας. Η Ερμηνευτική Φαινομενολογική Ανάλυση αποδέχεται πως δεν μπορεί να έχει άμεση πρόσβαση στην εμπειρία των συμμετεχόντων, καθώς συνεπάγεται και από την άποψη της ερευνήτριας για τον κόσμο αλλά και την αλληλεπίδραση της ερευνήτριας με τον συμμετέχοντα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η φαινομενολογική ανάλυση που παράγει η ερευνήτρια είναι πάντα μια ερμηνεία της εμπειρίας του συμμετέχοντα.

Κατά τη διάρκεια της μελέτης, εξερευνήθηκε η έννοια της γειτονιάς, όπως αναφέρεται παραπάνω, αλλά και η έννοια του καταφυγίου, τα non-places, αλλά και το secret place ή το ουτοπικό και ετεροτοπικό μέρος.

Επιλέχθηκε, λοιπόν, καθώς δίνει την ευκαιρία στην ερευνήτρια να συλλάβει την ποιότητα και την υφή των εμπειριών και βιωμάτων των συμμετεχόντων στην έρευνα, στο συγκεκριμένο πλαίσιο του χώρου της περιοχής της Δυτικής Εισόδου. Αυτό που θα βοηθήσει στην καταγραφή αυτών των εμπειριών και των ερμηνειών των βιωμάτων των συμμετεχόντων, είναι η χρήση της εθνογραφικής συνέντευξης, η οποία θα μπορέσει να δώσει στην ερευνήτρια την ευκαιρία να διεισδύσει βαθύτερα στις εμπειρίες των κατοίκων σε σχέση με την αντίληψή τους για το χώρο υπό έρευνα και ίσως μέσα από αυτό να αναδυθεί η ταυτότητα του χώρου.

Οι εθνογραφικές συνεντεύξεις αποτελούν και το υπόβαθρο για το σχεδιασμό της εικαστικής παρέμβασης που πραγματοποιήθηκε, όπως αναλύθηκε παραπάνω. Από αυτές θα προκύψουν σημεία αναφοράς της περιοχής που έχουν κάποια συναισθηματική/εννοιολογική ή ψυχολογική σημαντικότητα στην κοινότητά της.

Τέλος, η αυτοεθνογραφική προσέγγιση που αναφέρεται παραπάνω επιτυγχάνεται με την περιπλάνηση της ίδιας της ερευνήτριας στην περιοχή της Δυτικής Εισόδου, και την καταγραφή των προαναφερθέντων σημείων αναφοράς μέσω της χρήσης του βίντεο. Πρόκειται για αυτοεθνογραφική προσέγγιση, καθώς η ερευνήτρια είναι και κάτοικος της περιοχής, και εξερευνεί και τα δικά της προσωπικά βιώματα στο χώρο.

4.α. Φαινομενολογία: Σύνδεση με τη Θεωρία της Ψυχογεωγραφίας

Η Φαινομενολογία, όπως διατυπώθηκε από τον Χούσερλ στις αρχές του 20ού αιώνα, ασχολείται με τον κόσμο, όπως παρουσιάζεται στην ανθρώπινη ύπαρξη, και έχει τις ρίζες της στη φιλοσοφική παράδοση αλλά χάρη σε αυτόν μετατράπηκε σε ρεύμα σκέψης και

ερευνητική μέθοδο στις επιστήμες του ανθρώπου. Ο Χούσερλ ανέπτυξε την έννοια του βίocosμου (lifeworld), έννοια κεντρική για μία υπαρξιακά προσανατολισμένη φαινομενολογία, η οποία στοχεύει στην περιγραφή και ανάλυση των τρόπων με τους οποίους τα φαινόμενα εμφανίζονται στην βιωμένη εμπειρία (lived experience). Στόχος της ήταν η επιστροφή στα ίδια τα πράγματα, όπως παρουσιάζονται σε εμάς ως παραλήπτες, και να αφήσει στην άκρη, ή να θέσει σε εγκλεισμό (bracketing), αυτά τα οποία (νομίζουμε ότι) ήδη ξέρουμε για αυτά. Με άλλα λόγια, η φαινομενολογία ενδιαφέρεται για τον κόσμο όπως τον βιώνουν οι άνθρωποι μέσα σε συγκεκριμένο πλαίσιο και σε συγκεκριμένο χρόνο, και όχι σε αφηρημένες δηλώσεις για τη φύση του κόσμου γενικότερα. Η φαινομενολογία ασχολείται με τα φαινόμενα που εμφανίζονται στη συνείδησή μας κατά τη διάρκεια του συσχετισμού μας με τον κόσμο γύρω μας.

Σύμφωνα με μία φαινομενολογική προοπτική, δεν έχει καμία λογική να σκεφτόμαστε ότι τα αντικείμενα και τα υποκείμενα είναι ξεχωριστά από την εμπειρία μας με τον κόσμο. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι όλα τα αντικείμενα και τα υποκείμενα πρέπει να παρουσιαστούν σε εμάς ως κάτι συγκεκριμένο, και η εκδήλωσή τους ως κάτι συγκεκριμένο ή ως κάτι άλλο αποτελεί την πραγματικότητά τους ανά πάσα στιγμή. Η εμφάνιση ενός αντικειμένου ως αντιληπτικό φαινόμενο ποικίλλει ανάλογα με την τοποθεσία και το πλαίσιο αυτού που το αντιλαμβάνεται, τη γωνία της προοπτικής, και, το πιο σημαντικό, τον πνευματικό/ψυχολογικό προσανατολισμό αυτού που το αντιλαμβάνεται (π.χ. επιθυμίες, ευχές, κρίσεις, συναισθήματα, στόχοι και σκοποί). Σε αυτό αναφερόμαστε ως πρόθεση (intentionality). Η πρόθεση επιτρέπει στα αντικείμενα να εμφανίζονται ως φαινόμενα. Αυτό σημαίνει ότι “ο εαυτός και ο κόσμος είναι αναπόσπαστα συστατικά του νοήματος” (Μουστάκας, 1994). Εδώ, το νόημα δεν είναι κάτι που προστίθεται στην αντίληψη εκ των υστέρων. Αντιθέτως, η αντίληψη είναι πάντα σκόπιμη και συνεπώς συστατικό της ίδιας της εμπειρίας. Αυτό σημαίνει, ότι απο μία φαινομενολογική άποψη, δεν αποτελεί καθόλου έκπληξη ότι διαφορετικοί άνθρωποι μπορούν και όντως αντιλαμβάνονται και βιώνουν (αυτό που φαίνεται να είναι) το ίδιο περιβάλλον με ριζικά διαφορετικούς τρόπους.

Η φαινομενολογική μέθοδος της άντλησης γνώσης, σχηματοποιεί ένα κεντρικό μέρος της υπερβατικής φαινομενολογίας. Ο Χούσερλ πρότεινε ότι ήταν πιθανό να υπερβούμε τις “προϋποθέσεις” και τις προκαταλήψεις και να βιώσουμε μία κατάσταση προ-ανακλαστικής συνείδησης, η οποία μας επιτρέπει να περιγράψουμε τα φαινόμενα όπως αυτά παρουσιάζονται σε εμάς. Ο Χούσερλ καθόρισε μία σειρά από βήματα που θα έπαιρναν τον φιλόσοφο από μία φρέσκια αντίληψη οικείων φαινομένων σε μία εξαγωγή της ουσίας που δίνουν στα φαινόμενα τον μοναδικό τους χαρακτήρα. Οι γνώσεις που θα προκύψουν με αυτόν τον τρόπο, θα είναι απελευθερωμένες από τις έννοιες της κοινής λογικής, επιστημονικές εξηγήσεις και άλλες ερμηνείες ή αφηρημένες ενέργειες που χαρακτηρίζουν τις περισσότερες μορφές της κατανόησης. Θα είναι μία γνώση του κόσμου όπως αυτός εμφανίζεται σε εμάς κατά τη διάρκεια της αλληλεπίδρασής μας με αυτόν.

Η φαινομενολογική μέθοδος της αποκόμισης της κατανόησης συμπεριλαμβάνει τρεις ξεχωριστές φάσεις σκέψης: την αποχή (epoché), τη φαινομενολογική αφαίρεση (reduction) και την ευφάνταστη παραλλαγή (imaginative variation/bracketing) (Μουστάκας, 1994). Η αποχή απαιτεί την αναστολή προ-υποθέσεων και προκαταλήψεων, των επι-κρίσεων και τις ερμηνείες, έτσι ώστε α μπορούμε να είμαστε πλήρως συνειδητοποιημένοι και να κατανοήσουμε το τι υπάρχει ακριβώς μπροστά μας. Στη φαινομενολογική αφαίρεση περιγράφουμε το φαινόμενο που παρουσιάζεται μπροστά μας

στο σύνολό του. Αυτή η περιγραφή περιλαμβάνει φυσικά χαρακτηριστικά όπως σχήμα, μέγεθος, χρώμα και υφή, αλλά και βιωματικά χαρακτηριστικά όπως σκέψεις και συναισθήματα που εμφανίζονται στη συνείδησή μας καθώς παρακολουθούμε το φαινόμενο. Μέσα από τη φαινομενολογική αφαίρεση, ταυτοποιούμε τα συστατικά της εμπειρίας μας για το φαινόμενο. Με άλλα λόγια, συνειδητοποιούμε τι κάνει την εμπειρία αυτό που είναι. Η ευφάνταστη παραλλαγή περιλαμβάνει μία προσπάθεια πρόσβασης στα δομικά στοιχεία του φαινομένου. Δηλαδή, ενώ η φαινομενολογική αφαίρεση ασχολείται με το “τι” βιώνεται (δηλαδή την υφή), η ευφάνταστη παραλλαγή διερωτάται “πώς” αυτή η εμπειρία είναι δυνατή (δηλαδή την δομή). Ο στόχος της ευφάνταστης παραλλαγής είναι να προσδιοριστούν οι συνθήκες που σχετίζονται με το φαινόμενο, που χωρίς αυτές δε θα ήταν αυτό που είναι. Αυτές οι συνθήκες θα μπορούσαν να είναι ο χρόνος, ο χώρος, ή οι κοινωνικές σχέσεις. Τέλος, ενσωματώνονται περιγραφές που αφορούν την υφή και τη δομή, έτσι ώστε να κατανοηθεί η ουσία του φαινομένου.

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η φαινομενολογία αποτελούσε ένα φιλοσοφικό σύστημα σκέψης, αλλά αργότερα έστρεψαν το ενδιαφέρον τους στις μεθοδολογικές της προτάσεις, ερευνητές από τις κοινωνικές επιστήμες αλλά και ιδιαίτερα από τον τομέα της ψυχικής υγείας. Και αυτό συμβαίνει καθώς η φαινομενολογία επικεντρώνεται στο περιεχόμενο της συνείδησης και την εμπειρία ενός ατόμου σε σχέση με τον κόσμο.

Η φαινομενολογία ενδιαφέρεται να αποσαφηνίσει αυτό που εμφανίζεται αλλά και τον τρόπο με τον οποίο εμφανίζεται. Μελετά τις προσεγγίσεις του υποκειμένου για τον κόσμο τους. Επιχειρεί να περιγράψει λεπτομερώς το περιεχόμενο και τη δομή της συνείδησης του υποκειμένου, να κατανοήσει την ποιοτική ποικιλομορφία των εμπειριών τους και να εξηγήσει τις βασικές τους έννοιες.

Η φαινομενολογία στην ψυχολογία ασχολείται περισσότερο για τη διαφορετικότητα και την ποικιλομορφία της ανθρώπινης εμπειρίας, παρά για την ταυτοποίηση της ουσίας, όπως κάνει ο Χούσεργλ. Επιπροσθέτως, λίγοι, αν υπάρχουν, φαινομενολόγοι ερευνητές στην ψυχολογία υπερασπίζονται ότι είναι πιθανό να ανασταλούν όλες οι προκαταλήψεις και (προ)υποθέσεις σε μία διεργασία κάποιου για ένα φαινόμενο. Αντίθετα, η προσπάθεια να “συγκρατηθεί” (bracketing) το φαινόμενο, επιτρέπει στον ερευνητή να αξιολογήσει τους συνηθισμένους τρόπους με τους οποίους γνωρίζει το φαινόμενο. Ο Χάιντεγκερ, μαθητής του Χούσεργλ, εισήγαγε την ερμηνευτική εκδοχή της φαινομενολογίας (hermeneutic), σύμφωνα με την οποία η ερμηνεία και η συνειδητοποίηση (και η ανάλυση) του ερευνητή στο κείμενο, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της φαινομενολογικής ανάλυσης. Τέλος, είναι σημαντικό να γίνει μία διάκριση μεταξύ της φαινομενολογικής ανάλυσης ενός αντικειμένου ή ενός γεγονότος όπως παρουσιάζεται αυτό στον ερευνητή, και μίας φαινομενολογικής ανάλυσης μίας συγκεκριμένης εμπειρίας όπως παρουσιάζεται στον συμμετέχοντα της έρευνας από τον ερευνητή για λογαριασμό του. Το πρώτο προϋποθέτει ενδοσκοπική προσοχή στην εμπειρία του ατόμου, ενώ το δεύτερο περιλαμβάνει μία προσπάθεια “να μπει” ο ερευνητής στην εμπειρία κάποιου άλλου βασισμένος στην περιγραφή που έκανε για αυτήν. Έτσι η προσωπική εμπειρία του συμμετέχοντα γίνεται το φαινόμενο το οποίο ο ερευνητής μελετά.

Συνεπώς, η φαινομενολογία επιλέχθηκε ως μεθοδολογία προσέγγισης του τόπου και των συμμετεχόντων στην έρευνα καθώς κατά κύριο λόγο συμβαδίζει με τη θεωρία της ψυχογεωγραφίας, και τις πρακτικές της περιπλάνησης και του derive

αφού, για να μπει κάποιος σε μία τέτοια διαδικασία για τον συγκεκριμένο τρόπο, οφείλει να αφήσει πίσω του οποιαδήποτε προκατάληψη έχει για το μέρος, έτσι ώστε να μπορέσει να το παρατηρήσει για αυτό που είναι και να το ερμηνεύσει βάσει αυτού που ξεπροβάλλει μπροστά του και όχι βάσει αφηγήσεων και ερμηνειών άλλων. Η περιγραφή ενός φαινομένου παραπέμπει στην περιγραφή μίας φόρμας ενός εικαστικού έργου, κάτι που για ακόμη μία φορά αποδεικνύει την σύνδεση της κοινωνιολογίας και της τέχνης. Ένα καλλιτεχνικό έργο το περιγράφεις για αυτό που είναι, την υφή του, το χρώμα του, το σχήμα του χωρίς αρχικά να δώσεις κάποια ερμηνεία, κάνοντας κάποιες νύξεις για κάποια συναισθήματα ή σκέψεις που ίσως να προκύψουν σε αυτές τις υφές. Αλλά αρχικά προσεγγίζεις το καλλιτεχνικό αντικείμενο για αυτό που είναι, έτσι ώστε να καταλάβεις την αληθινή του φύση. Ένας ακόμα λόγος λοιπόν που επιλέχθηκε μία τόσο απλή φόρμα για να αντιπροσωπεύσει ένα μέρος του έργου (βλ. βίντεο με κτίρια) ήταν η σύνδεση με τη φαινομενολογία. Επιπροσθέτως, και σε ένα δεύτερο επίπεδο, η χρήση της φαινομενολογίας επιτρέπει την “εισαγωγή” στις εμπειρίες των συμμετεχόντων χωρίς προκαταλήψεις, σχεδόν εξετάζοντάς τες ως μεμονωμένες περιπτώσεις. Υπάρχουν δύο προσεγγίσεις σχετικά με την φαινομενολογία, η περιγραφική και η ερμηνευτική.

Είναι σημαντικό να διακρίνουμε ακριβώς την ουσία των φαινομένων που παρατηρούνται στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, καθώς υπάρχει ασάφεια σε σχέση με τις ποιότητες και τις υφές του συγκεκριμένου τόπου. Σε αυτό θα μας βοηθήσει η μέθοδος της φαινομενολογίας και πιο συγκεκριμένα αυτή της ερμηνευτικής φαινομενολογίας.

4.β. Ερμηνευτική Φαινομενολογία

Η ερμηνευτική φαινομενολογία στοχεύει στην καλύτερη κατανόηση της φύσης και της ποιότητας των φαινομένων όπως αυτά παρουσιάζονται. Όμως, αυτή η εκδοχή της φαινομενολογίας δεν διαχωρίζει την περιγραφή από την ερμηνεία. Αντιθέτως, εκμαεύει πληροφορίες από την ερμηνευτική (hermeneutic) παράδοση και υποστηρίζει ότι κάθε περιγραφή αποτελεί μία μορφή ερμηνείας.

Τα (φαινομενολογικά) “γεγονότα” μίας βιωμένης εμπειρίας έχουν πάντα ήδη κάποια σημαίνουσα (ερμηνεία) εμπειρία. Επιπλέον, ακόμη και τα “γεγονότα” μίας βιωμένης εμπειρίας πρέπει να καταγράφονται σε μία γλώσσα και αυτό είναι αναπόφευκτα μία ερμηνευτική διαδικασία. Ομοίως, η κατανόηση δεν μπορεί να γίνει χωρίς να κάνουμε μερικές προκαταρκτικές υποθέσεις σχετικά με το νόημα αυτού που προσπαθούμε να καταλάβουμε. Υπάρχει μία κυκλική δομή που ενσωματώνεται στη διαδικασία λήψης του νοήματος, που αναφέρεται ως “ερμηνευτικός κύκλος” (Schleiermacher, 1998). Αυτό σημαίνει ότι “τα μέρη μπορούν να κατανοηθούν μόνο από την κατανόηση του συνόλου, αλλά το σύνολο μπορεί μόνο να κατανοηθεί από την κατανόηση των μερών” (Schmidt, 2006).

Αυτό σημαίνει ότι, για να κατανοήσει κάποιος ένα φαινόμενο, απαιτείται μία κυκλική “κίνηση” από την (προ)υπόθεση στην ερμηνεία και πάλι πίσω. Οι υποθέσεις που κάνουμε δοκιμάζονται υπό το φως του εξελισσόμενου νοήματος αυτού που προσπαθούμε να καταλάβουμε. Ως εκ τούτου, αντί να προσπαθεί να παρενθέσει (bracket) υποθέσεις και συμπεράσματα που κάνει για τον κόσμο, ο

ερευνητής που χρησιμοποιεί την ερμηνευτική φαινομενολογία, δουλεύει με αυτές και χρησιμοποιεί αυτές σε μια προσπάθεια κατανόησης σε ένα πιο προχωρημένο επίπεδο. Έτσι και στην συγκεκριμένη έρευνα, δεν καταρρίπτεται ό,τι είναι ήδη πραγματικότητα. Ενώ σε πρώτο στάδιο αφήνονται πίσω οι προκαταλήψεις για τον τόπο, έπειτα χρησιμοποιείται ό,τι ήδη γνωρίζει η ερευνήτρια για αυτόν για να τον κατανοήσει καλύτερα και να γεφυρώσει μία επικοινωνία μέσω αυτού και όχι παρακάπτοντας τα συστατικά του στοιχεία. Ως αποτέλεσμα, οι γνώσεις που προκύπτουν από μία τέτοια έρευνα είναι ένα προϊόν της σχέσης μεταξύ των δεδομένων και του ερευνητή. Όμως, είναι σημαντικό να καταλάβουμε ότι αυτό δε σημαίνει ότι η έρευνα είναι βασισμένη σε προσωπικές προκαταλήψεις του ερευνητή, αλλά σημαίνει ότι η γνώση είναι εφικτή μόνο μέσω της εφαρμογής των αρχικών κατηγοριών του νοήματος, τις οποίες μετά ο ερευνητής τροποποιεί μέσω της διαδικασίας διάδρασης με τα δεδομένα.

IPA

Η IPA είναι μία εκδοχή της φαινομενολογικής μεθόδου που παραδέχεται την αδυναμία άμεσης πρόσβασης στον “κόσμο” της ζωής των συμμετεχόντων στην έρευνα. Παρόλο που στοχεύει στη διερεύνηση της εμπειρίας του συμμετέχοντα από τη δική του οπτική γωνία, αναγνωρίζει ότι μία τέτοια διερεύνηση πρέπει αναγκαστικά να συμπεριλαμβάνει και την άποψη του ερευνητή για τον κόσμο, καθώς και τη φύση της αλληλεπίδρασης μεταξύ ερευνητή και συμμετέχοντα. Ως αποτέλεσμα, η φαινομενολογική ανάλυση που “παράγει” ο ερευνητής αποτελεί πάντα μία ερμηνεία της εμπειρίας του συμμετέχοντα.

Η IPA έχει όμοιους στόχους με αυτούς από άλλες, πιο περιγραφικές, φαινομενολογικές προσεγγίσεις στην ανάλυση δεδομένων, καθώς επιθυμεί να καταγράψει την ποιότητα και υφή της ατομικής εμπειρίας. Ωστόσο, αναγνωρίζει ότι μία τέτοια εμπειρία δεν είναι ποτέ άμεσα προσβάσιμη από τον ερευνητή. Η IPA είναι χαρακτηριζόμενη ως μία προσπάθεια να ξεπεραστούν οι έννοιες που περιέχονται, ενώ πραγματοποιεί μία διαδικασία ερμηνευτικής εμπλοκής με τα κείμενα (Smith, 1997). Ως αποτέλεσμα, ο ερευνητής ασχολείται με μια “διπλή ερμηνευτική”, καθώς “προσπαθεί να κατανοήσει τον συμμετέχοντα που προσπαθεί και ο ίδιος να κατανοήσει τι συμβαίνει σε αυτόν” (Smith, 2009). Αυτός ο τρόπος ερμηνείας, διευκολύνεται από μία σειρά βημάτων που επιτρέπουν στον ερευνητή να προσδιορίσει τα θέματα και να τα ενσωματώσει σε σημαντικές ομάδες.

4γ. Αυτοεθνογραφία και Πειραματική Τέχνη

Η Αυτοεθνογραφία εμφανίστηκε ως ανάγκη να δοθεί μία μεγαλύτερη έμφαση στον τρόπο με τον οποίο ο ερευνητής διαδρά με την υπό διερεύνηση κουλτούρα και επέτεινε την κριτική στον ισχύοντα μέχρι πρόσφατα “κανόνα” για το τι είναι έρευνα και πως αυτή πρέπει να διεξάγεται.¹⁵⁷

Η Αυτοεθνογραφία είναι μία προκλητική ποιοτική ερευνητική μέθοδος που αναδύεται στα τέλη της δεκαετίας του 1970 από την μεταμοντέρνα φιλοσοφία για

157

Σέρρης, Γ., Μανόλης, 2018, Αυτοεθνογραφία (Autoethnography), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

την κοινωνική έρευνα. Είναι μία μέθοδος που δίνει βήμα στην προσωπική εμπειρία, έτσι ώστε να προχωρήσει η κοινωνιολογική κατανόηση. Επιτρέπει στο συγγραφέα να γράψει σε προσωπικό ύφος και (στηριζόμενος στην εμπειρία του) να επεκτείνει την κατανόηση του κοινωνικού φαινομένου που επλέγει να πραγματευθεί. Επίσης του επιτρέπει να χρησιμοποιεί τον εαυτό του ως “αντικείμενο έρευνας/αναζήτησης” και τον θέτει στο επίκεντρο της ερευνητικής διαδικασίας, τον μετατρέπει δηλαδή από εξωτερικό παρατηρητή σε άμεσα εμπλεκόμενο στην έρευνα.¹⁵⁸ Θα έλεγε κανείς ότι αποτελεί ένα βιογραφικό είδος γραφής που παραθέτει διάφορες στρωματώσεις συνείδησης, ενώνοντας το προσωπικό με το πολιτιστικό (Ellis, Bochner). Η Αυτοεθνογραφία παρακινεί τους ερευνητές να “χρησιμοποιήσουν την αυτο-παρατήρηση (ως μέρος της μελετώμενης κατάστασης) για αυτο-ενδοσκόπηση, αυτοανακάλυψη, αυτοαποκάλυψη, για μια αυτο-εθνογραφία που θα βασίζεται στα δεδομένα του εαυτού του ερευνητή και σε αυτά της μελετώμενης κατάστασης, νομομοποιώντας δηλαδή την “εκ των έσω και περί το θέμα εστίαση” (Ellis, 1991).¹⁵⁹ Είναι μία ευκαιρία για τον ερευνητή να ενωθεί με άλλους πέρα από τα φυσικά του όρια.¹⁶⁰

Ο πλούτος της Αυτοεθνογραφίας βρίσκεται στις πραγματικότητες που αναδύονται από τη διάδραση του εαυτού και των εμπειριών του, που αντικατοπτρίζουν φυσικά το πολιτιστικό και το κοινωνικό περιβάλλον, μέσα στα οποία αυτά τα γεγονότα έλαβαν χώρα. Μέσω αυτής της αναπαράστασης επιτυγχάνεται η κατανόηση ενός συγκεκριμένου φαινομένου.¹⁶¹ Η Αυτοεθνογραφία είναι μία από τις προσεγγίσεις που αναγνωρίζει και δέχεται την υποκειμενικότητα, το συναίσθημα και την επιρροή του ερευνητή στην έρευνα. Με την αυτοεθνογραφική εργασία πολλοί ερευνητές προσπαθούν να συνειδητοποιήσουν πλήρως την ιδέα της αναστοχαστικότητας με την οποία ο ερευνητής μπορεί να γνωρίσει τον ρόλο του και τη σχέση του με την έρευνα, αφού η αυτοεθνογραφική εργασία περιλαμβάνει εν πολλοίς έναν αναστοχαστικό απολογισμό των εμπειριών του ερευνητή.¹⁶²

Η Αυτοεθνογραφία είναι μια μορφή αναστοχασμού (reflexivity). Ο όρος σημαίνει κατ’ ουσίαν τη στροφή προς την κριτική εξέταση του ίδιου του εαυτού (self-reflection), που διερευνά την προσωπική εμπειρία του ερευνητή και συνδέει αυτήν την αυτοβιογραφική ιστορία με ευρύτερες πολιτισμικές, πολιτικές και κοινωνικές σημασίες και αντιλήψεις. Με την αυτοεθνογραφική μέθοδο ο ερευνητής αποκομίζει πλούσιες, εκ των έσω, βιωματικές γνώσεις, μέσω της στενής του σχέσης και του συσχετισμού με το υπό μελέτην αντικείμενο.¹⁶³ Είναι μία μορφή ή μέθοδος

158 Σέρρης, Γ., Μανόλης, 2018, Αυτοεθνογραφία (Autoethnography), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

159 Σέρρης, Γ., Μανόλης, 2018, Αυτοεθνογραφία (Autoethnography), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

160 Kristen, C., Blinne, Auto (erotic) ethnography, Sexualities, 2012.

161 N., Denzin, Yonna, S., Lincoln, “Introduction: The discipline and practice of qualitative research”.

162 Σέρρης, Γ., Μανόλης, 2018, Αυτοεθνογραφία (Autoethnography), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

163

έρευνας που εμπλέκει την αυτοπαρατήρηση και αναστοχαστική διερεύνηση στο περιβάλλον της εθνογραφικής έρευνας πεδίου και καταγραφής (Marechal). Μία έρευνα, μία γραφή, ιστορία και μέθοδος που συνδέει το αυτοβιογραφικό και το προσωπικό με το πολιτισμικό, το κοινωνικό και το πολιτικό (Elis,2012). Φυσικά, η εστίαση στον εαυτό του ερευνητή δε γίνεται μάταια, αφού πάμπολλοι άλλοι που ζουν στο κοινωνικό περιβάλλον όπου δρα ο ερευνητής είναι παρόντες στις αυτοεθνογραφικές μελέτες, και αυτό το κοινωνικό-πολιτισμικό συνιστά τα θεμέλια της εν λόγω ερευνητικής μεθόδου. Με άλλα λόγια, εκτός από την περιγραφή και το κριτικό βλέμμα της εμπειρίας του ερευνητή, μία αυτοεθνογραφική εργασία είναι ταυτόχρονα μια πολιτιστική πρακτική.¹⁶⁴

Μία αυτοεθνογραφική έρευνα μπορεί να λάβει διάφορες μορφές. Αυτές οι διαφοροποιήσεις των μορφών οδήγησαν στην ευρέως αποδεκτή άποψη που υποστηρίζει στην ύπαρξη δύο τύπων Αυτοεθνογραφίας: την Αναλυτική (Analytic) και την Υποβλητική (Evocative). Στην πρώτη περίπτωση η μελέτη κλίνει περισσότερο προς μια προσπάθεια επί σκοπώ ερευνητικής ανάλυσης, στη δεύτερη σε μια πιο “καλλιτεχνική” απόπειρα που στοχεύει στην πρόκληση συναισθημάτων στους αναγνώστες. Δηλαδή, η Analytic Ethnography στοχεύει σε μια αντικειμενική γραφή και ανάλυση συγκεκριμένων φαινομένων, ενώ η Evocative εμφανίζει στην ενδοσκόπηση του ερευνητή (πάνω σε ένα συγκεκριμένο θέμα) για να επιτρέψει στους αναγνώστες να συνδεθούν με τα αισθήματα και τις εμπειρίες του. Επιτρέπει δηλαδή την ευκολότερη σύνδεση με τις ζωές των αναγνωστών, την ταύτιση.¹⁶⁵

Τέλος, ως μέθοδος, η αυτοεθνογραφία συνδυάζει τα χαρακτηριστικά της Αυτοβιογραφίας και της Εθνογραφίας. Ο αυτοεθνογράφος, δηλαδή, χρησιμοποιεί αξιωματικές αρχές από την Αυτοβιογραφία και την Εθνογραφία. Συγκεκριμένα, όταν γράφουμε μία αυτοβιογραφία, ο συγγραφέας αναδρομικά και επιλεκτικά γράφει (όπως συμβαίνει με τη μνήμη) για τις εμπειρίες του παρελθόντος, συνήθως χρησιμοποιεί τις εμπειρίες του παρόντος ή γράφει με βάση το παρόν για τις παρελθοντικές του αναμνήσεις, όπως συμβαίνει με την εθνογραφία. Είναι γνωστό ότι η σημασία της μνήμης στη διαδικασία της εθνογραφίας αναγνωρίστηκε ως σημαντική. Μπορεί πράγματι οι σημειώσεις του μυαλού (μνήμες του πεδίου που ερευνήθηκε) να είναι πιο σημαντικές από τις σημειώσεις πεδίου που καταγράφει ο εθνογράφος. Εξ άλλου οι σημειώσεις πεδίου κρατούνται μόνον και μόνον για να υποβοηθήσουν την μνήμη του ερευνητή και είναι και πιθανόν εκάστοτε να μη συνάδουν με τις σημειώσεις του μυαλού (αναμνήσεις) ή και να τις αλλοιώσουν, καθώς διαβάζονται ξανά και ξανά.¹⁶⁶

Σέρρης, Γ., Μανόλης, 2018, Αυτοεθνογραφία (Autoethnography), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

164

Σέρρης, Γ., Μανόλης, 2018, Αυτοεθνογραφία (Autoethnography), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

165

Σέρρης, Γ., Μανόλης, 2018, Αυτοεθνογραφία (Autoethnography), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

166

Σέρρης, Γ., Μανόλης, 2018, Αυτοεθνογραφία (Autoethnography), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Η Αυτοεθνογραφία είναι μία μέθοδος η οποία εναρμονίζεται με αυτήν της Φαινομενολογίας, και ειδικά αυτήν της Ερμηνευτικής Φαινομενολογίας. Δεν παραγκωνίζει την προσέγγιση του/της ερευνητή/τριας σε σχέση με τον συμμετέχοντα, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι τη στιγμή της διάδρασης η ερευνήτρια είναι προκατειλημμένη με δικές της απόψεις σε σχέση με το φαινόμενο. Παράλληλα, επιτρέπει, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, την ενδοσκόπηση κάτι το οποίο είναι κύριο ζητούμενο ως αποτέλεσμα αυτής της μελέτης και συγκεκριμένα της εικαστικής παρέμβασης. Και εφόσον, όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο, η δημιουργική και ερευνητική διαδικασία της ερευνήτριας τίθεται προς μίμηση μέσω της εικαστικής παρέμβασης, η ενδοσκόπηση επιτυγχάνεται και στους συμμετέχοντες, μετατρέποντάς τους σε αυτοεθνογράφους “ερευνητές”. Έτσι η μεθοδολογία δεν εφαρμόζεται απλά σε σχέση με τους Άλλους και με την κοινωνική μελέτη αλλά και με το καλλιτεχνικό μέρος αυτής της μελέτης, που αποτελεί άλλη μία απόδειξη ότι το ένα εξαρτάται από το άλλο, και ότι η τέχνη δεν είναι απλά ένας τρόπος εφαρμογής στο πεδίο, αλλά απόσταστο μέρος της ερευνητικής διαδικασίας και αντίστροφα.

Η Αυτοεθνογραφία δε θα μπορούσε να λείπει από τη συγκεκριμένη μελέτη, καθώς η ερευνήτρια είναι και κάτοικος της περιοχής, και η μη καταγραφή των δικών της εμπειριών θα αποτελούσε σχεδόν ανειλικρίνεια απέναντι στους συμμετέχοντες, όπως και η επαφή με τον τόπο. Εξάλλου η συγκεκριμένη έρευνα ξεκίνησε από τα προσωπικά ερωτήματα της ερευνήτριας σε σχέση με την περιοχή και τον τόπο κατοικίας της, όπως και με την αδυναμία της να προσδιορίσει την ταυτότητα αυτού του τόπου, και κατά πόσο αυτός καθορίζει την ταυτότητα της και τη συμπεριφορά της.

Ενώ έχει αναφερθεί ότι ο τόπος της Νέας Δυτικής Εισόδου προσεγγίζεται εκ νέου και αφήνοντας πίσω προκαταλήψεις για τον τόπο, όχι όμως προσωπικές εμπειρίες και αντιλήψεις για τον τόπο που σχηματίστηκαν μετά από βιώματα στον τόπο. Αλλά προκαταλήψεις, οι οποίες εντυπώνονται στα άτομα της κοινότητας ως αποτέλεσμα της σχέσης του Στίγματος που ενυπάρχει στον τόπο. Δεν εγκαταλείπονται δηλαδή προσωπικά βιώματα και αντιλήψεις του ατόμου για τον τόπο, ίσα ίσα επεξεργάζονται με σκοπό τον αναστοχασμό. Θα έλεγε κανείς, πως η έρευνα αυτή είναι σχεδόν μία αυτοψυχαναλυτική διαδικασία απομυθοποίησης του τόπου διαμονής της ερευνήτριας στην ίδια, και μία διαδικασία επούλωσης τραύματος που προέκυψε στην αρχή της διαμονής της εδώ. Αυτός ο αναστοχασμός, η αυτοεθνογραφία δηλαδή, επιτυγχάνεται εδώ μέσω της περιπατητικής τέχνης αλλά και μέσω της καταγραφής του τοπίου με τη χρήση βιντεοκάμερας, όπως και με σχέδια/σκιτσα του τοπίου, αλλά και αυτοεθνογραφικά κείμενα (ένα έχει ήδη ενσωματωθεί σε παραπάνω κεφάλαιο).

Το περπάτημα, η περιπλάνηση, η περιπατητική τέχνη επιτρέπει την εσωτερική περιπλάνηση και αφήνει να αναδυθούν στην επιφάνεια οι πραγματικές ποιότητες των συναντήσεων, των καταστάσεων και των φαινομένων τα οποία διαδραματίζονται μπροστά μας, στους κόσμους των ζώων μας. Αποτελεί έναν κύκλο όπου, από αυτά που ήδη ξέρουμε, κάνουμε χώρο μέσα στο σώμα και με το σώμα, για ενδοσκόπηση και επιστροφή σε αυτά που ξέρουμε με την πιθανότητα επαναπροσδιορισμού των πραγμάτων και ίσως την δυνατότητα να πλησιάσουμε πιο κοντά στη φύση των πραγμάτων. Από αυτές τις περιπλανήσεις προκύπτουν τα

ψυχογεωγραφικά βίντεο (επεξεργασμένα και μη), τα αυτοεθνογραφικά-ψυχογεωγραφικά κείμενα και τα σκίτσα, ως βήματα της εσωτερικής καταγραφής των βιωμάτων. Ενώ ο χάρτης αποτελεί την ολική καταγραφή αυτής της εμπειρίας. Τέλος, μέσω των περιπάτων, επιτρέπεται η σύνδεση της ερευνητριας με άτομα που διερευνώνται και την ενσωμάτωσή τους στην αυτοεθνογραφική μελέτη της, αλλά αποτελεί και έναν οιωνό

για ό,τι έπεται σε σχέση και με τη δική τους συνεισφορά και συμμετοχή στο έργο.

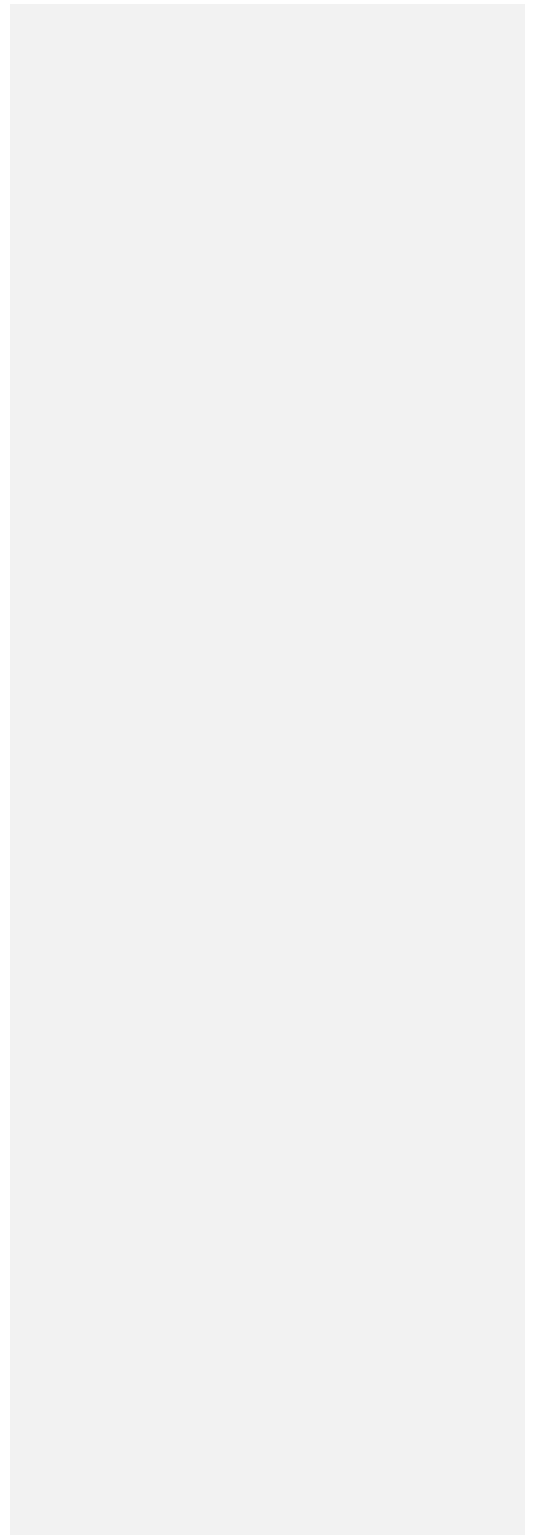
4.δ. Η Τεχνική της Ημιδομημένης Συνέντευξης: Εθνογραφική Συνέντευξη

Στην IPA χρησιμοποιούνται ως τεχνική οι ημιδομημένες συνεντεύξεις. Η ημιδομημένη συνέντευξη αποτελείται από ένα σύνολο προκαθορισμένων ερωτήσεων που καλύπτουν θέματα τα οποία θεωρούνται σημαντικά για το πλαίσιο και το ειδικό θέμα της μελέτης, αλλά ταυτόχρονα χαρακτηρίζεται από ευελιξία ως προς την τροποποίηση των ερωτήσεων προς τον ερωτώμενο ανάλογα με την εξέλιξη της συνέντευξης, την εμπάθυση σε κάποια θέματα με συμμετέχοντες που κρίνονται κατάλληλοι, τη σειρά με την οποία τίθενται οι ερωτήσεις και την πρόσθεση ή την αφαίρεση των ερωτήσεων.¹⁶⁷ Στη συγκεκριμένη μελέτη χρησιμοποιείται το μοντέλο της εθνογραφικής συνέντευξης, καθώς δίνει την ευκαιρία στην ερευνητρια να συλλάβει την ποιότητα και την υφή των βιωμάτων και εμπειριών των συμμετεχόντων, δυνεισδύοντας βαθύτερα σε αυτά. Η εθνογραφική συνέντευξη ανήκει στις ποιοτικά προσανατολισμένες συνεντεύξεις, καθώς αντιλαμβάνεται τις εμπειρίες, τις απόψεις και τις ερμηνείες ως σημαντικές διαστάσεις της κοινωνικής πραγματικότητας, αλλά παράλληλα επιτρέπει να χτισθεί μία σχέση εμπιστοσύνης ανάμεσα στην ερευνητρια και τον συνεντευξιζόμενο, χάρη στις ανοικτού τύπου ερωτήσεις που χαρακτηρίζονται από ευαισθησία. Δεδομένου ότι η φαινομενολογική έρευνα απαιτεί από τον ερευνητή να εισέλθει στον κόσμο της ζωής του ερευνόμενου, είναι εξαιρετικά σημαντικό τα ερωτήματα που τίθενται να είναι ανοιχτά και μη κατευθυνόμενα ως προς τις απαντήσεις τους. Ο μοναδικός σκοπός είναι να παρέχουν στους συμμετέχοντες την ευκαιρία να μοιραστούν με τον ερευνητή την προσωπική τους εμπειρία σε σχέση με το εξεταζόμενο φαινόμενο. Τέλος, η συνέντευξη μας επιτρέπει να θέσουμε τον συνομιλητή σε μια θέση/αρμοδιότητα συνδιαμορφωτή του πεδίου και του τρόπου της συνομιλίας που θα αναπτύξουμε. Η ανοιχτή συνέντευξη αποβλέπει ρητά ή έμμεσα σε μία επικοινωνιακή πρακτική (Χάμπερμας) και διάδραση στην οποία πρέπει να είμαστε έτοιμοι να προσαρμόσουμε το

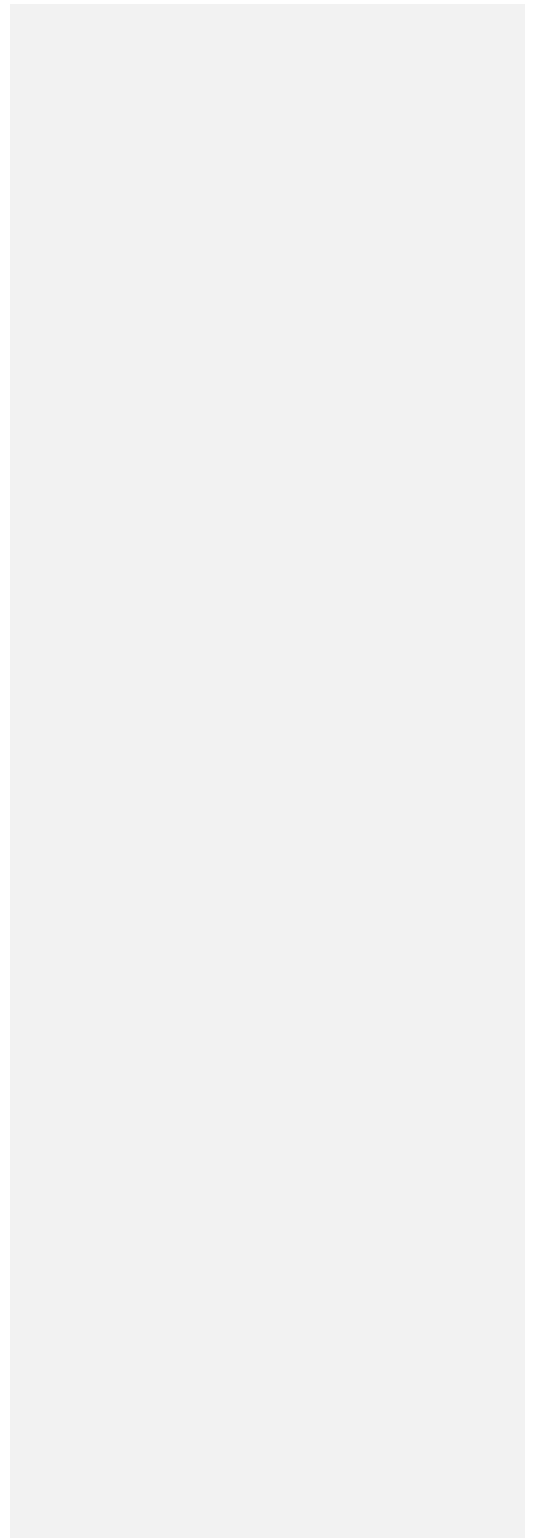
167

Ζήση, Αναστασία, 2017, Θεωρία και Μεθοδολογία της Κοινωνικής Έρευνας Ι: Σχεδιασμός και Μέθοδοι, ΕΚΚΤ.

ενδιαφέρον μας και τους στόχους μας έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στη δυναμική της συνομιλίας.

V

5. Ανάλυση Συνεντεύξεων

Αυτό το κεφάλαιο συμπεριλαμβάνει την ανάλυση των συνεντεύξεων που πραγματοποιήθηκαν για τους ερευνητικούς σκοπούς της συγκεκριμένης μελέτης, σε σχέση με το χώρο της Νέας Δυτικής Εισόδου και τα σημεία εξουσίας που εντοπίζονται σε αυτόν. Πραγματοποιήθηκαν 14 συνεντεύξεις, αλλά θεωρήθηκαν χρήσιμες οι 12 από αυτές.

Το πρώτο στάδιο της IPA περιλαμβάνει το επανελημμένο διάβασμα του κειμένου. Σε αυτό το στάδιο, η ερευνήτρια προσκομίζει ένα ευρύ φάσμα μη στοχευμένων σημειώσεων οι οποίες αντανακλούν τις αρχικές σκέψεις και παρατηρήσεις που αυτή επιθυμεί να καταγράψει απαντώντας τες στο κείμενο. Αυτές, θα μπορούσαν να συμπεριλαμβάνουν σχέσεις, ερωτήσεις, περιληπτικές θέσεις, σχόλια στη χρήση της γλώσσας, απουσίες, περιγραφικούς χαρακτηρισμούς κ.α. Οι σημειώσεις που παράγονται σε αυτό το στάδιο αποτελούν την πιο ανοιχτή μορφή σημειώσεων. Αυτές οι σημειώσεις είναι απλά ένας τρόπος καταγραφής των θεμάτων που προκύπτουν για την ερευνήτρια πάνω στην αρχική της συνάντηση με το κείμενο.

Το δεύτερο στάδιο της ανάλυσης απαιτεί από την ερευνήτρια να ταυτοποιήσει και να κατονομάσει τα θέματα που χαρακτηρίζει κάθε τμήμα του κειμένου. Οι θεματικοί τίτλοι είναι εννοιολογικοί και θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν κάτι σχετικά με την απαραίτητη ποιότητα που αντιπροσωπεύεται στο κείμενο.

Το τρίτο στάδιο της ανάλυσης περιλαμβάνει μία προσπάθεια να εισάγει τη δομή μέσα στην ανάλυση. Η λίστα της ερευνήτριας, τα θέματα που ταυτοποιούνται στο δεύτερο στάδιο και οι σκέψεις αυτών, σε συσχετισμό μεταξύ τους. Μερικά από τα θέματα μπορεί να δημιουργήσουν φυσικά συμπλέγματα εννοιών που μοιράζονται έννοιες και αναφορές, ενώ άλλες μπορεί να χαρακτηρίζονται από ιεραρχικές σχέσεις η μία προς την άλλη. Στα συμπλέγματα των θεμάτων δίνονται τίτλοι που περιλαμβάνουν την ουσία τους. Είναι πολύ σημαντικό να διασφαλιστεί η συστοιχία των θεμάτων που ταυτοποιείται σε αυτό το στάδιο, καθώς αποδίδει το νόημα σε σχέση με το αρχικό κείμενο. Αυτό σημαίνει ότι η ερευνήτρια κινείται προς-πίσω ανάμεσα στις λίστες των θεμάτων που αυτή επιθυμεί να δομήσει και το κείμενο από το οποίο προήλθαν αρχικά τα θέματα. Οι σχέσεις ανάμεσα στα θέματα όπως αναγνώστηκαν στο χαρτί, πρέπει να αντανακλούν τις λεπτομέρειες των απαντήσεων.

Το τέταρτο στάδιο της ανάλυσης περιλαμβάνει την παραγωγή του συνοπτικού πίνακα των δομημένων θεμάτων, μαζί με αποσπάσματα που απεικονίζουν το κάθε θέμα. Ο συνοπτικός πίνακας θα πρέπει να περιλαμβάνει μόνο αυτά τα θέματα που αιχμαλωτίζουν κάτι από την εμπειρία του συμμετέχοντα σχετικά με το φαινόμενο που μελετάται.

5.α. Η τριπλή “οπτική” προσέγγιση

Για τις ανάγκες της έρευνας ακολουθήθηκε μία τριπλή “οπτική” προσέγγιση. Λόγω της πολύπλευρης ταυτότητας της περιοχής, και του έντονου βιομηχανικού και εργασιακού χαρακτήρα, εκτός από τους κάτοικους της περιοχής, μεγάλο μέρος της κοινότητας αποτελούν και οι εργαζόμενοι εκεί, είτε είναι μικροβιομήχανοι/βιοτέχνες, είτε ιδιοκτήτες καταστημάτων, είτε επιχειρηματίες. Επιπροσθέτως και, λόγω πάλι αυτού του χαρακτήρα, η επισκεψιμότητα στην

περιοχή περιορίζεται σε εμπορικές συναλλαγές και προσανατολίζεται σε διαδράσεις μεταξύ αγοραστή και πωλητή, είτε αφορά τη νόμιμη πλευρά της περιοχής είτε την παράνομη (σεξεργασία). Έτσι λοιπόν, οι συνεντεύξεις προσανατολίστηκαν σε 3 διαφορετικά γκρουπ ανθρώπων, με βάση την ιδιότητά τους στον τόπο (όχι φυλετικό προσανατολισμό ή σεξουαλικό), δίνοντας περισσότερη βαρύτητα στην ομάδα των κατοίκων της περιοχής γι' αυτό και θα δούμε μεγαλύτερο αριθμό συνεντεύξεων από αυτήν την ομάδα.

Είναι μεγάλης σημασίας η τριπλή αυτή “οπτική” προσέγγιση για μία πιο ξεκάθαρη δόμηση των φαινομένων, και για την ενίσχυση της έννοιας της *διυποκειμενικότητας*.

Η ταυτότητα της περιοχής καθορίζεται ως επί το πλείστον από τις αφηγήσεις των επισκεπτών, και επικρατεί αυτή, καθώς οι επισκέπτες υπερτερούν σε αριθμό από τους κατοίκους ή τους εργαζόμενους στον τόπο. Η περιοχή δεν έχει σταθερό πληθυσμό, καθώς τη μέρα τριπλασιάζεται τουλάχιστον σε σχέση με τη νύχτα, πιο συγκεκριμένα μετά τις 5 το απόγευμα. Αυτό θυμίζει χαρακτηριστικά μεγαλούπολης, όπως παραδείγματος χάριν το Λονδίνο, όπου από τους επαγγελματικούς επισκέπτες ο πληθυσμός κατά τη διάρκεια της ημέρας αυξάνεται κατά πολύ. Μία τέτοια σύγκριση μας κάνει να καταλαβαίνουμε ότι η Νέα Δυτική Είσοδος είναι σαν το Λονδίνο, αλλά ότι η περιοχή περικλείει χαρακτηριστικά σύγχρονης μεγαλούπολης, που είναι αποτέλεσμα αυτού του βιομηχανικού χαρακτήρα. Εμείς παρόλα αυτά, θα ακολουθήσουμε μία αντίστροφη λογική, δίνοντας βάση στην ομάδα των κατοίκων και προσπαθώντας να εκμαιεύσουμε μία ταυτότητα από εκεί, χωρίς να αποκλείσουμε όμως τις άλλες δύο ομάδες που σχετίζονται με το μέρος.

Τέλος, είναι σημαντικό να αναφέρουμε πως αυτή είναι μία προσέγγιση σε σχέση με τον τόπο και τα άτομα που την αποτελούν, μέσω της ερμηνείας που δίνει η ερευνητρια στις ερμηνείες των συμμετεχόντων για τα φαινόμενα. Πιθανότατα στα χέρια κάποιας/ου άλλης/ου ερευνητριας/η τα αποτελέσματα να ήταν διαφορετικά, χωρίς να σημαίνει ότι σείεται η εγκυρότητα της έρευνας. Στην τέχνη της φωτογραφίας μπορούν δύο φωτογράφοι ή και παραπάνω να φωτογραφίσουν το ίδιο θέμα, αλλά με έναν τελείως διαφορετικό τρόπο. Το θέμα, το μέρος και ο χρόνος μπορεί να είναι τα ίδια, όμως οι φωτογραφίες που θα προκύψουν θα είναι εντελώς διαφορετικές, χωρίς να μειώνεται η συναισθηματική αξία ή η αλήθεια μέσα σε αυτές τις φωτογραφίες.

Επιπλέον, η περιοχή όπως αναφέραμε έχει έναν πολυπολιτισμικό χαρακτήρα, ο οποίος λόγω γλωσσικών δυσκολιών και έλλειψης διερμηνέων, δεν ήταν εφικτό να προστεθεί στη διαδικασία των συνεντεύξεων. Η φαινομενολογική προσέγγιση απαιτεί ακρίβεια στην καταγραφή, που σημαίνει ότι απαιτείται καλή επικοινωνία μέσω της γλώσσας. Αυτό δε σημαίνει ότι αποκλείστηκαν ομάδες διαφορετικής εθνικότητας από της ελληνικής, απλά οι συνεντεύξεις ή συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν δεν φάνηκαν χρήσιμες. Ωστόσο, η συμμετοχή τους στη διαδικασία της εικαστικής παρέμβασης είναι εξίσου σημαντική και επιθυμητή, και ίσως να ανοίξει τις διόδους για επιπλέον διαλόγους.

Κάθε ένας από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες διάβασαν και υπέγραψαν το “Έντυπο Συγκατάθεσης” που προστατεύει την ιδιωτικότητά τους και εξασφαλίζει την εγκυρότητα της μελέτης.

5.β. Ανάλυση Συνεντεύξεων μέσω της Ερμηνευτικής Φαινομενολογίας

Οι συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν, όπως αναφέρεται και παραπάνω, είναι προσανατολισμένες σε τρεις ομάδες ατόμων, των κατοίκων, των εργαζομένων και των επισκεπτών. Αυτή η τακτική επιλέχθηκε καθώς ένας από τους στόχους της μελέτης είναι να διευκρινιστεί η ποιότητα της σχέσης μεταξύ αυτών των τριών ομάδων και κατά πόσο αυτές οι σχέσεις επηρεάζονται από τον τόπο. Η τρίτη ομάδα των επισκεπτών, παρόλο που είναι κομμάτι της κοινότητας της Νέας Δυτικής Εισόδου θα δούμε παρακάτω πως έχει μεγάλη σχέση με τον τόπο.

Έτσι η ανάλυση που θα ακολουθήσει θα διεξαχθεί ανά ομάδες, ξεκινώντας με αυτήν των κατοίκων.

Κάτοικοι

Για την πραγματοποίηση των συνεντεύξεων με τους κατοίκους συναντηθήκαμε στους χώρους κατοικίας τους. Οι αποστάσεις διανύθηκαν με τα πόδια, στο πλαίσιο της ψυχογεωγραφίας. Επιλέχθηκαν κάτοικοι από διάφορα σημεία της περιοχής.

Στην αρχή των κειμένων των συνεντεύξεων ορίζεται ο τόπος κατοικίας των ατόμων, η ιδιότητα τους στην περιοχή και μερικά προσωπικά χαρακτηριστικά.

Στην περίπτωση των κατοίκων ξεκινάμε από τις γνώσεις τους για την περιοχή, οι οποίες μας βοηθάνε να διαπιστώσουμε μία αρχική ιδέα για την ταυτότητα του τόπου όπως την βιώνουν αυτοί, για το αν γνωρίζουν από μόνοι τους για την ιστορική μνήμη του τόπου και ποια θεωρούν ιστορική μνήμη, για τη σχέση που έχουν οι ίδιοι με τον χώρο (πως τον χρησιμοποιούν δηλαδή), και για το πως επιδράει ο χώρος στις καθημερινές τους πρακτικές αλλά και στην ψυχική τους υγεία.

Οι ίδιοι δεν αισθάνονται την αίσθηση του φόβου, αλλά αισθάνονται την πίεση ότι θα έπρεπε να φοβούνται σε μία τέτοια περιοχή. Διακρίνεται από τα λεγόμενά τους ότι ο τόπος είναι στιγματισμένος λόγω της σεξεργασίας, και ότι οι τρόποι που χρησιμοποιούν τους χώρους της περιοχής περιορίζονται από τον χρόνο (βράδυ-μέρα), την ταυτότητα του τόπου ως βιομηχανική και επαγγελματική, και τη μορφολογία του χώρου και ρημοτομία των δρόμων. Η μορφολογία του χώρου επιτρέπει την κατάληψη των κενών χώρων από τους μετανάστες, οι οποίοι δεν αναγνωρίζονται ως κάτοικοι της περιοχής αλλά ως καταληψίες ή περαστικοί, και αποτρέπουν από περαιτέρω χρήσεις λόγω των τεράστιων εθνικών δρόμων που χρησιμοποιούνται από αυτοκίνητα με μεγάλες ταχύτητες, αλλά και των αδιεξόδων που ενισχύουν το αίσθημα της ανασφάλειας και της παγίδευσης. Αυτό ενισχύει την αίσθηση του ανοίκειου και καθιστά δύσκολη την ενσωμάτωση της οικιστικής ταυτότητας στον τόπο, αλλά δημιουργεί και ρήξη στις σχέσεις των ατόμων της κοινότητας, διαχωρισμό δηλαδή και εσωτερικά του τόπου, όπως και δυσκολία στη δημιουργία νέων σχέσεων. Η πρακτική του περπατήματος εξασκείται από τους περισσότερους που δείχνει την ανάγκη για προσωπική σχέση με τον χώρο.

Παρατηρείται μία ανάγκη για επιτήρηση μέσω της αστυνόμευσης και κυρίως μία ανάγκη για σχέση μεταξύ πολιτείας και κοινότητας. Επιπρόσθετα, αναφέρεται η αλλαγή της μορφής του τόπου που επιτρέπει την ανάπτυξη των παραβατικών συμπεριφορών μέσω της συσκότισης, και η ανάγκη για φωτισμό, κάτι που παραπέμπει ίσως στην αρνητική επίδραση του χώρου στην ψυχική υγεία των ατόμων (σκοτάδι-άγνωστο-φόβος-αύξηση του άγχους).

Προκύπτει η αίσθηση της περιθωριοποίησης και της απομόνωσης και από τη δύσκολη πρόσβαση στην περιοχή (λίγα λεωφορεία, μεγάλοι αυτοκινητόδρομοι που τη διαχωρίζουν και καθιστούν δύσκολο το περπάτημα), αλλά και από τις λιγοστές χρήσεις των χώρων της περιοχής, που οδηγεί σε μικρότερη επισκεψιμότητα και κινητικότητα, όπως και από τον παράγοντα πάλι του χρόνου. Οι μη πολλαπλές χρήσεις του χώρου προκύπτουν από την αδυναμία συνύπαρξης του τόπου με έναν επιχειρηματικό χαρακτήρα αλλά και με έναν οικιστικό, και από τη μορφολογία του χώρου λόγω της προηγούμενης βιομηχανικής ταυτότητας της περιοχής, που δεν προσαρμόστηκε (ή δεν πρόλαβε) και δεν είναι φιλική στους πεζούς.

Τα άτομα δείχνουν να βιώνουν μία σχέση στίγματος, μέσω του στιγματισμού του τόπου και της παραπάνω περιθωριοποίησης και του διαχωρισμού, η οποία απορρέει κυρίως από το στίγμα που κουβαλάει ο τόπος λόγω της σεξεργασίας αλλά και από ένα ιστορικό τραύμα της μεταφοράς των Εβραίων από τον Παλαιό Σταθμό για το Άουσβιτς. Άρα το στίγμα του τόπου φαίνεται να μεταβιβάζεται σε στίγμα του ατόμου, αφού το άτομο έχει την ανάγκη να υπερασπιστεί την περιοχή όταν μιλάει για αυτήν και εκφράζονται σε αυτούς συναισθήματα λύπησης, αλλά και ντροπή ή αισθάνεται ότι του επιβάλλεται το συναισθημα της ντροπής από τους άλλους.

Από τους 5 κατοίκους υπάρχουν και οι περιπτώσεις των 2 που αναφέρουν ότι προκύπτουν θετικά συναισθήματα από την κατοίκηση στον τόπο, όπως είναι αυτά του αισθήματος της ελευθερίας και της ηρεμίας. Συμπεραίνουμε λοιπόν, ότι επηρεάζεται η ψυχική υγεία των ατόμων με έναν μικτό τρόπο, θετικά και αρνητικά μέσω του τοπίου, αρνητικά μέσω της ταυτότητας του τόπου ως εγκληματική, θετικά και αρνητικά στις σχέσεις τους με τους άλλους ή με τον εαυτό. Με τον εαυτό καθώς κάποιοι αισθάνονται ότι μπορούν να συνδεθούν καλύτερα με τον εαυτό τους, λόγω της όψης του χώρου και αρνητικά ότι

αισθάνονται απομόνωση λόγω της περιθωριοποίησης του τόπου ή του στίγματος του τόπου.

Οι περισσότεροι γνωρίζουν ότι το μέρος έχει ιστορική μνήμη εκτός της σύγχρονης ιστορίας, και εκφράζουν την ανάγκη για την ανάδειξη του τόπου με καλλιτεχνικές και πολιτιστικές χρήσεις των χώρων του και όχι επιχειρηματικές ή βιομηχανικές.

Η έννοια της γειτονιάς διαδραματίζει σημαντικό ρόλο και δείχνει να επηρεάζεται από την ταυτότητα του τόπου που έχει “κολλήσει” σε ένα μετέωρο σημείο, από την ύπαρξη της παραβατικότητας και από τις χρήσεις των χώρων. Αποτελεί μία από τις βασικές ανάγκες των περισσότερων κατοίκων, αλλά δυσκολεύεται να υπάρξει έστω και μία μορφή αυτής, καθώς εκλείπουν οι κοινόχρηστοι χώροι συνάθροισης, οπότε δεν υπάρχει αλληλεπίδραση, αλλά και από το γεγονός ότι, ναι μεν, παρατηρείται ατομική πρωτοβουλία στον καθένα ξεχωριστά, όμως δεν εμφανίζονται σημάδια συλλογικής δράσης, καθώς διαφαίνονται συναισθήματα επιφυλακτικότητας, και έλλειψης εμπιστοσύνης. Η ανομοιογένεια στους κατοίκους είναι κάτι που ενισχύει αυτά τα συναισθήματα. Επιπροσθέτως η έννοια της γειτονιάς συνδέεται από τους περισσότερους άμεσα με την έννοια της οικογένειας και την έλλειψη τέτοιων ομάδων στην περιοχή.

Μέσα από τις συνεντεύξεις με τους κατοίκους αναδύονται οι έννοιες της περιθωριοποίησης και της απομόνωσης, του Στίγματος του τόπου αλλά και του εαυτού, που μας κάνει να συμπεραίνουμε ότι υπάρχουν πρακτικές Εξουσίας μέσω του χώρου (δύσκολη πρόσβαση, έλλειψη επισημάνσεων) από την πολιτεία και τους άλλους προς αυτούς, αλλά και στις μεταξύ τους σχέσεις (ανάγκη διεκδίκησης του χώρου από τις διάφορες εθνικότητες και σεξεργάτριες), η έννοια της κενότητας που επιτρέπει την ανάπτυξη της παραβατικότητας, και την ανάπτυξη της έννοιας του καταφυγίου και της κατάληψης. Επιπλέον αναδύεται η ανάγκη προσδιορισμού της ταυτότητας και της ανάδειξης της ιστορικής μνήμης του τόπου, όπως και οι καλλιτεχνικές και δημιουργικές χρήσεις του χώρου. Τέλος, αναδύεται το τραύμα του τόπου μέσω της ιστορικής μνήμης που δεν κατάφερε ποτέ να επουλωθεί ούτε να “εορταστεί” που ενισχύει το Στίγμα του τόπου.

Επιπροσθέτως, αναδύεται συγκεκριμένα μία σχέση εξουσίας ανάμεσα στη γυναικεία φιγούρα και στην ανδρική, που προκύπτει από την σεξεργασία αλλά και από τη διάθεση και συνήθεια των μεταναστών από τις ανατολικές χώρες να έχουν μία άλλη σχέση με το γυναικείο φύλο.

Μπορούμε να πούμε πως ακόμα και ανάμεσα στους κατοίκους υπάρχει ένας διαχωρισμός, στο πως αντιλαμβάνονται τα φαινόμενα που συμβαίνουν στην περιοχή, αλλά και το ίδιο το τοπίο που περιβάλλει αυτά τα φαινόμενα.

Θεματικές

Παρακάτω αναπτύσσονται οι πίνακες της φαινομενολογικής προσέγγισης οι οποίες χωρίζονται σε 3 βασικές θεματικές, με υποθέματα: 1. Ψυχική Υγεία, 2. Σχέσεις, 3. Χώρος. Κάποιες υποθεματικές τις συναντάμε σε παραπάνω από μία θεματική, και αυτό γιατί η μία θεματική συσχετίζεται με την άλλη και συντελούν μία αλυσίδα από μέρη που σχηματίζουν το σύνολο.

1.1. Ψυχική Υγεία

Συμμετέχοντες	Τοπίο	Σχέσεις	Χρήσεις Χώρου	Συναισθήματα	Ταυτότητα Ατόμου
Συμμετέχουσα 1	"...όπως βλέπεις βλέπω και τη θάλασσα...πάρτα πολύ καλά.", σελ.125	"Πολλοί άνθρωποι δε μου ξαναμίλησαν... την περιοχή.", σελ. 125 "Βλέπω τον κόσμο να φοβάται να περάσει", σελ. 124	"Οπότε είναι τελείως...κοινω νικοποιηθεί περισσότερο.", σελ. 121 "Η περιοχή έτσι όπως είναι δομημένη δεν προσφέρει το αίσθημα της ασφάλειας...", σελ.124	Φόβος, Έλλειψη Ασφάλειας, Ντροπή, Απόρριψη	"Για την υπόλοιπη Θεσσαλονίκη... απαξιωτικό", Σελ.126
Συμμετέχουσα 2	"Είναι το background... δεν εμπνέει", σελ.129	"Δεν χαίρονται βέβαια και πολύ", σελ. 128	"Παρόλο που ζω πολλά χρόνια... μία decadence η περιοχή.", σελ. 127	"Νιώθω και ελαφρα εγκλωβισμένη ...", σελ.129	"Έχω υπάρξει ιερόδουλος...", σελ.127
Συμμετέχων 3	"Η εικόνα που βλέπω γύρω μου με ηρεμεί πάρα πολύ", σελ. 131	"Εδώ υπάρχει μία απροσωπία...", σελ.131	"Το απολαμβάνω κάθε μέρα εδώ. Θεωρώ ότι...Κάνω focus.", σελ. 132	Ηρεμία Χαρά Ελευθερία	"Είναι ένα ωραίο μέρος να βρεις τον εαυτό σου εδώ πέρα.", σελ. 132
Συμμετέχων 4	"...μου αρέσει αυτό γιατί έχει ησυχία.", σελ. 135	"Φυσικά με όλους. Πάρα πολύ καλή σχέση.", σελ. 136	"Μ' αρέσει η πρωινή μου παρουσία στο χώρο της περιοχής...Από τη στιγμή που θα πέσει το σκοτάδι...θα φύγω", σελ. 138	Φόβος Ντροπή Πόνος Ανάγκη για Διαφυγή Αισιοδοξία	"Όταν γνωρίζω κόσμο έξω και με ρωτάνε που μένω προσπαθώ να μην πω...", σελ. 136
Συμμετέχουσα 5	"Ναι είναι αυτό το τοπίο...της ηρεμίας και της ησυχίας...", "Ησυχαστήριο.", σελ. 140	"Οι φίλοι μου δε με αντιμετωπίζουν διαφορετικά... αρχίζω να λέω τα θετικά.", σελ. 142	"Κάποιες φορές περπατούσα και χανόμουν επιτηδες...ανοίγουν τα μαγαζιά", σελ. 139	Ηρεμία Ησυχία Αναστοχασμός	"Ότι οι βιτρίνες που έχει...είναι εύκολο να συνδεθείς με κομμάτια του εαυτού σου...", σελ.140

2.1. Σχέσεις

Συμμετέχοντες	Χρήσεις Χώρου	Γειτονιά	Ατομική Πρωτοβουλία	Συλλογικότητα	Προκαταλήψεις/ Διαχωρισμός	Ανάγκες
Συμμετέχουσα 1	“...περπατώ για να ψωνίσω...”, σελ.122 “...για να πάω στο Ουάν Σαλόνικα...έχει πολύ ωραία μαγαζιά με φρέσκους ξηρούς καρπούς...τα παπούτσια”, σελ. 122	“100 τοις 100 όχι (δεν υπάρχει η έννοια της γειτονιάς)”, σελ.122 “Η γειτονιά οφείλεται στο γεγονός ότι περπατάω.”, σελ. 122 “Αλλιώς δε θα μπορούσα να έχω γειτονία...μόνη της η οικοδομή μου εδώ.”, σελ. 122	“Επειδή κινούμαι και παύ αρκετά στη δεύτερη κοινότητα, επειδή ασχολούμαι με τα δημοτικά...άρχισα να πηγαίνω στην κοινότητα που η οποία εδρεεί στη Μοναστηρίου”, σελ.122 “...είμαι πολύ ανοιχτός άνθρωπος.”, σελ. 122	“Θέλει και ανθρώπους να συμμετέχουν και δυστυχώς είναι πολύ επιφυλακτικός ο κόσμος εδώ”, σελ. 122, σελ. 123 “Γιατί δεν πιστεύουν ότι μπορεί να γίνει κάτι...δύσκολα ο κόσμος λέει καλημέρα καλησπέρα λόγω της παραβατικότητας...”, σελ.123	“Δηλαδή υπάρχει...και να είναι οι σκηνές των Πακιστανών όπου κάποια ΜΚΟ απόφασισε να τους φέρει εκεί”, σελ. 123 “Στη γωνία κατοικούν και κάποιοι Βούλγαροι...”, Σελ. 124	“Θα είναι σημαντικό να γίνει το μητροπολιτικό πάρκο... Η περιοχή το χρειάζεται.”, σελ. 126 “...να γίνει το έργο του μητροπολιτικού πάρκου και το μουσείο ολοκαυτώματος...απλά θέλει χρόνο και υπομονη.”, σελ. 123 “Όταν αρχίζουν να γίνονται οι πολυκατοικίες και καλυφθούν τα κενα...”, σελ. 124 “περισσότερο φως...περισσότερη αστυνόμευση”, σελ. 123

Συμμετέχοντες	Χρήσεις Χώρου	Γειτονιά	Ατομική Πρωτοβουλία	Συλλογικότητα	Προκαταλήψεις/ Διαχωρισμός	Ανάγκες
Συμμετέχουσα 2	<p>“Δυστυχώς όχι με όσους θα ήθελα.”, σελ. 127</p> <p>“Δεν μπορώ να βγω έξω να κάνω μί αβόλτα, δε μου προσφέρονται πράγματα που έχουν άλλες περιοχές.”, σελ. 128</p>	<p>“Εδώ όχι πρώτον γιατί δεν είναι η κατάταξη έτσι...και οι άνθρωποι που ζουν...δεν έχει κανείς σχέση με κανέναν...δεν προσπαθούν να επικοινωνούν με...”, σελ. 128</p> <p>“Παρουσιάζουν μία φεύτικη εικόνα.. Δεν είναι άνθρωποι της γειτονίας...”, σελ. 128</p> <p>“Δεν υπάρχει αλληλεγγύη...”, σελ. 128</p>	<p>“Η αλλαγή σε μένα δεν έρχεται από την μάζα...έρχεται από τον καθένα χωριστά...ο καθένας πρέπει να μορφωθεί μόνος του...”, σελ. 130</p> <p>“Αλλά αν δεν κάνει ο καθένας κάτι προσωπικά...γιατί δεν υπάρχει ατομικότητα, ούτε συλλογικότητα τελικά”, σελ. 130</p>	<p>“...δεν υπάρχει ατομικότητα ούτε συλλογικότητα τελικά.”, σελ. 130</p> <p>“Δεν υπάρχει αλληλεγγύη...άκυρο ελιτισμό στη συμπεριφορά τους”, σελ. 128</p>	<p>Δε δείχνει να έχει προκαταλήψεις εις γενικά</p> <p>“Δεν έχουν την παιδεία για να κάνουν κάτι τέτοιο...είναι νυκτόβια πλάσματα.”, σελ. 130</p>	<p>“...η άρχουσα τάξη η οποία θα έπρεπε...να ανεβάσει το βιωτικό και το πνευματικό επίπεδο των κατοίκων...”, σελ. 128</p> <p>“Μπορούν να επέμβουν όπως έχουν επέμβει παλιότερα (Οι Αρχές), σελ. 127</p>

Συμμετέχοντες	Χρήσεις Χώρου	Γειτονιά	Ατομική Πρωτοβουλία	Συλλογικότητα	Προκαταλήψεις/ Διαχωρισμός	Ανάγκες
Συμμετέχων 3	<p>“Αξιοποιώ την ταράτσα μας πάρα πολύ...”, σελ. 133</p> <p>“Εργάζομαι στην περιοχή”, σελ. 133</p> <p>“Την περπατάω κάθε μέρα την περιοχή, κυρίως για τον σκύλο.”, σελ. 131</p>	<p>“Εδώ υπάρχει μία απροσωπία”, σελ. 131</p> <p>“μία κοπέλα στην πολυκατοικία...δεν της αρέσει καθολού εδώ...θέλει να έχει τη γειτονιά της”, σελ. 131</p> <p>“όταν το ζητάς αυτό...ένα άτομο μπορεί να πάρει αυτήν την ικανοποίηση από τον εαυτό του... πρέπει να έρθεις να μείνεις εδώ”, σελ. 132</p>	<p>“Οπότε εγώ θέλω να διαμορφώσω το περιβάλλον μου και το κάνω...”, σελ. 134</p>	<p>Δεν κάνει κάποια αναφορά σε κάτι που να αναδύεται την συλλογικότητα του τόπου</p>	<p>“... (οι σεξεργάτριες) για να το κάνουν αυτό που κάνουν...δεν το κάνεις για τα χρήματα”, σελ. 134</p>	<p>“Θα ήθελα να αναδειχθεί το βιομηχανικό της στοιχείο...”, σελ. 132</p> <p>“... να δημιουργηθούν κάποιοι χώροι, να αξιοποιηθούν κάποια εγκαταλελειμένα κτίρια”, σελ. 132</p>
Συμμετέχων 4	<p>“...το γραφείο μου είναι από κάτω...”, σελ. 135</p> <p>“Θα ήθελα να βρω τρόπους αλλά δεν έχω.”, σελ. 136</p> <p>“Πέραν δηλαδή του εμπορικού κέντρου δεν υπάρχουν σημεία συνάντησης”, σελ. 136</p>	<p>“Εδώ δεν υπάρχει επ’ ουδενί. Γιατί εδώ είναι κακόφημη η περιοχή”, σελ. 135</p> <p>“Κατ’ αρχήν εγώ δεν βλέπω μικρά παιδιά...”, σελ. 135</p>	<p>“Έχω πάρει οκ ολίγες φορές για τον φωτισμό.”, σελ. 137</p> <p>“Δηλαδή να μπω στη διαδικασία να ψάξω...”, σελ. 137</p>	<p>“Ακόμη και αυτοί έχουν δομήσει...δε νομίζω ότι κάνουν και πολλά και... δεν τους ενδιαφέρει κιόλας.”, σελ. 136</p>	<p>“...έχει γεμίσει με μαγαζιά αλλοδαπών.”, σελ. 136</p>	<p>“Για να έρθει μία οικογένεια να κατοικήσει... πρέπει η περιοχή να είναι ασφαλής”, σελ. 135</p> <p>“Περισσότερο φως...περισσότερη αστυνόμευση”</p>

Συμμετέχοντες	Χρήσεις Χώρου	Γειτονιά	Ατομική Πρωτοβουλία	Συλλογικότητα	Προκαταλήψεις/ Διαχωρισμός	Ανάγκες
Συμμετέχουσα 5	<p>“...για να πάω στο One Salonica”, σελ. 139</p> <p>“...δεν έχει βασικά και κάποιο σημείο διασκέδασης”, σελ. 139</p>	<p>“Σε μένα...τόσο όσο.”, σελ. 141</p> <p>“Γιατί είμαι σε μία πολυκατοικία που κατοικούν οι ίδιοι άνθρωποι...” , σελ. 141</p>	<p>“Κάναμε διανομή προφυλακτικών και ενημέρωση για το aids... που κάνουν σεξ με άντρες.”, σελ. 139</p>	<p>“Δεν υπάρχει συλλογικότητα.”, σελ. 141</p>	<p>Δεν εντοπίζονται προκαταλήψεις</p>	<p>“...να δωθεί φωνή στους πραγματικά περιθωριοποιημένους...”, σελ. 142</p> <p>“Κάποιο πολιτισμικό κέντρο ίσως.”, σελ. 141</p> <p>“...θα μπορούσε να γίνει ένας πολυχώρος καλλιτεχνικός...”, σελ. 141</p>

3.1. Χώρος

Συμμετέχοντες	Τοπίο	Μορφολογία	Χρήσεις	Ταυτότητα τόπου	Χρόνος	Ιστορική Μνήμη
Συμμετέχουσα 1	Βιομηχανικό Αραιό Ανοιχτό Κενό	<p>“...παρατημένο και αδιέξοδα.”, σελ. 121</p> <p>“...μεγάλος δρόμος, που γίνεται διαπλάτυση τριών λωρίδων...”, σελ. 122</p>	<p>“Θεωρείται εθνική οδός...όποιος τρέχει ή περπατάει πάνω σε αυτόν τον δρόμο είναι επικίνδυνο... είναι δύσκολο να περπατήσουν οι μαμάδες με καροτσάκια...”, σελ. 122</p> <p>“...δεν συνάδουν σαν να είναι κατοικημένη περιοχή...”, σελ. 122</p>	<p>“Η μορφή της περιοχής έχει να κάνει με το τι λέγεται για την περιοχή.”, σελ. 124</p> <p>“Για την υπόλοιπη Θεσσαλονίκη δε θεωρείται περιοχή...”, σελ. 126</p>	<p>“Το βράδυ χωρίς φωτισμό δεν περπατάς...”, σελ. 126</p> <p>“...όπου φοβάσαι να περάσεις το βράδυ.”, σελ. 124</p> <p>“Γιατί κλείνουν τα καταστήματα φύρω στις πέντε και μετά όλα ήταν κενά”, σελ. 121</p>	<p>“Από εδώ επίσης επιβίβασαν τότε τους Εβραίους...”, σελ. 125</p> <p>“Υπάρχει πάρα πολύ μεγάλη ιστορία στην περιοχή...”, σελ. 125</p> <p>“Η περιοχή έχει ένα τραύμα.”, σελ. 125</p>
Συμμετέχουσα 2	Υποβαθμισμένο Μουντό	<p>“...πολύ μεγάλος δρόμος.”, σελ. 129</p>	<p>“Έχω κοντά φούρνο, θα τον ήθελα πιο κοντά...”, σελ. 129</p> <p>“Έχει εύκολη πρόσβαση στο κέντρο...”, σελ. 129</p>	<p>“Ένας δρόμος με πόρνες...”, σελ. 127</p> <p>“Luben”, σελ. 128</p>	<p>“Δρόμος που τον απεύφεγαν... όλο αυτό το βράδυ”, σελ. 127</p>	<p>“...της εβραϊκής κοινότητας που ήταν εδώ.”, σελ. 128</p> <p>“... μια περιοχή που έχει ιστορική σημασία”, σελ. 128</p>
Συμμετέχουσα 3	Βιομηχανικό Ανοιχτό Σύγχρονο Παλιό Εγκαταλείψιμο	<p>“...το αρκετό πράσινο που έχει...”, σελ. 131</p> <p>“...οι δρόμοι είναι πολύ ευρύχωροι...”, σελ. 131</p>	<p>“Είμαι πολύ κοντά...νιώθω ότι είμαι στο κέντρο”, σελ. 133</p> <p>“...να κατέβεις κάτω να κάνεις τη βόλτα σου”, σελ. 134</p>	<p>“πιάτσα των γκέι, η πιάτσα των τραβελιών...”, σελ. 133</p> <p>“Είναι πολύπλευρη...”, σελ. 133</p> <p>“...δεν έχει συγκεκριμένη ταυτότητα.”, σελ. 133</p>	<p>“Το βράδυ όμως γύρω γύρω βλέπεις το στοιχείο της περιοχής...”, σελ. 133</p>	<p>Σύγχρονη ιστορική μνήμη (βιομηχανικό μέρος)</p>

Συμμετέχοντες	Τοπίο	Μορφολογία	Χρήσεις	Ταυτότητα τόπου	Χρόνος	Ιστορική Μνήμη
Συμμετέχων 4	Υποβαθμισμένο Εκκλησιαστικό Πανέμορφο	“Ο φωτισμός είναι ελλειπής”, σελ. 135 (Σκοτεινή μορφή του χώρου) “...σημείο συνάντησης, ένα παρκάκι, ένας χώρος πρασίνου...”, σελ. 136 “Αυτοί οι δμετροί φάρδους δρόμοι...αυτά τα πλατάνια”, σελ. 136, 137	“...μέχρι τις 4-5 η ώρα δεν μπορείς να περπατήσεις από αυτοκίνητα...”, σελ. 135 “Στις 5 η ώρα ερμώνει.”, σελ. 135	“Μία υποβαθμισμένη περιοχή...στ εγάζει μικροεγκληματίες.”, σελ. 138	“Στις 5 η ώρα που πάνε όλοι σπίτια τους, ερμώνει.”, σελ. 135 “όταν πέφτει το σκοτάδι όμως δε θέλεις να κυκλοφορείς.”, σελ. 138	“...έχω πετύχει ουκ ολίγες φορές τουρίστες από το Ισραήλ ή Εβραίους...το σημείο που ξεκινούσαν τα τρένα και τους μετέφεραν στο Αουσβιτς”, σελ. 137
Συμμετέχουσα 5	Μυθιστορηματικό Κινηματογραφικό Καλλιτεχνικό	“...μου φαινόταν και μακριά η απόσταση”, σελ. 139 “Δεν έχει και μονοπάτι”, σελ. 139	“πηγαινοέρχομαι με τα πόδια στο κέντρο.”, σελ. 140 “...σταματάει η κίνηση...της κυριολεκτικές κίνησης...της αγοραπωλησίας”, σελ. 142	“..πολύ δυναμικό χαρακτήρα και στοιχείο”, σελ. 140	“...όταν γυρνούσαμε αργά από το σχολείο το βράδυ”, σελ. 139	“Οι σεξεργάτριες μου έρχονται ως ιστορική μνήμη και τα συνεργεία”, σελ. 141

Εργαζόμενοι

Για την πραγματοποίηση των συνεντεύξεων με τους εργαζόμενους συναντηθήκαμε στους χώρους εργασίας τους. Οι διαδρομές μέχρι το σημείο συνάντησης πραγματοποιήθηκαν με τα πόδια στο πλαίσιο της πρακτικής της θεωρίας που ακολουθήθηκε.

Οι συζητήσεις με τους συμμετέχοντες ξεκινούσαν με σκοπό τον προσδιορισμό επιλογής του μέρους για εργασιακό τόπο, και οι περισσότεροι αποκρίθηκαν ότι ο τόπος είναι κάτι που προέκυψε και όχι κάτι που επέλεξαν. Οι 3 από τους 4 συμμετέχοντες, είναι καλό να διευκρινιστεί ότι είναι ιδιοκτήτες της επιχείρησής τους, ενώ ο Συμμετέχων 8, είναι υπάλληλος ιδιωτικού πανεπιστημίου της περιοχής. Οι δύο από τους 4 εργάζονται σε μεγάλες επιχειρήσεις και οι άλλοι δύο σε μικρότερες που διαχειρίζονται οι ίδιοι.

Σχεδόν αμέσως γίνεται αναφορά στον βιομηχανικό αλλά και στον εγκληματικό χαρακτήρα του τόπου και κατά πόσο επηρεάζονται οι εργασίες τους από αυτόν, και οι απαντήσεις που λαμβάνουμε σε σχέση με αυτό είναι αρνητικές, καθώς οι ίδιοι δραστηριοποιούνται στην περιοχή ως επί το πλείστον κατά τη διάρκεια της ημέρας, όπου δεν παρατηρείται τέτοια συμπεριφορά.

Δείχνουν να παρατηρούν τα ίδια ζητήματα με αυτά που αναδύονται από τους κατοίκους της περιοχής σε σχέση με τις χρήσεις των χώρων, και βγαίνει το συμπέρασμα πως οι κάτοικοι έχουν λόγους να μην αισθάνονται ασφάλεια, ενώ οι ίδιοι δεν ανέφεραν να βιώνουν το αίσθημα της ανασφάλειας, με εξαίρεση τον Συμμετέχοντα 9, ο οποίος εργάζεται σε υπαίθριο χώρο και έχει περισσότερη τριβή με το περιβάλλον από ό, τι οι υπόλοιποι.

Ο τρόπος που δραστηριοποιούνται στην περιοχή περιορίζεται σε αυτόν του εργασιακού τομέα που αφορά το επάγγελμά τους, με αποτέλεσμα να μη χρησιμοποιούν πολύ τους υπόλοιπους χώρους στην περιοχή και να μην δημιουργούνται σχέσεις με τους κατοίκους της περιοχής. Η έννοια της γειτονιάς ενεδρεύει στον ίδιο τον χώρο της εργασίας τους κυρίως όσον αφορά τον Συμμετέχοντα 6 και τον Συμμετέχοντα 8, που δουλεύουν σε μεγάλα επιβλητικά και σύγχρονα κτίρια, σε αντίθεση με τον 7 και τον 9, οι οποίοι έχουν μία επαφή με τους κατοίκους σε καθημερινή βάση, ο 7 γιατί το επάγγελμά του (φούρναρης) καλύπτει μία από τις βασικές καθημερινές ανάγκες ενός οικιστικού τόπου και ο 9 γιατί, όπως είπαμε παραπάνω, εργάζεται σε υπαίθριο χώρο οπότε εκ των πραγμάτων έρχεται σε επαφή με ανθρώπους της “γειτονιάς”, αν και το επάγγελμα του τείνει να εξυπηρετεί επισκέπτες της περιοχής λόγω της τοποθεσίας της δουλειάς του (πάρκινγκ κοντά στο δικαστικό μέγαρο). Αυτό ο ίδιος το αποδίδει όμως στον προσωπικό του χαρακτήρα. Ο Συμμετέχων 7, βέβαια παρόλο που εξυπηρετεί καθημερινές ανάγκες των κατοίκων, οι σχέσεις του περιορίζονται στον άξονα της Μοναστηρίου όπου τοποθετείται και το κατάστημά του και δεν έχει την πρόθεση να επισυνάψει σχέσεις με άτομα κάτω από την Μοναστηρίου.

Η μορφολογία του χώρου δείχνει να επηρεάζει την εργασία των περισσότερων, ως έναν βαθμό, είτε θετικά είτε αρνητικά. Στην περίπτωση του Συμμετέχοντα 6, αναφέρει πως η αραιοκατοικημένη περιοχή, όχι ότι επιδρά αρνητικά, αλλά δεν επιδρά και θετικά γιατί αν η περιοχή ήταν πιο πυκνοκατοικημένη ο ίδιος θα επωφελούνταν από αυτό στον εργασιακό του τομέα. Ενώ ο Συμμετέχων 7 δηλώνει ότι η μορφολογία του τόπου που πλέον συμπεριλαμβάνει και τα έργα του μετρό, έχουν δυσκολέψει την πρόσβαση στο κατάστημά του και ο Συμμετέχων 8 αναφέρει ότι ο χώρος, έτσι όπως είναι δομημένος, και το τοπίο εξυπηρετούν τους σκοπούς της εργασίας του λόγω του είδους του επαγγέλματός του, ως αρχιτέκτονας. Οι 3 από τους 4 δεν εξασκούν την πρακτική του περπατήματος με αποτέλεσμα λιγότερη εξοικείωση με τον χώρο, ενώ ο 8 δηλώνει ότι επιλέγει πολλές φορές να περπατήσει είτε για να καταφθάσει στη δουλειά του είτε άσκοπα, αλλά αυτό καθορίζεται και πάλι από την ιδιότητά του ως αρχιτέκτονας, και όχι από την ιδιότητά του στην περιοχή.

Φαίνεται ότι η ψυχική τους υγεία επηρεάζεται από τον τόπο, κάποιων θετικά και κάποιων αρνητικά. Αυτοί που έχουν λιγότερες επαφές με τους χώρους της περιοχής αλλά με το τοπίο της (ψηλά επιβλητικά και σύγχρονα κτίρια) φαίνεται να βιώνουν θετική επίδραση του τοπίου στη διάθεσή τους, ο ένας μάλιστα αναφέρεται και σε συναισθήματα υπερηφάνειας, το οποίο όμως μάλλον συσχετίζεται περισσότερο με τις συνθήκες στο εσωτερικό του κτιρίου που εργάζεται παρά με τον ίδιο τον χώρο που τοποθετείται. Αυτοί (7&9) που τοποθετούνται πιο κοντά στους χώρους της περιοχής και χαμηλά στο έδαφος, δηλώνουν ξεκάθαρα ότι επηρεάζεται η ψυχική τους διάθεση με αρνητικό τρόπο, λόγω της παραμέλησης του τοπίου, ο ένας μάλιστα αναφέρει συναισθήματα ζήλειας για άλλες περιοχές που θεωρούνται πιο αναβαθμισμένες.

Το πιο σημαντικό εύρημα όμως σε σχέση με τις συνεντεύξεις με τους εργαζόμενους αποτελεί το γεγονός ότι και οι 4 θεωρούν τους εαυτούς τους επισκέπτες της περιοχής και όχι μέλη της κοινότητας, παρόλο που τις περισσότερες ώρες της εβδομάδας τους τις περνούν στο περιβάλλον της Νέας Δυτικής Εισόδου. Αυτό μας δείχνει ξεκάθαρα τον διαχωρισμό ανάμεσα στους κατοίκους και τους εργαζόμενους και τη μη συσχέτιση των εργαζόμενων με τον χώρο και κατ' επέκταση με τους ανθρώπους. Βέβαια, γίνεται αναφορά από έναν συμμετέχοντα ότι έχει αναζητήσει τρόπους να συσχετίζεται με τον χώρο και πιο

συγκεκριμένα τις χρήσεις του χώρου, αλλά λόγω της έλλειψης ποικιλίας χρήσεων στον χώρο της περιοχής, δεν κατέστη δυνατό.

Επιπροσθέτως φαίνεται ότι η σχέση τους με τα άτομα επηρεάζεται και από τη δόμηση του χώρου, κυρίως στους εργαζόμενους που εργάζονται σε μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς είναι απομονωμένα και κειλστά από το υπόλοιπο περιβάλλον, κάτι που ταυτίζεται με το βίωμα της ερευνήτριας σε σχέση με τον τόπο, την ύπαρξη δηλαδή ετεροτοπιών. Ανάμεσα σε αυτόν τον διαχωρισμό διακρίνονται σχέσεις εξουσίας, καθώς περιθωριοποιούνται τα άτομα της "γειτονιάς" ακόμα περισσότερο.

Επιπλέον, αναγνωρίζεται ότι υπάρχει ιστορική μνήμη στην περιοχή, αλλά κυρίως από τον συμμετέχοντα 6, ο οποίος εξαιτίας του προσωπικού του ενδιαφέροντος για την ιστορία των πόλεων έχει επιμορφωθεί.

Ο Νέος Σιδηροδρομικός Σταθμός δείχνει να είναι ένα από τα πιο σημαντικά σημεία αναφοράς για τον τόπο, σε σχέση με την πολιτιστική κληρονομιά του και τους οικονομικούς παράγοντες που τον καθιστούν σημαντική "δύναμη" στον τόπο.

Τέλος, αναδεικνύεται η ανάγκη και από αυτούς για πολιτιστική και καλλιτεχνική χρήση των χώρων, κάτι το οποίο μπορεί να είναι η αρχή για τον επανακαθορισμό μίας ταυτότητας ενός τόπου, που αναγνωρίζεται και από τους ίδιους ότι δεν είναι ξεκάθαρη.

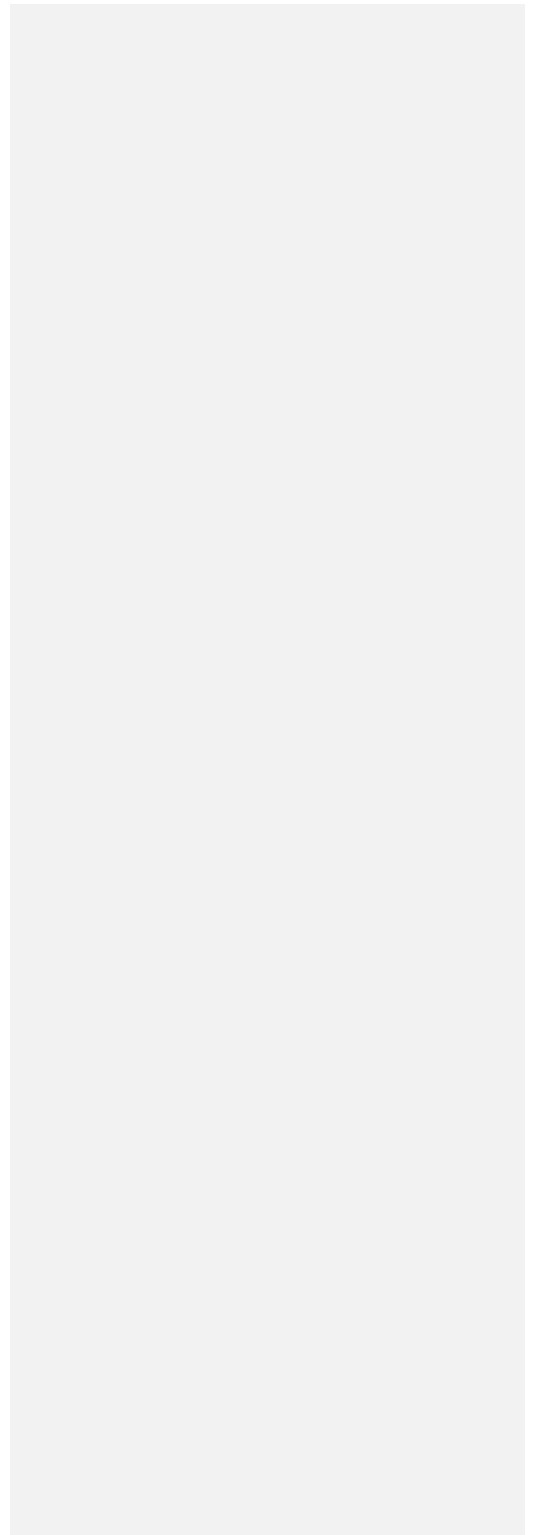
1.2. Ψυχική Υγεία

Συμμετέχοντες	Τοπίο	Σχέσεις	Χρήσεις Χώρου	Συναίσθημα	Ταυτότητα Ατόμου/Τόπου
Συμμετέχων 6	"Όχι εγώ δεν μπορώ να το πω αυτό. Γιατι ακριβώς είμαι εργαζόμενος εδώ...", σελ. 147 "Τη θεωρώ ελκυστική...", σελ. 146	Δεν επηρεάζονται	"Εγώ επειδή κινούμαι με μηχανή...δεν έχω καμία αίσθηση του φόβου ή ανασφάλειας", σελ. 146	Περηφάνεια	"Για έναν εργαζόμενο δε νομίζω ότι υπάρχει τέτοιο πρόβλημα...(το κοινωνικό στάτους)", σελ. 147 "Δε θέλω όταν λέω σε κάποιον...να με κοιτάει με συμπόνια, θέλω να με κοιτάζει με θαυμασμό.", σελ. 147

Συμμετέχοντες	Τοπίο	Σχέσεις	Χρήσεις Χώρου	Συναισθήματα	Ταυτότητα Ατόμου/Τόπου
Συμμετέχων 7	<p>“Ναι επηρεάζεται με ενοχλεί. Ζηλεύω καμιά φορά...”, σελ. 152</p> <p>“...όχι αυτό το χάος...την ηχορύπανση αυτή”, σελ. 152</p> <p>“...νώθεις μονίμως χάλια και απεριποίητος.”, σελ. 152</p> <p>“...βλέπω 11 χρόνια τα έργα... δε θα με κουράσει.”, σελ. 152</p> <p>“Με επηρεάζει, λοιπόν, ψυχολογικά η ασχήμια της περιοχής”, σελ. 152</p>	<p>“Θα περάσω στον κάτω δρόμο αλλά δε θα συνανατραφώ με ανθρώπους”, σελ. 150</p> <p>“Η εμφάνιση της περιοχής δεν έχει τις προϋποθέσεις που θα κάνει τους ανθρώπους να έρθουν πιο κοντά”, σελ. 150</p> <p>“Συναναστρέφομαι και με κατοίκους και με εργαζόμενους της περιοχής”, σελ. 150</p>	<p>“Με διάφορες αφορμές θα κατέβω στον κάτω δρόμο...”, σελ. 150</p>	<p>Ζήλεια Κούραση Αρνητικά (“Χάλια”, σελ. 152)</p>	<p>Δεν επηρεάζεται με κάποιον τρόπο</p>
Συμμετέχων 8	<p>“Πολύ ενδιαφέρον...μ εταβιομηχανική ή βιομηχανική κληρονομιά”, σελ. 153</p> <p>“...δημιουργούν μία αίσθηση δέους.”, σελ. 156</p>	<p>Δεν επηρεάζονται</p>	<p>Τυχαίνει να περπατήσω πιο πολύ για να δω λίγο κάποια πράγματα.. και για να πάρω έτσι κάποιες πληροφορίες.”, σελ. 153</p>	<p>Αισιοδοξία</p>	<p>Δεν επηρεάζεται με κάποιον τρόπο</p>

Συμμετέχοντες	Τοπίο	Σχέσεις	Χρήσεις Χώρου	Συναισθήματα	Ταυτότητα Ατόμου/Τόπου
Συμμετέχων 9	<p>“Μου αρέσει γιατί είναι ανοιχτή, έχει ανοιχτωσιά, φεύγει το μάτι, μυρίζεις τη θάλασσα”, σελ. 159</p> <p>“Προς το παρόν η περιοχή είναι παρατημένη... αδειάζουν όλα”, σελ. 159</p> <p>“Με χαλάν τα σκουπίδια...”, σελ. 160</p> <p>“...έχει μία μουντίλα, ένα γκρι...σε πολλά μέρη της περιοχής μας επικρατεί”, σελ. 160</p> <p>“Σε έναν υπαίθριο χώρο είμαι διαρκώς εκτεθειμένος σε πολλά πράγματα αλλά και σε κινδύνους...”, σελ. 158</p>	<p>“...παλιότερα που ήμουν μόνος μου μου έλεγαν “τι κάνεις εδώ πέρα;”, σελ. 160</p> <p>“Έχω άψογες σχέσεις με κατοίκους εδώ”, σελ. 158</p>	<p>“Είμαι οικογενειάρχης, δεν έχει κάτι να κάνω...”, σελ. 159</p>	<p>Κούραση της δουλειάς</p> <p>Μελαγχολικά συναισθήματα</p>	<p>Δεν επηρεάζεται με κάποιον τρόπο</p>

2.2. Σχέσεις

Συμμετέχοντες	Χρήσεις Χώρου	Γειτονιά	Ατομική Πρωτοβουλία	Συλλογικότητα	Προκαταλήψεις	Ανάγκες	Εργασία
---------------	---------------	----------	---------------------	---------------	---------------	---------	---------

<p>Συμμετέχων 6</p>	<p>“...κινούμαι στην περιοχή, προσπαθώ να καλύπτω τις ανάγκες μου από την περιοχή, ό,τι χρειάζομαι ...τα πάντα”, σελ. 146</p>	<p>“Εδώ δεν έχω αυτήν την αίσθηση ότι υπάρχει η έννοια της γειτονιάς ... γιατί...α ναπτύσεται γύρω από χώρους συνάντησης”, σελ. 148</p>	<p>“Χρησιμοποιώ ό,τι προσφέρει, κατά προτεραιότητα και σκοπιμότητα το κάνω αυτό...όσο μεγαλώνει μία υπηρεσία τόσο οφελεί και την περιοχή.”, σελ. 146</p>	<p>“Με κατοίκους βέβαια της περιοχής ...δεν έχουμε αλληλεπίδραση.”, σελ. 146 “Δεν έχει χρειαστεί.”, σελ. 146 “Στο δικό μας το κτίριο...έχουμε μία αλληλεπίδραση, προσπαθούμε να κρατάμε μία συγχρονη οικοδομική μονάδα...”, σελ. 145</p>	<p>Δεν παρατηρείται να έχει</p>	<p>“...να φτιάξει ένα σωστό branding για την περιοχή και να προβάλει κάποιες θετικές εικόνες...” , σελ.145 “Κοινές δράσεις... με ένα καλλιτεχνικό γεγονός έρχεται ο κόσμος...” , σελ. 148 “...γεινίαση με το παραλιακό μέτωπο...θα μπορούσε να έχει διόδους”, σελ. 146 “...ευπρέπεια των χώρων...φωτισμένοι χώροι το βράδυ...αίσθηση της ασφάλειας...” , σελ. 145 “...να δωθούν κίνητρα για να χριστούν τα σπίτια...”, σελ. 147</p>	<p>“Θα ήταν πολύ καλύτερο αν ήταν πιο πυκνοκατοικημένη η περιοχή”, σελ. 144</p>
----------------------------	---	---	--	--	---------------------------------	---	---

Συμμετέχοντες	Χρήσεις Χώρου	Γειτονιά	Ατομική Πρωτοβουλία	Συλλογικότητα	Προκαταλήψεις	Ανάγκες	Εργασία
Συμμετέχων 7	<p>“Με διάφορες αφορμές θα περάσω στον κάτω δρόμο (στην Γιαννιτσών”, σελ. 150</p> <p>“Μαγαζιά υπάρχουν. Δεν είναι χώροι. Η πολιτεία δε φρόντισε να φτιάξει κοινόχρηστους χώρους.”, σελ. 150</p>	<p>“Φθίνει. Γιατί χάλασε πολύ...Γιατί η γειτονιά προϋποθέτει...ομοιογένεια, έχει χαλάσει...λόγω των μεταναστών”, σελ. 150</p> <p>“...με την έννοια των οικογενειών, πολλοί που δε ζουν εδώ δεν είναι σίγουροι αν υπάρχει γειτονιά, ή αν είναι μόνο εμπορική περιοχή.”, σελ. 150-151</p>	<p>Δεν παρατηρείται</p> <p>“Προσωπικά εμένα επειδή δε μένω εδώ...αυτά που έχουν να κάνουν με την εμπορικότητα της περιοχής...”, σελ. 152</p>	<p>Δεν παρατηρείται να συμμετέχει</p>	<p>“...υπάρχει ένα καθεστώς διαφορετικό ως προς αυτούς (Κινέζους) και ως προς τους Έλληνες”, σελ. 151</p>	<p>“...νομίζω ότι πρέπει στο διαμέρισμα εδώ πέρα να δοθεί μία φυσιογνωμία, κυρίως αστική”, σελ. 151</p> <p>“...να γίνει γλυκή με τους ταξιδιώτες”, σελ. 151</p> <p>“...προσοχή στα σχολεία να δοθεί...σε χώρους συνάθροισης”, σελ. 151</p> <p>“...θα έπρεπε. Νομίζω είναι υποχρέωση της πολιτείας να αναδεικνύει ιστορικά στοιχεία.”, σελ. 152</p>	<p>“...η πορεία των έργων του μετρώ με επηρεάζει απόλυτα... Τα έργα εμποδίζουν τη διέλευση του κόσμου, άρα είναι δυσκολότερο για τον πελάτη να έρθει...”, σελ. 152</p>

Συμμετέχοντες	Χρήσεις Χώρου	Γειτονιά	Ατομική Πρωτοβουλία	Συλλογικότητα	Προκαταλήψεις	Ανάγκες	Εργασία
Συμμετέχων 8	<p>“...έχει πάρα πολλές δράσεις οι οποίες το καθιστούν μη εμπορικό”, σελ. 153</p> <p>“...να έρχομαι σε κάποιες συναυλίες σε κάποια δρώμενα, αλλά πολύ στοχευμένα...”, σελ. 154</p>	<p>“Ο μόνος λόγος που δεν υπάρχει γειτονιά... σχέσεις που είχαμε και φτάσαμε πλέον στις κατακόρυφες”, σελ. 155</p>	<p>“Ξαναλέω εγώ είμαι επισκέπτης...”, σελ. 156</p>	<p>Μόνο στον χώρο της εργασίας</p>	<p>Δεν παρατηρείται να έχει</p>	<p>“Να γίνει μία μαζική αλλαγή...θα έπρεπε στην αναδιαμόρφωση να το διατηρήσει με κάποιον τρόπο...”, σελ. 155</p>	<p>“...να επικοινωνήσω στα μαθήματά μου...μέσα από βιωματική σκοπιά...την ιστορία εδώ κάποιων κτιρίων, κάποιων υποδομών...”, σελ. 153</p>
Συμμετέχων 9	<p>“Δεν έρχομαι. Βασικά θα έρχομουν μόνο...σε ένα μαγαζί ενός φίλου...Γι ατί δεν έχει κάτι να δεις ή να κάνεις.”, σελ. 159</p>	<p>“Το '60-'70 είχε και καλό κόσμο...υπήρχε το αίσθημα της γειτονιάς...πλέον δεν υπάρχει”, σελ. 159</p>	<p>“Πρόσφατα είχαμε μία οικογένεια Ιρακινών...τα παιδιά τα δύο τα βοηθάω εγώ...τον πήρα από κοντά μου...είναι πολύ καλύτερα”, σελ. 158</p> <p>“Μ'αρέσει να προσφέρω σαν άνθρωπος”, σελ. 160</p>	<p>“...έχουμε πολλές εθνικότητες εδώ...αγκαλιαζόμαστε όλοι και προσπαθούμε για το καλύτερο”, σελ. 158</p>	<p>Δεν παρατηρούνται</p>	<p>“Έχει έλλειψη φωτισμού...αστυνόμησης όπως και καθαριότητας”, σελ. 158</p>	<p>“Τη δουλειά μου τη βοηθάει μόνο βάσει δικαστηρίων...και ένα μήνα είναι κλειστά, για έναν μήνα δε θα έχω δουλειά”, σελ. 159</p>

3.2. Χώρος

Συμμετέχοντες	Τοπίο	Μορφολογία	Χρήσεις	Ταυτότητα τόπου	Χρόνος	Ιστορική Μνήμη
Συμμετέχων 6	Αραιό “...δεν είμαι διανοίξει οι βασικοί άξονες και...μέσα από κάποια στενά...του δινόταν η εντύπωση... να κλειστεί σε έναν χώρο...ένιωθα μία ανασφάλεια”, σελ. 144 “...υπό διαμόρφωση”, σελ. 146	Αραιοκατοικημένη Σκοτεινός “...αρκιβώς επειδή δεν υπάρχει συνέχεια του αστικού ιστού προς τα εδώ”, σελ. 144 “...κάποιες περιοχές που είναι αδόμητες...” , σελ. 144	“...δεν την περπατάω πολύ την περιοχή...”, σελ. 146 “...προσπαθώ να καλύπτω τις ανάγκες μου...σουπερμάρκετ, και εργαλεία...π απούτσια, τα πάντα”, σελ. 146	“... είναι μία έφηβος με σπυριά.”, σελ. 147	“...πόσο στοιχίζει μια βραδυά ερωτική μαζί της.”, σελ. 145	“...για το Μπεχ Τσινάρ...για τους Εβραίους...από εδώ έγινε η απομάκρυνσή τους.”, σελ. 146

Συμμετέχοντες	Τοπίο	Μορφολογία	Χρήσεις	Ταυτότητα τόπου	Χρόνος	Ιστορική Μνήμη
Συμμετέχων 7	Βιομηχανικό	<p>“Έχει και κατασκευαστικά προβλήματα η περιοχή.”, σελ. 150</p> <p>“...να μπορούν να περάσουν με ευκολία τον δρόμο.”, σελ. 151</p> <p>“...νιώθει ο περαστικός ή ο μετανάστης ότι μπορεί να της κάνει κατάληψη.”, σελ. 152</p> <p>“...αυτό το χάος...με τα έργα...την ηχορύπανση αυτή”, σελ. 152</p>	<p>“Όχι ιδιαίτερα. Επειδή βρίσκομαι σε σταθερό χώρο. Στο σημείο που έχω τη δουλειά μου.”, σελ. 150</p>	<p>“...έλλειψη ταυτότητας.”, σελ. 151</p>	<p>“έχει να κάνει με την εγκληματικότητα...επειδή συνήθως ερχόμαστε και βράδυ στη δουλειά.”, σελ. 151</p>	<p>“Από τον Παλαίο Σταθμό έγινε η μεταφορά τους για τα στρατόπεδα συγκέντρωσης...”, σελ. 152</p>

Συμμετέχοντες	Τοπίο	Μορφολογία	Χρήσεις	Ταυτότητα τόπου	Χρόνος	Ιστορική Μνήμη
Συμμετέχων 8	<p>“Μεταβιομηχανική ή Βιομηχανική κληρονομιά”, σελ. 153</p> <p>“...πολύ σκληρά χαρακτηριστικά”, σελ. 155</p>	<p>“...προσπάθησε να διαμορφώσει ένα μέτωπο δυτικό ως προς τη νεοσύστατη πόλη, και κάποια σύγχρονα κτίρια μοντερνιστικά...απέτυχαν παταγωδώς...έχει άλλη λειτουργία κατά βάση.”, σελ. 153</p> <p>“...ο άξονας της Μοναστηρίου...μεγαλούπολη”, σελ. 153</p> <p>“...ο Μύλος...παράδειγμα προς μίμηση ή αποφυγή”, σελ. 153</p>	<p>“...συνειδητοποιείς πόσο κοντινές είναι οι αποστάσεις”, σελ. 154</p> <p>“...χρησιμοποιήθηκαν κάποια παλιά κτίρια...έδωσε κάτι στην πόλη...”, σελ. 154</p> <p>“...η περιοχή προσφέρει έναν χώρο εκτόνωσης”, σελ. 154</p> <p>“Λίγο αποκαρδιωτικό είναι το κομμάτι μετά το δικαστικό μέγαρο...δεν είναι πολύ μακριά...αλλά φαίνεται σα να είναι μισή ώρα”, σελ. 154</p>	<p>“...αμιγώς επιχειρηματική”, σελ. 154</p>	<p>Δεν αναφέρεται η αίσθηση του χρόνου σε σχέση με τον τόπο</p>	<p>“...έχει πάρα πολύ ωραία ιστορικά μνημεία... το τείχος το ιστορικό καταλήγει πίσω από το δικαστήριο...”, σελ. 154</p>
Συμμετέχων 9	<p>Παραμελημένο Σκοτεινό</p>	<p>“...είναι ανοιχτή, έχει ανοιχτωσιά...”, σελ. 159</p>	<p>“...είσαι 5 λεπτά από τα πάντα...δίπλα στο κέντρο...τις καθημερινές σου ανάγκες...”, σελ. 159</p>	<p>“Είναι η είσοδος της πόλης. Βαρδάρη...”, σελ. 160</p>	<p>“...μετά τις 4-5 η ώρα που φεύγεις από εδώ, αδειάζουν όλα...”, σελ. 159</p>	<p>...μουσείο ολοκαυτώματος”, σελ. 159</p>

Επισκέπτες

Για τις συνεντεύξεις με την ομάδα των επισκεπτών της περιοχής, επιλέχθηκαν άτομα που επισκέπτονται συχνά την περιοχή. Άτομα που επισκέπτονται σε αραιή συχνότητα την περιοχή δεν επιλέχθηκαν, καθώς οι περισσότεροι στην προσέγγιση για να τους ζητηθεί συνέντευξη δήλωναν πως δε γνωρίζουν την περιοχή, δεν έχουν λόγους να την επισκέπτονται πέρα από το εμπορικό κέντρο και δε θα είχαν κάτι να πουν, οπότε θεωρούσαν πως δεν είχαν κάτι να προσφέρουν στην έρευνα και αρνιόνταν να λάβουν μέρος. Επιπροσθέτως, ήταν ενδιαφέρουσα η προσέγγιση πιο συχνών επισκεπτών καθώς προέκυπτε το συμπέρασμα μεταστροφής της προηγούμενης άποψης που είχαν για την περιοχή, βασισμένη σε αφηγήσεις και φήμες. Συναντηθήκαμε σε σημεία που επισκέπτονται συχνά στην περιοχή.

Όλοι δήλωναν πως οι λόγοι επίσκεψης στην περιοχή ήταν να δουν ένα φιλικό ή οικογενειακό τους άτομο, εκτός από τον έναν (Συμμετέχων 12), ο οποίος επισκέπτεται την περιοχή και για επαγγελματικούς λόγους. Τα πιο γνωστά σημεία αναφοράς σε αυτούς ήταν το εμπορικό κέντρο και ο Σιδηροδρομικός Σταθμός, όπως και η κινέζικη αγορά κάτι που είναι λογικό επόμενο εφόσον είναι τα σημεία που μπορούν και οι ίδιοι να χρησιμοποιήσουν. Οι περισσότεροι εξασκούν την πρακτική του περπατήματος, κυρίως με κάποιο σκοπό και όχι άσκοπα εκτός από τον Συμμετέχοντα 12, που χρησιμοποιεί την περιοχή του εμπορικού λιμανιού για άσκοπες περιπλανήσεις, ενώ ο ίδιος αναφέρει ότι στο σημείο της περιοχής που υπάρχουν κάτοικοι η περιπλάνηση με τα πόδια φαίνεται πολύ δύσκολη. Όλοι αναφέρουν ότι η διάθεσή τους και η ψυχική τους υγεία επηρεάζεται αρνητικά με μελαγχολικά συναισθήματα απομόνωσης και εγκατάλειψης λόγω της παραμέλησης του τοπίου. Φαίνονται προβληματισμένοι σχετικά με την ασφάλεια της περιοχής όχι τόσο για τους εαυτούς τους όσο για τα άτομα που κατοικούν εδώ, και τη συνδυάζουν με την ύπαρξη των μεταναστών και τους "πελάτες" που σχετίζονται με τις σεξεργάτριες. Οι ίδιοι δε δείχνουν να συναναστρέφονται με άτομα της περιοχής, το οποίο, το πιο πιθανό είναι να, οφείλεται στις λίγες δυνατότητες που έχουν για να χρησιμοποιήσουν τον τόπο και για να συσχετιστούν με άλλους.

Ως ιστορική μνήμη του τόπου όλοι αναγνώριζαν κυρίως τη σύγχρονη βιομηχανική του ιστορία και όχι τόσο την παλαιότερη ιστορική μνήμη που σχετίζεται με την εβραϊκή κοινότητα, η οποία συνδεόταν με τον εγκληματικό χαρακτήρα της περιοχής και μία σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ τους.

Αδυνατούσαν να χαρακτηρίσουν την περιοχή με έναν συγκεκριμένο τρόπο, αλλά κυρίως αναφέρονταν σε αυτήν είτε ως "αναπτυσσόμενη" είτε σε κάποιο δρόμο της περιοχής για να την ταυτοποιήσουν. Ο δρόμος αυτός είναι κυρίως η Γιαννιτών, η οποία χαρακτηρίζεται για την συσσώρευση της σεξεργασίας σε εκείνο το σημείο. Κυρίως δηλαδή η περιοχή ήταν γνωστή σε αυτούς για τα συνεργεία, τα πορνεία και ίσως κάποια κλαμπ (με εξαίρεση το εμπορικό κέντρο και τον Ν.Σ. Σταθμό), και πριν τις συχνές τους επισκέψεις δε γνώριζαν ότι η περιοχή είναι και οικιστικός τόπος, αφού δεν μπορείς να το διακρίνεις ξεκάθαρα από το τοπίο αλλά και λόγω της έλλειψης εμφανούς κίνησης κατοίκων και αφού σίγουρα το τοπίο δεν τους προδιαθέτει ότι εδώ υπάρχει η έννοια της γειτονιάς. Με

εξαίρεση τον Συμμετέχοντα 11, ο οποίος έφθασε να χαρακτηρίσει την περιοχή ως σπίτι του, αφού όταν επισκέπτονταν την πόλη κατοικούσε εν μέρει στην περιοχή και όχι στο πατρικό του σπίτι στην Πολίχνη, κάτι που δείχνει περαιτέρω εξοικείωση με τον τόπο. Ο ίδιος συγκεκριμένα δείχνει να ταυτίζεται και με τον τόπο συναισθηματικά.

Τέλος, φαίνεται ότι και σε αυτούς υπάρχει η επιθυμία ή η ανάγκη να αξιοποιηθεί ο τόπος ως πολιτιστικός και καλλιτεχνικός, με σκοπό να έχουν περισσότερους λόγους για επίσκεψη, και επειδή θεωρούν ότι συνδέεται σωστά με το τοπίο και την ουσία του τόπου.

1.3. Ψυχική Υγεία

Συμμετέχοντες	Τοπίο	Παραβατικότητα	Συναισθήματα
Συμμετέχουσα 10	<p>“...μου φαίνεται ενδιαφέρον...μπορείς να δεις πολλά παλιά πράγματα...πολλά παρατημένα πράγματα...που παραπέμπουν σε άλλη εποχή...μία παρακμή, η οποία έχει ένα ενδιαφέρον, ίσως και μία γοητεία...αλλά και μία αισθητική παρακμής και εγκατάλειψης”, σελ. 161</p> <p>“...μου ασκεί μία γοητεία...ο συνδυασμός του νέου με το παλιό...δεν έχεις την αίσθηση της ασφάλειας...”, σελ.162</p> <p>“...μάλλον μελαγχολικό όλο το τοπίο.”, σελ. 162</p>	<p>“...δεν μπορώ να πω ότι όταν περπατάς εκεί στους δρόμους, δεν έχεις την αίσθηση της ασφάλειας...”, σελ. 162</p> <p>“Η εγκληματικότητα που ακούω ότι υπάρχει και η οποία δεν ξέρω ίσως αναπτύσσεται κιόλας.”, σελ. 163</p>	<p>Ανασφάλεια Γοητεία Μελαγχολία “...έλλειψη ζωής, κόσμου, πλήθους.”, σελ. 163</p>

Συμμετέχοντες	Τοπίο	Παραβατικότητα	Συναισθήματα
Συμμετέχων 11	<p>“...μου δείχνει άλλο πρόσωπο, κάτι πιο φιλικό...”, σελ. 164</p> <p>“...η εικόνα, η όψη... γίνεται αρκετά πιο αραιή... σου ανήκει ένα μεγάλο κομμάτι αναλογικά με τον υπόλοιπο πληθυσμό της...”, σελ. 167</p> <p>“...τα μικρά σημεία πράσινου που είναι κάτι θετικό.”, σελ. 167</p> <p>“...συναισθηματική συσχέτιση ή επικοινωνία”, σελ. 167</p>	<p>“...μία περιοχή που εκδίδεται κόσμος, έχει πουτάνες, τραβέλια, μπουρδέλα...”, σελ. 164</p> <p>“...βγήκα στο μπαλκόνι, τρεις τύποι αραβικής καταγωγής... περιεργη συμπεριφορά...κάποιος μπορεί να αγχωθεί”, σελ. 165</p>	<p>Ανασφάλεια</p> <p>Ταξίδι</p> <p>Τροφή για σκέψη</p> <p>Απομόνωση</p> <p>Συναισθηματικός δεσμός λόγω χρήσης του χώρου</p> <p>Θαυμασμός</p>
Συμμετέχων 12	<p>“Το τοπίο δε με εμπνέει καθόλου. Ξεκάθαρα για λόγους αισθητικής.”, σελ. 169</p> <p>“Εγκαταλελειμένο κτίριο, ετοιμόρωπο σε συνδυασμό με αστέγους, πληγμένους ανθρώπους στο δρόμο, βρώμικους, σε απόλυτη παρακμή...το χειρότερό μου. Δεν μπορώ να ταυτιστώ...”, σελ. 171</p> <p>“...το τοπίο δεν είναι τόσο ωραίο για να το περπατήσω, έχω ένα θέμα με τη βρωμιά...”, σελ. 169</p>	<p>“...υπαρχουν άντρες οι οποίοι αλληλοσυνανίζονται, ή κάνουν σεξ σε δημόσιο χώρο μπροστά σε όλους...”, σελ. 171</p> <p>“...ναρκωτικά, σεξεργασία...”, σελ. 172</p>	<p>Αρνητικά συναισθήματα λόγω της παραμέλησης του τόπου</p>

2.3. Σχέσεις

Συμμετέχοντες	Χρήσεις του Χώρου	Γειτονιά	Προκαταλήψεις/ Διαχωρισμός
Συμμετέχουσα 10	“Την περπατάω...όχι πάρα πολύ...για ψώνια, βγάζω τον σκύλο βόλτα, το εγγόνι μου”, σελ. 161	“Όχι ακριβώς. Αίσθηση της γειτονιάς δε θα το έλεγα.”, σελ. 162 “Ούτε ο κόσμος...δε βλέπεις κόσμο να κινείται, να κάνει βόλτες, παιδιά να παίζουν”, σελ. 162 “...δε γνωρίζω κατοίκους, δεν έχω δούναι και λαβείν με ανθρώπους εκεί...”, σελ.163	Δεν παρατηρούνται
Συμμετέχων 11	“Δεν είμαι φαν του περπατήματος. Προτιμώ να βγω μια βόλτα με το ποδήλατο...”, σελ. 165 “Έχω δουλέψει σε εκείνα τα μέρη, έχω περάσει πολλές ώρες εκεί, κάνοντας διάφορα πράγματα και ξεδίνοντας τόσο πολύ...”, σελ. 167	“...οι κάτοικοι της πολυκατοικίας...να δουλέχουν συλλογικά για να φτιάξουν μια δυνατή γειτονιά, για να προστατευτούν στην αρχή από την εγκληματικότητα...”, σελ. 166 “...για μια μεγαλύτερη συλλογικότητα, για όλη τη γειτονιά, αυτό δεν πιστεύω ότι συμβαίνει...”, σελ. 166	“...υπάρχει μία ραγδαία αύξηση του αραβικού στοιχείου”, σελ. 165
Συμμετέχων 12	“Δε χρησιμοποιώ το δημόσιο χώρο της περιοχής...επισκέπτομαι το εμπορικό κέντρο της περιοχής...για φαγητό ή για να ψωνίσω κάτι...”, σελ. 169	“Όχι, το ξέρω (εκ των προτέρων) ότι μένει κόσμος...μου είναι ευδιάκριτο για ανθρώπους που δε μένου σε τυπικά σπίτια...υποθέτω ότι μένουν άνθρωπο...δε βλέπω μία περιοχή η οποία είναι γειτονιά”, σελ. 170	Δεν παρατηρούνται

2.4. Χώρος

Συμμετέχοντες	Τοπίο	Μορφολογία	Χρήσεις	Ταυτότητα Τόπου	Χρόνος	Ιστορική Μνήμη
Συμμετέχουσα 10	“...πολλά εργαστήρια εκεί, καταστήματα χονδρικής, τα κινέζικα, παλιές βιοτεχνίες... λίγα για κατοικημένη περιοχή κοντά στο κέντρο”, σελ. 161	“...καινούριες οικοδομές, ένας ευρωπαϊσμός...”, σελ. 162 “...σπίτια της δεκαετίας του '60...διακόπτεται...παλιό ρημαγμένο σπίτι...εγκαταλελειμμένη βιομηχανία”, σελ. 162 “...παρατημένα και παραμελημένα...έχει μία σχετική ρυμοτομία... έχει τετράγωνα και αρκετά καλούς δρόμους”, σελ. 163	“Το εμπορικό κέντρο...αυτά τα καταστήματα τα κινέζικα...το τμήμα της περιοχής που είναι προς το One Salonica...”, σελ. 162	“Δεν έχει καθόλου καλή φήμη...θεωρείται κακόφημη περιοχή.”, σελ. 162 “...χαρακτηριστικά περιθωρίου...”, σελ. 162 “Συγκρατημένη...ανάγκη να κρατηθεί και η ταυτότητα παρελθόντος”, σελ. 163 “Αναπτυσσόμενη...ταυτότητα ιστορική”, σελ. 163	Η εγκληματικότητα που αναφέρει παραπέμπει στις νυχτερινές ώρες.	“...την περιοχή του Βαρδάρη και μετά...χαρακτηριστικά περιθωρίου ανέκαθεν...αλλά και ειδικότερα στα ξυλάδικα.”, σελ. 162 “Είναι γνωστό...οι οικoi ανοχής, περιθωριακά μπαρ...βέβαια βιοτεχνίες...”, σελ. 162

Συμμετέχοντες	Τοπίο	Μορφολογία	Χρήσεις	Ταυτότητα Τόπου	Χρόνος	Ιστορική Μνήμη
Συμμετέχων 11	<p>“...το τι συμβαίνει στην περιοχή...συναρτήσεται του τι υπάρχει γύρω της”, σελ. 165</p> <p>“...βιομηχανικά κτίρια...”, σελ. 166</p> <p>“..αυτά τα καινούρια διαμερίσματα, τις καινούριες πολυκατοικίες...μία μάχη μεταξύ παλιού και καινούριου”, σελ. 166</p>	<p>“... ένας μεγάλος όγκος...να εμφανίζεται από το πουθενά δίπλα από το κενό...”, σελ. 166</p> <p>“...συγκεκριμένα πολυεδομια.οικοδομικά τετράγωνα...με τη μορφή τέτοιων σχημάτων, τετράγωνων και ορθογώνιων...από ψηλά κάθετες και οριζόντιες γραμμές κατά κόρο...με την προϊστορία του μέρους...γλυτώνει χώρο, γλυτώνει χρήμα...πιο εύκολη πρόσβαση...μεγάλες λεωφόροι...καλντερίμια...”,σελ, 167</p>	<p>“...ή ακόμα και των διαφορετικών χρήσεων του χώρου...μιλάει για τη βιομηχανική άνθιση που μπορεί να γνώρισε το μέρος”, σελ. 166</p> <p>“...παιδικές χαρές, πάρκα, πράγματα που δεν υπήρχαν.”, σελ. 166</p>	<p>“...βιομηχανική περιοχή...”, σελ. 164</p> <p>“...ανεβαίνει σιγά σιγά το στοιχείο της κατοίκησης”, σελ. 166</p> <p>“...είναι γνωστή για τα τραβέλια, τις πουτάνες και για τα μπουρδέλα...”, σελ.167</p>	<p>“...να γυρίζει στο σπίτι το βράδυ...για να αισθανθεί καλύτερα μέχρι να φτάσει στην πόρτα.”, σελ. 168</p> <p>“Προχτές το βράδυ μέχρι τις 2.30 τα χαράματα...”, σελ. 165</p>	<p>Η ιστορική μνήμη συσχετίζεται με την βιομηχανική περίοδο και τον εγκληματικό χαρακτήρα της περιοχής.</p>

Συμμετέχοντες	Τοπίο	Μορφολογία	Χρήσεις	Ταυτότητα Τόπου	Χρόνος	Ιστορική Μνήμη
Συμμετέχων 12	Παραμελημένο τοπίο Βρώμικο Εγκαταλελειμένο Βιομηχανικό	“...πολύ ανοιχτός δρόμος με λουλούδια, ωραίο δυνατό φως...”, σελ. 170	“...δεν είναι συνηθισμένοι να βλέπουν ανθρώπους να περπατάνε...”σελ, 170	“Έχω ακούσει ξεκάθαρα τα της πορνείας και του εμπορίου ναρκωτικών ...ότι έχει συνεργεία εδώ...κυρίες μαγαζιά που πουλάνε ύλες για να κατασκευάσει κάτι...”, σελ. 170 “...η περιοχή στη Γιαννιτσών ...δε νομίζω ότι ξέρουν πολλοί άνθρωποι ότι μένουν άνθρωποι.”, σελ. 172	“Υπάρχει πάντα ήλιος...τυχαίνει”, σελ. 169	Ως ιστορική μνήμη αναφέρονται έμμεσα η σεξεργασία και η βιομηχανία

5.γ. Παραρτήματα

Παρακάτω ακολουθούν τα παραρτήματα των συνεντεύξεων. Οι συνεντεύξεις είναι χωρισμένες σε ομάδες κατοίκων, εργαζομένων και επισκεπτών και ακολουθούνται από μία συνοπτική περιγραφή του κάθε συμμετέχοντα.

Παράρτημα 1

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Κάτοικοι

• Συμμετέχουσα 1

ΝΚ, Γυναίκα, Κάτοικος περιοχής Νέας Δυτικής Εισόδου, Ιδιοκτήτρια Εργοστασίου.

Ε: Τι γνωρίζετε για την περιοχή;

Α: Εδώ ήταν πάντα ένα εμπορικό επιχειρηματικό κέντρο, τι είχε σχέση με την χειρωνακτική δουλειά της πόλης ήταν εδώ. Πάντα έτσι ήταν όπως την ξέρω εγώ. Ήταν όλοι τεχνίτες και ήταν πολύ σημαντικό να είσαι τεχνίτης. Κανένας όμως δεν έμεινε εδώ, η περιοχή ήταν καθαρά για τις δουλειές τους. Κατοικίες όμως η περιοχή δεν είχε, είχε ελάχιστες γι' αυτό και μπορούσε να έχει παραβατικά κομμάτια. Γιατί ξέρεις κλείνουν τα καταστήματα γύρω στις πέντε και μετά όλα ήταν κενά. Σε όλο τον κόσμο γίνεται αυτό. Σε όλες περιοχές όπου υπάρχει βιομηχανία υπάρχουν και κάποια δύσκολα σημεία. Στην πορεία όμως με την ανοικοδόμηση της περιοχής ανάγκασαν σιγά-σιγά τα μηχανουργεία να φύγουν από δω γιατί έγινε οικιστικός ο τόπος, και να πάει πιο έξω από τη Θεσσαλονίκη. Γιατί επειδή κάναμε πολύ θόρυβο δεν μπορούσε να μένουν άνθρωποι ταυτόχρονα και να δουλεύουν τα μηχανήματα. Ήτανε μία μεγάλη αλλαγή. Δεν μπορούσες να το φανταστείς. Εδώ μπροστά ο δρόμος, η σταθμού, δεν υπήρχε. Ήταν ένα στενάκι το οποίο έφτανε μέχρι ένα σημείο εδώ στην Πίψου και ήταν αδιέξοδο. Έπρεπε να κατέβεις κάτω στην 26ης Οκτωβρίου για να βγεις πέρα για να πας έξω. Ή για να ανέβεις πάνω στην Μοναστηρίου. Εδώ υπήρχαν κάποια κομμάτια τα οποία ήταν τελείως παρατημένα και αδιέξοδα. Ήταν καθαρά Βιοτεχνιούπολη. Παλιά ήταν παπούτσια, βιοτεχνίες ρούχων... γενικά συναντούσες βιοτεχνίες. Είχε και μηχανουργεία, κτίρια που είχανε πιο ψηλά τα παράθυρα για να μη βλέπουν οι κλέφτες μέσα και μπουέ εύκολα. Τότε είχανε μία ευγενή άμιλλα οι πιο μεγάλοι άνθρωποι, και δεν κάνανε όλοι τα πάντα. Ας πούμε ο πεθερός μου ήταν μηχανουργός αλλά έκανε μηχανήματα εμφιάλωσης ο διπλανός του όμως έκανε αλυσίδες για το αυτοκίνητο. Δεν είχε εύκολα ανθρώπους που κάνουν το ίδιο πράγμα στην περιοχή κοντά. Τώρα δεν ισχύει αυτό.

Ε: Πόσο καιρό κατοικείτε εδώ;

Α: Τώρα μένω έξι χρόνια εδώ. Παλιά έμενα στο Πανόραμα. Σε μία μονοκατοικία. Και φεύγοντας τα παιδιά, ανοίγοντας τα φτερά τους για εξωτερικό, αποφάσισα να κατέβω στην πόλη γιατί μου άρεσε η κίνηση της πόλης. Είμαι πάρα πολύ ευχαριστημένη εδώ που ήρθα. Γιατί είναι 15 λεπτά η Αριστοτελους από εδώ με τα πόδια. Δε μου αρέσει καθόλου η αστική συγκοινωνία της Θεσσαλονίκης, και προτιμώ να πάω με τα πόδια. Οπότε ήτανε μία πολύ καλή λύση εφόσον υπήρχε. Ήταν δικό μας δε χρειάζονται να πληρώσω ενοίκιο. Ήταν μία καλή ευκαιρία για εμένα. Από την άλλη το εργοστάσιο μας από δω είναι επίσης 15 λεπτά

Comment [Annie Tse1]:

Δ: Χρήσεις του χώρου-Βιομηχανική περιοχή ισοδυναμεί με χώρο που επιτρέπει την παραβατική δράση, όπως και η έλλειψη κατοικιών

Comment [Annie Tse2]:

Δ: Έννοιες του χώρου-Χρήσεις του χώρου-Κενότητα

Comment [Annie Tse3]:

Δ: Χρήσεις του χώρου- Ταυτότητα-Βιομηχανία=παραβατικότητα

Comment [Annie Tse4]:

Δ: Μεταβολή της ταυτότητας του τόπου από βιομηχανικός σε οικιστικός τόπος-Ταυτότητα τόπου

Comment [Annie Tse5]:

Δ: Αδιέξοδο=Χρήσεις του χώρου- Έννοιες του χώρου

Comment [Annie Tse6]:

Δ: Χρήσεις του χώρου-Έννοιες του χώρου- Συναισθήματα: "Παρατημένα και Αδιέξοδα"-περιορισμός στη χρήση και αίσθημα παραμέλησης

Comment [Annie Tse7]:

Δ: Χρήσεις του χώρου- Σχεδιασμός Χώρου-Συναισθήματα: έλλειψη του αισθήματος της ασφάλειας, ο σχεδιασμός κτιρίων παραπέμπει σε καταστήματα εγκλεισμού-σημείο εξουσίας στον τόπο και τις καθημερινές πρακτικές. Τα ψηλά παράθυρα δεν αποτρέπουν τους κλεπτες μόνο, αλλά και το να βλέπει ο εργαζόμενος έξω-περιορισμός και επιτήρηση.

Comment [Annie Tse8]:

Δ: Έλλειψη της έννοιας της αλληλεγγύης με το πέρασμα του χρόνου.

Comment [Annie Tse9]:

Δ: Συναισθήματα- Ψυχική Υγεία: Θετικό συναισθήματα προς τον τόπο κατοικίας

Comment [Annie Tse10]:

Δ: Αντίληψη απόστασης του κέντρου από την περιοχή-κοντινή: υπάρχει σχέση με το περπάτημα-χρήσεις του χώρου

Comment [Annie Tse11]:

Δ: Λόγοι επιλογής του τόπου- Χαμηλό κόστος- Χρήσεις του χώρου-Έννοιες του χώρου- Έννοια του Καταφυγίου

Με το αμάξι, ενώ από το Πανόραμα για να πάμε θέλαμε τουλάχιστον 45 με λεπτά για να φτάσουμε. Οπότε είναι τελείως διαφορετική ποιότητα ζωής που ζω εδώ. Είναι όλα πολύ κοντά, έχω αλλάξει σαν άνθρωπος, έχω κοινωνικοποιηθεί περισσότερο, γιατί στο Πανόραμα ήμουν πιο απομονωμένη, δεν ήταν όλα τόσο κοινωνικά, Ο καθένας ήταν στο σπίτι του. Μεγάλα σπίτια, πιο προσιτό, πιο διαφορετικά, ο κόσμος εδώ θα μιλήσει.

Comment [Annie Tse12]:
Δ: Η ποιότητα ζωής θεωρείται ανεβασμένη στην περιοχή σε σχέση με την τοποθεσία- Ποιότητα Ζωής

Comment [Annie Tse13]:
Δ: Ταυτότητα τόπου επηρεάζει την ταυτότητα του εαυτού.

Comment [Annie Tse14]:
Δ: Ταυτότητα και μορφή χώρου- Ταυτότητα τόπου: τα πιο μεγάλα και ανοικτά σπίτια προτρέπουν την επικοινωνία

Comment [Annie Tse15]:
Δ: Μορφή του τόπου- Χρήσεις του χώρου: Έλλειψη της έννοιας της γειτονιάς και περιορισμός των χρήσεων του χώρου λόγω της μορφολογίας του τόπου σε αραιοκατασκευή.

Comment [Annie Tse16]:
Δ: Το περπάτημα δημιουργεί σχέσεις: Έλλειψη περπατήματος- έλλειψη δημιουργία σχέσεων. Περπάτημα=Γειτονιά

Ε: Υπάρχει η έννοια της γειτονιάς;

Α: 100 τοις 100 όχι. Επειδή είμαι μόνη μου εδώ στην οικοδομή, αλλά με τα μέρη που περπατώ για να ψωνίσω, έχω κάνει γειτονιά. Η γειτονιά οφείλεται στο γεγονός ότι περπατάω. Αλλιώς δεν θα μπορούσα να έχω γειτονιά, από την άποψη ότι είναι μόνη της η οικοδομή μου εδώ. Είμαι μόνη μου έτσι όπως είναι. Επειδή κινούμαι και πάω αρκετά στην δεύτερη κοινότητα, επειδή ασχολούμαι με τα δημοτικά, γιατί με το που ήρθα εδώ θεώρησα ότι είναι καλό να καταλάβω την περιοχή που ζω, μου άρεσε πάρα πολύ να ξέρω που ζω, δεν ήξερα που ζω και άρχισα να πηγαίνω στην κοινότητα η οποία εδρεύει πάνω στην Μοναστηρίου. Οπότε ο δρόμος που κυκλοφορώ συνήθως είναι η Σταθμού, ανεβαίνω την Σαφούς, πάνω Γιαννιτσών, και ανεβαίνω μοναστηριού, οπότε σιγά-σιγά άρχισα να ψάχνω μέσα σε αυτά τα κομμάτια του δρόμου που περπατάω να γνωρίζω ανθρώπους που έχουν τα μαγαζιά τους εδώ πέρα, έχω βρει 2-3 ανθρώπους που μένουν εδώ, που επίσης με πλησίαζαν γιατί έβλεπαν σαν εξωγήινη που περπατάω εδώ και με βλέπουν άνετη και έτσι απέκτησα 2-3 φίλους. Επίσης επιλέγω να ψωνίζω από μίνι μάρκετ, από το κρεοπωλείο της γειτονιάς, από τον φούρνο, οπότε υπάρχει γειτονιά. Και από κει και πέρα ο δρόμος που περπατάω είναι προς την Κωλέττη για να πάω στο Ουάν Σαλόνικα, όταν θέλω market πιο μεγάλο ήθελα να δω κάτι διαφορετικό. Επίσης στην Κωλέττη έχει πολύ ωραία μαγαζιά με φρέσκους ξηρούς καρπούς, και τα κορίτσια που κάνουν τα παπούτσια. Έχω κάνει τις επαφές μου και τις γνωριμιές μου. Φυσικά είναι το στυλ μου γιατί είμαι ανοιχτός άνθρωπος.

Comment [Annie Tse17]:
Δ: "Εξωγήινη που περπατάω": Χρήσεις του χώρου- έλλειψη περιπατητών- το περπάτημα θεωρείται σχεδόν απαγορευτικό στην περιοχή-Σημεία Εξουσίας-Παραβατικότητα

Comment [Annie Tse18]:
Δ: Η κοινωνικότητα και η χρήση του περπατήματος οφείλεται στον προσωπικό της χαρακτήρα και όχι στη μορφολογία του τόπου.-Σχέσεις-Γειτονιά

Ε: Πως αλλιώς δραστηριοποιείστε στο χώρο;

Α: Κοίταξε γενικά βλέπω ότι ο κόσμος τρέχει στο δρόμο. Εγώ δεν είμαι πολύ αθλητικός τύπος, αλλά συμβαίνουν πράγματα. Υπάρχουν πάρα πολλοί ποδηλάτες, απλώς το θεωρώ λίγο επικίνδυνο, και είναι οι παρεμβάσεις που έχω κάνει και έχω ζητήσει στο δήμο διαπλάτυνση ή έστω να δώσουν κάποια στοιχεία για να μπορεί ο κόσμος να το κάνει με ασφάλεια. Ο δρόμος μας έχει ένα καλό και ένα κακό. Θεωρείται Εθνική Οδός, γιατί από τα δικαστήρια και μετά είναι ο μεγάλος ο δρόμος που γίνεται η διαπλάτυνση των τριών λωρίδων για να φύγει στην Αθήνα. Το θέμα είναι όμως ότι πάνω σε αυτή την εθνική οδό έγινε η οικοδομή μας. Δεν είμαστε σε παράλληλο δρόμο είμαστε επί της εθνικής οδού. Οπότε όποιος τρέχει η περπατάει πάνω σε αυτόν τον δρόμο είναι επικίνδυνο γιατί ο άλλος αναπτύσσει ταχύτητα, ειδικά ένας ξένος που δεν είναι της πόλης. Βγαίνει από την πόλη οπότε αναπτύσσει ταχύτητα για να φύγει. Έχουν γίνει αρκετά ατυχήματα. Επίσης είναι δύσκολο να περπατήσουν οι μαμάδες με καροτσάκια εδώ, έτσι όπως είναι κατασκευασμένα τα πεζοδρόμια. Δε συνάδουν σα να είναι κατοικημένη περιοχή εδώ. Το έχουν αφήσει και αυτοί ότι είναι εθνικός δρόμος που βγαίνουν έξω. Δεν κάνουν τίποτα.

Comment [Annie Tse19]:
Δ: Η μορφολογία και η ρημοτομία του τόπου δεν επιτρέπουν τις διάφορες και διαφορετικές χρήσεις του χώρου- Χρήσεις του χώρου- ταυτότητα τόπου

Comment [Annie Tse20]:
Δ: Η ρημοτομία και μορφολογία του τόπου και των δρόμων αποτρέπουν τις διάφορες χρήσεις του τόπου- εμποδίζουν την ύπαρξη της ταυτότητας τόπου και ως οικιστικό μέρος

Ε: Το τοπίο και ο χώρος επηρεάζουν με κάποιον τρόπο τη διάθεσή σου;
 Α: Μου αρέσει αυτό που βλέπω, μου αρέσει η κίνηση όταν γίνεται ο μαραθώνιος εγώ είμαι στο μπαλκόνι και βλέπω τον πρώτο που έρχεται. Μου δίνει πάρα πολύ θετικά μηνύματα. Οτι η περιοχή μου θα αλλάξει στα επόμενα χρόνια. Το πιστεύω γιατί τρέχω γι' αυτό το πράγμα, δεν είμαι αδρανής, είμαι ενεργός πολίτης. Το ψάχνω πάρα πολύ μιλώ με το Δήμο συνέχεια. Υπάρχει ένα πολύ ευχάριστο κλίμα με την έννοια ότι βοηθάνε. Δηλαδή αν τους πεις ότι κάτι συμβαίνει στην περιοχή βοηθάνε. Γιατί και εκείνοι θεωρούν ότι είναι η δυτική είσοδος της πόλης και από εδώ περνάνε όλοι όσοι έρχονται στη Θεσσαλονίκη, είναι το πρώτο κομμάτι που θα συναντήσουν οπότε παίρνει ανάπτυξη. Επίσης εδώ είναι να γίνει το έργο του μητροπολιτικού πάρκου απέναντι μου και το μουσείο ολοκαυτώματος, οπότε θέλω να πιστεύω ότι θα γίνει ένα πάρα πολύ ωραίο σημείο της πόλης αλλά θέλει χρόνο και υπομονή. Θέλει και ανθρώπους να συμμετέχουν και δυστυχώς είναι πολύ επιφυλακτικός ο κόσμος της περιοχής. Αυτό είναι το μόνο που με στεναχωρεί. Γιατί δεν πιστεύουν ότι μπορεί να γίνει κάτι, θεωρούν ότι είναι μία περιοχή όπου πετάνε από την υπόλοιπη Θεσσαλονίκη ότι τους περισσέψει, αυτή είναι η έκφραση που χρησιμοποιούν όλοι αν τους μιλήσεις. Οπότε ο κόσμος σε αντιμετωπίζει επιφυλακτικά αν ξεκινήσεις να μιλήσεις για αλλαγή. Σε θεωρούν ονειροπόλο και ότι σκέφτεσαι πολύ διαφορετικά. Η αλήθεια είναι ότι αυτό το πιστεύω κάθε μέρα στο περπάτημα μου. Δηλαδή υπάρχει περίπτωση να περάσω από ένα δρόμο που σήμερα δεν είναι κανείς και την επόμενη μέρα να περάσω και να είναι οι σκηνές των Πακιστανών όπου κάποια ΜΚΟ αποφάσισε να τους φέρει εκεί. Οπότε καταλαβαίνεις ότι ο κόσμος δεν πιστεύει τίποτα γι' αυτό και είναι επιφυλακτικός. Είμαστε επίσης και μία περιοχή όπου δύσκολα ο κόσμος λέει καλημέρα καλησπέρα λόγω της παραβατικότητας που υπάρχει γιατί φοβάται. Δεν ξέρεις σε ποιον θα πεις καλημέρα καλησπέρα. Ενώ θεωρητικά πηγαίνοντας από το σπίτι μου στο Πανόραμα έλεγες σε όλους καλημέρα γιατί θεωρούσες ότι όλοι είναι μια χαρά. Τώρα που μένω εδώ τόσο καιρό έχω το αίσθημα της εμπιστοσύνης. Στην αρχή όχι είχα πολύ μεγάλο πρόβλημα. Ήρθα με χαρά, ότι είναι φυσιολογικά τα πράγματα ή ότι θα τα κάνω φυσιολογικά, αλλά δεν ήταν. Γιατί όταν περπατάς το πρωί και σε κορνάρουν για να σου την πέσουν ήταν τελειώς διαφορετικό το σκηνικό. Σιγά σιγά όμως έγιναν αλλαγές στην περιοχή. Αλλά θέλουμε περισσότερους ενεργούς πολίτες. Εγώ μιλούσα με την αστυνομία, μιλούσα με το Δήμο, μιλούσα με την τροχαία, μιλώντας ακόμα και με τα ίδια τα παραβατικά στοιχεία. Δεν είναι πλέον η περιοχή μη κατοικήσιμη, είναι κατοικήσιμη, δηλαδή είναι οικίες. Οικοδομή έχει γραφεία αλλά έχει και οικίες. Οπότε όσοι κατοικούμε εδώ δεν είναι εύκολο καταβαίνοντας το βράδυ κάτω να έχουμε τα παραβατικά στοιχεία. Είναι δύσκολο πήρε καιρό όμως για να γίνει όλο αυτό. Θέλω να πιστεύω ότι και η αστυνομία με τον τρόπο της, αργά μεν, βοήθησε όπως και ο Δήμος. Με περισσότερη αστυνόμευση, γιατί η περιοχή θέλει περισσότερη αστυνόμευση και φως. Αυτό που εγώ ζητάω στην περιοχή και αυτό που πηγαίνω και ζητάω είναι φώτα. Και κλαδέματος των δέντρων, όχι κόψιμο των δέντρων, όπως κάποιοι νομίζουν, κλάδεμα για να έχουμε φως. Στην περιοχή όσο περισσότερο φως υπάρχει τόσο λιγότερη παραβατικότητα υπάρχει. Ο Δήμος όμως δεν παίρνει πρωτοβουλίες περιμένει να του τα πάμε έτοιμα. Τουλάχιστον για τη συγκεκριμένη περιοχή. Θεωρώ μεγάλη ευλογία ότι άνοιξε το εμπορικό κέντρο και μερικά ακόμα καλά καταστήματα στην περιοχή, όπως το εστιατόριο «μπριζόλα», το θεωρώ μεγάλο πράγμα που ήρθε ο άνθρωπος και επένδυσε και άνοιξε καλό μαγαζί εδώ μπροστά. Δεν είναι δυνατό να περνάς κάθε πρωί και απέξω να υπάρχουν τα σκουπίδια σε τέτοιο απίστευτο σημείο, ή τα δέντρα να είναι ακλάδευτα. Και πόσες φορές να πάρει ο άνθρωπος τηλέφωνο; Να πάρει κάθε μέρα. Για να καθαρίσουν έναν

- Comment [Annie Tse21]:**
 Δ: Θετικά συναισθήματα για τον τόπο- Ψυχική Υγεία
- Comment [Annie Tse22]:**
 Δ: Ένδειξη ελπίδας για καλύτερευση της κατάστασης στην περιοχή- έμμεση παραδοχή ότι η περιοχή είναι ένα υποβαθμισμένο μέρος- Ταυτότητα τόπου- Ψυχική Διάθεση.
- Comment [Annie Tse23]:**
 Δ: Ατομική Πρωτοβουλία-Ακτιβιστική Διάθεση
- Comment [Annie Tse24]:**
 Δ: Ελπίδα για καλύτερευση μέσω της καλύτερευσης του τοπίου και των χρήσεων του χώρου- Χρήσεις του χώρου- Ταυτότητα Τόπου-Ψυχική Υγεία
- Comment [Annie Tse25]:**
 Δ: Έλλειψη συμμετοχικότητας- έλλειψη της έννοιας της ομαδικότητας και αλληλεγγύης-Συναισθήματα: Επιφύλαξη, Δισπιστία, προστατευτικότητα.
- Comment [Annie Tse26]:**
 Δ: Συναισθήματα: Εγκατάλειψη, περιθωριοποίησης. Χρήσεις του τόπου: καταφύγιο. Έννοια τόπου- κενότητα.
- Comment [Annie Tse27]:**
 Δ: Συναισθήματα: επιφυλακτικότητα- Χρήσεις του χώρου από "Άλλους"- Διαχωρισμός.
- Comment [Annie Tse28]:**
 Δ: Συναισθήματα: Αίσθηση του φόβου λόγω παραβατικότητας- Χρήσεις του Χώρου- περιορισμός σε σχέσεις και διάδραση.
- Comment [Annie Tse29]:**
 Δ: Ταυτότητα τόπου-Ταυτότητα ατόμου: Η Σύγκριση με μία φαινομενικά καλή περιοχή, και πλούσια επιτρέπει τη δημιουργία σχέσεων σε αντίθεση με την περιοχή της Ν. Δυτικής Εισόδου. Ο καθορισμένος χαρακτήρας της περιοχής καθορίζει και τον χαρακτήρα των ατόμων.
- Comment [Annie Tse30]:**
 Δ: Συναισθήματα: υπάρχει το αίσθημα της εμπιστοσύνης με το πέρασμα του χρόνου. Όμως οι χρήσεις του χώρου αποτρέπουν ή καθυστερούν κάτι τέτοιο από το να συμβεί.
- Comment [Annie Tse31]:**
 Δ: Ανάγκη για διάδραση και συμμετοχικότητα όπως και για την αίσθηση της ομαδικότητας- Σχέσεις.
- Comment [Annie Tse32]:**
 Δ: Ταυτότητα τόπου-Μετάλλαξη: Αδυναμία συνύπαρξης μεταξύ του εργασιακού και του οικιστικού χαρακτήρα της περιοχής, και στο τοπίο αλλά και στις Σχέσεις των ανθρώπων. Ταυτότητα τόπου ως Βιομηχανική: Επιτρέπει την παραβατικότητα- κενοί χώροι. Παραβατικότητα- (... [1])
- Comment [Annie Tse33]:**
 Δ: Έννοιας της Εξουσίας: Αίτημα επιτήρησης από το κράτος: κεπιταλισμός- Χρήσεις του χώρου (... [2])
- Comment [Annie Tse34]:**
 Δ: Έλλειψη ομαδικότητας- Παραμέληση- περιθωριοποίηση- Εξουσία
- Comment [Annie Tse35]:**
 Δ: Χρήσεις του χώρου: Η ύπαρξη κοινόχρηστων χώρων και σημείων συνάντησης είναι ζωτική ανάγκη για τη δήμο (... [3])
- Comment [Annie Tse36]:**
 Δ: Έλλειψη κρατικών φορέων- περιθωριοποίηση- Στίγμα

τόπο; Σημαίνει ότι δεν ξέρουν την περιοχή διότι δεν τους ενδιαφέρει περιοχή. Για να έρθουν οι άνθρωποι εδώ επενδυτές, ειδικά ιδιώτες, δεν εννοώ τα ιδρύματα που έχουν άλλους λόγους, για να επενδύσει παίζει το κεφάλι του και την δουλειά του. Εγώ το θεωρώ ντροπή να περνάω και να βλέπω τόσα σκουπίδια μπροστά στην “μπριζόλα”. Θεωρώ ντροπή να βλέπω το πάρκο να το καθαρίζουν είναι το περιποιούνται μόνο οι άνθρωποι που πηγαίνουν και τα σκυλάκια τους. Και επίσης ο κόσμος δεν ξέρει πολλές φορές, και βρίζει το πάρκο απέναντι από το εμπορικό, αλλά είναι χαρακτηρισμένο σαν πάρκο σκύλων. Μόνο στο Google θα το δεις όταν το λείει πάρκο σκύλων. Κανένας άλλος δεν το ξέρει. Δεν υπάρχουν επισημάνσεις, αλλά είναι από τις λίγες περιοχές που έχω δει τον κόσμο να έχει, χωρίς να θέλω να ευλογήσω τα γένια μου, τα σκυλιά του και μετά να καθαρίζει και να περιποιείται το χώρο αυτό γιατί πάει ο ίδιος κόσμος κάθε μέρα στο συγκεκριμένο πάρκο ότι σκυλιά του. Όποτε αυτό θα έπρεπε οι αρχές να το έχουν δει λίγο και να του σταθούν ακόμα και να τους βοηθήσουν. Ένα επίσης δύσκολο σημείο για την περιοχή είναι το κόκκινο σχολείο, όπου έρχονται και παρκάρουν όλες τις νταλίκες από την Βουλγαρία, οι οποίοι καθαρίζουν τα αμάξια τους γιατί θα κοιμηθούν το βράδυ, αλλά εκεί δεν έχει κάδους όποτε πετάν τα σκουπίδια στο σχολείο. Θα έπρεπε λοιπόν να καθαρίζουν, ο Δήμος. Από την άλλη βλέποντας τα χάλια της Αριστοτέλους, λέω ότι ίσως εδώ να είμαστε καλύτερα. Υπάρχει και ένα ακόμα σχολείο και τα καμμένα τα παιδάκια, δεν μπορούν να διασχίσουν το δρόμο, γιατί έχει μόνο ένα φανάρι που ανάβει μία στο τόσο για τους πεζούς.

Αυτά τα βρίσκω κάθε μέρα μπροστά μου γιατί περπατάω. Τα βλέπω και ενδιαφέρομαι για την περιοχή. Για κάποιους είμαι γραφική. Δε φοβάμαι καθόλου να περπατήσω, εδώ και έξι χρόνια περπατάω. Στην αρχή ειδικά ήμουν πολύ πιο αφελής στο περπάτημα μου. Τώρα ξέρω τι να αποφεύγω, όχι τίποτα άλλο, γιατί βρέθηκα σε δύσκολες καταστάσεις κάποια στιγμή, απειλήθηκα γιατί είδα διακινήσεις πράγματων που δεν έπρεπε να δω. Και δεν ήθελα να βάλω σε κίνδυνο την οικογένεια μου και τα παιδιά μου. Δεν μπορώ εγώ να τα βάλω με αυτό το παραβατικό κομμάτι, όχι όμως ότι δεν το ξέρουν και οι αρχές. Η αστυνόμευση ξέρει παρά πολύ καλά την περιοχή, και παρόλο που δεν είμαι υπέρ της αστυνόμευσης, εδώ πέρα σε κάποια σημεία την κάνανε καλά τη δουλειά τους. Η περιοχή έτσι όπως είναι δομημένη δεν προσφέρει το αίσθημα της ασφάλειας, και αυτό γιατί πολλοί δρόμοι είναι αδιέξοδοι. Όταν οι δρόμοι είναι αδιέξοδοι, δεν μπορείς να τους περπατήσεις, πρέπει να είσαι με όχημα. Δεν μπορούν να περπατήσουν τα κορίτσια το βράδυ, ακόμα και τα αγόρια γιατί έχω δει και αγόρια να ενοχλούν το βράδυ όχι εμάς μόνο, γιατί η περιοχή εκδίδει αγοράκια. Όποτε είναι επικίνδυνα γιατί θεωρώ ότι δεν υπάρχει φως και είναι αδιέξοδα. Όποτε αν ανοιχτούν οι δρόμοι και μπει φως... όταν υπάρχει μόνο ένας δρόμος πως να περπατήσεις μόνος σου είναι δύσκολο. Πιο κάτω είναι παρά πολύ μεγάλοι οικισμοί με ρομα, όπου φοβάσαι να περάσεις το βράδυ. Βλέπω τον κόσμο να φοβάται να περάσει. Δημιουργούν πολύ μεγάλα προβλήματα στα υπόλοιπα κομμάτια γιατί δυστυχώς κλέβουν. Στη γωνία κατοικούν κάποιες Βούλγαροι οι οποίοι είναι πολύ αγενείς απέναντι στις γυναίκες και στα παιδιά, όποτε δεν μπορείς να περπατήσεις. Στη Γιαννιτσών όμως είναι πολύ μεγάλη η αγορά, μπορείς άνετα να περπατήσεις πια, αλλά εκεί αντιμετωπίζεις το πρόβλημα ότι μπορεί να σε θεωρήσουν εκδιδόμενη επειδή περπατάς. Σε αυτό φταίει η αντίληψη τους. Αυτό όμως θα αλλάξει γιατί έρχεται κόσμος να μείνει. Απλώς είμαστε πολύ αραιοκατοικημένοι. Όταν αρχίζουν να χτίζονται οι πολυκατοικίες και καλυφθούν τα κενά θα αλλάξει αυτό.

- Comment [Annie Tse37]:**
Δ: Ρίσκο επένδυσης μικρών ιδιωτικών επιχειρήσεων πέρα από τον βιομηχανικό χαρακτήρα- Στίγμα του τόπου
- Comment [Annie Tse38]:**
Δ: Συναισθημα ντροπής- θυμού: περιθωριοποίηση- Ψυχική Υγεία
- Comment [Annie Tse39]:**
Δ: Έλλειψη δημόσιων κοινόχρηστων χώρων- Χρήσεις του χώρου- Έλλειψη επισημάνσεων- Παραμέληση, περιθωριοποίηση-Στίγμα του τόπου.
- Comment [Annie Tse40]:**
Δ: Ατομική πρωτοβουλία λόγω έλλειψης ενδιαφέροντος από την πολιτεία- περιθωριοποίηση- Στίγμα του τόπου.
- Comment [Annie Tse41]:**
Δ: Ταυτότητα τόπου- Χρήσεις του χώρου: Λόγω της βιομηχανικής ταυτότητας του τόπου υπάρχει έλλειψη φωτεινών σηματοδοτών που περιορίζει και δυσκολεύει τις διάφορες καθημερινές χρήσεις του χώρου από πεζούς
- Comment [Annie Tse42]:**
Δ: Δημιουργία σχέσης με τον τόπο μέσω του περπατήματος. Ανάδειξη της ανάγκης δημόσιων κοινόχρηστων χώρων, και μετατροπή της μορφολογίας του τόπου έτσι ώστε να είναι πιο φιλικό στον περιπατητή- Ταυτότητα τόπου- Χρήσεις του χώρου
- Comment [Annie Tse43]:**
Δ: Συναισθήματα- Η ύπαρξη του συναισθήματος του φόβου είναι μειωμένη όσο αφορά το άτομο λόγω της εξοικειώσής του με το χώρο μέσω του περπατήματος. Αναγνώριση πραγματικού φόβου, όσο αφορά την οικογένεια, στην ... [4]
- Comment [Annie Tse44]:**
Δ: Φάσκει και αντιφάσκει σε σχέση με την ανάγκη για επιτήρηση από το κράτος στην περιοχή.- Εξουσία
- Comment [Annie Tse45]:**
Δ: Χρήσεις του χώρου- Ταυτότητα τόπου: Η μορφολογία περιορίζει τις χρήσεις του χώρου και ενισχύει το αίσθημα της ανασφάλειας, ενώ οι χρήσεις του χώρου ακόμα καθαριό... [5]
- Comment [Annie Tse46]:**
Δ: Έλλειψη της ασφάλειας λόγω Παραβατικότητας η οποία προκύπτει από τη Μορφολογία του τόπου και την παραμέληση που οδηγεί σε περιθωριοποίηση- Ψυχική Υ... [6]
- Comment [Annie Tse47]:**
Δ: Στίγμα- Αποκαλύπτονται ρατσιστικές διαθέσεις (όχι από το άτομο)λόγω έλλειψης ενσωμάτωσής τους στον τόπο, οι οποίες οδηγούν σε διαχωρισμό- Εξουσία.
- Comment [Annie Tse48]:**
Δ: Οι Χρήσεις του Χώρου στον συγκεκριμένο δρόμο επιτρέπουν την πιο εύκολη διάσχιση μέσω του περπατήματος, μειώνεται η αίσθηση του φόβου λόγω τ... [7]
- Comment [Annie Tse49]:**
Δ: Στίγμα του τόπου και του ατόμου συνεπώς, λόγω των χρήσεων του χώρου και της Παραβατικότητας. Συμπερνέται όμως ότι είναι θέμα αντίληψης.
- Comment [Annie Tse50]:**
Δ: Η αραιή Μορφολογία του τόπου επιτρέπει την παραβατικότητα- Χρήσεις του χώρου. Με την πυκνοκατοίκηση και την κάλυψη των κενών θα εξαλειφ... [8]

Ε: Ποια θεωρείς σημαντικά σημεία αναφοράς στην περιοχή;

Α: Έχει πολλή κίνηση η Γιαννιτών, έχει αρτοποιεία, έχει μαγαζιά, έχει το γυμναστήριο του δήμου, μια ωραία παιδική χαρά, την οποία την καναν σε πολύ λάθος σημείο γιατί είναι στη μέση του δρόμου άρα είναι πεντακάθαρη και αχρησιμοποίητη. Εμένα μου αρέσει παρά πολύ η βίλα Πετριδί. Είναι το σήμα κατατεθέν ότι έρχεσαι στα δυτικά. Είναι κόσμημα. Θα μπορούσες να κανείς πολλά πράγματα εκεί μέσα. Ένα άλλο σημείο κλειδί είναι ο σταθμός. Ο τόσος κόσμος που υπάρχει... δηλαδή αν κάτσεις να παρατηρήσεις ποιοι μπαίνουν, ποιοι έρχονται, ποιοι φεύγουν από αυτό το σημείο για μένα είναι μαγεία. Το εμπορικό κέντρο επίσης έχει μεγάλη κινητικότητα. Μου αρέσουν επίσης τα κομμάτια κάτω από τον παλιό σταθμό όπου βλέπεις τα παλιά σπίτια, τα ιδιαίτερα σπίτια τα κόκκινα με τις εκδιδόμενες. Ο μύλος είναι αδικοχαμένος, είναι εξαιρετικό κτίριο το οποίο ανάλογο υπάρχει και στη Γιαννιτών, είναι παρατημένο, το οποίο και εκείνο θα μπορούσε να γίνει κάτι. Αλλά με την αντίληψη της δυτικής παραβατικότητας, έτσι όπως θέλουν να το παρουσιάσουν, γιατί δεν είναι ακριβώς έτσι, δε γίνεται κάτι. Οι εκδιδόμενες είναι σε δικά τους σπίτια και τα έχουν πεντακάθαρα. Δεν προκαλούν, ειδικά τα σπίτια αυτά, όποτε δε θα υπήρχε κάποιο πρόβλημα. Έγινε η νομαρχία εδώ. Κάπως πρέπει να κινηθεί αυτή η περιοχή. Έχουμε τα τζάμπο εδώ, που από πάνω έχει πολλά ιατρεία που εξυπηρετεί πολύ κόσμο που έρχεται από την επαρχία. Έχει πολλές προοπτικές η περιοχή. Δε βλέπω κάτι που ο μπορούσε να αλλάξει κ να γίνει καλύτερο, απλά υπάρχει αυτή η φήμη. Οι κάτοικοι θεωρούν ότι μένουν ξεχασμένοι από τον θεό, και οι κάτοικοι του κέντρου μας σνομπάρουν. Η μορφή της περιοχής έχει να κάνει με το τι λέγεται για την περιοχή. Όταν δεν εμένα κ εγώ εδώ είδα την ίδια αντίληψη, και όντως περνούσες το βράδυ και έβλεπες διαφορά πράγματα. Κάναμε ατραξιόν. Παλιότερα είχε τρελή άνθιση η παραβατικότητα και οι εκδιδόμενες. Τώρα δεν έχουν και δουλειά λόγω κρίσης. Αλλά ερχόμασταν για να δούμε αυτά τα μυστήρια πράγματα που δεν είχαμε δει ποτέ στη ζωή μας. Μένοντας εδώ όμως και συναντώντας αυτός τους ίδιους ανθρώπους αλλάζεις τελείως αντίληψη. Εγώ έχω αλλάξει πολύ τον τρόπο που βλέπω τα πράγματα.

Ε: Επηρεάζεται η ψυχολογία σου από το τοπίο της περιοχής;

Α: Σε προσωπικό επίπεδο όχι, γιατί όπως βλέπεις βλέπω και τη θάλασσα, έχω ανοιχτωσιά, είναι παρά πολύ καλά. Με στεναχωρεί που όταν αναφέρω που μένω με κοιτάζουν με το βλέμμα της λύπησης, επειδή μένω στη συγκεκριμένη περιοχή. Και με ρίχνει. Στην αρχή ντρεπόμουν να πω που μένω. Έλεγα ένα κέντρο σκέτο, αφήνοντας να εννοηθεί οτιδήποτε στο κέντρο. Στην πορεία που άρχισα να ξεπαρώνω και να αναρωτιέμαι για ποιο λόγο να μη λέω που μένω, έφαγα και απορρίπτεις. Πολλοί άνθρωποι δε μου ξαναμίλησαν γιατί μένω σε αυτήν την περιοχή. Πληγώθηκα όμως από αυτό. Αλλά μετά ύψωσα το ανάστημά μου και το λέω ευθαρσώς ότι μένω εδώ και σε όποιον αρέσει. Βιώνεις τον ρατσισμό με αυτόν τον τρόπο. Οι Θεσσαλονικείς έχουν πρόβλημα. Δεν είμαστε ανοιχτόμυαλοι. Εξού και όλοι είμαστε τόσο εσωστρεφείς. Ακόμα και όλα τα κτίρια κοιτάνε προς τα μέσα στην πόλη και όχι προς τα έξω. Έπρεπε να κοιτάζουν τη θάλασσα. Όχι την πόλη. Υπάρχει δήθεν πουριτανισμός, καθώς έχω δει πολλά αμάξια να σταματάνε στην περιοχή από το πανόραμα. Πολλά κτίρια είναι εσωστρεφή. Υπάρχει ένα κτίριο που βάλανε πολλά λεφτά για να το μεταφέρουν. Αυτό του παλαιού σταθμού, και το κατέβασαν κάτω, χωρίς όμως να το στρέψουν, με αποτέλεσμα ο κόσμος να μην καταλαβαίνει πιο κτίριο είναι, και επίσης

Comment [Annie Tse51]:

Δ: Μορφολογία του τόπου- Χρήσεις του χώρου-Ταυτότητα τόπου: η μορφή που έχει τώρα ο χώρος δεν επιτρέπει τη χρήση δημόσιου χώρου. Πεντακάθαρο= Αχρησιμοποίητο.

Comment [Annie Tse52]:

Δ: Σημείο αναφοράς για την είσοδο στην περιοχή. Δυνητικές Χρήσεις του Χώρου οι οποίες παραπέμπουν σε πολιτιστικές ή καλλιτεχνικές.

Comment [Annie Tse53]:

Δ: Τα κτίρια που έχουν πολύ συγκεκριμένες χρήσεις είναι αυτά τα ετεροτοπικά σημεία που εντοπίστηκαν, υπάρχουν μεν στην περιοχή αλλά δεν είναι ενσωματωμένα σε αυτήν και ενισχύουν τον διαχωρισμό- Χρήσεις του Χώρου- Εξουσία. Ενώ τα κτίρια όπως η βίλα Πετριδί και ο μύλος και το αντίστοιχο κτίριο δεν αξιοποιούνται ενώ θα μπορούσαν.

Comment [Annie Tse54]:

Δ: Αντίληψη δυτικής παραβατικότητας= Στίγμα του τόπου- έτσι όπως θέλουν να το παρουσιάσουν= Εξουσία

Comment [Annie Tse55]:

Δ: Οι χρήσεις του χώρου όταν είναι νομιμοποιημένες δεν εμποδίζουν τις άλλες διάφορες χρήσεις= εξουσία

Comment [Annie Tse56]:

Δ: Στίγμα του τόπου, περιθωριοποίηση που εμποδίζει την ανάπτυξη του.

Comment [Annie Tse57]:

Δ: Η ταυτότητα του τόπου ορίζεται από τις αφηγήσεις για την περιοχή και όχι από την πραγματικότητα της περιοχής. Το τοπίο της και η εμφάνισή της συντηρούνται έτσι λόγω της φήμης της περιοχής- Εξουσία

Comment [Annie Tse58]:

Δ: Μεταστροφή μετά από την επαφή και τα βιώματά της με τον τόπο-περπάτημα-τέχνη- ο εξωτισμός της περιοχής οδηγεί στην ενίσχυση του αισθήματος του φόβου και στον στιγματισμό του τόπου.

Comment [Annie Tse59]:

Δ: Το ανοιχτό τοπίο έχει θετική επίδραση στην ψυχολογία του ατόμου- Ψυχική Υγεία

Comment [Annie Tse60]:

Δ: Συναίσθημα λύπης, καθώς εντοπίζεται σχέση στίγματος μεταξύ της κατοίκου και των Άλλων.

Comment [Annie Tse61]:

Δ: Αίσθημα ντροπής για τον τόπο κατοίκησης- Στίγμα

Comment [Annie Tse62]:

Δ: Στίγμα του τόπου μετατίθεται σε Στίγμα στο άτομο. Ο τόπος επηρεάζει τις σχέσεις του ατόμου και έξω από την περιοχή. Περιθωριοποίηση του ατόμου.

Comment [Annie Tse63]:

Δ: Περιθωριοποίηση- Ο στιγματισμός του ατόμου λόγω του τόπου κατοικίας του οδηγεί στην ανάπτυξη του Ρατσισμού. Η υποβάθμιση του τόπου οδηγεί στην υποβάθμιση του ατόμου

το κάνουν γραφεία και δεν είναι επισκέψιμο. Μπροστα του ακριβώς είναι η στάση του λεωφορείου, και κανένας δεν έχει καταλάβει ότι πίσω του ακριβώς, πίσω από την πλάτη του, τι κτίριο υπάρχει. Πραγματικά επενδύθηκαν εκατομμύρια σε αυτό. Από μόνο του αποτελεί μια ιστορία. Υπάρχει παρά πολύ μεγάλη ιστορία στην περιοχή. Ήταν εβραϊκά εδώ τα σπίτια, και συνεχίζουν να υπάρχουν εβραϊκά σπίτια εδώ. Ακόμα και ο πεθερός μου το οικόπεδο αυτό το είχε αγοράσει από Εβραίο. Οι Εβραίοι κατοικούσαν σε αυτήν εδώ την περιοχή, όταν τους διώξαν για το ολοκαύτωμα. Η περιοχή έχει ιστορία και δέσιμο με τους Εβραίους. Από εδώ επίσης επιβίβασαν τότε τους Εβραίους για να τους πάνε στο Αούσβιτς. Αλλά εδώ υπάρχει απλά μια μέρα μνήμης, και θεωρητικά υπάρχει ένα ιστορικό κομμάτι. Κάθε μέρα έρχονται τουλάχιστον 3 πούλμαν για να επισκεφτούν τον σταθμό. Τον επισκέπτονται μεν αλλά δεν υπάρχει καμία υποδομή για τους ανθρώπους να το δούνε και να μάθουμε για την ιστορία του. Μόνο απέξω το βλέπουν, λίγο τις ράγες και φεύγουν. Θα μπορούσε να υπάρχει ένα βαγόνι ως φόρος τιμής, γιατί αυτοί που έρχονται να το δουν έχουν έναν λόγο να το κάνουν. Έτσι έχουμε παρά πολλά πούλμαν στην περιοχή. Η περιοχή έχει ένα τραύμα. Πολλά τραύματα, αλλά είναι πολύ συγκλονιστικό το συγκεκριμένο τραύμα. Πόσες ζωές έφυγαν από εδώ. Βλέποντας κάθε μέρα τον σταθμό δεν μπορείς να μην το σκεφτείς αυτό. Το μυαλό σου πήγαινε εκεί πέρα συνέχεια. Είναι μια μεγάλη ιστορία. Μια μεγάλη πληγή της πόλης. Παλιότερα οι περισσότεροι ήταν Εβραίοι στη Θεσσαλονίκη, όποτε υπάρχει μεγάλο κομμάτι ιστορίας για την πόλη. Εδώ στην περιοχή δεν βλέπουν διαφορετικά τους Εβραίους, είναι αυτονόητο. Ξέρουν ότι τα περισσότερα εδώ είναι εβραϊκά. Γιαυτό και γίνεται το μουσείο ολοκαυτώματος εδώ. Λέει πολλά αυτό. Είναι πολύ ωραίο δώρο που θα δώσουν στην περιοχή αυτό.

Ε: Πως σου φαίνεται το κτίριο του Ν.Σ. Σταθμού;

Α: Μου αρέσει πολύ αυτή η κίνηση του σταθμού. Δηλαδή σε αυτές τις πόλεις που ταξιδεύω χαζεύω μέσα στους σταθμούς. Γιατί εκεί πέρα βλέπεις όλη την κουλτούρα. Θα δεις όλον τον κόσμο που έχει αυτή η πόλη, από χρώματα, αρώματα... τη χαρακτηρίζει την περιοχή ο σταθμός. Είναι σημαντικός. Είναι δυστυχώς σε όλες τις πόλεις οι περιοχές γύρω από τους σταθμούς είναι υποβαθμισμένες. Στη Θεσσαλονίκη όμως νομίζω ότι είναι μια πόλη που θα έπρεπε να βλέπεις τελείως διαφορετικά το θέμα του σταθμού, γιατί είναι πρωτεύουσα των Βαλκανίων, και θα έπρεπε να είναι πολύ πιο ανοιχτή, και να κάνει πολύ πιο ωραία πράγματα στο σταθμό της. Θέλω να πιστεύω ότι κάποια πράγματα έχουν πάει πίσω λόγω των έργων του μέτρο. Το πολύ σημαντικό για μένα είναι ότι αυτή τη στιγμή δεν έχει διάβαση για να περάσει ο κόσμος στη μοναστηριού και να πάει στο σταθμό. Οι άνθρωποι δεν μπορούν να σταθούν πουθενά, είναι στον αέρα. Είναι πολύ επικίνδυνο. Αν αυτός ο σταθμός ήταν Ανατολικά, θα υπήρχε και δρόμος, θα υπήρχε και υπογειοποίηση, εδώ όχι. Αυτό το πιστεύω.

Ε: Πως έχεις πρόσβαση στην περιοχή;

Α: Η πρόσβαση στην περιοχή είναι δύσκολη. Έχει μόνο το 12 από λεωφορεία που έχει πολύ περιορισμένο δρομολόγιο, δεν ενώνει την πάνω περιοχή με την κάτω. Θεωρώ ότι αν υπήρχε η σύνδεση του πάνω μέρους με το κάτω θα υπήρχε μεγάλη διαφορά στην περιοχή. Δεν έχουμε καλή σύνδεση εδώ. Θεωρώ ότι επειδή είμαστε σκόρπιες οικοδομές, πεταμένες από εδώ και από εκεί, είμαστε αποκομμένοι από τη συγκοινωνία. Και το βράδυ χωρίς

Comment [Annie Tse64]:

Δ: Λανθασμένη χρήση του χώρου οδηγεί στην περιθωριοποίηση, αλλά και στον αποκλεισμό καθώς δεν είναι ανοικτό για τον κόσμο.

Comment [Annie Tse65]:

Δ: Η έλλειψη σημαντικών μας οδηγεί στο συμπέρασμα της παραμέλησης του τόπου και της περιθωριοποίησης των ατόμων, μας οδηγεί επίσης στο συμπέρασμα ότι εκτός από Στίγμα ο τόπος κουβαλάει και ένα Τραύμα ιστορικό.

Comment [Annie Tse66]:

Δ: Αναγνώριση ότι η περιοχή έχει ιστορική μνήμη η οποία δε αναδεικνύεται- Ιστορία

Comment [Annie Tse67]:

Δ: Τραύμα του τόπου- Ιστορία του τόπου

Comment [Annie Tse68]:

Δ: Αναγνώριση του τραύματος του τόπου. Η πενήρη ανάδειξη της ιστορικής μνήμης του τόπου υποδηλώνει ντροπή- στίγμα-τραύμα.

Comment [Annie Tse69]:

Δ: Πολλά τραύματα του τόπου, με βάση σε αυτό τον ολοκαυτώματος. Τραύμα του τόπου.

Comment [Annie Tse70]:

Δ: Αναγνωρίζει ότι η τέχνη και οι πολιτιστικές πρακτικές θα ευνοήσουν την περιοχή- Τέχνη

Comment [Annie Tse71]:

Δ: Η ταυτότητα του τόπου χαρακτηρίζεται από τα κτίριά του και τις χρήσεις τους, συγκεκριμένα αυτό του Ν.Σ. Σταθμού.

Comment [Annie Tse72]:

Δ: Οι περιοχές γύρω από τους σταθμούς θεωρούνται υποβαθμισμένες. Ο σταθμός συνεισφέρει στην υποβάθμιση της περιοχής όπως και η παραμέλησή του-Χώρος/κτίρια

Comment [Annie Tse73]:

Δ: Τα έργα του μετρό έχουν συνεισφέρει στην υποβάθμιση του σταθμού και της περιοχής- Χώρος- μορφολογία. Η μορφή του τόπου δείχνει "ακατάσταση" και βρώμικη.

Comment [Annie Tse74]:

Δ: Η περιθωριοποίηση ενισχύεται από την έλλειψη πρόληψης για τους πεζούς- Μορφολογία του τόπου- Ρημοτομία των δρόμων- Ταυτότητα τόπου.

Comment [Annie Tse75]:

Δ: Η τοποθεσία της περιοχής επηρεάζει την ταυτότητά της. Ανατολικά vs Δυτικά. Οι ανατολικές συνοικίες θεωρούνται καλόφημες ενώ οι Δυτικές θεωρούνται πάντα υποβαθμισμένες και φτωχές, καθώς είναι πιο κοντά σε εξόδους της πόλης και σε βιομηχανικά τμήματα.

Comment [Annie Tse76]:

Δ: Η δύσκολη πρόσβαση οδηγεί σε περιθωριοποίηση- Εξουσία.

Comment [Annie Tse77]:

Δ: Διαχωρισμός μέσα στην περιοχή λόγω της δύσκολης πρόσβασης από το ένα μέρος στο άλλο- Εξουσία

Comment [Annie Tse78]:

Δ: Η μορφολογία του τόπου επηρεάζει τη συγκοινωνία και περιορίζει την κίνηση στην περιοχή- Αποκλεισμός- Εξουσία

φωτισμο δεν περπατάς. Όποτε κατευθείαν μπαίνουν ταμπέλες, ότι δεν περπατιεται η περιοχή. Η πόλη μόνο προς τα εδώ έχει ανάπτυξη. Οικιστική ανάπτυξη. Είναι τόσα πολλά εδώ τα οικόπεδα που είναι ιδιωτών. Όλοι περιμένουν να τα δώσουν αντιπαροχή. Παρά πολλοί έμειναν με την όρεξη τότε, αλλά χτύπησε η κρίση. Θεωρώ ότι η γειτονιά είναι πολύ σημαντική. Αυτό είναι ένα κατάλοιπο που έχω από την Αυστραλία. Έπρεπε να ξεριεις τη γειτονιά σου για να κινηθείς. Πρέπει να επενδύουμε στα καταστήματα της γειτονιάς για να μείνουν. Εγώ νομίζω ότι δε βάζουν το μυαλό τους να σκεφτεί τι θέλει η περιοχή. Θα ήταν ωραίο να είχε ένα φαρμακείο, ένα μίνι μάρκετ, ακόμα κ κάτι με εστίαση.

Ε: Πως θα περιέγραφες την ταυτότητα του τόπου;

Α: Απόρριψη. Με μια λέξη. Πραγματικά το έχω σκεφτεί παρά πολύ. Δύσκολο κομμάτι. Όσοι μένουμε εδώ πραγματικά το χαϊρόμαστε αλλά εισπράτουμε μια απόρριψη. Το βιώνεις στο πετσί σου. Για την υπόλοιπη Θεσσαλονίκη δε θεωρείται περιοχή. Είναι το τελευταίο κομμάτι του δήμου Θεσσαλονίκης. Είναι απαξιώτικο. Είμαστε και σκόρπιοι εδώ. Θα είναι σημαντικό να γίνει το μητροπολιτικό πάρκο γιατί θα περπατάει κόσμος. Η περιοχή το χρειάζεται. Οι άνθρωποι που δεν κατοικούν εδώ θεωρούν άχρηστη την ύπαρξη του μητροπολιτικού πάρκου, δεν καταλαβαίνουν την ανάγκη και με ενοχλούν που μιλάνε χωρίς να ξέρουν. Όταν ήρθα είχα βρει αρκετές ομάδες που με είχαν πλησιάσει. Αλλά είχαν άλλο πρόβλημα που εγώ δεν το είχα. Ήθελαν να διώξουν τις εκδιδόμενες, αλλά με το να διώξεις τις εκδιδόμενες δεν αλλάζει κάτι, δεν αλλάζει η αξία του σπιτιού σου η το ίδιο σου το σπίτι. Στην επόμενη γωνία θα υπάρχει κάποιος άλλος. Θα πρέπει να αλλάξει γενικά η περιοχή. Ο κόσμος εδώ είναι φοβισμένος, όταν έχεις φάει κάποιες απορρίψεις δύσκολα ανοίγεται μετά. Εδώ τη θυμούνται την περιοχή μόνο για τις εκλογές. Παραμονή των εκλογών θα έρθουν όλοι, ακριβώς την επόμενη μέρα δε θα έχει τίποτα. Επίσης επειδή δεν είμαστε πυκνοκατοικημένη περιοχή και υπάρχει ακόμα αυτό το βιομηχανικό στοιχείο και αλλάζουν όλο το ύψος της περιοχής. Υπάρχει αυτή η φιλοσοφία. Αυτοί που ενδιαφέρονται στην περιοχή είναι αυτοί που έχουν περιουσίες, αυτοί που απλά δουλεύουν εδώ απλά τους βολεύει η περιοχή, δεν ενδιαφέρονται. Και αυτό γιατί είναι κάποια παραβατικά στοιχεία που έρχονται στην περιοχή κι είναι εύκολο να μην τους ανακαλύψει κανείς. Εδώ νοικιάζουν τα σπίτια τους σε παραβατικά στοιχεία ίσα ίσα για να βγάζουν τον έμφυα, αλλά στο πανόραμα στο σπίτι τους δε θα το έκαναν αυτό. Εδώ δεν επιμορφώνονται τόσο πολύ οι άνθρωποι.

Comment [Annie Tse79]:

Δ: Ο χρόνος της ημέρας και οι χρήσεις του χώρου κατά τη διάρκεια της νύχτας επηρεάζουν την κίνηση και το αίσθημα της ασφάλειας- Εξουσία. Η έλλειψη φωτισμού αλλάζει τη μορφή του τόπου.

Comment [Annie Tse80]:

Δ: Ο χρόνος της νύχτας και η επικράτηση συσκότισης επιβαρύνουν τον τόπο- Στίγμα του τόπου

Comment [Annie Tse81]:

Δ: Η έννοια της γειτονιάς είναι σημαντικό να υπάρχει στην περιοχή λόγω της μετάλλαξης της ταυτότητας του τόπου από βιομηχανική σε οικιστική. Χρήσεις του χώρου

Comment [Annie Tse82]:

Δ: Η ταυτότητα του τόπου χαρακτηρίζεται ως "απόρριψη"- Υποδηλώνει στίγμα του τόπου και τραύμα στον τόπο και στο άτομο. Αποτελεί ένα βίωμα με τον χώρο.

Comment [Annie Tse83]:

Δ: Το ότι δε θεωρείται περιοχή αφορά την έλλειψη συγκεκριμένης ταυτότητας για τον τόπο. Η απαξίωση οδηγεί σε στιγματισμό του τόπου. Η αραιοκατοίκηση και ο διασκορπισμός ενισχύουν το στιγματισμό και την περιθωριοποίηση- Σχέση Εξουσίας

Comment [Annie Tse84]:

Δ: Οι νέες και πιο δημιουργικές χρήσεις του χώρου θα οδηγήσουν σε ανάπτυξη, η περιοχή της χρειάζεται- Τέχνη- Χρήσεις του Χώρου.

Δ: Απαξίωση της περιοχής από άτομα εκτός της- Στίγμα του τόπου

Comment [Annie Tse85]:

Δ: Οι χρήσεις του χώρου κατά τη διάρκεια της νύχτας θεωρείται ότι υποβαθμίζουν την περιοχή- Παραβατικότητα.

Comment [Annie Tse86]:

Δ: Απόρριψη- Τραύμα του ατόμου- Στίγμα του τόπου. Έλλειψη πρωτοβουλίας και ομαδικότητας, λόγω τραύματος.

Comment [Annie Tse87]:

Δ: Εξουσία-Η περιοχή λειτουργεί ως χώρος μόνο όταν την έχουν ανάγκη για προσωπικά συμφέροντα.

Comment [Annie Tse88]:

Δ: Ταυτότητα τόπου ως βιομηχανική επηρεάζει την οικιστική, καθώς και η μορφολογία του τόπου που προκύπτει από την προηγούμενη ταυτότητα. Η βιομηχανική ταυτότητα επιβάλλεται της οικιστικής ακόμα και που πλέον δε χρησιμοποιείται τόσο βιομηχανικά- έχει μετατραπεί σε "κουλτούρα".

Comment [Annie Tse89]:

Δ: Σχέσεις- Έλλειψη πραγματικού ενδιαφέροντος από τους εργαζόμενους της περιοχής. Διαχωρισμός- Εξουσία.

Comment [Annie Tse90]:

Δ: Η παραβατικότητα ανθίζει λόγω έλλειψης ενδιαφέροντος από τα άτομα της κοινότητας- Διαχωρισμός- Εξουσία

• Συμμετέχουσα 2

ΕΠ, Γυναίκα, 42 χρονών, Κάτοικος της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου, Κορωΐα.

Ε: Γιατί επέλεξες να μείνεις στη συγκεκριμένη περιοχή;

Α: Αρχικά μετακόμισα εδώ λόγω εργασίας, ενώ ζούσα στις ανατολικές συνοικίες, επειδή έχω υπάρξει ιερόδουλος αρκετά χρόνια και βόλευε η περιοχή. Βέβαια δεν έμενα ακριβώς εδώ, έμενα από την πάνω μεριά στην Μοναστηρίου. Γιατί όταν ήρθα σε αυτήν την περιοχή ήταν πάρα πολύ διαφορετική. Διαφορετική προς το χειρότερο. Ήταν ένας δρόμος, χωματόδρομος η Γιαννιτσών με ένα φανάρι όλο κι όλο. Δεν ήταν καν δρόμος. Δρόμος που τον απέφευγαν, δρόμος που πήγαιναν μόνο γνώστες, θα ήταν δηλαδή συχνόι... Όλο αυτό, το βράδυ. Την ημέρα επειδή υπήρχαν κάποιες επιχειρήσεις, πολύ λιγότερες βέβαια τότε είχε κάποια κίνηση αλλά γενικότερα υπήρξε ένας δρόμος κακόφημος. Θεωρείται ακόμα και τώρα, αδικώς βέβαια για μένα. Αλλά αυτό έχει να κάνει καθαρά με τη δική μου οπτική. Δε θεώρησα ποτέ ότι ζω κάπου πιο επικίνδυνα ίσως γιατί ακριβώς εργαζόμουν νύχτα έπρεπε η αύρα η οποία μεταδίδω στον κόσμο να έχει μία σιγουριά, ένα "σας έχω". Οπότε δε φοβήθηκα ποτέ, παρ' όλο που μου έχουν συμβεί περιστατικά σε αυτόν τον δρόμο και πολύ άσχημα τουλάχιστον πριν το 2000. Ωστόσο με τα χρόνια όσο πέρναγε ο καιρός και επειδή άρχισε να φτιάχνει, κατ' αρχήν έφτιαξε ο δρόμος, βάλανε φανάρια, κάπως άρχισε να υπάρχει μία κίνηση. Ωστόσο ήταν κλασσικά πάντα ένας δρόμος όπου θα πήγαινε κάποιος για να ψάξει παρέα ερωτική επί χρήμασι.

Ε: Με ποιους τρόπους δραστηριοποιείσαι στην περιοχή σου εκτός από την κατοίκηση;

Α: Δυστυχώς όχι με τόσους όσους θα ήθελα. Διότι, αν και σε σχέση με το δρόμο που γνώρισα και με την περιοχή που γνώρισα είναι 100 φορές καλύτερα, αλλά εξακολουθεί να είναι υποβαθμισμένο το μέρος και αυτό φαίνεται το καταλαβαίνεις δηλαδή. Παρ' όλο που ζω πολλά χρόνια ταυτόχρονα δε μου αρέσει να πολυκυκλοφορώ. Όχι για κανέναν άλλο λόγο, του τύπου να κινδυνεύω... Ούτε οι αλλοδαποί επιχειρηματίες που καλά κάνουν και ανοίξαν μαγαζιά εφ' όσον μπορούσαν. Έχει κάτι, έχει μία decadance η περιοχή. Εδώ αυτό όλο το σημείο το οποίο δεν καταφέρνει να ανέβει επίπεδο. Σαν τοπίο, σαν... Υπάρχει ένα εμπορικό κέντρο το οποίο κάνει σχετικά καλή δουλειά. Έχει και καλά σπίτια τα οποία είναι και πολύ προσίτα αλλά ακριβώς επειδή θεωρούν την περιοχή υποβαθμισμένη. Ότι είναι ένας δρόμος με πόρνες, ότι η περιοχή είναι όλο αυτό. Αυτό όλο είναι το βράδυ. Το ότι εξακολουθεί να είναι για αυτό οφείλονται οι Αρχές με την έννοια ότι θα μπορούσαν πλέον εφ' όσον υπάρχουν αρκετά μέρη που δεν κατοικούνται, να είχαν βοηθήσει τα άτομα που κάνουν αυτήν την εργασία να είναι σε λιγότερο κατοικημένες περιοχές κοντά, ώστε να μην νοηχλούν ας πούμε τον κόσμο. Μιλώ για τις κοπέλες που βρίσκονται στο δρόμο, όχι τα νόμιμα. Μπορούν να παρέμβουν όπως έχουν παρέμβει και παλιότερα, διότι τα χρόνια που εγώ εργαζόμουν εδώ συγκεκριμένα εδώ που μένω, παλιά εργαζόμουν κάποτε από κάτω, και είναι νεόκτιστη πολυκατοικία, οι κάτοικοι κάποια στιγμή τρελάθηκαν. Όχι με μένα προσωπικά. Έβγαιναν κάποιες κοπέλες οι οποίες κάναν θόρυβο, φωνάζαν, οπότε υπήρξαν εξεγέρσεις. Φύγαμε από εδώ και πήγαμε σε άλλα μέρη. Σε ένα στενό πιο κάτω, στη Χαλκίδος, όπου δεν είναι καθόλου κατοικημένο. Έχει μέρη για να πας ώστε να μην νοηχλήσεις τον κόσμο. Επίσης, πολύ κόσμος δεν έρχεται προς τα εδώ για να μείνει για αυτόν τον λόγο. Γιατί θεωρεί πολύ επικίνδυνο το μέρος, γιατί βγαίνουν πόρνες,

Comment [Annie Tse91]:

Δ: Ο λόγος κατοίκησης στην περιοχή είναι κατανάγκη και λόγω εργασίας που συνδέεται με τις χρήσεις του χώρου και πιο συγκεκριμένα τις παραβατικές. Έννοια του καταφυγίου

Comment [Annie Tse92]:

Δ: Οι χρήσεις του χώρου ήταν συγκεκριμένες και περιορίζονταν στις βραδινές ώρες. Στίγμα του τόπου καθώς τον απέφευγαν λόγω της συγκεκριμένης χρήσης του χώρου.

Comment [Annie Tse93]:

Δ: Χρόνος- με την αλλαγή του χρόνου μέσα στη μέρα αλλάζουν και οι χρήσεις του χώρου, περιορίζονται όπως σε επιχειρήσεις- η ταυτότητα παραμένει βιομηχανική και στο μεταιχμιο. Ζώνες χρόνου καθορίζουν την ταυτότητα.

Comment [Annie Tse94]:

Δ: Ο τόπος είναι στιγματισμένος λόγω της φήμης του και του αφηγήσεως αλλά δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα- Στίγμα του τόπου-Τραύμα του τόπου. Το στίγμα του τόπου δεν επιτρέπει την περιοχή να αναπτυχθεί.

Comment [Annie Tse95]:

Δ: Ο τρόπος που η ίδια χρησιμοποιεί την περιοχή καθώς και η ώρα που τη χρησιμοποιεί, τηνκάνει να εξοικειώνεται με αυτήν και να μην αισθάνεται φόβο.- Χρήσεις χώρου-Συναισθήματα.

Comment [Annie Tse96]:

Δ: Ενώ υπάρχει βελτίωση μετά την προσπάθεια για ανοικοδόμηση η περιοχή παρέμεινε στιγματισμένη- Ταυτότητα τόπου, μεταιχμιο.

Comment [Annie Tse97]:

Δ: Δείχνει συναίσθημα αρνητικό σε σχέση με τις χρήσεις του χώρου.

Comment [Annie Tse98]:

Δ: Οι χρήσεις του χώρου περιορίζονται λόγω της υποβάθμισης της περιοχής. "Φαίνεται" υποδηλώνει ότι το τοπίο δείχνει παραμελημένο άρα και περιορίζει τις χρήσεις του χώρου και επηρεάζει ακόμα και την ταυτότητα του τόπου.

Comment [Annie Tse99]:

Δ: Αποφεύγει να περπατήσει και να χρησιμοποιήσει τον χώρο, όχι λόγω της αίσθησης του κινδύνου αλλά λόγω τ (... [9]

Comment [Annie Tse100]:

Δ: Ο χώρος με συγκεκριμένες χρήσεις θεωρείται κάτι θετικό.

Comment [Annie Tse101]:

Δ: Η επιλογή για κατοίκηση στην περιοχή παρουσιάζεται ως λύση σε οικονομικές δυσκολίες. Παρόλο που υπάρχει (... [10]

Comment [Annie Tse102]:

Δ: Ανάγκη για περισσότερη επιτήρηση από το Κράτος- Εξουσία- Ανάγκη για περισσότερο διαχωρισμό έτσι ώ (... [11]

Comment [Annie Tse103]:

Δ: Οι συγκεκριμένες παραβατικές χρήσεις του χώρου στον τόπο επηρεάζουν τις υπόλοιπες χρήσεις του χώρου

Comment [Annie Tse104]:

Δ: Σχέσεις- διαχωρισμός ανάμεσα στα άτομα της κοινότητας λόγω της παραβατικότητας. Επίδραση στην ψυχολογία (... [12]

Comment [Annie Tse105]:

Δ: Με μία καλύτερη διαχείριση του χώρου θα ανέβαινε η ποιότητα ζωής.

τρανσέξουαλς... Δεν είναι περισσότερο επικίνδυνα από την Χαριλάου. Σου λέω από την Χαριλάου γιατί οι καλοί νοικοκυραίοι από εκείνες τις μεριές τις ανατολικές της πόλης, παρασνομπάρουν την περιοχή από τον Βαρδάρη και πέρα. Αισθάνονται ότι είναι ανώτεροι, ενώ δεν είναι στην πραγματικότητα. Αν κάποιος γνωρίζει λίγη ιστορία έστω της πόλης μας θα καταλάβει ότι αυτοί ακριβώς που γαυγίζουν για την ανωτερότητά τους είναι αρκετά κατώτεροι τελικά.

Comment [Annie Tse106]:

Δ: Στίγμα του τόπου- Η περιοχή στιγματίζεται λόγω της πορνείας, και το μέρος περιθωριοποιείται. Επίσης ταυτοποιείται μόνο ως αυτό, ως red district area. Σύγκριση με ανατολικές περιοχές και ανάδειξη ότι πρόκειται όντως για Στίγμα του τόπου λόγω της τοποθεσίας του (Δυτικά vs Ανατολικά) και της χρήσης του χώρου (κυρίως με τον παράνομο τρόπο).

Comment [Annie Tse107]:

Δ: Στίγμα του τόπου- Εξουσία. Η παραμονή της περιοχής ως ένα παραβατικό κομμάτι του τόπου ελέγχει και περιορίζει την περιοχή, επιτρέποντας τον ταξικό διαχωρισμό.

Ε: Γνωρίζεις αν η περιοχή έχει ιστορική μνήμη;

Α: Ναι... Έτσι και αλλιώς η Θεσσαλονίκη κατά το μεγαλύτερο μέρος της, για εμένα, λόγω της εβραϊκής κοινότητας ήταν εδώ. Πιστεύω ότι αν θέλουν πραγματικά μπορούν να αναδείξουν την ιστορία του τόπου. Αν κάποιος το έχει σκεφτεί πραγματικά, όπως όλα τα πρότζεκτ, και το έχει οργανώσει νομίζω ότι μπορεί να γίνει, αλλά δεν πιστεύω ότι θα συμβεί. Γιατί δεν υπάρχουν μέριμνες για πιο ουσιαστικά πράγματα στην καθημερινότητα των ανθρώπων γενικότερα. Δηλαδή το αναδειξουμε μία περιοχή που έχει ιστορική σημασία, δεν μπορεί να πει κανείς το αντίθετο, αλλά δεν ασχολείται το ίδιο το κράτος, η άρχουσα τάξη η οποία θα έπρεπε να ασχοληθεί με αυτά, να ανεβάσει το βιωτικό και το πνευματικό επίπεδο των κατοίκων γενικότερα κάθε περιοχής. Πιστεύω ότι δε θα γίνει. Μπορεί να υπάρχει σαν πρότζεκτ αλλά δεν πιστεύω ότι θα υλοποιηθεί.

Comment [Annie Tse108]:

Δ: Αναγνώριση της ύπαρξης της ιστορικής μνήμης στην περιοχή και την παραμέληση της ανάδειξής της. Τραύμα του τόπου- Εξουσία-με αυτόν τον τρόπο κρατούν χαμηλό το πνευματικό επίπεδο των ατόμων της περιοχής, περιορίζοντας την παραβατικότητα σε ένα συγκεκριμένο σημείο της πόλης.

Comment [Annie Tse109]:

Δ: Δεν υπάρχει η έννοια της γειτονιάς λόγω της μορφολογία του τόπου και των χρήσεων του χώρου. Στην άλλη πλευρά της Μοναστηρίου (βόρεια πλευρά) αλλάζουν οι χρήσεις του χώρου καθώς ανήκουν σε άλλες περιοχές όχι στη Δυτική Είσοδο.

Ε: Υπάρχουν γειτονιές στην περιοχή;

Α: Εδώ επί της Γιαννιτσών δε νομίζω. Όταν κατοικούσα στη Μοναστηρίου, η οποία Μοναστηρίου από πίσω της έχει στενά μικρά, έχει ξέφωτα, κάτι μίνι πλατείες, εκεί υπάρχει ένα είδος γειτονιάς θα έλεγα. Εδώ όχι πρώτον γιατί δεν είναι και η κατάταξη έτσι. Είναι και οι άνθρωποι που ζουν. Δηλαδή αν πάρω για παραδειγμα την πολυκατοικία στην οποία ζω εγώ, δεν έχει σχέση κανείς με κανέναν. Οι χρόνιοι κάτοικοι. Εγώ που ζω 4 χρόνια στη συγκεκριμένη πολυκατοικία στον δικό μου τον όροφο οι πιο νέοι θα μιλήσουμε, θα πούμε 5 κουβέντες, οι υπόλοιποι όχι, ούτε μεταξύ τους δεν έχουν. Γιατί δεν προσπαθούμε πλέον να επικοινωνούμε. Υπάρχει μία υποκρισία γενικότερα, όχι απέναντί μου. Παρουσιάζουν μία ψεύτικη εικόνα, δήθεν σύγχρονων ανθρώπων ίσως αλλά βλέπεις ότι δεν είναι. Δεν μπορώ να στο εξηγήσω πρέπει να το βιώσεις. Δεν είναι πάντως άνθρωποι της γειτονιάς. Αυτό δεν είναι πάντα κακό, αλλά στην παρούσα φάση δεν είναι και καλό. Δεν υπάρχει αλληλεγγύη δηλαδή. Εγώ δεν εισπράττω κάτι τέτοιο. Και φυσικά δεν μπορούν να έχουν αλληλεγγύη με την περιοχή διότι θεωρούν ότι είναι μία περιοχή στην οποία έχει εισβάλει κόσμος που δε θα έπρεπε κατά την άποψη τους, αναφέρομαι σε αλλοδαπούς, τρανσέξουαλς, σε άλλες κοπέλες που κάνουν αυτή τη δουλειά αλλά ζουν εδώ γύρω. Πιστεύω ότι τουλάχιστον οι οικογενειάρχες που ζουν σε αυτήν την περιοχή έχουν έναν άκυρο ελιτισμό στη συμπεριφορά τους. Άκυρο, άκαιρο και που δεν υπάρχει υπόβαθρο για αυτό. Δηλαδή είναι πάρα πολύ luben για να κρίνουν το υπόλοιπο λουμπεναριό. Η περιοχή όμως είναι αυτό το πράγμα. Luben. Δεν είναι καν μικροαστική. Αυτή είναι η ταυτότητά της.

Comment [Annie Tse110]:

Δ: Έλλειψη της έννοιας της εμπιστοσύνης και τις επικοινωνίας, δεν υπάρχει διάδραση- Σχέσεις- Γειτονιά. Ο εκσυγχρονισμός αποτρέπει την ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ των ατόμων.

Comment [Annie Tse111]:

Δ: Αναγνώριση της έλλειψης της έννοιας της αλληλεγγύης, λόγω της "Εισβολής του ξένου κόσμου" (τρανς, σεξεργάτριες, αλλοεθνείς)-Ανάπτυξη του ρατσιστικού στοιχείου-διαχωρισμός- εξουσία.

Comment [Annie Tse112]:

Δ: Καθορίζει την ταυτότητα του τόπου ως Luben, ακόμα πιο υποβαθμισμένη από την μικροαστική-Ταυτότητα τόπου- Η ανάγκη για άκυρο ελιτισμό μας κάνει να συμπεραίνουμε το Στίγμα του τόπου αλλά και του ατόμου, την προσπάθεια υπεράσπισης της περιοχής και του εαυτού με την προβολή μίας άλλης ταυτότητας του εαυτού από αυτήν που είναι πραγματικά (προσωπική ταυτότητα vs κοινωνική ταυτότητα)

Ε: Αναφέρεσαι σε άλλους για την περιοχή;

A: Ναι, φυσικά εγώ δεν ντρέπομαι για το που μένω. Δε χαίρονται βέβαια και πολύ. Με την έννοια ότι με ρωτάν αν φοβάμαι. Ακούω κάτι τέτοια. Εν τω μεταξύ πρόσφατα έγινε και ένα σκηνικό με κάτι όπλα, που μπήκαν σε ένα μαγαζί. Αυτό είναι ακριβώς κάτω από σπίτι μου. Και με πήραν τηλέφωνα. Τι έγινε στο σπίτι σου. Εγώ τίποτα, ούτε καν ήξερα τι έγινε εν τω μεταξύ. Μου το είπαν αυτοί. Υπάρχει μία δαιμονοποίηση της περιοχής. Άδικη για μένα, άδικη. Εγώ προσωπικά γνωρίζω τα πιο άσχημα σκηνικά που έχουν πάθει άνθρωποι, επιθέσεις και τα σχετικά, ανατολικά, όχι εδώ. Ξέρεις πότε γίνεται κάτι εδώ; Όταν πας γυρευοντας. Έχει και καλούς αλλοδαπούς και κακούς. Έχει και καλούς δικούς μας και κακούς. Αυτά ειδικά όταν ζεις σε μία τέτοια περιοχή έπειτα από λίγο καιρό μαθαίνεις να τα διακρίνεις. Και πολύ καλό είναι επίσης όταν θεωρείς ότι ζεις σε μία επικίνδυνη περιοχή, εγώ κάποτε ζούσα όχι τώρα, αλλά τότε ήταν επικίνδυνη περιοχή πραγματικά, αλλάζεις το ύψος σου, προσαρμόζεσαι. Αλλιώς φεύγεις. Η αλήθεια είναι ότι λέω συνέχεια πως θέλω να φύγω. Ο βασικός λόγος όμως που δε φεύγω είναι το ότι τα ενοίκια είναι χαμηλά. Μόνο για αυτό δε φεύγω, αλλιώς θα έφευγα. Γιατί δε μου αρέσει, δεν μπορώ να βγω έξω να κάνω μία βόλτα, δε μου προσφέρονται πράγματα που έχουν άλλες περιοχές. Πρέπει να μετακινηθώ. Ακόμα και στο εμπορικό να πάω, σαφέστατα έχει μία μεγάλη ποικιλία ο χώρος δε θέλω να τον αδικήσω, όμως ακόμα και εκεί δεν ξέρω... Θα ήθελα π.χ. να έχω σε πολύ μικρή απόσταση ένα γυμναστήριο, ή έναν φούρνο. Έχω κοντά φούρνο, θα τον ήθελα πιο κοντά. Ξέρεις τι; Είναι το “background” το οποίο έχεις, το “surrounding” γύρω σου, το οποίο δε σου δίνει τη διάθεση. Δηλαδή ξυπνάς... η πραγματικότητα είναι ίδια για όλους... αλλά ξυπνάς σε ένα οπτικό πλαίσιο το οποίο δε βοηθάει, δεν εμπνέει.

E: Επηρεάζεται η ψυχολογία σου από το τοπίο;

A: Ναι. Πιστεύω πάρα πολύ γιατί δεν μπόρεσα να ξεφύγω από εδώ. Νιώθω και ελαφρά εγκλωβισμένη στην περιοχή. Καθαρά όσον αφορά τον οικονομικό τομέα και το lifestyle μου που είναι τέτοιο που θα πρέπει να αλλάξουν πολλά πράγματα ώστε να πω φεύγω από εδώ. Ας πούμε ένα σπίτι σαν αυτό στο οποίο κατοικώ, σε άλλη συνοικία θα έχει 100 ευρώ τουλάχιστον πάνω, μη σου πω και 200. Αυτός είναι ένας λόγος να μη φύγεις, δεδομένου ότι δεν μπορώ να εργάζομαι και όλη την ώρα, παίρνω και κάποιο επίδομα το οποίο με βοηθάει, δε θα είναι εύκολο αν θα είμαι μόνη μου να κάνω τέτοιες αλλαγές. Αλλά από τη στιγμή που θα μπορώ θα το κάνω. Μόνο και μόνο όμως για αυτό. Διαφορετικά μου αρέσει. Έχει εύκολη πρόσβαση στο κέντρο, ειδικά όταν ο καιρός είναι καλός, καβαλάς ένα ποδήλατο και πας. Είναι πολύ κοντά απλά πολλές φορές δεν βοηθάει η κίνηση, γιατί στη Θεσσαλονίκη κάθε σπίτι έχει και δύο αυτοκίνητα.

E: Συναστρέφεις με άλλους κατοίκους της περιοχής;

A: Ναι γενικά ναι. Μιλώ με αυτούς του ορόφου μου, με το βενζινάδικο, και τον περιπτερά. Και παρακάτω που έχει ένα μίνι μάρκετ. Με επαγγελματίες της περιοχής γνωρίζομαστε. Οι μαγαζάτορες, τουλάχιστον οι Έλληνες που γνωρίζω, είναι απόλυτα προσαρμοσμένοι στην περιοχή. Δεν αισθάνονται ούτε ότι βρίσκονται κάπου καλά ούτε κάπου κακά. Απλά ότι βρίσκονται κάπου. Κάνουν τη δουλειά τους το ίδιο καλά ή το ίδιο άσχημα με άλλους, και αυτό. Πασχίζουν και αυτοί, θα ήθελαν κάτι καλύτερο, με την έννοια ότι και αυτοί θα ήθελαν ο δρόμος να είναι καλύτερος, η περιοχή να έχει να σου προσφέρει πιο πολλά. Δεν ισχύει όμως. Εντάξει, και ο καθένας πορεύεται όπως μπορεί.

Comment [Annie Tse113]:

Δ: Δεν υπάρχει το αίσθημα της ντροπής για τον τόπο κατοικίας. Συνασθήματα.

Comment [Annie Tse114]:

Δ: Στίγμα του τόπου- Αίσθημα λύπησης από τους άλλους.

Comment [Annie Tse115]:

Δ: Δαιμονοποίηση της περιοχής- Στίγμα του τόπου. Υπάρχει μία υπερβολική αντίδραση στις παραβατικές συμπεριφορές λόγω το ότι συμβαίνουν στη συγκεκριμένη περιοχή.

Comment [Annie Tse116]:

Δ: Στίγμα του τόπου: Σύγκριση με ανατολικές περιοχές, συμπεραίνουμε ότι ο τόπος στιγματίζεται λόγω της τοποθεσίας και της ποιότητας που έχει δοθεί από αφηγήσεις

Comment [Annie Tse117]:

Δ: Η εξοικείωση με το μέρος οδηγεί σε αποφυγή του Στίγματος του τόπου- Χρήσεις του τόπου- Συμπεριφορά.

Comment [Annie Tse118]:

Δ: Ανάγκη για να φύγει από τον τόπο, η οικονομική της ανάγκη την κρατάει εδώ- Καταφύγιο. Οι περιορισμένες χρήσεις του χώρου την κάνει να μη θέλει να μείνει. Το εμπορικό κέντρο παραμένει ετεροτοπία-δεν έχει ενσωματωθεί στην κοινότητα. Η έλλειψη προσωπικού χαρακτήρα στο μέρος του Ουαν Σαλόνικα δυσκολεύει την ενίσχυση της έννοιας της οικιότητας και τη δημιουργία σχέσεων.-Σχέσεις

Comment [Annie Tse119]:

Δ: Το τοπίο φαίνεται να περιορίζει τις χρήσεις του χώρου, να μην εμπνέει για περισσότερες δραστηριότητες αλλά και τη διάθεση.-Ψυχική Υγεία

Comment [Annie Tse120]:

Δ: Η αίσθηση του εγκλωβισμού επηρεάζει την ψυχολογική διάθεση του ατόμου- Ψυχική υγεία. Παραπέμπει επίσης σε εξουσιαστικά στοιχεία.

Comment [Annie Tse121]:

Δ: Έννοια του καταφυγίου- Εξουσία- κρατάει εκεί τα άτομα που δεν έχουν την οικονομική ευχέρεια να μείνουν κάπου αλλού- ταξικός διαχωρισμός.

Comment [Annie Tse122]:

Δ: Δείχνει να έχει καλές Σχέσεις με τα άτομα της κοινότητας.

Comment [Annie Tse123]:

Δ: Η μορφολογία του τόπου επηρεάζει ακόμα και το επιχειρηματικό τομέα της περιοχής. Τοπίο

E: Η τέχνη θα μπορούσε να συνεισφέρει;

A: Ο χώρος έχει κάποια αύρα η οποία ίσως να αξίζει να αναδειχθεί. Σε άλλες περιοχές, σε άλλες χώρες τέτοια σημεία μέσα από την decadance τους έχουν βγάλει ομορφιά. Με την έννοια ότι... Ένα απλό παράδειγμα, ο δρόμος που πάει στα σφαγεία, στα βυρσοδευεία γενικά, έχει αξιοποιηθεί καλύτερα από ότι η περιοχή εδώ πέρα που είναι κατοικήσιμη. Διότι αντιμετωπίστηκε ως underground/avant-garde περιοχή, κάναν το ξενοδοχείο (The Met Hotel), κάνανε κάποια clubs, δώσαν έναν τέτοιο αέρα προς τα εκεί. Και δεν είναι και μία περιοχή η οποία είναι κατοικήσιμη, δεν έχει σπίτια. Είναι πιο επικερδές σημείο. Ενώ εδώ πέρα, το εμπορικό υπήρχε ξανά, είχε κλείσει για πολλά χρόνια. Ήταν City Gate και τώρα έγινε One Salonica. Όταν ξεκίνησε είχε γίνει πάταγος. Ξεφούσκωσε πάρα πολύ σύντομα. Τώρα πάει νομίζω λίγο καλύτερα. Θα δείξει. Είναι συν για την περιοχή σίγουρα. Δεν έχει καλή αύρα η περιοχή.

E: Υπάρχουν ζητήματα που σε απασχολούν σε σχέση με την περιοχή;

A: Ουσιαστικά το μόνο πρόβλημα είναι το βράδυ αλλά όσον αφορά τη φασαρία. Γι' αυτό σου είπα για την αστυνομία. Γιατί ο κόσμος που εργάζεται τη νύχτα, κάθε φύλου κόσμος, θα μπορούσε πολύ απλά με πολύ ωραίο τρόπο να μεταφερθεί, στον ίδιο δρόμο καθώς είναι πολύ μεγάλος δρόμος, λίγο πιο κάτω, όπως πηγαίναμε και εμείς τότε, ώστε να μην ενοχλείται άμεσα ο κάτοικος. Εγώ δε θέλω να πάω να κάνω καμία παρατήρηση, ενώ θα μπορούσα ακριβώς γιατί ξέρω. Μετά εκεί έχει να κάνει με το πόσο καταλαβαίνουν οι άλλοι. Γι' αυτό λέω ότι η αστυνομία θα μπορούσε να το διευθετήσει. Γιατί κάποιοι άνθρωποι δεν παίρνουν από κανονικά λόγια, αλλά από λόγια του νόμου παίρνουν. Δε λέω να μαντρωθεί κανείς, καμία σχέση. Να ειπωθεί με ωραίο τρόπο όπως κάποτε είχε ειπωθεί και σε μας, συμμορφωθήκαμε και πήγαμε και σε μία περιοχή που δεν ενοχλούσαμε. Αλλά αυτό έχει να κάνει και με σένα προσωπικά σαν άτομο. Να νιώθεις ότι δε θέλεις να ενοχλείς. Αυτό είναι ουσιαστικά το πρόβλημα και των κατοίκων από αυτά που ψιλοακούω.

E: Υπάρχουν κάποια συνθήματα στην περιοχή σχετικά με την ΛΟΑΤΚΙ κοινότητα που κατοικεί εδώ. Γνωρίζεις ποιου/ες δραστηριοποιούνται;

A: Δε γνωρίζω. Υπάρχουν κάποιες LGBT οργανώσεις που δραστηριοποιούνται επίσημα, όπως είναι το Pride και όλα αυτά, τα οποία έχουν καθαρά επιχειρήσεις και δεν έχουν καμία σχέση με ακτιβισμό. Υπάρχουν κάποιες ομάδες λίγο extreme, radical, οι οποίες αγωνίζονται πραγματικά. Πιστεύω σε αυτό το πλαίσιο ως κάτι πολύ ελαφρύ, αυτό είναι δική τους δουλειά. Δεν είναι κορίτσια που εργάζονται στην περιοχή. Δεν έχουν την παιδεία για να κάνουν κάτι τέτοιο. Ούτε καν. Δε θα το σκεφτόντουσαν δυστυχώς. Αυτό είναι το βασικό πρόβλημα πιστεύω. Η έλλειψη παιδείας, κυρίως όσον αφορά άτομα όπως εγώ. Γιατί τα περισσότερα άτομα είναι έτσι στην περιοχή. Σαν εμένα, είναι τρανσέξουαλς. Δεν πολυκυκλοφορούν με την έννοια ότι πολλές δε θέλουν να φαίνονται. Θα πάνε σε πολύ βασικά μέρη δηλαδή, άλλες δε βγαίνουν καθόλου, είναι νυκτόβια πλάσματα. Είτε ηθελημένα είτε όχι.

E: Γιατί θέλησες να λάβεις μέρος στην έρευνα;

A: Την βρήκα ενδιαφέρουσα είναι ένα κομμάτι για το οποίο δεν έχει ασχοληθεί ξανά κανείς. Οπότε θεώρησα ότι αν είχα να πω κάτι πολύ ευχαρίστως να το πω.

Comment [Annie Tse124]:

Δ: Το σημείο της περιοχής που δεν είναι οικιστικό είναι καλύτερα αξιοποιημένο από ότι εδώ- Χρήσεις του Χώρου.

Comment [Annie Tse125]:

Δ: Ο χρόνος επηρεάζει τον τόπο και την ποιότητα της ζωής- Χρήσεις του χώρου

Comment [Annie Tse126]:

Δ: Αποφυγή να δημιουργήσει τυχόν προβλήματα διατηρώντας φιλικές σχέσεις.

Δ: Δείχνει ότι δεν υπάρχει η αίσθηση της αλληλεγγύης.

Comment [Annie Tse127]:

Δ: Χαμηλωμένο πνευματικό επίπεδο στους κατοίκους της περιοχής- Διαχωρισμός και περιθωριοποίηση σε άτομα με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Στίγμα του ατόμου-Στίγμα του τόπου.

Ε: Θεωρείς ότι μπορεί να προκύψει κάτι από αυτήν την έρευνα;

Α: Δεν μπορώ να το ξέρω, μπορώ να το ελπίζω. Αλλά κάτι σα δεδομένο δεν μπορώ να έχω όχι. Είναι καλό όμως τουλάχιστον ότι θα ακουστούν. Έστω σε μικρό κοινό, αλλά τουλάχιστον θα ακουστούν. Η αλλαγή σε μένα δεν έρχεται από την μάζα. Δηλαδή να προσπαθήσεις να μορφώσεις το πλήθος, έρχεται από τον καθένα χωριστά. Ο καθένας πρέπει να μορφωθεί μόνος του γιατί δεν βοηθάει και η κατάσταση να μορφωθούμε μαζικά. Οπότε μετά έχει να κάνει με το πως ζει, άγεται και φέρεται ο καθένας από τα ερεθίσματά του από αυτά που έχει μάθει ώστε να μπορεί να διαμορφώσει γνώμη, αν έχει κοινό νου να πράξει ανάλογα και όσο μπορεί, τουλάχιστον τον περίγυρό του, να τον ενθαρρύνει για κάτι τέτοιο. Αλλά αν δεν κάνει ο καθένας κάτι προσωπικά δε θα γίνει τίποτα. Όλοι περιμένουμε από τον διπλανό μας. Και το κακό είναι πως ούτε αυτό θα γίνει γιατί δεν υπάρχει ούτε ατομικότητα, ούτε συλλογικότητα τελικά.

Comment [Annie Tse128]:

Δ: Ανάγκη για ατομική πρωτοβουλία. Σημείο αντίστασης.

Comment [Annie Tse129]:

Δ: Η “μαζική μόρφωση” αποτελεί ένα δείγμα σχέσεων εξουσίας.

Comment [Annie Tse130]:

Δ: Δεν υπάρχει η αλληλεγγύη και η έννοια της ομαδικότητας-Σχέσεις

Δ: Επιπροσθέτως η έλλειψη της “ατομικότητας” είναι ένδειξη σχέσεων εξουσίας, επιτήρησης.

• Συμμετέχων 3

ΚΣ, Άντρας, 26 χρονών, Κάτοικος της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου, Μουσικός-Ιδιοκτήτης διαμερισμάτων Airbnb.

E: Πόσο καιρό μένεις στην περιοχή;

A: Μένω σχεδόν έναν χρόνο. Επέλεξα αυτήν την περιοχή γιατί έμαχνα πάντα ένα σπίτι με θέα και γενικά μου τη σπάγαν πάρα πολύ οι οικογενειακές περιοχές, η στενούρα... Έμενα 4 χρόνια Αντιγονιδών και έμενα και δύο χρόνια στην Μπότσαρη κοντά. Κοντά στη Ν. Παραλία. Πάρα πολύ ωραία, η Ν. Παραλία από κάτω, αλλά πραγματικά ένιωθα ότι με αποροφούσε. Πολλοί ηλικιωμένοι. Υπήρχε μία τάση περιμένουμε να πεθάνουμε. Έχουν ξεχάσει κάθε όνειρο αυτοί οι άνθρωποι εκεί πέρα, έχουν μπει σε έναν τρόπο ζωής ο οποίος είναι ανθυγεινός, μέσα στο τσιμέντο, μέσα στη στενούρα, και έχουν ξεχάσει πως είναι πραγματικά να ζουν. Ενώ εδώ υπάρχουν δύο κατηγορίες. Υπάρχουν αυτοί που ήταν από πάντα και έχουν στο μυαλό τους την παλιά περιοχή και πως ήταν, υπάρχουν αυτοί δηλαδή που έχουν ταυτιστεί με την εικόνα της παλιάς περιοχής, και υπάρχουν και θεωρώ τα άτομα σαν εμένα που βλέπω αυτήν την περιοχή σαν ένα κομμάτι του εαυτού μου. Μπορεί να είναι πιο γκρεμισμένο αυτό το κομμάτι πιο σκοτεινό, παρ' όλα αυτά δεν ταυτίζομαι με αυτό το κομμάτι αλλά το αξιοποιώ δημιουργικά. Στο μυαλό μου έμενα η εικόνα που βλέπω γύρω μου με ηρεμεί πάρα πολύ. Το βιομηχανικό τοπίο του λιμανιού, το αρκετό πράσινο που έχει, η ηρεμία του ότι δεν υπάρχει πολύ κίνηση. Βλέπω αυτήν την αντίθεση του σύγχρονου και του παλιού, και με ηρεμεί το περιβάλλον. Δεν υπάρχει πολύς κόσμος να σε επηρεάζει με την αρνητική του ενέργεια γιατί όσο και να μην το θέλεις τα συνεχή βλέμματα και οι συνεχής τριβή σε επηρεάζει αρνητικά. Εδώ υπάρχει μία απροσωπία... Κοίτα οι άνθρωποι αποφεύγουν να έρθουν να μείνουν σε αυτήν την περιοχή και είναι σα να αποφεύγουν την πραγματικότητα. This is reality here... Εδώ είναι όλοι αληθινόι, δε βλέπεις κάτι ψεύτικο... "Καλημέρα, τι κάνεις, καλά..." Όλο αυτό είναι υποκριτικό για μένα. Πας λίγο πιο πέρα στους Αμπελόκηπους και το βλέπεις, εδώ είναι η πραγματικότητα. Είναι αυτή η πλευρά της πόλης στην οποία είναι όλα τελείως ωμά. Τελείως αντικειμενικά. Νομίζω ότι εδώ μπορείς να είσαι απλά ο εαυτός σου. Το ότι βγαίνω κάθε μέρα με τον σκύλο μου και περπατάμε και βλέπω απλά γύφτους, οι οποίοι γύφτοι είναι πολύ παρεξηγημένα άτομα. Νομίζω ότι υπάρχουν κατηγορίες γύφτων. Βλέπω γύφτους οι οποίοι είναι πραγματικά εργατικοί, μένουν σε κάτι παράγκες, κυριαρχούνται από φόβο, πολύ φόβος, όλη μέρα κουβαλάν τα καρότσια με τα χαρτόνια, γυρνάνε, ψήνουνε, πλένονται, κοιμούνται, παίρνουν νερό από τον πυροσβεστικό κρούνο και γενικά έχουν μία ζωή η οποία είναι πολύ πιο αληθινή και χαρούμενη από κάποιες οικογένειες που ζουν στο Πανόραμα. Το πιστεύω. Είναι προκατάληψη. Το πως βλέπεις τους γύφτους είναι τελείως προκατάληψη. Την περπατάω κάθε μέρα την περιοχή, κυρίως για τον σκύλο.

E: Παρατηρείς το τοπίο της περιοχής;

A: Ναι το παρατηρώ. Είναι απομεινάρια μιας άλλης εποχής. Βλέπεις πως δουλεύαν παλιά με τα ξυλουργεία. Είναι προφανώς ευρύχωροι δρόμοι γιατί υπήρχαν οι μεταφορικές. Όλος αυτός ο δρόμος της Μαντζάρου ήταν μεταφορικές, οπότε βλέπεις ταμπέλες "Μεταφοραί", είναι παρα πολύ παλιές. Οπότε οι δρόμοι είναι πολύ εύρυχωροι γιατί μπαινοβγαίνουν τα φορτηγά και είναι τα απομεινάρια τα οποία αν αξιοποιηθούν, που πιστεύω ότι αξιοποιούνται, πιστεύω εδώ σε δύο τρία χρόνια θα γεμίσουμε μεγάλες πολυκατοικίες και θα έχει γίνει μία γειτονιά.

Comment [Annie Tse131]:

Δ: Ο λόγος κατοίκησης την περιοχή είναι λόγω της ανοιχτοσύνης που προσφέρει το τοπίο-Τοπίο.

Comment [Annie Tse132]:

Δ: Αναφορά στις ανατολικές ή κεντρικές συνοικίες της πόλης σε αντιδιαστολή με την περιοχή της Δυτικής Εισόδου και την ποιότητα ζωής που προσφέρεται εδώ, λόγω του χώρου και του τοπίου.

Comment [Annie Tse133]:

Δ: Ταύτιση με τον τόπο- Ταυτότητα τόπου-Ταυτότητα εαυτού. Σχέση οικειότητας με τους χώρους του τόπου. Απαξίζει την ταύτιση με τον τόπο ενώ την αναγνωρίζει και τη διοχετεύει με πιο δημιουργικό τρόπο- Τοπίο-Τέχνη

Comment [Annie Tse134]:

Δ: Το τοπίο του προκαλεί θετικά συναισθήματα- Ψυχική Υγεία. Η έννοια της κενότητας και της ακινησίας προσφέρουν χώρο εκτόνωσης.

Comment [Annie Tse135]:

Δ: Προκύπτουν συναισθήματα ελευθερίας, αλλά ελευθερία και στη συμπεριφορά του ατόμου λόγω του τοπίου και των χρήσεων του χώρου.

Comment [Annie Tse136]:

Δ: Το να περπατάς στην περιοχή βοηθάει στην εξοικείωση με τον χώρο-Εξάλλειψη στίγματος-Δραστηριότητες- Σχέσεις

Comment [Annie Tse137]:

Δ: Εξάλλειψη του στίγματος μέσω του περπατήματος, Στοιχείο αντίστασης-Εξουσία. Σύγκριση με φαινομενικά αναβαθμισμένη περιοχή της πόλης και την ενίσχυση των προκαταλήψεων όταν δεν έρχεσαι σε επαφή με την περιοχή- διαχωρισμός-εξουσία.

Comment [Annie Tse138]:

Δ: Οι διαφορετικές χρήσεις του χώρου θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη μιας άλλης ταυτότητας πέρα από της βιομηχανικής που είχε στο παρελθόν. Θα αναπτυχθεί η έννοια της γειτονιάς.

E: Μπορείς να δώσεις έναν ορισμό για τη γειτονιά;

A: Τι σημαίνει για μένα γειτονιά... Τις προάλλες πέτυχα μία κοπέλα στην πολυκατοικία και μου είπε ότι δεν της αρέσει καθόλου εδώ, ότι θέλει να έχει τη γειτονιά της, να έχει τον μονάβη της, να έχει τον μπακάλη της, τα ψάρια της, να λέει “καλημέρα”. Όταν το ζητάς αυτό σημαίνει ότι ζητάς πράγματα κυρίως. Όλα αυτά μπορείς να τα βρεις στον εαυτό σου. Όλα αυτά τα άτομα είναι δικές σου αντανakλάσεις, τις οποίες ψάχνεις εσύ να τις βρεις για να πάρεις μία ικανοποίηση. Όταν είσαι ένα άτομο που μπορεί να πάρει αυτήν την ικανοποίηση από τον εαυτό του και δεν την ψάχνει σε κάτι εξωτερικό, πόσο μάλλον σε άλλα άτομα, πρέπει να έρθεις να μείνεις εδώ. Είναι ένα ωραίο μέρος να βρεις τον εαυτό σου, να σκεφτείς πραγματικά όλα αυτά που βλέπεις και να τα συνδυάζεις με εσένα. Γνωρίζεις τον εαυτό σου εδώ πέρα. Όταν μένεις σε μία γειτονιά με πολύ κόσμο αρχίζεις και χάνεις τον εαυτό σου. Όσο δυνατός χαρακτήρας και να είσαι αρχίζεις και τον χάνεις. Οπότε εδώ είναι ένα εξαιρετικό μέρος να βρεις τον εαυτό σου. Γιατί έχεις τα ερεθίσματα, και τα οπτικά. Εννοώ ότι βλέπεις κάποια άτομα να ζούνε χωρίς ρεύμα, βλέπεις την πορνεία, βλέπεις τους μετανάστες, βλέπεις την ομορφιά της πόλης από τη μία πλευρά, βλέπεις και το βιομηχανικό στοιχείο της πόλης. Βλέπεις τόσες πλευρές και αναγνωρίζεις αυτές τις πλευρές του εαυτού σου. Γιατί στην ουσία όταν γνωρίζεις ένα άτομο ή μία κατάσταση γνωρίζεις καλύτερα τον εαυτό σου. Νομίζω δηλαδή δε θα έμενα κάπου αλλού στην πόλη. Και να μου έδινες ένα σπίτι στο Πανόραμα δε θα πήγαινα. Το απολαμβάνω κάθε μέρα εδώ. Και σε συνδυασμό και με τη μουσική. Θεωρώ ότι μπορώ να βγω μία βόλτα με τον σκύλο μου και να εισπράξω όλο αυτό το εγκαταλελειμένο τοπίο γύρω μου, να εισπράξω όλο αυτό το κενό που υπάρχει και στην ουσία κάνω βουτιά στον εαυτό μου. Δεν επηρεάζομαι από κάτι. Καθαρίζω το μυαλό μου, γυρνάω και γράφω νέες ιδέες, γράφω μουσική πολύ συγκεντρωμένα. Κάνω focus. Πιστεύω ότι αν έρθουν άλλοι άνθρωποι θα χαλάσει αυτό το στοιχείο, οπότε χαίρομαι που είναι έτσι, δηλαδή δυστυχώς χαίρομαι που είναι έτσι γιατί με βολεύει. Με ηρεμεί αυτό το στοιχείο. Όσο πιο πολύς κόσμος έρθει να μείνει, και όσο πιο πολύ αναπτυχθεί αυτή η περιοχή θα χάσει το στοιχείο που έχει τώρα και θα μετατοπιστεί αυτό το κομμάτι πιο δυτικά, δεν ξέρω... Δε νομίζω ότι μπορεί να μετατοπιστεί κάπου βασικά γιατί δεν υπάρχει, είναι μοναδικό το σημείο εδώ.

E: Τι θα ήθελες να αναδειχθεί στην περιοχή;

A: Θα ήθελα να αναδειχθεί το βιομηχανικό της στοιχείο χωρίς να επηρεαστεί όμως. Θα ήθελα να χρησιμοποιηθούν χώροι για καλλιτεχνικά δρώμενα, να αναδειχτεί και αυτή η πλευρά της πόλης που δεν έχει να κάνει με το “κυριλέ” που έχουμε συνδυάσει τη Θεσσαλονίκη. Η Θεσσαλονίκη είναι ξεκάθαρα συνδυασμένη με τον καφέ και το “κυριλέ”, με ψεύτικους ανθρώπους γενικότερα. Οπότε αυτό το στοιχείο θα περάσει λάθος σε αυτά τα άτομα, στα ψεύτικα άτομα. Θεωρώ όμως ότι υπάρχει κόσμος στην πόλη ο οποίος μπορεί να επηρεαστεί δημιουργικά από το τοπίο της περιοχής, να μπορέσει να εκφραστεί εδώ πέρα, και γιατί όχι να δημιουργηθούν κάποιοι χώροι, να αξιοποιηθούν κάποια εγκαταλελειμένα κτίρια, οι οποίοι να είναι είτε Καφέ, είτε πολιτιστικά κέντρα, είτε κέντρα που να γίνονται εκδηλώσεις, διάφορα σημεία συνάντησης. Να αξιοποιηθεί όλο αυτό το τοπίο. Και όχι να αξιοποιηθεί επειδή είναι φτηνά τα κτίρια ή από εταιρίες Κινέζων που θα τα κάνουν αποθήκες. Γιατί τα περισσότερα κτίρια εδώ είναι αυτό. Είναι αποθήκες που βάζουν οι Κινέζοι τα εμπορεύματά τους ή θα γίνουν γραφεία.

Comment [Annie Tse139]:

Δ: Το τοπίο και οι χρήσεις του χώρου φαίνεται να αντανakλούν κομμάτια του εαυτού και της προσωπικότητας. Ταυτότητα εαυτού-Χώρος.

Comment [Annie Tse140]:

Δ: Σημείο αντίστασης στην εξουσία: Ανάδειξη της ατομικότητας και της ταυτότητας του εαυτού. Οι συναντήσεις και οι καταστάσεις βοηθάνε στην ανάπτυξη της ατομικότητας.

Δ: Θετικά συναισθήματα για την κατοίκηση στον συγκεκριμένο τόπο- Ψυχική Υγεία

Comment [Annie Tse141]:

Δ: Η έννοια της κενότητας-προσφέρει την ανάπτυξη της δημιουργικότητας-Τέχνη-Τοπίο. Ψυχική Υγεία.

Comment [Annie Tse142]:

Δ: Ανάγκη για ανάδειξη της ήδη υπάρχουσας ταυτότητας με έναν πιο δημιουργικό τρόπο-Ταυτότητα τόπου-Χρήσεις του Χώρου- Τέχνη

Comment [Annie Tse143]:

Δ: Ανάγκη για νέες χρήσεις του χώρου-Τέχνη
Δ: Αρνητική διάθεση απέναντι στον τρόπο με τον οποίο ήδη αξιοποιούνται οι χώροι

Ε: Μπορείς να αναφέρεις μερικά ζωτικά σημεία της περιοχής που μπορεί να συνδέσαι συναισθηματικά;

Α: Συναισθηματικά δε συνδέομαι ποτέ με αντικείμενα ή με σημεία. Είναι ψεύτικα πράγματα. Αλλά κάποιες φορές είναι και ψεύτικες οι συνδέσεις που νομίζεις ότι έχεις. Βλέπεις ένα εγκαταλελειμένο γκρεμισμένο κτίριο που βγαίνουν από μέσα γύφτοι. Τι εικόνα μπορεί να σου βγάζει. Μπορεί κάποιος που θα το δει να πει “φεύγω μακριά”. Γιατί να φύγει. Τι είναι αυτό που βλέπει. Δε συνδέομαι συναισθηματικά σίγουρα. Παρατηρώ όμως. Μ’ αρέσει να παρατηρώ πολύ. Και η παρατήρηση πάντα όμως με αφήνει ανεπηρέαστο, δεν επηρεάζομαι συναισθηματικά από αυτό που βλέπω. Ούτε στεναχωριέμαι, ούτε χαίρομαι, μόνος μου κατευθύνω τα συναισθήματά μου. Αυτό θέλω να πω. Ένα κτίριο που θα δω δεν μπορεί να μου κατευθύνει το συναίσθημα.

Comment [Annie Tse144]:

Δ: Το τοπίο δεν επηρεάζει την ψυχολογική του διάθεση- Ψυχική Υγεία.

Ε: Αναφέρεσαι στην περιοχή σου σε κόσμο;

Α: Ναι. Τους λέω ότι μένω στην καλύτερη γειτονιά της πόλης. Με ρωτάνε που είναι αυτή και τους απαντώ στην Γιαννιτσών και μου απαντάνε ειρωνικά “Α, ωραιά!”. Υπάρχει αυτή η κοινή αντιμετώπιση ότι μένω σε κακή περιοχή αλλά δε νομίζω ότι τη γνωρίζουν. Οπότε είναι προκατάληψη. Δε γνωρίζουν σε τι πράγμα αναφέρονται. Εγώ μιλάω και λέω ότι υπάρχουν σημεία ενδιαφέροντος, η πιάτσα των γκέι, η πιάτσα των τραβελιών, εγκαταλελειμένα κτίρια, μιλάω με τα καλύτερα λόγια. Αλλά προσπαθώ να μην πλατιάζω σε αυτό το κομμάτι. Πραγματικά δε θέλω να έρθει κόσμος να μείνει. Θα χαλάσει την εικόνα της περιοχής αυτό. Πρέπει να γίνουν δράσεις να αξιοποιηθούν τα κτίρια, όχι να γίνουν πολυκατοικίες.

Comment [Annie Tse145]:

Δ: Ανάγκη για υπερπάσπιση της περιοχής- Στίγμα του τόπου

Ε: Πως θα χαρακτήριζες την ταυτότητα του τόπου;

Α: Είναι πολύπλευρη. Δεν έχει ταυτότητα ο τόπος. Δεν ταυτίζεται ο τόπος με κάτι. Και είναι καλό που δεν έχει συγκεκριμένη ταυτότητα.

Comment [Annie Tse147]:

Δ: Η ταυτότητα του τόπου χαρακτηρίζεται ως πολύπλευρη

Ε: Ο Σ.Σ. επηρεάζει την περιοχή;

Α: Όχι θεωρώ ότι υπάρχει ένα όριο αόρατο που όσοι έρχονται στο Σταθμό φεύγουν προς το κέντρο ή τον προορισμό τους. Δεν έχουν καμία αλληλεπίδραση με την περιοχή.

Comment [Annie Tse148]:

Δ: Ο σταθμός αναγνωρίζεται ως ετεροτοπία. Διαχωρισμός- περιθωριοποίηση.- Εξουσία

Ε: Που τοποθετείς την περιοχή σε σχέση με το κέντρο;

Α: Είναι πολύ κοντά, νιώθω βασικά ότι είμαι στο κέντρο. Νιώθω ότι ζω κάπου που είναι μία διαφορετική πόλη και σε ένα λεπτό είμαι ξαφνικά στο κέντρο της πόλης. Ειδικά με τη μηχανή.

Ε: Με ποιους άλλους τρόπους πέρα από την κατοίκηση δραστηριοποιείσαι στην περιοχή;

Α: Αξιοποιώ την ταράτσα μας πάρα πολύ. Πίνω εκεί τον καφέ μου γιατί έχει απίστευτη θέα. Για τρέξιμο λέω να αρχίσω να πηγαίνω. Μου αρέσει πολύ η διαδρομή της προέκτασης της Τσιμισκή με το τείχος. Στο One Salonica ψώνια, σουπερμάρκετ. Και πραγματικά στο One Salonica είναι ένας άλλος κόσμος, μέσα στο εμπορικό. Το βράδυ όμως γύρω γύρω βλέπεις το στοιχείο της περιοχής πάλι. Βλέπεις την πορνεία, την μίνι εγκληματικότητα που υπάρχει στο πάρκινγκ του One Salonica, όπου σπάνε σε μεγάλη συχνότητα τζάμια

Comment [Annie Tse149]:

Δ: Εξοικείωση με το τοπίο του τόπου- Σχέσεις με τον τόπο- Χρήσεις του χώρου

Comment [Annie Tse150]:

Δ: Αναγνώριση του εμπορικού ως ετεροτοπία-διαχωρισμός- εξουσία

αυτοκινήτων, σχεδόν κάθε μέρα. Νομίζω ότι είναι γύφτοι, οι οποίοι μένουν κάτω από την Π. Σταθμού προς τις ράγες, προς τα Σφαγεία και έχουν εύκολη διαφυγή. Είναι και τοξικομανείς γιατί έχω δει ενέργιες οι οποίες δε δικαιολογούνται. Να σπάει ο άλλος τζάμι με το χέρι του και να έχει αίματα όλο το πάρκινγκ, που σε “νορμάλ” καταστάσεις δε θα το έκανες με το χέρι σου. Αλλά ζουν πολλοί περισσότεροι γύφτοι στην περιοχή από ό,τι φαίνεται. Όλα τα στενάκια έχουν κρυμμένες παράγκες και όλες οι αποθήκες έχουν μέσα γύφτους. Δηλαδή πολύ μεγάλο πληθυσμό. Οι οποίοι ζουν με το καθεστώς της αγέλης. Έχω δει και με ρόπαλα να βγαίνουν και να μπαίνουν ο ένας στο σπίτι του άλλου. Επίσης υπάρχει ένα συνεργείο αυτοκινήτων το “Τιόργος Απέναντι”, όπου είναι πάρα πολύ ύποπτο, καθώς ο τύπος φτιάχνει μόνο bmw συγκεκριμένα και έρχονται κάτι φάτσες οι οποίες είναι σάνταρ από Δενδροπόταμο. Ο τύπος δηλαδή δεν ξέρω τι κάνει. Και γύρω γύρω από το μέρος εκεί ζουν πάρα πολλές οικογένειες.

Ε: Που εργάζεσαι;

Α: Εργάζομαι στην περιοχή. Έχουμε ένα club στα Σφαγεία το “Earth”, το έχουμε διαμορφώσει κατάλληλα και κάνουμε εκεί κάποιες εκδηλώσεις. Κάναμε και στο “ΦΙΞ” πρόσφατα. Αλλά είναι ένα άλλο κομμάτι εκεί κάτω. Δεν έχει κατοίκους, έχει απλά αυτά τα παλιά κτίρια. Δε συγκρίνεται με αυτό το κομμάτι δηλαδή.

Ε: Η περιοχή πιστεύεις ότι οφείλει τη δουλειά σου;

Α: Κοίτα η τέκνο είναι μία μουσική, η οποία είναι άγρια μουσική, μία μουσική η οποία είναι χαρούμενη μουσική αλλά έχει καταθλιπτικούς ήχους. Δε θεωρώ πρώτα απ’ όλα τον εαυτό μου καλλιτέχνη. Ένας καλλιτέχνης είναι ένας πάρα πολύ αδύναμος άνθρωπος, ένας πάρα πολύ ευαίσθητος άνθρωπος όπου σε κάποια φάση αποροφάται από τον ρόλο του, τον ρόλο του καλλιτέχνη, δεν μπορεί να ξεπεράσει αυτόν τον ρόλο, εγκλωβίζεται και ξεχνάει για ποιο λόγο κάνει αυτό που κάνει. Τα πράγματα είναι πάρα πολύ απλά. Κάθεσαι, δουλεύεις, φτάνεις σε ένα αποτέλεσμα. Η περιοχή με βοηθάει να δουλέψω γιατί δεν έχω αποσπάσεις, μπορώ να είμαι όπου θέλω να είμαι πολύ γρήγορα δημιουργικά. Η άλλη περίπτωση θα ήταν να μένω σε μία βίλα μόνος μου. Το καλοκαίρι ας πούμε εδώ κάθεται και πέφτει ο ήλιος μπροστά ακριβώς. Μπορείς να πας στην ταρατσά, να κατέβεις κάτω να κάνεις τη βόλτα σου που πραγματικά σήμερα που είναι και Κυριακή δεν ακούς τίποτα. Και μετά αποφασίζω μπαίνω μέσα, κλείνω την πόρτα και κάνω αυτό που θέλω να κάνω.

Ε: Για ποιους λόγους δέχτηκες να λάβεις μέρος στη συγκεκριμένη έρευνα;

Α: Θεωρώ αυτό που κάνεις πάρα πολύ ενδιαφέρον. Και θεωρώ ότι θα λάβεις πάρα πολύ λάθος απαντήσεις για την περιοχή και πάρα πολύ περίεργες, αλλά αυτά τα άτομα που θα σου δώσουν αυτές τις απαντήσεις δεν ξέρουν τον εαυτό τους. Δεν έχει να κάνει με την περιοχή. Δεν έχει να κάνει με το που μένεις. Δεν έχει να κάνει με το ποιος είναι ο γείτονάς σου. Έχει να κάνει με σένα. Όσο πιο πολύ γνωρίζεις τον εαυτό σου τόσο διαμορφώνεις και το περιβάλλον σου. Οπότε εγώ θέλω να διαμορφώνω το περιβάλλον μου και το κάνω, έτσι ήθελα να σου πω την δική μου άποψη που θεωρώ πραγματικά ότι είναι πιο αντικειμενική γιατί γνωρίζω αυτήν τη στιγμή 100% ποιος είμαι. Ακόμη και οι σεξεργάτριες που μπορεί να έχεις πάρει συνέντευξη για να το κάνουν αυτό που κάνουν, για να δώσεις το σώμα σου σε κάποιο άλλο άτομο δεν το κάνεις για τα χρήματα. Το κάνεις γιατί έχεις κενά και γιατί ψάχνεις μέσα από αυτό να καλύψεις... Ίσως να διαφωνείς, αλλά όταν αφήνεις έναν άλλον άνθρωπο να επιβάλλεται στο σώμα σου, αλλά όσες δικαιολογίες

Comment [Annie Tse151]:

Δ: Αλλαγή των χρήσεων του χώρου με την αλλαγή του χρόνου κατά τη διάρκεια της ημέρας. Συσκότιση-Αλλαγή του τοπίου=ανάπτυξη της παραβατικότητας

Comment [Annie Tse152]:

Δ: Το τοπίο του τόπου και οι περιορισμένες χρήσεις του χώρου λειτουργούν θετικά ως προς τη δημιουργικότητα και την εργασία. Ψυχική Υγεία

Comment [Annie Tse153]:

Δ: Προκατάληψη για την περιοχή- Στίγμα του τόπου.

Comment [Annie Tse154]:

Δ: Ύπαρξη σχέσης με τον χώρο.

να ακούσω για τα χρήματα, όσα χρήματα και να είναι, δε θα τις συμμεριστώ.

E: Πιστεύεις ότι μπορεί να προκύψει κάτι από αυτήν την έρευνα;

A: Πιστεύω ότι εσύ μπορείς να βγάλεις κάποια συμπεράσματα τα οποία αν τα αξιοποιήσεις σωστά μπορεί να βοηθήσουν εσένα. Κάποιος που διαβάζει την έρευνα θεωρώ ότι θα είναι ήδη προκατειλημμένος οπότε δε θεωρώ ότι κάτι εξωτερικό μπορεί να βοηθήσει ένα άτομο. Μόνο μόνος του μπορεί να κάνει την στροφή. Αυτή η έρευνα δε νομίζω ότι θα μπορέσει να βοηθήσει πολύ κόσμο, αν και είναι εξαιρετική έρευνα όπως κάθε έρευνα. Κάθε ένας λαμβάνει τα αποτελέσματα με το δικό του φίλτρο. Ίσα ίσα μπορεί να πάρεις απαντήσεις από άτομα που δε γνωρίζουν τον εαυτό τους και να βρουν “συμπαίκτες”.

Comment [Annie Tse155]:

Δ: Σχέσεις εξουσίας μέσω της χρήσης του χώρου

• Συμμετέχων 4

ΠΣ, 37 χρόνων, Κάτοικος και εργαζόμενος της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου, Ιδιοκτήτης επιχείρησης επαγγελματικών δαπέδων.

Ε: Που κατοικείς;

Α: Κατοικώ στην περιοχή πλέον. On/off 8 χρόνια.

Ε: Για ποιους λόγους επέλεξες τη συγκεκριμένη περιοχή;

Α: Και για προσωπικούς λόγους και για να είμαι κοντά στη δουλειά μου, γιατί το γραφείο μου είναι από κάτω, επειδή είμαι και ιδιοκτήτης του ακινήτου, δε χρειάζεται δηλαδή να πληρώνω νοίκιο, γιατί είχα δει ότι η περιοχή έχει πολλά θετικά. Βλέπε κοντά εμπορικό, κοντά κέντρο. Οι δρόμοι μας εδώ είναι εμπορικοί. Δηλαδή μέχρι τις 4-5 η ώρα δεν μπορείς να περπατήσεις από αυτοκίνητα και κίνηση. Στις 5 η ώρα που πάνε όλοι στα σπίτια τους ερημώνει. Και εμένα μου αρέσει αυτό γιατί έχει ησυχία. Δηλαδή βγαίνεις στο μπαλκόνι σου και δεν έχει τη βαβούρα του κέντρου. Επειδή ζούσα και στο κέντρο, ζούσα και στην Αθήνα, ζούσα στο Πανόραμα ένα φεγγάρι, όσο ζούσα στο κέντρο δεν μπορούσα να βγω στο μπαλκόνι παρ' όλο που έμενα ψηλά που υποτίθεται μετριάζεται ο ήχος. Έμενα στη Σβώλου, στην Προξένου Κορομηλά με Βογατσικού γωνία περίπου δύο χρόνια.

Ε: Τι σημαίνει “γειτονιά”;

Α: Εγώ γεννήθηκα και μεγάλωσα με την έννοια της γειτονιάς. Ποδόσφαιρο έξω, κυνηγητό, κρυφτό, μπάλα πολύ, σπίτια από δω και από εκεί. Εδώ δεν υπάρχει, επ' ουδενί. Γιατί εδώ είναι κακόφημη η περιοχή. Ήταν μάλλον κακόφημη και συνεχίζει ως έναν βαθμό να είναι, πέραν της ρετσίνας που λέμε ότι υπάρχει. Ρετσίνα για πορνεία και για μικροεγκληματικότητα θα έλεγα. Για ληστείες δεν έχω ακούσει. Κάποιες διαρρήξεις για τα υπόγεια έχω ακούσει. Παλαιότερα βέβαια. Υπάρχει ακόμα εγκληματικότητα εδώ πέρα. Δηλαδή και πολλά αυτοκίνητα το βράδυ τα σπάνε για να πάρουν πραγματάκια. Η γειτονιά, αυτό που λέγαμε γειτονιά. Κατ' αρχήν εγώ δεν βλέπω πολλά “μικρά”, δηλαδή οι δύο πολυκατοικίες που είμαστε εδώ περα στα 50 διαμερίσματα είχαμε 3 παιδάκια. Μία οικογένεια είναι δηλαδή και ένα ακόμα ζευγαράκι με ένα παιδί που έκαναν τώρα. Είναι ένας οικισμός ο οποίος είναι νέος βασικά. Πάμε να κάνουμε ένα rebranding τώρα. Να μεταπηδήσουμε από την κακόφημη γειτονιά σε ένα μοντέλο το οποίο ενδεχομένως να περιέχει και αυτό της γειτονιάς. Για να εμπεριέχει γειτονιά όμως πρέπει να εμπεριέχει και παιδάκια. Το να εμπεριέχει παιδάκια σημαίνει ότι πρέπει να έχει σχολεία και παιδικές χαρές. Γιατί για να έρθει μία οικογένεια εδώ πέρα να κατοικήσει, ένα ζευγάρι με τα παιδάκια του, πρέπει κατ' αρχήν να είναι ασφαλής η περιοχή και κατά δεύτερον αν δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να τα πάει σε κάποιο ιδιωτικό σχολείο, να έχει τα σχολεία σε κοντινή απόσταση και τα πάρκα του για να παίζει. Δεν μπορεί δηλαδή σε όλες τις μέρες να παίρνει το αυτοκίνητο για να μετακινείται παντού. Και από θέμα κόστους αλλά και από θέμα χρόνου. Ο φωτισμός είναι ελλιπής, είχα φέρει το παράδειγμα της Ικτίνου, που είχαν το πρόβλημα αυτό από το πλακόστρωτο της Αγ. Σοφίας μέχρι και το τέρμα της Ικτίνου στην Τσιμισκή. Με το που φωταγωγήθηκε το πλακόστρωτο εξαφανίστηκε ο κόσμος. Ο φωτισμός είναι ελλιπής. Εγώ επιμένω και θα επιμένω ότι αν βάλεις φώτα σε έναν χώρο απομακρύνεις τον μικροεγκληματία ή τον εγκληματία. Θέλουν όλοι να κινούνται στο σκοτάδι. Ένα είναι αυτό. Δεύτερον, μπαίναμε στη διαδικασία να συγκρίνουμε το κέντρο

Comment [Annie Tse156]:

Δ: Λόγω χαμηλού κόστους έχει επιλεγεί ως τόπος κατοίκησης.- έννοια του καταφυγίου.

Comment [Annie Tse157]:

Δ: Βιομηχανική περιοχή, εργασιακή ανάπτυξη-Ταυτότητα τόπου που καθορίζεται από τον χρόνο και τις χρήσεις του τόπου.

Comment [Annie Tse158]:

Δ: Ο χρόνος είναι παράγοντας μεταβολής του τοπίου.

Comment [Annie Tse159]:

Δ: Οι χρήσεις του χώρου και το τοπίο επιτρέπουν την ελευθερία, την εκτόνωση και την ηρεμία.

Comment [Annie Tse160]:

Δ: Δεν υπάρχει η έννοια της γειτονιάς, καθώς δεν της επιτρέπει η φήμη της περιοχής ως κακόφημη, η παραβατικότητα δηλαδή. Στίγμα του τόπου-Σχέσεις-περιθωροποίηση- Εξουσία

Comment [Annie Tse161]:

Δ: Η έλλειψη της γειτονιάς οφείλεται στο ότι δεν υπάρχουν οικογένειες στην περιοχή.

Comment [Annie Tse162]:

Δ: Η ταυτότητα του τόπου ως παραβατική περιοχή αποτρέπει τον ερχομό των οικογενειών με αποτέλεσμα να μην υπάρχει η γειτονιά. Οι χώροι και οι χρήσεις του επίσης δεν επιτρέπουν την ανάπτυξη αυτής της έννοιας.

Comment [Annie Tse163]:

Δ: Η αλλαγή της μορφής του τόπου με τη συσκότιση επιτρέπει την παραβατική συμπεριφορά. Εξουσία-Μορφολογία- Χρήσεις του χώρου

της Θεσσαλονίκης με εμάς εδώ πέρα που είμαστε κέντρο-απόκεντρο Θεσσαλονίκης. Είναι κουτό νομίζω να το κάνουμε γιατί έτσι όπως είναι δομημένη η Θεσσαλονίκη όλοι κατεβαίνουν στο κέντρο. Τι να κάνουμε, έτσι είναι δομημένη. Τώρα αν γίνουν μέσα μαζικής μεταφοράς, το μετρό δηλαδή, εκεί το βλέπουμε, αλλά τώρα έτσι όπως είναι δομημένη η Θεσσαλονίκη δεν μπορούμε να κοντράρουμε εμείς. Ούτε σε τιμές αλλά ούτε και σε δομές το κέντρο της πόλης. Και θα αργήσει κιόλας το μετρό να έρθει προς τα εδώ. Δηλαδή εντάξει τις δικές μας τις πολυκατοικίες εδώ θα τις εξυπηρετεί, οι άλλες οι περιοχές; Τα Σφαγεία και αυτά; Εκεί είναι δηλαδή, η απόσταση τουλάχιστον ένα χιλιόμετρο από τη στάση του μετρό. Ο πιο καλλιτεχνικός δρόμος είναι πιο κοντά σε αυτό που θέλουμε. Είναι πιο εφικτό. Από ό,τι να κάνουμε γειτονιά. Νομίζω εκεί πρέπει να ποντάρουμε.

Ε: Με ποιους τρόπους θα ήθελες να αναδειχτεί η περιοχή;

Α: Θα ήθελα να βρω τρόπους αλλά δεν έχω. Ας πούμε ακούω φίλους και γνωστούς εδώ πέρα οι οποίοι έχουν κατοικίδια, και έχουν ένα σημείο συνάντησης, ένα παρκάκι, ένας χώρος πράσινου εν πάσει περιπτώσει, που συγκεντρώνονται εκεί με τα κατοικίδια τους. Δεν έχει σημεία συνάντησης. Πέραν δηλαδή του εμπορικού κέντρου δεν υπάρχουν σημεία συνάντησης.

Ε: Έχεις αλληλεπίδραση με άλλους εργαζόμενους ή κατοίκους;

Α: Φυσικά με όλους. Πάρα πολύ καλή σχέση. Και φιλικές και επαγγελματικές. Λόγω της ιδιότητάς μας μιλάμε. Κοίταξε οι περισσότεροι... όχι οι περισσότεροι. Όλοι βασικά... Κανένα δε μένει εδώ. Είναι διάσπαρτοι. Μένουν σε διάφορες περιοχές. Όχι όπως είμαι εγώ. Ακόμη και αυτοί έχουν δομήσει στο μυαλό τους ότι η περιοχή είναι υποβαθμισμένη. Και δε νομίζω ότι κάνουν και πολλά και αν θες τη γνώμη μου δεν τους ενδιαφέρει κιόλας. Όταν γνωρίζω καινούριο κόσμο έξω και με ρωτάνε που μένω προσπαθώ να μην πω Γιαννιτών, όχι ότι έχω πρόβλημα, απλά για να αποφύγω τη ζαλούρα. Έχω πει πολλές φορές ότι μένω κάτι από τη Γιαννιτών ή στα Ν. Ξυλάδικα και μου λένε, η πρώτη τους αντίδραση... δεν μπορώ να θυμηθώ πόσες είναι οι περιπτώσεις, ότι "Ρε συ, πως μένεις εκεί πέρα; Με τις τραβεστί, με τις πουτάνες...". Και προσπαθώ να το διαχειριστώ με το στυλ ότι "Ναι, ήταν... έχει καθαρίσει η περιοχή... ήταν κακόφημη... έχει μείνει η ρετινιά...", προσπαθώ λίγο να εφεύρω κάθε φορά καινούριες ατάκες για να καλύψω τα νώτα μου ή για να προστατεύσω λίγο τη γειτονιά.

Ε: Περπατάς στην περιοχή;

Α: Με το αυτοκίνητο ναι την περπατάω. Γενικά δεν είμαι τύπος που περπατάει. Αλλά με το αυτοκίνητο ξέρω κάθε γωνία και από την πλευρά των σφαγείων και από εδώ. Από εδώ τα ξέρω όλα απ' έξω και ανακατωτά. Την ξέρω την περιοχή. Παρατηρώ το τοπίο της περιοχής. Και μπορώ να σου πω και λεπτομέρειες για πολλά πράγματα. Από κτίρια μέχρι οικόπεδα. Κατ' αρχήν να πιάσουμε λίγο το από που ξεκινάει και από που τελειώνει αυτή η περιοχή. Ξεκινάει ακριβώς στα Δικαστήρια, το οποίο είναι το τελευταίο κομμάτι του κέντρου και το πιο πολιτισμένο σε εισαγωγικά. Και από εκεί και πέρα από τα Δικαστήρια και πέρα και προς Δυτικά, πιο δυτικά εν πάσει περιπτώσει, όλη την 26ης Οκτωβρίου και μέχρι και το One Salonica, και ας πάμε και στην Μοναστηρίου και πάλι πίσω στον άξονα μετά Αναγεννήσεως και τα σχετικά, εκεί είναι η υποβάθμιση. Δηλαδή είναι τα σύνορα με

Comment [Annie Tse164]:

Δ: Σύγκριση με το κέντρο- η δύσκολη πρόσβαση ενισχύει την απομόνωση και την περιθωριοποίηση η οποία έχει να κάνει και με τη μορφολογία και ρημοτομία του τόπου

Comment [Annie Tse165]:

Δ: Ανάγκη για καλλιτεχνική και δημιουργική χρήση του χώρου.-Τέχνη-Χρήσεις του χώρου

Comment [Annie Tse166]:

Δ: Ανάγκη για περισσότερους κοινόχρηστους χώρους-αλλαγή στις Χρήσεις του τόπου-μεταβολή της ταυτότητας

Comment [Annie Tse167]:

Δ: Υπαρξη σχέσεων με υπόλοιπα άτομα της κοινότητας.

Comment [Annie Tse168]:

Δ: Παρατηρείται μία αδιαφορία προς την περιοχή από τους εργαζόμενους λόγω της ταυτότητας του τόπου ως εγκληματικός και υποβαθμισμένος.-ταυτότητα τόπου-στίγμα τόπου

Comment [Annie Tse169]:

Δ: Αίσθημα ντροπής για τον τόπο κατοίκησης, ανάγκη της υπεράσπισης ή της δικαιολόγησης- Στίγμα του τόπου-Στίγμα του εαυτού

Comment [Annie Tse170]:

Δ: Διάσχυση της περιοχής μόνο μέσω αυτοκινήτου που αποδίδεται είτε σε συνήθεια είτε στην αίσθηση ασφάλειας και διαχωρισμού που προσφέρει ο χώρος του αυτοκινήτου.- Διαχωρισμός-Εξουσία-Χρήσεις του χώρου-Δραστηριότητες

Comment [Annie Tse171]:

Δ: Η περιοχή δε θεωρείται "πολιτισμένη"-χαμηλό επίπεδο- Μόρφωση.

τον υπόκοσμο. Μέχρι και τα Δικαστήρια είμαστε ok. Και ανεβαίνοντας μετά και για Βαρδάρη. Είναι ένα περίεργο σχήμα. Από εκεί και πέρα το χάος. Βέβαια δε θα έπρεπε να είναι. Υποβαθμίστηκε η περιοχή... Σε όλες τις πόλεις που έχω πάει στο εξωτερικό οι κεντρικοί σιδηροδρομικοί σταθμοί είναι περιοχές υποβαθμισμένες. Είναι όλοι οι μετανάστες, οι πρόσφυγες ή ο,τιδήποτε, έχουν meeting point το τρένο. Είναι η αφετηρία τους, η αρχή και το τέλος. Για να φύγουν, για να ταξιδέψουν, επειδή ίσως στο μυαλό τους έχουν ότι κινείται κόσμος εκεί πέρα. Αν έχεις παρατηρήσει επί της Γιαννιτσών και σε μία απόσταση περίπου 500 μέτρων από την Αγ. Πάντων και προς το Σ.Σ. μέχρι και την Αναγεννήσεως έχει γεμίσει με μαγαζιά αλλοδαπών. Από κομωτήρια από μίνι μάρκετ. Αυτό είναι ευρωπαϊκό φαινόμενο γενικά. Οι περιοχές έξω από τους Σιδηροδρομικούς Σταθμούς είναι υποβαθμισμένες.

Comment [Annie Tse172]:

Δ: Η ταυτότητα της περιοχής ορίζεται ξανά ως υποβαθμισμένη αλλά και χαωτική. Είναι φανερός ο διαχωρισμός με το κέντρο- περιθωριοποίηση-Εξουσία

Ε: Πως θα χαρακτηρίζες/περιέγραφες το τοπίο της περιοχής;

Α: Ο Σταθμός και σαν κτίριο και σαν όψη είναι απαράδεκτος. Είναι τραγικό το κτίριο. Αυτοί οι δρόμοι που έχουμε εδώ, στη Θεσσαλονίκη δεν υπάρχουν πουθενά αλλού. Αυτοί οι δμετροί φάρδους δρόμοι δεν υπάρχουν πουθενά. Αυτά τα πλατάνια, αυτός ο όγκος, και το τι τοπίο βγάζουν είναι επίσης εκπληκτικό. Πέρα από τη σκιά που μας κάνουν το καλοκαίρι. Κοίταξε δε σου κρύβω ότι εγώ τα είδα και επενδυτικά. Δηλαδή τα οικοπέδα που υπάρχουν εδώ πέρα και είναι ανεκμετάλλευτα, τέτοιου είδους, δεν υπάρχουν αλλού. Δηλαδή του ενός στρέμματος και των δύο στρεμμάτων, σε κατοικημένη περιοχή στη Θεσσαλονίκη δεν υπάρχουν πουθενά αλλού. Και πόσο μάλλον όταν μιλάμε για το Β' Διαμέρισμα Θεσσαλονίκης, που είναι κέντρο. Επίσης με το θέμα της καθαριότητας έχω θέμα. Θα μου πεις βέβαια αυτό εδώ πέρα θα το κάνουμε εμείς. Μπροστά στην πολυκατοικία απέναντι έχει γίνει μία καθίζηση του δρόμου. Το έχω παρατηρήσει εδώ και καιρό, παλεύω τόσο καιρό να πάρω αλλά επειδή έχω πολλή δουλειά δεν το κάνω. Δεν είναι κάτι, παίρνεις ένα τηλέφωνο. Ή αν καεί η λάμπα εδώ πέρα... Έχω πάρει ουκ ολίγες φορές για τον φωτισμό. Παίρνεις ένα τηλέφωνο στην υπηρεσία του δήμου έρχονται το αλλάζουν. Μπορεί να μην είναι την επόμενη μέρα γιατί στην Ελλάδα είμαστε, αλλά θα έρθουν. Δηλαδή να γίνουμε λίγο και εμείς πολίτες της πόλης μας. Μην τα περιμενουμε όλα από τους άλλους. Είναι ελληνική νοοτροπία αυτή. Γι'αυτά τα οικοπέδα που λέγαμε. Εγώ θα προτίμουσα... Βέβαια δεν είναι δημόσια, είναι ιδιωτικά. Δεν μπορείς να του βάλεις του άλλου το μαχαίρι στον λαιμό και να του πεις να επενδύσει εδώ πέρα. Έχει διάφορα οικοπέδα εδώ πέρα που είναι άδεια. Έχει ένα οικόμα που είναι εγκαταλελειμένο και έχουν πει 15 Πακιστανοί. Πήρα την αστυνομία τηλέφωνο, ήρθαν και μου είπαν ότι δεν μπορούν να κάνουν κάτι γιατί είναι ιδιωτικό. Αν δεν κάνει ο ιδιοκτήτης μήνυση κατ' αγνώστου, αυτοί δεν μπορούν να επέμβουν. Βρίσκομαι σε ένα αδιέξοδο. Δηλαδή να μπω στη διαδικασία να ψάξω εγώ να βρω ποιος είναι ο ιδιοκτήτης του ακινήτου και να τον πάρω τηλέφωνο να τον ενημερώσω, και να πέσω και σε έναν άνθρωπο τον οποίον μπορεί και να μην τον ενδιαφέρει. Σε σχέση με τη ρημοτομία... Δρόμοι τεράστιοι με μεγάλα δέντρα, αλλά αν δεν βρεθεί η ιδιωτική πρωτοβουλία να αξιοποιήσει αυτά τα ακίνητα πως θα δωθεί πνοή. Ή το επίσημο κράτος να τον ερεθίσει ή δώσει του κάποια προνόμια για να έρθει να επενδύσει εδώ. Ή ας το δώσει αντιπαροχή, δεν ξέρω τι θα κάνει...

Comment [Annie Tse173]:

Δ: Ο Σ.Σ. επηρεάζει και υποβαθμίζει την ταυτότητα του τόπου παρόλο που λειτουργεί ως ετεροτοπία γιατί συσσωρεύει γύρω του μετανάστες.-Διαχωρισμός-εντοπίζονται ρατσιστικά χαρακτηριστικά στον τόπο, καθώς η περιοχή θεωρείται υποβαθμισμένη γιατί αποτελεί καταφύγιο μεταναστών.-παραβατικότητα

Comment [Annie Tse174]:

Δ: Ανάγκη για την ενίσχυση της ατομικής πρωτοβουλίας και την αίσθηση της ομαδικότητας-Σχέσεις

Comment [Annie Tse175]:

Δ: Οι κενοί χώροι μη αξιοποιήσιμοι επιτρέπουν την κατάληψη τους από οποιονδήποτε το έχει ανάγκη-καταφύγιο-χρήσεις του χώρου-εξουσία

Comment [Annie Tse176]:

Δ: Ανάγκη για διαφορετικές χρήσεις του χώρου

Ε: Γνωρίζεις αν η περιοχή έχει ιστορική μνήμη;

A: Ναι το γνωρίζω. Στη θέση της Βουτουρά με το που περνάς το φανάρι, και παίρνεις κάθετα τη Ν. Είσοδο της πόλης απέναντι είναι ένα μνημείο στο οποίο έχω πετύχει ουκ ολίγες φορές τουρίστες από το Ισραήλ ή Εβραίους, να έρχονται και να βλέπουν εκεί το σημείο που ξεκινούσαν τα τρένα και τους μετέφεραν στο Άουσβιτς. Έχει απλά μία πινακιδούλα. Και μια φορά, δε θα το ξεχάσω, επειδή είχα ακούσει κάτι στην τηλεόραση νομίζω, είπα θα πάω να το δω από περιέργεια. Αναρωτιόμουν που είναι. Δηλαδή δεν υπάρχει προβολή, μια φωταγώγηση ή κατί. Και είχα μία πινακιδούλα απλά. Δε θέλω να σκέφτομαι πονηρά. Δε θέλω να σκέφτομαι δηλαδή ότι δεν αναπτύσσεται η περιοχή, ή τη θεωρούν υποβαθμισμένη για κάποιους λόγους. Βέβαια ήμασταν και άτυχοι γιατί η περιοχή ξεκίνησε να αναπτύσσεται με γοργούς ρυθμούς, και ήμασταν και εμείς κομμάτι αυτής της ανάπτυξης, γιατί εδώ είχαμε τις αποθήκες μας και είπαμε να επενδύσουμε και να χτίσουμε γιατί υπήρχε μία δυναμική για την περιοχή, ήρθε το εμπορικό το κέντρο, ο Σ.Σ. κοντά, δίπλα στο κέντρο της πόλης... Δηλαδή ήταν πολλά τα θετικά της, αλλά η Ελλάδα έπεσε και στην κρίση. Ήμασταν άτυχοι και βούλιαξε όλο αυτό, ναυάγησε. Θεωρώ ότι αυτό το μουσείο που θα γίνει για τους Εβραίους θα δώσει μία ώθηση. Αλλά από μόνο του δεν μπορεί να αλλάξει τα πράγματα. Θα πρέπει να επενδύσουμε στα μέσα μαζικής μεταφοράς. Πρέπει κάποιος για να μπορεί να έρθει να το δει να έχει τουλάχιστον λεωφορείο, εφ' όσον το μετρό δεν είναι άμεσα διαθέσιμο. Περνάει ένα μόνο λεωφορείο από εκεί. Πρέπει να το επικοινωνήσουμε.

Comment [Annie Tse177]:

Δ: Αναγνώριση ύπαρξης της ιστορικής μνήμης. Έλλειψη επιστημονικών και μνημείων.-Στίγμα του τόπου-Τραύμα του τόπου-Εξουσία

E: Επηρεάζεται η ψυχολογία σου;

A: Εμένα με πληγώνει αυτό. Και δε θα σου μιλήσω επιχειρηματικά ή επενδυτικά. Αλλά με πονάει η περιοχή γιατί είναι πανέμορφη, είναι πανέξυπνη και είναι υποβαθμισμένη. Είναι δομημένη χωροταξικά σε εξαιρετικό τοπίο, σε εξαιρετικό σημείο. Είναι δίπλα στο κέντρο και όμως βγάζει μία εξοχή. Είναι αυτό που είπα. Μέχρι τις 4-5 είναι γεμάτη κόσμο, και μετά έχει την απόλυτη ησυχία. Όταν πέφτει το σκοτάδι όμως δε θέλεις να κυκλοφορείς. Φοβάσαι. Δηλαδή εγώ φέρνω κόσμο εδώ συνέχεια. Και έρχονται και οι φίλοι μου που χωρίς να θέλω να περιαντολογησω είναι επιφανείς, και μου λένε ότι αγριεύονται. Έρχονται από τη Γιαννιτσών και στρίβουν από το βενζινάδικο για να μπουν στην Πίψου και είναι στημένο ένα τραβέλι ή κάποιοι περιέργοι. Αυτά δεν τα συναντάς στο κέντρο της Θεσσαλονίκης, ή δεν τα συναντάς στον Εύοσμο, ή δεν τα συναντάς σε μία συνοικία στη Νεάπολη. Το σημείο συνάντησης είναι εδώ. Οι φίλοι μου δεν έρχονται στην περιοχή, παρά μόνο για το One Salonica. Εγώ έχω την καθημερινότητά μου. Πάω στον χώρο εργασίας μου και δεν έχω και κανένα πρόβλημα. Και μ' αρέσει η πρωινή μου παρουσία στους χώρους της περιοχής γενικά. Γιατί βλέπεις κόσμο ο οποίος είναι καθαρά επιχειρηματικός. Από εκεί και πέρα δεν κυκλοφορώ. Στο λέω ξεκάθαρα. Από τη στιγμή που θα πέσει το σκοτάδι εδώ πέρα θα μπω στο αυτοκίνητό μου και θα φύγω. Θα πάω στο κέντρο. Και στο "Μπριζόλα" ας πούμε που είναι ένα πολύ ωραίο εστιατόριο, δε μου κάνει να πάω με τα πόδια. Όχι ότι φοβάμαι, εγώ δε φοβάμαι. Αλλά για να έρθει μία κοπέλα, για να κάνει αυτήν την απόσταση θα φοβηθεί. Και μου έχει τύχει άπειρες φορές. Να έρχονται σπίτι μου και να αναρωτιούνται για την κατάσταση εδώ.

Comment [Annie Tse178]:

Δ: Η δύσκολη πρόσβαση στην περιοχή οδηγεί στην περιθωριοποίηση και απομόνωση- ενίσχυση του Στίγματος του τόπου-Εξουσία

Comment [Annie Tse179]:

Δ: Αρνητικά συναισθήματα προκύπτουν- Ψυχική Υγεία

Comment [Annie Tse180]:

Δ: Υπάρχει το συναισθηματικό φόβο που ορίζεται από την αλλαγή του χρόνου μέσα στην ημέρα (μέρα-νύχτα). Στίγμα του τόπου λόγω των χρήσεων του χώρου κατά τη διάρκεια της νύχτας-περιθωριοποίηση και απομόνωση- Στίγμα του ατόμου.

Δ: Το One Salonica αποτελεί εταροτοπία, δεν έχει ενσωματωθεί στην περιοχή-Δείγμα Εξουσίας

Comment [Annie Tse181]:

Δ: Αίσθημα ντροπής για την περιοχή- Στίγμα του εαυτού. Οι χρήσεις του χώρου και οι δραστηριότητες στην περιοχή καθορίζονται από χρόνο. Μεταβολή της μορφής του τόπου κατά τη διάρκεια της νύχτας-αποφυγή του χώρου το βράδυ με διαφυγή-επίδραση στην διάθεση-Ψυχική Υγεία

Comment [Annie Tse182]:

Δ: Στίγμα του εαυτού: αποφυγή της περιπατητικής δραστηριότητας, εντοπίζονται συναισθήματα ντροπής και προκατάληψη-ταυτότητα του εαυτού

E:Αναφέρεσαι στον κόσμο για την περιοχή σου;

A: Ναι. Τους λέω ότι είμαστε Δήμος Θεσσαλονίκης, ότι είμαστε κέντρο-απόκεντρο ότι το απόγευμα έχουμε ησυχία, δεν έχουμε αυτήν τη βαβούρα του κέντρου. Αν αναπτυχθούμε ενδεχομένως αυτό να εξαλειφθεί. Φαντάσου απέναντι να είχε πολυκατοικίες. Μπορεί να είχε κόσμος, να είχε πιο πολλή φασαρία. Είναι επιχειρηματική η περιοχή. Έχει πολλές επαγγελματικές στέγες.

E: Πως θα χαρακτήριζες την ταυτότητα της περιοχής;

A: Μία υποβαθμισμένη περιοχή η οποία παράγει ή μάλλον στεγάζει μικροεγκληματίες. Και έτσι είναι και οι κάτοικοι. Δηλαδή, πέραν κάποιων, οι οποίοι είναι σταγόνα στον ωκεανό. Ας πούμε στην Νεάπολη ή στον Εύοσμο δεν έχω συναντήσει στα υπόγεια των πολυκατοικιών να συλλάβουν 10 αστέγους. Κατάλαβες; Το σημείο συνάντησης είναι εδώ. Επίσης πολλά τραβεστί μένουν εδώ πέρα στη γύρω περιοχή. Πολλές γυναίκες που εκδίδονται μένουν στην περιοχή. Και στις πολυκατοικίες εδώ. Ξέρω πολλές περιπτώσεις. Τραβάει τέτοιου είδους κατοίκους. Και μία χαρακτηριστική κουβέντα που μου έχει πει ένας φίλος μου ήταν: “Αν δεν ήσουν ιδιοκτήτης των ακινήτων δεν πιστεύω ότι θα το είχες σαν εναλλακτική να μείνεις σε εκείνη την περιοχή.” Και κάθισα και το σκέφτηκα κάποια στιγμή. Ενεδεχομένως να μην έμενα. Δεν το ξέρω. Δηλαδή αν δεν ήμουν ιδιοκτήτης ακινήτων μπορεί και να μην έμενα. Έχω κάνει πάρα πολλές φορές απόπειρες να φύγω. Έμενα κέντρο, γύρισα εδώ και όσο καιρό μένω εδώ πέρα σκέφτομαι να φύγω πάλι στο κέντρο. Τα οικονομικά συμφέροντα που ενδεχομένως να έχω εγώ από εδώ... Είναι μία περιοχή, ξαναλέω, η οποία μπορεί να έχει μία τεράστια δυναμική και πρέπει να βγει προς τα έξω αυτό, πρέπει να αναπτυχθεί, πρέπει στην κυριολεξία το λέω. Ορμώμενος από περιοχές τους εξωτερικού σε μεγαλουπόλεις, τις οποίες τις έχω γυρίσει, όπως το Βερολίνο και την Βαρκελώνη που τα έχω περπατήσει πάρα πολύ, που το κέντρο είναι κέντρο αλλά έχει και περιοχές οι οποίες είναι κοντά στο κέντρο, καλή ώρα όπως είμαστε εμείς και έχουν το δικό τους χαρακτήρα. Δηλαδή είναι μία περιοχή στο Βερολίνο, παραπάνω από το κέντρο, όχι το Kreuzberg γιατί εκεί είναι γεμάτο μετανάστες, είναι και εκείνη η περιοχή υποβαθμισμένη παρ’ όλο που έχει ανέβει σε τιμές, είναι μία περιοχή άλλη που είναι καλλιτεχνόδρομοι. Δηλαδή όλος ο πληθυσμός είναι καλλιτέχνες όλοι. Εγώ νομίζω ότι είμαστε πιο κοντά εκεί πέρα. Δηλαδή πρέπει να αναπτυχθούμε έτσι, κατ’ αυτόν τον τρόπο. Είμαι αισιόδοξος γιατί είναι η πρώτη φορά που βλέπω μετά την κρίση, μετά το 2009, που βλέπω μία κινητικότητα για την περιοχή. Τώρα από τη θεωρία να περάσουμε στην πράξη απέχει παρασάγγας.

Comment [Annie Tse183]:

Δ: Ανάγκη υπεράσπισης της περιοχής συγκρίνοντας την με το ιστορικό κέντρο της πόλης. Στίγμα τόπου και εαυτού.

Comment [Annie Tse184]:

Δ: Χαρακτηρίζει την ταυτότητα του τόπου ως υποβαθμισμένη και το ίδιο και την ταυτότητα των κατοίκων με μερικές εξαιρέσεις.-Στίγμα του τόπου.

Comment [Annie Tse185]:

Δ: Σημείο συνάντησης “παραβατικών” στοιχείων.-Χρήσεις του χώρου- Ψυχική Υγεία.

Comment [Annie Tse186]:

Δ: Ανάγκη για να φύγει από την περιοχή-Ψυχική Υγεία. Αναδύεται πάλι η έννοια του καταφυγίου λόγω οικονομικών συμφερόντων.

Comment [Annie Tse187]:

Δ: Ανάγκη για να μεταβληθεί η ταυτότητα της περιοχής- Ταυτότητα τόπου-Ψυχική Υγεία

Comment [Annie Tse188]:

Δ: Ανάγκη για καλλιτεχνικές χρήσεις του χώρου και πολιτιστική ανάπτυξη- Τέχνη

• Συμμετέχουσα 5

ΧΑ , 28 χρονών, Κάτοικος της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου, Κοινωνική Λειτουργός.

Ε: Που κατοικείς;

Α: Είμαι κάτοικος της περιοχής της δυτικής Θεσσαλονίκης κοντά στη στάση στην περιοχή πώς να σου πω, Στον Βόσπορο, έτσι λέγεται η στάση. Λίγο μετά το σταθμό πάνω στην Μοναστηρίου. Και πάνω στο δρόμο. Μένω πάρα πολλά χρόνια, καμιά 20ετία. Εδώ μεγάλωσα. Εμένα εκεί ήταν το πατρικό μου απλά οι γονείς μου πήγαν πιο κάτω στην Καζαντζάκη που έχει νεόκτιστά και όταν επέστρεψα στην πόλη μετά από σπουδές ήρθα σε αυτό το σπίτι. Μένω μόνη μου.

Ε: Τι γνωρίζεις για την περιοχή;

Α: Δεν είχα ποτέ ως αφήγηση για τη φήμη της περιοχής κάτι. Ποτέ δεν άκουσα κάτι περίεργο. Ίσως να άρχισα να το ακούω όταν άρχισα να μένω ως έφηβη από φίλους μου από το σχολείο. Γιατί αυτοί μένουν μέσα στη Μενεμένη. Ακριβώς από το σπίτι μου και μετά ξεκινάει η Μενεμένη. Και το σχολείο ήταν μέσα στη Μενεμένη, όχι πάνω στο δρόμο του σπιτιού. Όποτε επειδή δεν είχαμε και παρά πολλούς μαθητές που να μένουν εδώ κοντά μου, έξω από τον ιστό, όταν γυρνούσαμε αργά από το σχολείο το βράδυ φοβόντουσαν για το πως θα επιστρέψω σπίτι, θεωρούσαν ότι είναι επικίνδυνο. Εγώ η ίδια δεν είχα βιώσει κάτι τρομακτικό στη γειτονιά η κάτι τέτοιο. Αλλά ξέρεις η αφήγηση, στην αφήγηση... και για τις γυναίκες ισχύει γενικά αυτό. Σου λένε να προσεχεις όταν θα βγεις έξω το βράδυ. Και είναι έξτρα όταν ακούς κ από τους φίλους σου. Αλλά από την οικογένεια δεν είχα ακούσει κάτι για την περιοχή. Επειδή είναι κοντά μας και ο Δενδροπόταμος και υπάρχει και η αφήγηση της παραβατικότητας στην περιοχή, υπάρχει φόβος και γιαυτό. Που ούτε για τον Δενδροπόταμο έχω κάποια αρνητική αφήγηση, επειδή δουλεύει η μαμά μου στον Δενδροπόταμο το γνωρίζω.

Ε: Περπατάς στην περιοχή;

Α: Την περπατώ κυρίως για να κάνω τη διαδρομή είτε από εκεί που μένουν οι γονείς μου στο σπίτι μου, για να πάω στο one Salonica, και την έχω περπατήσει ως εθελόντρια σε συγκεκριμένη κυβερνητική οργάνωση. Κάναμε διανομή προφυλακτικών και ενημέρωση για το aids και την προφύλαξη στις σεξεργατρίες και στους άντρες που κάνουν σεξ με άντρες. Όταν θα βγω θα βγω κέντρο, δεν έχει βασικά και κάποιο σημείο διασκέδασης. Μόνο όταν ήμουν έφηβη που έβγαινα στα κλαμπς, αλλά και εκεί δεν τα περπατούσα με το τακούνι και μου φαινόταν και μακριά η απόσταση. Δεν έχει και μονοπάτι. Γιατί από την Καζαντζάκη μέχρι τα σφαγεία είναι μόνο ο δρόμος, αμάξια και χορτάρια.

Η περιοχή μου είναι από την Αγ. Πάντων μέχρι και τα ΚΤΕΛ, γιατί σε όλη την περιοχή έχω σημεία αναφοράς καταστάσεων. Ορόσημο είναι η οικογένεια μου, άλλο ένα είναι ότι θα φάω στο εστιατόριο στο mall, η θα κάνω τον περίπατο από το σταθμό μέχρι το σπίτι μετά τη δουλειά. Μου αρέσει να βλέπω τα μαγαζιά, όπως κάνουν της φορτοεκφορτώσεις, να παρατηρώ την περιοχή. Παρατηρώ το πως θα μπορούσε να γίνει. Κάποιες φορές περπατούσα και χανομουν επίτηδες σε μικρόστενακια, ενώ μπορούσα να πάω και σπίτι μου, για να δω λίγο πως είναι και πως ήταν, ποιοι εργάζονται τώρα, τι μαγαζιά έχουν ανοίξει, ποιοι τα έχουν ανοίξει, τι ώρες κάνουν τις φορτοεκφορτώσεις, τι ώρες κλείνουν

Comment [Annie Tse189]:

Δ: Μένει στην περιοχή, καθώς εδώ είναι το πατρικό της σπίτι.

Comment [Annie Tse190]:

Δ: Στίγμα του τόπου: Αφηγήσεις από άλλους για τη φήμη της περιοχής- Ταυτότητα τόπου.

Comment [Annie Tse191]:

Δ: Στίγμα του τόπου λόγω κοντινής απόστασης από τον Δενδροπόταμο ο οποίος θεωρείται υποβαθμισμένη και επικίνδυνη περιοχή.

Comment [Annie Tse192]:

Δ: Περπατάει την περιοχή-εξοικείωση με το χώρο και τον τόπο- Ανάπτυξη των σχέσεων.

Comment [Annie Tse193]:

Δ: Ανάπτυξη της ατομικής πρωτοβουλίας με ακτιβιστικές δράσεις-Ενίσχυση της έννοιας της ομαδικότητας- Στοιχείο αντίστασης-Εξουσία

Comment [Annie Tse194]:

Δ: Έλλειψη κοινόχρηστων χώρων-Χρήσεις του χώρου

Comment [Annie Tse195]:

Δ: Η μορφολογία του τόπου αποτρέπει από το περπάτημα- Ταυτότητα τόπου-αποτρέπει από την εξοικείωση με το χώρο- διαχωρισμός και περιθωριοποίηση-εξουσία

Comment [Annie Tse196]:

Δ: Ελπίδα για αλλαγή- ο χώρος προσφέρεται για διάφορες χρήσεις-εξουσία.

και ανοίγουν τα μαγαζιά. Τώρα τελευταία νομίζω ότι έχουν ανοίξει μαγαζιά προσφυγικοί λαοί.

Οι επισκέπτες νομίζω συσχετίζονται πολύ έντονα με την υποχρέωση ή την ανάγκη τους. Μετά μόλις λήξει αυτή η υποχρέωση ή η ανάγκη θα αποχωρήσουν. Βόλτα δεν τους βλέπω να κάνουν γιατί εγώ περπατάω και συνήθως είμαι μόνο εγώ και άντε κανένας άνθρωπος ακόμα. Δεν υπάρχει κόσμος που να περπατάει την περιοχή, όταν υπάρχει είναι η ευχάριστη αλλαγή. Και όταν γεμίζει η περιοχή, καταλαβαίνεις ότι δε λειτουργούν τα αστικά. Περπατάν όλοι. Τότε νομίζω ότι καταλαβαίνουν ότι είναι κοντά. Πηγαίνω με τα πόδια στο κέντρο. Είναι ωραία διαδρομή. Μια συναδέλφισσα, που μένει κοντά, μου έλεγε ότι δεν της αρέσει να περπατάει στην περιοχή γιατί δεν έχει βιτρίνες να κοιτάξει, όπως έχει στο κέντρο, που και κλειστά να είναι χαζεύεις τις βιτρίνες. Αυτό είναι το ωραίο όμως σε αυτήν την περιοχή. Ότι οι βιτρίνες που έχει που είναι εμπορίου, το στορι κλείνει, και μετά είσαι εσύ και ο εαυτός σου και είναι πολύ εύκολο να συνδεθείς με κομμάτια δικά σου και όχι από αυτό το καπιταλιστικό στοιχείο. Εδώ είναι πιο εύκολη και η συνδιάλλαξη με τον άλλον άνθρωπο χωρίς την απόσπαση από τα γύρω στολίδια.

Ε: Επηρεάζεται καθόλου η διάθεσή σου από το τοπίο;

Α: Ναι είναι αυτό το τοπίο, ενός δρόμου που περνάει αμάξια και εγώ αναρωτιέμαι που πάνε, τι κάνουν. Της ηρεμίας και της ησυχίας... Δεν μπορείς αλλού να συγκεντρωθείς σε κάτι γιατί σε ενοχλεί το γύρω γύρω. Εδώ μου είναι πολύ πιο εύκολο να το κάνω αυτό.

Ε: Πως θα χαρακτήριζες την ταυτότητα του τόπου;

Α: Μου φαίνεται το τοπίο παρά πολύ μυθιστορηματικό. Τύπου αφηγήσεις και εισαγωγές από σινεμά, όπως στου Τολστόι το «πόλεμος και Ειρήνη», και μπαίνουν στο τοπίο με τα αμάξια σα να κάνεις ζουμ in και ζουμ out. Μου δείχνει και έναν άλλον κόσμο στον οποίο εγώ νιώθω και μια ηρεμία και μπορώ να ζω, πέρα από το κέντρο, που αισθάνομαι ότι είμαι και στο κέντρο, αλλά παράλληλα νιώθω ότι έχω και το προνόμιο ότι εδώ είναι σαν ησυχαστήριο. Ότι έχεις μεγαλύτερη διαύγεια, η συσχέτιση με τον εαυτό σου είναι πολύ πιο εύκολη. Κινηματογραφικό τοπίο σίγουρα, καλλιτεχνικό. Με αφηρημένες έννοιες όμως. Του προβληματισμού τι ζωή μπορεί να έχει ο καθένας εδώ. Του αναστοχασμού. Είναι εύφορο έδαφος για αναστοχασμό και για ιδέες. Αυτό μου προκαλούσε πολλές φορές, είχα ιδέες δηλαδή για το πως θα μπορούσε να γίνει, αλλά μετά έλεγα ότι θα γίνει όπως το κέντρο και τι αξία μετά θα έχει αυτό. Δεν είναι όμως αυτό το πρόβλημα. Δεν έχω ανάγκη να γίνει αυτό, να αλλάξει κάτι. Είναι τόσο όσο κι αυτό μαρέσει. Γιατί μου επιτρέπει να έχω όλα αυτά τα προνόμια που σου περιέγραψα όπως το αντιλαμβάνομαι εγώ όχι σαν το μπουκωμά το άλλο. Χωρίς να χάνω την ησυχία.

Το πρώτο που μου έρχεται είναι κέντρο-αποκεντρο. Ότι είναι παρεξηγημένη περιοχή, ότι έχει παρά πολύ δυναμικό χαρακτήρα και στοιχείο. Κάποιοι από τους ανθρώπους έχουν πολλαπλές αφηγήσεις για την περιοχή. Δηλαδή δε θα σου πουν απλά ότι εδώ είναι οι τρανς. Θα σου μιλήσουν για αλλά πράγματα. Για το one salonica, για το ότι είναι κέντρο-απόκεντρο αλλά έχει ησυχία. Έχει μια δυναμική. Δεν είναι στάσιμη.

Comment [Annie Tse197]:

Δ: Ασυείδητη χρήση της ψυχογεωγραφικής πρακτικής του derive. Ανάπτυξη της οικειότητας με το χώρο- Σχέση με τον τόπο-Σχέσεις.

Comment [Annie Tse198]:

Δ: Ο λόγος επίσκεψης των ατόμων που δε μένουν στην περιοχή περιορίζεται στην ανάγκη ή στην υποχρέωση-Χρήσεις του Χώρου-Στίγμα του τόπου

Comment [Annie Tse199]:

Δ: Η έλλειψη περιπατητών στο δρόμο μας κάνει να συμπαρνούμε την έλλειψη σε χρήσεις του χώρου και το στίγμα του τόπου, περιθωριοποίηση και απομόνωση που μας δείχνει να καταλαβαίνουμε τον διαχωρισμό.

Comment [Annie Tse200]:

Δ: Η ανάγκη για περπάτημα κάνει τον κόσμο/τους επισκέπτες να καταλαβαίνουν ότι η περιοχή είναι κοντά. Αποιακρυνόμαστε με αυτόν τον τρόπο από τον διαχωρισμό και απομυθοποιείται ελαφρώς η περιοχή.

Comment [Annie Tse201]:

Δ: Το τοπίο του τόπου επιτρέπει την ανάπτυξη των πραγματικών σχέσεων μεταξύ των ατόμων, όταν επιδιώκεται και επίσης επιτρέπει την εκτόνωση και τη σύνδεση με τον εαυτό που αποτελεί σημάδι αντίστασης-Σχέσεις εξουσίας.

Comment [Annie Tse202]:

Δ: Θετικά συναισθήματα που προκύπτουν από το τοπίο και που επηρεάζουν τη διάθεση και την συμπεριφορά- Ψυχική Υγεία.

Comment [Annie Tse203]:

Δ: Η ταυτότητα του τόπου χαρακτηρίζεται βάσει του τοπίου του ως μυθιστορηματική. Παραπέμπει σε καλλιτεχνική αναφορά-Ταυτότητα τόπου-Τέχνη

Comment [Annie Tse204]:

Δ: Ησυχαστήριο- Καταφύγιο-Ψυχική Υγεία

Comment [Annie Tse205]:

Δ: Θετικά συναισθήματα που απορρέουν από το τοπίο-Ψυχική υγεία

Comment [Annie Tse206]:

Δ: “Εύφορο έδαφος για αναστοχασμό και ιδέες”-Κάτι που προκύπτει από την εφαρμογή του περπατήματος στην περιοχή και από το Τοπίο- Τέχνη

Comment [Annie Tse207]:

Δ: Δεν υπάρχει η ανάγκη για αλλαγή αλλά για ενίσχυση της ήδη υπάρχουσας ταυτότητας.

Comment [Annie Tse208]:

Δ: Η ταυτότητα της περιοχής χαρακτηρίζεται επίσης από δυναμικότητα και μη στασιμότητα, κάτι που την βάζει σε μία σύγχρονη θέση και υπονοεί την έννοια της αντίστασης-Σχέσεις Εξουσίας- Ταυτότητα τόπου

Ε: Θα ήθελες να αλλάξει κάτι στην περιοχή;

Α: Εμένα δε με ενδιαφέρει να αλλάξει η περιοχή, αυτό που με ενδιαφέρει να αλλάξει είναι πάρα πολύ δύσκολο να αλλάξει. Εγώ το προσπαθώ να το αλλάζω κάθε μέρα στη ζωή μου αλλά μου είναι πολύ δύσκολο. Είναι το δομικό χαρακτηριστικό. Για μένα η βία είναι τρομερά δομική και δομημένη παντού. Με τρόπο επιτηδευμένο. Νομίζω πιο πολύ φοβόμαστε και μπαίνουμε σε μηχανισμό άμυνας και αρχίζω ταράζομαι και φοβάμαι αν εκεί που περπατάω ακούσω βήματα από πίσω μου, αλλά αυτό μπορεί να το πάθω οποιαδήποτε στιγμή της ημέρας και σε οποιαδήποτε περιοχή. Ακόμα και στο πιο φωτεινό σημείο γιατί είμαι γυναίκα και αυτή την αφήγηση έχω μάθει να ακούω όσο και να προσπαθώ να την αποδομώ. Το θέμα είναι εντελώς δομικό και δε νομίζω ότι φταίει γειτονιά σε αυτό.

Comment [Annie Tse209]:

Δ: Δεν υπάρχει η ανάγκη για αλλαγή μόνο για ανάδειξη της ήδη υπάρχουσας ταυτότητας.

Comment [Annie Tse210]:

Δ: Δείγμα ατομικής πρωτοβουλίας.-Σημείο αντίστασης-Εξουσία

Ε: Η φήμη του τόπου συσχετίζεται με το τοπίο του;

Α: Δεν την ενισχύει το τοπίο. Τίποτα από μόνο του δεν μπορεί να ενισχυθεί. Ένα ερειπωμένο κτίριο στα δικά μου τα μάτια είναι υπέροχο έτσι όπως το αντιλαμβάνομαι. Η αφήγηση όμως που υπάρχει για αυτά τα ερειπωμένα κτίρια μέσα από τα θρίλερ, τις συζητήσεις, από τα φαντάσματα, δηλαδή ότι κάποιος ανώμαλος κυκλοφορεί εκεί πέρα, έχει συνδεθεί με τέτοια πράγματα. Οπότε νομίζω πως είναι η αφήγηση που δίνουμε εμείς στα πράγματα, και η κυρίαρχη αφήγηση. Και στο Υπ. Μακεδονίας που είναι πολύ κεντρικά, αν θα περπατήσω κάποια συγκεκριμένη ώρα θα φοβηθώ από αφηγήσεις που έχω ακούσει. Και δεν θα θεωρήσω τον εαυτό μου ασφαλή επειδή είναι εκεί το φυλάκιο. Δε θεωρώ καθόλου ότι φταίει η περιοχή έτσι όπως είναι.

Comment [Annie Tse211]:

Δ: Παρατηρείται ότι το άτομο αναγνωρίζει την ύπαρξη βίας απομυθοποιώντας όμως τον τόπο και παραδέχοντας ότι έχει να κάνει με τη βία ως δομή και ότι επιτρέπεται να συμβεί επιτηδευμένα. Αυτό μας κάνει να σκεφτόμαστε ότι είναι ένα δείγμα σχέσεων εξουσίας, μία μορφή επιτήρησης και περιορισμού της βίας.

Comment [Annie Tse212]:

Δ: Αναγνωρίζεται ότι το τοπίο δεν ενισχύει την φήμη της περιοχής αλλά ότι έχει να κάνει με τις αφηγήσεις και τις προκαταλήψεις-Στίγμα του τόπου.

Ε: Εντοπίζεις την έννοια της γειτονιάς στην περιοχή;

Α: Σε μένα προσωπικά υπάρχει τόσο όσο. Γιατί είμαι σε μια πολυκατοικία που τόσα χρόνια κατοικούν οι ίδιοι άνθρωποι, έχω την αίσθηση της γειτονιάς ενώ δεν την εξασκώ. Επίσης βλέπω τους ανθρώπους στο ΚΑΠΗ, χωρίς να συμμετέχω εγώ η ίδια, και μου δημιουργεί ένα συναίσθημα. Ως παρατηρήτρια το νιώθω ότι υπάρχει και ότι με αγκαλιάζει και εμένα. Θα κάνω και μια σύγκριση τώρα. Στις μεγάλες πόλεις γενικότερα έχουν χαθεί οι γειτονιές και η έννοια τους. Δεν υπάρχει η συλλογικότητα. Δεν είναι θέμα της περιοχής. Αν υπήρχε άλλου να έκανα μια ανάλογη σύγκριση, δεν είναι χωροταξικό το θέμα.

Comment [Annie Tse213]:

Δ: Το συναίσθημα του φόβου προκαλείται από τις αφηγήσεις και όχι από τα πραγματικά γεγονότα- Στίγμα του τόπου. Συγκρίνεται πάλι με το κέντρο της πόλης και την εγκληματικότητα εκεί και την κανονικοποίηση της εγκληματικότητας στο κέντρο ενώ στην περιοχή εξωτικοποιείται και δαμιονοποιείται- Σχέσεις εξουσίας

Comment [Annie Tse214]:

Δ: Η έννοια της γειτονιάς υπάρχει λόγω των χρόνιων σχέσεων με τα άτομα της πολυκατοικίας.

Comment [Annie Tse215]:

Δ: Η έννοια της γειτονιάς υπάρχει λόγω της ύπαρξης του ΚΑΠΗ, και της διαφορετικής χρήσης του χώρου, καθώς υπάρχουν κάποια σημεία συνάντησης στο συγκεκριμένο μέρος (στα σύνορα με τον Εύοισμο)

Comment [Annie Tse216]:

Δ: Αναγνωρίζει ότι η έννοια της γειτονιάς δεν υπάρχει όχι λόγω περιοχής αλλά λόγω εκσυγχρονισμού των πόλεων και των σχέσεων. Χρόνος-Σχέσεις.

Comment [Annie Tse217]:

Δ: Ως ιστορική μνήμη αναγνωρίζεται η σεξεργασία της περιοχής.- Ιστορία-Ταυτότητα τόπου

Ε: Γνωρίζεις ότι ο τόπος έχει ιστορική μνήμη;

Α: Οι σεξεργάτριες μου έρχονται ως ιστορική μνήμη και τα συνεργεία. Είναι ωραία στοιχεία. Τα βλέπω ως κάτι πολύ θετικό. Το μόνο αρνητικό είναι ότι δε θεωρείται κατοχυρωμένο επάγγελμα. Ή ας πούμε τα ναρκωτικά που λένε ότι πουλάνε. Εν μέρει υπάρχει. Αν τις νομιμοποιούσαμε αυτές τις ουσίες θα σταματούσε να χαρακτηρίζει την περιοχή εγκληματική. Αν νομιμοποιούσες την σεξεργασία θα σταματούσε να είναι παραβατικότητα και να γίνεται με έναν τρόπο που μοιάζει παραβατικός και είναι και κάποιες φορές. Και το δυστύχημα είναι ότι την πληρώνουν οι ίδιοι εργαζόμενοι/ες όχι οι πελάτες. Παλιότερα τους πετούσαν γιαούρτια που είχαν γυαλιά μέσα. Λάμβαναν την υπηρεσία που ζητούσαν και μετά δεν πλήρωναν για αυτήν τις έδερναν και στη συνέχεια δεν μπορούσαν να πάνε στη δουλειά τους με μώλωπες. Αν αυτά τα δομικά πράγματα επιλυθούν τότε θα αλλάξει παρά πολύ και η αφήγηση για αυτήν την περιοχή. Δεν πρέπει ο κόσμος να σκέφτεται πως θα τους διώξει από εδώ. Αλλά με ποιον τρόπο θα μπορέσουν

και αυτοί οι άνθρωποι να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους, να μείνουν σε ένα σπίτι, να δουλεύουν σε έναν χώρο. Αν ανάψουν τα φώτα αυτές δε θα έχουν δουλειά, και οι άλλοι θα κάθονται στο κουτί τους. Και είναι παράλογο γιατί και εσύ θες να είσαι άνετα στη γειτονιά όπως το ορίζεις, να περπατάς και να μη βλέπεις, αλλά αυτοί οι άνθρωποι προϋπήρχαν εδώ και επίσης το να το πας σε άλλο σημείο δε θα αλλάξει κάτι. Απλά μεταφέρεις την αφήγηση σε άλλο σημείο.

Ε: Μπορείς να μου πεις κάποια σημεία αναφοράς της περιοχής;

Α: Λέγαμε όταν ήμασταν μικροί ότι θα πάμε εκεί να καλαντήσουμε γιατί δεν πάει κανείς και θα χαρούν οι άνθρωποι. Στα συνεργεία εργόμασταν. Τα κενά σημεία μου κέντρισαν την προσοχή γιατί οι πρόσφυγες τα αξιοποιούν παίζοντας αθλητικά παιχνίδια, τύπου ράγκμπι, παρόλο που έχουν τον πόνο τους για να αντήσουν χαρά από μια μπάλα και τη νοσηματοδότηση της. Δώσαν χαρά στη γειτονιά. Ένα άλλο κτίριο που μου αρέσει παρά πολύ και το αγαπώ, είναι στη Γιαννιτσών μετά το εμπορικό, ένα μισοσπασμένο κτίριο μέσα στην πρασινάδα από κόκκινα τούβλα, και σκεφτόμουν ότι θα μπορούσε να γίνει μια εγκατάσταση με τζάμι για να υπάρχει το παλιό και το καινούριο μαζί. Κάθε φορά σκέφτομαι τι θα μπορούσε να είχε γίνει. Κάποιο πολιτισμικό κέντρο ίσως. Μου προκαλεί δημιουργική σκέψη αλλά δε με χαλάει που δε γίνεται και τίποτα και μένα έτσι γιατί πιστεύω πως ο καθένας μπορεί να καθρεφτίσει πάνω του επιθυμίες, όνειρα, που μπορεί να τα κάνω εγώ κάτι άλλο, αλλά η αφορμή είναι τέτοια κτίσματα που υπάρχουν εδώ. Ακόμα και η εκκλησία που έχουμε εδώ θα μπορούσε να αξιοποιηθεί διαιρητικά. Από παραδείγματα που έχω από Αγγλία, θα μπορούσε να γίνει ένας πολυχώρος καλλιτεχνικός ανοιχτός σε όλους που να προβάλλει πολυπολιτισμικότητα που παρατηρείται στην περιοχή. Αυτό θα μπορούσε να είναι μια μορφή συλλογικότητας, και μέσα στην περιοχή μια γειτονιά. Η συσχέτιση με τους άλλους σε «σταθμούς».

Ε: Ο Ν.Σ Σταθμός τι σχέση έχει με τον τόπο;

Α: Είναι κομβικό σημείο. Μετά τον σταθμό το χάος. Πιο λιγότες κινήσεις. Σταματάει η κίνηση. Ακόμα και της κυριολεκτικής κίνησης, αλλά και αυτής της αγοραπωλησίας. Για μένα η διαφορά από τον σταθμό και έπειτα, είναι αυτό που δε σταματάει να κάνει το κέντρο, η αγοραπωλησία. Εκεί σπαταλάς. Για μένα το ότι αυτό από εδώ και πέρα δε γίνεται με βοήθεια στο να μην είμαι έρμαιο των χρημάτων για να περάσω καλά. Μπορεί να φαίνεται οξύμωρο αλλά για μένα είναι και ένα θετικό αυτό. Ότι δεν έχω αυτήν την ανάγκη εδώ. Το χάος σημαίνει ότι δεν μπορεί να κατηγοριοποιηθεί με πολλές έννοιες αλλά κατηγοριοποιείται με μια, όπως η «μαυρίλα», ότι δεν υπάρχει τίποτα. Γιατί ο σταθμός κλείνει από ένα σημείο και μετά τα πάντα, ακόμα και τα φώτα. Σε φίλους μου στο κέντρο δεν πάω ποτέ στα σπίτια τους. Γιατί με τόση πληθώρα που υπάρχει στο κέντρο, δεν μπορώ να σκεφτώ ότι θα πάω να κλειστώ σε ένα σπίτι που είναι σαν κουτί. Τα σπίτια του κέντρου αυτό μου βγάζουν. Ενώ εδώ το θεωρώ σαν φυσικό επόμενο.

Ε: Μιλάς για την περιοχή σε άλλο κόσμο;

Α: Ναι το κάνω και πολλές φορές υπερβάλλω, και εγώ έχω στο μυαλό μου ότι κάνω και ακτιβισμό, γιατί τους φέρνω αντιμέτωπους και με τα δικά τους στερεότυπα. Τους ρωτάω αν έχουν πάει ποτέ και αν έχουν περιηγηθεί στην περιοχή, ή αν έχουν αυτήν την άποψη μόνο από αυτά που έχουν ακούσει. Τους ρωτάω αν έχουν συσχετιστεί με τον χώρο.

Comment [Annie Tse218]:

Δ: Αναγνωρίζεται ότι η σεξερρασία είναι επάγγελμα και ο τρόπος που επιτρέπεται να υπάρχει στην περιοχή το κάνει να φαίνεται ως κάτι εγκληματικό. Αναγνωρίζεται ως κάτι δομικό, όπως και σε σχέση με το εμπόδιο ναρκωτικών, αναφέρεται ότι αν ήταν νόμιμο δε θα θεωρούνταν εγκληματική η περιοχή. Δεν έχει να κάνει με τον τόπο έχει να κάνει με τις χρήσεις του χώρου και τις αντιλήψεις των φαινομένων- Σχέσεις Εξουσίας

Comment [Annie Tse219]:

Δ: Βιομηχανικός χαρακτήρας της περιοχής από μνήμη- Ταυτότητα τόπου

Comment [Annie Tse220]:

Δ: Παρατηρείται η κενότητα σαν έννοια, και η νοσηματοδότηση της από τις διαφορετικές χρήσεις του χώρου- Σημείο αντίστασης-Σχέσεις εξουσίας

Comment [Annie Tse221]:

Δ: Το τοπίο προάγει τη δημιουργική σκέψη-Τέχνη

Comment [Annie Tse222]:

Δ: Ανάγκη για καλλιτεχνική-πολιτιστική χρήση του χώρου της περιοχής-Τέχνη-Χρήσεις του Χώρου

Comment [Annie Tse223]:

Δ: Το ότι δεν υπάρχει ανάγκη για αλλαγή μας κάνει να συμπεριανουμε εξοικείωση με τον τόπο, δημιουργία σχέσης με αυτόν εξαιτίας του τοπίου, απαλλαγή από εξουσιαστικές πρακτικές και επανοικειποίηση του τόπου- Σχέση εξουσίας-Τέχνη

Comment [Annie Tse224]:

Δ: Ανάγκη για δημιουργικές και καλλιτεχνικές χρήσεις του χώρου- Ανάγκη της ανάπτυξης της έννοιας της ομαδικότητας και της διάρθρωσης. Δημιουργία Σταθμών- Μετατροπή της έννοιας των Σταθμών του τόπου από ετεροτοπίες σε ενσωματωμένα στην κοινότητα σημεία συνάντησης που ενισχύουν το διάλογο την επικοινωνία και τη διάδραση.

Comment [Annie Tse225]:

Δ: Λειτουργεί ως σημείο αναφοράς και ως σύνορο. Διαχωρίζεται από την περιοχή ενισχύοντας την περιθωριοποίηση- Εξουσία.

Comment [Annie Tse226]:

Δ: Η ύπαρξη ακινησίας υποδηλώνει εξουσιαστικές πρακτικές και αδυναμία ανάπτυξης- Σχέσεις Εξουσίας-Ταυτότητα τόπου

Comment [Annie Tse227]:

Δ: Παρατηρείται μία επανοικειποίηση του τόπου και των εννοιών του, ως σημάδι ανάπτυξης της ατομικότητας και της αντίστασης απέναντι σε εξουσιαστικές πρακτικές-Σχέσεις εξουσίας

Comment [Annie Tse228]:

Δ: Εντοπίζεται ξανά η έννοια του χάους να επικρατεί στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου. Φαίνεται να είναι μία κατασκευασμένη έννοια για την περιοχή για την τήρη(... [13]

Comment [Annie Tse229]:

Δ: Σύγκριση με την περιοχή του κέντρου: Ύπαρξη της έννοιας της ελευθερίας λόγω του τοπίου και της μορφολογίας του τόπου

Comment [Annie Tse230]:

Δ: Ανάγκη για υπεράσπιση της περιοχής-Στίγμα του τόπου

Σίγουρα τους λέω ότι είναι κέντρο-απόκεντρο, ότι είναι ήσυχα, και δωρεάν σπίτι να είχα στο κέντρο δε θα το έκανα. Το προβληματικό δεν είναι η περιοχή αλλά το πως συνδέσαι εσύ με την περιοχή. Ας πούμε δε βλέπω διαφορά με φίλες μου που μένουν στο κέντρο, πως γυρνάνε σπίτι τους με το πως γυρνάω εγώ. Γιατί το θέμα είναι πως γυρνάς στο σπίτι σου.

Οι φίλοι μου δε με αντιμετωπίζουν διαφορετικά. Σε επαγγελματικό πλαίσιο που έχω αλλάξει αρκετά, με ρωτάνε «α, εκεί μένεις;», εγώ το κόβω πριν καν ξεκινήσουν να χαρακτηρίζουν την περιοχή, αρχίζω και λέω τα θετικά. Θεωρώ ότι δεν έχουν την αίσθηση του τι λένε. Παίρνουν κάτι που έχουν ακούσει αμάσητο και το διαιωνίζουν. Αυτό με εκνευρίζει. Είχα δώσει μια ακραία απάντηση κάποτε σε κάποιον: “εγώ είμαι περήφανη που μένω εδώ που μένω, και ας είναι με κλέφτες αν είναι κλέφτες οι οποίοι πολύ πιθανόν να πεινάνε, εσύ όμως δεν ντρέπεσαι που μένεις στη γειτονιά την πλούσια και εξαιτίας πολλών γειτόνων σου εσύ κι εγώ τώρα δεν έχουμε δουλειά; Αυτό είναι πολύ χειρότερο. Επίσης από εδώ τι να κλέψουν, αφού στα δυτικά είναι η φτώχεια, και στα ανατολικά είναι η πλάσμα τηλεόραση”.

Ε: Για ποιους λόγους θέλησες να λάβεις μέρος στην έρευνα;

Α: Γιατί έχω την αίσθηση, που ελπίζω να είναι λανθάνουσα, ότι κυρίως βλέπω ότι μένουμε στις πρώτες εικόνες χωρίς να επεξεργαζόμαστε. Μετά τι σημαίνει αυτό το τοπίο εδώ συγκεκριμένα. Ποιοι είναι αυτοί οι άνθρωποι και τι κάνουν με τις ζωές τους και απλά μένουμε σε δυο τρεις λέξεις οι οποίες κατακρεουργούν την κοινωνία, και ήθελα με τη συμμετοχή μου σε αυτό να δώσω φωνή στο περιθώριο, γιατί θεωρώ ότι και εγώ δεν είμαι η κυρίαρχη αφήγηση. Με ανησυχεί παρά πολύ το πως αφηγούνται άνθρωποι κάποια πράγματα γύρω μου γιατί διαιωνίζουν καταστάσεις. Αυτά που είπα δεν είναι σίγουρα η αλήθεια, είναι μια πτυχή από αυτά που θα ακούσεις από την βεντάλια ανθρώπων.

Ε: Θεωρείς ότι μπορεί να προκύψει κάτι από τη συγκεκριμένη έρευνα;

Α: Δεν ξέρω αν θα προκύψει αλλά θα σου ζητούσα σίγουρα να δωθεί φωνή στους πραγματικά περιθωριοποιημένους που μπορεί να είναι όλοι αυτοί οι εργαζόμενοι που σου είπα, όχι τα λευκά πουκάμισα. Να μη μιλάμε εμείς για αυτούς, αλλά να μιλάνε οι ίδιοι για τους εαυτούς τους και το βίωμα τους.

Comment [Annie Tse231]:

Δ: Υποδεικνύεται η ανάγκη για συσχέτιση με τον τόπο έτσι ώστε να βγουν συμπεράσματα για αυτόν- Στίγμα τόπου-Σχέσεις

Comment [Annie Tse232]:

Δ: Αναγνωρίζεται ότι έχει να κάνει με τη σχέση με τον τόπο και όχι με τον ίδιο τον τόπο.-Στίγμα του τόπου-Σχέσεις
Δ: Η πρακτική του πως επιστρέφεις σπίτι σου αποτελεί δείγμα αντίστασης στις πρακτικές της εξουσίας

Comment [Annie Tse233]:

Δ: Όσοι συσχετίζονται με την ίδια και άρα με τον τόπο κατοικίας είτε έμμεσα είτε άμεσα δεν έχουν προκαταλήψεις- Εξάλειψη στίγματος με επαφή με τον τόπο.

Comment [Annie Tse234]:

Δ: Ανάγκη για υπεράσπιση-Στίγμα του τόπου-Γαυτότητα τόπου

Comment [Annie Tse235]:

Δ: Αναγνώριση σχέσεων Εξουσίας (Κοινωνία του Θεάματος-Αναγνώριση καπιταλιστικών στοιχείων.

Comment [Annie Tse236]:

Δ: Βλέπει τη συμμετοχή της στην έρευνα ως μία πράξη αντίστασης στις επιβλλόμενες ταυτότητες στην περιοχή και στον εαυτό της. -Σχέσεις εξουσίας

Comment [Annie Tse237]:

Δ: Συνειδητοποίηση της ύπαρξης της διυποκειμενικότητας.

Comment [Annie Tse238]:

Δ: Ανάγκη ανάδειξης των βιωμάτων ανθρώπων του περιθωρίου- ανάγκη ανάδειξης της περιοχής- Εξάλειψη στίγματος.

Εργαζόμενοι

• Συμμετέχων 6

ΣΠ, Άντρας, 58 χρονών, Δικηγόρος, Κάτοικος Ανατολικής Θεσσαλονίκης, Εργαζόμενος στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου.

Ε: Πόσα χρόνια βρίσκεστε εδώ; Γιατί επιλέξατε αυτήν την περιοχή ως έδρα εργασίας σας;
Α: Επειδή το κτίριο είναι ιδιοκτησία μίας εταιρίας μας, με το που κτίστηκε ήταν στόχος μας να μείνουμε εδώ, να μεταφέρουμε την έδρα των επιχειρήσεών μας και συνεπώς μετέφερα και εγώ την ατομική μου επιχείρηση. Είμαστε σχεδόν 10 χρόνια εδώ. Η συγκεκριμένη περιοχή είχε επιλεγεί από τον πατέρα μου, ο οποίος είχε αγοράσει κάποια οικοπέδα στην περιοχή. Τότε υπήρχε μία προοπτική ανάπτυξης της Θεσσαλονίκης προς τα Δυτικά, πριν ακόμα χτιστεί το διυλιστήριο και μερικά εργοστάσια στη Δ. Θεσσαλονίκη και μπλοκάρει τότε η επέκταση προς τα Δυτικά. Τότε δηλαδή η ανάπτυξη προς τα δυτικά θεωρούνταν μονόδρομος. Μετά βέβαια αναπτύχθηκε η ανατολική Θεσσαλονίκη και η δυτική θεωρήθηκε υποβαθμισμένη. Κυρίως λόγω της γειννίας με ρυπογόνες βιομηχανίες. Δηλαδή ήταν και το λιμάνι και η ESSO, NINEKO, και οι χημικές βιομηχανίες απέτρεψαν τον κόσμο από το να έρχεται να κατοικήσει προς τα εδώ. Ο κόσμος δηλαδή που μπορούσε να διαθέσει περισσότερα χρήματα για να μπορέσει να έχει κάποια καλύτερη ποιότητα ζωής.

Ε: Θεωρείτε ότι βοηθάει η περιοχή τη δική σας εργασία; Επωφελείστε από την τοποθεσία;
Α: Όχι. Θα ήταν πολύ καλύτερο αν ήταν πιο πυκνοκατοικημένη η περιοχή. Αν αποκτούσε αυτό που προβλεπόταν αρχικά και από τον Δήμο της Θεσσαλονίκης. Ο Δήμος Θεσσαλονίκης όμως από ό,τι γνωρίζω είναι καταδικασμένος να επεκταθεί προς τα εδώ, προς τα δυτικά γιατί προς τα ανατολικά τα όριά του είναι κλεισμένα. Δεν έχει τη δυνατότητα να υποδεχτεί άλλους κατοίκους. Πουθενά αλλού εκτός από την Δυτική Θεσσαλονίκη, οπότε η ελπίδα μου είναι ότι κάποτε θα δημιουργηθούν σοβαρά σχέδια και έργα υποδομής και ο κόσμος θα την προτιμήσει αυτήν την περιοχή χωρίς να φοβάται να έρθει προς τα εδώ. Σήμερα με όποιον μιλήσεις και του πεις που βρίσκεσαι και όταν τους πεις ότι “Είμαι δυτικά, το γραφείο μου βρίσκεται σε αυτήν την περιοχή” νομίζει ότι πάει στο “far west”. Θεωρεί δηλαδή ότι παρ’ ό,τι χιλιόμετρικά οι αποστάσεις είναι πιο κοντινές από ότι είναι κάποιος να πάει στην Καλαμαριά, την Καλαμαριά την θεωρεί κάτι πολύ οικείο, ενώ τη Δυτική Θεσσαλονίκη τη θεωρεί κάτι τρομακτικό. Και έχει μία εσφαλμένη εντύπωση στο μυαλό του ότι είναι και μία μεγάλη απόσταση. Ενώ θα μπορούσαν οι κάτοικοι του κέντρου να έρχονται εδώ και να ψωνίζουν πολύ ευκολότερα από το να πηγαίνουν π.χ. στο Cosmos ή στα εμπορικά κέντρα της Καλαμαριάς, παρ’ όλα αυτά στο μυαλό του κατοίκου στο κέντρο της πόλης, η Δυτική Θεσσαλονίκη είναι κάτι το μακρινό.

Ε: Ποιοι είναι οι λόγοι που θεωρείται μακρινό;

Α: Αυτό νομίζω ότι οφείλεται στο ότι πολλά χρόνια δεν είχαν διανοίξει οι βασικοί άξονες και για να έρθει κάποιος εδώ, περνούσε μέσα από κάποια στενά και του δινόταν η εντύπωση ότι πάει να κλειστεί σε έναν χώρο που δεν ήταν και κατοικημένος, και ένιωθε μία ανασφάλεια. Επειδή ακριβώς έφευγε από τον αστικό ιστό. Γιατί ακριβώς δεν υπάρχει

Comment [Annie Tse239]:

Δ: Η επιλογή του τόπου ως μέρος εργασίας έγινε για οικονομικά και επιχειρηματικά πλεονεκτήματα.- καταφύγιο

Comment [Annie Tse240]:

Δ: Αναγνωρίζει ότι η περιοχή θεωρείται υποβαθμισή, και αναφέρει ότι ο λόγος είναι οι ρυπογόνες βιομηχανίες- Ταυτότητα τόπου-Στίγμα του τόπου

Comment [Annie Tse241]:

Δ: Χαμηλό επίπεδο στην ποιότητα ζωής λόγω του βιομηχανικού χαρακτήρα της περιοχής. Η κατώτερη οικονομική ευχέρεια ομάδα πολιτών βρίσκεται εκεί καταφύγιο-Στίγμα του τόπου-Ταυτότητα τόπου

Comment [Annie Tse242]:

Δ: Η μορφολογία του τόπου ως οικιστικός χώρος δεν βοηθάει στην εργασιακή ανάπτυξη.- Τοπίο-Μορφολογία-Ταυτότητα τόπου

Comment [Annie Tse243]:

Δ: Δείχνει να έχει συναισθήματα ελπίδας για βελτίωση της περιοχής. Αναγνωρίζει με την λέξη “φόβος” ότι για ακόμα μια φορά υπάρχει Στίγμα του τόπου και προκατάληψη

Comment [Annie Tse244]:

Δ: Στίγμα του τόπου: Λανθασμένη αντίληψη της απόστασης δημιουργείται από τους πενήχρους τρόπους πρόσβασης στην περιοχή, με αποτέλεσμα να διαϊωνίζονται και να μεγεθύνονται οι “φήμες περί εγκληματικού τόπου” κάτι που μας οδηγεί σε μεγαλύτερη περιθωριοποίηση και διαχωρισμό από την υπόλοιπη πόλη- Εξουσία

Comment [Annie Tse245]:

Δ: Σύγκριση με την Ανατολική Θεσσαλονίκη και πιο καλόφημες περιοχές της πόλης αλλά σε πιο μακρινές αποστάσεις που παρόλα αυτά είναι πιο οικεία μέρη σε αντίθεση με τη Δυτική Θεσσαλονίκη γενικά που χαρακτηρίζεται ως κάτι τρομακτικό- Στίγμα του τόπου

Comment [Annie Tse246]:

Δ: Η μορφολογία του τόπου δείχνει να εκπέμπει την αίσθηση της ανασφάλειας για τους επισκέπτες όταν οι μεγάλοι δρόμοι είναι κλειστοί.- Τοπίο.

Comment [Annie Tse247]:

Δ: Η απομάκρυνση από το κέντρο της πόλης ή από πιο πυκνές περιοχές αποπνέει ανασφάλεια-Μορφολογία/Τοπίο

συνέχεια του αστικού ιστού προς τα εδώ. Μεσολαβούν δηλαδή οι γραμμές των τρένων, μεσολαβούν κάποιες περιοχές που είναι αδόμητες και νιώθει ο άλλος ότι απομακρύνεται από την ασφάλεια του αστικού ιστού. Νομίζω κατ' αρχήν ξεκινάει από την μορφολογία. Είναι ένα παραδοσιακό πρόβλημα το οποίο πολύ δύσκολα θα μεταστραφεί στο μυαλό των κατοίκων του κέντρου της πόλης αλλά παρ' όλα αυτά πρέπει να γίνει αυτό.

Ε: Με ποιους τρόπους πιστεύετε ότι μπορεί να γίνει αυτό;

Α: Αυτό πιστεύω ότι θα γίνει με συνεχή προβολή ανθρώπων που έχουν τα συμφέροντά τους και τα οικονομικά και τα κοινωνικά συμφέροντά τους δεμένα με τη δυτική Θεσσαλονίκη. Και να το παλεύουν αυτοί συνεχώς. Δηλαδή να μιλάνε για τη δυτική Θεσσαλονίκη σα να είναι κάτι οικείο ώστε να γίνει τελικά οικείο. Διότι όλα είναι ζήτημα μάρκετινγκ, promotion και branding. Δηλαδή άμα καταφέρει κάποιος να φτιάξει ένα σωστό branding για την περιοχή και να προβάλει κάποιες θετικές εικόνες, όπως θα γίνει μεθαύριο με το Μουσείο Ολοκαυτώματος, ή όπως είναι τα εμπορικά κέντρα, ή όπως είναι το Jumbo, ή όπως είναι κάποια μεγάλα καταστήματα, να τα συνδέσει σαν εικόνα με την περιοχή, και αν τα μέσα μαζικής μεταφοράς βοηθήσουν και γίνει η επικοινωνία πιο πυκνή τότε για τον κόσμο δε θα είναι πολύ πράγμα να πει "πάω δυτικά ψωνίσω, πάω δυτικά να κάνω τη δουλειά μου". Συν βέβαια η ύπαρξη διαφόρων κρατικών υπηρεσιών, όπως είναι η περιφέρεια, η οποία πιθανώς να αναγκάζει τον κόσμο να έρχεται πιο συχνά προς τα εδώ. Ο σύλλογος βιομηχανιών φτιάχνει τα γραφεία του προς τα εδώ. Υπάρχουν αδόμητοι χώροι, οι οποίοι μπορούν να υποδεχτούν πολυάνθρωπες υπηρεσίες οπότε μέρα με την μέρα θα γίνεται αυτό όλο και πιο οικείο.

Ε: Αναφέρεστε στον κοσμό σχετικά με την περιοχή;

Α: Εγώ με την πρώτη ευκαιρία προσπαθώ να τους πείσω. Υπάρχουν και μαγαζιά στην περιοχή τα οποία μου αρέσουν εμένα, τα έχουν ανοίξει και φίλοι μου. Και προσπαθώ να τους πείσω να ερχόμαστε εδώ πιο συχνά, ακόμα και στις βραδινές μας εξόδους, παρ' όλα αυτά βλέπω ότι η αντιμετώπισή τους είναι πολύ επιφυλακτική. Δηλαδή θεωρούν αυτό που σας είπα προηγουμένως, ότι όταν τους πεις πάμε κάπου δυτικά νομίζουν ότι θα έχουν πρόβλημα στη μετακίνηση ας πούμε. Το θέμα της ασφάλειας νομίζω πια δεν παίζει σημαντικό ρόλο παρ' ότι και αυτή είναι μία υποβάθμιση της περιοχής, εντός εισαγωγικών με τη μεταφορά των χώρων των οίκων ανοχής σε ένα συγκεκριμένο σημείο έγινε μία μικροκετοποίηση, αλλά αυτό θα μπορούσε να ξεπεραστεί φαντάζομαι με τη συχνότερη επίσκεψη της αστυνομίας, να υπάρχει δηλαδή μία αίσθηση ασφάλειας στον κόσμο. Όταν περπατάει μία κοπέλα στον δρόμο να μην το θεωρεί αυτονόητο ότι θα την ρωτήσουν "πόσο στοιχίζει μία βραδιά ερωτική μαζί της". Αυτή η ασφάλεια θα έρθει κατ' αρχήν μέσω της αστυνόμευσης. Να αισθάνεται δηλαδή ο άλλος όταν έρχεται εδώ ότι δεν μπορεί να επιδείξει παραβατική συμπεριφορά, να είναι αυτονόητο δηλαδή ότι με το που θα συμβεί κάτι θα έχει συνέπειες, και από εκεί και πέρα είναι και μέσω της ευπρέπειας των χώρων, δηλαδή να είναι φωτισμένοι οι χώροι το βράδυ, να υπάρχει μία αίσθηση ασφάλειας, να μπορεί κάποιος που έχει μία οικογένεια με παιδιά όταν θα την μεταφέρει εδώ για να ζήσει κανονικά να αισθάνεται ότι τα παιδιά του δε θα κινδυνεύουν το βράδυ όταν ζούνε εδώ, να μπορούν να βγουν να παίζουν για παράδειγμα σε ένα πάρκο και δε θα δημιουργείται αυτή

Comment [Annie Tse248]:

Δ: Αναγνωρίζεται ότι εν μέρει το πρόβλημα έγκειται στη μορφολογία του τόπου η οποία είναι συγκεκριμένη λόγω της παρελθοντικής ταυτότητας του τόπου και της μετάβασης από βιομηχανικό χαρακτήρα σε οικιστικό και προσβάσιμο σε άτομα εκτός του επαγγελματικού τομέα.-Ταυτότητα τόπου-Μορφολογία-Τοπίο.

Δ: Η ασυνέχεια του αστικού ιστού προκύπτει από τον διαχωρισμό από τις ράγες των τρένων και αδόμητα σημεία του τόπου-Μορφολογία-Τοπίο-Εξουσία

Comment [Annie Tse249]:

Δ: Προβάλλεται η ανάγκη για οικειότητα με τον τόπο, όπως και για επανοικειοποίηση- Σχέσεις με τον τόπο- Σχέσεις με τα άτομα.

Comment [Annie Tse250]:

Δ: Ανάγκη ενσωμάτωσης ετεροτοπιών στον τόπο της Νέας Δυτικής Εισόδου-μία ομοιόμορφη ταυτότητα-Ταυτότητα τόπου-η οποία θα προέλθει από την ανάδειξη των χρήσεων του χώρου, έτσι ώστε να προκύψουν και άλλες.

Comment [Annie Tse251]:

Δ: Τονίζεται ότι η οικειότητα θα έρθει με την εξοικείωση με τον χώρο, με τις περισσότερες και καθημερινές χρήσεις του χώρου όχι μόνο από επαγγελματίες.-Σχέσεις τόπου/ανθρώπου

Comment [Annie Tse252]:

Δ: Η μορφολογία του τόπου και η εσφαλμένη εντύπωση της απόστασης αποτελούν εμπόδιο της μεγαλύτερης επισκευσιμότητας και περιθωριοποίηση. Δύσκολη πρόσβαση- Διαχωρισμός-Εξουσία

Comment [Annie Tse253]:

Δ: Η έλλειψη ασφάλειας οφείλεται στην ύπαρξη της σεξερρασίας στην περιοχή (είτε νόμιμης είτε παρανόμης) και την χαμηλή επιτήρηση μέσω της αστυνόμευσης. Αναφέρεται η "μικροκετοποίηση" της περιοχής λόγω της συγκέντρωσης των οίκων ανοχής σε ένα σημείο- Εξουσία.

Comment [Annie Tse254]:

Δ: Γυναίκα- Κυρίαρχη ανδρική φιγούρα-Σχέσεις Εξουσίας

η αίσθηση και στις κυρίες, τις συζύγους των ανδρών όταν θα προτείνουν μία τέτοια μεταφορά του σπιτικού δυτικά. Προβλέπεται να γίνει και ένα μεγάλο σχολείο δυτικά σχεδόν απέναντι από το Μουσείο Ολοκαυτώματος και αυτό φαντάζομαι ότι θα φέρει περισσότερο κόσμο στην περιοχή και μεγαλύτερη κίνηση. Τα φαντάσματα φεύγουν με το φως. Όταν δημιουργείται μία κίνηση σε μία περιοχή και υπάρχει και φωτισμός φεύγουν αυτοί οι οποίοι έχουν στο μυαλό τους περιέργα πράγματα. Είναι βασικά στοιχεία ο φωτισμός, η συχνή επικοινωνία και η παρουσία της αστυνομίας.

Ε: Εσείς έχετε αλληλεπίδραση με τους κατοίκους της περιοχής;

Α: Στο δικό μας το κτίριο επειδή είναι μία επαγγελματική οικοδομή έχει μεγάλες εταιρίες που η κάθεμά της έχει ίσως και 100δες εργαζόμενους. Εκ των πραγμάτων είμαστε αναγκασμένοι να έχουμε μία αλληλεπίδραση μεταξύ μας, διότι προσπαθούμε να κρατάμε μία σύγχρονη οικοδομική μονάδα, δηλαδή να μην έχει να ζηλέψει τίποτα από μία ευρωπαϊκή πρωτεύουσα. Οπότε αναγκαστικά οτιδήποτε υπάρχει στην περιοχή προσπαθούμε να το αντιμετωπίσουμε εν τη γενέσει. Με κατοίκους βέβαια της περιοχής, ενώ έχει κοντά μας κατοικίες δεν έχουμε αλληλεπίδραση. Δεν έχει συμβεί δηλαδή, δεν έχει χρειαστεί.

Ε: Περπατάτε στην περιοχή;

Α: Εγώ επειδή κινούμαι με μηχανή όχι δυστυχώς δεν την περπατάω πολύ την περιοχή, κινούμαι όμως με μηχανή και πηγαίνω σε όλα τα μέρη, δεν έχω καμία αίσθηση φόβου ή ανασφάλειας. Δεν την είχα ποτέ, σε αντίθεση με τότε που έγινε η διάνοιξη της Ν. Δυτικής Εισόδου, όπου είχες τον φόβο ότι πραγματικά μέσα στα δέντρα και την άγρια βλάστηση μπορούσες να βρεις και πτώματα. Δεν έγινε, αυτό το λέω χάριν αστεισμού, αλλά σήμερα δεν υπάρχει καμία τέτοια αίσθηση. Εγώ την γνωρίζω καλά την περιοχή, κινούμαι δηλαδή στην περιοχή, προσπαθώ να καλύπτω τις ανάγκες μου από την περιοχή, ότι χρειάζομαι δηλαδή και σουπερμάρκετ, και εργαλεία και κλειδιά, παπούτσια, τα πάντα. Ο,τι προκύψει πρώτα θα δω στην περιοχή αν υπάρχει κάτι και μετά θα αναζητήσω κάτι αλλού. Χρησιμοποιώ ό,τι προσφέρει κατά προτεραιότητα και κατά σκοπιμότητα το κάνω αυτό. Δηλαδή θέλω να το κάνω γιατί πιστεύω ότι όσο χρησιμοποιείται μία υπηρεσία τόσο μεγαλώνει και οφελεί και την περιοχή. Δηλαδή για παράδειγμα όταν αναζητήσα υπηρεσίες ενός φωτοτυπείου στην περιοχή πρώτα πήγαμε σε έναν τοπικό, ο οποίος βέβαια ήταν εκτός πραγματικότητας, ήταν ένα μικρό μαγαζί, και μετά αναγκαστήκαμε να πάμε στον παλιό μας συνεργάτη στο κέντρο αλλά αν υπήρχε η αντίστοιχη παροχή υπηρεσίας σαφώς θα τη χρησιμοποιούσαμε και εμείς.

Ε: Γνωρίζετε ότι ο τόπος έχει ιστορική μνήμη;

Α: Ναι το ξέρω, αλλά το ξέρω γιατί έχει τύχει και έχω ασχοληθεί προσωπικά με την ιστορία της πόλης και αυτές οι ιστορίες με γοητεύουν πάρα πολύ. Και εγώ τυχαίνει να το ξέρω. Αλλά ο περισσότερος κόσμος δεν το ξέρει. Δηλαδή δεν γνωρίζει ούτε για το Μπεχ Τσινάρ ούτε για τους Εβραίους που ζούσαν στην περιοχή και από εδώ έγινε η απομάκρυνσή τους. Αλλά πιστεύω ότι με την ανέγερση του Μουσείου Ολοκαυτώματος, το οποίο είναι σε έναν καλό δρόμο και θα αρχίσει σύντομα να υλοποιείται, θα τα μάθει ο κόσμος αυτά τα πράγματα και με την κατάλληλη προβολή τους θα είναι και σημείο έλξης της περιοχής.

Comment [Annie Tse255]:

Δ: Η μορφολογία και η παραμέληση του τόπου επιτρέπουν τις παραβατικές συμπεριφορές. Η συσκότιση παρατηρείται ως ένας λόγος ύπαρξης παραβατικής συμπεριφοράς-Μορφολογία του χώρου-τοπίο.

Δ: Η αστυνόμευση και η αύξηση της επιτήρησης θα οδηγήσουν σε συμμόρφωση- Εξουσία

Comment [Annie Tse256]:

Δ: Η ύπαρξη οικογενειών συνδράμει στην βελτίωση του τόπου-γειτονιά=οικογένειες.

Comment [Annie Tse257]:

Δ: Φαντάσματα=Στίγμα του τόπου- Η αλλαγή στη μορφολογία της περιοχής θα επιφέρει βελτίωση και μείωση της παραβατικής συμπεριφοράς.

Δ: Ανάδειξη της ανάγκης επικοινωνίας μεταξύ των ατόμων-έννοια της ομαδικότητας-Σχέσεις

Comment [Annie Tse258]:

Δ: Οι σχέσεις περιορίζονται μόνο στον χώρο της εργασίας, όπου εκεί φαίνεται ότι τα άτομα της κλειστής κοινότητας είναι ομαδοποιημένα, σε αντίθεση με τις σχέσεις με τους κατοίκους ή αλλά μέλη της κοινότητας η οποία είναι ανύπαρκτη γιατί "δεν έχει χρειαστεί". Επιβεβαίωση ότι οι τόποι εργασίας και κυρίως οι μεγάλες επιχειρήσεις είναι ετεροτοπίες για την κοινότητα. Το "δεν έχει χρειαστεί" έχει να κάνει με την έλλειψη κοινόχρηστον χώρων όπου κάτοικοι και εργαζόμενοι μπορούν να έρθουν σε επαφή, ή χώρους εργασιακούς από τους οποίους μπορούν να επωφεληθούν οι κάτοικοι- Χρήσεις του χώρου-Διαχωρισμός-Εξουσία

Comment [Annie Tse259]:

Δ: Δεν περπατάει στην περιοχή- δεν υπάρχει συσχέτιση με τον χώρο της περιοχής- Σχέση με τόπο

Comment [Annie Tse260]:

Δ: Στίγμα του τόπου λόγω της άγνοιας.

Comment [Annie Tse261]:

Δ: Λόγω αναγκαστικής εξοικείωσης με τον χώρο της περιοχής απομυθοποιήθηκε- Σχέσεις με χώρο

Comment [Annie Tse262]:

Δ: Οι περισσότερες και ποικίλες χρήσεις της περιοχής συνδράμουν στη βελτίωση του τόπου- Χρήσεις του χώρου

Comment [Annie Tse263]:

Δ: Λίγες πρακτικές χρήσεις του τόπου-Ανάγκη για περισσότερες.

Comment [Annie Tse264]:

Δ: Αναγνωρίζει την ύπαρξη της ιστορίας μνήμης στον τόπο, αλλά ταυτόχρονα αναγνωρίζεται ότι δεν αναδεικνύεται στην περιοχή- Στίγμα του τόπου-Τραύμα του τόπου

Comment [Annie Tse265]:

Δ: Οι περισσότερες και ποικίλες χρήσεις του χώρου με κύριο προσανατολισμό προς την τέχνη και την πολιτιστική ανάπτυξη είναι αναγκαίες για την ανάδειξη του τόπου- Χρήσεις του χώρου-Τέχνη

Επίσης θα μπορούσε και η γειννίαση με το παραλιακό μέτωπο, παρ' όλο που είναι το λιμάνι στην περιοχή, θα μπορούσε με κάποιες διόδους να δώσει μία έλξη στην περιοχή. Είναι σημαντικό. Νομίζω ότι πρέπει να έχει ο κόσμος την αίσθηση της επαφής με το θαλάσσιο μέτωπο. Σήμερα το λιμάνι το έχει περικλείστο το θαλάσσιο μέτωπο αλλά τουλάχιστον σε κάποια σημεία θα πρέπει να βρεθεί ένας τρόπος να αξιοποιηθεί. Ένα άλλο σημαντικό σημείο στην περιοχή που δεν ξέρω πόσο γνωστό είναι... Επειδή εδώ στην περιοχή υπήρχαν οι λαχανόκηποι και, ανεξαρτήτως αυτού του γεγονότος, η περιοχή έχει πολύ πλούσια υπόγεια ύδατα. Έχει δηλαδή γλυκό νερό σε βάθος ενός μέτρου, έχει τη δυνατότητα να γίνει άντληση αυτού του νερού και να εξυπηρετήσει χρήσεις. Κάποια στιγμή είχα προτείνει μάλιστα στον Δήμο Θεσσαλονίκης πιο δυτικά προς τα όρια της περιοχής να φτιάξει ένα γήπεδο γκολφ. Θεωρούσα ότι αν υπάρχει μία τέτοια χρήση δυτικά και θα ανέβαζε την ποιότητα ζωής στην αίσθηση του κόσμου αλλά θα ήταν και πόλος έλξης τουρισμού, γιατί υπάρχει αντίστοιχος τουρισμός ηλικιωμένων που γυρνάνε γήπεδα γκολφ και παίζουν, γιατί το πρώτο το πρόβλημα για τη δημιουργία τέτοιων γηπέδων είναι η έλλειψη νερού. Αυτό είναι το μεγαλύτερο κόστος. Αυτό στην περιοχή σαν πρόβλημα δεν υπάρχει, οπότε θα μπορούσε να γίνει εύκολα εδώ. Αλλά αυτά αφορούν άλλους.

Ε: Πως θα χαρακτηρίζατε το τοπίο της περιοχής;

Α: Η περιοχή αυτήν τη στιγμή είναι υπό διαμόρφωση. Είναι στα χέρια του οποιουδήποτε έχει την πολιτική βούληση και τα κονδύλια να φτιάξει μία περιοχή η οποία να είναι υπόδειγμα. Τη θεωρώ ελκυστική γιατί αρκίβως δεν έχει διαμορφώσει ένα κακό πρόσωπο. Έχει κακά δείγματα αλλά πιστεύω ότι μπορεί να γίνει ένας παράδεισος η περιοχή. Θεωρώ ότι είναι σήμερα ακόμα μία πολύ καλή περίοδος για να τοποθετηθεί κάποιος σε αυτήν την περιοχή και να την δει να αναπτύσσει τα θετικά της στοιχεία.

Ε: Ποια θα λέγατε ότι είναι η ταυτότητα της περιοχής;

Α: Σήμερα η περιοχή είναι μία έφηβος με σπυριά. Με ένα πρόσωπο το οποίο θεωρεί ότι ακόμα δεν είναι ελκυστικό, ντρέπεται για αυτό που είναι, αλλά έχει τη δυνατότητα να αναπτυχθεί σε μία πολύ όμορφη κοπέλα, την οποία να τη θαυμάζει όλη η πόλη. Αυτό είναι το όνειρό μου για την περιοχή γιατί εγώ ενδιαφέρομαι για την περιοχή κυρίως οικονομικά, αλλά έχω δέσιμο, έχω αποφασίσει ενώ είχα τη δυνατότητα να πάω αλλού να έρθω εδώ και πιστεύω ότι έχει τη δυνατότητα η περιοχή να γίνει υπόδειγμα.

Ε: Με ποιους τρόπους έχετε δεθεί με την περιοχή;

Α: Οι εταιρίες μας έχουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν και άλλα οικοπέδα τα οποία διαθέτουμε στην περιοχή και περιμένουμε να διαμορφωθεί ένα θετικό πρόσωπο για να γίνει αυτή η ανάπτυξη. Μας ενδιαφέρουν δηλαδή να γίνουν και άλλες επενδύσεις στην περιοχή.

Ε: Σε πιο προσωπικό επίπεδο;

Α: Σε πιο προσωπικό επίπεδο θέλω να είμαι περήφανος για την περιοχή που βρίσκεται το γραφείο μου και που είναι και τα οικονομικά μου συμφέροντα. Δε θέλω όταν λέω σε κάποιον ότι είμαι στη Δυτική Θεσσαλονίκη να με κοιτάει με συμπόνια, θέλω να με κοιτάζει με θαυμασμό.

Comment [Annie Tse266]:

Δ: Ανάγκη για μείωση του διαχωρισμού ανάμεσα σε σημεία στις περιοχές-εξουσία. Η επαφή και οι χρήσεις του τόπου με διαφορετικούς από τους υπάρχοντες οδηγεί σε ανάπτυξη και καλύτερη Ψυχική Υγεία. Η αίσθηση του περικλείστου όταν φύγει επιτρέπει την επικοινωνιοποίηση με τον τόπο

Comment [Annie Tse267]:

Δ: Στίγμα του τόπου: Το ότι είναι κακόφημη οφείλεται σε αφηγήσεις και όχι στην πραγματικότητα- Ταυτότητα τόπου: πολύπλευρη και όχι συγκεκριμένη μορφή

Comment [Annie Tse268]:

Δ: Η ταυτότητα του τόπου χαρακτηρίζεται ως "έφηβη με σπυριά", σε ένα μεταίχμιο δηλαδή.

Comment [Annie Tse269]:

Δ: Οικονομικό ενδιαφέρον για την περιοχή αλλά περιγράφεται και ένα δέσιμο που παραπέμπει σε συναισθήματα που προκύπτουν-Ψυχική Υγεία

Comment [Annie Tse270]:

Δ: Στίγμα του τόπου- Στίγμα του εαυτού- Αίσθημα ντροπής και ανάγκη για υπεράσπιση αυτής

Ε: Θεωρείτε ότι επηρεάζεται η δική σας ταυτότητα από την τοποθέτησή σας στην περιοχή;
Α: Θεωρώ ότι σε έναν βαθμό ισχύει αυτό. Δηλαδή πιστεύω ότι σήμερα όποιος διαλέγει να έρθει να μείνει στη Δυτική Θεσσαλονίκη, να νοικιάσει π.χ. για την οικογένεια του και να την μεταφέρει εδώ, οι άλλοι τον κοιτάνε με μία συμπόνια. Δηλαδή θεωρούν ότι είναι μία υποβάθμιση του κοινωνικού τους στάτους και των παιδιών του. Για έναν εργαζόμενο δε νομίζω ότι υπάρχει τέτοιο πρόβλημα γιατί ο εργαζόμενος έρχεται μπαίνει σε ένα εργασιακό περιβάλλον και μετά μόλις τελειώσει η δουλειά του σηκώνεται και φεύγει. Δεν του δημιουργεί κανένα πρόβλημα, εφ' όσον έρχεται με ευκολία, δουλεύει με ασφάλεια και φεύγει πάλι με ευκολία. Οπότε για τον εργαζόμενο δεν είναι τόσο μεγάλο πρόβλημα, για τον κάτοικο είναι.

Ε: Η ψυχολογική σας διάθεση επηρεάζεται από το τοπίο και την ατμόσφαιρα;
Α: Όχι εγώ δεν μπορώ να το πω αυτό. Γιατί ακριβώς και εγώ είμαι εργαζόμενος στην περιοχή και δεν κατοικώ εδώ. Δηλαδή δε μου έχει τύχει να κυκλοφορήσω βράδυ, να πάω βράδυ σπίτι μου και να αισθανθώ αυτόν τον κίνδυνο ή την άσχημη κατάσταση που λένε ότι επικρατεί. Όσο υπάρχει φως και μέρα δε δημιουργείται κανένα πρόβλημα. Πιθανώς τη νύχτα που δεν το ξέρω, σε κάποια στενά σε κάποιους ανθρώπους που μένουν εδώ δε δημιουργείται ανασφάλεια. Εγώ δεν το είχα ποτέ μου αυτό το θέμα.

Ε: Μπορεί κατά τη γνώμη σας να προκύψει κάτι από αυτήν την έρευνα;
Α: Νομίζω ότι κατ' αρχήν μία τέτοια έρευνα θα βοηθούσε στο να γίνουν συγκεκριμένα σχέδια από τους πολιτικούς άρχοντες ή τους δημοτικούς άρχοντες, στο να δημιουργηθούν έργα, όχι με την έννοια του καλλωπισμού, αλλά έργα υποδομής με την έννοια της υποδοχής ακόμη πιο πολυπρόσωπων οργανισμών, δημόσιων υπηρεσιών. Όταν ένας εργάζεται σε μία περιοχή, και η περιοχή είναι ασφαλής και όμορφη μετά κοιτάζει σε δεύτερο επίπεδο να μεταφερθεί και να μένει στην περιοχή για να πηγαίνει γρηγορότερα από τη δουλειά του στο σπίτι και το αντίθετο. Γιατί σχολεία θα υπάρχουν. Από εκεί και πέρα είναι να δωθούν κίνητρα για να χτιστούν τα σπίτια που πρέπει να φιλοξενήσουν αυτόν τον κόσμο και να υπάρχει η αίσθηση της ασφάλειας. Αυτό αν γίνει και στο μυαλό των δημοτών, δημιουργηθεί αυτή η αίσθηση ασφάλειας, και το θεωρούν πολύ φυσιολογικό να μένουν στην περιοχή νομίζω ότι θα είναι ένα πρώτο καλό βήμα. Μετά ο ένας θα φέρει τον άλλον. Δε θα θεωρείται δηλαδή τόπος υποδοχής υποβαθμισμένων κατοίκων (εντός εισαγωγικών). Αλλά τόπος φυσιολογικής ανάπτυξης οικογενειακού περιβάλλοντος.

Ε: Εντοπίζετε την αίσθηση της ομάδας στην περιοχή;
Α: Αυτό δεν το ξέρω. Αυτό αφορά κυρίως τους κατοίκους. Εμείς στο κτίριό μας προσπαθούμε να έχουμε μία αίσθηση ομάδας, έχουμε πίνακες ανακοινώσεων... Οργανώνουμε μία κοινή πορεία της επαγγελματικής μας ζωής. Αυτό αφορά το κάθε κτίριο ξεχωριστά. Και την κάθε γειτονιά. Και όταν λέω την κάθε γειτονιά, η δυτική Θεσσαλονίκη δεν είναι μία περιοχή, είναι πάρα πολλές μικρές περιοχές. Μπορεί σε μία περιοχή να υπάρχουν πολλές κατοικίες και εκεί να υπάρχει μία αίσθηση καθημερινότητας και αλληλεπίδρασης, σε άλλη περιοχή να μην υπάρχει, ανάλογα με το πως επιλέγουν την περιοχή αυτήν για μόνιμη κατοικία οι άνθρωποι. Εδώ δεν έχω αυτήν την αίσθηση ότι υπάρχει η έννοια της γειτονιάς, γιατί η αίσθηση της γειτονιάς αναπτύσσεται γύρω από

Comment [Annie Tse271]:
Δ: Θεωρεί ότι η ταυτότητα του κατοίκου επηρεάζεται από τον τόπο-Στίγμα του εαυτού-τόπου, αλλά για τον εργαζόμενο όχι, οι εργαζόμενοι θεωρούνται επισκέπτες και όχι μέλη της κοινότητας- Διαχωρισμός μεταξύ κατοίκων και εργαζομένων- Σχέσεις-Εξουσία

Comment [Annie Tse272]:
Δ: Η αίσθηση της ασφάλειας θεωρείται βασικό στοιχείο για την καλή Ψυχική Υγεία του ατόμου- Εφόσον υπάρχει αυτή δεν υπάρχει κίνδυνος για χειροτέρευση της ψυχικής υγείας.

Comment [Annie Tse273]:
Δ: Ανάγκη για περισσότερες χρήσεις του χώρου με τη μορφή πολυπρόσωπων οργανισμών και δημόσιων υπηρεσιών- πρόσβαση από όλους- Χρήσεις του χώρου.
Δ: Ανάγκη για παρέμβαση της πολιτείας

Comment [Annie Tse274]:
Δ: Η μορφολογία του τόπου δείχνει να εμποδίζει την ανάπτυξη της περιοχής-Τοπίο
Δ: Γειτονιά=οικογένεια

Comment [Annie Tse275]:
Δ: Η ύπαρξη της παραβατικότητας απωθεί την κατοίκηση- ταυτότητα τόπου-κενότητα του χώρο-χρήσεις του χώρου-μεταίχμιο

Comment [Annie Tse276]:
Δ: Στιγματισμός του τόπου και των κατοίκων του. Καταφύγιο- Άσυλο

Comment [Annie Tse277]:
Δ: Η αίσθηση του συνόλου και της ομάδας-κοινότητας περιορίζεται μόνο στον εργασιακό χώρο-ετεροτοπία- διαχωρισμός-εξουσία-σχέσεις

Comment [Annie Tse278]:
Δ: Κάθε κτίριο ισούται με μία γειτονία-ετεροτοπία- διαχωρισμός-εξουσία-σχέσεις

χώρους συνάθροισης. Δηλαδή από τον χώρο που ψωνίζει κάποιος, από τον μαγαζάτορα που θα τον εξυπηρετήσει, από το καφενείο θα πάει ο άνθρωπος μεγαλύτερης ηλικίας. Σήμερα ας πούμε δεν έχω κάποια τέτοια αίσθηση. Δε βλέπω ηλικιωμένους να περπατάν στην περιοχή. Πέρα από συγκεκριμένους παλιούς μαγαζάτορες που ίσως έχουν μείνει. Οπότε αυτό δημιουργεί την αίσθηση της γειτονιάς. Οι κοινές δράσεις. Και για μένα όχι απαραίτητα καλλιτεχνικές, καθημερινές δράσεις. Αλλά με ένα καλλιτεχνικό γεγονός έρχεται ο κόσμος πιο εύκολα από το κέντρο προς τα δυτικά, και μετά δεν το θεωρεί κάτι τρομακτικό. Είναι μία καλή αρχή αλλά δεν αρκεί. Πρέπει να υπάρχουν όλα τα υπόλοιπα ώστε κάθε φορά που θα έρχεται να μην αισθάνεται ανασφάλεια.

Ε: Για ποιους λόγους συμφωνήσατε να πάρετε μέρος σε αυτήν την έρευνα;

Α: Γιατί με ενδιαφέρει πάρα πολύ να βγει κάτι θετικό από κάθε κίνηση που γίνεται. Και στο παρελθόν έχω δώσει άλλη συνέντευξη και θεωρώ ότι όσο μιλάς για αυτήν την περιοχή, όσο ακούει κάποιος για αυτήν την περιοχή, τόσο περισσότερες πιθανότητες έχουμε για να γίνει κάτι και σαφώς με ενδιαφέρει να γίνει κάτι από νέα παιδιά από το πανεπιστήμιο. Θεωρώ ότι κάτι θετικό θα βγει. Ο χρόνος μπορεί να αξίζει αλλά αυτό το πράγμα αξίζει περισσότερο.

Comment [Annie Tse279]:

Δ: Δεν εντοπίζεται η έννοια της γειτονιάς λόγω της έλλειψης κοινόχρηστον χώρων και της διάδρασης μεταξύ των ατόμων-Χρήσεις του Χώρου-Σχέσεις

Δ: Οι καθημερινές δράσεις δεν είναι απαραίτητα να είναι καλλιτεχνικές-Ανάγκη για μία τέχνη η οποία να δημιουργεί σχέσεις και να είναι προσαρμοσμένη σε καθημερινές πρακτικές, όχι κάτι εξειδικευμένο έτσι ώστε να δημιουργείται η αίσθηση του οικείου και εντάσσεται πιο εύκολα στην καθημερινότητα.-Τέχνη-Σχέσεις

Comment [Annie Tse280]:

Δ: Η τέχνη ως πρακτική γεφύρωσης και αποστιγματισμού του τόπου. Είναι μία αρχή όμως και όχι κάτι μόνιμο. Ίσως οδηγήσει σε μονιμότερες λύσεις-Τέχνη-Σχέσεις

Comment [Annie Tse281]:

Δ: Ατομική πρωτοβουλία- Ανάγκη για ανάδειξη του τόπου-Σχέσεις

• Συμμετέχων 7

ΑΦ, Άντρας, 47 χρονών, Αρτοποιός, Κάτοικος Ρετζικιού, Εργαζόμενος στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου.

Ε: Πόσα χρόνια δραστηριοποιείστε στην περιοχή;

Α: Δραστηριοποιούμαι στην περιοχή πάρα πολλά χρόνια γιατί είμαστε οικογενειακή επιχείρηση, συνεχίζω δηλαδή την επιχείρηση από τον μπαμπά μου, ο οποίος ήρθε εδώ το 1972 πρώτη φορά. Και εγώ ουσιαστικά εδώ γεννήθηκα και μεγάλωσα μέσα σε αυτόν τον χώρο (του αρτοποιείου), αλλά μετά το σχολείο ασχολήθηκα συστηματικά και ολοκληρωμένα. Άρα είμαι συστηματικά εδώ τα τελευταία 25 χρόνια περίπου. Κατοικώ στο Ρετζίκι, και το πατρικό μου είναι στην Χαριλάου.

Ε: Για ποιο λόγο επιλέξατε τη συγκεκριμένη περιοχή για την επαγγελματική σας δραστηριότητα;

Α: Ο πατέρας μου είχε έρθει από το χωριό τότε την περίοδο της αστυφιλίας για να βρει την τύχη του και έπιασε δουλειά ως εργάτης σε ένα αρτοποιείο και αποφάσισε να κάνει τη δική του επιχείρηση. Θεώρησε ότι ο Σταθμός θα είναι ένα σημείο που θα έχει εμπορικότητα ακόμα και τότε και έτσι καταστάλαξε εδώ. Αυτό ήταν πάντα το ιδιαίτερο σημείο της περιοχής. Εμπορικά φέρνει κόσμο.

Ε: Τι γνωρίζεις για την περιοχή;

Α: Η περιοχή από παλιά, όπως και σε όλες τις πόλεις οι περιοχές γύρω από τους Σταθμούς, τώρα να μην πω τη λέξη κάκοφημη, αλλά δε φημίζονται ότι είναι και ιδιαίτερα αναπτυγμένες. Γιατί κοντά στους πολλούς περαστικούς συνοστίζονται και άλλοι με διάφορες δραστηριότητες. Δε θεωρούνται οι περιοχές γύρω από τους Σταθμούς καλές περιοχές. Εγώ προσωπικά δεν έχω καμία άσχημη εμπειρία στην περιοχή παρ' όλο που είμαι πάρα πολλά χρόνια εδώ. Εν τούτοις όμως δεν μπορώ να πω ότι δεν έχω δει ή δεν έχω ακούσει για ορισμένα πράγματα που θα μπορούσαν να διορθωθούν στην περιοχή. Δηλαδή η περιοχή από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου πισσικά φιλοξενούσε όλους τους οίκους ανοχής, εκεί που είναι τώρα τα κινέζικα. Ασφαλώς υποβιβάζει την περιοχή αυτό. Τα τελευταία χρόνια μετακινήθηκαν βέβαια, πήγαν λίγο πιο πέρα. Πάντα είχε διάφορους... Δε θέλω να χαρακτηρίσω τους ανθρώπους. Αλλά ο Σταθμός πάντα είχε και περιστατικά με κλοπές, με ναρκωτικά. Είχε και έχει ακόμα. Μετά παίζαν ρόλο και οι μετανάστες που ήρθαν εδώ από το '90 και μετά, οι Αλβανοί και τώρα τελευταία οι Πακιστανοί, οι Σύριοι και οι Κινέζοι. Βέβαια δε σημαίνει ότι αυτοί οι άνθρωποι που ήρθαν εδώ πέρα συμβάλαν στο να γίνει πιο κάκοφημη η περιοχή. Απεναντίας πάρα πολλοί εξελίχθηκαν επαγγελματικά, κάναν τις οικογένειες τους είναι πάρα πολύ καλοί. Οι Αλβανοί έχουν ενσωματωθεί πλήρως, αυτοί που ήρθαν το '90, με τους οποίους έχω άριστες σχέσεις. Δεν έχω διαφωνήσει ποτέ με κανέναν. Μια ιδιαίτερη κατηγορία είναι οι Κινέζοι γιατί έχουν δραστηριοποιηθεί πολύ επαγγελματικά στην περιοχή. Εμπόριο κάνουν οι άνθρωποι, δεν μπορώ να πω ότι από τότε που ήρθαν οι Κινέζοι αναβαθμίστηκε η περιοχή αλλά δεν μπορώ να πω ότι έχουν κάνει και κάτι κακό. Ο κόσμος επισκέπτεται την περιοχή για να ψωνίσει από τα μαγαζιά τους. Δεν βλέπω κάτι κακό σε αυτό. Δεν μπορώ να πω τη λέξη "αναβάθμιση", μου φαίνεται λίγο υπερβολική.

Comment [Annie Tse282]:

Δ: Λόγοι επιλογής του τόπου ως μέρος εργασίας ήταν ο Ν.Σ. Σταθμός και η εμπορικότητά του.

Comment [Annie Tse283]:

Δ: Ο Ν.Σ. Σταθμός επηρεάζει την ταυτότητα του τόπου.- Στίγμα του τόπου-Ταυτότητα του τόπου. Η ύπαρξη του Σταθμού, η έννοια του εφήμερου που αποπνέει, εμπνέει παραβατικές δραστηριότητες.- Εξουσία

Comment [Annie Tse284]:

Δ: Στίγμα του τόπου- Η περιοχή είναι υποβαθμισμένη λόγω της διαφορετικότητας των φυλών και των φύλων όπως και της σεξεργασίας-εργασία που θεωρείται ανήθικη.-Ρατσιστικά στοιχεία εντοπίζονται

Comment [Annie Tse285]:

Δ: Προσπάθεια να φανεί ότι δεν έχει προκαταλήψεις- σχέση στίγματος- σχέσεις-εξουσία

Comment [Annie Tse286]:

Δ: Καλές σχέσεις με τα υπόλοιπα άτομα της κοινότητας- Οι διαφορετικής εθνικότητας ομάδες δε θεωρούνται μέλη της κοινότητας όμως-εισβολείς-σχέσεις-εξουσία-ρατσισμός

Comment [Annie Tse287]:

Δ: Αναφέρεται η κινέζικη κοινότητα και η ομαλή ενσωμάτωσή της στην κοινότητα της περιοχής. Αναδύονται συναισθήματα ανάμεικτα για την ύπαρξη τους και διαφαίνεται μία διάθεση ανταγωνισμού.-Σχέσεις-Εξουσία

Ε: Θα έμενες ποτε στη συγκεκριμένη περιοχή;

Α: Ναι θα έμενα. Τη βρίσκω λίγο πιο συναρπαστική. Μένω σε περιοχή η οποία θεωρείται δήθεν καλή. [Το Ρετζίκι. Είμαστε μονοκατοικίες, πολύ ήσυχη γειτονιά, πολύ ήσυχη περιοχή, όχι ότι δεν υπάρχουν και εκεί κρούσματα κλοπών, όπως και παντού αλλά σε γενικές γραμμές πολύ ήσυχη περιοχή. Μου φαίνεται λίγο αδιάφορη να σου πω την αλήθεια. Αν είχα τα τωρινά μυαλά όταν ήμουν 25 που διάλεξα που θα μείνω, θα επέλεγα αυτήν την περιοχή. Πιο πολύ μου αρέσει. Πιο συναρπαστική περιοχή. Μπορώ να βγω έξω να δω διάφορους ανθρώπους, να κατέβω πιο εύκολα στο κέντρο. Συναναστρέφομαι και με κατοίκους και με εργαζόμενους της περιοχής. Με όλους. Εδώ έχει μεγάλη ποικιλομορφία η περιοχή. Εκεί που μένω λίγο πολύ η κατάσταση είναι ίδια. Απλές οικογένειες με τα παιδιά τους. Μια χαρά άνθρωποι είναι αλλά πολύ ήσυχη περιοχή, σχεδόν καταντάει αδιάφορη. Εδώ είναι πιο συναρπαστική. Δεν ξέρω πως θα ήταν όμως αν ζούσα εδώ και βίωνα όλα τα προβλήματα της περιοχής μαζί. Ενδεχομένως να τα έβλεπα διαφορετικά τα πράγματα. Γιατί αν ζούσα εδώ πέρα θα έπρεπε να στείλω τα παιδιά μου στο σχολείο με ό,τι αυτό συνεπάγεται (όχι απαραίτητα κατ'ελάχιστον) ή εγώ να νιώθω ότι κινδυνεύω περισσότερο από ό,τι τώρα και ότι ίσως η περιοχή να έχει περισσότερη εγκληματικότητα σε σχέση με εκεί που μένω. Αλλά δεν μπορώ να σου απαντήσω με βάσει αυτήν την υπόθεση, σου απαντώ με το πως το νιώθω μέσα μου. Τώρα το τι θα συνέβαινε αν όντως έμενα εδώ πέρα δεν μπορώ να το ξέρω.

Ε:Εντοπίζεις την έννοια της γειτονιάς στην περιοχή;

Α: Φθίνει. Γιατί χάλασε πολύ... Γιατί η γειτονιά προϋποθέτει και λίγο ομοιογένεια, έχει χαλάσει η ομοιογένεια εδώ πέρα. Λόγω των μεταναστών.

Ε: Θεωρείς ότι η μορφολογία του τόπου σχετίζεται με την έννοια της γειτονιάς;

Α: Με διάφορες αφορμές θα περάσω στον κάτω δρόμο (στην Γιαννιτσών) αλλά δε θα πάω να συναναστραφώ με ανθρώπους. Η εμφάνιση της περιοχής δεν έχει τις προϋποθέσεις που θα κάνει τους ανθρώπους να έρθουν πιο κοντά. Απλά παλαιότερα υπήρχε περισσότερη ομοιογένεια εδώ στους κατοίκους και αυτό βοηθούσε περισσότερο να δημιουργηθούν σχέσεις μεταξύ τους πιο εύκολα. Υπήρχε ίσως περισσότερη εμπιστοσύνη και οικειότητα μεταξύ των ανθρώπων. Γιατί κακά τα ψέματα τώρα οι Έλληνες μεταξύ τους, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι όταν θα έρθει ο Κινέζος ή ο Πακιστανός δε θα είναι καλοί άνθρωποι για να συναναστραφείς μαζί τους, αλλά είναι πιο θετικοί στο να δημιουργήσουν μία σχέση. Όταν, λοιπόν, κατέβαιναν οι άνθρωποι στη γειτονιά και τους ζούσα και εγώ στο καφενείο κάθονταν όλοι έξω, γινόταν μία παρέα χωρίς να έχουν ραντεβού. Στο ψητοπωλείο από δίπλα γίνονταν μία παρέα για να πιουν το ουζάκι τους χωρίς να έχουν ραντεβού, τώρα έχει χαθεί λιγάκι αυτό.

Ε: Υπάρχουν σημεία συνάντησης/αλληλεπίδρασης στην περιοχή;

Α: Μαγαζιά υπάρχουν. Δεν είναι χώροι. Η πολιτεία δε φρόντισε να φτιάξει κοινόχρηστους χώρους σαν τα πάρκα π.χ., για να συγκεντρώνεται κόσμος. Κι αν υπάρχουν υπάρχουν λίγοι. Δεν είναι τόσο πολλοί που να πεις ότι βοηθάει τη συναναστραφή. Πιο πολύ σε μαγαζιά.

Comment [Annie Tse288]:

Δ: Σύγκριση με τον τόπο κατοικίας του, μία αναβαθμισμένη περιοχή: Ο "δήθεν" χαρακτηρισμός υποδηλώνει, μέσω της σύγκρισης, ότι υπάρχει στίγμα του τόπου ("κοινωνία του θεάματος")

Comment [Annie Tse289]:

Δ: Δείχνει να έχει σχέσεις με τα υπόλοιπα άτομα της κοινότητας-Σχέσεις

Comment [Annie Tse290]:

Δ: Η περιοχή χαρακτηρίζεται ως συναρπαστική και με ποικιλομορφία-Τοπία-Συναίσθημα-Ψυχική Υγεία

Comment [Annie Tse291]:

Δ: Η έλλειψη της έννοιας της γειτονιάς αποδίδεται στην ανομοιογένεια του τόπου όσον αφορά της εθνικότητες-διαχωρισμός-ρατσισμός-εξουσία

Comment [Annie Tse292]:

Δ: Η πράξη του "θα περάσω" ενέχει την έννοια της μετάβασης από ένα σημείο στο άλλο μέσα από κάτι, υπονοείται η έννοια του ορίου και του διαχωρισμού ο οποίος επιτυγχάνεται με τη μορφολογία του τόπου-εξουσία

Comment [Annie Tse293]:

Δ: Αποφυγή διάδρασης με τα μέλη της κοινότητας από την κάτω πλευρά- διαχωρισμός-εξουσία-σχέσεις

Comment [Annie Tse294]:

Δ: Το τοπίο δε δείχνει την προδιάθεση για δημιουργία σχέσεων όπως και η μορφολογία του τόπου. Επιπροσθέτως η ανομοιογένεια σε εθνικότητες δείχνει να εντείνει αυτό το χαρακτηριστικό και υπάρχει ως εμπόδιο. Αδυναμία ενσωμάτωσης-Ρατσισμός-Εξουσία

Comment [Annie Tse295]:

Δ: Έλλειψη της έννοιας της εμπιστοσύνης και της οικειότητας, οφείλεται στην ανομοιογένεια-ρατσισμός-σχέσεις-εξουσία

Comment [Annie Tse296]:

Δ: Έλλειψη κοινόχρηστων χώρων οι οποίοι ενισχύουν τη διάδραση και την αλληλεπίδραση, την δημιουργία σχέσεων-Χρήσεις χώρων-Σχέσεις

E: Με ποιον τρόπο έχεις πρόσβαση στην περιοχή;

A: Με το αμάξι. Είναι κοντά από εκεί που μένω όπως και από το κέντρο.

E: Επιλέγεις να περπατήσεις στην περιοχή;

A: Όχι ιδιαίτερα. Επειδή βρίσκομαι σε σταθερό χώρο. Στο σημείο όπου έχω τη δουλειά μου. Έχει και κατασκευαστικά προβλήματα η περιοχή. Όπως και από την άποψη της ασφάλειας υπάρχουν προβλήματα. Και ειδικά τις νυχτερινές ώρες. Ειδικά κάποια σημεία το βράδυ νομίζω ότι είναι λίγο επικίνδυνα για να κυκλοφορήσουν οι άνθρωποι και ειδικά κοπέλες ή παιδιά.

E: Αναφέρεσαι στην περιοχή σε κόσμο;

A: Μιλώ όταν τυχαίνει να με ρωτήσουν κάτι. Τυχαίνει βέβαια. Οι συνηθισμένες ερωτήσεις είναι τα τελευταία χρόνια, τι γίνεται με τις εργασίες του μετρό, η άλλη ερώτηση έχει να κάνει με την εγκληματικότητα, μία συχνή ερώτηση επίσης είναι αν υπάρχει γειτονιά με την έννοια των οικογενειών εδώ, πολλοί που δε ζουν εδώ δεν είναι σίγουροι αν εδώ υπάρχει γειτονιά ή αν είναι μόνο εμπορική περιοχή. Η πιο συνηθισμένη ερώτηση έχει να κάνει με την εγκληματικότητα και αν έχουμε προβλήματα επειδή συνήθως ερχόμαστε και βράδυ στη δουλειά.

E: Πως σε αντιμετωπίζουν όταν μιλάς για την περιοχή;

Όχι κάπως ιδιαίτερα. Παλιότερα όταν ήμουν πιο μικρός και ζούσα σε περιοχή που θεωρούνταν πιο ασφαλή ίσως λίγο να εντυπωσιάζονταν, με τα μυαλά τα εφηβικά. Τώρα όχι με κάποιον ιδιαίτερο τρόπο. Ίσως να θέλουν να λύσουν κάποιες απορίες, αλλά δε νομίζω να με βλέπουν διαφορετικά. Περιέργεια.

E: Πως θα χαρακτήριζες την ταυτότητα της περιοχής;

A: Νομίζω ότι η περιοχή αυτήν τη στιγμή έχει μία έλλειψη ταυτότητας. Και νομίζω ότι εδώ πρέπει να αφουγκραστεί λίγο η πολιτεία τους κατοίκους, και να συμβάλει στο να δοθεί μία φυσιογνωμία. Διότι ο χαρακτήρας της περιοχής καθορίζεται από τις οικογένειες και τους ανθρώπους που μένουν εδώ πέρα, από τους ανθρώπους που δραστηριοποιούνται επαγγελματικά. Και νομίζω ότι ο προσανατολισμός τους θα πρέπει να είναι με βάση αυτούς. Διότι εδώ η περιοχή έχει την ιδιομορφία ότι δεν είναι μία απρόσιτη περιοχή όπως είναι η περιοχή που μένω ή η Καλαμαριά ή η Τούμπα, όπου λίγο πολύ είναι μόνο οι κάτοικοι. Εδώ έχουμε να κάνουμε με πάρα πολλούς ανθρώπους που περνούν από την περιοχή. Με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Νομίζω ότι πρέπει στο διαμέρισμα εδώ πέρα να δοθεί μία φυσιογνωμία. Και αν οι κάτοικοι και τα μαγαζιά και οι επαγγελματίες η γνώμη τους κυριαρχεί, και θα έπρεπε να κυριαρχεί, σύμφωνα με αυτήν θα έπρεπε να δοθεί μία φυσιογνωμία. Να γίνει βέβαια φιλική με τους ταξιδιώτες που υπάρχουν πολλοί, να γίνει φιλική με τους περαστικούς, αλλά κυρίως να δοθεί μία φυσιογνωμία αστική. Δηλαδή προσοχή στα σχολεία να δοθεί ιδιαίτερα, σε χώρους συνάντησης. Δηλαδή να μπορούν οι κάτοικοι στα σχολεία τους να πάνε με ευκολία, να μπορούν να περάσουν το δρόμο με ευκολία. Να υπάρχει ένα πάρκο στο οποίο να μπορούν να βρεθούν. Αλλά να μην υπάρχει ένα πάρκο που θα γίνει κατάληψη από τους περαστικούς ή από τον οποιονδήποτε. Θα πρέπει να αφουγκραστεί η πολιτεία έτσι ώστε να συμβάλει στο να πάρει μία συγκεκριμένη αστική φυσιογνωμία η περιοχή, με την ιδιομορφία όμως αυτή, ότι από εδώ θα περνάνε

Comment [Annie Tse297]:

Δ: Δεν περπατάει στην περιοχή, αποφεύγει να επισυνάψει σχέσεις με τον χώρο ή με άλλους ανθρώπους πέρα από τον χώρο κοντά στο μαγαζί του, το αποδίδει σε μορφολογικές δυσκολίες και στην επικινδυνότητα της περιοχής-Στίγμα του τόπου-Μορφολογία

Comment [Annie Tse298]:

Δ: Στίγμα του τόπου-Αποκλεισμός-Εξουσία. Εξωτισμός της περιοχής.

Comment [Annie Tse299]:

Δ: Δεν χαρακτηρίζει την περιοχή με μία συγκεκριμένη ταυτότητα- Αναγνωρίζει πως βρίσκεται σε μία κρίση ταυτότητας-Ταυτότητα τόπου

Comment [Annie Tse300]:

Δ: Ανάγκη για δημιουργία σχέσης μεταξύ κράτος και κοινότητας της περιοχής-ανάγκη για βοήθεια-σχέσεις

Comment [Annie Tse301]:

Δ: Η ταυτότητα του τόπου ορίζεται από τον οικιστικό χαρακτήρα της περιοχής και από τα εμπορικά του καταστήματα-Υπάρχει ανάγκη για ανάδειξη αυτού-εξουσία

Comment [Annie Tse302]:

Δ: Η πολυπολιτισμικότητα της περιοχής και η πολυμορφία του τόπου αλλά και των ανθρώπων που τη συνιστούν αναφέρεται ως ιδιαίτερη η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη για την ανάδειξη της ταυτότητάς της.

Comment [Annie Tse303]:

Δ: Ανάγκη για καθορισμό μίας συγκεκριμένης ταυτότητας από τα άτομα της κοινότητας-ταυτότητα τόπου

Comment [Annie Tse304]:

Δ: Το τοπίο δε θεωρείται φιλικό προς τους επισκέπτες και τους ταξιδιώτες -μορφολογία-τοπίο-στίγμα του τόπου-περιθωροποίηση-εξουσία

Comment [Annie Tse305]:

Δ: Αναδιαμόρφωση του πεδίου έτσι ώστε να ξεφύγει από το βιομηχανικό και να πάει στο πιο σύγχρονο αστικό τοπίο που θα μπορεί να έχει και μία ταυτότητα οικιστική και θα συμπεριλαμβάνει ομάδες ατόμων με οικογένειες. Ανάγκη για σημεία συνάντησης και χώρους συνάντησης, κοινής χρήσης-Χρήσεις του χώρου-δημιουργία σχέσεων.
Δ: Η έννοια της κατάληψης επανεμφανίζεται -καταφύγιο vs κατάληψη

πάρα πολλοί άνθρωποι. Ας περάσουν, αλλά να μη χάσουν τα δικαιώματά τους αυτοί που μένουν ή αυτοί που δραστηριοποιούνται εδώ. Γιατί νομίζω ότι τα τελευταία χρόνια κάτι τέτοιο έχει συμβεί. Οι άνθρωποι νιώθουν λίγο σα να έχει γίνει μία κατάληψη στην περιοχή τους. Από εκεί που κάποτε υπήρχε η γειτονιά, οι άνθρωποι πλέον νιώθουν ότι έχει γίνει μία κατάληψη πλέον στην περιοχή τους από τους μετανάστες κυρίως. Γιατί για παράδειγμα το '90 ήρθαν οι Αλβανοί και εγκαταστάθηκαν στο πάρκο. Δεν κάνουν κάτι κακό οι άνθρωποι. Και εμείς για παράδειγμα πήγαμε μετανάστες σε άλλα κράτη, μπορεί να πάμε και στο μέλλον, θα προσπαθήσουμε να επιβιώσουμε. Καθόλου κακό. Στο πάρκο εγκαταστάθηκαν και προσπαθούσαν να κάνουν μεροκάματα. Ναι αλλά το πάρκο δεν μπορεί όμως να μην το ξαναζήσουν οι κάτοικοι, να μην το ξαναχρησιμοποιήσουν επειδή υπάρχει αυτή η ιδιομορφία. Πρέπει η πολιτεία να συμβάλει σε αυτό, να βοηθήσει. Ακόμη και οι Κινέζοι που έχουν παρεί όλα τα καταστήματα. Δε λέω... εμπόριο είναι και δραστηριοποιούνται οι άνθρωποι. Και μπράβο τους που τα καταφέρνουν, πιστεύουν όμως οι κάτοικοι ότι δε γίνεται επί ίσους όρους το εμπορικό παιχνίδι. Οι κάτοικοι θεωρούν, και εγώ έχω την αμφιβολία μου ότι δίνονται προνόμια σε αυτούς από την πολιτεία. Απορούν οι κάτοικοι γιατί αυτοί δεν έχουν λεφτά να ανοίξουν μαγαζί, που βρίσκουν οι Κινέζοι τα λεφτά και ανοίγουν. Δεν έχουν κόψει ποτέ μία απόδειξη για παράδειγμα. Σε αυτούς δεν τους κάνει έλεγχο η εφορία. Υπάρχουν τέτοια θέματα που δημιουργούν στους κατοίκους τις υπόνοιες ότι υπάρχει ένα καθεστώς διαφορετικό ως προς αυτούς και ως προς τους Έλληνες. Αυτά νομίζω ότι είναι θέματα που η πολιτεία πρέπει να τα λύσει.

Comment [Annie Tse306]:

Δ: Οι άνθρωποι διαφορετικής εθνικότητας θεωρούνται περαστικοί και όχι μέλη της κοινότητας-ρατσισμός-διαχωρισμός-εξουσία. Κατάληψη vs Καταφύγιο. Είτε με τον έναν είτε με τον άλλον τρόπο δημιουργείται μία ανάγκη για επανοικειοποίηση του τόπου.-Σχέσεις τόπου/ατόμου

Comment [Annie Tse307]:

Δ: Αδυναμία συνύπαρξης των διάφορων εθνικότητων στον ίδιο τόπο- εξουσία-σχέσεις-η προκατάληψη και το στίγμα οδηγούν στον διαχωρισμό- η έλλειψη κοινώχρηστων χώρων οδηγεί στην προκατάληψη και στο στίγμα.

Comment [Annie Tse308]:

Δ: Ανάγκη για σχέση μεταξύ πολιτείας και κοινότητας-σχέσεις. Διαφαίνονται αρνητικά συναισθήματα απέναντι στην κινέζικη κοινότητα και αγοραπωλησία προϊόντων. Ανταγωνιστικό συναισθήμα- Διακρίνεται και πάλι ο διαχωρισμός-Ανάγκη για εξουσία-σχέσεις

Ε: Τι πιστεύεις ότι προσφέρει ο συγκεκριμένος χώρος σε μετανάστες και εγκαθίστανται εδώ;

Α: Είναι πιο πρόσφορο στο έδαφος σε αυτήν την περιοχή από το να πάνε στο Πανόραμα. Στο Πανόραμα δεν μπορούν να σταθούν. Που να μείνουν; Κατ' αρχήν θα τους διώξουν κατ' ευθείαν δεν υπάρχει περίπτωση. Όπως και στο Ρετζίκι που μένω εγώ θα τους διώξουν κατευθείαν. Εδώ είναι ο κόσμος περαστικός. Εκμεταλλεύονται το γεγονός ότι η περιοχή έχει αυτήν την φυσιογνωμία. Δηλαδή το νιώθει ο περαστικός ή ο μετανάστης ότι μπορεί να της κάνει κατάληψη. Και αυτό συμβαίνει γιατί η περιοχή φαίνεται απεριποίητη, δείχνει να έχει τις ατέλειές της, πιο εύκολα μπαίνεις σε ένα τέτοιο μέρος όταν είσαι σε αυτήν την κατάσταση για να σταθείς ή για να μείνεις, από το να πας σε μία περιοχή καλοφτιαγμένη που είναι όλα στην εντέλεια και λες "Καλά εδώ όπου και να πάω θα με διώξουν". Νομίζω το προφανές λέω.

Comment [Annie Tse309]:

Δ: Ο χώρος "καταλαμβάνεται" από "περαστικούς" επειδή είναι κενός και το τοπίο μοιάζει παραμελημένο και απεριποίητο. Το παραμελημένο τοπίο προσκαλεί "υποβαθμισμένους" ανθρώπους να το κάνουν τόπο τους.-Τοπίο-Τόπος-Χώρος-Κενότητα

Comment [Annie Tse310]:

Δ: Δείχνει να επηρεάζεται η ψυχική του υγεία από το τοπίο του τόπου. Διαφαίνονται συναισθήματα ζήλειας λόγω παραμελημένου τοπίου- Χαμηλή αυτοεκτίμηση.-Ψυχική Υγεία

Ε: Η ψυχολογία σου επηρεάζεται από το τοπίο της περιοχής;

Α: Ναι επηρεάζεται. Με ενοχλεί. Ζηλεύω καμιά φορά που άλλοι έχουν!... Δόξα το θεό που έχω τη δουλειά μου δηλαδή... Αλλά φαντάζομαι καμιά φορά στη Σαντορίνη άλλοι που βλέπουν το πέλαγος... Είναι ακραίο παράδειγμα, αλλά ακόμα και ένα κατάστημα στην Καλαμαριά για παράδειγμα με ένα περιποιημένο πεζοδρόμιο, με έναν καλοφτιαγμένο δρόμο, όχι αυτό το χάος, όπως ακούς τώρα την ηχορύπανση αυτή. Αυτό το χάος που γίνεται με τα έργα 11 χρόνια τώρα, εντάξει θα με ενοχλήσει λογικό δεν είναι; Άλλο να πας σε μία ωραία καλοφτιαγμένη περιοχή και άλλο να νιώθεις μονίμως χάλια και απεριποίητος. Ακόμα και η μόνιμη εικόνα που έχω από τον πάγκο μου, βλέπω 11 χρόνια τα έργα...Δε θα

με κουράσει; Ας δώσουν μία λύση σε αυτό το θέμα. Με επηρεάζει, λοιπόν, ψυχολογικά, η ασχήμια της περιοχής.

Ε: Γνωρίζεις ότι ο τόπος έχει ιστορική μνήμη;

Α: Ναι το γνωρίζω. Από τον Παλαιό Σταθμό έγινε η μεταφορά τους για τα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Η συνάντηση έγινε στην Πλατεία Ελευθερίας, και από εκεί τους μετέφεραν στον σταθμό και έπειτα στα στρατόπεδα. Όπως και μορφολογικά η περιοχή δεν είχε την ίδια εμφάνιση. Δηλαδή η θάλασσα ανέβαινε μέχρι ψηλά. Εδώ ακριβώς που είμαστε τώρα, πριν το '60 ίσως και πριν το '50, ήταν κτήματα. Δεν υπήρχε ο δρόμος της Μοναστηρίου. Η αρχική θέση και του φούρνου ήταν εκεί που είναι η νησίδα περίπου, πριν φτιαχτεί ο δρόμος. Μετά έγινε η χάραξη, έγινε ο νέος σταθμός το '55 περίπου. Αλλά η ιστορική της μνήμη δεν αναδεικνύεται. Αλλά θα έπρεπε να αναδεικνύεται αν υπάρχουν σημαντικά ιστορικά γεγονότα. Νομίζω ότι είναι υποχρέωση της πολιτείας να αναδεικνύει ιστορικά στοιχεία.

Ε: Μπορείς να μου αναφέρεις μερικά ζωτικά σημεία αναφοράς της περιοχής;

Α: Νομίζω το κτίριο του Παλαιού Σταθμού, αλλά και του Νέου Σταθμού. Όπως και κάποια κτίρια που διατηρήθηκαν. Κάποια νεοκλασσικά.

Ε: Τι σε απασχολεί σε σχέση με την περιοχή;

Α: Προσωπικά εμένα επειδή δε μένω εδώ αυτά που έχουν να κάνουν με την εμπορικότητα της περιοχής με απασχολούν. Αυτά κυρίως, όχι από αδιαφορία για τα άλλα. Για παράδειγμα η πορεία των έργων του μετρό με επηρεάζει απόλυτα και ενδιαφέρομαι πολύ για αυτά. Τα έργα εμποδίζουν τη διέλευση του κόσμου, άρα είναι δυσκολότερο για τον πελάτη να έρθει στο κατάστημα.

Ε: Πιστεύεις ότι μπορεί να προκύψει κάτι από τη συγκεκριμένη έρευνα;

Α: Δεν μπορώ να κάνω εκτίμηση. Το εύχομαι όμως, γιατί δεν ξέρω τι πορεία παίρνουν συνήθως τέτοια θέματα και αν ακούγονται.

Ε: Για ποιους λόγους συμφώνησες να συμμετέχεις; Α: Ήθελα να βοηθήσω.

• Συμμετέχων 8

ΔΜ, Άντρας, 34 χρονών, Αρχιτέκτονας, Εργαζόμενος στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, Κάτοικος του Ιστορικού Κέντρου της Θεσσαλονίκης.

Ε: Με τι ασχολείσαι; Που εργάζεσαι;

Α: Εδώ και ένα χρόνο διδάσκω στους αρχιτέκτονες του εσωτερικού κάποια μαθήματα συνθετικά. Κάνω ένα πρόγραμμα τρισδιάστατης μοντελοποίησης και κάποια τεχνικά κομμάτια. Κυρίως για κάποιες δράσεις που γίνονται σε κάποια πλαίσια μίας οργάνωσης που δραστηριοποιείται στο χώρο του Φιξ in art.

Ε: Επηρεάζεται η εργασία σου από τον τόπο που βρίσκεται;

Α: Νομίζω ότι έχει πάρα πολύ μεγάλο πεδίο έρευνας το κομμάτι της δικιάς μου ενασχόλησης αλλά και γενικά στο κομμάτι που μπορεί να έχει ένα "impact" (επίδραση) σε

Comment [Annie Tse311]:

Δ: Το τοπίο του τόπου χαρακτηρίζεται ως άσχημο και συσσωρεύονται αρνητικά συναισθήματα-Ψυχική Υγεία-Τοπίο

Comment [Annie Tse312]:

Δ: Αναγνωρίζεται η ύπαρξη ιστορικής μνήμης και η μη ανάδειξή της. Αναφέρεται η αλλαγή στο τοπίο με το πέρασμα του χρόνου και με τη μεταβολή της ταυτότητας. Η λέξη "χάραξη" παραπέμπει σε Τραύμα του τόπου

Comment [Annie Tse313]:

Δ: Υπάρχει ανάγκη για βελτίωση του τόπου σε σχέση με τον εμπορικό τομέα και όχι με τον ατόμικο-κοινωνικό.-Σχέσεις

Comment [Annie Tse314]:

Δ: Η εργασία του έχει σχέση με το χώρο της περιοχής-Εξοικείωση με τον χώρο- Σχέσεις χώρου-ατόμου

ένα μέρος που είναι τόσο κοντά στο κέντρο χωρίς να γνωρίζουμε ότι είναι κοντά αλλά νομίζω ότι έχει πολύ ενδιαφέρον σαν όλες τις περιοχές που βρίσκονται σε αυτή την κατάσταση στην μεταβιομηχανική ή βιομηχανική κληρονομιά.. Έχει αρκετό ενδιαφέρον. Προσπαθώ να επικοινωνήσω γενικά στα μαθήματα μου το κομμάτι της κατανόησης ενός συνόλου πιο πολύ μέσα από βιοματική σκοπιά, δηλαδή το πως μπορώ να μιλάω για κάτι το οποίο βρίσκεται δίπλα και δεν το γνωρίζει ο κόσμος ότι βρίσκεται... Την ιστορία εδώ κάποιον κτιρίων και κάποιον υποδομών και συμπλεγμάτων, τα οποία πάνω κάτω πολύ δεν το ξέρουν και δε γνωρίζουν παραδείγματος χάριν την ιστορία του Φιξ εργοστασίου, τι είναι τα παλιά σφαγεία και γενικά τα κτίρια. Νομίζω ότι κι αυτός είναι σκοπός μας να επικοινωνήσουμε τουλάχιστον στους μαθητές εμείς. Δείχνουν να κατανοούν κάποια πράγματα και να εκπλήσσονται την περιοχή όπως κι εμείς.

Ε: Μπορείς να αναφέρεις κάποια σημεία αναφοράς του τόπου;

Α: Κυρίως επειδή αναλαμβάνω και κομμάτι της επανάχρησης σίγουρα ασχολούμαι με το κομμάτι των σφαγείων την τοποθέτηση του Λαμπατουάρ και του Φιξ. Και εννοείται ότι και ο Μύλος που γενικά είναι παράδειγμα προς μίμηση ή αποφυγή, δεν μπορώ να κατασταλάξω γιατί δημιουργείται για κάποια χρόνια χάνεται για κάποια άλλα χρόνια επανεμφανίζεται. Είναι σωστό σα μοντέλο απλά έχει επαναληφθεί πολλές φορές, το οποίο καταντάει λίγο κουραστικό.

Ε: Πως έχεις πρόσβαση στην περιοχή;

Α: Όταν έχει καλό καιρό είτε με το ποδήλατο είτε με τα πόδια προσπαθώ να έρχομαι στη δουλειά μου. Τυχαίνει πολλές φορές να περπατήσω πιο πολύ έτσι για να δω λίγο κάποια πράγματα που θέλω εγώ και για να πάρω έτσι κάποιες πληροφορίες. Και ναι κάποιες φορές, όχι πάρα πολλές, στόχος είναι να καταφτάσω στο μάθημα και κάνω και μια βόλτα στην περιοχή.

Η Γιαννιτσών είναι μία περίεργη τουλάχιστον περίπτωση γιατί προσπάθησε κάποτε να διαμορφώσει ένα μέτωπο δυτικό ως προς την νεοσύστατη πόλη, και κάποια σύγχρονα κτίσματα μοντερνιστικά, τα οποία απέτυχαν παταγωδώς γιατί η περιοχή έχει άλλη λειτουργία κατά βάση. Και όταν λέω άλλη λειτουργία μιλάμε για το Σταθμό των τρένων. Πάντα οι περιοχές γύρω από το σταθμό το τρένο είναι υποβαθμισμένες έως ένα βαθμό και νομίζω ότι αυτό είναι και το παράδοξο της περιοχής, ότι υπάρχει ένα σημείο το οποίο φαίνεται να είναι πιο πλούσιο ενώ παράλληλα έχει πάρα πολλές δράσεις οι οποίες το καθιστούν μη εμπορικό. Το οποίο έχει πολύ ενδιαφέρον. Μ'αρέσει γενικά ο άξονας και της Μοναστηρίου και γενικά ο χαρακτήρας αυτός γιατί νομίζω ότι ένας άνθρωπος αν δεν περπατήσει αυτούς τους δρόμους δεν μπορεί να φανταστεί ότι Θεσσαλονίκη είναι μία μεγαλούπολη. Καθώς κάθε μεγαλούπολη έχει αυτά τα χαρακτηριστικά. Βέβαια το καλό είναι, ότι είναι πάρα πολύ δίπλα (στο κέντρο) οπότε αν κάποιος φέρει ανθρώπους και τους εξηγήσει ποια είναι αυτή η περιοχή μπορούν πάρα πολύ γρήγορα να αντιληφθούν ότι είμαστε πλέον μια Μετρόπολις. Με κάποιο τρόπο σύγχρονη. Και καλά και κακά. Εγώ το απολαμβάνω και ειδικά τις διαδρομές που έχει η συχία.

Comment [Annie Tse315]:

Δ: Η εργασία του σχετίζεται με τον χώρο της περιοχής-εξοικείωση με τον χώρο-Σχέσεις τόπου-ατόμου

Comment [Annie Tse316]:

Δ: Χρησιμοποιεί τον τόπο στο κομμάτι της εργασίας του και προσπαθεί να τον βιώσει- επιδιώκει σχέση μαζί του και τη μετάδοση αυτής της σχέσης και σε άλλα άτομα που επισκέπτονται την περιοχή (μαθητές/ριες).- Σχέσεις τόπου-εαυτού-ατόμου-το τοπίο ως τόπος

Comment [Annie Tse317]:

Δ: Ως σημεία αναφοράς αναφέρονται κυρίως κτίρια τα οποία έχουν το στοιχείο της επανάχρησης αλλά και της πολιτιστικής κληρονομιάς-Τέχνη-Τοπίο

Comment [Annie Tse318]:

Δ: Η πρόσβαση είναι εύκολη. Δείχνει να χρησιμοποιεί το περπάτημα άρα εξοικειώνεται με τον χώρο- Σχέσεις χώρου-ατόμου.

Comment [Annie Tse319]:

Δ: Διαπιστώνεται μετάλλαξη του τόπου λόγω της αποτυχημένης προσπάθειας αλλαγής της ταυτότητας από βιομηχανική σε οικιστική με έναν εκβιασμένο τρόπο. Η αλλαγή της λειτουργίας του τόπου, των χρήσεων του χώρου, δεν κατέστη δυνατή και σαν αποτέλεσμα η περιοχή μένει μεταίωρη και σε ένα μεταίχμιο με κρίση ταυτότητας.

Comment [Annie Tse320]:

Δ: Η ύπαρξη του Σταθμού δείχνει να υποβαθμίζει την περιοχή-Ταυτότητα τόπου.

Comment [Annie Tse321]:

Δ: Δείχνει την ανάγκη της περιπλάνησης στους μεγάλους δρόμους της περιοχής για τη διαπίστωση του χαρακτήρα του τόπου όχι μόνο της Δυτικής Εισόδου αλλά και όλης της πόλης. Ο βιομηχανικός χαρακτήρας και το τοπίο της περιοχής καθιστούν την πόλη σύγχρονη και σε θέση να συγκριθεί με άλλες ευρωπαϊκές πόλεις. Σε ένα επίπεδο δείχνει να συνεισφέρει στην ανάπτυξη της πόλης.

Comment [Annie Tse322]:

Δ: Ανάγκη για περισσότερη επισκεψιμότητα και διεκκρίση της ταυτότητας του τόπου-ιστορικότητα.

Νομίζω ότι περπατάω ειδικά εδώ που είμαστε εμείς, και στο κτίριο που βρισκόμαστε, το οποίο είναι ένα νεοσύστατο κτίριο, κ λόγω του τζάμπο, του μετ, και όλα αυτά που υπάρχουν στην 26ης, καθώς αυτή η οδός είναι μια ιδιόμορφη περίπτωση. Είναι ένας άξονας ο οποίος δεν είναι ασφαλής ακόμα για να περπατήσεις οποτε κανένας δε θεωρεί ότι εγώ έρχομαι με τα πόδια. Όταν το λέω σε κάποιον εκπλησεται. Αλλά από το σπίτι μου από τη Ναυαρίνου είναι 25 λεπτά. Δηλαδή μια καλή μέρα το να περπατήσεις 25 λεπτά κ ξανά αλλά τόσα για την επιστροφή σε μια πόλη της οποίας δίνεται και ο άξονας της παραλιακής που μπορείς να βλέπεις και θάλασσα. Έχει ενδιαφέρον. Αλλά νομίζω ότι όλοι θεωρούν δεδομένο ότι εγώ έρχομαι με αμάξι.

Ε: Τι γνωρίζεις για την περιοχή;

Α: Μιλώντας γενικά πάντα από το πρίσμα που θυμάμαι τον εαυτό μου να το βλέπει εννοείται ότι παλιότερα πριν από 15 χρόνια όταν η περιοχή ήτανε κακόφημη, χωρίς βέβαια αυτό να με αποτρέπει από το να έρχομαι σε κάποιες συναυλίες σε κάποια δρώμενα αλλά πολύ στοχευμένα, μεγαλώνοντας νομίζω συνειδητοποίησα ότι γενικά πάρα πολλά πράγματα που νομίζαμε ότι ήταν αλλιώς κι αλλιώς είναι. Βέβαια δεν έχω βιώσει τα τελευταία οχτώ χρόνια που έλειπα, δε γνωρίζω τι γίνονταν και όταν επέστρεψα και ήρθα στην περιοχή συνειδητοποίησα ότι γίνονται πράγματα που αποσπασματικά μπορεί να αποφέρουν μία καλύτερη μοίρα στο μέρος. Δηλαδή χρησιμοποιηθηκαν κάποια παλιά κτίρια, κάποιο κτιριακό φορτίο που υπάρχει σαν απόθεμα, το οποίο ξαφνικά έδωσε κάτι στην πόλη ό, τι κι αν είναι αυτό, είναι πολύ σημαντικό. Γι' αυτό θεωρώ ότι προσδίδει.

Από δική μου οπτική θεωρώ ότι γενικά η Θεσσαλονίκη ίσως είναι μία από τις χειρότερες πόλεις όσον αφορά το αστικό πράσινο. Που σημαίνει ότι μέσα στο στον ιστό του ιστορικού κέντρου δεν υπάρχουν χώροι εκτόνωσης. Για μένα θεωρώ ότι αυτή η περιοχή δίνει ένα πολύ ενδιαφέρον μέτωπο ως προς το δυτικό χώρο της πόλης και ίσα-ίσα είναι νομίζω ένας τρόπος να συνειδητοποιείς πόσο κοντινές είναι οι αποστάσεις, Γιατί ακριβώς πίσω είναι οι Αμπελόκηποι, είναι η Σταυρούπολη, είναι μέρη που θεωρούνται δυτικά αλλά πρακτικά είναι δίπλα από το κέντρο, απλά νομίζω ότι σαν περιοχή προσφέρει ένα χώρο εκτόνωσης πολυ δυνητικά δηλαδή, και ίσως λίγο την “κατανόηση” της κληρονομιάς μας, όποια κι αν είναι αυτή, της σύγχρονης δηλαδή κληρονομιάς μας όσον αφορά τα κτίρια και το χώρο.

Νομίζω κανένα τοπίο στη Θεσσαλονίκη δεν δημιουργεί καμία σχέση πρέπει να πας πολύ συγκεκριμένα κάπου για να βιώσεις αυτό που έχει γίνει. Θα σου φέρω ένα παράδειγμα για να πας από ένα μέρος από την Εγνατία σε ένα κάθετο άξονα μέχρι την παραλία ειδικά στο ιστορικό κέντρο πρέπει να κάνεις τουλάχιστον 200 μανούβρες για να συνειδητοποιήσεις ότι δεν υπάρχουν σημάνσεις. Υπάρχουνε έργα αυτή τη στιγμή που παρακάμπτουν οδούς, υπάρχει μια βαβούρα χωρίς να αποτελεί κάτι οπότε δε νομίζω ότι μπορεί να υπάρξει κάτι τέτοιο σε μια περιοχή η οποία θεωρητικά δεν έχει διαχειριστεί από κάποιον, δεν έχουν προσπαθήσει να κάνουν κάτι. Λίγο αποκαρδιωτικό είναι το κομμάτι μετά το δικαστικό μέγαρο, γιατί αν έχεις μάθει να περπατάς στο κέντρο μέχρι εκεί μπορείς να φτάσεις πολύ εύκολα δηλαδή δεν είναι κάτι καινούργιο. Μετά από το δικαστικό μέγαρο δεν είναι πολύ μακριά είναι δηλαδή από τα δικαστήρια μέχρι την Άκτο γύρω στα πέντε με εφτα λεπτά περπάτημα αλλά φαίνεται σα να είναι μισή ώρα.

Comment [Annie Tse323]:

Δ: Περπατάει για να έρθει στην περιοχή, αλλά παρατηρεί ότι οι δρόμοι (26ης Οκτ.) δεν είναι κατάλληλοι από άποψη ασφάλειας για περπάτημα (μεγάλος εθνικός δρόμος και μη καλά δομημένος)- Χρήσεις του χώρου-Μορφολογία-Ταυτότητα Τόπου

Comment [Annie Tse324]:

Δ: Γνωρίζει τον κακόφημο χαρακτήρα της περιοχής αλλά δεν τον οικειοποιείται, θεωρεί βέβαια ότι φέρει βελτίωση ο τόπος με τις χρήσεις του χώρου

Comment [Annie Tse325]:

Δ: Το τοπίο και οι χώροι του επιτρέπουν την εκτόνωση-στοιχείο αντίστασης-σχέσεις εξουσίας. Αναφέροντας τις κοντινές αποστάσεις και τη συνειδητοποίηση αυτών, αναδεικνύεται το Στίγμα του τόπου και ο διαχωρισμός και η περιθωριοποίηση με τη δύσκολη πρόσβαση-εξουσία. Επίσης αναδεικνύεται η σύγχρονη ιστορική μνήμη, μέσω των κτιρίων.

Comment [Annie Tse326]:

Δ: Δεν μπορεί εύκολα να υπάρχει σχέση με τον τόπο καθώς το τοπίο διακόπτεται συνέχεια από π.χ. έργα, σε όλη την πόλη, πόσο μάλλον στην περιοχή. Το διακοπτόμενο τοπίο αποτρέπει τη δημιουργία σχέσεων και οικειοποίησης αυτού-Σχέσεις-Τοπίο-Τόπος

Comment [Annie Tse327]:

Δ: Μέχρι τα όρια του κέντρου προς τα δυτικά ο δρόμος είναι εύκολα περπατήσιμος, έπειτα δυσκολεύει και κάνει τις αποστάσεις να φαντάζουν μεγαλύτερες- Μορφολογία του τόπου-Στίγμα

Νομίζω ότι επειδή ο κόσμος δεν έχει βρει χώρο εκτόνωσης προς αυτή την μεριά της πόλης. Δηλαδή, με την Θεσσαλονίκη να είναι μία πόλη η οποία πρακτικά γυρίζει γύρω από τους χώρους εστίασης, δεν υπάρχουν πολλά μαγαζιά. Δηλαδή το πιο αστειό πράγμα, ενώ δεν θα έπρεπε να είναι έτσι γιατί έχει πάρα πολύ ωραία ιστορικά μνημεία και κανένας δεν ξέρει ότι το τείχος το ιστορικό καταλήγει πίσω από το δικαστήριο και ότι είναι εμφανές. Ξέρουν όμως όλα τα μαγαζιά που υπάρχουν στην Φράγκων. Οπότε είναι το παράδοξο και το λάθος, ως πούμε, της δομής της πόλης μας ως προς την ιστορία και την κληρονομιά της. Και θεωρώ ότι φαίνεται περιεργη κυρίως γιατί η περιοχή παλιότερα ήταν κακοφημή λόγω των ιερόδουλων που ήταν απέναντι από τα δικαστήρια στα στενά. Πάντα ο άνθρωπος βρίσκει λόγους να αποφεύγει να πηγαίνει σε κάποια μέρη. Έχουμε εσφαλμένη αντίληψη βασικά ότι θα δημιουργήσουμε χώρους, θα εξευγενίσουν και την περιοχή. Και νομίζω ότι αυτό περιμένει και ο κόσμος. Να γίνει μία μαζική αλλαγή και δραστική αλλαγή σε έναν τόπο οποίος έχει πολύ σκληρά χαρακτηριστικά και θα έπρεπε στην αναδιαμόρφωση να το διατηρήσει με κάποιο τρόπο. Όποια κι αν είναι αυτά, είτε από κοινωνικές ομάδες είτε από χώρους και ιστορικά μνημεία. Αυτό που πραγματικά είναι η περιοχή κάτω από τα τρένα.

Ε: Θεωρείς ότι υπάρχει η έννοια της γειτονιάς στην περιοχή;

Α: Αυτό θα στο απαντήσω σε ένα contex (πλαίσιο). Όσοι προσπαθούν να βρουν την έννοια της γειτονιάς... Τα τελευταία χρόνια υπάρχει μία έξαρση στο να δημιουργήσουμε δικιά μας πρωτοβουλία, μία κατάσταση η οποία θα επιχειρήσει να αλλάξει την καθημερινότητά μας γιατί είμαστε αγανακτισμένοι με οτιδήποτε συμβαίνει γιατί δε μας βοηθάει ο δήμος, δε βλέπουμε αλλαγές, προσπαθούμε να κάνουμε πράγματα και μας τα καρπώνονται άλλοι. Αυτό είναι μία λογική της κοινωνικής κρίσης που επικρατεί. Νομίζω ότι η έννοια “γειτονιά” προσπαθεί να υπάρξει μέσα σε μία ασάφεια. Τι εννοώ ασάφεια. Γειτονίες υπάρχουν έξω από το κέντρο. Το τι είναι γειτονιά όμως... Παλιότερα έλεγες ότι υπάρχει ένας ο οποίος είναι φούρναρης, ένας ο οποίος έχει κάποια άλλη ιδιότητα, και αυτό δημιουργούσε μία γειτονιά. Ασχετα άμα θεωρήσουμε ότι πλέον γειτονιά είναι το κέντρο. Είναι πολύ ευαίσθητο θέμα. Από πείρας μου και από εμπειρίας μου με συμμετοχή σε δράματα και πρωτοβουλίες που προσπαθούν να επαναδημιουργήσουν το χαρακτήρα της γειτονιάς, θεωρώ ότι είναι πολύ λίγοι, ουτοπιστές, αυτοί που προσπαθούν να προσεγγίσουν το θέμα της γειτονιάς σαν κάτι που αλλάζει. Και κυρίως χάνονται γιατί όλοι μας έχουμε κάποια προϊστορία. Και αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να την τοποθετήσουμε σε ένα κοντεξ. Τι θέλουμε να αλλάξουμε τελικά στη γειτονιά μας; Να δυναμώσουμε τις σχέσεις; Θέλουμε να δημιουργήσουμε χώρο που να μπορούμε να μιλήσουμε να εκφραστούμε; Θέλουμε να αλλάξουμε πράγματα; Ή μήπως θέλουμε να ασκήσουμε μία πίεση ως προς μία κατεύθυνση; Αρχίζει δηλαδή να γίνεται λίγο πιο μπερδεμένο το θέμα χωρίς να πιστεύω ότι δεν μπορεί να υπάρξει γειτονιά. Γιατί υπήρχε. Ο μόνος λόγος που δεν υπάρχει για μένα γειτονιά είναι ότι ξεφύγαμε πλέον από τις σχέσεις, τις οριζόντιες σχέσεις που είχαμε και φτάσαμε πλέον στις κατακόρυφες. Οπότε είναι πολύ πιο δύσκολο να έχουμε σχέση με τον απο πάνω μας γιατί θα τον πετύχουμε μόνο σε ένα ασανσέρ που πηγαίνει πάνω κάτω, δηλαδή είναι και λίγο προβληματική αυτή η δόμηση της πόλης. Αλλά νομίζω ότι πρακτικά υπάρχει. Υπάρχει ένα σύνολο, ένα χωρικό σύνολο είτε 10 m² είτε 100 m², το οποίο αφορά τη ζωή μας. Είναι τα βήματα που κάνουμε, πως κινούμαστε.

Comment [Annie Tse328]:

Δ: Αναγνωρίζει την ύπαρξη ιστορικής μνήμης της περιοχής και αναφέρει την άγνοια των πολιτών προς αυτήν. Αναφέρει την ανάγκη ανάδειξής της. Δεν αναγνωρίζεται ενώ είναι εμφανής λόγω προκατάληψης και συνθημάτων των ανθρώπων της πόλης-Στίγμα του τόπου.

Comment [Annie Tse329]:

Δ: Κατασκευή λόγων για μη επίσκεψη-Στίγμα του τόπου

Comment [Annie Tse330]:

Δ: Ανάγκη για διατήρηση των υπάρχοντων χαρακτηριστικών, ανάδειξη της ιστορικότητας του μέρους και της ήδη υπάρχουσας ταυτότητας όπως και αποφυγή του εξευγενισμού του τόπου-Ταυτότητα τόπου

Comment [Annie Tse331]:

Δ: Το φαινόμενο της έλλειψης της γειτονιάς δεν έχει χαθεί λόγω του τόπου, αλλά λόγω της αλλαγής των σχέσεων των ατόμων με τον εκσυγχρονισμό των καιρών. Πρέπει να τοποθετηθεί σε ένα πλαίσιο-Γειτονιά-Σχέσεις

Comment [Annie Tse332]:

Δ: Αναγνώριση ότι δεν υπάρχει πλέον η γειτονιά ως έννοια λόγω της δόμησης του χώρου της σύγχρονης πόλης σε πολυκατοικίες που δυσκολεύουν την επικοινωνία και τη δημιουργία σχέσεων με άλλα άτομα (κατακόρυφες vs οριζόντιες σχέσεις). Το χωρικό σύνολο το ορίζουμε εμείς και σε αυτό το πλαίσιο είναι που μπορεί να υπάρξει γειτονιά-Γειτονιά-Σχέσεις-Χώρος

Τώρα η περιοχή είναι αμιγώς επιχειρηματική. Τουλάχιστον αυτό που βλέπω εγώ, εκτός του ότι υπάρχουν κάποιοι άνθρωποι που σίγουρα μένουν και διαμένουν εδώ στην περιοχή, υπάρχει αυτός ο χαρακτήρας ο οποίος φέρνει δυσκολίες, ότι όποιος θέλει το προϊόν του να είναι πιο θελκτικό δεν μπορεί να κοιτάξει το πως θα γίνει καλύτερη γειτονιά, στην καθημερινότητα. Θα κοιτάξει την πρόσοψη του οπότε θεωρώ ότι εκεί χάνεται. Ότι αν κάτσεις και ρωτήσεις τους ανθρώπους που καλείς για το τι θα κάνω για να αλλάξω, θα ακούσεις 1000 ιδέες οι οποίες θα είναι σα να θέλουν να βρεθούν στο δήμο. Οπότε με αυτή την έννοια η γειτονιά δεν θα μπορέσει να υπάρξει, γιατί όπως είπαμε γειτονιά είναι ο φούρναρης, ο σιδεράς, αλλά ακόμα και αυτοί αλλά σε ένα πλαίσιο αλληλοσεβασμού κ αλληλοεκτίμησης χωρίς να θελούμε να κάνουμε καλύτερο τον φούρναρη της γειτονιάς, άσχετα αν θα γίνει. Οπότε ο εξευγενισμός της περιοχής είναι που νομίζω ότι έχει κάποια ιδιαίτεροτητα.

Ε: Επηρεάζεται η διάθεσή σου από το τοπίο;

Α: Νομίζω ότι λόγω της ανάγνωσης που έχω ως προς τον χώρο, και όσοι γνωρίζουν λίγο την ιστορία, δε χρειάζεται να είσαι κριτικός τέχνης ή ιστορικός ή αρχιτέκτονας για να καταλάβεις που είμαστε, θεωρώ ότι όλα αυτά τα πράγματα που υπάρχουν δημιουργούν μια αίσθηση δέους. Γιατί είναι άδεια κουφάρια τα οποία είχαν χρήσεις, είχαν δυναμική, και ακόμα είναι σε μια κατάσταση που περιμένουν κάποιον μα αδράζει την ευκαιρία και να αποκτήσουν μια νέα υπόσταση. Η αλήθεια είναι ότι σαν μέρος μπορεί μόνο αυτό μπορεί να μου δώσει. Όχι κάτι το οποίο θα ένιωθα αν ήμουν στον Παρθενώνα για να σκεφτώ τόσα χρόνια ιστορικής εξέλιξης, αλλά σίγουρα μου δείχνει μια ιστορία πολύ σύγχρονη πολύ μεταβλητή τα τελευταία χρόνια κ μου δείχνει αισιοδοξία. Εμένα μου δίνει αισιοδοξία το ότι υπάρχει αυτό το κτιριακό απόθεμα το οποίο περιμένει κάποιον να το επανεκμεταλλευτεί. Βέβαια το ερώτημα εδώ είναι ποιος πραγματικά θα το εκμεταλλευτεί και πως αυτός θα κάνει κάτι το οποίο θα προσδώσει πίσω στην κοινωνία, ή αυτό θα είναι κάτι το οποίο θα είναι για τον ίδιο.

Ε: Θα έμενες στην περιοχή;

Α: Ναι θα έμενα νομίζω. Αλλά κάτω από μια συνθήκη. Η συνθήκη του να ξέρω ότι θα στήσω κάτι. Όχι με κάτι ημιμόνιμο. Να πω ότι θα αγοράσω εδώ και θα μείνω. Θα επένδυα σε αυτό, παρά να μείνω σε μια απρόσωπη πολυκατοικία.

Ε: Πως θα χαρακτήριζες την ταυτότητα του τόπου;

Α: Κοίτα ξαναλέω εγώ είμαι επισκέπτης. Μπορώ να καταλάβω δηλαδή κάποια πράγματα από αυτά που γνωρίζω κ από αυτά που βλέπω, χωρίς όμως να μπορώ να κατευθύνω αυτήν τη δυναμική ως προς κάτι. Θεωρώ ότι όλα αυτά που σήμερα απαρτίζουν την καθημερινότητα της, κάτω από τον σιδηροδρομικό σταθμό της περιοχής, γιατί δεν ξέρω πως ορίζεται, έχουν ρόλο και τα μεγάλα εμπορικά, και οι άνθρωποι, ένα κοινωνικό γκρουπ ανθρώπων που είτε μένουν εδώ, είτε εργάζονται είτε ψάχνουν ένα καλύτερο πιο φτηνό

Comment [Annie Tse333]:

Δ: Έλλειψη της έννοιας της ομαδικότητας- Σχέσεις- Δεν υπάρχουν ουσιαστικές σχέσεις ανάμεσα σε κατοίκους και εργαζόμενους, καθώς οι περισσότεροι είναι επιχειρηματίες, μία ιδιότητα που ξεφεύγει από τους επαγγελματίες που ορίζουν τη γειτονιά (φούρναρης, μπακάλης κτλ)- Χρήσεις του Χώρου-Ταυτότητα Τόπου

Comment [Annie Tse334]:

Δ: Το τοπίο χαρακτηρίζεται δυναμικό και τα κτίρια που το συναποτελούν ως "κουφάρια"- έννοια της κενότητας- Χρήσεις του χώρου-Ψυχική Υγεία. Η "νέα υπόσταση" υποδηλώνει την ανάγκη για έναν επαναπροσδιορισμό της ταυτότητας-Ταυτότητα τόπου.

Comment [Annie Tse335]:

Δ: Αναγνωρίζεται ένα άλλο είδος ιστορικής μνήμης, αυτό της σύγχρονης ιστορικής εξέλιξης. (η περιοχή ως εν δυνάμει μνημείο). Αναγνωρίζονται θετικά και αισιόδοξα συναισθήματα που προκαλούνται από το τοπίο του τόπου-Ψυχική Υγεία-Ταυτότητα τόπου

Comment [Annie Tse336]:

Δ: Υπάρχει χώρος για εξέλιξη στην περιοχή-Ερώτημα ως προς τη δημιουργία μίας κοινότητας μέσω αυτής της εξέλιξης ή την ανάδειξη της ατομικότητας-Σχέσεις-Τοπίο

Comment [Annie Tse337]:

Δ: Η κατοίκηση εδώ προϋποθέτει την ταυτότητα ενός τόπου-Ταυτότητα τόπου

Comment [Annie Tse338]:

Δ: Λόγω της ιδιότητάς του στην περιοχή θεωρεί ότι δεν μπορεί να χαρακτηρίσει τον τόπο με μία ταυτότητα-Ετεροτοπίες-Ταυτότητα τόπου-Σχέσεις

τόπο να μείνουν γιατί δε θέλουν ή δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στο κέντρο, καθώς και η ιστορία είναι πολύ σημαντική. Νομίζω ότι παντού σε όλες τις πόλεις, εμφανίζεται αυτή η ερώτηση. Τελικά σε ποιον απευθύνεσαι; Νομίζω τα μοντέλα που πλέον αρχίζουν να καταστρέφουν τις πόλεις, είναι αυτά που λέγαν ότι απευθυνόμαστε στους ανθρώπους που θα κάνουν καλύτερη την περιοχή. Τι θα κάνει καλύτερη την περιοχή; Τι θα κάνει καλύτερη την περιοχή του Σάο Πάολο; Θα είναι η Σάο Πάολο η ομάδα; Θα είναι οι ιερόδουλες που πηγαίνουν; Είναι. Και αυτό είναι ένα προϊόν. Το σημαντικό είναι να αναγνωρίσουμε το ποιο είναι το προϊόν και πως μπορούμε να το φτιάξουμε. Υπάρχουν παραδείγματα τα οποία μέσα από την τέχνη δημιούργησαν μία σχέση με τους ανθρώπους, τα οποία όμως σήμερα κλονίστηκαν γιατί καταλάβαμε ότι αυτό που έγινε ήταν injection, και ξαφνικά έφυγαν οι άνθρωποι κ μείωναν τα κτίσματα των οποίων ανέβηκε η αξία, οπότε ακόμα κ εκεί πρέπει να είμαστε προσεκτικοί. Αλλά θεωρώ ότι οι άνθρωποι οι οποίοι έχουν ευαισθησίες, όποιοι κ αν είναι αυτοί κ καταλαβαίνουν το που βρίσκονται μόνο αυτοί μπορούν να διαμορφώσουν έναν χαρακτήρα κ εκεί κάπου αρχίζει να βγαίνει απ' έξω το κομμάτι της επιχειρηματικότητας γιατί αυτό δε χρειάζεται ευαισθησία, χρειάζεται αριθμούς. Πρακτικά αυτό είναι. Σε βολείει γιατί αυτό κάνει τόσο και τόσα βγάξεις. Γιατι είναι εδώ, γιατί έχει απόσταση τόση. Οποτε ναι μεν να υπάρχουν αυτοί για μένα είναι πολύ καλό κ σημαντικό γιατί θα φέρουν περισσότερο κόσμο ο οποίος θα δει τη γειτονιά, αλλά σίγουρα νομίζω ότι κάπως πρέπει να δημιουργηθεί κάτι το οποίο θα πλαισιώσει όλη αυτήν τη δραστηριότητα.

Comment [Annie Tse339]:

Δ: Θεωρεί σημαντικό να αναδειχθούν τα ήδη υπάρχοντα χαρακτηριστικά μέσα από έναν ορισμό της ταυτότητας.- Ταυτότητα τόπου

E: Για ποιο λόγο δέχτηκες να λάβεις μέρος στην έρευνα;

A: Γενικά θεωρώ ότι το πιο σημαντικό πράγμα και το πιο ασφαλές είναι οι έρευνες οι πανεπιστημιακές. Είναι πιο ασφαλές γιατί φεύγουν από τις νόρμες και προσπαθούν να αναδιαμορφώσουν μία καινούργια κατάσταση στην πραγματικότητα μέσα από τα μάτια ενός ανθρώπου που είχε μία όρεξη. Αυτό δε συμβαίνει ποτέ στον κόσμο της πραγματικότητας γιατί συνήθως ακόμα και αυτοί που έχουν την αντίστοιχη όρεξη να κάνουν κάτι στην συνέχεια χάνουν τον στόχο και προσφεύγουν σε προσωπικές τακτικές. Οπότε ο λόγος είναι κυρίως γιατί πιστεύω ότι η ακαδημία μπορεί να δίνει απαντήσεις σε ένα ασφαλές περιβάλλον χωρίς όμως αυτό να μην έχει εφαρμογή στο τέλος κάπου. Γνώμη μου είναι ότι πρέπει να συμμετέχουμε σε τέτοια πράγματα που έχουν να κάνουν με ανιδιοτέλεια σε ένα επίπεδο γιατί αυτό που κατηγορούμε συνήθως στους άλλους είναι η ιδιοτέλεια η οποία καλώς ή κακώς, υπάρχει. Και επίσης είναι ωραίο να βλέπεις κάποιους ανθρώπους οι οποίοι δεν έχουν κάποιο πρακτικό όφελος, δηλαδή θα πάνε σε ένα κομμάτι ακαδημαϊκό το οποίο έχει ένα ενδιαφέρον να δούμε που μπορεί να φτάσει και να προάγουν κάποια βιώματα τους. Από εμένα κ από το επάγγελμα μου αυτό είναι και το πιο σημαντικό. Η παρατήρηση ενός τόπου, η εφαρμογή του και η αλλαγή του.

Comment [Annie Tse340]:

Δ: Η ταυτότητα και ο χαρακτήρας πρέπει να οριστεί έξω από το επιχειρηματικό κομμάτι του τόπου αλλά σε ένα σύνολο πραγμάτων έτσι ώστε να υπάρξει η περιοχή και ως οικιστική-γειτονία vs επιχειρηματίας.- Ταυτότητα τόπου-Σχέσεις

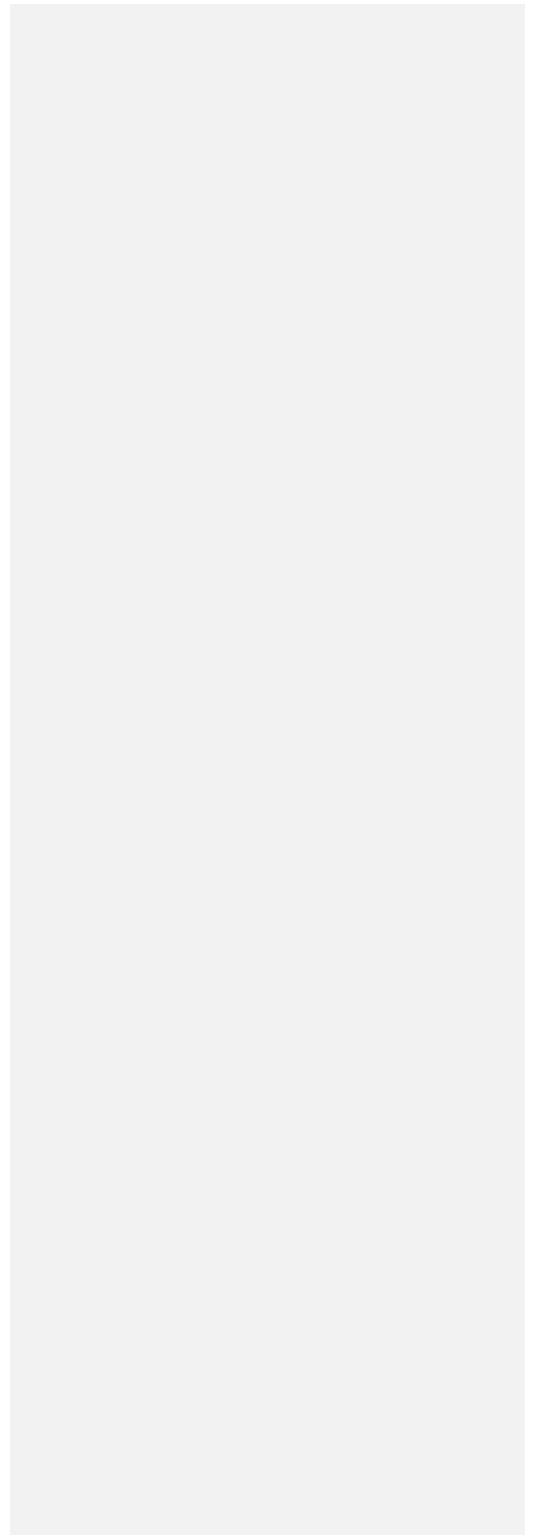
E: Θεωρείς ότι μπορεί να προκύψει κάτι από αυτήν την έρευνα;

A: Πιστεύω ότι αν η έρευνά σου δει πραγματικά διαφορετικά άτομα για το πως βλέπουν το χώρο και πως τον βιώνουν κ έχει ένα αρκετά ικανοποιητικό δείγμα για να μπορέσει να βάλει αυτά τα πράγματα κάτω, χωρίς να τα καθοδηγήσει, γιατί νομίζω ότι δεν υπάρχει λόγος να τα καθοδηγήσει, πιστεύω ότι μόνο καλό μπορεί να βγει. Δε θεωρώ ότι δε θα παράξει κάτι, άσχετα αν αυτό μπορεί να υλοποιηθεί ή όχι. Αυτό είναι ένας ύστερος χρόνος ο οποίος, νομίζω ότι και εσύ η ίδια θα καταλάβεις ότι, από τη θεωρία στην πράξη υπάρχουν πολλά πράγματα που δε μας αρέσουν, και πρέπει κατά κάποιον τρόπο να κανουμε πίσω

Comment [Annie Tse341]:

Δ: Αναγνώριση ότι υπάρχει ανάγκη ανάπτυξης για το πως βιώνουν τα άτομα τον χώρο της περιοχής-Τόπος-Σχέσεις τόπου-ατόμου

αυτά που δε μας αρέσουν, η να επιβάλλουμε κάποιους κανόνες τους οποίους θεωρούμε εμείς κινητήρια δύναμη για να παράξουμε αυτό το έργο. Οπότε θεωρώ ότι θα βγει άκρη χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θα είναι στο σωστό δρόμο που μπορεί να φανταστεί κανείς.

• Συμμετέχων 9

ΑΣ, Άντρας, 38 χρονών, Ιδιοκτήτης Πάρκινγκ, Εργαζόμενος στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, Κάτοικος της περιοχής της Καλαμαριάς.

Ε: Με τι ασχολείσαι; Τι επαγγέλεις;

Α: Έχω σπουδάσει ειδικός πωλήσεων- ειδικός μάρκετινγκ, έχω κάνει διάφορες δουλειές αλλά η τελευταία μου ήταν αυτό το πάρκινγκ. Είχα το αρτ καφέ στο μπιτ μπαζάρ, και σε αυτό το μαγαζί ασχολήθηκα με τα εικαστικά. Το είχα κάνει με ένα ζωγράφο που εκεί έμαθα κάποια πράγματα. Έμαθα τεχντροπίες με αυτόν τον άνθρωπο, μου έβαλε χρωμα στη ζωή. Εδώ κατέληξα, αλλά το κάνω βιοποριστικά.

Comment [Annie Tse342]:

Δ: "Εδώ κατέληξα, αλλά το κάνω βιοποριστικά": Δεν ήταν επιλογή του η περιοχή ως τόπος εργασίας, αλλά μία αναγκαστική λύση λόγω ευκολιών που προσφέρει ο τόπος (κενός χώρος). Αρνητικά φορτισμένη διάθεση σε σχέση με το ότι "κατέληξε" εδώ- Ψυχική Υγεία

Ε: Για ποιους λόγους επέλεξες την περιοχή ως τόπο εργασίας;

Α: Δεν επέλεξα, υπήρχε αυτό το οικοπέδο από το οποίο έχουμε κάποιο ποσοστό ιδιοκτησίας και το άλλο μισό μιας κυρίας. Της οποίας της είπα ότι είναι να το χτίσουμε αλλά μέχρι να το χτίσουμε αν μπορώ να το εκμεταλλευτώ. Και μου το παραχώρησε. Έχω κ άλλη ιδιοκτησία στην περιοχή, που κληρονόμησα από τον παππού μου κ τον πατέρα μου, οι οποίοι μάλλον είδαν κάτι διαχρονικά και επενδύσανε. Δούλευαν εδώ πέρα, είχε ο παππούς μου απέναντι από τα δικαστήρια τα ΚΤΕΑ Λάρισας, το τωρινό το μεγάλο γκαράζ.

Comment [Annie Tse343]:

Δ: Δεν ήταν επιλογή του η περιοχή ως τόπος εργασίας, αλλά μία αναγκαστική λύση λόγω ευκολιών που προσφέρει ο τόπος (κενός χώρος). Αρνητικά φορτισμένη διάθεση σε σχέση με το ότι "κατέληξε" εδώ- Ψυχική Υγεία

Ε: Ποιες ώρες βρίσκεσαι στην περιοχή;

Α: Έρχομαι στις 7.30 και φεύγω 4.30. 8-9 ώρες χειμώνα καλοκαίρι.

Ε: Τι γνωρίζεις για την περιοχή;

Α: Ο χώρος στον οποίο περιβάλλομαι έχει τα θετικά του έχει και τα αρνητικά του. Η γειτονιά είναι πολύ ζεστή, σε αγαλιάζει, οι άνθρωποι είναι από διάφορες εθνικότητες στη γειτονιά μας, δηλαδή μπορεί να βρεις από κινέζους, Αλβανούς, Τούρκους, Πακιστανούς τώρα, Ρουμάνους... έχουμε πολλές εθνικότητες εδώ, δεν είναι πρόβλημα όμως αυτό, αγαλιαζόμαστε όλοι και προσπαθούμε για το καλύτερο. Πρόσφατα είχαμε μια οικογένεια ιρακινών, που τα παιδιά τα δυο τα βοηθάω εγώ, δηλαδή είναι ένας κοινωνικός λειτουργός που είμαι σε επαφή, καθώς αυτό το παιδί έκανε πολλές ζημιές στην αρχή στα αυτοκίνητα, δε χαμογελούσε, δεν πήγαινε σχολείο, τον πήρα όμως από κοντά μου του μιλούσα, πηγαίνει σχολείο πια, έχει ηρεμήσει, χαμογελάει, είναι πολύ καλύτερα.

Comment [Annie Tse344]:

Δ: Αναγνωρίζει την ύπαρξη μίας γειτονιάς στο σημείο που βρίσκεται αυτός. Θεωρεί τον εαυτό του κομμάτι της γειτονιάς παρόλο που είναι εργαζόμενος, καθώς εργάζεται σε εξωτερικό χώρο άρα έρχεται συνεχώς σε αλληλεπίδραση με τον τόπο και το τοπίο-Σχέσεις-Χώρος. Αλληλεπίδρα εύκολα με άτομα της κοινότητας καθώς συσχετίζεται συνέχεια με το τοπίο και τον τόπο.

Σε έναν υπαίθριο χώρο είμαι διαρκώς εκτεθειμένος σε πολλά πράγματα αλλά και σε κινδύνους, όπως γενικά το ότι κλέβουν πολύ στη γειτονιά. Γενικά δεν πρέπει να μιλάς αλλά εγώ έχω μάθει στη ζωή μου να μιλάω. Τώρα τελευταία πριν δύο βδομάδες είχε γίνει ένα περιστατικό, είχαν κλέψει ένα φορτηγό, μετά από δυο μέρες είδα αυτό το φορτηγό που είχε κλαπεί, τους είδα ενημέρωσα κάποιους ότι είναι αυτοί για να καλέσουν την αστυνομία, και ήρθαν εδώ και είχαμε ιστορίες. Με απείλησαν.. διαφορά... είμαι εκτεθειμένος.

Comment [Annie Tse345]:

Δ: Αναγνώριση ότι υπάρχει παραβατική συμπεριφορά στην περιοχή-Παραβατικότητα- Αισθάνεται ανασφαλής-Συναίσθηματα-Ψυχική Υγεία

Ε: Έχεις αλληλεπίδραση με άλλα άτομα της κοινότητας;

Α: Γενικά εγώ είμαι πολύ ανοιχτός άνθρωπος, μιλάω με όλον τον κόσμο, δηλαδή εγώ το προκαλώ, περνάει άνθρωπος και του λέω καλημέρα, δηλαδή είμαι τέτοιος άνθρωπος. Έχω άσπογες σχέσεις με κατοίκους εδώ. Ζεστοί άνθρωποι είναι, αλλά δεν έχει πολλές οικογένειες με παιδιά. Και τελευταία ήταν μια άλλη οικογένεια η οποία ήταν ρομά μου φαίνεται, ο οποίος έχει 4 παιδιά και μετακόμισαν, φύγαν από εδώ γιατί επειδή στο σταθμό

Comment [Annie Tse346]:

Δ: Έχει σχέσεις με άλλα άτομα της κοινότητας αλλά το αποδίδει στον χαρακτήρα του. Ο εξωτερικός ανοιχτός χώρος δείχνει να ενισχύει αυτές τις σχέσεις-Σχέσεις-Χώρος

Comment [Annie Tse347]:

Δ: Η έλλειψη οικογενειών κάνει τον τόπο πιο απρόσιτο παρόλο που ο κόσμος χαρακτηρίζεται ως "ζεστός".-Σχέσεις-Ταυτότητα τόπου-Στίγμα

συχνάζουν Πακιστανοί, πήγαν να βιάσουν ένα από τα παιδιά τους. Όποτε φοβήθηκαν και φυγαν. Έχει έλλειψη φωτισμού, έχει έλλειψη αστυνόμευσης, όπως και καθαριότητας. Εγώ εδώ φώτα έχω από το διατηρητέο που τα έφτιαξαν. Το οποίο 3 φορές το φτιάξανε το καημένο από το '97.

Comment [Annie Tse348]:

Δ: Οι έλλειψη φωτόν, αστυνόμευσης και καθαριότητας παραπέμπουν σε παραμέληση και περιθωριοποίηση του τόπου-Στίγμα του τόπου

Ε: Επωφελείσαι από την περιοχή στον εργασιακό σου τομέα;

Α: Τη δουλειά μου τη βοηθάει μόνο βάσει δικαστηρίων, δηλαδή αν κλείνουν τα δικαστήρια, τώρα που έρχονται εκλογές και ένα μήνα είναι κλειστά, για έναν μήνα δε θα έχω δουλειά. Η δουλειά μου ορίζεται από τη λειτουργία των δικαστηρίων. Έρχεται 30000 κόσμος.

Comment [Annie Tse349]:

Δ: Η εργασία του επηρεάζεται από τις χρήσεις άλλων χώρων της περιοχής- Σχέση με τόπο

Ε: Επισκέπτεσαι την περιοχή για άλλους λόγους εκτός της εργασίας σου;

Α: Δεν έρχομαι. Βασικά θα ερχόμουν μόνο αν πήγαινα σε ένα μαγαζί ενός φίλου μου. Αν πήγαινα δηλαδή στο "Βάλσαμο" στο ουζερί. Γιατί δεν έχει κάτι να δεις ή να κάνεις. Και είμαι οικογενειάρχης, δεν έχει να κάνω κάτι δηλαδή, το αρνητικό της περιοχής είναι ότι δεν έχει παιδικές χαρές. Εγώ τα παιδιά μου όταν βγαίνουμε τα πηγαίνω σε παιδικές χαρές. Που να πάω. Τι να κάνω εδώ πέρα.

Comment [Annie Tse350]:

Δ: Η έλλειψη κοινόχρηστων χώρων και πολλαπλών χρήσεων της περιοχής αποτρέπει την παραπάνω επισκεψιμότητά του.- Χρήσεις του χώρου-Επισκεψιμότητα

Ε: Παρατηρείς το τοπίο;

Α: Με έχει συνεπάρει τόσο η δουλειά, και είμαι τόσο κουρασμένος από αυτήν που περιμένω ποτέ θα περάσει η ώρα να φύγω. Αλλά μου αρέσει γιατί είναι ανοιχτή, έχει ανοιχτωσιά, φεύγει το μάτι, μυρίζεις τη θάλασσα. Παλιά η περιοχή ήταν παραθεριστική, δηλαδή η θάλασσα ήταν πολύ πιο πάνω. Το διατηρητέο παλιότερα, η βίλα Πετρίδη, ήταν ενός Βούλγαρου που το είχε ως παραθεριστικό. Το '60-'70 είχε και καλό κόσμο πολύ και υπήρχε το αίσθημα της γειτονιάς, δηλαδή τα παιδιά να παίζουν, υπήρχε, πλέον δεν υπάρχει. Εδώ είχε πολύ κόσμο παλιά επειδή ήταν μια βιοτεχνική περιοχή, αυτοί φυγαν, μετά ήρθαν οι Κινέζοι, και βασικά είναι επαγγελματικοί οι χώροι εδώ πέρα, οι αποθήκες. Δηλαδή έχει φύγει ο κόσμος ο πολύς.

Comment [Annie Tse351]:

Δ: Η μορφολογία του τόπου και το τοπίο προκαλεί θετικά συναισθήματα- Ψυχική Υγεία.

Ε: Ο Ν.Σ. Σταθμός επηρεάζει την ταυτότητα του τόπου;

Α: Σε κάποιες χώρες μπορεί ο σταθμός να δίνει προοπτικές, σε κάποιες όμως μπορεί να δίνει αρνητικά πράγματα, να υποβαθμίζει. Όχι δεν πιστεύω ότι επηρεάζει την περιοχή.

Comment [Annie Tse352]:

Δ: Η έννοια της γειτονιάς δεν υπάρχει λόγω της έλλειψης οικογενειών, ο οποίος οφείλεται στον χαρακτήρα του τόπου, βιομηχανικού και την επαγγελματική χρήση των χώρων- Χρήσεις χώρου-Γειτονιά-Ταυτότητα τόπου

Ε: Συνδέεσαι με τον τόπο με κάποιον παραπάνω τρόπο από τον επαγγελματικό;

Α: Κοίταξε, όχι συναισθηματικά δεν συνδέομαι. Ζωτικά σημεία όμως είναι τα δικαστήρια, οι δημόσιες υπηρεσίες, δηλαδή αν έλεγες για τα θετικά της περιοχής είναι ότι είσαι 5 λεπτά από τα πάντα, είσαι δίπλα στο κέντρο, έχεις τα δικαστήρια, έχεις εφορίες, τη ΔΕΗ, το νερό στις καθημερινές σου ανάγκες και δραστηριότητες. Τώρα στο να πας κάπου να βγεις, δεν έχει πολλά πράγματα. Έχει κανα δυο ταβέρνες, ένα εστιατόριο, αυτά.

Comment [Annie Tse353]:

Δ: Δεν υπάρχει σύνδεση και συσχέτιση με τον τόπο λόγω της έλλειψης διαφόρων χρήσεων του χώρου εκτός από την επαγγελματική και πρακτικά ζητήματα- Χρήσεις του χώρου-σχέσεις

Για το μέλλον τα πράγματα είναι πολύ αισιόδοξα, γιατί πρώτον έχει εγκριθεί να γίνει ένα μουσείο, το μουσείο ολοκαυτώματος, και δίπλα σε αυτό θα γίνει ένα μητροπολιτικό πάρκο, εκεί που βρίσκονται οι αποθήκες των τρένων. Όσον αφορά πως επηρεάζει αυτό το πράγμα να σου εξηγήσω. Γιατί είμαι εδώ και βλέπω τον κόσμο που ρωτάει για τα ακίνητα, βλέπω

τιμές κάποιων ακινήτων που είναι να πουληθούν έχουν αρχίσει να αυξάνονται. Βλέπω ανθρώπους να αρχίζουν να ανακαινίζουν τα σπίτια τους. Αυτό είναι θετικό, ότι κάτι συμβαίνει. Κάτι δρομολογείται. Έχει επίσης αναφερθεί ότι και στον νέο σιδηροδρομικό σταθμό θα κάνουν ένα ξενοδοχείο η ένα εμπορικό. Τώρα δεν ξέρω αν θα πραγματοποιηθεί. Το μέτρο είναι καλό ότι ξεκινάει ας ελπίσουμε σε δυο χρόνια. Εγώ γενικά πιστεύω στη Θεσσαλονίκη παρά πολύ. Είμαι αισιόδοξος για την πόλη μου. Προς το παρόν η περιοχή είναι παρατημένη, δηλαδή μετά τις 4-5 η ώρα που φεύγεις από εδώ, αδειάζουν όλα. Γιατί όλοι έρχονται για το εργασιακό τους κομμάτι, δουλεύουν ή έρχονται στις υπηρεσίες, μετά φεύγουν, δεν υπάρχουν πολλοί κάτοικοι. Πρότεινα να γίνουν δυο φορές την εβδομάδα ποδηλατοδρομίες εδώ με φάτα για να υπάρχει κίνηση στην περιοχή. Κάτι να γίνει. Θα ήθελα να δω αυτήν τη γειτονιά να αλλάζει.

E: Μιλάς στον κόσμο για την περιοχή;

A: Μιλάω, προτείνω τα μαγαζιά των φίλων μου, και από εκεί και πέρα λέω τα αρνητικά. Αυτά που ζω κάθε μέρα. Τώρα δε μου λέει κάτι ο κόσμος γιατί έχω οικογένεια και ξέρουν ότι πρέπει να βοηθήσω, παλιότερα που ήμουν μόνος μου μου λέγαν «τι κανείς εδώ πέρα;». Γιατί τρέχω πολύ, δεν είναι εύκολη δουλειά. Δε με πειράζει όμως, δε φοβάμαι.

E: Επηρεάζεται η διάθεσή σου από το τοπίο;

A: Με χαλάν τα σκουπίδια, τα καθαρίζω εγώ το γύρω κομμάτι. Εντάξει αν είχε λίγο φιλότιμο ο καθένας μας θα ήμασταν πολύ πιο καθαροί. Δε μου χαλάει κατά τα αλλά την ψυχολογία όμως. Μόνο η κούραση της δουλειάς.

E: Πως θα χαρακτήριζες την ταυτότητα της περιοχής;

A: Είναι η είσοδος της πόλης. Βαρδάρη θα το χαρακτήριζα. Ή μπορώ να πω πως τη χαρακτηρίζει το διατηρητέο. Η Βίλα Πετριδη. Χαρακτηρίζει την περιοχή. Θα μπορούσε βέβαια να αξιοποιηθεί πολύ καλύτερα. Να γίνονται διάφορες εκθέσεις, δράσεις. Είχα μιλήσει στον αντιδήμαρχο για ένα πρότζεκτ αλλά δεν πρόλαβα να το ολοκληρώσω γιατί το δώσανε άλλου μετά. Καθώς στην οικογένεια μου ασχολούνται πολύ με τα εικαστικά. Τώρα κάνουν κάποιες εκθέσεις αλλά όχι πολύ συχνά. Είναι ανοιχτό προς τον κόσμο αλλά η ενημέρωση δεν είναι πολύ καλή.

E: Τι θα ήθελες για την περιοχή;

A: Στην Βουλγαρία έχει μια μουντίλα, ένα γκρι από το καθεστώς του κομμουνισμού, δε βάφανε τα κτίρια. Δηλαδή αυτό σε πολλά μέρη της περιοχής μας επικρατεί. Τώρα αυτό για την πρόσοψη είναι πολύ ωραίο. Όπως θα μπορούσαν για όλη της πόλης της Θεσσαλονίκης να πουν τους οικοπεδούχους να πάρουν έναν ακόμα όροφο από πάνω ακόμα, αλλά κάντε όλοι κεραμοσκεπή. Θα ομόρφαινε παρά πολύ την πόλη. Με απασχολεί αν θα υλοποιηθούν αυτά που λένε όσον αφορά το μουσείο, το πάρκο. Γιατί αυτά είναι τα χαρτιά τα οποία θα προσεγγίσουν και τον επενδυτή και τον άνθρωπο να μείνει εδώ η να επενδύσει κάποιος για να αλλάξει αυτήν την μεριά της πόλης μας.

E: Για ποιους λόγους θέλησες να συμμετέχεις στην έρευνα;

Comment [Annie Tse354]:

Δ: Η βελτίωση του τόπου συζητείται με την ενίσχυση των διαφορετικών χρήσεων του χώρου της περιοχής οι οποίες σχετίζονται με τα πολιτιστικά και τα καλλιτεχνικά δρώμενα, κάτι που θα αυξήσει και την επισκεψιμότητα στην περιοχή αλλά και την κατοίκηση-Χρήσεις του Χώρου-Τέχνη-Ταυτότητα τόπου-Στίγμα

Comment [Annie Tse355]:

Δ: Οι χρονικές ζώνες επηρεάζουν τις χρήσεις του χώρου- Ο επαγγελματικός χαρακτήρας της περιοχής περιορίζει τις χρήσεις του χώρου-ταυτότητα τόπου. Οι περισσότερες χρήσεις του χώρου θα αυξήσουν την κινητικότητα στην περιοχή

Comment [Annie Tse356]:

Δ: Αναφέρεται στην περιοχή προτείνοντας χρήσεις του χώρου, αλλά έχοντας βιώματα που παραπέμπουν σε αρνητικά συναισθήματα- Ψυχική Υγεία. Παρατηρείται η ύπαρξη σχέσης Στίγματος του τόπου από τους συνομιλητές του, και η ανάγκη για να δικαιολογηθεί.

Comment [Annie Tse357]:

Δ: Επηρεάζεται με αρνητικό τρόπο η Ψυχική Υγεία, από το παραμελημένο τοπίο, αναδύεται όμως η ατομική πρωτοβουλία, ενώ παράλληλα παρατηρείται ότι δεν υπάρχει αλληλεγγύη-Σχέσεις

Comment [Annie Tse358]:

Δ: Δυσκολία προσδιορισμού της ταυτότητας της περιοχής. Χαρακτηρίζεται από δύο σημεία τα οποία σχετίζονται με την ιστορικότητα του τόπου.-Ιστορία-Ταυτότητα Τόπου

Comment [Annie Tse359]:

Δ: Ανάγκη για περισσότερες χρήσεις του χώρου και πρόσβαση στον χώρο μέσω καλλιτεχνικών και πολιτιστικών δρώμενων-Τέχνη- Χρήσεις του χώρου

Comment [Annie Tse360]:

Δ: Ανάγκη για βελτίωση του τοπίου-Τοπίο Το τοπίο θεωρείται μουντό και ότι παραπέμπει σε μία πολιτική κατάσταση-απόρροπο- Ψυχική Υγεία

A: Για να βοηθήσω. Μ' αρέσει να προσφέρω σαν άνθρωπος. Να μην είμαι αμέτοχος. Δηλαδή αν δω κάποιο πρόβλημα μπροστά μου θα πάω. Δε θα το προσπεράσω, έτσι είμαι σαν άνθρωπος.

Comment [Annie Tse361]:

Δ: Ανάγκη για συμμετοχικότητα-ατομική πρωτοβουλία

E: Πιστεύεις ότι μπορεί να προκύψει κάτι από την έρευνα; A: ναι το πιστεύω.

Επισκέπτες

- Συμμετέχουσα 10

ΑΚ, Γυναίκα, 58 χρονών, Κάτοικος Καβάλας, Συνταξιούχος Εκπαιδευτικός, Επισκέπτρια της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου.

E: Από που είστε;

A: Από την Καβάλα

E: Που μένετε;

A: Στην Καβάλα.

E: Επισκέπτεστε την περιοχή;

A: Ναι αρκετά συχνά

E: Για ποιόν λόγο;

A: Γιατί κατοικούν εκεί οι δύο κόρες μου.

Comment [Annie Tse362]:

Δ: Οι λόγοι επίσκεψης περιορίζονται στην επίσκεψη οικογενειακών προσώπων.

E: Με ποιόν τρόπο έχετε πρόσβαση στην περιοχή;

A: Με αυτοκίνητο συχνά.

E: Μένεις για μεγάλο χρονικό διάστημα;

A: Για διαστήματα δέκα ημερών την φορά.. ας πούμε... το περισσότερο.

E: Πόσο συχνά;

A: Αρκετά συχνά. Μπορεί κάθε μήνα, μπορεί και να τύχει στο τρίμηνο , αλλά αρκετές φορές.

Comment [Annie Tse363]:

Δ: Συχνές επισκέψεις για μεγάλα διαστήματα.

Ε: Θεωρείς ότι η περιοχή βρίσκεται κοντά η μακριά από το κέντρο

Α: Κοντά, κοντά στο κέντρο.

Comment [Annie Tse364]:

Δ: Κοντινή αντίληψη σε σχέση με την απόσταση από το κέντρο.

Ε: Τι γνωρίζεις για την περιοχή; Ποιες είναι οι χρήσεις του χώρου στην περιοχή;

Α: Ε αυτό είναι εμφανές, από μια απλή περιήγηση ας πούμε, φαίνεται ότι υπάρχουν πολλά εργαστήρια εκεί, καταστήματα χονδρικής, τα κινέζικα, παλιές βιοτεχνίες, πολλές κλειστές πλέον από ότι έχω δει, και κάποια συνοικιακά μαγαζιά, λίγα για κατοικημένη περιοχή κοντά στο κέντρο.

Comment [Annie Tse365]:

Δ: Οι χρήσεις του χώρου περιορίζονται στον επαγγελματικό τομέα, αναγνωρίζεται ότι οι υπάρχουσες χρήσεις του χώρου αποτρέπουν την ύπαρξη της γειτονιάς.

Ε: Όταν μένεις στην περιοχή, την περπατάς;

Α: Την περπατώ ναι, όχι πάρα πολύ.

Ε: Για ποιους λόγους;

Α: Για ψώνια, σουπερ μάρκετ, βγάζω τον σκύλο βόλτα, το εγγόνι μου.

Comment [Annie Tse366]:

Δ: Περπατάει στην περιοχή για πρακτικούς λόγους και κατά τη διάρκεια της ημέρας όπως φαίνεται από τις πρακτικές της.-Σχέσεις-Χώρος-Χρόνος

Ε: Πως θα περιέγραφες το τοπίο της περιοχής;

Α: Το τοπίο την περιοχής μου φαίνεται ενδιαφέρον, εξαρτάται βέβαια πως θα το δει κανείς, και τι περιμένει να δει, σε μια γειτονιά. Ενδιαφέρον μου φαίνεται από την άποψη ότι μπορείς να δεις πολλά παλιά πράγματα εκεί, και πολλά παρατημένα πράγματα εκεί. Βλέπεις τα παλιά ξυλάδικα που παραπέμπουν σε άλλη εποχή, βλέπεις μια παρακμή, η οποία έχει ένα ενδιαφέρον, ίσως και μια γοητεία μπορεί να πει κανείς, αλλά εκεί αποπνέει και μια αισθητική παρακμής και εγκατάλειψης.

Comment [Annie Tse367]:

Δ: Το τοπίο δεν συσχετίζεται με τον οικιστικό χαρακτήρα της περιοχής-Η έννοια της γειτονιάς δεν επιτρέπεται να υπάρχει λόγω της εμφάνισης του τοπίου.-Τοπίο- Σχέσεις-Γειτονιά

Ε: Γνωρίζεις ότι ο τόπος έχει ιστορική μνήμη;

Α: Ναι γνωρίζω. Γνωρίζω ότι από την περιοχή του Βαρδάρη και μετά, προς τα δυτικά, η περιοχή έχει μια... έχει κάποια χαρακτηριστικά περιθωρίου, μπορώ να πω ανέκαθεν. Δηλαδή είναι γνωστό στην περιοχή του Βαρδάρη ποιο ήταν το περιεχόμενο εκεί, αλλά και ειδικότερα στα ξυλάδικα.

Comment [Annie Tse368]:

Δ: Μεικτά συναισθήματα προκύπτουν από την παρατήρηση του τοπίου, λόγω της παραμέλησης και της παρακμής αλλά αναδύονται και στοιχεία της ιστορικότητας του τόπου μέσα από την εμφάνιση του τοπίου.

Είναι γνωστό ότι ήταν εκεί οι οίκοι ανοχής, όπως και σήμερα υπάρχουν, περιθωριακά μπαρ, αλλά και αργότερα βέβαια βιοτεχνίες. Δεν έχει καθόλου καλή φήμη, θεωρείται κακόφημη περιοχή.

Comment [Annie Tse369]:

Δ: Η ιστορική μνήμη αναγνωρίζεται η πιο σύγχρονη ιστορία του τόπου. Αναφέρεται ότι πρόκειται για περιθωριοποιημένο τόπο σε διάρκεια χρόνου-Εξουσία-Στίγμα του τόπου

Ε: Πιο αναλυτικά;

Α: Αυτό που έχω δει εγώ, και επειδή επισκέπτομαι την περιοχή από παλιότερα, δηλαδή γύρω από το 2011, αυτό που έδειχνε να γίνεται στην περιοχή ήταν μια προσπάθεια. Είχα σχηματίσει τουλάχιστον εγώ την εικόνα ότι θα γινόταν μια προσπάθεια αναβάθμισης της περιοχής και μια προσπάθεια να κατοικηθεί η περιοχή. Δηλαδή καινούργιες οικοδομές, ένας ευρωπαϊσμός που φαινόταν να έχει ήδη ξεκινήσει, πράγμα το οποίο όμως, νομίζω με την έναρξη της κρίσης σταμάτησε, και έκτοτε αντί να αναβαθμιστεί η περιοχή.. δεν ξέρω, μου δίνει την αίσθηση ότι κάποια πράγματα σε ότι αφορά την εγκληματικότητα τουλάχιστον μπορεί να είναι και λίγο χειρότερα.

Comment [Annie Tse370]:

Δ: Παραβατικός χαρακτήρας- Βιομηχανική Ταυτότητα- Στίγμα του τόπου-Ταυτότητα τόπου

Comment [Annie Tse371]:

Δ: Γίνεται αναφορά ότι μέσα από το βίωμα του τόπου παρατηρήθηκε η βελτίωση της περιοχής μέσω της μετάβασης από τόπο βιομηχανικό σε οικιστικό-Ταυτότητα τόπου. Χειροτέρευση της παραβατικότητας της περιοχής λόγω αυτής της μεταβλητικής κατάστασης-Ταυτότητα τόπου-Χώρος-Χρόνος-Παραβατικότητα.

Ε: Θεωρείς ότι η αίσθηση της γειτονιάς υπάρχει στην περιοχή;

Α: Όχι ακριβώς. Αίσθηση της γειτονιάς δεν θα το έλεγα. Αλλά περιδιαβαίνεις κάποια από τα δρομάκια και βλέπεις πολλά σπίτια ας πούμε της δεκαετίας του '60, αυτά σου δίνουν μια τέτοια εικόνα, η οποία διακόπτεται γιατί αμέσως μετά βλέπεις ένα παλιό ρημαγμένο σπίτι, μετά μια εγκαταλελειμμένη βιοτεχνία, δεν σου δίνει την αίσθηση της γειτονιάς ακριβώς. Ούτε ο κόσμος όμως, δηλαδή, δεν βλέπεις κόσμο να κινείται, να κάνει βόλτες, παιδιά να παίζουν...

Ε: Τι συναισθήματα σου προκύπτουν από το τοπίο της περιοχής;

Α: Αφενός μου ασκεί μια γοητεία όλο αυτό, ακόμη και η εγκατάλειψη και η παρακμή και ο συνδυασμός του νέου με το παλιό και το παρατημένο, και βλέπεις ότι είναι ζωντανή η προσπάθεια της αλλαγής, η οποία ανακόπηκε, το βλέπεις αυτό στο τοπίο, μου ασκεί μια γοητεία αλλά ως εκεί, γιατί παράλληλα μπορώ να πω ότι όταν περπατάς εκεί στους δρόμους, δεν έχεις την αίσθηση της ασφάλειας, δεν θα έλεγα ότι αισθάνομαι απόλυτα ασφαλής. Δεν θα το έλεγα και φόβο βέβαια, αλλά όχι και αυτό το ότι βγαίνεις από το σπίτι σου για μια χαλαρή βόλτα έτσι ξένοιαστος. Πρέπει να έχεις και λίγο τις κεραίες σου τεντωμένες.

Ε: Η ψυχολογία σου επηρεάζεται το τοπίο;

Α: Ναι ενδεχομένως. Θα μπορούσα να το πω αυτό, ότι μάλλον μελαγχολικό όλο το τοπίο.

Ε: Υπάρχουν σημεία αναφοράς στον τόπο τα οποία είναι αναγνωρίσιμα;

Α: Ναι, το εμπορικό κέντρο, αυτά τα καταστήματα στα κινέζικα, στα οποία παρατηρώ και κίνηση, το τμήμα της περιοχής εκεί που είναι προς το One Salonica, και στον κεντρικό δρόμο όπου έχει ένα παρκάκι και που δίνουν μια άλλη αίσθησή ας πούμε.

Ε: Ποια θα έλεγες ότι είναι η ταυτότητα του τόπου;

Α: Η ταυτότητα του τόπου; Η αίσθηση που αποκόμισα εγώ είναι ότι είναι μια περιοχή η οποία τείνει να αλλάξει, προς το να αλλάξει, αλλά κρατάει τα στοιχεία από την ταυτότητα του παρελθόντος της, δηλαδή, δε γνωρίζω κατοίκους, δεν έχω δούνα και λαβείν με ανθρώπους εκεί, πέρα από τα τυπικά, αλλά μου δίνει την αίσθηση ότι υπάρχει μια δυναμική τάση αλλαγής από την δουλειά. Συγκρατημένη θα την έλεγα και από την άλλη να έχει μια ανάγκη να κρατηθεί και ταυτότητα παρελθόντος, για την οποία εγώ παρεμπιπτόντως δε θα είχα και αντίρρηση.

Ε: Εσύ όμως πως θα την χαρακτήριζες;

Α: Αναπτυσσόμενη θα έλεγα αν και μου φαίνεται φτωχή (περιγραφή), γιατί αφήνει έξω αυτό το μέρος το ιστορικό, την ταυτότητα που θα μπορούσε να διακριθεί και θα έπρεπε κατά τη γνώμη μου.

Ε: Η μορφολογία και το τοπίο της περιοχής θεωρείς ότι συμβάλλει στην ταυτότητα της;

Α: Είναι μια αρκετά μεγάλη περιοχή, που δεν έχω περπατήσει πολύ, αλλά θα έλεγα ότι ναι συμβάλλει. Σε κάποια σημεία τουλάχιστον τα οποία είναι περισσότερο παρατημένα

Comment [Annie Tse372]:

Δ: Η έλλειψη της έννοιας της γειτονιάς δείχνει να προκύπτει από την ασυνέχεια του τοπίου και από τη προσδιορισμένη ταυτότητα του χώρου και του τόπου. Η ιστορικότητα που εντοπίζεται στην εμφάνιση του τοπίου και η μνήμη που είναι καταγεγραμμένη πάνω σε αυτό παραπέμπει σε μία ανάμνηση της ύπαρξης της γειτονιάς.-Ταυτότητα τόπου-Χρόνος-Μνήμη-Γειτονιά.

Ο κόσμος και η αιραιοκατοίκηση όπως και η αποφυγή του κόσμου να κινηθεί στην περιοχή απομακρύνουν από την έννοια της γειτονιάς-Χρήσεις του χώρου-Στίγμα του τόπου.

Comment [Annie Tse373]:

Δ: Τα συναισθήματα προκύπτουν από την περιήγηση στον τόπο και είναι ανάμικτα. Είναι μεν θετικά καθώς αναδύονται χαρακτηριστικά ιστορικότητας αλλά παράλληλα υπάρχει και το αίσθημα της ανασφάλειας- Σχέση με τον τόπο-χώρο-Ψυχική Υγεία

Comment [Annie Tse374]:

Δ: Το τοπίο χαρακτηρίζεται μελαγχολικό και δείχνει να έχει επίδραση στην διάθεση του ατόμου-Ψυχική Υγεία-Τοπίο.

Comment [Annie Tse375]:

Δ: Ως σημεία αναφοράς αναφέρονται η κινέζικη αγορά και το εμπορικό κέντρο. Η άλλη αίσθηση που αναφέρει παραπέμπει στα ετεροτοπικά στοιχεία της περιοχής-Ταυτότητα τόπου-Εξουσία

Comment [Annie Tse376]:

Δ: Αδυνατεί να προσδιορίσει η ίδια μία ταυτότητα για τον τόπο (μη συσχετίσει με τον τόπο). Αναφέρει όμως την ιστορικότητα της ως εμφανές χαρακτηριστικό μέσα από το τοπίο-Ταυτότητα τόπου-τοπίο

Comment [Annie Tse377]:

Δ: Δε συσχετίζεται με άλλα άτομα στην περιοχή-Σχέσεις

Comment [Annie Tse378]:

Δ: Ανάγκη για ανάδειξη της ιστορικής μνήμης του τόπου-Ταυτότητα τόπου-Ιστορία-Μεταίχμιο

Comment [Annie Tse379]:

Δ: Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται αυτήν τη στιγμή η ταυτότητα του τόπου αποκλείει την ιστορικότητα του-ταυτότητα τόπου-τραύμα τόπου-εξευγενισμός

και παραμελημένα, κατά τα άλλα είναι μια περιοχή, η οποία έχει μια σχετική ρυμοτομία, έχει δηλαδή τετράγωνα και αρκετά καλούς δρόμους, αλλά δε νομίζω ότι έχει σχέση με την ρυμοτομία αυτό περισσότερο, αλλά με τα εγκαταλελειμμένα κτίρια, τα άδεια, η έλλειψη ζωής, κόσμου, πλήθους.

E: Εσένα τι σε απασχολεί σε σχέση με την περιοχή;

A: Η εγκληματικότητα που ακούω ότι υπάρχει και η οποία, δεν ξέρω, ίσως αναπτύσσεται κιόλας.

E: Ποιες θα ήθελες να είναι κάποιες χρήσεις του χώρου;

A: Νομίζω πέρα από το ότι θα μπορούσε να γίνει μία πολύ ωραία γειτονιά, να κατοικούν οικογένειες δηλαδή και να πάρει αυτήν την ταυτότητα, να παίζουν παιδιά, να κινηθούν άνθρωποι εκεί, να κάνουν βόλτα, γιατί δεν το βλέπεις αυτό, θα μπορούσε νομίζω να αξιοποιηθούν πάρα πολλά σημεία πολιτισμικά, νομίζω ότι το τραβάει η περιοχή αυτό, δηλαδή αυτή η γοητεία της εγκατάλειψης, έως και παρακμής, του παλιού, του ξεχασμένου θα μπορούσε πάρα πολύ ωραία να χρησιμοποιηθεί σαν υλικό σε πολιτιστική ανάπτυξη, να γίνουν κέντρα πολιτιστικά, είτε ιδιωτικής πρωτοβουλίας, είτε και από τον δήμο βέβαια.

E: Θεωρείς ότι μπορεί να προκύψει κάτι από αυτήν την έρευνα;

A: Ναι γιατί όχι; Βέβαια. Κάθε τέτοια προσπάθεια, όταν έχει την ανάλογη προβολή, μπορεί να φέρει αποτελέσματα.

- Συμμετέχων 11

ΒΙ, Άντρας, 27 χρονών, Γλύπτης, Κάτοικος της περιοχής της Πολίχνης, Επισκέπτης της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου.

E: Επισκέπτεστε συχνά την περιοχή;

A: Ανά περιόδους πιο συχνά και για μεγαλύτερα διαστήματα

Comment [Annie Tse380]:

Δ: Το τοπίο δείχνει να επηρεάζει την ταυτότητα του τόπου ως αναφορά τα εγκαταλελειμμένα κτίρια και την έννοια της κενότητας που αποπνέουν, η οποία παραπέμπει σε έλλειψη ζωής και πλήθους-Ταυτότητα τόπου-Ψυχική Υγεία

Comment [Annie Tse381]:

Δ: Η έλλειψη κινητικότητας δεν αντιστοιχεί με τον οικιστικό χαρακτήρα της περιοχής-Η γειτονιά εξισώνεται με την ύπαρξη οικογενειών- Οι χρήσεις του χώρου-μεταβολή Ταυτότητας.

Comment [Annie Tse382]:

Δ: Ανάγκη για πολιτιστική και καλλιτεχνική χρήση του χώρου-Τέχνη-Μόρφωση

E: Γιατί επισκέπτεσαι τη συγκεκριμένη περιοχή;

A: Η κοπέλα μου μένει εκεί

E: Παλαιότερα για ποιους λόγους επισκεπτόσουν την περιοχή;

A: Ίσως για τα κινέζικα, δηλαδή αρκετές φορές είχα πάει στο κινέζικα πριν μείνω για πρώτη φορά στην περιοχή, One Salónica, αυτά κυρίως. Πέρα από αυτά όμως την επισκεπτόμουν και για τα clubs, την νυχτερινή ζωή, και σε διάφορες κιάλας χρονολογικές στιγμές. Θυμάμαι πρώτη φορά που επισκέφτηκα την περιοχή σε κάποιο club, μπορεί να ήμουν 16 χρονών, την πρώτη φορά που είχα πάει στο club Boutique, για κάποιο σχολικό χορό!

E: Τι γνωρίζεις για την περιοχή;

A: Ξέρω ότι είναι η δυτική είσοδος της πόλης, ότι είναι μια βιομηχανική περιοχή, έχει το λιμάνι, έχει τα τρένα, έχει τα ΚΤΕΛ, έχει όλα αυτά τα διάφορα μαγαζιά, χωρίς την πυκνοκατοίκηση του κέντρου, η άλλων περιοχών!

E: Τι αφηγήσεις έχεις για την περιοχή;

A: Ίσως τα γνωστά, ότι είναι μια περιοχή που εκδίδεται κόσμος, έχει πουτάνες, τραβέλια, τα μπουρδέλα, είναι κάπως γνωστό σε όλους από παλιά.

E: Ποιες στιγμές της ημέρας επιλέγεις να την επισκέπτεσαι;

A: Τώρα που μένω εκεί κατά διαστήματα, όλη την ημέρα, και ειδικά τώρα που έχω ανακαλύψει μέρη να δω και μέρη να που μου αρέσουν.

E: Ποια είναι η άποψη σου αφού ξεκίνησες να μένεις στην περιοχή για κάποια χρονικά διαστήματα;

A: Έχει αλλάξει η άποψη μου, έχει γίνει πιο φιλική σίγουρα. Υπάρχει και άλλο πρόσωπο στην περιοχή. Η περιοχή μου δείχνει άλλο πρόσωπο, κάτι πιο φιλικό ας πούμε. Γνωρίζεις τους γείτονες, και ξαφνικά φεύγει ένα αρχικός σκεπτικισμός που έχεις για το μέρος. Αργότερα γνωρίζεις ίσως και τους λίγο πιο απόμακρους γείτονες, τους μαγαζάτορες από τα κοντινά μαγαζιά, οπότε χαλαρώνει λίγο κλοιός. Γνωρίζεις τον βενζινά πιο δίπλα, περνάς και λες μερικές κουβέντες μαζί του, κατευθείαν χαλαρώνει το κλίμα.

E: Που θεωρείς ότι βρίσκεται η περιοχή σε σχέση με το κέντρο;

A: Πολύ κοντά στο κέντρο!

E: Με ποιόν τρόπο έχεις πρόσβαση στην περιοχή;

A: Με το αυτοκίνητο, τη μηχανή, ή και το ποδήλατο. Εντάξει η περιοχή είναι αρκετά επίπεδη οπότε με το ποδήλατο μπορείς να κινηθείς αρκετά εύκολα και γρήγορα

E: Την περπατάς καθόλου;

A: Με τα πόδια όχι, πολύ πιο σπάνια.

E: Γιατί όχι;

Comment [Annie Tse383]:

Δ: Οι λόγοι επίσκεψης της περιοχής περιορίζεται σε προσωπικούς λόγους και δεν έχει να κάνει με τη συσχέτιση με την περιοχή, ενώ παλαιότερα χρησιμοποιούνταν οι πιο δημιουργικοί χώροι της περιοχής και η κινέζικη αγορά που είναι προσβάσιμη και σε απλούς πολίτες.-Χρήσεις του Χώρου

Comment [Annie Tse384]:

Δ: Είναι γνωστή για τις πρακτικές του χρήσεις οι οποίες προσδιορίζουν την ταυτότητα του χώρου-Ταυτότητα χώρου Η αραιοκατοίκηση παραπέμπει σε ιδιομορφία για έναν οικιστικό τόπο που πλέον είναι.

Comment [Annie Tse385]:

Δ: Ο τόπος στιγματίζεται από τη χρήση του ως μέρος εργασίας των σεξεργατών.

Comment [Annie Tse386]:

Δ: Μετά από εξοικείωση με τον χώρο αναδύονται σχέσεις με τα άτομα και απομυθοποίηση του τόπου- Σχέσεις- Χώρος και Άτομα

Comment [Annie Tse387]:

Δ: Η αντίληψη της απόστασης από το κέντρο της πόλης είναι κοντινή.

A. Δεν είμαι τόσο φαν του περπατήματος. Προτιμώ να βγω μια βόλτα με το ποδήλατο, παρά μια βόλτα με τα πόδια.

Comment [Annie Tse388]:

Δ: Δεν ασκεί την πρακτική του περπατήματος, καθώς την βλέπει ως χόμπι και όχι ως πρακτική. Βρίσκει εναλλακτικούς τρόπους εξοικείωσης με το χώρο.

E. Θεωρείς ότι το τοπίο της περιοχής συνδράμει καθόλου στην φήμη της;

A: Από τις παλιές ελληνικές ταινίες ακόμα βλέπουμε ότι περιοχές σαν και αυτήν, που έχουν λιμάνι τα τρένα και τα λοιπά, είχαν αυτήν την ζωή. Είχαν μαστροπούς, είχαν εκδιδόμενες γυναίκες, είχαν τέτοια μπαρ, που ο κόσμος, και μιας και μιλάμε για λιμάνι, οι ναύτες πχ που ήταν για μέρες μέσα στο καράβι έβγαιναν επιτέλους στην στεριά και πηγαίναν να γλεντήσουν και να ξεδέψουν λεφτά, να βρουνε γυναίκες να περάσουν καλά, οπότε από μια άποψη ναι λίγο το τι συμβαίνει στην περιοχή μπορεί να είναι και συναρτήσει του τι υπάρχει γύρω της. Τώρα από την άλλη μεριά ας μην μιλάμε μόνο για αυτό το πράγμα, και ας μιλήσουμε λίγο για την υπόλοιπη εγκληματικότητα που υπάρχει στην περιοχή, και αν και αυτό έχει να κάνει με το τοπίο γύρω της. Τώρα δεν ξέρω πως μπορεί να ακουστεί αυτό αλλά εντάξει όταν οι Κινέζοι για να βρουν πολύ φθηνά εργατικά χέρια προσλαμβάνουν μόνο ανθρώπους καταγωγής... δεν θα το πω σωστά τώρα, αυτό θέλω να πω, αυτό που θέλω να πω όμως είναι ότι στην περιοχή υπάρχει μια ραγδαία αύξηση του αραβικού στοιχείου, υπάρχει πολύς περισσότερος κόσμος από αυτές τις χώρες. Πακιστάν, ίσως Συρία κτλ. Πράγμα που προφανώς δεν είναι κακό στην απλή του μορφή. Προχθές το βράδυ μέχρι τις 2.30 τα χαράματα ακούγονταν στην γειτονιά να υπάρχει φασαρία και κόσμος κάτω να φωνάζει. Όταν βγήκα στο μπαλκόνι ήταν τρεις τύποι αραβικής καταγωγής, που ήταν υπό την επήρεια κάποιων ναρκωτικών ουσιών και αλκοόλ, και στην είσοδο της πολυκατοικίας φωνάζανε, χορεύανε και προφανώς περνούσανε καλά, αλλά για κάποιον άλλο αυτή η εικόνα μπορεί να μην εμπνέει ασφάλεια.

Comment [Annie Tse389]:

Δ: Αφηγήσεις είτε καλλιτεχνικές είτε αναπαραστατικές κατατάζουν τον χώρο σε παραβατικό λόγω της ύπαρξης των Σταθμών. Οι χρήσεις του χώρου καθορίζονται από την ύπαρξη των σταθμών και τις ανάγκες των επισκεπτών/ταξιδιωτών με έναν ιστορικό τρόπο και από το βιομηχανικό περιβάλλον που επιτρέπει την εκτόνωση με έναν τέτοιο τρόπο-Ταυτότητα τόπου-Στίγμα του τόπου

E. Αν έμενες σε κάποια άλλη περιοχή θα σε ενοχλούσε το ίδιο;

A: Ε κοίταξε, η περιοχή αυτή είναι τόσο αραιοκατοικημένη, που όταν ο μόνος συνάνθρωπος που συναντάς... όταν το μόνο στοιχείο που συναντάς είναι αυτό, δεν ξέρω αν μπορείς να αισθανθείς και αλλιώς. Τώρα στο κέντρο της πόλης, περπατάς και γύρω σου υπάρχουν 1000 διαφορετικά άτομα που μπορεί οι μισοί να έχουν και περίεργες προθέσεις, περίεργη συμπεριφορά. Όταν όμως συναντάς 3 άτομα που και οι 3 σε μία άδεια περιοχή έχουν αυτήν την περίεργη συμπεριφορά, κάποιος μπορεί να αγχωθεί.

Comment [Annie Tse390]:

Δ: Η αίσθηση της ανασφάλειας καθορίζεται από την ύπαρξη των μεταναστών. Παρατηρείται μη ομαλή ένταξη των μεταναστών στον τόπο, όπως και σχέσεις εξουσίας μεταξύ ομάδων διαφορετικών εθνικοτήτων.-Ενδειξη για ρατσιστικό φαινόμενο στην περιοχή- Το τοπίο της περιοχής προσκαλεί να κατοικηθεί από "υποβαθμισμένες" ομάδες ανθρώπων.- Τοπίο του τόπου-Σχέσεις-Ταυτότητα τόπου

E. Τι πιστεύεις ότι μπορεί να προσφέρει ο χώρος και τι προσελκύει τέτοια στοιχεία;

A: Η φθηνή εργασία ειδικά σε αυτές τις σημερινές συνθήκες πιστεύω ότι είναι το νούμερο ένα. Είναι ότι κάποιος άνθρωπος βρίσκουν εργασία σε αυτήν την περιοχή και η περιοχή γενικότερα έχει πολύ λίγη αστυνόμευση, είναι πολύ αραιοκατοικημένη, οπότε όλος αυτός ο πληθυσμός που συγκεντρώνεται εκεί δύσκολα θα φύγει από την περιοχή. Υπάρχουν διάφορα σπίτια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για καταλήψεις, μπορεί κάποιος να μπει να βαλει ένα στρώμα μέσα και να κοιμηθεί, υπάρχουν αυτού του είδους τα καταλύματα τα εγκαταλελειμμένα, οπότε ναι κάποιος που δεν έχει στέγη, ένας άστεγος μπορεί να βρει κάπου να μείνει, κάποιο κατάλυμα, οπότε προφανώς μετά οικειοποιείται την περιοχή και την κάνει σπίτι του. Αν θα μείνεις κάπου θα γίνει σπίτι σου.

Comment [Annie Tse391]:

Δ: Η αίσθηση της κενότητας και το πλήθος των μεταναστών που καταλαμβάνουν αυτήν την κενότητα προκαλούν την αίσθηση της ανασφάλειας και αρνητικά συναισθήματα άγχους-Ψυχική Υγεία-Τοπίο-Σχέσεις

Comment [Annie Tse392]:

Δ: Η εύρεση εργασίας στην περιοχή για μετανάστες την μετατρέπει σε τόπο τους- έννοια του καταφυγίου. Η αραιοκατοίκηση επιτρέπει την οικειοποίηση του τόπου από αυτούς-Συσχέτιση με το χώρο και χρήσεις του χώρου-Ταυτότητα τόπου-Στίγμα τόπου. Το στοιχείο της εγκατάλειψης στο τοπίο επιτρέπει την κατάληψη από κοινωνικές ομάδες οι οποίες έχουν περιορισμένες επιλογές στην εύρεση καταλύματος.

Comment [Annie Tse393]:

Δ: Όταν κάνεις κάποιες συγκεκριμένες πρακτικές σε έναν χώρο, μετατρέπεται σε τόπο με ό,τι αυτό περικλείει. (Γιατί οι μετανάστες μπορούν και οικειοποιούνται το χώρο της περιοχής πιο εύκολα από τους Έλληνες;-Χρήσεις του χώρου-Ταυτότητα τόπου

Ε: Γνωρίζεις ζωτικά σημεία της περιοχής;

Α: Ναι, όπως το λιμάνι ή το εμπορικό κέντρο ή εστω και τα μικρότερα εμπορικά καταστήματα, τα τρένα, τα ΚΤΕΛ ακόμη και την εγνατία οδό που περνάει από εκεί, που θα μπορούσε να πει κάποιος ότι είναι η φλέβα που τροφοδοτεί με κίνηση όλο το κέντρο.

Ε: Γνωρίζεις ότι ο τόπος έχει ιστορική μνήμη;

Α: Ναι προφανώς. Ο τόπος, το λιμάνι, η βιομηχανική περιοχή δεν έγιναν τα τελευταία χρόνια. Αυτό το πράγμα υπάρχει πολλές δεκαετίες τώρα. Υπάρχει το εργοστάσιο της FIX, εκεί υπήρχε ο ΜΥΛΟΣ που ήταν επίσης εργοστάσιο μύρας από ό,τι ξέρω, ο Παλαιός Σταθμός, η περιοχή είναι ζωντανή πολλά χρόνια τώρα. Δεν ξέρω από πότε χρονολογικά αλλά από το 1920 και μετά σίγουρα.

Ε: Πιστεύεις ότι η έννοια της γειτονιάς εντοπίζεται σε αυτήν την περιοχή;

Α: Στην Πίψου και συγκεκριμένα στην πολυκατοικία που μένω μπορώ, κατά καιρούς, να πω ότι ναι. Όλοι οι κάτοικοι της πολυκατοικίας προσπαθούν να δουλέψουν συλλογικά για να φτιάξουν μία δυνατή γειτονιά, ίσως για να προστατευτούν στην αρχή, από την εγκληματικότητα της περιοχής. Η πολυκατοικία ενώθηκε, ας πούμε, για να μπορέσει να φτιάξει την ασφάλεια της ίδιας της πολυκατοικίας. Να αλλάξουν πόρτα, να ξέρον τι γίνεται στο ίδιο το κτίριο. Τώρα αν μου μιλάς για μεγαλύτερη συλλογικότητα για όλη τη γειτονιά, αυτό δεν πιστεύω ότι συμβαίνει σε πολλές περιοχές, συμβαίνει σε λίγες περιοχές, σε περιοχές ίσως αρκετά πιο έξω από το κέντρο. Στην περιοχή του πατρικού μου το βλέπω να συμβαίνει αυτό. Η γιαγιάδες όλες γνωρίζονται μεταξύ τους, οι μεγαλύτεροι άνθρωποι γνωρίζονται μεταξύ τους, έχουν την αίσθηση της γειτονιάς, της συλλογικότητας και θέλουν να καταφέρουν κάτι. Πιστεύω στη δικιά μας, και ίσως στις πιο σύγχρονες πλέον γειτονιές του κέντρου ότι δε συμβαίνει αυτό. Και αυτό το πρόβλημα είναι ανθρωπιστικό και όχι γεωγραφικό. Έχει να κάνει με τον άνθρωπο γενικότερα και όχι με το μέρος.

Ε: Τι συναισθήματα σου προκαλεί η όψη της περιοχής;

Α: Δεν ξέρω αν μπορώ με ένα συναίσθημα να χαρακτηρίσω μία εικόνα. Προφανώς όλο αυτό το βιομηχανικό στοιχείο μου προκαλεί έναν θαυμασμό, όλα αυτά τα μεγάλα βιομηχανικά κτίρια που δεν υπάρχει κάτι άλλο γύρω τους, ένας μεγάλος όγκος δηλαδή, να εμφανίζεται από το πουθενά δίπλα από το κενό, είναι μία εικόνα που μπορεί να δημιουργήσει έτσι κάποιες σκέψεις. Τώρα η όψη του λιμανιού επίσης μπορεί να δημιουργήσει άλλες σκέψεις. Συνήθως δεν ξέρω, δε θα μιλήσω για συναίσθημα, θα μιλήσω για σκέψεις. Όταν βλέπεις το λιμάνι, τουλάχιστον εγώ όταν το βλέπω, μου έρχονται πολλές σκέψεις στο κεφάλι, μου έρχονται ακόμα η σκέψη του ταξιδιού. Του πως κάποια πράγματα ταξιδεύουν μέχρι να φτάσουν στην πόλη σου, κάποια πράγματα μπορεί να ταξιδεύουν από την άλλη άκρη του κόσμου. Αυτή εδώ η εικόνα ίσως είναι η πιο δυνατή τροφή για σκέψη θα έλεγα που συναντώ στην περιοχή. Το τοπίο από μόνο του ενώ ενέχει αυτά τα βιομηχανικά κτίρια από την άλλη μεριά έχει όλα αυτά τα καινούρια διαμερίσματα, τις καινούριες πολυκατοικίες, οπότε βρίσκεσαι σε μια μάχη

Comment [Annie Tse394]:

Δ: Ως ζωτικά σημεία αναφοράς αναφέρονται το εμπορικό και οι σταθμοί κινήσεις, σημεία που ίσως το άτομο να συσχετίζεται περισσότερο με αυτά-Σχέσεις με τόπο-Ταυτότητα τόπου. Ο δρόμος της εγνατίας οδού, ο άξονας αυτός, ενώνει και διαχωρίζει παράλληλα-Εξουσία

Comment [Annie Tse395]:

Δ: Αναγνωρίζεται η πιο σύγχρονη ιστορία της περιοχής ως ιστορική μνήμη- η ταυτότητα τόπου ως βιομηχανική.

Comment [Annie Tse396]:

Δ: Η έννοια της γειτονιάς και η επικοινωνία περιορίζεται μέσα στον χώρο προσωρινής κατοικίας του επισκέπτη, ανάμεσα στους γείτονες. Αναφέρεται ότι συμβαίνει για λόγους προστασίας, κάτι που αναδύκνει την επιρροή στην ψυχική υγεία των ατόμων, εντοπίζεται η αίσθηση της ομάδας και της κοινότητας-Ψυχική Υγεία-Σχέσεις-Χώρος

Comment [Annie Tse397]:

Δ: Η έννοια της γειτονιάς θεωρείται ότι εντοπίζεται σε περιοχές πιο μακριά από το αστικό κέντρο της πόλης, που θυμίζουν περισσότερο επαρχία (αναφέρει το πατρικό του) και οι ποιότητες των σχέσεων αλλάζουν και ορίζονται από μη οικονομικούς παράγοντες. Θεωρείται ότι δεν υπάρχει κάποια συσχέτιση μεταξύ τοποθεσίας και γειτονιάς (φάσκει και αντιφάσκει) αλλά ότι έχει να κάνει με ένα πιο ολικό φαινόμενο.-Σχέσεις-Γειτονία

Comment [Annie Tse398]:

Δ: Θετικά συναισθήματα προκύπτουν από τον βιομηχανικό χαρακτήρα του τοπίου.-Ψυχική Υγεία.

Comment [Annie Tse399]:

Δ: Ο Συμμετέχων δε συσχετίζεται συναισθηματικά με το μέρος, όμως προκαλούνται σκέψεις γύρω από τον τόπο-στοχασμός-Αναδύεται η έννοια του ταξιδιού και του προορισμού, το οποίο έμμεσα μπορεί να επιφέρει θετική επίδραση στην Ψυχική Υγεία του ατόμου.-Τοπίο

μεταξύ του παλιού και του καινούριου, ή ακόμα και των διαφορετικών χρήσεων του τόπου. Δηλαδή η παλιά όψη αυτής της περιοχής μιλάει για τη βιομηχανική άνθιση που μπορεί να γνώρισε το μέρος. Η τωρινή όψη της περιοχής μπορεί να έχει ριζέει αυτό το βιομηχανικό στοιχείο και να ανεβαίνει σιγά σιγά το στοιχείο της κατοίκησης. Βλέπεις ότι στη γειτονιά έχουν χτίσει λίγο πιο κάτω παιδικές χαρές, πάρκα, πράγματα που δεν υπήρχαν. Δίπλα από το One Salonica, υπάρχει ακόμα ένα γήπεδο μπάσκετ, μετά το εμπορικό υπάρχει μία παιδική χαρά ολοκαίνουρια, λίγο πιο κάτω από την πυροσβεστική. Έχει αλλάξει λίγο αυτό το βιομηχανικό στοιχείο και η όψη και έχει πάει στην κατοίκηση.

Ε: Θεωρείς ότι η μορφολογία των δρόμων επιτρέπουν την πρόσβαση στην περιοχή;

Α: Στην περιοχή μιας που ήταν και βιομηχανική, υπήρχε συγκεκριμένη πολεοδομία. Στην περιοχή βλέπουμε οικοδομικά τετράγωνα με την μορφή αυτήν, τέτοιων σχημάτων, τετράγωνων και ορθογωνίων, πράγμα που δεν το βλέπουμε στο υπόλοιπο κέντρο. Στο υπόλοιπο κέντρο μπορούμε να δούμε διαγώνια στενά, μικρά δρομάκια με περιεργες στροφές. Στην περιοχή αυτή βλέπουμε από ψηλά κάθετες και οριζόντιες γραμμές κατά κόρο. Αυτό πιστεύω έχει να κάνει πάλι με την προϊστορία του μέρους. Όταν θες να χτίσεις μια βιομηχανική περιοχή, η πολεοδομική χρήση της περιοχής γλυτώνει χώρο, γλυτώνει χρήμα, για αυτό και πιστεύω ότι υπάρχει αυτή η μορφή. Και ναι πιστεύω ότι βοηθάει στην πιο εύκολη πρόσβαση. Τώρα αν έχει τόσο μεγάλο ενδιαφέρον για να τις περπατήσεις αυτές οι μεγάλες λεωφόροι... σίγουρα τα καλντερίμια έχουν περισσότερο ενδιαφέρον να τα περπατήσεις και ίσως έχει περισσότερα πράγματα να δεις σε κάθε γωνία από μια μεγάλη λεωφόρο που πηγαίνει προς μία κατεύθυνση οριζόντια ή κάθετα.

Ε: Η ψυχολογία σου επηρεάζεται από το τοπίο του χώρου;

Α: Ναι επηρεάζεται. Αυτή η εικόνα, η όψη, που έχω από το μπαλκόνι με κατεύθυνση στα δυτικά, κοιτάει σε μια περιοχή που από κει που βρίσκεται το μπαλκόνι και μετά σταματάει αυτή η όποια κατοίκηση που υπάρχει και γίνεται αρκετά πιο αραιή. Όλο αυτό σου δημιουργεί μια αίσθηση όταν βλέπεις, όταν αισθάνεσαι ξαφνικά, όχι μόνος σου, γιατί δεν είσαι μόνος σου σε αυτή την μεγάλη περιοχή, αλλά να σου ανήκει ένα μεγάλο κομμάτι αναλογικά και με τον υπόλοιπο πληθυσμό της. Αυτό δημιουργεί ένα συναίσθημα. Επίσης μορφολογικά η περιοχή έχει πολύ πράσινο σε σχέση με το κέντρο. Στο κέντρο δεν θα δεις κέντρο, θα δεις πολύ σπάνια. Εμάς εκεί στην περιοχή ακόμα υπάρχουν αυτά τα μικρά σημεία πράσινου που είναι κάτι θετικό.

Ε: Υπάρχουν σημεία αναφοράς στον τόπο που συνδέσαι συναισθηματικά;

Α: Αυτό είναι κάτι προσωπικό. Ναι υπάρχουν τέτοια σημεία. Όταν μιλήσαμε για τα κλαμπ της περιοχής, με αυτά μπορώ να συνδεθώ συναισθηματικά. Έχω δουλέψει σε εκείνα τα μέρη, έχω περάσει πολλές ώρες εκεί, κάνοντας διάφορα πράγματα και ξεδίνοντας τόσο πολύ, που υπάρχει μια συναισθηματική συσχέτιση ή επικοινωνία.

Ε: Υπάρχουν σημεία αλληλεπίδρασης ανάμεσα σε επισκέπτες και κατοίκους;

Α: Το εμπορικό είναι ένας τέτοιος χώρος, θέλω να πω, για αυτόν τον λόγο κτίστηκε, άσχετα αν πετυχαίνει αυτόν τον σκοπό ή όχι. Για να μπορεί να φέρει κοντά τους εργαζόμενους της περιοχής τους επισκέπτες και τους κατοίκους. Επίσης τα κλαμπ μπορούν να φέρουν κόσμο κοντά που μένει εκεί, που δουλεύει εκεί, και που πηγαίνει

Comment [Annie Tse400]:

Δ: Αναγνωρίζει την ύπαρξη διπλής ταυτότητας, ή μάλλον την κρίση της ταυτότητας που περνάει ο τόπος και την ασυνέχεια στο τοπίο-Ταυτότητα τόπου-Ιστορική Μνήμη- Χρήσεις του Χώρου.

Comment [Annie Tse401]:

Δ: Παρατήρηση στη μεταβολή του τοπίου και των χρήσεων του χώρου άρα και της ταυτότητας του τόπου-Χρήσεις του χώρου-Ταυτότητα τόπου

Comment [Annie Tse402]:

Δ: Η μορφολογία του τόπου παραπέμπει στην Ταυτότητα του τόπου, αλλά συμβάλει και στην ιστορική μνήμη, επηρεάζοντας τις χρήσεις του χώρου.

Comment [Annie Tse403]:

Δ: Οι μεγάλοι εθνικοί οδοί αποτρέπουν από την πρακτική του περπατήματος και την άμεση εξοικείωση με τον χώρο- Σχέση με χώρο-τόπο.

Comment [Annie Tse404]:

Δ: Η αραιή μορφολογία του τοπίου δείχνει να επηρεάζει την Ψυχική Υγεία του ατόμου, προκαλώντας την αίσθηση της απομόνωσης-περιθωροποίησης-Εξοστία-Ψυχική Υγεία- Στίγμα του τόπου. Παρόλα αυτά η ύπαρξη πράσινου αποτελεί θετική επίδραση στην διάθεση του ατόμου

Comment [Annie Tse405]:

Δ: Υπάρχει δεσμός και ταύτιση με τον τόπο σε προσωπικό επίπεδο, εκεί που υπάρχει δηλαδή βίωμα και συσχέτιση με τον τόπο. Σε σημεία της περιοχής που εργάστηκε ή που πέρασε κάποιες ώρες για ψυχαγωγικούς σκοπούς-Χρήσεις του τόπου-Ψυχική Υγεία.

εκεί για να περάσει καλά, αλλά σε πιο καθημερινό επίπεδο όχι, γιατί έχει κάποια εστιατόρια, κάποιους χώρους εστίασης αλλά είναι πάρα πολύ λίγα.

E: Ποια είναι η ταυτότητα του τόπου;

A: Αυτή η περιοχή, για να μην κρυβόμαστε, είναι γνωστή για τα τραβέλια, για τις πουτάνες, και για τα μπουρδέλα, πέρα από την βιομηχανική ταυτότητα που έχει. Δεν είναι γνωστή για κάτι άλλο, ή δεν έχει κάποια άλλη ταυτότητα, τουλάχιστον για την ώρα. Εμείς προσωπικά σαν κάτοικοι, έστω και λίγο πιο συχνοί, μπορούμε να δώσουμε μια άλλη ταυτότητα στον τόπο. Για μένα αυτός ο τόπος πλέον είναι σπίτι. Όταν μιλάω για το σπίτι μου μιλάω για αυτόν τον τόπο, για αυτήν την περιοχή. Δεν βλέπω όλα τα αρνητικά της περιοχής, πλέον, η έχω φτιάξει μια πιο ιδανική εικόνα στο μυαλό μου, αλλά όλος ο υπόλοιπος κόσμος δεν έχει αυτήν την εικόνα. Όλος ο υπόλοιπος κόσμος έχει δώσει την ταυτότητα στην περιοχή που σου είπα πριν.

E: Θεωρείς ότι η δική σου ταυτότητα χαρακτηρίζεται από αυτήν του τόπου;

A: Ναι. Αυτό είναι κάτι που δεν ξέρω πως κάποιος άλλος μπορεί να το καταλάβει. Η αισθητική του χώρου είναι μια αισθητική που ταιριάζει στην δική μου ταυτότητα. Ταιριάζει στην μουσική που γράφω. Συνηθίζω να λέω με την παρέα μου ότι το μέρος έχει ένα “τέκνο χαρακτήρα”. Η συγκεκριμένη μουσική έχει άμεση σχέση με βιομηχανικές περιοχές. Η περιοχή προσδίδει ταυτότητα και σε μένα.

E: Μιλάς στον κόσμο για την περιοχή;

A: Ναι και με πολύ καλά λόγια.

E: Τι αποκρίσεις παίρνεις;

A: Ο υπόλοιπος κόσμος, κάποιος που δεν έχει μείνει στην περιοχή δεν έχει καλή άποψη.

E: Σε απασχολεί κάτι σχετικά με την περιοχή;

A: Προφανώς θα ήθελα να είναι ένα πιο ασφαλές, μέρος. Θα ήθελα η κοπέλα μου να γυρίζει στο σπίτι το βράδυ και να μην με παίρνει τηλέφωνο κάθε φορά για να αισθανθεί καλύτερα μέχρι να φτάσει στην πόρτα. Θα πρέπει να αισθάνεται ασφάλεια να περπατήσει μόνη της οποιαδήποτε ώρα μέχρι την πόρτα του σπιτιού.

E: Ποιες θα ήθελες να είναι οι χρήσεις του χώρου;

A: Αυτό το εμπορικό στοιχείο μου αρέσει. Υπάρχει και μεγάλη κίνηση κατά τη διάρκεια της ημέρας. Υπάρχει κόσμος που έρχεται, που βλέπει. Θα ήθελα να γίνονται περισσότερα πολιτιστικά δρώμενα στην περιοχή, γιατί σε αυτήν την πόλη έχουμε καταλήξει μόνο το κέντρο της πόλεως να θεωρείται σημείο αναφοράς για τη Θεσσαλονίκη, ενώ αυτή η περιοχή έχει τόσους χώρους και τόσες καλές και μεγάλες εκτάσεις που μπορούν να γίνουν πράγματα και θα ήθελα να αποκτήσει έναν τέτοιο χαρακτήρα. Έναν πολιτιστικό χαρακτήρα.

E: Πιστεύεις ότι μπορεί να προκύψει κάτι από αυτήν την έρευνα;

Comment [Annie Tse406]:

Δ: Οι χώροι στους οποίους παρατηρείται αλληλεπίδραση είναι το εμπορικό κέντρο, αλλά αναφέρεται ότι ίσως να μην επιτυγχάνεται αυτός ο σκοπός κατ' ουσίαν. Τα κλαμπ αποτελούν χώρους που επίσης ενισχύουν την αλληλεπίδραση αλλά όχι σε καθημερινό επίπεδο-Παρατηρείται έλλειψη κοινόχρηστων χώρων- Χρήσεις του χώρου-σχέσεις

Comment [Annie Tse407]:

Δ: Η ταυτότητα του τόπου χαρακτηρίζεται ως βιομηχανική και κέντρο σεξεργασιών- Ταυτότητα τόπου-Στίγμα του τόπου

Comment [Annie Tse408]:

Δ: Ο ίδιος αναδεικνύει την ανάγκη για προσδιορισμό της ταυτότητας εκ των έσω, και αναφέρει ότι αυτός έχει κατασκευάσει μία ταυτότητα για την περιοχή, αυτή του σπιτιού.-Ταυτότητα τόπου-Στίγμα του τόπου. Διακρίνεται διαχωρισμός ανάμεσα στα άτομα της κοινότητας και στους Άλλους.-Εξουσία-Στίγμα

Comment [Annie Tse409]:

Δ: Αναγνωρίζεται πως η ταυτότητα της περιοχής, επηρεάζει την ταυτότητα του ατόμου- Ταυτότητα τόπου-ατόμου. Το άτομο ταυτίζεται με σημανόμενες εικόνες του τόπου και των δικών του χαρακτηριστικών.

Comment [Annie Tse410]:

Δ: Στίγμα του τόπου. Δεν παρατηρείται στίγμα του ατόμου

Comment [Annie Tse411]:

Δ: Ανάγκη για περισσότερη αίσθηση της ασφάλειας-Ψυχική Υγεία (Σχέση γυναίκας-χώρου).

Comment [Annie Tse412]:

Δ: Ανάδειξη και επέκταση των ήδη υπάρχοντων χρήσεων του χώρου και της εμπορικής ταυτότητας του τόπου.

Comment [Annie Tse413]:

Δ: Ανάγκη για πολιτιστική και καλλιτεχνική ανάπτυξη του τόπου-Τέχνη-Μόρφωση. Ο χώρος έχει τις προδιαγραφές για να αναπτυχθεί με μία τέτοια κατεύθυνση.

A: Ναι θα μπορούσε. Όταν ακούς τα προβλήματα ή τις λύσεις που προσφέρουν οι κάτοικοι και οι επισκέπτες, ή την εμπειρία τους έστω, και να την προβάλλεις κάπου αυτές τις ανησυχίες, αυτές τις λύσεις ή την εμπειρία.

• Συμμετέχων 12

ΘΔ, Άνδρας, 31 χρονών, Καλλιτέχνης-Καθηγητής Ισπανικής Γλώσσας, Κάτοικος της περιοχής της Άνω Πόλης, Επισκέπτης της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου.

E: Που μένεις;

A: Στην Άνω Πόλη, στην πλατεία Καλλιθέας.

E: Πόσο καιρό κατοικείς στην περιοχή που είσαι;

A: 5 μήνες.

E: Που έμενες πριν;

A: Στην Αθήνα. Αλλά είμαι από Θεσσαλονίκη και μεγάλωσα στη Θεσσαλονίκη.

E: Επισκέπτεσαι την περιοχή της Ν. Δυτικής Εισόδου; Και αν ναι για ποιους λόγους;

A: Ναι. Παλιά έμενα η μητέρα μου εδώ. Είχε μείνει για ένα διάστημα εδώ πέρα. Μένουν και κάποιοι συγγενείς εδώ, και τώρα τελευταία μέσα από τη συνεργασία μου με το Labattoir άρχισα να επισκέπτομαι συχνότερα την περιοχή.

E: Πόσο συχνά;

A: Μία με δύο φορές την εβδομάδα σίγουρα.

E: Με τι μέσο έχεις πρόσβαση στην περιοχή;

A: Με τα πόδια. Πάντα.

Comment [Annie Tse414]:

Δ: Λόγοι επίσκεψης της περιοχής είναι προσωπικοί, οικογενειακά πρόσωπα, έπειτα λόγω νέας χρήσης χώρων στην περιοχή προέκυψαν περισσότερες επισκέψεις (και για επαγγελματικούς λόγους)-Λόγοι-Χρήσεις του χώρου

E: Θεωρείς την πρόσβαση εύκολη με τα πόδια;

A:

Ναι.

Comment [Annie Tse415]:

Δ: Η πρόσβαση με τα πόδια θεωρείται εύκολη, έτσι εξασκείται το περπάτημα- Εξοικείωση με τον χώρο-Σχέσεις ατόμου-τόπου

E: Ποια στιγμή της ημέρας την επισκέπτεσαι;

A: Υπάρχει ήλιος πάντα.

E: Είναι συγκεκριμένος ο λόγος;

A: Όχι απλά τυχαίνει, όταν ερχόμουν παλιότερα είχα έρθει και βράδυ.

E: Σε τι απόσταση θεωρείς ότι βρίσκεται η περιοχή σε σχέση με το κέντρο;

A: Κοντινή.

Comment [Annie Tse416]:

Δ: Η αντίληψη της απόστασης από το κέντρο θεωρείται κοντινή.

E: Τι δραστηριότητες επιλέγεις να κάνεις στην περιοχή;

A: Δε χρησιμοποιώ το δημόσιο χώρο της περιοχής, μπορώ να πω όμως ότι επισκέπτομαι το εμπορικό κέντρο της περιοχής. Το One Salonica. Έρχομαι για φαγητό ή για να ψωνίσω κάτι. Η αλήθεια είναι ότι το τοπίο δεν είναι τόσο ωραίο για να περπατήσω, έχω ένα θέμα με τη βρωμιά και την ακαταστασία, αλλά άμα είναι να περπατήσω μου αρέσει μέσα στο λιμάνι, ακριβώς μπροστά από την περιοχή. Αλλά εδώ μέσα όχι. Αλλά εκεί πέρα απέναντι περπατάω άσκοπα. Εδώ όχι.

E: Γιατί όχι εδώ;

A: Γιατί το τοπίο δε με εμπνέει καθόλου. Ξεκάθαρα για λόγους αισθητικής.

Comment [Annie Tse417]:

Δ: Δε χρησιμοποιείται ο δημόσιος χώρος της περιοχής, λόγω έλλειψης κοινόχρηστων χώρων, χρησιμοποιείται όμως το εμπορικό κέντρο και αποτελεί λόγος επίσκεψης της περιοχής-Χρήσεις του χώρου-Σχέσεις με τον χώρο

Δ: Το τοπίο αποτρέπει από την περιπλάνηση με τα πόδια λόγω της απεριποίητης όψης του.-Σχέσεις χώρου-ατόμου. Με εξαίρεση το λιμάνι όπου πραγματοποιείται άσκοπη περιπλάνηση- Έννοια του ταξιδιού.-Εξοικείωση με τον χώρο

E: Η μορφολογία του έχει να κάνει με αυτό;

A: Όχι. Σκεφτόμουν τώρα ότι περπατούσα στην Μαντζάρου και πήγε να με πατήσει ένα αυτοκίνητο, το οποίο πήγαινε πάρα πολύ γρήγορα, που έβγαινε από ένα στενό και σκεφτόμουν ότι ουσιαστικά αυτοί με τα συνεργεία δεν είναι συνηθισμένοι να βλέπουν ανθρώπους να περπατάνε οπότε ο πεζός το έχει το πρόβλημα όχι αυτοί. Αλλά παρ' όλα αυτά μου άρεσε πάρα πολύ που περπατούσα στην Μαντζάρου. Ήταν πολύ ανοιχτός δρόμος με λουλούδια, είχε πάρα πολύ ωραίο δυνατό φως. Το γεγονός ότι υπήρχε μία κάθετη η Κατεχάκη, όπου εκεί έχει συνεργεία, ενώ θα μπορούσαν να συνεργαστούν και τα δύο με κάποιον τρόπο, θεωρώ ότι συμβαίνει μία κατάχρηση του χώρου από τους ανθρώπους που βρίσκονται εκεί πέρα. Ας πούμε, αυτός μπορεί να έχει το συνεργείο του εκεί αλλά δε χρειάζεται να βγαίνει με 200 επειδή έχει τη λογική του λαμαρινά. Είναι μία περιοχή η οποία έχει και λαμαρινάδικα, και σπίτια και γραφεία οπότε κάπως λίγο θα πρέπει να προσαρμοστούν στην ιδέα. Επειδή έχω μεγαλώσει στη Σίνδο, στα συνεργεία εκεί, ξέρω τη λογική λίγο του πως κινούμαστε στο δρόμο βγαίνοντας από το ένα συνεργείο στο άλλο μου θύμισε κάτι τέτοιο. Αλλά εδώ δεν είναι σαν τη Σίνδο που είναι καθαρά βιομηχανική περιοχή. Εδώ είναι κάτι άλλο. Μένει κόσμος, δηλαδή υπάρχουν μόνιμοι κάτοικοι. Εκεί πέρα, που είναι τα είναι τα συνεργεία είναι ένα μόνο συγκεκριμένο κομμάτι που είναι τα συνεργεία, οπότε εδώ καλούνται να συμβιώσουν όλοι.

Comment [Annie Tse418]:

Δ: Ο τόπος δεν είναι φιλικός προς τους πεζούς/περιπατητές, καθώς οι χρήσεις του χώρου παραπέμπουν σε εργασιακές που συνήθως προϋποθέτουν κάποιο όχημα. Ο επαγγελματικός χαρακτήρας του τόπου επιβάλλεται σε αυτόν τον χαρακτήρα της διαπροσωπικής σχέσης του ατόμου με τον τόπο-Χρήσεις του χώρου-Σχέσεις-Εξουσία

Comment [Annie Tse419]:

Δ: Θετικά συναισθήματα προκύπτουν από το τοπίο και από την επαφή με το τοπίο-Ψυχική Υγεία-Χρήσεις του χώρου

Comment [Annie Tse420]:

Δ: Δεν έχει εναρμονιστεί η μία ιδιότητα του τόπου με την άλλη, αυτής της βιομηχανικής/επαγγελματικής με την οικιστική- Ταυτότητα τόπου-με αποτέλεσμα να υπάρχει ρήξη ανάμεσα στα άτομα της κοινότητας-Σχέσεις-και προσπάθεια διεκδίκησης και επιβολής στον τόπο-Εξουσία.

E: Είναι ευδιάκριτο ότι είναι κατοικήσιμη η περιοχή; Εντοπίζεις γειτονιές;

A: Όχι, το ξέρω ότι μένει κόσμος. Μου είναι ευδιάκριτο για τους ανθρώπους οι οποίοι δε μένουν σε τυπικά σπίτια, αλλά μένουν σε άτυπα σπίτια, γιατί βλέπω ρούχα κρεμασμένα έξω γιατί βλέπω μία κινητικότητα στον προαύλιο χώρο του σπιτιού, τώρα ας πούμε που ερχόμουν έβλεπα μία οικογένεια η οποία έβγαζε κουβάδες από έναν χώρο βιομηχανικό που δεν ήξερα ότι μένουν γιατί έχει και έναν φράκτη και βγάζανε νερό από μία κόκκινη κολώνα της πυροσβεστικής. Ας πούμε αν δεν τους έβλεπα έξω να βγάζουν νερό δε θα μπορούσα να σκεφτώ ότι εκεί μέσα ζούνε άνθρωποι. Οπότε βλέπω τις πολυκατοικίες, υποθέτω προφανώς ότι μένουν άνθρωποι αλλά δεν είναι ότι βλέπω μία περιοχή η οποία είναι γειτονιά, ότι υπάρχουν αυτοί οι άνθρωποι και στο δημόσιο χώρο, υπάρχουν, μόνο στα διαμερίσματά τους.

Comment [Annie Tse421]:

Δ: Δεν είναι εμφανές ότι η περιοχή αποτελεί και οικιστικό τόπο-Τοπίο-Ταυτότητα τόπου.- το γνωρίζει από τα άτομα που κατοικούν εκεί όχι από την εμφάνιση του τόπου

E: Συναναστρέφεται ποτέ με κατοίκους της περιοχής;

A: Ναι.

E: Τι γνωρίζεις για την περιοχή;

A: Έχω ακούσει ξεκάθαρα τα της πορνείας, του εμπορίου ναρκωτικών, ό,τι έχω δει δηλαδή το έχω ακούσει. Ξέρω ότι έχει συνεργεία εδώ πέρα, ότι κάποτε υπήρχαν πολλά μαγαζιά και τώρα πια δεν υπάρχουν. Διαφόρων ειδών αλλά κυρίως μαγαζιά που πουλάνε ύλες για να κατασκευάζεις κάτι ας πούμε μία οικεία, π.χ. υδραυλικά, σωλήνες, αυτοκίνητα, σπίτια, κατασκευές, τέτοιου είδους μαγαζιά. Ότι συμβαίνει στην Γιαννιτσών ακόμα, κάτι τέτοιο ξέρω ότι υπήρχε και εδώ. Πόλλα συνεργεία βλέπω, βλέπω ταβέρνες, δεν ήξερα όμως ότι υπήρχανε, βλέπω clubs, δεν ήξερα ότι υπήρχαν (στην Μαντζάρου). Γενικότερα ξέρω ότι εδώ είναι η περιοχή που γίνεται αυτό. Όταν μετακόμισε η μητέρα μου στην Παλαιού Σταθμού, στο 10 βέβαια, οπότε πολύ αρχή, υπήρχε γιατί μου έλεγε η μαμά μου ότι είχε γνωρίσει μία Τρανς, η οποία ήταν κάτω από το σπίτι της με ανοιχτή την πόρτα μέσα στο μερσεντές... οπότε μου έλεγε πως είδε σήμερα την τρανς μέσα στο μερσεντές όλα καλά μια χαρά, το μόνο που σχολίαζε ήταν "καλέ τι ωραία γυναίκα είναι αυτή", δηλαδή είχε να κάνει εντελώς με το προσωπικό και καθόλου με τιδήποτε της δουλειάς της, οπότε δεν είχα στο μυαλό μου ότι είναι μία επικίνδυνη περιοχή αυτή μπροστά. Όσα γίνονται φανερά δηλαδή δεν είχαν μία επικινδυνότητα. Τώρα από πίσω σίγουρα είναι εντελώς διαφορετική φάση.

Comment [Annie Tse422]:

Δ: Η έννοια της γειτονιάς φαίνεται να εντοπίζεται περισσότερο στους κατοίκους που μένουν σε άτυπα σπίτια (όχι σε πολυκατοικίες αλλά σε κενά οικόπεδα ή κτίρια) με τις χρήσεις του χώρου. Στις πολυκατοικίες δεν είναι εμφανές ότι κατοικούνται- Σχέσεις με τον χώρο- Υπάρχει διαχωρισμός και απομόνωση στο εσωτερικό των διαμερισμάτων-εξουσία

E: Τι ρόλο θεωρείς ότι παίζει ο σιδηροδρομικός σταθμός για την περιοχή;

A: Αν πάρουμε τον Σιδηροδρομικό Σταθμό αυτόν καθαυτόν, ποια είναι τα χαρακτηριστικά του; Ο Σ.Σ. σε ένα πρώτο επίπεδο ενώνει τη Θεσσαλονίκη με την υπόλοιπη Ελλάδα και τα Βαλκάνια, και κατ' επέκταση την Ευρώπη, οπότε θα μπορούσε να υπάρχει γύρω της μία ανάπτυξη του πολιτισμού σε πολλαπλά επίπεδα. Ο Σ.Σ. είναι ένας Σταθμός, ο οποίος έχει καμμένα φώτα, είναι σκοτεινός τα βράδια, στις τουαλέτες του υπάρχουν άντρες οι οποίοι αλληλοαυνανίζονται, ή κανουν σεξ στον δημόσιο χώρο μπροστά σε όλους, ανάμεσα σε κόπρανα και ούρα γιατί είναι πάντα πάρα πολύ βρώμικες και πάντα αν κατέβεις θα βρεις κάποιον ο οποίος ουρεί με ανοιχτή την πόρτα, και μόλις ακούσει κάποιον γυρνάει με το πέος του και αυτό είναι μία καθημερινότητα. Οπότε καταλαβαίνεις ότι οι άνθρωποι που διαχειρίζονται αυτόν τον χώρο, το να πάρουν την ιδέα της πολυπολιτισμικότητας και να την εκμεταλευτούν προς κάποια κατεύθυνση

Comment [Annie Tse423]:

Δ: Η ταυτότητα της περιοχής ορίζεται από τις χρήσεις του χώρου που συσχετίζονται με την σεξεργασία-Ταυτότητα χώρου-Χρήσεις τόπου. Η Παραβατικότητα περιορίζεται σε μη εμφανή σημεία-Στίγμα του τόπου

Comment [Annie Tse424]:

Δ: Ο Σ.Σ. αποτελεί σημείο σύνδεσης πόλεων ανάμεσα στην Ελλάδα, τα Βαλκάνια και κατ' επέκταση της Ευρώπης- Μόρφωση-Πολιτισμός

Comment [Annie Tse425]:

Δ: Οι χρήσεις του χώρου του Σταθμού ενισχύουν την παραβατικότητα και την προκατάληψη για την περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου, παρόλο που ο ίδιος ο χώρος δε συνδέεται με κάποιο τρόπο με την περιοχή.-Ταυτότητα τόπου-Παραβατικότητα-Στίγμα

συγκεκριμένη είναι ουτοπία. Οπότε είναι ένα εγκαταλελειμένο κονσεπτάκι όλο, το οποίο δεν οδηγεί πουθενά. Είναι απλώς μία χωματερή για οποιονδήποτε θέλει να πάει να ξαποστάσει, άνθρωπο ο οποίος δεν έχει κάπου αλλού να πάει. Ο Σταθμός και κατ' επέκταση η περιοχή. Γιατί αν αλλάξει Ο Σ.Σ. και γίνει ένα μουσείο διαφορετικότητας πολιτισμών, θα αλλάξει και η περιοχή κατ' επέκταση. Αν πούμε ότι η τουαλέτα του Σ.Σ. είναι ο πυρήνας του Σταθμού καταλαβαίνεις... Δεν υπάρχει σωτηρία.

Ε: Ποια άλλα σημεία της περιοχής εκτός από τον Σ.Σ. γνωρίζεις ως σημεία αναφοράς;

Α: Ξέρω τη βίλλα. Τη ροζ βίλλα που είναι η αρχή, την πλατεία που είναι οι Αλβανοί και περιμένουν δουλειά, την κτηνιατρική σχολή. Η κτηνιατρική σχολή ήταν το πιο σημαντικό νομίζω. Το ΚΤΕΛ είναι στα όρια. Το ξενοδοχείο "Ροτόντα", η Παναγία Φανερωμένη από πάνω σίγουρα.

Ε: Έχεις κάποιο σημείο που να έχεις συναισθηματικές συνδέσεις;

Α: Όχι. Τώρα μπορεί να υπάρχει. Δηλαδή η Μαντζάρου είναι ένας δρόμος που μου άρεσε πραγματικά πάρα πολύ, αλλά και πάλι... Θα μπορούσαν σε αυτόν τον δρόμο να ανοίξουν μαγαζιά, τσιπουράδικα, θα μπορούσε να καθαρίσει και να πεζοδρομηθεί.

Ε: Τι συναισθήματα προκύπτουν από το τοπίο της περιοχής;

Α: Γενικότερα εγώ δεν τα πάω πολύ καλά με τη βρωμιά. Την κυριολεκτική βρωμιά. Δεν τα πάω καλά με τα κόπρανα στο δρόμο, με τις μυρωδιές τις άσχημες, ακόμα και με τα φύλλα των δέντρων. Θέλω μία πόλη πολύ καθαρή. Οπότε όταν υπάρχουν όλα αυτά, που είναι σαν τα μεταξουργεία στην Αθήνα, εμένα με απωθούν. Μπορεί κάποιος άνθρωπος να είναι καλύτερα, να είναι πιο οκ με αυτό που συμβαίνει στην περιοχή, εμένα είναι το "X" μου το μεγάλο. Εγκαταλελειμένο κτίριο, ετοιμόρροπο σε συνδυασμό με άστεγους, πληγωμένους ανθρώπους στο δρόμο, βρώμικους σε απόλυτη παρακμή και δρόμο βρώμικο το χειρότερό μου. Δεν μπορώ να ταυτιστώ. Και ούτε πιστεύω ότι είναι δική μου δουλειά αυτή να την κάνω, και αυτή είναι η παρανόηση που βρίσκεται το μεγαλύτερο πρόβλημα. Καλείται ο πολίτης να κάνει πράγματα που θα έπρεπε να είχε κάνει η πολιτεία.

Ε: Είναι οι επισκέπτες ευπρόσδεκτοι στην περιοχή;

Α: Είναι οι ίδιοι κάτοικοι υπεύθυνοι να κάνουν τους επισκέπτες να νιώθουν ευπρόσδεκτοι, αλλά καταλαβαίνω και γιατί δεν το κάνουν. Σαφώς έχουν κουραστεί. Κανονικά θα έπρεπε να υπάρχει συνεργασία καθαρισμού μερικές φορές την εβδομάδα, όπως και στην υπόλοιπη πόλη. Δε βρίσκω διόλου τυχαίο ότι λένε ότι δεν έχουν αρκετά συνεργεία καθαρισμού, και ας πούμε η Προξένου Κορομηλά είναι πεντακάθαρη δεν είναι μόνο από τους καταστηματαρχές, είναι πεντακάθαρη και από τα συνεργεία. Οπότε με την ίδια συχνότητα πηγαίνεις και σε εκείνη την περιοχή, βοηθάς τους ανθρώπους λίγο να πάρουν τα πάνω τους. Το θέμα με τους άστεγους νομίζω ότι ξεκάθαρα πια όλες οι ιδεολογίες συγκλίνουν στο ότι δεν μπορούν να υπάρχουν άστεγοι άνθρωποι στο δρόμο, δηλαδή και αυτό το ότι πια είναι δικό τους επιθυμία και οπότε θα πρέπει να μείνουν δεν υφίσταται. Νομίζω ότι είναι μία μεγάλη μπούρδα κάποιων ιδεολογιών. Δε γίνεται να μένει ένας άνθρωπος στο δρόμο και να γεμίζει ασθένειες και να κάνει το στιδήποτε. Πρέπει να έχει τα βασικά. Ό,τι λέει η διακήρυξη για τα ανθρώπινα δικαιώματα, οπότε η πολιτεία πρέπει να κάνει κάτι ξεκάθαρα. Και αν υπάρχουν ψυχικές διαταραχές, θα πρέπει να κάνει και κάτι σε σχέση με

Comment [Annie Tse426]:

Δ: Ο Σταθμός και κατ' επέκταση η περιοχή χαρακτηρίζεται ως χωματερή, ένας χώρος ο οποίος φιλοξενεί όποιον δεν έχει αλλού καταλύμα και κατά κύριο λόγο υποβαθμισμένους ανθρώπους- Στίγμα του τόπου-περιθωριοποίηση-Εξουσία-Ψυχική Υγεία

Comment [Annie Tse427]:

Δ: Ανάγκη για πολιτιστική και καλλιτεχνική χρήση των χώρων-Τέχνη-Μόρφωση

Comment [Annie Tse428]:

Δ: Η εμφάνιση του τοπίου προκαλεί αρνητικά συναισθήματα στον συμμετέχοντα, παραμέληση του τόπου οδηγεί σε απόθεση από αυτόν, περιθωριοποίηση αυτού-Τραύμα του τόπου- Ψυχική Υγεία

Comment [Annie Tse429]:

Δ: Ανάγκη για δημιουργία σχέσεων μεταξύ πολιτείας-κοινότητας-όχι ατομική πρωτοβουλία-Σχέσεις

Comment [Annie Tse430]:

Δ: Παρατηρείται έλλειψη ενδιαφέροντος από τους κατοίκους για τους επισκέπτες- Σχέσεις

Comment [Annie Tse431]:

Δ: Αναφέρεται η εσκεμμένη παραμέληση της περιοχής από την πολιτεία κράτος-Εξουσία

αυτό για τους άστεγους, ξεκάθαρα απαγόρευση το να υπάρχει άστεγος άνθρωπος, άνθρωπος χωρίς οικία βασικά, και δεν έχει δικαίωμα στην τροφή, δεν έχει τροφή σε καθημερινή βάση, σπíti, και αν αυτή η διαδικασία στην περιοχή τεθεί σε εφαρμογή, νομίζω ότι θα αλλάξει αμέσως.

E: Τι προοπτικές θα έλεγες ότι έχει η περιοχή;

A: Η αλήθεια είναι πως δεν είναι σαν το Μεταξουργείο στην Αθήνα. Που είναι λίγο σαν το Μεταξουργείο στην Αθήνα, γιατί είναι λίγο κέντρο-απόκεντρο, χάλια κατάσταση η οποία σχετίζεται με τα ναρκωτικά, σεξεργασία κτλ., οπότε είναι λίγο το ίδιο πράγμα, παλιά νεοκλασικά κάπου από δω και από εκεί. Αλλά προς αποφυγή του εξευγενισμού θα πρέπει να ενεργοποιηθεί λίγο ο πολίτης, και να το κάνει χωρίς την ανάγκη μαγαζάτορων και ανθρώπων να έρθουν. Δηλαδή το τσιπουράδικο που λέω να το κάνουν οι κάτοικοι. Να δημιουργήσουν τις δικές τους ανάγκες μόνοι τους. Να κάνουν έναν μικρόκοσμο μόνοι τους. Τα ενοίκια είναι χαμηλά... Είναι χαμηλά βέβαια, γιατί ζεις με τον φόβο της ζωής σου ουσιαστικά. Το οποίο δεν ξέρω αν ισχύει το ίδιο με την Αθήνα, γιατί στην Αθήνα το κέντρο είναι υποβαθμισμένο επίτηδες. Δηλαδή έχει αγοραστεί από μεγάλα κεφάλια, οι οποίοι επιμένουν στο να είναι το εμπόριο ναρκωτικών και συγκεκριμένους δρόμους γιατί έχουν αγοραστεί οι δρόμοι από ζάμπλουτους και θέλουν να κάνουν εμπορικά καταστήματα. Δεν ξέρω αν συμβαίνει το ίδιο και εδώ. Δε βλέπεις να έχουν αγοραστεί κτίρια και να μην τα εκμεταλλεύονται.

E: Γνωρίζεις την ταυτότητα του τόπου και τα όριά της;

A: Εμπειρικά. Η περιοχή αρχίζει στη βίλλα, πηγαίνει από την Αναγεννήσεως και μετά στην Γιαννιτσών και κάτω, και από την Παλαιού Σταθμού και πάνω.

E: Πως λέγεται η περιοχή;

A: Δεν ξέρω.

E: Εσύ πως θα χαρακτήριζες την ταυτότητά της;

A: Θα ανέφερα κάποιον δρόμο της περιοχής. Π.χ. η περιοχή στην Γιαννιτσών. Εδώ δεν νομίζω ότι ξέρουν πολλοί άνθρωποι ότι μένουν άνθρωποι. Νομίζω ότι όλοι ξέρουν ότι είναι μία επικίνδυνη περιοχή για τα ναρκωτικά και για την πορνεία. Και το πρωί συνεργεία, και το βράδυ πορνεία.

E: Για ποιο λόγο θέλησες να λάβεις μέρος στην έρευνα;

A: Επικοινωνήσα με μία καθηγήτρια του Πανεπιστημίου του Εδιμβούργου, που έτυχε να την γνωρίζω, και σκεφτόμουν ότι με το πρότζεκτ που κάνουμε τώρα στο Labattoir, που το πρότζεκτ είναι να ενεργοποιηθεί ο πολίτης κυρίως θα έλεγα, και όχι τόσο το να αλλάξει η περιοχή, και να γίνει η περιοχή όπως θέλει ο πολίτης. Το αν θα αλλάξει ή όχι αυτό θα το δούμε. Η συγκεκριμένη καθηγήτρια διδάσκει Urban Developments, πως μπορεί δηλαδή ο δημόσιος χώρος να διαμορφωθεί, και της είπα πως μπορεί να αποφευχθεί ο εξευγενισμός με έναν πιο αυτο-οργανωμένο τρόπο. Οπότε θέλω να δω ποια είναι τα πρώτα βήματα

Comment [Annie Tse432]:

Δ: Η αστεγία ως φαινόμενο επηρεάζει την ψυχική υγεία των ατόμων της κοινότητας

Comment [Annie Tse433]:

Δ: Ανάγκη για ατομική και ομαδική πρωτοβουλία από τα άτομα της κοινότητας έτσι ώστε να αναπτυχθεί η περιοχή-Σχέσεις

Comment [Annie Tse434]:

Δ: Αναγνώριση της παραβατικότητας στην περιοχή. Θεωρείται ότι υπάρχει το αίσθημα του φόβου για τους κατοίκους-Στίγμα του τόπου

Comment [Annie Tse435]:

Δ: Σύγκριση με την περιοχή του μεταξουργείου και υπόνοια ότι η περιοχή μπορεί να συντηρείται έτσι εκ προθέσεως-Εξουσία

Comment [Annie Tse436]:

Δ: Δε γνωρίζει πως λέγεται η περιοχή. Η περιοχή δεν έχει ονομασία-Ταυτότητα τόπου-Κρίση

Comment [Annie Tse437]:

Δ: Αδύνατη να χαρακτηρίσεις κάπως συγκεκριμένα την ταυτότητα του τόπου, χαρακτηρίζεται από έναν δρόμο της ολόκληρη και από τις χρήσεις σε αυτόν-Σχέσεις με τον τόπο-Ταυτότητα τόπου-Στίγμα του τόπου

Comment [Annie Tse438]:

Δ: Στίγμα του τόπου-Ταυτότητα τόπου-Κρίση ταυτότητας

μεταμόρφωσης αυτής της περιοχής. Και επειδή με ενδιαφέρει να μεταμορφωθεί αυτή η περιοχή, πέρα από τις δικές μου ιδεολογίες ποια είναι τα πρώτα βήματα και τι σκέφτονται οι άνθρωποι που μένουν εδώ.

E: Πιστεύεις ότι μπορεί να προκύψει κάτι από αυτήν την έρευνα;

A: Ναι, αν κάνεις καταγραφή των απόψεων των ανθρώπων για αυτήν την περιοχή... Έχει ενδιαφέρον να καταγράψεις την άποψη των απλών πολιτών σε σχέση με την περιοχή. Τώρα αυτό βέβαια στα χέρια κάποιων αρχών δεν ξέρω πως μπορεί να διαμορφωθεί. Δηλαδή η πρώτη μας συνάντηση με πολίτες και αρχές, από την πλευρά των πολιτών είχε πολύ ενδιαφέρον, οι αρχές αμέσως ζήτησαν να κατεβούμε μαζί τους στον προεκλογικό αγώνα. Δηλαδή καταλαβαίνεις ότι δεν καταλαβαίνουν τίποτα. Δηλαδή είναι να φάνε ο ένας τον άλλον. Το μόνο πράγμα που σκέφτηκαν ήταν να πουν σε κάτοικο της περιοχής και ακτιβίστρια, να κατέβει μαζί τους στο κόμα. Γι' αυτό πιστεύω πως όλο αυτό που θα γίνει θα πρέπει να έχει εφαρμογή μόνο από πολίτες.

Comment [Annie Tse439]:

Δ: Ανάγκη για αυτοοργάνωση και αυτοδιοίκηση, δημιουργία δυνατής κοινότητας όχι από μεγάλους επιχειρηματίες αλλά άτομα που βιώνουν την κοινότητα- Σχέσεις-Ταυτότητα τόπου-Εξουσία

ΟΔΗΓΟΙ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ

¶ Εισαγωγή

Στα πλαίσια της μελέτης που εκπονείται σε σχέση με το χώρο και την εξουσία που ασκείται μέσω αυτού στην περιοχή της Δυτικής Εισόδου στη Θεσσαλονίκη, προετοιμάζεται ένα σχέδιο παρέμβασης με σκοπό την αφύπνιση των κατοίκων της περιοχής ως προς τα καίρια ζητήματα που την περιβάλλουν, όπως είναι ο ρατσισμός, ο καπιταλισμός, η απομόνωση και η έντονη παραβατικότητα, μέσω μίας νέας οπτικής αντίληψης του χώρου. Τελικός στόχος είναι η ανάδειξη των θετικών στοιχείων και σημείων της περιοχής, η ενίσχυση της αίσθησης της ομάδας και της γειτονιάς, των κατοίκων της και τέλος ο επαναπροσδιορισμός της ταυτότητας της περιοχής από τους ίδιους τους κατοίκους.

Η μελέτη αυτή είναι ένα ευέλικτο και ποιοτικά προσανατολισμένο ερευνητικό σχέδιο που αντλεί τις θεωρητικές της πηγές από την Ψυχογεωγραφία. Η μεθοδολογία που ακολουθείται είναι μεικτή και συνδυάζει την Ερμηνευτική Φαινομενολογία και την Αυτοεθνογραφία, καθώς στόχος είναι η καταγραφή της υφής των εμπειριών και των βιωμάτων των συμμετεχόντων σε σχέση με το χώρο (και τη σχέση του με την εξουσία). Ως ερευνητικό εργαλείο, και για την επίτευξη της βαθύτερης διείσδυσης στις εμπειρίες των συμμετεχόντων, έχει επιλεγεί η ημι-δομημένη συνέντευξη και συγκεκριμένα η εθνογραφική.

¶ Εθνογραφική Συνέντευξη

Όπως αναφέρεται και παραπάνω, στα πλαίσια της μελέτης της περιοχής της Δυτικής Εισόδου που στόχο έχει τον επαναπροσδιορισμό της ταυτότητας της από τους συμμετέχοντες, μέσω του επαναπροσδιορισμού της σχέσης των συμμετεχόντων με το χώρο της περιοχής, ως ερευνητικό εργαλείο έχει επιλεγεί η εθνογραφική συνέντευξη.

Ενώ παρακάτω θα πρέπει να καθοριστούν ορισμένες θεματικές οι οποίες εξυπηρετούν το σκοπό της έρευνας και τον προσδιορισμό του φαινομένου, δεν περιορίζουν τον τύπο των συνεντεύξεων, τη σειρά ή τον αριθμό τους, καθώς αυτό μπορεί κατά τη διάρκεια της συνέντευξης να ανατραπεί.

Τέλος, οι θεματικές θα καθοριστούν ανάλογα με την ιδιότητα των συνεντευξιζόμενων σε σχέση με τον χώρο και τον τόπο της Δυτικής Εισόδου. Η μελέτη απευθύνεται σε 3 ομάδες ατόμων: τους κατοίκους, τους εργαζόμενους (ιδιοκτήτες βιοτεχνιών, επιχειρήσεων, υπαλλήλους κτλ.) και τους επισκέπτες.

¶ Θεματικές Ενότητες

Όπως αναφέρεται παραπάνω, είναι σημαντικός ο καθορισμός θεματικών εννοιών για τη σκιαγράφηση ενός σκελετού των εθνογραφικών συνεντεύξεων, η οποία θα βοηθήσει στην ανάδειξη βασικών σημείων σχηματισμού ενός ή πολλών κοινωνικών φαινομένων. Από αυτόν τον σκελετό θα προκύψουν η θετική ή αρνητική αξιολόγηση αυτών των σημείων, αλλά και νέα σημεία από τις εμπειρίες, τα βιώματα και τις ερμηνείες των συνεντευξιζόμενων.

1.Κάτοικοι

Θεματική 1η

Προσδιορισμός επιλογής της περιοχής προς κατοίκηση. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Πόσο καιρό μένουν στην περιοχή;
- ⌘ Ποιός ο λόγος επιλογής της περιοχής για κατοίκηση;
- ⌘ Σε ποιο σημείο της περιοχής μένουν;
- ⌘ Πως είναι μορφολογικά το σημείο που μένουν και αν τους προκαλεί κάποιο αισθητικό/συναισθηματικό ενδιαφέρον;
- ⌘ Με ποιον τρόπο γίνεται η πρόσβασή τους στην περιοχή. Είναι εύκολη ή δύσκολη; Ποιες ώρες;

Θεματική 2η

Προσδιορισμός σχέσης των κατοίκων με τον χώρο. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Τι δραστηριότητες επιλέγουν να κάνουν την περιοχή πέρα από την κατοίκηση;
- ⌘ Προσφέρει ο χώρος διάφορες επιλογές;
- ⌘ Περπατάνε στην περιοχή τους;
- ⌘ Γνωρίζουν ζωτικά σημεία για την περιοχή;
- ⌘ Έχει ιστορική μνήμη ο τόπος; Τη γνωρίζουν;
- ⌘ Τι γνωρίζουν για τη χρήση του χώρου στην περιοχή;

Θεματική 3η

Η έννοια της γειτονιάς και προσδιορισμός της. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Τι σημαίνει γειτονιά για αυτούς;
- ⌘ Αισθάνονται ότι υπάρχουν γειτονιές στην περιοχή;
- ⌘ Θεωρούν ότι η μορφολογία του τόπου διευκολύνει τη δημιουργία της γειτονιάς;
- ⌘ Η μορφολογία του τόπου διευκολύνει τη σχέση με τους γείτονες; (Το μέγεθος των δρόμων, η αισθητική των κτιρίων κτλ.)
- ⌘ Ποιες είναι οι συνθήκες διαβίωσής τους στο σημείο που διαμένουν; Τι συναντούν καθημερινά;
- ⌘ Αναπτύσσονται σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ των υπόλοιπων κατοίκων; Είτε με Έλληνες, είτε με ανθρώπους διαφορετικής καταγωγής;
- ⌘ Αναπτύσσονται σχέσεις μεταξύ των κατοίκων και των ανθρώπων που δουλεύουν στην περιοχή;
- ⌘ Αναπτύσσονται σχέσεις με τους επισκέπτες;
- ⌘ Υπάρχει η αίσθηση της αλληλεγγύης και της ομάδας;
- ⌘ Ποια είναι τα βιώματα τους σε σχέση με την έννοια της γειτονιάς και αν συναντούν κάτι αντίστοιχο εδώ;

Θεματική 4η

Μορφολογία της περιοχής της Δυτικής Εισόδου. Πως την αντιλαμβάνονται. Πως συμμετέχει στις σχέσεις των ανθρώπων. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Πως αντιλαμβάνονται την “εμφάνιση” της περιοχής.
- ⌘ Δίνουν σημασία στην εικόνα των δρόμων και των κτιρίων;
- ⌘ Την παρατηρούν ή όχι;
- ⌘ Γνωρίζουν τι είναι τα κτίρια της περιοχής;
- ⌘ Τι είδους συναισθήματα τους προκαλεί η μορφολογία της.
- ⌘ Θεωρούν ότι η μορφολογία της έχει να κάνει με τον χαρακτήρα και τη φήμη του τόπου;
- ⌘ Συνεπώς ο χαρακτήρας του τόπου με ποιον τρόπο αναμειγνύεται με τη σχέση του τόπου με τους επισκέπτες της;
- ⌘ Οι ίδιοι διαμορφώνουν σχέσεις με τους επισκέπτες;

Θεματική 5η

Η ψυχολογική επίδραση στο άτομο σε σχέση με το χώρο. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Επηρεάζεται η ψυχολογία τους από τον χώρο και την εικόνα του ή τη μορφολογία του;
- ⌘ Με ποιους τρόπους επηρεάζεται η ψυχολογία τους σε σχέση με το χώρο και την περιοχή;
- ⌘ Επηρεάζεται σε συνειδητό επίπεδο;

Θεματική 6η

Σημεία αναφοράς σε σχέση με τον τόπο. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Υπάρχουν σημεία αναφοράς στον τόπο με τα οποία να συνδέονται συναισθηματικά;
- ⌘ Υπάρχουν σημεία αναφοράς τα οποία έχουν κάποια ιστορική σημασία στο χώρο και προτρέπουν τη σύνδεση του με αυτόν;
- ⌘ Υπάρχουν κοινά σημεία αναφοράς σε κατοίκους, εργαζόμενους και επισκέπτες;
- ⌘ Υπάρχουν συμβολικά σημεία αναφοράς;
- ⌘ Υπάρχουν σημεία αναφοράς που προτρέπουν την αλληλεπίδραση μεταξύ των ατόμων;

Θεματική 7η

Ταυτότητα τόπου. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Γνωρίζουν ποια είναι η ταυτότητα του τόπου;
- ⌘ Υπάρχει κάποια σήμανση (όνομα, ταμπέλα κτλ) που να δηλώνει την είσοδο στην περιοχή και την ταυτότητά της;

- ⌘ Ποια είναι η ταυτότητα του τόπου που τους δίνεται από εξωτερικούς παράγοντες (επισκέπτες, κάτοικοι άλλων περιοχών, Δήμος);
- ⌘ Πως θα χαρακτηρίζαν οι ίδιοι την ταυτότητα του τόπου;
- ⌘ Χαρακτηρίζεται η δική τους ταυτότητα από την ταυτότητα του τόπου; Είτε από τους ίδιους, είτε από κατοίκους άλλων περιοχών.

Θεματική 8η

Λόγοι που έλαβαν μέρος στην έρευνα. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Τι τους απασχολεί σε σχέση με την περιοχή;
- ⌘ Ποια θεωρούν αυτοί πως είναι τα καίρια ζητήματα της περιοχής;
- ⌘ Γνωρίζουν αν έχει ξαναγίνει κάτι αντίστοιχο με την συγκεκριμένη έρευνα στην περιοχή;
- ⌘ Τι θα ήθελαν οι ίδιοι για την περιοχή τους;
- ⌘ Τι θα ήθελαν να προκύψει από αυτήν την έρευνα;
- ⌘ Πιστεύουν πως θα προκύψει κάτι από αυτήν την έρευνα;

2. Εργαζόμενοι (Ιδιοκτήτες επιχειρήσεων, βιοτεχνιών, γραφείων, κτλ.)

Θεματική 1η

Προσδιορισμός επιλογής του μέρους για εργασία. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Πόσα χρόνια δουλεύουν στην περιοχή;
- ⌘ Για ποιο λόγο επέλεξαν τη συγκεκριμένη περιοχή για χώρο της εργασίας τους.
- ⌘ Σε τι βοηθάει η περιοχή την δουλειά τους.
- ⌘ Πως είναι μορφολογικά το σημείο που δουλεύουν, τι συναισθηματικό/αισθητικό ενδιαφέρον τους προκαλεί;

Θεματική 2η

Προσδιορισμός σχέσης των εργαζόμενων με την περιοχή. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Ποιες είναι οι γνώσεις τους για την περιοχή;
- ⌘ Πως αντιμετωπίζουν την περιοχή ως κάτοικοι άλλης περιοχής;
- ⌘ Πως αντιμετωπίζουν την περιοχή ως εργαζόμενοι εδώ;
- ⌘ Σε ποια περιοχή μένουν οι ίδιοι;
- ⌘ Πως τους αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι της περιοχής τους σε σχέση με την περιοχή που εργάζονται;

Θεματική 3η

Προσδιορισμός σχέσης των εργαζόμενων με τον χώρο. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Εκτός από τον εργασιακό τους χώρο, επισκέπτονται άλλους χώρους στην περιοχή;

- ⌘ Ποιους άλλους χώρους επισκέπτονται στην περιοχή και γιατί;
- ⌘ Περπατάνε στην περιοχή;
- ⌘ Με ποιο τρόπο έχουν πρόσβαση στην περιοχή;
- ⌘ Γνωρίζουν ζωτικά σημεία για την περιοχή;
- ⌘ Έχει ιστορική μνήμη ο τόπος; Τι γνωρίζουν;
- ⌘ Τι γνωρίζουν για τη χρήση του χώρου στην περιοχή;

Θεματική 4η

Προσδιορισμός σχέσεων του με τους κατοίκους, τη γειτονιά αλλά και τους συναδέλφους. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Αναγνωρίζουν την ύπαρξη γειτονιών στην περιοχή;
- ⌘ Έχουν σχέσεις με τους κατοίκους της περιοχής;
- ⌘ Έχουν σχέσεις με τους υπόλοιπους εργαζόμενους;
- ⌘ Τι είδους σχέσεις έχουν.
- ⌘ Αναπτύσσονται σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ κατοίκων και εργαζομένων;
- ⌘ Αναπτύσσονται σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ εργαζομένων;
- ⌘ Υπάρχει αλληλεγγύη και αίσθηση ομάδας μεταξύ εργαζομένων στην περιοχή και μεταξύ εργαζομένων και κατοίκων στην περιοχή;
- ⌘ Ποιες είναι οι συνθήκες δουλειάς τους σε σχέση με το χώρο; Τι συναντούν καθημερινά.
- ⌘ Ποια είναι τα βιώματα τους σε σχέση με την έννοια της γειτονιάς και αν συναντούν κάτι αντίστοιχο εδώ;

Θεματική 5η

Μορφολογία της περιοχής της Δυτικής Εισόδου. Πως την αντιλαμβάνονται. Πως συμμετέχει στις σχέσεις των ανθρώπων. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Πως αντιλαμβάνονται την “εμφάνιση” της περιοχής.
- ⌘ Δίνουν σημασία στην εικόνα των δρόμων και των κτιρίων;
- ⌘ Την παρατηρούν ή όχι;
- ⌘ Γνωρίζουν τι είναι τα κτίρια της περιοχής;
- ⌘ Τι είδους συναισθήματα τους προκαλεί η μορφολογία της.
- ⌘ Θεωρούν ότι η μορφολογία της έχει να κάνει με τον χαρακτήρα και τη φήμη του τόπου;
- ⌘ Συνεπώς, με ποιον τρόπο αναμειγνύεται ο χαρακτήρας του τόπου, με τη σχέση του τόπου με τους ίδιους;
- ⌘ Η μορφολογία του τόπου διευκολύνει τη σχέση με τους γείτονες ή τους εργαζόμενους ή τους επισκέπτες; (Το μέγεθος των δρόμων, η αισθητική των κτιρίων κτλ.)

Θεματική 6η

Η ψυχολογική επίδραση στο άτομο σε σχέση με το χώρο. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Επηρεάζεται η ψυχολογία τους από τον χώρο και την εικόνα του ή τη μορφολογία του;
- ⌘ Με ποιους τρόπους επηρεάζεται η ψυχολογία τους σε σχέση με το χώρο και την περιοχή;
- ⌘ Επηρεάζεται σε συνειδητό επίπεδο;

Θεματική 7η

Σημεία αναφοράς σε σχέση με τον τόπο. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Υπάρχουν σημεία αναφοράς στον τόπο με τα οποία να συνδέονται συναισθηματικά;
- ⌘ Υπάρχουν σημεία αναφοράς τα οποία έχουν κάποια ιστορική σημασία στο χώρο και προτρέπει τη σύνδεση του με αυτόν;
- ⌘ Υπάρχουν κοινά σημεία αναφοράς σε κατοίκους, εργαζόμενους και επισκέπτες;
- ⌘ Υπάρχουν συμβολικά σημεία αναφοράς;
- ⌘ Υπάρχουν σημεία αναφοράς που προτρέπουν την αλληλεπίδραση μεταξύ των ατόμων;

Θεματική 8η

Ταυτότητα τόπου. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Γνωρίζουν ποια είναι η ταυτότητα του τόπου;
- ⌘ Υπάρχει κάποια σήμανση (όνομα, ταμπέλα κτλ) που να δηλώνει την είσοδο στην περιοχή και την ταυτότητά της;
- ⌘ Ποια είναι η ταυτότητα του τόπου, που τους δίνεται από εξωτερικούς παράγοντες (επισκέπτες, κάτοικοι άλλων περιοχών, Δήμος);
- ⌘ Πως θα χαρακτήριζαν οι ίδιοι την ταυτότητα του τόπου;
- ⌘ Χαρακτηρίζεται η δική τους ταυτότητα από την ταυτότητα του τόπου; Είτε από τους ίδιους, είτε από κατοίκους άλλων περιοχών.

Θεματική 9η

Λόγοι που έλαβαν μέρος στην έρευνα. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Τι τους απασχολεί σε σχέση με την περιοχή;
- ⌘ Ποια θεωρούν αυτοί πως είναι τα καίρια ζητήματα της περιοχής;
- ⌘ Γνωρίζουν αν έχει ξαναγίνει κάτι αντίστοιχο με την συγκεκριμένη έρευνα στην περιοχή;
- ⌘ Τι θα ήθελαν οι ίδιοι για την περιοχή τους;
- ⌘ Τι θα ήθελαν να προκύψει από αυτήν την έρευνα;
- ⌘ Πιστεύουν πως θα προκύψει κάτι από αυτήν την έρευνα;

3. Επισκέπτες

Θεματική 1η

Προσδιορισμός των επισκέψεων στην περιοχή. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Ποιοι είναι οι λόγοι που επισκέπτονται την περιοχή;
- ⌘ Από που την επισκέπτονται την περιοχή;
- ⌘ Πόσο συχνά την επισκέπτονται;
- ⌘ Ποια στιγμή της ημέρας την επισκέπτονται;
- ⌘ Με ποιον τρόπο μπορούν να έχουν πρόσβαση στην περιοχή, και ποια στιγμή της ημέρας.
- ⌘ Πόσες ώρες παραμένουν στην περιοχή;
- ⌘ Είναι βιαστικοί περαστικοί ή συχνοί επισκέπτες;
- ⌘ Θεωρούν ότι η περιοχή βρίσκεται μακριά από το κέντρο;

Θεματική 2η

Προσδιορισμός της σχέσης του επισκέπτη με το χώρο. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Τι δραστηριότητες επιλέγουν να κάνουν την περιοχή;
- ⌘ Προσφέρει ο χώρος διάφορες επιλογές;
- ⌘ Περπατάνε στην περιοχή τους;
- ⌘ Γνωρίζουν ζωτικά σημεία για την περιοχή;
- ⌘ Έχει ιστορική μνήμη ο τόπος; Τη γνωρίζουν;
- ⌘ Τι γνωρίζουν για τη χρήση του χώρου στην περιοχή;

Θεματική 3η

Προσδιορισμός της σχέσης του επισκέπτη με την κοινότητα της περιοχής. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Έρχονται στην περιοχή με κάποια προκατάληψη;
- ⌘ Ποιες είναι οι αντιλήψεις που έχουν για την περιοχή;
- ⌘ Όταν έρχονται συναναστρέφονται με ανθρώπους της γειτονιάς που ίσως να συναντήσουν στο δρόμο;
- ⌘ Αναγνωρίζουν σημεία/δρόμους της περιοχής ως γειτονιές;
- ⌘ Κάνουν σύγκριση με τη δική τους γειτονιά/περιοχή;
- ⌘ Αλλάζει η αντίληψή τους για την περιοχή μετά από συχνές επισκέψεις;

Θεματική 4η

Μορφολογία της περιοχής της Δυτικής Εισόδου. Πως την αντιλαμβάνονται και πως αυτή καθορίζει τις σχέσεις των ανθρώπων. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Τι συναισθήματα τους προκαλεί η όψη της περιοχής (το εξωτερικό των κτισμάτων, ο τύπος των κτιρίων, η χρήση των κτιρίων, ο φωτισμός, η όψη και το μέγεθος των δρόμων);

- ⌘ Η μορφολογία του χώρου τους προκαλεί το συναίσθημα ότι είναι ευπρόσδεκτοι;
- ⌘ Επιτρέπει η μορφολογία των δρόμων την εύκολη πρόσβαση σε σημεία ενδιαφέροντος, και την επιλογή του περπατήματος;

Θεματική 5η

Η ψυχολογική επίδραση στο άτομο σε σχέση με το χώρο. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Επηρεάζεται η ψυχολογία τους από τον χώρο και την εικόνα του ή τη μορφολογία του;
- ⌘ Με ποιους τρόπους επηρεάζεται η ψυχολογία τους σε σχέση με το χώρο και την περιοχή;
- ⌘ Επηρεάζεται σε συνειδητό επίπεδο;

Θεματική 6η

Σημεία αναφοράς σε σχέση με τον τόπο. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Υπάρχουν σημεία αναφοράς στον τόπο με τα οποία να συνδέονται συναισθηματικά;
- ⌘ Υπάρχουν σημεία αναφοράς τα οποία έχουν κάποια ιστορική σημασία στο χώρο και προτρέπει τη σύνδεση του με αυτόν;
- ⌘ Υπάρχουν κοινά σημεία αναφοράς σε κατοίκους, εργαζόμενους και επισκέπτες;
- ⌘ Υπάρχουν συμβολικά σημεία αναφοράς;
- ⌘ Υπάρχουν σημεία αναφοράς που προτρέπουν την αλληλεπίδραση μεταξύ των ατόμων;

Θεματική 7η

Ταυτότητα τόπου. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Γνωρίζουν ποια είναι η ταυτότητα του τόπου;
- ⌘ Υπάρχει κάποια σήμανση (όνομα, ταμπέλα κτλ) που να δηλώνει την είσοδο στην περιοχή και την ταυτότητά της;
- ⌘ Ποια είναι η ταυτότητα του τόπου που τους δίνεται από εξωτερικούς παράγοντες (επισκέπτες, κάτοικοι άλλων περιοχών, Δήμος);
- ⌘ Πως θα χαρακτηρίζαν οι ίδιοι την ταυτότητα του τόπου;
- ⌘ Χαρακτηρίζεται η δική τους ταυτότητα από την ταυτότητα του τόπου; Είτε από τους ίδιους, είτε από κατοίκους άλλων περιοχών.

Θεματική 8η

Λόγοι που έλαβαν μέρος στην έρευνα. Αυτή η θεματική συμπεριλαμβάνει:

- ⌘ Τι τους απασχολεί σε σχέση με την περιοχή;
- ⌘ Ποια θεωρούν αυτοί πως είναι τα καίρια ζητήματα της περιοχής;
- ⌘ Γνωρίζουν αν έχει ξαναγίνει κάτι αντίστοιχο με την συγκεκριμένη έρευνα στην περιοχή;
- ⌘ Τι θα ήθελαν οι ίδιοι για την περιοχή τους;

⌘ Τι θα ήθελαν να προκύψει από αυτήν την έρευνα;
⌘ Πιστεύουν πως θα προκύψει κάτι από αυτήν την έρευνα;

Παράρτημα 3

Πανεπιστήμιο Αιγαίου & Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Δι-ιδρυματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών
“Εφαρμοσμένη Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη”

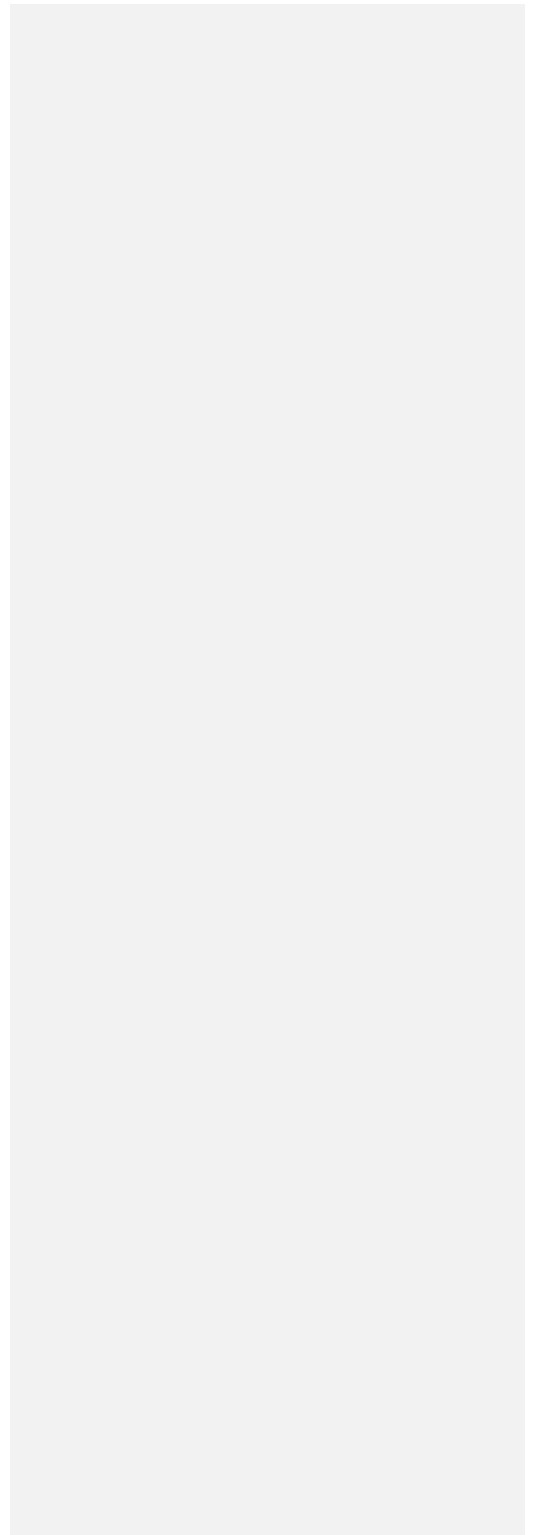
ΕΝΤΥΠΟ ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗΣ

Ο/Η συναινεί στην οπτικοακουστική καταγραφή συνεντεύξεων, οι οποίες διεξάγονται για ερευνητικούς σκοπούς, που υποστηρίζουν τη διπλωματική εργασία της φοιτήτριας Τσεβδομαρία Παναγιώτας με τίτλο “Η Πόλη μέσα στην Πόλη: Μία Εθνογραφική και Εικαστική χαρτογράφηση της Δυτικής Εισόδου στη Θεσσαλονίκη”, στα πλαίσια του Δι-ιδρυματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών με τίτλο “Εφαρμοσμένη-Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη”. Οι συνεντεύξεις της παρούσας εργασίας δεν προορίζονται προς δημοσίευση. Ο/Η συνεντευξιζόμενος/η δικαιούται να διατηρήσει ανωνυμία.

Ημερομηνία

Υπογραφή

VI

6. Συμπεράσματα

“Το ουσιώδες ζήτημα, είναι πως, αυτή η ιδιαιτερότητα και η μοναδικότητα, που σε τελευταία ανάλυση κατέχει κάθε ανθρώπινη ύπαρξη, θα εκφρασθεί κατά κάποιον τρόπο στην επεξεργασία ενός τρόπου ζωής. Το ότι ακολουθούμε τους νόμους της δικής μας φύσης -κι αυτό στο κάτω κάτω είναι η ελευθερία- γίνεται φανερό και πειστικό για μας και τους άλλους μόνο αν οι εκφράσεις αυτής της φύσης διαφέρουν από τις εκφράσεις των άλλων. Μόνο η σαφήνεια επ’ αυτού αποδεικνύει ότι ο τρόπος ζωής μας δεν έχει επιβληθεί από άλλους.”

-Πόλη και Ψυχή, Georg Simmel,

Σύμφωνα με τις συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν και την ανάλυση που έγινε σε αυτές σε προηγούμενο κεφάλαιο μέσω της ερμηνευτικής φαινομενολογίας, στους πίνακες αλλά και πάνω στα κείμενα των συνεντεύξεων καταλήξαμε σε συμπεράσματα όσον αφορά την σχέση των ατόμων της κοινότητας της περιοχής με τον τόπο και, κατά συνέπεια, μεταξύ τους αλλά και στις καθημερινές πρακτικές του καθένα ξεχωριστά. Επιπροσθέτως η ερευνήτρια με την χρήση της αυτοεθνογραφίας βασίζεται και στα δικά της βιώματα για την εξαγωγή δεδομένων και συμπερασμάτων. Οι θεματικές που αναδείχθηκαν σχετίζονται με την ψυχική υγεία, τις σχέσεις των ατόμων, την ταυτότητα τόπου και κατά πόσο αυτή επηρεάζει την ταυτότητα του εαυτού, το στίγμα του τόπου, και κατά πόσο αυτό μετατρέπεται σε στίγμα του εαυτού, το τραύμα του τόπου σε δύο επίπεδα και, κατά συνέπεια, σε τραύμα του εαυτού και των σχέσεων και, τέλος, τα διάφορα δίκτυα εξουσίας που εντοπίζονται στις σχέσεις των ατόμων και επηρεάζουν τις καθημερινές πρακτικές του χώρου. Επιπροσθέτως αναδύθηκε η έννοια του καταφυγίου σε αντίθεση με αυτή της έννοιας της κατάληψης, η έννοια του χρόνου και κατά πόσο αυτή καθορίζει τις καθημερινές πρακτικές και τις σχέσεις των ατόμων, η έννοια της γειτονιάς αλλά και η έννοια του κοινωνικού κεφαλαίου. Τέλος, δύο ξεχωριστές κατηγορίες ατόμων επηρεάζουν και επηρεάζονται με τον χώρο και από τον χώρο και τις συνθήκες που ορίζονται, και είναι οι μειονοτικές ομάδες των μεταναστών (ανατολικών χωρών ως επί το πλείστον), των σεξεργατριών (γυναικών και ανδρών, ετεροφυλόφιλων και ομοφυλόφιλων), και των τρανς γυναικών, αλλά και την ομάδα του γυναικείου φύλου γενικότερα στην περιοχή. Ο χώρος στον οποίο διαδραματίζονται όσα παρακολουθήσαμε στις συνεντεύξεις θα οριστεί εδώ, με έναν χαλαρό τρόπο, με την έννοια της γειτονιάς, αυτήν της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου στην πόλη της Θεσσαλονίκης.

*“Η γειτονιά. Τι είναι μια γειτονιά; Σ’ αυτή τη γειτονιά μένεις; Είσαι της γειτονιάς; Αλλαζες γειτονιά; Σε ποια γειτονιά μένεις τώρα;
Ε, λοιπόν, έχει κάτι το άμορφο η γειτονιά: ένα είδος ενορίας ή, κατά κυριολεξία, το τεταρτημόριο ενός Διαμερίσματος, ένα μικρό τμήμα πόλης που οργανώνεται γύρω από ένα αστυνομικό τμήμα...”*

Είναι το τμήμα της πόλης μέσα στο οποίο μετακινείται με τα πόδια, ή, για να το πούμε εν είδει αυτονόητης κοινοτοπίας, το τμήμα της πόλης στο οποίο δε χρειάζεται να πας, αφού είσαι ήδη εκεί.”

- Χορείες Χώρων, Georges Perec,

Η γειτονιά ως τόπος υποδηλώνει την εσωτερική και υποκειμενική οπτική η οποία έχει βρεθεί ισχυρότερα να συσχετίζεται με την ποιότητα ζωής των ατόμων και των νοικοκυριών (Gerhart, 1997). Η γειτονιά, ως περιβάλλον, συνιστά μια γεωγραφική και διοικητική ενότητα με θεσμικές ρυθμίσεις και λειτουργίες που υποστηρίζουν ή παρεμποδίζουν την πρόσβαση σε πόρους, κυρίως υλικούς (Gerhart, 1997). Είναι το άμεσο περιβάλλον για άτομα και νοικοκυριά όπου διαμορφώνονται, λόγω της φυσικής εγγύτητας, κοινές συνθήκες με κάποια από τα χαρακτηριστικά αυτών να αντιστοιχούν σε μετρήσιμες διαστάσεις και με άλλα να αντιστοιχούν σε πιο προσωπικά νοήματα αλλά και σε συλλογικές σημασιοδοτήσεις συνυφασμένες με την κοινωνικο-πολιτισμική ιστορία ενός δοσμένου τόπου (Chaskin, 1995. Kemp, 2001).¹⁶⁸

Προσεγγίζουμε την έννοια της γειτονιάς ως τόπο, για την περιοχή της Δυτικής Εισόδου για να κατανοήσουμε κατά πόσο αυτή επηρεάζει την ψυχική υγεία των ατόμων. Διερευνήθηκαν στοιχεία της κοινωνικής ζωής, το επίπεδο της κοινωνικής συνοχής μιας περιοχής, οι μορφές κοινωνικότητας και τα είδη των κοινωνικών δικτύων που σχηματίζονται, όπως και οι αξίες που αυτά παράγουν. Επιπροσθέτως, ακολουθείται η φαινομενολογική προσέγγιση που εστιάζει στα ψυχολογικά στοιχεία που διαμεσολαβούν ανάμεσα στο άτομο και τον τόπο, και ειδικότερα στην ταυτότητα του τόπου ως είδος συναισθηματικού δεσμού, που θεμελιώνει την ύπαρξή μας, τις σημασίες και τα νοήματα γύρω από αυτήν. Η ζωντανή και ενωτική σχέση μας με έναν ή περισσότερους τόπους είναι κομμάτι μιας πραγματικότητας που δεν είναι μόνο εξωτερική και αντικειμενική αλλά αναδύεται μέσα από τις καθημερινές εμπειρίες, τα εμπρόθετα ενεργήματα, τις σχέσεις, τα αντικείμενα και τα γεγονότα.¹⁶⁹

Οι κάτοικοι της περιοχής της Νέας Δυτικής Εισόδου δήλωσαν ή διακρίθηκε από τα λεγόμενά τους, ότι βιώνουν αρνητικά συναισθήματα από το περιβάλλον την περιοχής τα οποία, ως επί το πλείστον, σχετίζονται με την ύπαρξη παραβατικότητας στην περιοχή, κάτι το οποίο την καθιστά υποβαθμισμένη και όχι τόσο με το τοπίο της περιοχής. Σε κάποιους το τοπίο είχε επίσης αρνητικές επιδράσεις, εμφανίζοντας συναισθήματα απομόνωσης και μελαγχολίας, καθώς το τοπίο περιγράφηκε από κάποιους παραμελημένο, βρώμικο και χαωτικό. Το συναίσθημα του φόβου ή της ανασφάλειας αναφερόταν πάντα, είτε από την ύπαρξη πραγματικών απειλών είτε ως κάτι το οποίο ίσως τους επιβαλλόνταν να αισθάνονται. Η ψυχική υγεία των ατόμων δείχνει να επηρεάζεται κατά κύριο λόγο από τις υπόλοιπες θεματικές που αναδύθηκαν καθώς αποτελούν μία αλυσίδα η οποία πλαισιώνει τη ζωή των ατόμων σε έναν τόπο και δεν αφορά μόνο τους προσωπικούς παράγοντες που επηρεάζουν την ψυχική υγεία των κατοίκων (π.χ. μηνιαίο εισόδημα). Εδώ εξετάζουμε το επίπεδο της υγείας των κατοίκων σε συνάρτηση με τα οικονομικά και τα κοινωνικά χαρακτηριστικά της περιοχής.¹⁷⁰

168

Ζήση, Αναστασία, Κοινωνία, 2013, Κοινότητα και Ψυχική Υγεία, Gutenberg

169

Ζήση, Αναστασία, Κοινωνία, 2013, Κοινότητα και Ψυχική Υγεία, Gutenberg

170

Στην περιοχή παρατηρείται μεγάλη εκδήλωση παραβατικότητας και ως επί το πλείστον, κατά τη διάρκεια της νύχτας. Είναι γνωστή, σχεδόν ιστορικά, για τόπο που συγκεντρώνει την σεξεργασία, νόμιμη αλλά και παράνομη, σε δημόσιους χώρους και χαρακτηρίζεται ακόμη και η ταυτότητά της από αυτήν. Επιπροσθέτως, τα τελευταία χρόνια με την έλευση μεγάλων κυμμάτων προσφύγων στην χώρα, πολλοί μετανάστες βρήκαν καταφύγιο στους εγκαταλελειμένους χώρους ή τους κενούς χώρους της περιοχής, αφημένους από μία άλλη εποχή/ ταυτότητα. Οι μετανάστες, ή και οι μειονοτικές ομάδες όπως οι σεξεργάτριες (ετεροφυλόφιλοι, ομοφυλόφιλοι) και οι τρανς γυναίκες δε φαίνεται από τα λεγόμενα των περισσότερων κατοίκων (ή ακόμα και των εργαζομένων) να θεωρούνται κάτοικοι της περιοχής, αλλά εισβολείς και καταληψίες. Παρόλα αυτά οι ίδιοι δείχνουν να είναι περισσότερο εξοικειωμένοι με τους χώρους της περιοχής και να τον θεωρούν τόπο τους από ότι οι τυπικοί κάτοικοι της περιοχής, και αυτό οφείλεται στη συνεχή έκθεσή τους στο δημόσιο χώρο. Οι ίδιοι δε φαίνεται να θεωρούν ότι κάνουν κατάληψη της περιοχής, αλλά ότι η περιοχή αποτελεί ένα καταφύγιο για αυτούς. Η έννοια του καταφυγίου έρχεται σε αντιπαροβολή με την έννοια της κατάληψης, η οποία εντοπίζεται με τον έναν ή τον άλλον τρόπο σε διάφορα σημεία της περιοχής. Εντοπίζεται είτε στους κενούς χώρους ως καταφύγια για τους μετανάστες που αδυνατούν να βρουν νέους τόπους κατοικίας, είτε ως καταλήψεις από τους τυπικούς κατοίκους που έχουν την επιθυμία για περισσότερες χρήσεις των χώρων. Αυτόματα με αυτόν τον τρόπο, αναδύεται η έννοια του διαχωρισμού ανάμεσα σε αυτές τις δύο ομάδες των κατοίκων άτυπων (το άτυπο ορίζεται από τη μορφή του σπιτιού σε αντίθεση με αυτή του συμβατικού) ή τυπικών, και η ανάγκη διεκδίκησης χώρου, όπου αυτό με τη σειρά του μας βοηθάει να συμπεραίνουμε τα πρώτα δίκτυα σχέσεων εξουσίας στο πλαίσιο του χώρου. Σε αυτό το σημείο, είναι συνετό να αναφέρουμε ότι για τους περισσότερους κάτοικους της περιοχής με τους οποίους πραγματοποιήθηκε συνέντευξη, συμπεριλαμβανομένης και της ερευνήτριας, η περιοχή αποτελεί και για αυτούς καταφύγιο από την άποψη του χαμηλού κόστους κατοίκησης, άρα φαίνεται ότι αυτή η έννοια εντοπίζεται στους περισσότερους κατοίκους της περιοχής άτυπους ή τυπικούς. Επιπροσθέτως, ο τυπικός κάτοικος δείχνει να περιορίζεται, όμως, να χρησιμοποιήσει τον δημόσιο χώρο κατά τη διάρκεια της νύχτας, καθώς είναι κατελιγμένος ή χρησιμοποιείται από τους άτυπους κατοίκους της περιοχής και τους επισκέπτες τους (πελάτες σεξεργατών), και αυτό συμβαίνει για δύο κυρίως λόγους: ο ένας αφορά το αίσθημα του κινδύνου, καθώς έχει παρατηρηθεί πολλές φορές η πρακτική της βίας μεταξύ ατόμων της ομάδας των μεταναστών ή ακόμη και των σεξεργατριών, αλλά και των ρομά, και ο δεύτερος αφορά τη γυναικεία φιγούρα και την αντίληψη αυτής στους δρόμους της συγκεκριμένης περιοχής. Κάτι τέτοιο, εκτός από δίκτυα εξουσίας, και μεταμόρφωση του τοπίου από τη μέρα στη νύχτα κάτι στο οποίο υποβοηθά και η συσκότιση που επιβάλλεται από τις σεξεργάτριες και τους πελάτες τους, δείχνει να έχει αρνητική επίδραση στην ψυχική υγεία των ατόμων. Σε κάποιους από αυτούς εντοπίζονται και προκαταλήψεις απέναντι σε άτομα μειονοτικών ομάδων (περισσότερο στις γυναίκες τρανς), κάτι που δείχνει να έχει αρνητική επίδραση στην ψυχική τους υγεία. Αυτό μας κάνει να συμπεραίνουμε πως ένα από τα κοινωνικά φαινόμενα που εντοπίζονται στην περιοχή είναι ο ρατσισμός. Ρατσισμός εσωτερικός, ανάμεσα στις εθνικότητες που κατοικούν στις περιοχές, ο οποίος εκδηλώνεται με αποστασιοποίηση και διάκριση ανάμεσα στις ομάδες, μέσω του χώρου (οι τυπικοί κάτοικοι μένουν “πάνω”, οι άτυποι

μένουν “κάτω”-ανώτερη κοινωνική τάξη/κατώτερη κοινωνική τάξη), και εξωτερικός ρατσισμός όπως θα δούμε παρακάτω.

Επιπροσθέτως, η κακή ψυχική υγεία των ατόμων συνδέθηκε από τους περισσότερους κατοίκους με έμμεσο τρόπο με την έλλειψη υπηρεσιών και υλικών ανέσεων όπως και με τους ορατούς βανδαλισμούς στους χώρους ή στο τοπίο του μέρους. Επιπλέον, το ότι η περιοχή θεωρείται υποβαθμισμένη δείχνει να επηρεάζει κάποιους από αυτούς στην ψυχική τους υγεία, καθώς η υλική αποστέρηση είναι μεγάλη με τον περιορισμό της χρήσης του δημόσιου χώρου και την έλλειψη σημείων συνάθροισης. Η ανάγκη για χαμηλωμένα έξοδα από κάποιους, σε συνδυασμό με την υποβάθμιση της περιοχής οδηγεί σε μελαγχολικά συναισθήματα και απομόνωση. Επιπροσθέτως, η αίσθηση του παρατημένου και ατημέλητου τοπίου δείχνει να μεταβιβάζεται και σε αυτούς, ακόμα και σε κάποιους εργαζόμενους της περιοχής οι οποίοι όμως συσχετίζονται σχεδόν άμεσα με το φυσικό περιβάλλον της περιοχής, σε αντίθεση με εκείνους που περιορίζονται στους χώρους της εργασίας τους από το μεγάλο μέγεθος των κτιρίων, κάτι που επίσης δημιουργεί απόσταση ή και διαχωρισμό.

Τα παραπάνω έχουν σαν αποτέλεσμα την αποξένωση και την απομόνωση των ατόμων, όπως και την περαιτέρω απομάκρυνση από την έννοια της συλλογικότητας, λόγω της έλλειψης εμπιστοσύνης ανάμεσα στους κατοίκους όπως και της αλληλεγγύης όπως οι περισσότεροι δηλώνουν. Η ερευνήτρια παρατηρεί η ίδια, ότι ως γυναίκα, της είναι δύσκολο να μιλήσει, να έχει οπτική επαφή, ή να κοινωνικοποιηθεί με κάποιον τρόπο άντρα στην περιοχή, καθώς δε γνωρίζει “τι μπορεί να είναι και να θέλει από εκείνη”, παρά μόνο αν έχουν κάποια συγκεκριμένη ιδιότητα (π.χ. περιπτεράς, φούρναρης).

Οι σχέσεις ανάμεσα στα άτομα και η παρουσία συλλογικότητας είναι σχεδόν ανύπαρκτη στην περιοχή, ενώ παρατηρείται ατομική πρωτοβουλία για κοινωνική συμμετοχή από τους περισσότερους κατοίκους. Δεν εντοπίζονται μορφές κοινωνικής οργάνωσης των πολιτών της, πράγμα το οποίο, μέχρι έναν βαθμό, οφείλεται και στο ανόμοιο επίπεδο κοινωνικής συνοχής και νορμών. Εδώ η αναδύεται η έννοια του Κοινωνικού Κεφαλαίου και κατά πόσο υπάρχει στην περιοχή και αυτό μπορεί να επιδρά στην ψυχική υγεία των ατόμων. Φαίνεται ότι στην περιοχή δεν υπάρχει η προσδοκία για την ύπαρξη μίας ομάδας πολιτών για την επίτευξη ενός κοινού στόχου. Αυτό οφείλεται εν μέρει και στο γεγονός ότι αισθάνονται παραμελημένοι και παρατημένοι από την πολιτεία, κάτι που μας οδηγεί στο συμπέρασμα της περιθωριοποίησης της περιοχής αλλά και των κατοίκων, που όπως θα δούμε αργότερα, σχετίζεται άμεσα με το Στίγμα του τόπου, το οποίο δείχνει να κουβαλάει μία ιστορικότητα. Ως αποτέλεσμα της έλλειψης αυτής της σχέσης μεταξύ πολιτείας και κατοίκων, οι πολίτες δείχνουν να αποστρέφονται στους εαυτούς τους και να επικρατεί η “απροσωπία” όπως το έθεσε ένας από τους κάτοικους, που για τον ίδιο ήταν κάτι θετικό, και αντί να οργανώνονται για έναν κοινό σκοπό δείχνουν να επικαλούνται τις πρακτικές εξουσίας μέσω της αστυνόμευσης στον τόπο. Όμως, ένας ακόμα παράγοντας που καθορίζει αυτές τις σχέσεις και την έλλειψη κοινωνικού κεφαλαίου στην περιοχή, είναι και η ανυπαρξία κοινωνικής συνοχής, που είναι νόρμες, και η ανομοιογένεια των κατοίκων, όπως και η μη σταθερότητα της κατοίκησης. Η ερευνήτρια παρατηρεί το διπλανό της διαμέρισμα, όπου τα τελευταία τρία χρόνια της κατοίκησης της στην περιοχή, έχει παρατηρήσει ότι έχει αλλάξει τουλάχιστον 4 ενοίκους. Αυτό έχει αντίκτυπο στην κοινωνική οργάνωση των ατόμων της κοινότητας, όπως και το γεγονός ότι οι εργαζόμενοι δε θεωρούν τους εαυτούς μέλη της κοινότητας αλλά επισκέπτες. Οι λόγοι που προσεγγίστηκαν οι εργαζόμενοι της περιοχής, είναι δύο: ο πρώτος, για να διαπιστωθούν

οι ποιότητες των σχέσεων μεταξύ τους και κατά πόσο αναδύονται προκαταλήψεις για τους κατοίκους μίας περιοχής με βαθύ στιγματισμό, και ο δεύτερος, καθώς η περιοχή κυρίως είναι ένας επιχειρηματικός τόπος, κάτι το οποίο διαφαίνεται και από τους τύπους των μαγαζιών που παρατηρούνται στην περιοχή όπως έχουμε δει σε προηγούμενα κεφάλαια, οπότε η κοινότητα των επιχειρηματιών και των εργαζομένων είναι πολύ μεγαλύτερη από αυτήν των κατοίκων. Βέβαια οι ίδιοι δε μαρτυρούν να βιώνουν τα αρνητικά της περιοχής σε μεγάλο βαθμό, καθώς οι δύο από αυτούς περιορίζονται στον εργασιακό τους χώρο και οι άλλοι δύο το αποφορτίζουν με το γεγονός ότι δεν κατοικούν εδώ, άρα δεν επηρεάζονται άμεσα, παρόλο που η ψυχική τους υγεία δείχνει να επηρεάζεται από το παραμελημένο τοπίο της περιοχής, όπως και από τα συνεχόμενα έργα του μετρό αντίστοιχα. Επιπροσθέτως, οι κάτοικοι έχουν την άποψη ότι οι εργαζόμενοι της περιοχής δεν ενδιαφέρονται για τον τόπο πέρα από τα προσωπικά οικονομικά τους συμφέροντα, με αποτέλεσμα να αισθάνονται προδωμένοι και να έχουν έναν ακόμα λόγο για διαχωρισμό. Βέβαια, από τους εργαζόμενους δεν παρατηρείται καμία προκατάληψη προς τους κατοίκους, ίσα ίσα διαφαίνονται συναισθήματα συμπάθειας και συμπόνιας. Η έννοια της γειτονιάς και η συλλογικότητα δείχνει να εντοπίζεται μόνο στην ασφάλεια συγκεκριμένων χώρων, όπως στις πολυκατοικίες ή στα κτίρια εργασίας και να περιορίζεται μόνο εκεί. Ένας βασικός ακόμα λόγος που συμβαίνει αυτό, είναι η έλλειψη σημείων συνάθροισης όπου να έχουν την ευκαιρία να αλληλεπιδρούν κάτοικοι με τους εργαζόμενους. Από την άλλη, το κοινωνικό κεφάλαιο δεσμού μπορεί να αποτελέσει συνθήκη διακινδύνευσης για την ψυχική υγεία, καθώς αυξάνει τις υποχρεώσεις ή τις προσδοκίες για προσφορά σε άτομα που είτε δεν έχουν καθόλου πόρους, είτε έχουν περιορισμένους.¹⁷¹ Τέλος, οι περισσότεροι από αυτούς είτε κάτοικοι, είτε εργαζόμενοι, δεν εντοπίζουν την έννοια της γειτονιάς στην περιοχή και την αποδίδουν στην έλλειψη οικογενειών που συνεπώς αποδίδεται στην έλλειψη κοινόχρηστων χώρων που αφορούν οικογένειες (πάρκα και παιδικές χαρές) όπως και στην έλλειψη του αισθήματος της ασφάλειας λόγω της παραβατικότητας αλλά της επικράτησης της συσκότισης. Στο σημείο αυτό, είναι φρόνιμο να αναφερθεί, ότι μέσα από τις συνεντεύξεις οι χώροι που αναδείχθηκαν ως πιο πολυχρησιμοποιημένοι είτε από τους κατοίκους, τους εργαζόμενους ή του επισκέπτες ήταν αυτοί του εμπορικού κέντρου One Salonica και του Ν.Σ. Σταθμού. Ενώ ως χώροι- μνημεία αναφέρθηκαν η Βίλλα Πετρίδη, που σηματοδοτεί την είσοδο στην περιοχή και την έξοδο από την πόλη, ο Μύλος και το Φιξ. Δεν έδειξαν βέβαια να έχουν σύνδεση με κανέναν από τους τόπους που χρησιμοποιούν συχνά, ειδικά αυτόν του One Salonica, απλά εξυπηρετεί κάποιες ανάγκες, κάτι που επιβεβαιώνει την ετερότητα του τόπου με την περιοχή. Ενώ ο Νέος Σιδηροδρομικός Σταθμός, θεωρήθηκε παράγοντας αρνητικής επιρροής, ως επί το πλείστον, για την περιοχή, καθώς καθορίζει τον τόπο ως υποβαθμισμένο, παρόλο που δε συνδέεται με φυσικό τρόπο με την περιοχή. Άλλος ένας παράγοντας που δείχνει να επηρεάζει άμεσα ή έμμεσα την ψυχική υγεία των κατοίκων είναι η Ταυτότητα του τόπου και οι δεσμοί που μπορεί να υπάρχουν με αυτόν. Ο δεσμός με έναν τόπο αναπτύσσεται μέσα από το πως έχουμε βιώσει ή βιώνουμε έναν τόπο, εκφράζεται ως ένα είδος προσκόλλησης ή ως επιθυμία να παραμείνει κανείς κοντά σ' αυτόν, περιέχει συγκινήσεις και συμβολισμούς που τροφοδοτούν γνωστικές και συναισθηματικές διεργασίες οι οποίες διαμορφώνουν ένα μέρος της ταυτότητάς μας, έναν τρόπο ερμηνείας του εαυτού μας. Η κοινωνική ψυχολογία του τόπου έχει δείξει πως οι

σημασίες και τα νοήματα που αποδίδουμε σε έναν ιδιαίτερο τόπο διαμεσολαβούν της σχέσης ταυτότητας, στάσης και συμπεριφοράς σε σχέση με αυτόν (Stedman, 2002). Εμπειρίες, κρίσεις και ταυτότητα συνδυάζονται για να διαμορφώσουν τη συναισθηματική μας σχέση με έναν τόπο, να καθορίσουν την ένταση της ταυτότητάς μας με αυτόν και την ικανοποίηση που αντλούμε από αυτόν. Τα συμβολικά νοήματα και οι σημασιοδοτήσεις ενός τόπου είναι εκείνα τα στοιχεία που μεταφράζουν πτυχές του εαυτού μας συγκρονώντας την υποκειμενική του αναπαράσταση μέσω του χώρου και μέσα στον χώρο. Αυτές οι υποκειμενικές διεργασίες συνδυάζονται με το εξωτερικό περιβάλλον και με τις απτές επιδράσεις του στο επίπεδο της υγείας των ατόμων για να διαμορφώνουν το πολιτισμικό τοπίο και την ιδιοσυγκρασία ενός ορισμένου τόπου (Curtis & Tees-Jones, 1998). Η ταυτότητα τόπου, ως καμβάς συσχετισμού προσωπικών διεργασιών και εξωτερικών συνθηκών, έχει χρησιμοποιηθεί ως αναλυτικό και εμπειρικό εργαλείο για να εξηγήσει τις χωρικές ανισότητες στην υγεία και τον τρόπο με τον οποίο οι πολίτες οργανώνουν την κοινωνική τους ζωή και τη συλλογή τους δράση.¹⁷²

Η περιοχή, όπως έχει αναφερθεί σε προηγούμενα κεφάλαια, υπέστη μία χωρική μετάλλαξη, πάνω στην προσπάθεια μετατροπής μίας βιομηχανικής περιοχής σε έναν σύγχρονο κεντρικό οικισμό της πόλης, ο οποίος διακόπηκε απότομα λόγω της οικονομικής κρίσης, αλλά και απέτυχε λόγω της διαφορετικής λειτουργίας του τόπου. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα η περιοχή να βιώνει μία κρίση ταυτότητας, με απλά λόγια δεν ξέρει ποια είναι. Συνδυάζει διάφορα χαρακτηριστικά, τα οποία είναι αταίριαστα μεταξύ τους, όπως το βιομηχανικό τοπίο με τον οικιστικό τόπο και, έχοντας μία συγκεκριμένη μορφολογία που εξυπηρετούσε την προηγούμενη βιομηχανική λειτουργία της περιοχής, δείχνει να περιορίζει τις χρήσεις των χώρων, από το περπάτημα και την πρόσβαση μέχρι και την αποστέρηση υλικών (π.χ. μαγαζιά συνάθροισης-καφέ ή εστιατόρια), που έχει συνέπεια στην ψυχική υγεία των κατοίκων, ενώ των εργαζομένων όχι. Βέβαια, κάποιιο βρίσκουν ως θετικό την ύπαρξη αυτής της βιομηχανικής ταυτότητας της περιοχής και ταυτίζονται με αυτό το κομμάτι του τόπου καθώς εντοπίζουν μία ομορφιά ακόμα και ιστορικότητα, που όντως υπάρχει, αλλά στην πιο σύγχρονη κληρονομιά, ή και δεν ταυτίζονται καθόλου καθώς δεν συνδέονται συναισθηματικά με τόπους, όπως δηλώνουν κάποιοι. Όμως, παρόλα αυτά επηρεάζονται θετικά από το τοπίο της περιοχής στη διάθεσή τους, είτε με την ανάδυση δημιουργικών σκέψεων, είτε με το αίσθημα της ελευθερίας να ξεπροβάλλει, που προκύπτει από τη μορφολογία του τόπου που επιτρέπει κενά, τα οποία είναι, εν μέρει, αποτέλεσμα και της αποτυχημένης ανοικοδόμησης, όπως και το αίσθημα της εκτόνωσης και της ηρεμίας που προκύπτει από την έλλειψη εμπορικών βιτρινών και πληθώρας πληροφοριών. Κάποιοι δηλώνουν ότι υπάρχει με αυτόν τον τρόπο χώρος για σύνδεση με κομμάτια του εαυτού, όπου αυτό μας παραπέμπει σε αυτοψυχαναλυτικές πρακτικές, αλλά δείχνουν και συσχέτιση συναισθηματική με τον τόπο, παρόλο που κάποιοι από αυτούς δήλωσαν το αντίθετο. Κάποιοι δήλωσαν ότι η ταυτότητα του τόπου επηρεάζει μέχρι και την ταυτότητα του εαυτού και, όντως, παρατηρείται ταύτιση. Ένα ακόμα θετικό στην ψυχική τους διάθεση είναι η εύκολη πρόσβαση στο κέντρο λόγω της κοντινής απόστασης της περιοχής σε αυτό και ένα προνόμιο που άλλες περιοχές δεν έχουν. Επίσης, αναφέρεται από πολλούς το αίσθημα της ηρεμίας το οποίο προκύπτει κατά τις απογευματινές ώρες, που οι χρήσεις του χώρου λιγοστεύουν και περιορίζονται, και η αντίθεση με την κοντινή απόσταση από το κέντρο είναι κάτι θετικό. Όπως και το γεγονός ότι αναδύεται η έννοια

του ταξιδιού, από το παραλιακό μέτωπο της περιοχής κάτι που επίσης παραπέμπει σε συναισθήματα ελευθερίας και εκτόνωσης.

Όμως, από κάποιους δηλώνονται και αρνητικά συναισθήματα, είτε από το τοπίο είτε από την μορφολογία του τόπου, που συνδέονται με τη βιομηχανική ταυτότητα της περιοχής, που είναι η ατημέλητη εικόνα της και τα ερειπωμένα σπίτια που δείχνουν να εντείνουν το συναίσθημα της απομόνωσης, αλλά και σε σχέση με τη μορφολογία, που αφορά περιγραφές όπως “αδιέξοδα” και “σκοτεινά” που εντείνουν το αίσθημα της ανασφάλειας και “παραμελημένα πεζοδρόμια που δυσκολεύουν την πρόσβαση”, που και πάλι οδηγούν σε περιθωριοποίηση. Το γεγονός επίσης ότι η περιοχή είναι αραιοκατοικημένη, συνδράμει στην αίσθηση της απομόνωσης αλλά και στην έλλειψη του κοινωνικού κεφαλαίου, όπως και η τοποθεσία τους που την καθιστά μετέωρη, ανάμεσα σε 4 μεγάλες εθνικές οδούς, και σημείο μίας πόλης (έξοδος) και όχι τόπος (περιοχή).

Τέλος, η περιοχή είχε να κατοικηθεί πολλά χρόνια, καθώς ήταν βιομηχανική, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν σπίτια που να δηλώνουν κάποιου τύπου “κληρονομιά” ή άτομα που να έχουν βιώσει τον τόπο ως τόπο τους λόγω της χρονικής διάρκειας, εκτός από ελάχιστα, τα οποία όμως είναι σε κατάσταση αποσύνθεσης και δυσκολεύουν τη δημιουργία δεσμού με τον τόπο, αφού δεν προϋπήρχε από πολλούς κατοίκους, εκλείπει δηλαδή η διαχρονικότητα σχέσεων στον τόπο. Η δημιουργία δεσμών με τον τόπο δείχνει να συμβαίνει μόνο σε συγκεκριμένα σημεία, και να αντιλαμβάνονται ως τόποι αυτοί των προσωπικών τους διαμερισμάτων, ή μέρη με πολύ συγκεκριμένες και διαφοροποιημένες από τις συνηθισμένες χρήσεις του τόπου, όπως αυτές που συμβαίνουν στα κλαμπ στο νότιο σημείο της περιοχής.

Η μόνη ελπίδα για δημιουργία δεσμού οφείλεται ξεκάθαρα στα βιώματα των ατόμων που συσχετίζονται με το χώρο της περιοχής, τα οποία είναι περιορισμένα λόγω της έλλειψης χρήσεων χώρου για αυτό και αναδύεται η επιτακτική ανάγκη για δημιουργία ή επανάχρηση χώρων με πολιτιστική ή καλλιτεχνική αξία που να προάγει την έννοια του πολιτισμού στα πλαίσια της περιοχής. Κατά τη διάρκεια ορισμένων συνεντεύξεων των κατοίκων αναφέρεται το χαμηλό επίπεδο πνευματικής μόρφωσης κάποιου πληθυσμού των κατοίκων το οποίο επίσης δείχνει να επηρεάζει τη συνολική ψυχική υγεία της περιοχής και να είναι ακόμα ένας λόγος και τρόπος αναβάθμισης της περιοχής.

Πάντως, φανερώνεται η ανάγκη για διατήρηση της βιομηχανικής ταυτότητας της περιοχής και ανάδειξής της με έναν ιστορικό τρόπο, ταυτόχρονα με την ανάδειξη και την ενίσχυση της οικιστικής ταυτότητας της περιοχής, παρόλο που αυτός ο χαρακτήρας της περιοχής, όπως συμπεραίνεται ακόμα και από μερικούς εργαζόμενους αλλά και επισκέπτες, συνδράμει στην υποβάθμιση της περιοχής λόγω της συσσώρευσης παραβατικών στοιχείων γύρω από αυτήν, με την αφορμή της εκκένωσης του χώρου μετά την λήξη των εργασιών στον τόπο.

Αυτή η κρίση ταυτότητας που δείχνει να περνάει η περιοχή, φαίνεται πως επηρεάζει και το άτομο καθώς δεν μπορεί να ταυτιστεί με τον τόπο και ίσως να εμφανίζεται και μία κρίση ταυτότητας του εαυτού, όπως στην περίπτωση της ερευνήτριας, που η αδυναμία της στην αρχή να συνδεθεί με τον τόπο κατέστη λόγος για κρίση ταυτότητας και αποστασιοποίηση από τον χώρο της περιοχής. Παραπάνω βέβαια δε φαίνονται να επηρεάζονται οι ταυτότητες των ατόμων.

Ωστόσο, ο τόπος δείχνει να έχει έναν χαρακτήρα εκτός από αυτόν τον βιομηχανικό, που αφορά την ιστορική μνήμη της περιοχής και ένα μεγάλο τραύμα του τόπου που έχει συγκαλυφθεί με αποτέλεσμα να μετατραπεί σε στίγμα του τόπου. Η περιοχή πριν

μετατραπεί σε βιομηχανικός τρόπος, όπως έχουμε δει σε προηγούμενα κεφάλαια, συνιστούσε εβραϊκό οικισμό, ο οποίος βίωσε μία μεγάλη άνθιση, αλλά απομακρύνθηκε βίαια από τον τόπο μέσω τρένων από τον Π.Σ.Σταθμό τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο, με προορισμό τα στρατόπεδα συγκέντρωσης στο Άουσβιτς. Μετά από αυτό το μεγάλο πλήγμα η περιοχή μετατράπηκε γρήγορα σε βιομηχανική με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της πόλης, και δεν υπήρξε χρόνος για επούλωση του τραύματος. Επιπροσθέτως, όπως είδαμε από μαρτυρίες, αυτή η ιστορική μνήμη δεν αναδεικνύεται με κανέναν τρόπο στην περιοχή, κάνοντας μας να συμπεραίνουμε ότι γίνονται προσπάθειες επικάλυψης αυτών των *ντροπιαστικών γεγονότων*, που με τη σειρά τους μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο τόπος πλήττεται από στίγμα όπως είπαμε παραπάνω. Έτσι, μία από τις μεγαλύτερες ανάγκες των κατοίκων δείχνει να είναι η ανάδειξη αυτής της ιστορικής μνήμης που ίσως να νοηματοδοτήσει και με έναν άλλον τον τρόπο.

Διότι το στίγμα του τόπου συνεχίστηκε με έναν διαφορετικό τρόπο, με την υποβάθμιση της περιοχής σε βιομηχανική, για την αναβάθμιση της πόλης, στην ουσία με τη θυσία ενός τόπου, κάτι που επίσης μας δείχνει τραύμα και διαφαίνεται από τον “πόννο” κάποιων κατοίκων, που επιτρέπει την ελεύθερη παραβατική χρήση του τόπου. Με αποτέλεσμα το άτομο να επηρεάζεται άμεσα από αυτήν την ταυτότητα, την εγκληματική, και το στίγμα του τόπου να μετατρέπεται σε στίγμα του εαυτού.

Το στίγμα είναι ένα κοινωνιο-ψυχολογικό φαινόμενο στο οποίο συμπλέκονται διεργασίες κοινωνικής κατηγοριοποίησης και ιεραρχικής κατάταξης ατόμων και ομάδων, κοινωνικής σύγκρισης και ταυτότητας, απόδοσης ετικέτας και εδραίωσης κριτηρίων για την κοινωνική κατασκευή του διπολού “κανονικό”-“παθολογικό”. Είναι μία από τις πιο σημαντικές έννοιες στη μικροκοινωνιολογία της κοινωνικής αλληλεπίδρασης και συγχρόνως ένα θεωρητικό παράδειγμα κοινωνιοψυχολογικής διάρθρωσης του ενδοατομικού με το διμομαδικό και το ιδεοψυχολογικό επίπεδο ανάλυσης. Το στίγμα αποτελεί κοινωνιο-ψυχολογική διεργασία που εξηγεί την κοινωνική απαξίωση ατόμων και ομάδων που παρεκκλίνουν του “φυσιολογικού” καθώς και τις συμπεριφορές αρνητικής διάκρισης σε βάρος τους. Η κοινωνική παραγωγή του στίγματος είναι από μόνη της μία διαδικασία που προκαλεί ανισότητες, αρνητική διάκριση και αποκλεισμό. Η απόδοση ανεπιθύμητων χαρακτηριστικών σε ορισμένες κοινωνικές ομάδες και η συνεπακόλουθη κοινωνική τους απόρριψη, που τις οδηγεί στον κοινωνικό αποκλεισμό είναι ένα μέρος του μηχανισμού της άμεσης και έμμεσης παραγωγής των κοινωνικών ανισοτήτων.¹⁷³

Ο στιγματισμός του τόπου από την ύπαρξη μειονοτικών κοινωνικών ομάδων στην περιοχή, όπως μετανάστες, τρανς γυναίκες και σεξεργάτριες, αλλά και οι εγκληματικές πρακτικές στον τόπο, δείχνουν την περιθωριοποίηση του τόπου, η οποία όπως είδαμε και σε άλλα κεφάλαια, ενισχύεται από τη δόμηση του τόπου και τον ξεκάθαρο διαχωρισμό του από το κέντρο της πόλης, μέσω της διαμεσολάβησης μεγάλων εθνικών δρόμων που καθιστούν την πρόσβαση δύσκολη, κυρίως με τα πόδια, αλλά και με την έλλειψη μέσων μαζικής μεταφοράς. Αυτός ο στιγματισμός του τόπου μεταδίδεται στους περισσότερους κατοίκους της περιοχής αφού, όπως φάνηκε από τις συνεντεύξεις, αλλά και από το βίωμα της ερευνήτριας στον τόπο, καλούνται να υπερασπιστούν την περιοχή κάθε φορά που την αναφέρουν σε κόσμο και βιώνουν από άτομα συναισθήματα λύπησης για τον τόπο κατοικίας τους. Αυτό έχει και ως αποτέλεσμα να επηρεάζονται οι σχέσεις των ατόμων μεταξύ των κατοίκων, καθώς πολλοί από αυτούς από συζητήσεις και ομάδες εστιασμένης

συζήτησης που πραγματοποιήθηκαν στην γειτονιά, επιθυμούν τον διωγμό κυρίως των σεξεργατριών και των τρανς γυναικών καθώς τις θεωρούν “πηγή του κακού” και το βασικό λόγο υποβάθμισης της περιοχής, και έρχονται σε ρήξη με τους κατοίκους που δεν έχουν τις ίδιες αντιλήψεις. Μάλιστα, μερικοί δηλώνουν, όπως και η ερευνήτρια, ότι αισθάνονται ανασφάλεια τις νυχτερινές ώρες με την ύπαρξη των σεξεργατριών και κυρίως των τρανς γυναικών στους δρόμους.

Τέλος, η περιθωριοποίηση αυτή της περιοχής, και ο ξεκάθαρος διαχωρισμός της από το κέντρο της πόλης όπως και από άλλες κοντινές δυτικές συνοικίες, την καθιστά μία ξεχωριστή οντότητα, πιο συγκεκριμένα ετεροτοπία στον αστικό τόπο της πόλης, κάτι που από μία άποψη θεωρείται μία πρακτική εξουσίας. Η ερευνήτρια εδώ ερμηνεύει αυτήν την περιθωριοποίηση, σε εσκεμμένο περιορισμό της παραβατικότητας και των μειονοτικών ομάδων που “δε χωράνε πουθενά αλλού” στη συγκεκριμένη περιοχή, με σκοπό τη στενότερη και στοχευμένη επιτήρηση και τον ταξικό διαχωρισμό σε καλόφημες και αναβαθμισμένες περιοχές και σε κακόφημες και υποβαθμισμένες. Μην ξεχνάμε ότι το στίγμα αποτελεί μία σχέση, και πιο συγκεκριμένα μία σχέση εξουσίας ανάμεσα στον στιγματισμένο και αυτόν που στιγματίζει, κρατώντας στο περιθώριο και ελέγχοντας με αυτόν τον τρόπο τα επίπεδα αλληλεπίδρασης με τους στιγματισμένους. Εκτός από τις “εξωτερικές” πρακτικές εξουσίας με αυτόν τον τρόπο, εντοπίζονται και με έναν διαφορετικό που είναι αυτός της επιβολής της ταυτότητας επιχειρηματικού τόπου στην περιοχή αλλά και στο τοπίο χωρίς κάποια ιδιαίτερη συνεισφορά, που παραπέμπει σε εκμετάλλευση και επίσης αποτελεί λόγο για αρνητική επίδραση στην ψυχική υγεία. Η επιβολή του επιχειρηματικού χώρου επί του οικιστικού αποτελεί την πραγματική εισβολή και κατάχρηση του τόπου της περιοχής. Αλλά εντοπίζονται και “εσωτερικές” πρακτικές, με την προσπάθεια διεκδίκησης χώρου από κατοίκους της περιοχής άτυπους και τυπικούς, όπως και, πιο συγκεκριμένα, με την επιβολή της αντρικής κυριαρχίας στην περιοχή πάνω στη γυναικεία φιγούρα.

Παρόλα αυτά σε κάποιους από τους κατοίκους εντοπίστηκαν σημεία αντίστασης, όπως η απομυθοποίηση του τόπου και οικειοποίησή του με έναν δικό τους εσωτερικό τρόπο, εφευρίσκοντας χρήσεις του χώρου, των οποίων η έλλειψη εμποδίζει την εξοικείωση και την επανοικειοποίηση του τόπου, και αντιλαμβάνοντας τον τόπο με έναν τελείως διαφορετικό τρόπο από την επιβαλλόμενη άποψη του στιγματισμένου τόπου. Επίσης, σε ορισμένους κατοίκους, η πρακτική του περπατήματος αποτελεί μία πράξη αντίστασης, είτε στην επιβολή της επικίνδυνης ταυτότητας, είτε στην απόσταση του τόπου από το κέντρο της πόλης, είτε στην αντρική κυριαρχία πάνω στη γυναικεία φιγούρα, μία πρακτική που ακολουθεί και η ερευνήτρια.

Καλλιτεχνική Παρέμβαση (βλ. κεφάλαιο 3)

Οι ανάγκες για πολλαπλότητα στη χρήση των χώρων, για ενεργοποίηση του δημόσιου χώρου, για ανάπτυξη της πολιτιστικής και καλλιτεχνικής ταυτότητας της περιοχής, όπως και καθορισμού αυτής της ταυτότητας ως τέτοια, και ανάδειξη της ιστορικότητας του τόπου είτε της παλαιότερης που σχετίζεται με την εβραϊκή κοινότητα, είτε της πιο σύγχρονης που

σχετίζεται με τον βιομηχανικό χαρακτήρα του τόπου, για περισσότερη ασφάλεια και οικειοποίηση του τόπου από τους κατοίκους μας οδήγησε στο σχεδιασμό της καλλιτεχνικής παρέμβασης ο οποίος περιγράφηκε αναλυτικά σε προηγούμενο κεφάλαιο.

Οι στόχοι της, πάνω από όλα, ήταν η ενεργοποίηση του ατόμου της κοινότητας, και η αντιμετώπιση του ίδιου του εαυτού ως κάτι διαφορετικό από αυτό που ορίζεται από έναν τόπο στον οποίο

επιβάλλονται ταυτότητες και καθεστώτα εξουσίας. Με την διεκδίκηση του χώρου μέσω της καλλιτεχνικής πρακτικής, και τη συνεύρεση σε ένα κοινό και υπαίθριο πεδίο δράσης δημιουργούνται σχέσεις αυτοπροσδιορισμένες και κυρίως δίκτυα επικοινωνίας με έναν εναλλακτικό τρόπο από τον συνηθισμένο στην περιοχή.

Οι δράσεις του CitywithinCity έχουν σκοπό να αναδείξουν τα βιώματα και τις ανάγκες των ατόμων της κοινότητας με έναν εσωτερικό τρόπο και αυτοδιαχειρίσιμο, ο οποίος έρχεται σε αντίθεση με τις πρακτικές που ορίζονται στον τόπο μέχρι τώρα.

Ως αποτέλεσμα είχε τη δημιουργία σχέσεων μεταξύ ατόμων που δε γνωρίζονταν πιο πριν, την πιο ελεύθερη και άσκοπη περιπλάνηση στην περιοχή, αλλά και τη δημιουργία διαλόγου μεταξύ αυτών των ατόμων, όπως και τον επαναπροσδιορισμό της ταυτότητας σταδιακά, αλλά και τη διάδραση με το φυσικό και διαδικτυακό περιβάλλον του τόπου, επιμηκύνοντας το χώρο και τις επαναπροσδιορισμένες έννοιες του. Η καλλιτέχνηδα θέτει

το "παράδειγμα", έχοντας όμως βιωμένες εμπειρίες στην περιοχή ως κάτοικος, και όχι ως κάποιος ακόμα εισβολέας που καταδύκνει τις σωστές πρακτικές στον χώρο, αλλά αναδεικνύοντας πρακτικές αντιστάσεις και εμψύχωνοντας ανάλογη συμπεριφορά στην κοινότητα.

Τέλος, η παρέμβαση έχει στόχο τη συνέχιση της εις βάθος χρόνου και, όπως έχει ειπωθεί και παραπάνω, την μετατροπή του έργου σε αρχείο, γνωστικό χάρτη ακόμα και ένα λειτουργικό και διαδραστικό μνημείο.

VII

7. Επίλογος

Ένα σύντομο αυτο-εθνογραφικό κείμενο της καλλιτέχνιδας-ερευνήτριας με σκοπό την πρόσβαση στους εσωτερικούς της αναστοχασμούς για τον τόπο της Νέας Δυτικής Εισόδου.

“Εγώ προσωπικά δεν ξέρω τι θεωρώ σπίτι μου πλέον. Πολλές φορές ένιωσα αυτόν τον χώρο ως μη-δικό μου. Ένιωσα μόνη μου, μακριά, και να κοιτάζω από την άλλη

μεριά, εκεί που πλέον βλέπεις έξω από την πόλη στα βουνά, σε άλλη πόλη. Μέσα σε αυτήν την μοναξιά αναγκάστηκα να κάνω ένα ταξίδι. Ένα ταξίδι για να βρω τον εαυτό μου. Ταξίδευα πάνω στο κρεβάτι μου και δεν τολμούσα καν να πατήσω στα πλακάκια του σπιτιού μου. Όταν δε, κατάφερα να βγω από δω, έφευγα για ώρες, νιώθοντας πιο σπύτι μου τους δρόμους και τις πλούσιες εικόνες. Όταν επέστρεφα δυσκολευόμουν. Με κυριαρχούσε ο φόβος, ο φόβος του τίποτα, του κενού. Με τρόμαζαν τα τίποτα του δρόμου, τα τίποτα των κτιρίων, τα τίποτα των σκοταδιών. Έχασα πολλά πράγματα εδώ. Μόνο όμως για να τα ξαναβρω, χωμένα όχι σε στενά, αλλά διάπλατα απλωμένα, χωρίς δυσκολία να τα δω. Ξαναβρήκα τη μοναχικότητά μου και κυρίως βρήκα πως, να βγω, πα, από αυτόν, τον μεγάλο, αέναο, σκούρο, φαύλο, κύκλο. Γιατί εδώ δεν έχει κύκλους, έχει τετράγωνα, ορθογώνια, γεμάτα ή κενά, με πολύ περισσότερα από αυτά που νόμιζα. Τα κατάφερα και έφυγα μόνο για να ξανάρθω. Ελπίζω αν φύγω, να ξαναέρθω. Ο τόπος που με βρήκε, έβαλε έναν καθρέφτη στα παράθυρα του σπιτιού για να ξέρω να μη χαθώ ποτέ ξανά.”

8. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Coverley, Merlin, *Psychogeography*
Massey, Doreen, *Για τον Χώρο*
De Botton, Allain, *Η Αρχιτεκτονική της Ευτυχίας*
Lefebvre, Henri, *Το Δικαίωμα στην Πόλη: Χώρος και Πολιτική*
Baudelaire, Charles, *Τεχνητοί Παράδεισοι*
Foucault, Michel, *Ο Στοχασμός του Έξω*
Sir, More, Tomas, *Τρία Κείμενα για την Ουτοπία*
Foucault, Michel, *Ετεροτοπίες και Άλλα Κείμενα*
Bataille, George, *Η εσωτερική εμπειρία*
Frisby, David, *Οδικά τοπία της νεωτερικότητας*
Foucault, Michel, *Ουτοπίες και Ετεροτοπίες*
Defoe, Daniel, *Η Χρονιά της Πανούκλας*
Debord, Guy, *Introduction of a Critique of Urban Geography*
Debord, Guy, *Derive*
Simmel, Georg, *Πόλη και Ψυχή*
Ζήση, Αναστασία, *Κοινωνία, Κοινότητα και Ψυχική Υγεία*
Capriano, Richard, M., *Neighbourhood and Mental life: Past, Present, and Future Sociological Directions in Studying Community Context and Mental Health*
Poe, Edgar, Allan, *Ο άνθρωπος του πλήθους*
Lefebvre, Henri, *The production of Space*
Debord, Guy, *Έκθεσης περί της Κατασκευής των Καταστάσεων*
Debord, Guy, *Η Κοινωνία του Θεάματος*
Perec, Georges, *Χορείες Χώρων*
Χάνιενράιχ, Ελίζαμπετ, Χτούρης, Σωτήρης, Ίψεν, Ντέτλεφ, *Αθήνα: Η Κοινωνική Δημιουργία μιας Μεσογειακής Μητρόπολης*
Sir, More, Thomas, *Ουτοπία*
Σπαρίδης, Σταύρος, *Αναπαραστάσεις Χώρων, Αναπαραστάσεις Ελευθερίας*
Χτούρης, Σωτήρης, *Αισθητική Αντίληψη του Χώρου και του Κοινωνικού Τόπου*
Ζιώγας, Γιάννης, Συλαίου, Στέλλα, *Τοπία: Ιστορίες, Πολιτικές Αναπαραστάσεις, Τόμος I*
Χτούρης, Σωτήρης, *Το τοπίο και η Πολιτισμική Περιοχή III*
Lynch, Kevin, *The Image of The City*
De Certeau, Michel, *The Practice of Everyday Life*
Χτούρης, Σωτήρης, Ζήση, Αναστασία, *Νεολαία και Τόπος: Κατασκευάζοντας τρόπους ύπαρξης στον Κόσμο*
Ζήση, Αναστασία, *Η Κοινωνική Πραγματικότητα ως Διαλεκτική Σχέση μεταξύ Ανθρώπου και Κοινωνικού Κόσμου κατά τους Μπέργκερ και Λούκμαν*
Ζιώγας, Γιάννης, *Παραδείγματα Εικαστικών Περιπατητικών Διαδικασιών ως Διασικασίες Αυτογνωσίας/Ετερογνωσίας. Από τον Τέρνερ σε Σύγχρονα Παραδείγματα Περιπατητών/Στοχαστών*
Νικολαΐδου, Αλεξάνδρα, Ραχιώτη, Αγγελική, Λάζου, Χριστίνα, *Η “Διαχρονική” Επιθυμία της Περιπλάνησης: Ακολουθώντας τα βήματα του Flaneur*
Foucault, Michel, *Το Μάτι της Εξουσίας,*
Γεωργαντάς, Ηλίας, *Χώρος, Πόλη και Εξουσία στη Νεωτερικότητα*
Foucault, Michel, *Επιτήρηση και Τιμωρία*
Goffman, Erving, *Άσυλα*
Foucault, Michel, *Security, Territory, Population*

Foucault, Michel, *Εξουσία, Γνώση και Ηθική*
‡ Bachelard, Gaston, *Η ποιητική του Χώρου*
Pallasma, Juhani *The Eyes of the Skin, Architecture and the Senses*
Foucault, Michel, *Σκέψεις γύρω από τον Μαρξισμό, τη Φαινομενολογία και την Εξουσία*
Merleau-Ponty, *Phenomenology of perception*
Lyotard, Jean-Francois, *Φαινομενολογία*
Willig, Carla, *Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας στην Ψυχολογία: Εισαγωγή*
Γεωργιάδου, Άννα, Κωστίτση, Σοφία, *Η Φαινομενολογία και η Ανάλυση Περιεχομένου ως Ερευνητικές Μέθοδοι στη Νοσηλευτική*
Τεχνίτης, Τσαμπίκος- Μάριος, *Η Εμπειρία του Χώρου: Μία Νευροφαινομενολογική προσέγγιση*
Weiss, S., Robert, *Learning from Strangers*
Ίσαρη, Πουρκός, *Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας*
Χτούρης, Σωτήρης, *Η Δυναμική Αμφίδρομη Σχέση Εμπειρικών Δεδομένων και Θεωρητικών Εννοιών: Ένα πλαίσιο για την καταγραφή και κατανόηση των κοινωνικών φαινομένων*
Ζήση, Αναστασία, *Ευέλικτα Ερευνητικά Σχέδια*
Ζήση, Αναστασία, *Ερευνητικές Μέθοδοι*
Ζήση, Αναστασία, *Θεωρία και Μεθοδολογία Κοινωνικής Έρευνας I: Σχεδιασμός και Μέθοδοι*
Χτούρης, Σωτήρης, *Θεωρία και Μεθοδολογία Κοινωνικής Έρευνας II: Τεκμηρίωση και Ανάλυση*
Χτούρης, Σωτήρης, *Ανάλυση των Συνεντεύξεων*
Ζήση, Αναστασία, *Βασικές Έννοιες και Βασικά Θεωρητικά Μοντέλα*
Χτούρης, Σωτήρης, *Κλινική Κοινωνιολογία*
Ζήση, Αναστασία, *Θεωρία και Μεθοδολογία της Κοινωνικής Έρευνας I: Οπτικές Μέθοδοι*
Ζήση, Αναστασία, *Η Κοινωνική Πραγματικότητα ως Διαλεκτική Σχέση μεταξύ Ανθρώπου και Κοινωνικού Κόσμου κατά τους Μπέργκερ και Λούκμαν*
‡ Bourriaud, Nicolas, *Relational Aesthetics*
Tarkovski, Andrei, *Σμιλεύοντας το Χρόνο*

Page 188: [1] Commented **Annie Tsevdoumaria** **14/09/2019 20:17:00**

Δ: Ταυτότητα τόπου-Μετάλλαξη: Αδυναμία συνύπαρξης μεταξύ του εργασιακού και του οικιστικού χαρακτήρα της περιοχής, και στο τοπίο αλλά και στις Σχέσεις των ανθρώπων. Ταυτότητα τόπου ως Βιομηχανική: Επιτρέπει την παραβατικότητα- κενοί χώροι. Παραβατικότητα-Περιθωριοποίηση-Στίγμα.

Page 188: [2] Commented **Annie Tsevdoumaria** **14/09/2019 20:19:00**

Δ: Έννοιας της Εξουσίας: Αίτημα επιτήρησης από το κράτος: καπιταλισμός.- Χρήσεις του χώρου Μεταβολή της μορφής του τοπίου με απαλλαγή από τη συσκότιση-Μεταβολή και στις χρήσεις του χώρου- Ενίσχυση του αισθήματος της ασφάλειας- εξάλειψη της παραβατικότητας- εξάλειψη του στίγματος του τόπου

Page 188: [3] Commented **Annie Tsevdoumaria** **14/09/2019 20:24:00**

Δ: Χρήσεις του χώρου: Η ύπαρξη κοινόχρηστων χώρων και σημείων συνάντησης είναι ζωτική ανάγκη για τη δημιουργία σχέσεων.-Σχέσεις

Page 189: [4] Commented **Annie Tsevdoumaria** **14/09/2019 20:40:00**

Δ: Συναισθήματα- Η ύπαρξη του συναισθήματος του φόβου είναι μειωμένη όσο αφορά το άτομο λόγω της εξοικειώσής του με το χώρο μέσω του περπατήματος. Αναγνώριση πραγματικού φόβου, όσο αφορά την οικογένεια, στην περιοχή- Παραβατικότητα- Χρήσεις του Χώρου- Ψυχική Υγεία.

Page 189: [5] Commented **Annie Tsevdoumaria** **14/09/2019 20:44:00**

Δ: Χρήσεις του χώρου- Ταυτότητα τόπου: Η μορφολογία περιορίζει τις χρήσεις του χώρου και ενισχύει το αίσθημα της ανασφάλειας, ενώ οι χρήσεις του χώρου ακόμα καθορίζονται από την προηγούμενη ταυτότητα του τόπου. Αδυναμία συνύπαρξης των δύο αυτών στοιχείων, ενσωμάτωσης του οικιστικού τόπου στον πρώην βιομηχανικό.

Page 189: [6] Commented **Annie Tsevdoumaria** **14/09/2019 20:46:00**

Δ: Έλλειψη της ασφάλειας λόγω Παραβατικότητας η οποία προκύπτει από τη Μορφολογία του τόπου και την παραμέληση που οδηγεί σε περιθωριοποίηση- Ψυχική Υγεία- Επιβολή της πατριαρχίας, και του σεξισμού, καθώς δυσκολεύονται οι γυναίκες να περπατήσουν στην περιοχή. Πιο σπάνια και οι άντρες. Η ανδρική κυριαρχία επικρατεί στον τόπο- Εξουσία

Page 189: [7] Commented **Annie Tsevdoumaria** **14/09/2019 20:51:00**

Δ: Οι Χρήσεις του Χώρου στον συγκεκριμένο δρόμο επιτρέπουν την πιο εύκολη διάσχυση μέσω του περπατήματος, μειώνεται η αίσθηση του φόβου λόγω της κινητικότητας κατά τη διάρκεια της ημέρας.

Page 189: [8] Commented **Annie Tsevdoumaria** **14/09/2019 20:54:00**

Δ: Η αραϊή Μορφολογία του τόπου επιτρέπει την παραβατικότητα- Χρήσεις του χώρου. Με την πυκνοκατοίκηση και την κάλυψη των κενών θα εξαλειφθεί η παραβατικότητα.

Page 193: [9] Commented **Annie Tsevdoumaria** **15/09/2019 10:37:00**

Δ: Αποφεύγει να περπατήσει και να χρησιμοποιήσει τον χώρο, όχι λόγω της αίσθησης του κινδύνου αλλά λόγω της “άυρας” του τοπίου. Η υποβάθμιση, το τοπίο του χώρου, περιορίζουν τις χρήσεις του χώρου.

Page 193: [10] Commented **Annie Tsevdoumaria** **15/09/2019 10:39:00**

Δ: Η επιλογή για κατοίκηση στην περιοχή παρουσιάζεται ως λύση σε οικονομικές δυσκολίες. Παρόλο που υπάρχουν καλά σπίτια παραμένουν υποβαθμισμένα λόγω της φήμης του τόπου. Στίγμα του τόπου.

Page 193: [11] Commented **Annie Tsevdoumaria** **15/09/2019 10:46:00**

Δ: Ανάγκη για περισσότερη επιτήρηση από το Κράτος-Εξουσία- Ανάγκη για περισσότερο διαχωρισμό έτσι ώστε να βοηθηθεί η ταυτοποίηση της περιοχής ως οικιστική.

Page 193: [12] Commented

Annie Tsevdoumaria

15/09/2019 10:48:00

Δ: Σχέσεις- διαχωρισμός ανάμεσα στα άτομα της κοινότητας λόγω της παραβατικότητας. Επίδραση στην ψυχολογία των ατόμων- Ψυχική Υγεία.

Page 211: [13] Commented

Annie Tsevdoumaria

15/09/2019 14:42:00

Δ: Εντοπίζεται ξανά η έννοια του χάους να επικρατεί στην περιοχή της Νέας Δυτικής Εισόδου. Φαίνεται να είναι μία κατασκευασμένη έννοια για την περιοχή για την τήρηση των πραγμάτων η οποία ενισχύεται από την επιβολή της συσκότισης- Σχέσεις Εξουσίας